

T.C.
ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

282 NUMARALI HİSN-I MANSÛR (ADİYAMAN) ŞER'İYYE
SİCİLİ (H. 1315-1316 / M. 1898-1899)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Abdusselam ERTEKİN

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Kürşat ÇELİK

Adıyaman-2012

T.C.
ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

282 NUMARALI HİSN-I MANSÛR (ADİYAMAN) ŞER'İYYE
SİCİLİ (H. 1315-1316 / M. 1898-1899)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Abdusselam ERTEKİN

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Kürşat ÇELİK

Adıyaman-2012

ONAY

Abdusselam Ertekin tarafından hazırlanan "282 Numaralı Hısn-ı M (Adıyaman) Şer'iyce Sicili (H. 1315-1316 / M. 1898-1899)" başlıklı bu ç 25/05/2012 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği ile b bulunarak jürimiz tarafından Tarih Anabilim dalında Yüksek Lisans tezi olarak edilmiştir.

İMZA

[Unvanı, Adı ve
Soyadı] (Başkan)

Yrd. Doç. Dr.
Rifat ÖZDEMİR

İMZA

[Unvanı,
Adı ve
Soyadı]

Yrd. Doç. Dr.
Metin KÖPAR

İMZA

[Unvanı,
Adı ve
Soyadı]

Yrd. Doç. Dr.
Kürşat ÇELİK

ÖZET

Ertekin, Abdusselam 282 Numaralı Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) Şer‘iyye Sicili (H.1315-1316/M.1898-1899), Yüksek Lisans Tezi, Adıyaman, 2012.

Osmanlı Devleti'nin en önemli yargı organı Şer‘i Mahkemelerdir. Devletin muhtelif devirlerdeki hukukî, iktisadî, dinî, askerî ve idarî müesseseleri hakkında çok değerli bilgiler bu mahkemelerin defterlerinde bulunmaktadır. Bu belgeler din, dil, renk farkı gözetmeksizin bütün teb‘a ile ilgili olayları ve bu olayları ilgilendiren mahkeme kararlarını ve idari düzenlemeleri ihtiva etmektedir.

Bu çalışma 282 numaralı Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) H. 1315/1316 M.1898/1899 Şer‘iyye Sicilidir. Çalışmamızın başında Osmanlı hukuk sistemi ve Şer‘iyye Sicillerinin tanımı, ortaya çıkışı, tarihi gelişimi, Şer‘iyye Sicillerinin önemi ile 282 numaralı Adıyaman Şer‘iyye Sicilini ana hatlarıyla ele alarak izah etmeye çalıştık.

Çalışma da toplam 114 belgenin içerisinde darp, cerh, hırsızlık, ziraat ürünlerinin tahrip edilmesi, haneye tecavüz gibi konular bulunmaktadır. Bu davaların mahkemeye intikali ve mahkemenin nasıl karar verdiğini işlemektedir.

Anahtar Kelimeler

1-Osmanlı Devleti

2-Şer‘iyye Sicilleri

3-Adıyaman

4-Şer‘iyye Mahkemeleri

5-Hısn-ı Mansûr

ABSTRACT

Ertekin, Abdusselam, Shari'a Registry Numbered 282, Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) (H. 1315/1316 M.1898/1899), Master of Arts Thesis, Adıyaman, 2012.

The most important judicial body of the Ottoman Empire is Shariah courts. In the books of such courts, there is valuable information about the legal, economic, religious, military and administrative institutions of State's different eras. Paying no attention to which religion, language and nation public have, not only these documents include the events about the whole public, but also they include verdicts and administrative regulations about these events.

This study is Shari'a Registry numbered 282, Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) (H. 1315/1316 M.1898/1899). At the beginning of our study, we tried to explain the Ottoman legal system and shari'a registries, when they occurred, historical development, the importance of shari'a registries and Shari'a Registry numbered 282 Adıyaman with its main lines.

In the 114 documents of the study, there are issues such as assault, wounding, theft, destruction of agricultural products and trespass. It handles how such cases are taken to the court and how the courts have decided.

Key Words

1-Ottoman Empire

2-Shari'a Registries

3-Adıyaman

4-Shari'a Courts

5-Hısn-ı Mansûr

ÖNSÖZ

Tarih, geçmişe dair kaynakların belli metotlarla çalışılarak bilgi üretilmesi faaliyeti olarak tanımlandığında kaynaklar da geçmişe dair izleri muhafaza eden materyaller şeklinde tanımlanabilir. O halde tarihçinin yaptığı iş, en sade ifadeyle, geçmişe dair izleri muhafaza eden bu kaynaklardan yararlanarak bilgi üretmektir. Tarihte olaylar yaşanırken çevresinde bir dizi iz bırakır. İşte, bu izlerin bırakıldığı nesnelere tarihin kaynaklarıdır. Osmanlı Devleti tarih sahnesinden çekilirken arkasında birçok iz bırakmıştır. Bu izlerden bir tanesi ve hatta en önemlisi hiç şüphesiz Şer‘iyye Sicilleridir.

Tarihe iz bırakan belgelerin en büyük özelliği, toplum ilimlerine başlangıç ve birinci elden kaynak olmalarıdır. Bundan dolayıdır ki, Osmanlı Devleti tarihi araştırmalarında bize yardımcı olan kayıtlardan biri de Kadı Sicilleri’dir. Kadı Sicilleri veyahut Şer‘iyye Sicilleri’nin en büyük özelliği birinci elden kaynak olmalarıdır.

Bu amaçla 282 numaralı Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) H. 1315/1316 M.1898/1899 Şer‘iyye Sicili’nin transkripsiyonunu ve belgelerin değerlendirmesini yaptık. Böylece Osmanlı Devleti’nin belli bir dönemde belli bir merkezdeki adalet uygulamalarını ve Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) şehrinin sosyal, iktisadi, idari ve kültürel geçmişinin bir kısmını gün yüzüne çıkarmaya çalıştık.

Bu çalışma esnasında yardımlarından, desteklerinden ve tecrübesinden istifade ettiğim değerli hocam ve tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Kürşat ÇELİK’e ve bölümdeki tüm hocalarıma teşekkür ederim.

Abdusselam ERTEKİN

ADİYAMAN-2012

Bu çalışma, Adıyaman Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi (ADÜYAP) tarafından FEFYL2011/0016 proje numarası ile desteklenmiştir.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	İ
İÇİNDEKİLER.....	İİ
KISALTMALAR.....	İV
TABLolar.....	V
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI HUKUKU VE ŞER'İYYE MAHKEMELERİ

1.1 OSMANLI HUKUK SİSTEMİ	4
1.1.1 Şer'i Hukuk.....	6
1.1.2 Örfî Hukuk.....	6
1.2 ŞER'İYYE MAHKEMELERİ VE GÖREVLİLERİ	7
1.2.1 MAHKEME GÖREVLİLERİ	9
1.2.2 Kadı.....	9

İKİNCİ BÖLÜM

ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE 282 NUMARALI HİSN-I MANSÛR (ADİYAMAN)

ŞER'İYYE SİCİLİ

2.1 ŞER'İYYE SİCİLLERİ.....	18
2.1.1 Şer'iyye Sicillerinde Belge Türleri.....	28
2.1.2 Kadı Tarafından Kaleme Alınan Belgeler.....	28
2.1.3 Başka Makamlardan Yazılan ve Sicile Kaydedilen Belgeler:	30
2.2 ADİYAMAN ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN KISACA TANIMI	31
2.3 282 NUMARALI HİSN-I MANSÛR (ADİYAMAN) ŞER'İYYE SİCİLİNİN KISA TANIMI	32
2.4 282 NUMARALI HİSN-I MANSÛR (ADİYAMAN) BELGELERİN TASNİFİ	33

2.5 282 NUMARALI HİSN-I MÂNSUR (ADİYAMAN) ŞER'İYYE SİCİLİN'DEKİ BELGELERİN KISA ÖZETİ ÖZETİ.....	39
--	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

282 NUMARALI HİSN-I MÂNSUR (ADİYAMAN) ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU

3.1 282 NUMARALI HİSN-I MÂNSUR ŞER'İYYE SİCİLLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU.....	73
---	----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

282 NUMARALI HİSN-I MÂNSUR (ADİYAMAN) ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ

4.1 ADİYAMAN TARİHİ.....	340
4.2 BELGELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	346
4.2.1 282 Numaralı Hısn-ı Mansûr Şer'iyeye Siciline Göre Adıyaman'ın İdari Yapısı.....	349
4.2.2 282 Numaralı Hısn-ı Mansûr Şer'iyeye Siciline Göre Adıyaman'ın Hukuki Yapısı.....	360
4.2.3 282 Numaralı Hısn-ı Mansûr Şer'iyeye Siciline Göre Adıyaman'ın Sosyal Yapısı.....	365
4.2.4 282 Numaralı Hısn-ı Mansûr Şer'iyeye Siciline Göre Adıyaman'ın Ekonomik Yapısı	369
4.2.5 282 Numaralı Hısn-ı Mansûr Sicilinde Geçen Kânûn-i Ceza Maddeleri	371
SONUÇ.....	377
KAYNAKÇA.....	379
EKLER.....	384
LUGAT	390
ÖZGEÇMİŞ.....	395

KISALTMALAR

a.g.e.	Adı Geçen Eser
a.g.m.	Adı Geçen Makale
C.	Cilt
C	Cemaziyelahir
L	Şevvâl
IRCICA	İslam Tarih Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi
İA	İslam Ansiklopedisi
H.	Hicri
M.	Miladi
M.Ö	Milattan Önce
M.S	Milattan Sonra
M	Muharrem
M.E.B.	Milli Eğitim Bakanlığı
N	Ramazan
R	Rabiü'l-Ahir
RA	Rabiü'l-Evvel
S	Safer
Ş	Şaban
TTK.	Türk Tarih Kurumu
TDAV.	Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
DİA.	Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
TALİD.	Tarih Araştırmaları Literatür Dergisi
Z	Zilhicce
ZA	Zilkade

TABLÖLAR

Tablo:1 Adıyaman Şer'iyeye Sicili Kataloğu	33
Tablo:2 Belgelerin Tasnifi.....	35
Tablo:3 Mahkemede Görülen Davalar	347
Tablo:4 Belgelerde Adı Geçen İller	351
Tablo:5 Belgelerde Adı Geçen Sancak-Kaza-Nahiye.....	351
Tablo:6 Belgelerde Adı Geçen Mahalle İsimleri.....	353
Tablo:7 Belgelerde Adı Geçen Köyler.....	353
Tablo:8 Belgelerde Adı Geçen Diğer Köyler	355
Tablo:9 Belgelerde Adı Geçen Yer ve Yapı Adları.....	356
Tablo:10 Belgelerde Adı Geçen Mahalle/Köy Muhtarları ve imamları	358
Tablo:11 Belgelerde Adı geçen Mahalle Bekçileri.....	359
Tablo:12 Belgelerde Adı Geçen Diğer Görevliler	360
Tablo:13 Belgelerde Adı Geçen Mahkeme Görevlileri	361
Tablo:14 Belgelerde Adı Geçen Künyeler	367

GİRİŞ

Şer‘iyye Sicilleri, Osmanlı tarihinin kaynakları içinde önemli bir yere sahiptir. Sicillerin kaydını tutan kadılar, devletle halk arasında iki yönlü ilişkinin kurulmasında köprü görevi görerek, bu doğrultuda yapılan her eylemi bu defterlere kaydetmişlerdir. Dolayısı ile mahalli idarelere dair yapılan hukuki düzenlemelerden tutunda, mahallin sosyo-ekonomik ve kültürel yapısına dair bilgilerin yanı sıra, halkın devletten olan beklentilerine kadar her türlü konuyu sicillerde bulmamız mümkündür¹.

Son yıllarda sosyal içerikli tarih yazımının en önemli unsuru oluşturan şehir tarihi yazma arzusunun, vazgeçilmez kaynağı olarak yine şer‘iyye sicilleri görülmektedir. Şer‘iyye sicilleri olmadan, bütün sadeliği ile bireyin bireyle ya da bireyin devletle olan çok yönlü ilişki ve problemlerini incelenmesi mümkün değildir. Taşradaki yer isimlerin tespiti, sicillere kaydedilmiş önemli şahsiyetler hakkında bilgi temini, gibi hususlar da ayrıca bir ehemmiyet taşımaktadır. Hukuk, kendi içinde büyük bir alanı kapsamaktadır. Yine hukuk, birçok yorum farkları ile beraber uygulama da ilginç sonuçlar sergileyebilen bir ilim sahasıdır. Ama unutulmamalıdır ki, hukuk her toplum için vazgeçilmez bir unsurdur. Bu nedenle hukuk tarihini inceleyenlerin bu tür sıkıntıları objektif ve net bir şekilde görerek ortadan kaldıra bilmesi için, şer‘iyye sicillerindeki sade, müdahalesiz ve araçsız uygulamaları görmeden hareket etmemeleri gerekmektedir².

Bilhassa Osmanlı ülkesinin hayat ve geçim tarzı, yetiştirilen ürünler, sınaî malları, meslek ve sanat kolları, dışarıdan giren ve dışarıya satılan ürünlerin bilinmesi ile ödenen vergilerin isimleriyle miktarını görmek Şer‘iyye Sicilleri ile mümkün olmaktadır. Genel anlamda tüm ülkenin ve dar anlamda da sicillerin kaydedildiği yerleşim yerinin hayat standardını ortaya koya bilmenin tek yolu sicil kayıtlarının iyi bir şekilde incelenmesinden geçmektedir. İktisat tarihinin

¹ Özer Ergenç, “Osmanlı Klasik Dönemi Kent Tarihçiliğine Katkı XVI. Yüzyılda Ankara ve Konya”, **Ankara Enstitüsü Vakıf Yayınları**, Sayı:9, 1995, s. 86-87.

² Ahmet Akgündüz, “Şer‘iyye Sicilleri, Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümleri”, **Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı**, C.II, No:52, 1988, s.245-246.

vazgeçemeyeceği eşsizlikteki verileri ancak sicil kayıtlarında bulabilmek mümkündür³.

Tüm bu sicillerin sağladığı avantajlara ilave olarak, askeri sahadaki eylemlerin oluşum ve gelişmelerinin takip edebilmede de bu kayıtlara ihtiyaç duyulmaktadır. Çünkü merkezden taşradaki kadılara askeri konulardaki istekler bildirildiğinde, gelen metinler bu sicillere kaydedilerek korunmaktadır. Bilhassa bu kayıtlar dikkate alınarak askeri meselelere açıklık getirmek, halkın savaşa olan bakışı üzerinde fikir yürütebilmek mümkün olabilecektir⁴.

Kadıların devlet merkeziyle yaptıkları resmi yazışmaları, halkın şikayet ve dileklerini, mahalli idarelere ait hukuki düzenlemeler olarak kabul edilen ferman ve hükümleri, en önemlisi de ait olduğu mahallin sosyal ve iktisadi hayatını yansıtan mahkeme kararlarını ihtiva eden bu siciller incelenmeden, Osmanlı Devleti'nin siyasi, idari, ekonomi, sosyal ve kültürel tarihini genel hatlarıyla ortaya konulamaz. Sicillerin genel tarihe katkıları, önemli tarihi olayların, tarihi şahsiyetlerin, mahalli yer adlarının ve önemli tarihi müesseselerin bütün ayrıntılarıyla doğru olarak tespitinde de birinci derecede önem arz etmektedir.

İncelediğimiz 282 numaralı Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) Şer'iyeye Sicili H. 1315/1316 M.1898/1899 yılları arasında Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) Kazasında mahkemeye intikal eden olayları veya durumları içermektedir. Bu sicilde görev yapan bazı devlet görevlileri, mahalle isimleri, köy isimleri bulunmakla birlikte Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) Kazasında yaşayanların ekonomik durumları, yetiştirdikleri ürünler, ev eşyaları gibi bilgilere de ulaşılabilmektedir. 282 numaralı Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) Şer'iyeye Sicili'ni tez çalışması olarak seçmemizdeki amaç, genel anlamda Osmanlı Devleti dar anlamda Adıyaman'ın 19.yy.daki ekonomik, siyasi, sosyal ve kültürel yönlerini gün yüzüne çıkarmaktır.

Tez konusu olarak Adıyaman şehrine ait olan şer'iyeye sicil defterlerinden biri üzerinde çalışma yapmaya karar verdikten sonra Adıyaman şer'iyeye sicillerini inceledik. Şu ana kadar çalışmış olan Adıyaman'a ait şer'iyeye sicillerini tespit ettik.

³Akgündüz, a.g.m., s.335-343.

⁴Ergenç, a.g.m., s. 87.

Bu doğrultuda Milli Kütüphaneye giderek 282 numaralı Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) Şer'iyeye Sicili'ni seçerek defterin tamamını CD'ye çektirerek temin ettik.

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI HUKUKU VE ŞER'İYYE MAHKEMELERİ

1.1 OSMANLI HUKUK SİSTEMİ

Osmanlı Devleti İslam hukukuna dayanan bir devlettir. Bu yapısını kendinden önce kurulan Türk-İslam geleneğinden almıştır.

Türk toplumunun kendine özgü devlet düzeni sayesinde Osmanlılar, kısa zamanda bir cihan devleti halini almıştır⁵. Hükümdarın mutlak hâkimiyetine dayanan Osmanlı Devlet sisteminde, otorite sahibinin halka adaleti, kuvvetlinin zayıfa zulmünü ve yolsuzluklarını önleme anlamında anlaşılan bir adalet, hükümdarın en önemli görevi sayılmıştır⁶. Devletlerin bekâsı için gerekli olan hukuk sisteminde devamlılık hadisesi, Osmanlı Devletinde itina ile uygulanmıştır.

Osmanlı Devleti kuruluşunda itibaren bağlı bulunduğu dinin icaplarına göre bir hukuk sistemini kabul etmiştir⁷. İslam dininde hukukun sadece Kur'an ve Sünnete dayanması gerektiğini belirten sıkı yorumlar olduğu gibi, Örfün de, şer'î hükümlerin yetersiz kaldığı noktalarda devreye girmesini savunanlar olmuştur⁸. Tamamen özel koşullar altında gelişen Osmanlı Devleti, Şeri'atın sıkı yorumunu aşan bir hukuk sistemi geliştirmiştir. Buna imkan veren temel prensip ise, hükümdarın yalnız kendi iradesine dayanarak, kanun koyma yetkisinin olmasıdır⁹. Bir taraftan Şeyhü'l-islam vasıtasıyla şer'î hükümler yürürlüğünü etkin bir biçimde sürdürürken, diğer taraftan, Padişahlar devletin bekası için kanunlar çıkarmaktadır.

Osmanlı Devleti Osman Gazi zamanından itibaren ele geçirilen yerlerin, toprakları feth eden beylere verilmiş, buralardaki adli muameleler de kadı denilen hâkimlere bırakılmıştır. Daha sonraki dönemlerde kadılar için en yüksek mercii kadı askerlik olmuştur¹⁰. Osmanlı'da Fatih döneminde genel bir kanunname yapılmıştır. Bütün örfî hukuk bir kitap haline getirmiştir. Bir kanun yapılacaksa Şeyhü'l-islam'ın

⁵ Yaşar Yücel, **Osmanlı Devlet Teşkilatına Dair Kaynaklar**, Ankara, 1988, s.9.

⁶ Halil İnalçık, "Türk Tarihinde Türe ve Yasa Geleneği", **Doğu Batı Dergisi**, Sayı:13, 2000, s.158.

⁷ İnalçık, **a.g.m.**, s.163.

⁸ İnalçık, **a.g.m.**, s.167.

⁹ İnalçık, **a.g.m.**, s.167.

¹⁰ İbrahim Özcoşar, Ahmet Kankal, **252 Numaralı Mardin Şer'iyye Sicili**, İstanbul, 2006, s.5.

onayı alınarak Kur'an ve Sünnete uygun olarak ve toplumun menfaatine uygun olması gerekirdi. Osmanlının yaptığı örfi düzenlemeler İslam'ın dışında değildir. Osmanlının yaptığı İslam'ı donmuşluktan kurtarma, İslam'ı her çağda yaşanmasını uygun kılmaktır.

Fatih Sultan Mehmed zamanında hukuk ve adalete gösterilen büyük titizlik sonraki zamanlarda da devam etmiş, Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman zamanında hakkın ve adaletin korunmasına dikkat edilmiştir. Ancak devletin duraklama ve gerileme dönemlerinde diğer alanlarda olduğu gibi adliye de bozulmalar olmuştur. XIX. asırda ıslahat hareketleri içerisine adliye de girmiş, mevcut yolsuzluklara son vermek için 1837'de "*Meclis-i Ahkâm-ı Adliye*" ve "*Şurayı Bab-ı Âli*" adında iki encümen kurulmuştur¹¹. 1868'de kurulan "*Divan-ı Ahkâm-ı Adliye*" ile Osmanlı Devleti'nde mahkemeler biri "*Şer'i*" diğeri de "*Nizami*" olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Bu sebeple 1869-1892 yılları arasında yürürlükte olan "*Mecelle*" adı verilen kanun neşredilmiştir. 1879 yılında ise "*Divan-ı Ahkâm-ı Adliye*" adliye nezaretine çevrilmiş ve bütün nizamiye mahkemeleri bu nezarete bağlanmıştır¹².

12 Mart 1916 yılında ise, çıkarılan bir kanun ve kadı askerlik teşkilatı ile bütün Şer'îye Mahkemeleri ve buna bağlı olan müesseseler Adliye Nezareti'ne bağlanmıştır. Cumhuriyetin ilanını takiben halifelğin kaldırılmasından bir müddet sonra 8 Nisan 1924'te Şer'îye Mahkemeleri kaldırılmış. Ve "*kadılık*" ile "*naiplik*" tarihe karışmıştır. Vaktiyle Şer'îye Mahkemeleri tarafından görülen bilahare kadıların nezaretleri altında "*Kâtib-i Âdilik*" lerce ifâ edilen her çeşit sözleşmeler bugün artık Medeni Kanun gereğince noterlerce, tapu işleri ve tapu sicil muhafızlıkları tarafından yapılmakta, nikâh akidleri belediyeler tarafından icrâ edilmektedir. Bütün hukuki, davaların hâl ve faslı ise, bugünkü Asliye Hukuk Mahkemeleri'nin salahiyetlerine bırakılmış bulunmaktadır¹³.

¹¹ Hıfzı Veled Velidedeoğlu, **Kanunlaştırma Hareketleri ve Tanzimat**, C.I, İstanbul 1940, s.215.

¹² Necdet Hayta, Uğur Ünal, **Osmanlı Devletinde Yenileşme Hareketleri, (XVII. Yüzyıl Başlarında Yıkılışa Kadar)**, Ankara, 2008, s.169.

¹³ Münir Atalar, "Şer'îye Sicillerine Dair Kısa Bir Tarihçe", **Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi**, S.4, 1980, s.303-328.

Bir İslam devleti olması sebebiyle Osmanlı hukukunun ana kaynağı “Şer’i Hukuk” teşkil etmektedir. Bunun yanında varlığını devam ettiren bir diğer hukuk da “Örfî Hukuk” tur. Osmanlı sisteminin bu iki temel üzerine kurulduğu, uygulamalara bakıldığında açıkça ortaya çıkmaktadır¹⁴.

1.1.1 Şer’i Hukuk

Kaynağını Kur’an, Sünnet, İcmal ve Kıyasdan alan şer’i hukuk fıkıh kitaplarında yazılı halde bulunan normlar manzumesidir. Şer’i hukuk mevzuatı mahkemelerin de müracaat kaynakları olan fıkıh ve fetva kitaplarından oluşmaktadır¹⁵.

“Devletin dini din-i İslamdır” diyen Osmanlı Devleti hiç şüphe yok ki, hukuk sisteminin esasını teşkil eden İslam hukukudur¹⁶. İslam hukukunda ise asıl kanun koyucu Allah’tır. Ancak Allah (c.c) ve Peygamberinin vaz ettiği prensipler ışığında, yöneticilere de bazı yetkiler tanınmıştır. Şer’i hükümler şahıs veya kurumun tasdikine gerek olmadan bütün Müslümanları bağlar. Şer’i hükümlerde icra, yürütme kuvvetini elinde tutan “ulü’l-emre”, yani yöneticilere aittir¹⁷.

1.1.2 Örfî Hukuk

Osmanlı’da örf terimi bugün anladığımız manadan uzaktır. Bugün anladığımız manada ki örf terimi Osmanlı’da adet kelimesi ile zikr edilmektedir. Osmanlı’da ki kullanımı ile “Örf-i Sultan-î”, hükümdarın siyasi icra-î otoritesi demektir. Billhassa idare ve teşkilat sahası ile âmme müesseseleri sahasında, eski Türk devletlerinden gelen bir idarecilik geleneği veya feth edilen memleketlerdeki bazı vergi teşkilat ve usullerinin, yöneticiler tarafından uygulanması örfî hukuk sistemini ortaya çıkarmıştır¹⁸.

İslam’ın özellikle devlet yönetimi ve teşkilatlanması sahasında detaylı açıklama getirmemesi, hükümdarları bu alanda çıkacak problemleri eski devlet geleneğine müracaat ederek yoluna koymuştur. Bunu yaparken ki en büyük amaç

¹⁴ M. Akif Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, İstanbul, 1996, s. 352.

¹⁵ Ahmet Akgündüz, *Osmanlı Kanunnamelerinin Şer’i Sınırları*, C.VI, Ankara, 1999, s.401.

¹⁶ İnalçık, *a.g.m.*, s.167.

¹⁷ Ekrem Buğra Ekinci, *Tanzimat ve Sonrası Osmanlı Mahkemeleri*, İstanbul, 2004, s.237.

¹⁸ Yusuf Hallaçoğlu, *Osmanlı Devlet Teşkilatı*, İstanbul, 1989, s.390.

devletin bekasını sağlamaktır. İslam dinine en fazla bağlı olan hükümdarlar bile devlet otoritesini ve bekasını her şeyin üstünde tutmuşlardır. Örfî hukuk, yalnızca Osmanlı Devletinde değil, farklı adlarla diğer İslam devletlerinde de uygulanmıştır¹⁹.

1.2 ŞER‘İYYE MAHKEMELERİ VE GÖREVLİLERİ

Osmanlı Devleti’nin kurulduğu dönemde XIX. Yüzyılın ortalarına kadar hukuki ihtilafların çözüm yeri şer‘i mahkemeler olmuştur. Bu mahkemeler dil, din ve ırk farkı gözetmeksizin herkesin müracaat ettikleri yerler olarak kadı veya naip idaresindeydiler. Osmanlı Devletinde örfî davalara bakmakla görevli bulunan özel bir mahkeme hiçbir zaman mevcut olmamıştır. Esasen bu uygulama önceki İslam devletlerinin hukuki geleneklerine de uygun düşmektedir. Dolayısıyla şer‘i mahkemeler, yalnız şer‘i hukukun alanına giren davaları değil aynı zamanda örfî hukukla ilgili konuların da mercii idi. Merkezden gelen hüküm ve fermanlar ile bunların derlenmesi yoluyla oluşturulan kanunnameler kadılara gönderilir ve tatbik edilmesi istenirdi²⁰.

Şer‘iyye mahkemeleri, Osmanlı Devletinde Tanzimat‘ın ilanına kadar asli genel mahkemelerdi. “*Mehâkim-î Umûmiye*” ve hukukî, cezaî, idarî, askerî, malî her çeşit davaya bakarlardı. Bu tarihten sonra Fransa örneğine göre yeni mahkemelerin kurulması bunların vazife sahalarını gitgide daraltılmış, nihayet ikinci Meşrutiyet’ten sonra şer‘iyye mahkemeleri asli ve genel mahkemeler olmaktan çıkmışlardır. Böylece Müslüman halk bakımından şer‘iyye mahkemeleri de Avrupa’daki kilise mahkemelerinin (veya Osmanlı ülkesindeki ruhani meclislerin) konumuna düşmüştür²¹.

XIX. yüzyılın ilk yarısına gelinceye kadar şehirlerin idaresi bütünüyle kadılara ait olup, uhdelerinde adliyenin yanı sıra mülkî, idarî, malî ve beledî vazifeler de vardı. Bir başka deyişle kadılar buldukları kazanın hem hakimi, hem kaymakamı, hem de belediye reisiydi. Bu işleri doğrudan ve yerine göre naipleri vasıtasıyla yerine getirmekteydi. Sultan II. Mahmud zamanında memleket idaresinde

¹⁹ Ali Bardakoğlu, “Osmanlı Hukukunun Şer‘iliği Üzerine”, **Osmanlı Ansiklopedisi**, C.6, 1999, s.407.

²⁰ M. Akif Aydın, “**Osmanlı’da Hukuk, Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi**”, Editör: Ekmeleddin İhsanoğlu C.1, İstanbul, 1994, s.391-395.

²¹Ekinci, **a.g.e.**, s.237.

merkeziyetçiliği daha da artırıcı reformlara girişildi. Bu arada taşra idarecilerinin o zamanlar revaçta olan fen bilgilerine aşına olması aranmaya başlamıştı. 1826 yılında merkezde “*İhtisab nezareti*” ve taşrada “*İhtisab müdürlükleri*” kuruldu. Şehirlerin belediye ve asayiş ile alakalı işleri bunlara verildi. Şehrin imar ve iskanla olan işleri 1831’de kurulan “*Ebniye-i Hassa*” müdürlüğüne, vakıflara dair işler 1826’da kurulan “*Evkaf Nezaretine*”, taşraların mali ve idari işleri ise 1840’da buralara gönderilmeye başlanan “*Muhassıl*”lara verilince kadıların fonksiyonları gitgide azalmış oldu. Zamanla kendilerine yalnızca adli işler kaldı²².

1876 şer‘iyye mahkemeleri dışında bir takım idari ve adli mahkemeler kuruldu ve bunların görevleri belli alanlara inhisar ettirildi. 1876 tarihli “*Divan-ı Ahkamı Adliye Nizamnamesi*” ile aile, miras, vakıf, şahsa karşı işlenen suçlar ve cezaları gibi hukuku şahsiye davaları dışındaki hususlar, şer‘iyye mahkemelerinin yetki alanından çıkarıldı ve aynı tarihli “*Şuray-ı Devlet Nizamnamesi*” ile de şer‘iyye mahkemelerinin idari yargı yetkileri tamamen ellerinden alındı. Nizamiye Mahkemeleri, 1870 yılındaki bir nizamname ile kurulunca Osmanlı adliyesindeki birlik bozuldu ve iki adli mahkeme ayrı ayrı sahalarda yargı görevini yürütülmekle görevlendirildi. 1876 Nizamnamelerle kurulan havale ve icra cemiyetleri de kendi sahalarıyla ilgili yetkileri şer‘iyye mahkemelerinin elinden almışlardır. 1871 yılındaki Nizamiye mahkemeleri yurt çapında teşkilatlandırılınca, şer‘i denilen konular dışındaki bütün yargı yetkileri bunlara devredildi ve hatta taşralarda kısmen vazifesi kalmış olan kadıların Nizamiye Mahkemelerinin reisliği tevcih edilmeye başlandı²³.

1873 yılında şer‘iyye mahkemelerinin bir üst mahkemesi mahiyetinde bulunan ve yüksek bir şer‘i mahkeme olan “*Meclis-i Tetkikat-ı Şer‘iyye*” kuruldu. Bu meclis, fetvahaneden havale edilecek olan ve meseleleri bir temyiz mahkemesi olarak inceleyecekti. Şer‘i mahkeme kararlarının şer‘i hükümlere aykırılığı söz konusu ise, durumu gerekçeleriyle beraber Şeyhü’l-islam’a arz edecekti. Şer‘iyye mahkemelerinin üstünde bulunan “*Fetvahane-i Âli*” de, şer‘iyye mahkemelerinin

²² Ekinci, a.g.e., s.138-139.

²³ Murat Eryetgin, “149 Numaralı Ayntab Şer‘iyye Sicilleri”, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep, 2011, s.3.

kararları hususunda temyiz ve istinaf yetkilerine sahip yüksek bir mahkeme olarak 1875 yılında kurulmuştur. Zaten burada halledilmeyen davalar “*Meclis-i Tetkikat*”a havale edilecekti²⁴.

1913 yılında “*Kanunu Muvakkat*” ile şer‘iyye mahkemelerinin teşkilat ve görevleri yeniden düzenlendi. Bu düzenleme önemli yetkileri ihtiva ediyordu. “*Mülazemet*” usulü ve sınırlı süreli kadılık düzeni tamamen kaldırıldı. Kadılık için en az 25 yaşını doldurma şartı getirdi ve 1885’te Mekteb-i “*Nüvvab*”, 1908’de “*Mekteb-i Kuzât*” ve 1909’da ise “*Medreset’ül Kuzât*” adını alan hukuk fakültelerinden mezun olmayanların hakim olamayacağı hükme bağlandı. Bu arada 1914’te “*Islah-ı Medasir Nizamnamesi*” ile “*Dar’ü-l Hilafet’i-l Âliye*” adıyla yüksek bir dini okul açıldığını da belirtelim ve nihayet 1916 yılında kazaskerlik ve evkaf mahkemeleri de dahil olmak üzere bütün şer‘iyye mahkemeleri, adliye nezaretine bağlanmış ve Temyiz Mahkemesi’nde şer‘iyye adıyla yeni bir daire teşkil olunmuştur.

Mütarekeden sonra 1919 tarihli Kararname ile tekrar Şeyhü’l-İslamlığa bağlanan şer‘iyye mahkemeleri, 1917 tarihli “*Usul-i Muhakeme-i Şer‘iyye Kararnamesi*” ile sıhhatli bir yapıya kavuşturulmuştur. TBMM’nin teşekkülünden sonra 4 sene daha aynı kararname uygulanmış ise de, 1924 tarihli Mahakim-i Şer‘iyye’nin ilgasına ve Mâhâkim-i Teşkilatı’na ait “*Ahkâmı Muaddil Kanunu*” ile bu mahkemelere son verilmiştir²⁵.

1.2.1 Mahkeme Görevlileri

1.2.2 Kadı

Kadı, sözlükte hukukî anlaşmazlıkları ve davaları karara bağlamak üzere devlet tarafından atanan görevli hâkim demektir. Fıkıh literatüründe ise insanlar arasında meydana gelen çekişme ve davaları şer‘î hükümlere göre çözümlmek için yetkili makamca ta’yîn edilen kişiye denir.

Kadıların Osmanlı’daki rolü ve görevleri oldukça belirgin ve açıktır. Temeli ve yapısı itibariyle Osmanlıya, Anadolu Selçukluları’ndan intikal eden bir sistem ile

²⁴ Eryetgin, a.g.e., s.3.

²⁵ Ebu’l-Ula Mardin, “Kadı”, İ.A, C.VI, İstanbul, 1967, s.42.

merkezden halka ulaşan devlet, halkın dini inançlarını müderrisler, imamlar, vaizler ve kadılar yolu ile belirlemişlerdir. Bu görevlerde bulunanlar tamamı devlet memuru olmakla birlikte devletin kendilerine belirledikleri sınırların dışına çıkma yetkileri yoktu. Devletin temsilciliğini de üstlenmiş olan kadı ve diğer görevliler her zaman merkezi otorite ile birlikte hareket etmek zorunluluğuna sahipti²⁶.

Kadılık İslam ortaçağında ortaya çıkan bir idarî ve adlî görevdir. Kadının sosyal ve idari faaliyetleri değerlendirilirken on dört asırlık İslam tarihi göz önüne alınmalıdır. Kadılık İslam hukuk tarihinin merkezinde yer alan bir memuriyettir. Osmanlı devletinde ise kadı, genişleyen görevleri ile son Osmanlı çağına kadar en önemli mülki amir ve yargıçtır. Fakat bu görevin her toplumdaki evrensel bir ihtiyaca cevap verdiği ve kamu otoritesi denen alanı kapsadığına şüphe yoktur. Toplumlar yargı erkini ve görevini bir makama devretmek zorundalar ve bu makam devamlılık, ayrıcalık, muafiyet ve otorite ile donatılmalıdır²⁷.

Kadı, Osmanlı Devletinde çok geniş yetkileri haiz ve şer'iyeye mahkemelerinde yargı görevini ifâ eden şahıslara denir. Devlet eyalet ve sancak düzeni esasına göre yönetilirken, şer'î ve adlî olarak kaza birimine ayrılmıştı ve kadı da bu birimin başında bulunurdu. Eyalet ve sancaklarda beylerbeyleriyle sancakbeyleri yetkili olurken, kaza sisteminde, kadılar yetkili olmaktadır²⁸.

Osmanlıda durum bu şekilde olmakla birlikte kadı, kaza idaresinin başı olup, mutlaka yüksek dereceli bir medreseyi bitirmiş ve belli müddet Edirne, Konya, Sivas, Bağdat gibi büyük şehirlerde “*danişmend*” olarak hizmet vermiş kişiler arasından tayin olunurdu. Kadı görevine ancak iki sene müddetle atana biliyordu, iki yıl sonunda İstanbul'a giderek mülazemette beklemesi gerekiyordu. Bu durumda otuz sene kadılık yapan bir kişinin on senesi maaşsız hizmet denen mülazemette geçiyordu²⁹. Görev süresinin iki yıl olarak belirlenmesinin en büyük amacı birer devlet memuru olan kadıların buldukları yerlerde rüşvet ya da iltimas yolu ile mal-

²⁶ Kürşat Çelik, “**256 Numaralı Karahisar-ı Sahip Şer'iyeye Sicili**”, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ, 2004, s.7.

²⁷ İlber Ortaylı, **Türkiye İdare Tarihi**, Ankara, 1979, s.7.

²⁸ Rifat Özdemir, “Şer'iyeye Sicillerinin Sosyo-Ekonomik Tarih ve Halk Kültürü Açısından Önemi”, **I. Battalgazi ve Malatya Çevresi Halk Kültürü Sempozyumu**, İnönü Üniversitesi Tebliğler, Malatya, 1986, s.179.

²⁹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, “**Osmanlı Devletinde İlmiye Teşkilatı**”, Ankara, 1998, s.91.

mülk edinmemeleri ve bu suretle zenginleşmemeleridir. Kadıların maaşları devlet tarafından görev yaptıkları yerin büyüklüğüne göre verilirdi. Anadolu tarafındaki kadılar Anadolu Kazaskerine, Rumeli'dekiler Rumeli Kazaskerine bağlı idiler. Kadılara devlet tarafından lojman ve vasıta sağlanmakta kullandıkları tüm kırtasiye malzemeleri devlet tarafından karşılanmakta idi³⁰. Medreseden mezun olduktan sonra kadılık görevine tâlip olan bir ilmiye mensubu, doğrudan padişah tarafından atanıp, onun adına adalet hizmetlerini yürütürdü³¹.

Yine kadılar buldukları yerleşim yerinin kaza durumuna göre belli derecelere ayrılmışlardı, kaza kadıları, sancak ve eyalet kadıları gibi. Kaza kadılıkları küçük merkezler olup, doğrudan kazaskerler tarafından tayin edilirdi. Mevleviyet sayılan İstanbul, Edirne, Sofya, Selanik, Bursa gibi büyük şehir kadılıklarına ise XVI. Yüzyılın ortalarına kadar kazaskerlerce kadı tayin edilirken, bu zamandan sonra Şeyhü'l-islam'ın sadrazam vasıtasıyla yaptığı "*inha*" üzerine tayin yapılmaya başlanmıştır³².

Kadıların buldukları kazalarda çok geniş görev alanları vardı. Kadılar şer'î hükümleri icra ederek, Hanefî mezhebinin tartışmalı görüşlerinden en sahîh olanını araştırıp uygulayacaklardır. Şer'îyye sicillerini yazdırırlar, veli ve vasîsi olmayan küçükleri evlendirirler, mirasları taksim ederler, yetimlerin ve kayıp kişilerin mallarını muhafaza ederler, vasî ve vekilleri ta'yîn yahut azlederler, vakıfların tescilini yapıp muhasebelerini kontrol ederlerdi, evlenme akitlerinin icrâsı, vasiyetlerin tenfizi gibi bütün şer'î meselelerde tasarruf hakkına sahiptiler. Ancak memleketin nizâmı, vatandaşın korunması ve gözetilmesi, devletin idâresi ile ilgili hususlarda takdir haklarını devletin öteki yetkililerine bırakırlardı³³.

Osmanlı Devleti'nde kadılık müessesesini icra edecek kişilerde belli özellikler aranır bunlar;

³⁰ Kürşat Çelik, **a.g.e.**, s.7.

³¹ Rifat Özdemir, "Şer'îyye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru", **Fırat Üniversitesi Dergisi**, C.I, Sayı I, Elazığ, 1987, s.191.

³² Mehmet Ali Ünal; **Osmanlı Müesseseleri Tarihi**, Isparta, 1997, s.237.

³³ Hale Kumdakçı, "**402 Nolu Üşüdar Şer'îyye Sicili**" Marmara Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2009, s.11.

- Kadı, âkil, bâliğ ve hür olmalıdır. Çocuğun, delinin ve kölenin kadılığı muteber değildir.
- Kadı ancak Müslümanlardan olabilir. Ancak Hanefi mezhebinde zımmilerin kendilerine hakim olarak tayin edilmeleri mümkündür. Nitekim Osmanlı Devleti'nde Tanzimat'tan sonra nizamiye mahkemelerinde gayrimüslimler aza olarak bulunmaktaydı.
- Kadı erkek olmalıdır. Kadılar, Hanefi mezhebine göre ancak hadd ve kısas türünden ceza davaları dışında mali haklara dair hususlarda hakimlik yapabilirler.
- Kadı âdil olmalıdır. Âdil, hesanâtı seyyiâtına galip kimse demektir. Ancak Hanefi mezhebine göre fasığın hakim olarak tayini muteberdir. Çünkü kendisi fasık da olsa, hukuka uygun hükmetmek mecburiyetindedir. Aksi taktirde hükmü bozulup, kendi de azl olunur.
- Kadı'nın göz, kulak gibi his uzuvlarının sağlam olması lazımdır. Kadının hükmettiği kimselerin konuştuğu lisanı bilmesi elbette aranan bir keyfiyettir, ancak şart değildir. Tercüman vasıtasıyla tarafları ve şahitleri dinlemek mümkündür. Kadının mahalli örfleri nazara alması mecburiyeti, beraberinde mahalli lisanları da bilmeyi gerektirir. Osmanlı kadıları öncelikle Türkçe ve Arapçadan başka, çoğu zaman vasife yaptıkları mahalli lisanını da bilirdi.
- Kadı'nın ilim sahibi olması aranır. Kadılar, medrese tahsili görüp icazet alarak kazasker konağında mülazemet defterine ismini kaydedenlerden tayin olunurdu. Medreseden çıkıp kazasker divanına mülazemet edenler, müderris olmak istemeyip kadılık etmek isterlerse, doğrudan doğruya kaza kadılıklarına tayin edildikleri gibi bir müddet müderrislik edip sonra kadı olmak isteyenler de müderrisliklerinin derecesine göre kaza, sancak ve eyaletlerden birinin kadısı olurlardı³⁴.
- Kadılar reşit olmalıdır.
- Kadılar tarafsız olmalıdır.
- Kadılar hukuki ehliyet ve muamele kabiliyetine sahip olmalıdır.
- Kadılar dürüst, vakarlı ve metin olmalıdır.

³⁴ Ekrem Buğra Ekinci, **Osmanlı Hukuku**, İstanbul, 2008, s.369-370.

Kadı'nın tayininde olduğu gibi, azli ve istifasında da şu sebepler rol oynardı.

- Aklını ve temyiz kabiliyetini kaybetmesi.
- Kör, sağır ve dilsiz olması.
- Görevinde irtikâp yoluna sapması ve kanunu ihlal etmesi.
- İmanını kaybetmesi.
- Yolsuzluğunun anlaşılması.
- Bilgisizliğinin anlaşılması veya kendisinin açıklaması³⁵.

Naib:

Naib vekil demektir. Osmanlı hukukunda iki manaya gelir. Birincisi bütün kadılar, sultanın vekilleri olduklarından bunlara “*naib*” veya bunun çoğulu olan “*nüvvâb*” denilir. İkincisi ise kadıların kendi yerlerine davaya bakmak üzere görevlendirdikleri şahıslara denir³⁶.

Kadı, eğer kendisine bu salahiyet verilmişse, kendi yerine veya kaza mahallinin muhtelif kaşelerine naib adıyla bir vekil vazifelendirebilir. Osmanlı Devletinde “*tekaüt*” maaşı mahiyetinde bazı uzak kazalara tayin olunan yüksek rütbeli kadılar, buraya gitmeyerek yerlerine naib gönderirlerdi. Buna “*arpalık naibi*” denir. İstanbul, Şam, Bağdat gibi büyük merkezlerde, kadılar işlerinin çoğuna mebni, vekâleten tali derecede ehemmiyetli davaları dinlemek üzere naib vazifelendirirdi. Buna “*bab (kapı) naibi*” denirdi. Bunların maaşlarını kadı verdiği gibi; hükümlerinden de kadı mesuldü. Naibler, kadı'nın olmadığı zamanlarda yerine bakabildikleri gibi; keşif gibi bir işi yürütmek üzere de naib tayin edebilirdi. Nitekim “*gece naibi*”, geceleyin vukua gelen adli işlerin ilk soruşturmalarını yapar; seyyar “*ayak naibi*” de kadını çarşı-pazarla alakalı işlerini yürütürdü³⁷.

³⁵Özcoşar, Kankal, **a.g.e** s.2-3.

³⁶Mardin, **a.g.m.**, s.45.

³⁷ Mehmet Zeki Pekalın, **Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, C.II, İstanbul, 1993, s.644.

Müftü:

Müftü, bir hukuki mesele hakkında varid olan suale İslam huku kaideleri çerçevesinde cevap veren kimsedir. Bunlar kadılara bağlı olmamakla beraber, kadıları müşaviri durumundaydı. Müftüler, Şeyhü'l-İslamın arzı ve vezir azamın telhisi ile padişah tarafından tayin olunurdu. Bazı yerlerde kadılık, müftülük veya müderrislik tek şahısta birleşebilirdi. Müftü bulunmayan kazalarda bunun vazifesini kadı yapardı. Taraflar mahkemeye gitmeden müftüye müracaatla ihtilaflarını kolay ve ucuz yoldan halledebilecekleri gibi; mahkemeye gittikten sonra da müftü'den fetva alıp mahkemeye ibraz edebilirdi. Öte yandan kadı da bir hukuki ihtilafın çözümünde tereddüde düşerse, müftüden fetva sorabilir, aldığı cevaba göre hareket ederdi³⁸.

Mahkeme İmamı:

Mahkeme binası içinde bulunan mescide mürasele ve beratla imam olarak atanan kişi belli bir süre bu görevi yürütmekte ve bu arada görevi dışında gayri resmi olarak şerri ve fenni konularda mahkeme kâtiplerine yardım etmekteydi. Bu yardım sırasında kâtipliği ilgilendiren konularda epeyce bilgi ve beceri kazanmış oluyordu. İmamın bu becerisi naiblerin gözünden kaçmayarak kâtip olarak atanmasına vesile oluyordu³⁹.

Baş Kâtip:

Kâtiplerin reisi manasına gelen reisü'l-küttap yani baş kâtip mahkemede naipten sonra gelen ikinci otorite olup bütün kâtiplerin başkanı durumundaydı. Naiblerin görev süreleri sonunda İstanbul'a gitmeleri veya istifa, azil ve ölüm gibi çeşitli sebeplerle mahkemeden ayrılmaları durumunda başkâtip tam yetki ile mahkeme işlerini yürütmekteydi. Bu sebeple başkâtipler Osmanlı adli teşkilatı içerisinde önemli bir yere sahiptir. Başkâtip olarak tayin edilen kişilerin daha önce mahkemede çeşitli görevlerde buldukları, mukayyitlik, katiplik gibi çeşitli

³⁸ Ekinci, **Osm. Hukuku**, s.369-370.

³⁹ Rifat Özdemir, **XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara**, Ankara, 1998, s.193.

hizmetlerde çalıştıkları ve bunu takiben ikinci kâtipliğe yükseldikten sonra gerektiğinde bu göreve tayin edildikleri bilinmektedir⁴⁰.

Katip ve Hademe:

Şer'iyye mahkemelerinde önemli bir görev olan kâtipliğe, güvenilir, sağlam davaları tutanağa geçirmede ve i'lamları tanzim usulünde “*şakk-ı şer'*” mahir olan şahıslar getirilirdi. Kâtibin en önemli görevi, tarafların iddialarını ve şahitlerin beyanlarını doğru olarak zapta geçirmektir. Mahkeme kâtiplerinin tayininde kadının arzı şarttı. Geçici olarak “*berât-ı şerif*” almadan bu görevi ifa edenler, daha sonra berat ile göreve getirilirlerdi⁴¹.

Hademeler ise mahkeme işlerinde ilgili evrakların getirilmesi, duruşma güvenliğinin sağlanması ve benzeri ayak işleri ile meşgul olurlardı. Hademeler sadece davalardan değil, defter tanzim ve benzeri cihetlerden de ücret alırlardı.

Muhzır:

Muhzır Arapça huzura getiren demektir. Şer'i mahkemelerde kullanılan tabire mukabil hukuk ve ceza mahkemelerinde mübaşir denilir⁴². Davacı ve davalıları mahkemeye celb eden ve icabı halinde bugünkü emniyet görevlilerinin ve savcının bazı görevlilerini ifa eden memurdur. Bunlar bazen mahkeme kâtipliği vazifesi de yapardı. Tanzimat'tan sonra nizamiye mahkemelerinde muhızrların yerini mübaşirler almıştır. Bunlar mahkemenin idare ve inzibatı ile tebliği ve celb işlerine bakardı⁴³.

Mubaşir:

Arapça bir işe başlayan, başlayıcı demektir. Mahkemelerde celb ve tebliğ işlerinde kullanılan memurlara verilen addır. Bu manada muhızr ile eş anlamlıdır ve bunlar bazen çavuşların vazifelerini de yaparlardı. Bazen de sorgu hakiminin görevlerini yaptıkları görülürdü⁴⁴.

⁴⁰Çelik, a.g.e., s.5.

⁴¹Eryetgin, a.g.e., s.11.

⁴²Ferit Develioğlu, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat**, Ankara, 1988, s.808.

⁴³Eryetgin, a.g.e., s.10.

⁴⁴Pekalın, a.g.e., s.644.

Müşavir:

Lügattaki anlamı kendisine danışılan, istişare edilen demektir. Kadılar ihtiyaç duyulan hallerde müftülerden ve İslam hukukunu iyi bilen şahıslardan fetva isteyebilirler. Mahkemelerde ihtiyaca göre müşavir sayıları belirlenirdi.

Subaşı:

Subaşı asker başı anlamına gelmektedir. Osmanlı Devletinde ise bu kelime şehrin korunması anlamına gelir. Subaşı keyfi olarak tasarrufta bulunmaz, kadının hükmüne göre hareket ederdi. Devletin otorite zayıflığında zaman zaman subaşının reayaya baskı yaptığı görülmüştür⁴⁵.

Mahkeme kararlarının yerine getirilmesini merkezde “çavuşlar”, taşrada ise merkezden tayin olunan “subaşları” yapardı. Küçük kabahatler haricinde, mahkeme kararı olmaksızın subaşının ceza vermeye yetkisi yoktu. Subaşı, şehir ve kazaların zabıta ve polis müdürü idi. Kol gezerek suçluları takip eder ve mahkemeye çıkarır, pazar ve mahallenin asayişini temin ve temizliğini teftiş eder, kaldırımları tamir ettirir, yıkılmaya yüz tutmuş evlerin yıktırılması için mimarbaşına haber verirdi. Ayrıca bir takım örfi vergileri toplardı⁴⁶.

Kassam:

Lügattaki anlamı taksim eden olan kassam kelimesi, hukuki terim olarak vefat eden şahısların terekelerini taksim eden şer‘i memur anlamına gelir. Kassamlar, bu görevi kadı adına yaparlardı. Osmanlı adliye teşkilatında iki çeşit kassam vardır. Birincisi; askeri sınıfın terekelerini taksim eden kazasker kassamlardır. İkincisi; şer‘i mahkemelerin bulunduğu yerlerdeki beledi kassamlardı. Her kadılıkta hususi bir kassam defteri bulunurdu. Kassamlar taksim ettikleri terekelerden “*resm-i kismet*” adıyla bir haraç alırlardı. Bu haraç belirli bir oran olmakla birlikte kadı ve kazaskerin gelirlerinde önemli bir yer tutardı⁴⁷.

⁴⁵ Ortaylı, a.g.e., s.198-199.

⁴⁶ Ekinci, **Osm. Hukuku**, s.378.

⁴⁷ Nuray Bayraktar, “**20 Numaralı Antakya Şer‘iyye Sicilleri**”, Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hatay, 2008, s.36.

Vekil:

Şahıslar davalarını bizzat takip edebilecekleri gibi, vekil marifetiyle de yürütebilirlerdi. Tanzimat'tan sonra nizamiye mahkemelerinde dava takip etmek üzere dava vekili ve “*muhami*” adıyla avukatlar vazife yapmaya başladı. Dava vekilleri, fikhın husumete vekalet hükümlerine göre faaliyet gösterirdi. Taraflar mahkeme huzurunda hazır bulunmadıkça dava görülemezdi. Gaib olup, mahkemede hazır bulunmayan kimsenin yerine, kadı bir “*vekil-i musahhar*” tayin eder, davaya böylece bakılırdı⁴⁸.

Şühûdü'l-hâl (Şahitler):

Mahkemelerde, adil karar verildiğini ve aleniyeti tespit maksadıyla, en az iki kişi hazır bulunurdu. Bunlara şühûdü'-lhâl “*hâl şahitleri*” denirdi. Davayı dinler, gerektiğinde kadı tarafından kendileriyle istişarede bulunulabilir, fakat karara asla katılmayarak, davanın cereyanı ile verilen hükmün birbirine mutabık olduğuna dair hazırlanan i'lamı imzalar. Bunların hazır bulunmadığı veya hükmü imzaladığı dava muteber sayılmazdı. Şühûdü'l-hâl, beldenin ileri gelenlerinden veya davanın alakadarlarından olabilirdi. Mahkemeye müdahale ve rey verme gibi hakları olmamakla beraber, kadının adli karar vermesinde oldukça tesirleri vardı. Bir başka deyişle kadı, bunların huzurunda ve göz göre göre adalete aykırı bir hüküm veremezdi. Bunlar, Avrupa ve bilhassa Anglo-Sakson hukuk sistemindeki jüriye benzetilirse de, statülerinin farklı olduğu aşikârdır. Şühûd, jüriden farklı olarak, hadiseyi tespit edemez ve karara katılamazdı⁴⁹.

Fetihhan:

Kur'an-ı Kerim'i ezberlemiş olanlar içinde kıraatte başarısı görünen sesi güzel, hafızlığı tam olan kişiyi, her sabah mahkemede sure-i fetih okumak üzere atanırdı⁵⁰.

⁴⁸ Ekinci, **Osm. Hukuku**, s.378.

⁴⁹ Ekinci, **Osm. Hukuku**, s.377.

⁵⁰ Çelik, **a.g.e.**, s.6.

İKİNCİ BÖLÜM

ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE 282 NUMARALI HİSN-I MANSÛR (ADİYAMAN) ŞER'İYYE SİCİLİ

2.1 ŞER'İYYE SİCİLLERİ

Şer'i mahkemelerde mahkemenin bilgisi dâhilinde tutulan ve resmi statü taşıyan her türlü kayıtların toplanmış olduğu defterlere yaygın adıyla “Şer’iyye Sicili” denilmektedir. Şer’iyye sicillerine “*Kadı defterleri*”, “*Mahkeme defterleri*”, “*Defatir-i şer’iyye*”, “*Zabıt defterleri*” denildiği gibi kısaca “*Defter*”de denilmekteydi. Bu defterler 15. Yüzyılın ilk yarısından başlayarak 20. Yüzyılın ilk çeyreğine kadarki zaman dilimi içinde Osmanlı tarihi ve iktisadı ile siyasi, sosyal ve hukukî hayatını yakından ilgilendirmektedir. Bu özelliği ile Osmanlı kültür tarihinin temel kaynaklarının başında gelmektedirler. Şer’iyye sicillerindeki kayıtlar: Kadı tarafından verilen hükümler, herhangi bir hadiseyi, bir şahitliği, bir ikrarı, bir hibeyi, resmiyete rabt olunması istenen bir hususu zapt edenler, devlet merkezinden gelen bütün fermanlar, emirler ve tebliğler kadı tarafından tetkik olunup doğru oldukları tespit edildikten sonra defterlere yazılanlar şeklinde sıralanabilir.

Bu defterlerde kadı veya naiblerin verdikleri kararların yazıldığı kısma “*Sicil-i Mahfuz*”, merkezden gelen her türlü emrin yazıldığı kısma da “*Scili-i Mahfuz Defterlu*”, denirdi ki bütün bu kayıtları da mahkeme görevlilerinden olan “*Mukayyid*” tutardı. Bu şekilde oluşan “*Kadı Sicili*”, “*Kadı Defteri*”, “*Sicil-i Mahfuz*” veya sicilde denilen defterlerde kullanılan yazılar; rik‘â ve çeşitleri, talik, talik kırması, hurda talik, nestalik ve çeşitleri, sülüs, sülüs kırması, divan-i çeşitleri ve pek nadir olarak da siyakattır. Bu siciller XVI. yüzyılın son senelerinden başlayarak XIX. yüzyılın sonlarına kadar gelen ve en aşağı IV asırlık Türk tarihini, Türk sosyal hayatını toplamış olmaları itibariyle Türk tarihinin ana kaynaklarındanır. Bundan dolayı her vilayet ve kaza merkezlerindeki mahkeme sicilleri, o bölgenin en güvenilir tarihi kaynaklarından sayılmaktadır⁵¹.

⁵¹Çelik, a.g.e., s.11.

Şer'iyeye sicillerinde yer alan kayıtları, kadı tarafından verilen hükümler, herhangi bir olayı, bir şahadeti ve bir hibeyi resmiyete geçirilmesi, istenen bir hususu ihtiva eden belgeler, devlet merkezinden gelen çeşitli yazılar şeklinde tasnif etmek mümkündür. Bu genel tasniften yola çıkarak, şer'iyeye sicillerinde yer alan belgeleri şu şekilde sıralaya biliriz:

- Merkezden gönderilen her konudaki ferman, berat ve mektupların suretleri.
- Vali, mutasarrıf ve mütesellim gibi mahalli yöneticilerin çeşitli konularda sancak veya şehrin problemlerini çözmek için yayınladıkları buyruhdular ile bunların icraatlarını gösteren kayıtlar.
- Kadıların çeşitli konularda merkeze gönderdikleri ilamlar ile şehir yönetiminde kişi ya da kurumlar arasında doğan anlaşmazlıkları çözümlmek için verdikleri hüccetler.
- Şehrin mahalle listesi, şehirde yürütülen imar faaliyetleri, dini ve sosyal kurumların bakım ve onarımları, buralarda kullanılan inşaat malzemelerinin çeşit ve fiyatları ile ilgili vesikalar.
- Şehrin nüfusunu, nüfusun ırkî ve dinî yönden ayrımını, bu nüfusun zaman zaman maruz kaldığı salgın hastalık ile tabii afetleri anlatan belgeler.
- Evlenme-boşanma, kız kaçırma, mehir bağlama, alım-satım mukavele ve kefalet senetleri, hırsızlık, kalpazanlık, yaralama ve öldürme ile ilgili kayıtlar.
- Şehirdeki esnaf gurupları, bunların meslekleri ile ürettikleri malların çeşitleri, çarşı ve pazardan satılan malların narh listeleri, usta ve ırgat yevmiyeleri.
- Sancak ve şehir halkından toplanan vergi miktarı ve bu vergilerin toplanmasında kullanılan avarız hanesi ile ilgili listeler.
- Altın ve para meseleleri ile çeşitli eşya fiyatlarını gösteren kayıtlar.
- Ölen kişilerin mesleğini, mal varlığını, borçlarını ikamet ettiği ve vefat ettiği yeri, varislerin durumunu gösteren tereke kayıtları.
- Bunların dışında mahkeme tarafından önemli görülüp de sicillere kaydedilen çok çeşitli konuları kapsayan kayıtlar⁵².

⁵² Said Öztürk, **Askeri Kassama Ait On Yedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri**, İstanbul, 1995, s.4.

Sicillerin her konuda tarihe temel kaynak olacağına şüphe bulunmamakla birlikte özellikle şehir tarihleri ve mahalli hayata ait ilmi araştırmaların birinci derecede kaynağı şer'iyeye sicilleridir. Mahalli bir tarihin doğru yazılabilmesi için fertlerle fertler, fertlerle devlet arasındaki bütün önemli olayların kayıd edildiği şer'iyeye sicilinin incelenmesi ilmi bir zarurettir. Sicilin genel tarihe katkıları, önemli tarih olayların, tarihi şahsiyetlerin, mahalli adlarının ve önemli tarihi müesseselerin bütün ayrıntılarıyla doğru olarak tespitinde birinci derecede önem arz edecektir. Şer'iyeye sicilleri, bütün Osmanlı ülkesinin yer isimlerini tespit ve hatta mahalle isimlerinin bile tespit edilmesinde mühim bir kaynaktır⁵³.

Sadece Türkiye içinde kalan topraklarda değil, Osmanlı Devleti'nde ayrılan ülkelerin tarihleri de yine bu vesikalar yardımıyla tam olarak yazılabilecektir. Nitekim Dr. C. Truhelka tarafından yayınlanan Yaiça (Jaica) Kadısı'na ait sicil defteri, Şer'iyeye sicillerinin tarih hazinesi olarak değerini ortaya koymuş ve bu yayın Avrupalı tarihçiler arasında büyük ilgi uyandırmıştır. Gerçekten yıllarca Osmanlı hakimiyeti altında kalan Bosna'ya ait doğru tarihin yazılabilmesi için fert-fert fert-devlet arasındaki bütün önemli olayların günü gününe ve hatta saati saatine kaydedildiği Şer'iyeye sicillerinin incelenmesi ilmi bir zarurettir. Örnek vermek gerekirse, değişik tarihlerde İstanbul'da meydana gelen büyük yangınlarla ilgili orijinal belge niteliğindeki tarihi malzeme şer'iyeye sicillerinin dışında mevcut değildir. Zira kadılar bugün belediyelerin ifâ ettikleri görevlerin birçoğundan da sorumludurlar. Ayrıca Şeyhü'l-islam, Kazasker ve Sadrazam gibi büyük devlet adamlarının hayat hikayelerinin önemli detayları da yine bu sicillerde bulunmaktadır⁵⁴.

Sicillerin Hukuk Tarihi Açısından Önemi;

Kadı sicilleri, eski hukukumuz hakkındaki birbirini tutmayan çelişkili görüşler arasında doğruyu tespit en önemli, objektif ve doğru kaynak olma özelliğine de sahiptir. Bu sicillerin tetkikiyle Osmanlı hukukunun kaynakları, şer'i şerif denilen İslam hukukunu ne dereceye kadar uyguladıkları padişahların yasamaya

⁵³ <http://os-ar.com/print.php?sid=80> (18-11-2011).

⁵⁴ Bayraktar, a.g.e., s.8.

ne kadar müdahale ettiği ve “*ülü’l-emr*” denilen devlet yetkililerin yasama yetkilerinin sınırları bütün açıklığıyla ortaya çıkar. Bunlar incelenmeden Osmanlı hukuku hakkında verilen hükümler fazla isabetli olmayacaktır. Zira tatbikat, nazari bilgileri doğrulayan müşahhas delillerdir⁵⁵.

Sicillerin Özel Hukuk Açısından Önemi;

Şahsın hukuku ile ilgili kararlardan, Osmanlı hukukunda gerçek ve tüzel kişilerin bilindiğini, ehliyet, gaiplik, şahsi haklar ve benzeri konulara dair şer’i hükümlerin aynen uygulandığı anlamaktayız.

Aile hukuku ile ilgili kararlar, sicil kayıtlarından eski Türk aile yapısını, nişanlanma, evlenme ve benzeri müesseselerin nasıl işlendiğini, şiddetli geçimsizliğinin kadına evliliği sona erdirmeye hakkını verdiğini, karı-koca arasındaki mal ayrılığı rejimini, karı-kocanın çocuklar üzerindeki hak ve vazifelerini, mehir olarak hangi eşyaların verildiğini ve tarihin muhtelif devirlerinde bir Türk ailesinde hangi şeylerin önem arz ettiğini öğrenebiliriz.

Miras hukuku ile ilgili kararlar, kayıtların çoğunluğunu miras sözleşmeleri “*teharüç*” ve tereke taksimleri oluşturmaktadır.

Eşya, borçlar ve ticaret hukukuna ait kararlar, bunlar iç içedir. Eşya hukuku ile ilgili kararlardan mülkiyet hakkını, din, dil ve ırk farkı gözetmeksizin bütün fertlere belli şartlar altında tanınmıştır. Borçlar hukukunda, faiz muamelesine benzeyen muamelelerin kabul edilmediğini ve akitlerde karşılıklı rıza beyanının esas kabul edildiğini öğreniyoruz.

Devletler hususi hukuku, alanında “*ahval-i şahsiye*” ve ibadet konuları dışında zımmilere de kendi rızalarıyla İslam hukukunun esaslarının uygulandığını, başta aile ve miras hukuku olmak üzere kendi dinleri gereği olan konularda kendi hukuklarının tatbik edildiğini, mesela evlenme akdini icrası, boşanma ve terekenin taksimi gibi hususlarda tamamen din serbestliği bulunduğunu görüyoruz. İçki içme

⁵⁵Bayraktar, a.g.e., s.8.

gibi hususi olan bazı konular dışında ceza hukuk alanında, eşya, borçlar ve ticaret hukuku sahalarında güslüman- gayrimüslim ayrımı yapılmadığını görmekteyiz⁵⁶.

Sicillerin Kamu Hukuku Açısından Önemi;

Ceza hukuku ile ilgili kararlardan Osmanlı Devleti'nin bu konuda İslam hukukunun hükümlerini aynen uyguladığını anlıyoruz. Bilindiği gibi İslam hukukunda suç ve cezaları üç ana guruba ayrılmaktadır.

Birincisi: Kur'an ve hadiste açık olarak miktarı ve vasıfları tayin edilen had cezalarıdır. Bunlar iffete iftira, hırsızlık, yol kesme, zina ve içki içme gibi suçlar ve bunlara uygulanan cezalardır. Şartlar oluştuğu hallerde Osmanlı Devleti'nin bu suçlara dair cezaları aynen uyguladığını şer'iyeye sicilleri göstermektedir.

İkincisi: şahsa karşı işlenen cürümlerdir. Bunlar hakkında şer'î hükümlerin ön gördüğü kısas, 470 yıllık zaman dilimi, içinde hiç aksatılmadan aynen uygulandığını ve katilin veya maktulün dinine, diline ve ırkına itibar edilmediğini yine şer'iyeye sicillerinde öğreniyoruz.

Üçüncüsü: zikredilenlerin dışında kalan suçlar ve bunların cezalarıdır. İslam ve Osmanlı hukukunda bunlara "tazir ve siyaset cezaları" denmektedir⁵⁷.

Sicillerin İktisadi Tarih Açısından Önemi;

Her Kadı sicili, bulunduğu yerin iktisadi hayatına dair birinci elden orijinal tarih vesikalarıdır. XV ile XX. asır aralarında Anadolu halkının geçim tarzı, memlekete dışarıdan giren ve yine memlekette dışarı çıkan, yani ithalat ve ihracat konusu olan eşya, Anadolu halkının yetiştirdiği tarım ürünleri, imal ettiği sanayi mamulleri, Anadolu'da mevcut olan meslek çeşitleri, halktan toplanan vergiler, devletin memurlarına ödediği tahsilatlar, para arzı ve çeşitleri, para enflasyon-devalüasyonun gerçek manada tarihi seyri, kısaca hem makro hem de mikro iktisada dair bütün mevzular, doğru olarak ancak kadı sicillerindeki kayıtlardan öğrenebiliriz.

⁵⁶Bayraktar, a.g.e., s.9.

⁵⁷ <http://os-ar.com/print.php?sid=80> (18-11-2011).

Özellikle narh ve gedikle alakalı yazılı kayıtların, iktisat tarihi açısından birinci derecede rol oynar⁵⁸.

Defterdeki verilerin en büyük özelliklerinden biri kişisel servet analizlerine imkan tanınmasıdır. Vefat eden kişinin hayatta iken sahip olduğu bütün menkul ve gayr-i menkul mallar bu defterlere⁴ kaydedilirdi. Gerek devlet hazinesine intikal edecek terekelerde, gerekse mirasçılar arasında anlaşmazlık çıkan terekelerde mahkeme tarafından tarafların uzlaştırılmasına ve hak sahiplerine haklarının iadesinin temini için Osmanlı mahkemesinde bu iş için tahsis edilmiş görevliler, vefat eden kişinin muhtelif menkul mallarını, ev, bağ, bahçe, değirmen, dükkan, çiftlik, arsa, yalı vb. taşınmaz mallarını, nakit parasını, alacaklarını ticari mallarını, küçük-büyük baş hayvanlarını, köle-cariyelerini, ev eşyası, giyecek, mutfak eşyası vb. evinde bulunan kullanım eşyasını deftere tek tek kaydederek takdir edilen fiyatlar da yazılan malların altlarına kaydederdi. Bütün servet birimlerini tespit ettikten sonra varsa borç ve vasiyeti, karısına vermekle yükümlü olduğu mehri, ölenin teçhiz-tekfin masraflarını yapılan hizmete mukabil alınacak resim ve diğer kesintileri toplam servetten çıkardıktan sonra kalanı mirasçılar arasında paylaşırdı. Bu tür teferruatlı kişisel servet analizinin yapılarak gönümüze kadar kayıtlarının intikal etmiş olması, yukarıda da değindiğimiz gibi dönemin servet ve gelir dağılımının ve refah düzeyinin tespitine imkan tanımaktadır⁵⁹.

Osmanlı Devletinde, iktisadi kriz ve dalgalanmaların mal ve eşya fiyatlarına nasıl yansıdığını ve fiyat hareketlerinin seyrini bu sicillerden takip etmek mümkündür. Yine iktisadi tedbir ve tatbikatların neticesini ve nasıl olduğunu da mahkemelerde görülen bazı davalar ile merkezden gelen ferman ve emirnamelerden öğrenebilmekteyiz⁶⁰. Kadıların görev mahalli olan yerleşim birimlerinde tuttıkları bu siciller; o bölgenin ya da şehrin iktisadi ve sosyal hayatının pek çok yönünü yansıtan önemli belgelerdir. Her sancağın veya her şehrin avarız-hane sayıları ile gerçek sayıları sicillerde yer almaktadır. Bu rakamlardan hareket ederek, o bölge halkının yılda kaç kere, ne kadar, hangi usulde vergi ödediklerini açıkça bu sicillerden tespit

⁵⁸ Bayraktar, a.g.e., s.10.

⁵⁹ Öztürk, a.g.e., s.9.

⁶⁰ Öztürk, a.g.e., s.7.

etmemiz de mümkündür. Tımarların kimlere ve ne suretle tevcih edildiklerine dair beratlarla, bu beratların kadılar huzurunda ve arttırma yolu ile mültezimlere verilmelerine veya sipahileri marifetiyle tapuya bağlanmalarına, vakıflara ait emlaklerinde aynı şekilde kiraya vermelerine, bilhassa merc’i kanunnamelere göre alınacak vergilerin nevi ve nispetlerine dair kayıtlar yine sicillerde bulunmaktadır. Mütesellim buyrukları, ticari davalar, harp zamanlarında sancak ve kaza itibarı ile o kaza ve sancağın hissesine düşen “*imdad-ı seferi*”, barış zamanlarında “*imdad-ı hazari*” hisselerinin tahsili, maden aranması ve işletilmesi, bugünkü belediyelerin gördüğü vazifelere ait şehir işlerinin, devlete ait kale, sur ve diğer resmi binaların inşa, tamir vs masraflarına ait kayıtlarda iktisat tarihini ilgilendiren önemli kayıtlardır. Bazı kadı sicillerinde bugünkü anlamda bir senet veya bono olarak değerlendirilebilecek, vadeli ve kredili satışlar için düzenlenen iç ve dış ödeme aracı olarak kullanılan “*Kitabü’l-kadı ve süfteceler*”e ilişkin kayıtlara ticaret yollarına, nüfus ve beslenme imkanlarına, ilişkin kayıtlara da rastlanmaktadır⁶¹.

Sicillerin Sosyal Yapı Açısından Önemi;

Osmanlı toplumsal yapının belirlenmesi aşamasında yapılacak tetkiklerde başvurulacak en önemli ve sağlam kaynaklardan birisini de şer‘iyye sicilleri oluşturmaktadır. Demografik yapının nicelik ve niteliğinin analizine ışık tutan bu verilerle, Osmanlı aile yapısı bulunduğu dönem çerçevesinde izaha kavuşmaktadır. Zira Osmanlı aile yapısı üzerinde yapılan tetkikler otantik belgelere indirgindikçe spekülatif değerlendirmeler ve yanlış kanaatler neticesinde varılan sonuçlar değişime uğramaktadır. Mesela; toplumun eliti sayılabilecek bir konumda olan askeri sınıf içinde bile poligaminin tercih edilen bir durum olmadığı açığa kavuşmaktadır⁶².

Tereke defterleri tereke sahiplerinin medeni halleri, mirasçılarının olup olmadığı, varsa kimlerden teşekkül ettiği, menşeleri ile ilgili bilgiler, meslek, görev ve unvan gibi kişinin cemiyet içindeki mevkii rolünü tanımlamasına ilişkin verilerle dönemin içtimai yapısı hakkında bilgiler vermektedir. Şer‘iyye sicilleride sayımı verilen zengin eşya kayıtları, bu kaynaklara farklı bir bakış açısını da kazandırmıştır.

⁶¹ Bayraktar, a.g.e., s.13.

⁶² Öztürk, a.g.e., s.11.

Özellikle giyim-kuşam ve eşyası olmak üzere sahip olunan diğer eşyaların çeşitliliği, sayısı ve değeri kişinin veya ailenin sosyal, ekonomik ve kültürel özelliklerini yansıttığı kadar, dünya görüşünü ve hayat tarzını da kısmen ortaya koymakta ve on sekizinci yüzyıldan itibaren başlayan sosyal hayat üzerindeki batı etkisinin, Osmanlı insanı üzerindeki yansımalarını ve etkinlik derecesini de bir ölçüde tespitite kaynaklık etmektedir. Dolayısıyla Osmanlı'da sosyal değişim araştırmalarında en güvenilir tarihi kaynak olma vasfını korumaktadır⁶³.

Sicil kayıtları ailenin nüfusu hakkında güvenilir bilgiler ihtiva etmektedir. Çünkü bu bilgilerin verilmesinde hukuki zorunluluk bulunmaktadır. Vefat eden bir kişinin geride bıraktığı servet envanterlerinin sayısına geçilmeden önce görevli memur tarafından tereke sahibinin adı, mesleği ve unvanının belirlenmesinin yanında mirasta hakkı olan hak sahipleri de bu bölümde tadat edilmektedir. Bir tereke kaydı özellikle eşler, çocuklar, anne-baba hakkında güvenilir bilgiler verir. Terekeden hak sahiplerinin hakkını paylaşırılması İslam miras hukuku esaslarına bağlı olarak yapıldığından mirasa hak sahibi birinci dereceden kişiler bulunmadığı durumlarda diğer yakın akrabalar belirtilmektedir. Böylece zaman zaman eş, çocuk, anne ve baba dışında kalan mirasçılar ile ilgili bilgiler de edinmekteyiz⁶⁴.

Sicillerin Askeri Açıdan Önemi;

Osmanlı ordusu sefere çıktığında, hem Anadolu hem de Rumel'ye ait muhtelif konak yerlerinde hem asker hem de erzak ve benzeri ihtiyaçların tedariki yoluna gidilmiştir. Savaş yapılmadan önce, sefer hazırlıklarına dair beylerbeyi ve sancak beylerine yazılı emirler gönderildiği gibi, ordunun ihtiyaçları olan gıda maddeleri, gem, at, kürekçi, araba, cephanes vb ihtiyaçların karşılanması amacıyla kadınlara yazılı emirler gönderilirdi. Gönderilen bu yazılı emrin içinde, savaşın kime ve hangi sebeple açıldığı izah edilir ve konuyla ilgili Şeyhü'l-islam fetvası hatırlatılarak halkın savaşın zaruretine inanmaları temin edilirdi. 470 yıllık harp

⁶³Bayraktar, a.g.e., s.13.

⁶⁴Öztürk, a.g.e., s.4.

tarihimizi, bütün tafsilatıyla kadı sicillerinin genellikle sonlarında yer alan ve kadılara hitaben yazılan yazılı emirlerde bulunmak mümkündür⁶⁵.

Söz konusu defterler; askeri sınıf içerisinde mütalaa edilen muhtelif meslek sahipleri, çeşitli görevliler ve ilmiye mensuplarının servet terakümü, servetlerinin oluşum tarzı ve alacak-borç ilişkileri gibi konularda açıklamalar getirmektedir⁶⁶.

Sicillerin İdari Açısından Önemi;

Kaza, sancak, eyalet taksimatı, beylerbeyi, sancak beyliği, kethüdalık ve voyvodalık gibi idari; kadılık, naiplik, muhızrlık, mübaşirlik, bostancı başlık, çavuşluk, subaşılık gibi adli müesseselerin hem idari yapısı hem de ifa ettikleri fonksiyonlar da sicillerde bulunmaktadır.

Şer'iyeye Sicillerinin mahkemece tutulup muhafaza edilmesi hukuki bir ihtiyaçtan doğmuştur. Şer'iyeye sicillerinin korunmasına dikkat edilmiş olmakla beraber zamanla bunların önemli bir kısmının kaybolduğu ve bugün mevcut bulunan Şer'iyeye Sicillerinin esas mevcut yekûne göre çok az sayıda olduğu acı bir gerçektir.

Ne yazık ki, bu önemleri takdir edilene kadar, anlatılanlara göre, bir kısmı ısınmak amacıyla sobalarda yakılmış, bir kısmı çöpe atılmış ve bir kısmı da tabiat şartlarının tahrip ediciliğine maruz bırakılarak yok edilmiştir. Bu tahribattan kurtulanların belli bir kısmı da ısınma, nemlenme ve kurt yenmesine uğrama sebebiyle hasar görmüştür. Bunlar yetmiyormuş gibi, koruma maksadıyla sonradan ciltlenirken de bir kısmının yazılarına dikkatsizlik sebebiyle zarar verilmiştir. Neticede bazı defter serileri ya tamamen yahut kısmen yok olmuştur. Bir kısmı da çöplüklerden toplanmış veya başka sebeplerle özel şahısların eline geçmiştir. Nihayet Maarif Vekaleti 3 Kasım 1941 tarihli ve 4018/2182 sayılı kararı ile muhtelif yerlerde bulunan sicillerin müze ve kütüphanelere devredilmesini sağlamıştır. Karar uyarınca şer'iyeye sicilleri ait oldukları illerin kütüphanelerinde veya müzelerinde ve Topkapı Sarayı Müzesi'nde muhafaza edilirken, bu ilk karardan yarım asır sonra 1991 yılında

⁶⁵ Ömer Faruk Gökdeniz, "262 Numaralı Hısın-ı Mansûr (Adıyaman) Kadı Sicili", Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş, 2006, s.15.

⁶⁶Öztürk, a.g.e., s.14.

siciller Kültür Bakanlığı'nın kararı ile İstanbul Şer'iyye Sicili ArŐivi'ndekiler hariç olmak üzere Ankara'da bulunan Milli Kütüphanede toplanmıştır. İstanbul ve çevresi mahkemelerine ait siciller halen İstanbul Müftülüğü Şer'iyye Sicilleri ArŐivi'nde muhafaza edilmektedir. Bu arada İnönü  niversitesinde Osmanlı AraŐtırmalar Merkezi (OSAK), Kayseri Erciyes  niversitesinde de Kayseri Araştırmaları Merkezi (KAYTAM) kurulmuş olup, bu merkezler kendi yörelerine ait Şer'iyye sicil defterlerinin fotokopilerini alıp araştırmacılara açık hale getirmiştir. Keza Konya ve Trabzon Şer'iyye Sicillerinin fotokopileri de ayrı ayrı Selçuklu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi ve Konya Müzesi'nde ve Trabzon Halk Kütüphanesi'nde araŐtırmacıların hizmetine sunulmuştur. Muhtemelen diğer illerde de benzer uygulamalar vardır⁶⁷.

Siciller  zerine ilk  alıŐmalar Halkevi dergilerinde yapıldı. 1935'te İ. Hakkı Uzunçarşılı'nın "*Şer'i Mahkeme Sicilleri*" ve 1938'de T. Mümtaz Yaman'ın yine *Şer'i Mahkeme Sicilleri*" başlıklı Ankara Halkevi Dergisi  lk 'de yayımlanan ve sicillere dikkat çeken yazıları bu alanda ilklerdendir. Uzunçarşılı, sicillerin 400 yıllık Türk tarihinin aydınlatılmasındaki son derece önemli katkısına dikkat çekmekte; Yaman ise sicilleri "*hazine-i evrak*" mes besinde bir memba' olarak tavsif ederek bu membanın Osmanlı tarih ve kurumlarını anlamadaki yerine işaret etmektedir. Uzunçarşılı aynı yazısında sicilleri Batı'daki Kilise ArŐivleri ile mukayese ederek onların, buldukları mahallin sosyal, ekonomik ve siyasi tarihleri için en g cl  ve en güvenilir kaynaklar olduğunu iddia etmektedir. Bir Şehirde yaşayan insanların bizzat kendi fiil ve hayatlarını aktaran kaynak olmasına ise, sicillerin belki de en çok vurgulanan hatta onları devlet arŐivlerinden ayıran bir özelliği olarak, birçok tarih i tarafından dikkat  ekilmektedir⁶⁸.

Şer'iyye Sicilleri, zengin muhtevasından dolayı bir çok bilim adamı tarafından çalışma konusu olarak seçilmiŐtir. Bu  alıŐmalar genellikle katalog çalışması, metin yayını ve sicillere dayanarak yapılan çalıŐmalardır. Daha Cumhuriyetin ilk yıllarında İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Fuat Köprülü, Hasan Fehmi

⁶⁷ Fatih Gedikli, "Osmanlı Hukuk Tarihi Olarak Şer'iyye Sicilleri", **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, C.3, Sayı:5, İstanbul, 2005, s.187-188.

⁶⁸ Yunus Uğur, "Mahkeme Kayıtları, Literatür Değerlendirmesi ve Bibliyografya", **TALİD**, C.I, Sayı. I, 2003, s.305-344.

Turga gibi üstatlar ve ilerleyen yıllarda, Halit Ongan, Ömer Lütü Barkan, Kamil Kepecioğlu, M. Çağatay Uluçay, Tayyib Gökbiğin, Ahmet Akgündüz, Mübahat Kütükoğlu, Rifat Özdemir, Müçteba İlgürel, Osman Ersoy ve adını sayamadığımız çok sayıda değerli tarihçilerimiz tarafından bu konuda önemli çalışmalar yapılmıştır.

2.1.1 şer'iyeye Sicillerinde Belge Türleri

şer'iyeye Sicillerindeki belgeler genel olarak iki guruba ayrılır. Birincisi bizzat kadı veya naib tarafından yazılan kayıtlardır. Bunlar i'lamlar, hüccetler, ma'ruzlar, müraseleler gibi belgelerdir. İkincisi ise kadının kendisi tarafından yazılmamasına rağmen görevi icabı sicillere suretlerinin kaydedildiği padişah, sadrazam, beylerbeyi, kazasker ve değişik makamlardan gönderilen belgelerdir. Bunlar ise fermanlar, buyrulduklar, tezkereler, temessükler gibi belgelerden oluşmaktadır.

2.1.2 Kadı Tarafından Kaleme Alınan Belgeler

İ'lamlar:

Kelime manası bildirme, anlatma, ifhâm demektir. Hukuk terimi olarak i'lam bir davanın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını gösteren belgeyi ifade eder. Ancak Osmanlı diplomatiğinde kadıların şer'i mahkemeye intikal eden dava kararının tasdikini temin maksadıyla şeyhü'l-islamliğa veya herhangi bir konuda bilgi vermek üzere üst makamlara yazdıkları resmi yazılar için de i'lam tabiri kullanmıştır. Bir konuda bilgi vermek üzere üst makama yazılan i'lamlar, arz mahiyetindedir ⁶⁹.

Hüccetler:

Kadının kararını ihtiva etmeyen, taraflardan birinin ikrarını ve diğerinin bu ikrarı tasdikini bulunduran ve üst tarafta kadının mühür ve imzasının taşıyan yazılı belgeye denir. Boşanma davaları ve mülk satış muamelelerinin tamamı buna örnek olarak verilebilir. Bunlar davacının kim olduğunu tanıtmakla başlar, nerede oturduğu, eğer varsa olayın şahitlerini, davanın konusunu ve davalının kim olduğun

⁶⁹ Mübahat S. Kütükoğlu, **Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)**, İstanbul, 1998, s.345.

ayrıntılı bir şekilde ihtiva eder ve sonunda da davaya kimlerin iştirak ettiğini belirten şühûdü'l-hâl'in yazımıyla son bulur⁷⁰.

Ma'ruzlar:

Kelime anlamı arz edilen şey demektir. Ma'ruzların konularını genel olarak şöyle sınıflandırabiliriz; halk tarafından mahkemelere çeşitli konularda yapılan şikayetler, hakimin emriyle görevliler tarafından yapılan keşif ve tahkikat raporları, naiblerin daha çok ceza konularında yürüttükleri soruşturma ve hakimin tasvibine bağlı olarak verdikleri hükümler ve hakimlerin bir üstlerine arz ettikleri konular vb. ma'ruzların incelenmesi sonucunda mahkemenin safhaları ile ilgili daha geniş bilgi, kaza dahilinde işlenen suçlar, ve yapılan gayr-ı meşru davranışlar hakkında ayrıntılı bilgiler edinilebilir⁷¹.

Mürâseler:

Kelime olarak, mektuplaşmak, haberleşmek manasına gelir. İstılahı olarak kadılar tarafından bir husus hakkında yazılan resmi kağıtlara mesela, merkezden gelen ferman veya buyruldu üzerine, herhangi bir sanığın yakalanması için mahalli voyvodasına veya kethüdasına resmi bir yazı yazabilirler. Yahut tayin edildikleri kadılık görevini yine resmi bir yazı ile herhangi bir naibe devredebilirler. İşte şer'iyeye sicilinde yer alan ve kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs yahut makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere “mürâsele” veya “mürâselat” adı verilmektedir. Mürâseler genellikle ya sanığın mahkemeye celbi isteğini havi mürâseler veya değişik konulara dair mürâseler olabilirler⁷²

Vakfiyeler

Kelime olarak vakıf, bir kimsenin, Allah'a yakın olmak gayesiyle, menkul veya gayr-i menkul mal veya mülkünü dini ve sosyal bir gaye için tahsis etmesidir⁷³. Vakfiye ise vakf edilen şeyin vasıfları ve vakf edilme şartlarını ihtiva eden ve kadı

⁷⁰Kumdağcı, a.g.e , s.14.

⁷¹ Abdülaziz Bayındır, “İslam Mahkeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)”, **İslam İlimleri Araştırma Vakfı**, C.I, İstanbul, 1988, s.288.

⁷²Akgündüz, a.g.e, s.38.

⁷³ Bahaeddin Yediyıldız, “Vakıf”, **İ.A.**, C.XIII, Eskişehir, 1982, s. 153-154.

tarafından tasdik edilen bir belgedir. Vakfiyelerde, vakıf gelirinim devamlı olması ve vakf edilen şeyin tam mülkiyete haiz olması gibi özellikler de aranır. Bu şartların mevcut olması halinde vakıf sahibi, vakf ettiği şeylerin listesini ve şartnamesini bütün ayrıntılarıyla kaydettirdiği bir vakıfnâme ya da vakfiye ye tanzim ettirirdi⁷⁴.

2.1.3 Başka Makamlardan Yazılan ve Sicile Kaydedilen Belgeler:

Padişahın gelen emir ve fermanlar iki ana grupta toplanabilir. Birincisi: Padişahın kendisine İslam hukuku tarafından tanınan yasama yetkisine dayanarak veya icra kuvvetinin başı olarak kaleme aldığı ve şer‘iyye sicillerinde “*evamir ve feramin*” diye zikredilen hükümlerdir. Padişah ya ihtilafı olan bir şer‘i meselede mevcut görüşlerden birini tercih ettiğini kadıya bildirir, ya da şer‘i hükümlerin icrasını teyid için yazılı emir gönderir veya düzenleme yetkisi bulunan sahalarda bazı düzenleyici kaideleri Divân-ı Hümayûn’un telhisi üzerine tanzim eder ve durumu kadılara bildirir. Şer‘iyye sicillerinde bulunan ve İstanbul kadılığında yapıldığı gibi bazen kendileri için hususi defterler tutulan bu kayıtlar, Osmanlı hukukunun da başta gelen kaynaklarından. Müstakil bir defter tutulmadığı zaman, bazen şer‘iyye sicillerinin başına, bazen ortasına, bazen de diğer kayıtlardan ayrılması için ters olarak sicillere kaydedilir. İkincisi: yine padişahın sadır olan, ancak birinci gruptaki gibi umumu değil hususi şahısları ilgilendiren ve vazife tevcihi, tımar tefvizi, ticaret beratı ve benzeri konulara ilişkin olarak kaleme alınan ferman, berat ve nişanlardır. Bilindiği gibi Osmanlı Devleti’nde kadılık, imamlık, hatiplik, miri arazi mutasarrıflığı veya benzeri görevler, kazaskerlik ve sadrazamlık gibi makamların inhası ve padişahın ferman ve beratların bir sureti ilgili yerdeki şer‘iyye sicillerine mutlaka kaydedilmektedir. Ayrıca bazı şahıslara verilen muafiyet ve ticaret beratları da bu grubun içinde yer tutmaktadır⁷⁵.

⁷⁴Kütükoğlu, a.g.e., s.359-360.

⁷⁵Akgündüz, a.g.e. s.44.

2.2 ADIYAMAN ŞER'İYYE SİCİLİ

Şer'iyeye sicilleri, Osmanlı Dönemindeki ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamın en güzel belgeleridir. Bunların toplanması, korunması ve özellikle yararlanmaya sunabilmek için katoluğunun yapılması bilimsel çalışmalara yapılacak en iyi katkıdır.

Adıyaman Şer'iyeye Sicileri'nin katalogu aşağıda verilmiştir. Bu kataloga göre; Adıyaman'a ait toplam 48 adet şer'iyeye sicilleri vardır. Bu sicillerin H.1287-1345 yılları arasında tutulmuştur. Tabloya göre; tüm belgeler numaralandırılmış ve sayfa numaralarının 26 adeti belirli 22 adeti ise belirlenmemiştir. Kadı sicilleri Ankara'da kurulan Millî Kütüphane'ye taşınmadan önce belirli merkezlerde toplanmıştır. Adıyaman'a ait şer'iyeye sicilleri de Adana Müzesinde toplanmış daha sonrada Millî Kütüphaneye nakledilmiştir.

Aşağıdaki tabloya göre; 1329 tarihli sicil 7 defa ayrı numaralandırılarak verilmiştir. Aynı zamanda 1326 tarihli sicil 3, 1314 ve 1324 tarihili sicil 2 defa numaralandırılarak verilmiştir defteri vardır. Yine tabloya göre; belge sayfası en az olan 1332 tarihli 6 sayfa ve en fazla olan 1326 tarihli sicil 416 sayfadır.

Yapmış olduğumuz araştırmalarda şu ana kadar 5 adet Hısn-ı Mansûr Şer'iyeye Sicili yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır.

Bunlar;

1- Canan YÜRÜK, 259 numaralı Hısn-Mansûr Şer'iyeye Sicili H.1312, Sütçü İmam Üniversitesi, K.Maraş 2006. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi

2-Nezir ÇAKMAK, 237 numaralı Hısn-ı Mansû Şer'iyeye Sicili H.1323-1325 Sütçü İmam Üniversitesi, K.Maraş 1999. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi

3-Feyzullah TEKEREK, 260 numaralı Hısn-ı Mansûr Şer'iyeye Sicili, H.1311-1312 Sütçü İmam Üniversitesi, K.Maraş 2005. Basılmamış yüksek Lisans Tezi

4-Ömer Faruk GÖKDENİZ, 262 numaralı Hısn-ı Mansûr Şer'iyeye Sicili, H.1316 Sütçü İmam Üniversitesi, K.Maraş 2006. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi

5-Emine GÖKGEDİK, 239 numaralı Hısn-ı Mansûr Şer'iyeye Sicili, H.1329-1333/M.1911-1915 Sütçü İmam Üniversitesi, K.Maraş 2011. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi

Tablo:1Adıyaman Şer'iyeye Sicili Katalogu⁷⁶

No	Tarih	Sayfa	No	Tarih	Sayfa
236	1335-1336	218	261	1327	-
237	1332-1325	108	262	1315	136
238	1317-1319	-	263	1334-1336	-
239	1329-1333	-	264	1335-1337	106
240	1324	-	265	1336	20
241	1336-1337	304	266	1320-1321	226
242	1304	=	267	1329	=
243	1314	=	268	1332	6
244	1328	298	269	1329-1340	210
245	1329	=	270	1339-1340	=
246	1311-1312	306	271	1326	690
247	1328	-	272	1334-1335	-
248	1329	-	273	1287-1288	-
249	1326	416	274	1301	-
250	1329	-	275	1327	-
251	1333	340	276	1329	32
252	1328	-	277	1317	-
253	1311	-	278	1328	100

2.3 282

NUMARALI HİSN-I MANSÛR (ADİYAMAN) ŞER'İYYE SİCİLİ

282 Numaralı Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) Şer'iyeye Sicili (H.1315-1316 M.1898-1899) tarihleri arasında tutulan kayıtları ihtiva etmektedir. Defterdeki sicillerin hepsi mühürlü ve tarihlidir.

154 sayfa olan defterde 114 belge yer almaktadır. 24x39 cm boyutlarda olan bu defterin cildi; harap mukavva ile yapılmıştır. Belgelerin sırtı siyah, satırları siyah

⁷⁶ Ahmet Akgündüz, **Osmanlı kanunnameleri ve Hukuki Tahliller**, C I, İstanbul 1999, s.711.

ve oldukça düzgündür. Defter yazısı çok kötü olmamasına rağmen yer yer kötü bir rik'a kırması ile de kayıtlar tutulduğu olmuştur.

Defterin başlama tarihi, H.11 Zilkade 315 / R. 22 Mart 314/ M. 3 Nisan 1898 bitiş tarihi, H. 29 Şevval 316 / R. 28 Şubat 314 / M.12 Mart 1899 dır. Defter 16.3.1992 tarihinde mikrofilme çekilmiştir. Defter kendi içinde iki bölüme ayrılmıştır. İlk bölüm 88 sayfa ve 55 belge ikinci bölüm 66 sayfa ve 60 belgeden oluşur. Defterdeki belge numaraları sıralı olduğu için bizde hem düzen ve nizam hem de araştırmacılara kolaylık sağlamak için sayfa numaralarını da sıralı olarak verdik.

Defterdeki 43-44-26-27 nolu belgeler eksiktir. Bunun nedeni Adıyaman'dan Adana'ya ya da Adana'dan Ankara Milli Kütüphaneye taşınması sırasında ya da mikrofilmlere çekmesi sırasında unutulmuş olmasından kaynaklanmış olabilir. Defterdeki belgeler başta hem hicri hem miladi tarih kullanırken 79. sayfa ve 48. belgeden itibaren sadece hicri tarihi kullanmıştır. Karışıklık olmasın diye hem belgelerin özeti bölümünde her belgelenin altına hem de belgelerin tasnifi kısmında tablo şeklinde Hicri ve Miladi tarih olarak verdik.

Defterlerin ciltlenmesinde ya da mikrofilmlerin çekilmesinde sayfa başları ve sonları tahribata uğradığı için bazı kelimeler okunamamıştır. Sicil içerisinde okunamayan yerler (...), mühürlü olanlar (mühürlü) ve silik olanlar (silik) şeklinde gösterilmiştir.

Transkripsiyon yapılırken kaidelere uyularak; “ayın” harfi (ع) (‘) şeklinde, “hemze” (ء) işareti (') şeklinde gösterilmiştir. “Elif” (ا), “vav” (و) ve “ye” (ي) harfleri ile yapılan uzatmalar (^) işaretiyle gösterilmiştir

2.4 282 NUMARALI HİSN-I MANSÛR (ADİYAMAN) BELGELERİN TASNİFİ

Tablo:2 Belgelerin Tasnifi

Belge No	Belgelerin Defterdeki Sayfa No	Belgelerin Tez İçindeki Sayfa No	Hicri Tarih	Miladi Tarih	Konusu
1	1-2	76	11 ZA 315	7 Ocak 1898	Darp

2	3-4-5-6	79	21 ZA 315	17 Ocak 1898	Sirkat
3	7	54	26 ZA 315	22 Ocak 1898	Darp
4	8-9	90	5 Z 315	31 Ocak 1898	Sirkat
5	10	92	5 ZA 315	1 Ocak 1898	Belediyeye Muhalefet
6	11-12	95	20 Z 315	15 Şubat 1898	Darp ve Cerh
7	13-14-15	101	5 M 316	5 Mart 1899	Darp
8	16	104	12 M 316	7 Mart 1899	Sirkat
9	17	106	16 M 316	11 Mart 1899	Ahalinin Rahatını Bozma
10	18-19	106	18 M 316	13 Mart 1899	Darp
11	20	109	23 M 316	18 Mart 1899	İtâle-i Lisân
12	21-22	112	25 M 316	20 Mart 1899	Eşcarı Kat'
13	23	116	12 S 316	6 Nisan 1899	İtâle-i Lisân
14	24	118	16 S 316	10 Nisan 1899	Darp ve Cerh
15	25-26	119	18 S 316	12 Nisan 1899	İtâle-i Lisân
16	27-28-29	122	21 S 316	15 Nisan 1899	Sirkat
17	30	126	24 S 316	18 Nisan 1899	Darp
18	31	128	30 S 316	23 Nisan 1899	Darp ve Cerh
19	32-33	130	30 S 316	23 Nisan 1899	Sebb ve Şetm
20	35-36	133	30 S 316	23 Nisan 1899	Darp
21	37	137	1RA 316	24 Nisan 1899	Sirkat
22	38-39	138	1 RA 316	24 Nisan 1899	Darp
23	40-41	141	10 RA 316	3 Mayıs 1899	İtâle-i Lisân
24	42-43-44	144	10 RA 316	3 Mayıs 1899	İtâle-i Lisân
25	45-46	148	14 RA 316	7 Mayıs 1899	Sirkat
28	52	156	15 RA 316	8 Mayıs 1899	Hanenin Duvarını Tahrib
29	53-54-55	158	15 RA 316	8 Mayıs 1899	Sirkat
30	56	162	16 RA 316	9 Mayıs 1899	Darp ve Cerh

31	57-58	165	5 R 316	28 Mayıs 1899	Darp ve Cerh
32	59	167	5 R 316	28 Mayıs 1899	Harf-ı İnzarlık
33	60-61	169	7 R 316	30 Mayıs 1899	Hane Duvarını Tahrib
34	62	171	6 CA 315	9 Temmuz 1898	Haneye Duhul
35	63	173	11 CA 315	14 Temmuz 1898	Sirkat
36	64	175	11 CA 315	14 Temmuz 1898	İhafe
37	65	177	12 CA 316	13 Temmuz 1899	Davanın Düşmesi
38	66-67	179	13 CA 316	14 Temmuz 1899	Şetm ve Hakaret
39	68	181	18 CA 315	21 Temmuz 1898	Sirkat
40	69	183	18 CA 315	21 Temmuz 1898	İtâle-i Lisân
41	70-71	185	20 CA 315	23 Temmuz 1898	Haneye Duhul
42	72	187	21 CA 315	24 Temmuz 1898	Sirkat
44	75	190	26 CA 315	29 Temmuz 1898	(Eksik Belge)
45	76-77	191	26 CA 315	29 Temmuz 1898	Sirkat
46	78	193	26 CA 315	29 Temmuz 1898	Darp
47	79	195	27 CA 315	30 Temmuz 1898	İtâle-i Lisân

48	80	198	2 C 316	4 Ağustos 1899	Eşcarı Kat‘
49	81	199	2 C 316	4 Ağustos 1899	Kadın Kaçırma
50	82	202	4 C 316	6 Ağustos 1899	Sirkat
51	83-84	204	4 C 316	6 Ağustos 1899	Sirkat
52	85-86	208	4 C 316	6 Ağustos 1899	Darp ve Sirkat
53	86	210	6 C 316	27 Temmuz 1899	Darp ve Cerh
54	87	212	6 C 316	27 Temmuz 1899	Darp
55	88	214	8 C 316	29 Temmuz 1899	Darp ve İtâl-i Lisân
56	89-90	218	8 C 316	29 Temmuz 1899	Darp ve Cerh
57	91	221	11C 316	1 Ağustos 1899	Darp
58	92	222	12 C 316	2 Ağustos 1899	İtâl-i Lisân
59	93	225	13 C 316	3 Ağustos 1899	Darp
60	94	226	13 C 316	3 Ağustos 1899	Eşcarı Kat‘
61	95	229	15 C 316	5 Ağustos 1899	Halkın Rahatını Bozma
62	96	231	17 C 316	7 Ağustos 1899	Darp ve Cerh

63	97	233	19 C 316	9 Ağustos 1899	Darp ve Cerh
64	98-99	125	19 C 316	9 Ağustos 1899	Sirkat
65	100	238	22 C 316	12 Ağustos 1899	Darp ve İtâle-i Lisân
66	101	240	22 C 316	12 Ağustos 1899	Darp ve Cerh
67	102-103	242	24 C 316	14 Ağustos 1899	Esnayi Memurine Tahkir
68	103	245	24 C 316	14 Ağustos 1899	Darp
69	104-105	247	25 R 316	15 Ağustos 1899	Darp
70	106	249	29 R 316	19 Ağustos 1899	Davanın Düşmesi
71	106-107	251	5 B 316	24 Ağustos 1899	Sirkat
72	108	253	5 B 316	24 Ağustos 1899	Darp
73	109	256	7 B 316	26 Ağustos 1899	Darp
74	110-111	257	7 B 316	26 Ağustos 1899	Darp
75	112	260	13 B 316	1 Eylül 1899	Şehadetten Men'
76	113	262	12 B 316	2 Eylül 1899	Darp
77	114	265	12 B 316	2 Eylül 1899	Darp
78	115-116	267	19 B 316	7 Eylül 1899	İhafe
79	117	270	21 B 316	9 Eylül 1899	Darp

80	118-119	272	21 B 316	9 Eylül 1899	Mahkemeye İtiraz
81	120	275	28 B 316	16 Eylül 1899	Darp ve Ahz
82	121	277	5 Ş 316	23 Eylül 1899	Darp ve Cerh
83	122	279	5 Ş 316	23 Eylül 1899	Darp
84	123-124	280	5 Ş 316	23 Eylül 1899	Darp
85	125	281	9 Ş 316	27 Eylül 1899	Darp ve İtâle-i Lisân
86	126	285	11 Ş 316	29 Eylül 1899	Eşcarı Kat‘
87	127	287	11 Ş 316	29 Eylül 1899	İhâfe
88	128	289	13 Ş 316	1 Ekim 1899	Darp ve Ahz
89	129	290	13 Ş 316	1 Ekim 1899	İtâle-i Lisân
90	129	293	17 Ş 316	5 Ekim 1899	Darp
91	129	295	19 Ş 316	7 Ekim 1899	Davanın Düşmesi
92	130	296	19 Ş 316	7 Ekim 1899	Davanın Düşmesi
93	130	296	19 Ş 316	7 Ekim 1899	Davanın Düşmesi
94	130	297	19 Ş 316	7 Ekim 1899	Davanın Düşmesi
95	131	298	19 Ş 316	7 Ekim 1899	Davanın Düşmesi
96	131	298	19 Ş 316	7 Ekim 1899	Davanın Düşmesi
97	131	299	19 Ş 316	7 Ekim 1899	Davanın Düşmesi
98	132	299	19 Ş 316	7 Ekim 1899	İhâfe
99	133	301	25 Ş 316	13 Ekim 1899	Darp
100	134	305	25 Ş 316	13 Ekim 1899	Eşcarı Kat‘
101	135-136-	309	25 Ş 316	13 Ekim 1899	Darp ve Cerh

	137				
102	138	311	27 Ş 316	15 Ekim 1899	Mahkemeye İtiraz
103	139	314	6 N 316	23 Ekim 1899	Darp ve Cerh
104	140	316	9 N 316	29 Ekim 1899	İtale-i Sirkât
105	141-142	316	9 L 316	25 Kasım 1899	Mahkemeye İtiraz
106	143	319	8 L 316	24 Kasım 1899	Mahkemeye İtiraz
107	144	320	8 L 316	24 Kasım 1899	Esnayi Memurine Tahkir
108	145	323	9 L 316	25 Kasım 1899	Darp
109	147	324	3 L 316	19 Kasım 1899	Darp
110	148	326	12 L 316	28 Kasım 1899	Darp ve Cerh
111	149	328	18 L 316	4 Aralık 1899	Darp ve Cerh
112	150-151- 152	330	19 L 316	5 Aralık 1899	İhafe
113	153	335	25 L 316	11 Aralık 1899	Hanenin Duvarını Tahrip
114	154	337	25 L 316	11 Aralık 1899	Mahkemeye İtiraz

2.5 282 NUMARALI HİSN-I MÂNSUR (ADİYAMAN) ŞER'İYYE SİCİLİN'DEKİ BELGELERİN ÖZETİ

Belge:1

Hısn-ı Mansûr kazası Eski Sarây Mahallesi sakinlerinden devlet memuru olan Polis Komiseri Kiyork Efendi, Abdülğani, İbana ve İbrahim kendisini darp ettikleri

iddiasıyla Bidâyet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetleriyle suçları sabitlenen Abdülğani, İbana ve Hüseyin'in Kanun-ı Ceza'nın 114. maddesi gereğince altışar ay hapislerine ve 170 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 11 Zilkade 315/ M. 7 Ocak 1898)

Belge:2

Malatya katırcılarından Hasno Çermikdılı, Binbaşı Ömer Efendi'den bir yük beyaz bezi alıp beygirine yükledikten sonra Eski Sarây Mahâllesi civarında beygir ve bezin kayıp olması iddiasıyla Bidâyet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadeti doğrultusunda suçlu bulunan Ali Katibo'nun Kânûn-i Cezâ'nın 230. maddesi gereğince dört ay hapsine ve 70 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 21 Zilkade 315/ M. 17 Ocak 1898)

Belge:3

Hısn-ı Manûr kazasının Akpınar kariyesi sakinlerinden namı-ı Kari'nin oğlu Âli'yi darp ve yaralaması iddiasıyla Usı Hıdır hakkında Bidâyet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suç ispatlanmayan Usı Hıdır'ın beraatına ve mahkeme masrafı olan 50 kuruşun Adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 26 Zilkade 315/ M. 22 Ocak 1898)

Belge:4

Hısn-ı Mansûr kasabasında Kaymakam Bey'in evinin kapısının karıştırılması iddiasıyla kaymakam kapıcısı Hırsız Alo hakkında Bidâyet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen davada Hırsız Alo'nun bu olayla alakasının olmadığına ve Hırsız Alo'nun beraatına karar verilmiştir.

(H. 5 Zilhicce 315/ M. 31 Ocak 1898)

Belge:5

Hısn-ı Mansûr kazası Eski Sarây Mahâllesi sakinlerinden İbrahim ve Âli'nin devriye koluna yakalanarak üzerlerinde bir adet çift tabanca, bir adet tüfenk ve bir adet nacak bulunmuş Belediyeye muhalefet etmesi iddiasıyla Bidâyet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen davada ifadeleri alındıktan sonra suçlu bulunan İbrahim ve Âli'nin Kânûn-i Cezâ'nın 254. maddesi gereğince; ellerindeki silahları almaya, birer beyaz beşlikten on kuruş ceza nakdinin ödemesine ve 80 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 5 Zilkade 315/ M. 1 Ocak 1898)

Belge:6

Hısn-ı Mansûr kazası Hoca Ömer Mahâllesi sakinlerinden Ebuzer; Kiyork ve Artor'un kendisini darp ve cerh eylemleri iddiasıyla Bidâyet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçları sabitlenen Kiyork ve Artin Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesine göre; beş ay hapislerine ve 170 kuruş olan mahkeme masraflarının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 20 Zilhicce 315/ M. 15 Şubat 1898)

Belge:7

Hısn-ı Mansûr ahâlisinden olan Ebuzer; Hatice ve Ayşe'nin Fatma'yı darp ettikleri iddiasıyla Bidâyet Mahkemesi Ceza Dairesine dava açmıştır. Görülen davada, şahitlerin şahadetleri ve tabip raporu incelenmiştir. Neticede Fatma'nın darp olduğu da anlaşılmıştır. Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesine göre; 1 ay müddetle

hapislerine ve 140 kuruş mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine Mahkeme Heyeti tarafından karar verilmiştir.

(H. 5 Muharrem 316/ M. 12 Mart 1899)

Belge:8

Hısn-ı Mansûr'un Musâllâ Mahâllesi'nden Turan'ın oğlu Hasan'ın hanesinden 2 tümün unu, yarım batman yağı, 1 adet küpü, 1 kat hamam takımı, 1 adet beyaz çarşafı, 1 çift çorapı, 1 adet kutni bohçayı, 1 adet basma bohçayı, ve 1 adet ipliği Hasno'nun çaldığı iddiasından dolayı Bidâyet Mahkemesi Ceza Dairesine dava açılmıştır. Görülen davada, şahitlerin şahadetleri ile suçu sabitlenen Hasno Kânûn-i Cezâ'nın 222. maddesi gereğince Hasno'nun altı ay hapsine ve 80 kuruş olan mahkeme masrafının ödemesine Mahkeme Heyeti tarafından karar verilmiştir.

(H. 12 Muharrem 316/ M. 7 Mart 1899)

Belge:9

Hısn-ı Mansûr ahâlisinden Şeyho'nun sarhoş olarak gece Kap Cami'i Mahâllesi sakinlerinin rahatını bozacak şekilde şamata ve gürültü etmesi üzerine Müftü Efendi tarafından Bidâyet Mahkemesi Ceza Dairesine dava açılmıştır. Görülen dava neticesinde suçu sabitlenen Şeyho'nun Kânûn-i Cezâ'nın 160. maddesi gereğince bir hafta hapsine ve toplam 50 kuruş olan mahkeme masraflarını ödenmesine Mahkeme Heyeti tarafından karar verilmiştir.

(H. 16 Muharrem 316/ M. 11 Mart 1899)

Belge:10

Hısn-ı Mansûr kazasının Karahüyük kariyesi ahâlisinden Fatma, Hatice ve Hasnı'nın; Kandi kariyesinden Ebuzerr , Usı ve biraderi tarafından darp edildiklerini iddia etmelerinden dolayı Bidâyet Mahkemesi Ceza Dairesine dava açılmıştır.

Görülen davada şahit ve sanıkların ifadeleri ve tabip raporunun incelenmesi neticesinde suçlu bulunan Ebuzer, Usı ve biraderinin Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince dört ay hapislerine 110 kuruş mahkeme masrafını ödemelerine Mahkeme Heyeti tarafından karar verilmiştir.

(H. 18 Muharrem 316/ M. 13 Mart 1899)

Belge:11

Hısn-ı Mansûr'un ahâlisinden Emine Hoca, Abdulkadir'in kendisine itale-i lisan eylediği iddiası ile Bidâyet Mahkemesi Ceza Dairesine dava açmıştır. Görülen davada şahit ve sanıkların ifadelerinin alınması neticesinde suçlu bulunan Abdulkadirin, Kânûn-i Cezâ'nın 214. maddesi gereğince bir hafta hapsine ve 160 kuruş olan mahkeme masrafını ödemesine Mahkeme Heyeti tarafından karar verilmiştir.

(H. 23 Muharrem 316/ M. 18 Mart 1899)

Belge:12

Hısn-ı Mansûr kazası Redif Taburu Binbaşısı Şükrü Efendi, âfyon hâsılatını itlâf ve çeltik hârkını tahrip (afyon hasılatını dağıtmak ve pirincini yakmak) etmelerinden dolayı Güli Şeyho ve Fero hakkında Bidâyet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada; şahidlerin şهادeti ile suçları sabitlenen Şeyho ve Fero'nun Kânûn-ı Cezâ'nın 253. maddesi gereğince on ikişer gün müddetle hapsine ve 210 kuruş olan mahkeme masrafını adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 25 Muharrem 316/ M. 20 Mart 1899)

Belge:13

Hısn-ı Mansûr kazası Musallâ Mahallesi sakinlerinden Âli bin Mustafa Hidayet Efendi'nin evine gelerek bir miras yüzünden eşine itale-i lisan eylediği

iddasiyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen dava da şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenmeyen Hidayet Efendi'nin Mahkeme Heyeti tarafından beraatına ve 50 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 12 Safer 316/ M. 6 Nisan 1899)

Belge:14

Hısn-ı Mansûr kazası Eski Sarây Mahallesi sakinlerinden ve Protestan milletinden Âlat Serkis oğlu Kiyork, Süryani milletinden Şemon'un oğlu Şemun'u kendisini taşla darp ve cerh ettiği iddasiyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenmeyen Şemun'nun beraatına karar verilmiştir.

(H. 16 Safer 316/ M. 10 Nisan 1899)

Belge:15

Hısn-ı Mansûr kazası Yeni Pınar Mahallesi sakinlerinden Behisnili Vakkas, geceleyin sarhoş halde hanesinin kapısına gelip itâle-i lisân eden Hasso hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçlu bulunan Hasso'nun Kanûn-ı Ceza'nın 214. maddesi gereğince yirmi dört saat hapsine ve 70 kuruş mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 18 Safer 316/ M. 12 Nisan 1899)

Belge:16

Hısn-ı Mansûr kazasının Şeyhler karyesi sakinlerinden Usı Kalo, bir re's esterinin çalınması iddiasıyla Ello, Haso ve Haco hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçlu bulunan Ello'nun Kânûn-i Cezâ'nın 224. maddesi gereğince iki ay müddetle hapsine ve 100 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 21 Safer 316/ M. 15 Nisan 1899)

Belge:17

Hısn-ı Mansûr kazası Eski Sarây Mahallesi sakinlerinden Kiyork ile şakirdi Ohannis'ı darp ettiği iddiasıyla Mahmut hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçlu bulunan Mahmut'un Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince bit hafta müddetle hapsine ve 90 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 24 Safer 316/ M. 18 Nisan 1899)

Belge:18

Hısn-ı Mansûr kazasının Maloğlu karyesi sakinlerinden Ebuzer, sol kolunun Şeyho tarafından kasten kırıldığı iddiasıyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle ve tabip raporunun olayı doğrulamasıyla Kânûn-i Cezâ'nın 177. maddesi gereğince bu suçun cinayete girmesinden dolayı Malatya cinayet mahkemesine intikal etmesine karar verilmiştir.

(H. 30 Safer 316/ M. 23 Nisan 1899)

Belge:19

Hısn-ı Mansûr kazası mübaşiri Hüsnü Efendi, arazi işi için gittiği Turuş karyesinde Şeyho'nun ona şetm (azarlamak) ve hakaret etmesi üzerine Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadeti ile suçlu bulunan Şeyho'nun Kânûn-i Cezâ'nın 112. maddesi gereğince bir ay müddetle hapsine ve 110 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 30 Safer 316/ M. 23 Nisan 1899)

Belge:20

Hısn-ı Mansûr kazası Musallâ Mahallesi sakinlerinden Hesso ve Hasan'ın, Hamo'nun üzerine hayvan saldırtarak darp etmesi iddiasıyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetleri ve tabip raporunun olayı doğrulamasıyla suçlu bulunan Hesso ve Hasan'ın Kanun-ı Ceza'nın 179. maddesi gereğince on beşer gün müddetle hapislerine ve 130 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 30 Safer 316/ M. 23 Nisan 1899)

Belge:21

Hısn-ı Mansûr kazası Musluk Mahallesi sakinlerinden Hüseyin'in Kâin Cami'sinin çirallığını çaldığı iddiasıyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetleri ve delilin olmamasından suçu sabitlenmeyen Hüseyin'in Kânûn-i Cezâ'nın 175. maddesi gereğince beraatına karar verilmiştir.

(H. 1Rebû'l-Evvel 316/ M. 24 Nisan 1899)

Belge:22

Hısn-ı Mansûr kazası Musallâ Mahallesi sakinlerinden Fatma, kendisini darp ve iki adet gazi altını ile düzen mercanını ahz ettiği iddiasıyla Ayşe ve Mehmet hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle Mehmet'in Fatma'yı darp ettiği anlaşılmış ancak altınlarının çaldığı doğrulanmayınca Kânûn-i Cezâ'nın 179 maddesi gereğince Ayşe ve Mehmet'ten bir mecdiye altını alıp Fatma'ya vermesine ve 170 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 1Rebû'l-Evvel 316/ M. 24 Nisan 1899)

Belge:23

Hısn-ı Mansûr kazası Kap Cami'î Şerif Mahallesi sakinlerinden İbrahim, Mehmet, Muhammed, Mamo ve Ahmet hakkında geceleyin mahallede birbirleriyle itâle-i lisân, şamata ve gürültü yaptıkları iddiasıyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçları sabitlenen İbrahim, Mamo ve Ahmet hakkında Kânûn-i Cezâ'nın 260. maddesi gereğince: İbrahim'in üç gün müddetle hapsine, Ahmet'in bir hafta müddetle hapsine, Mamo ve İbrahim'in on beşlik nakdi cezayı devlet hazinesine teslimine ve 50 kuruş olan mahkeme masrafının Mehmet tarafından adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 10 Rebû'l-Evvel 316/ M. 3 Mayıs 1899)

Belge:24

Hısn-ı Mansûr kazası Eski Sarây Mahallesi sakinlerinden Meryem, kapısını taşla kırarak kendisine itale-i lisan ettiği iddiasıyla Safer ve Şükrü hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçlu bulunan Safer'in Kânûn-i Cezâ'nın 258. maddesi gereğince beş gün müddetle hapsine, altı beşlik nakdi cezayı alınmasına; diğer suçlu Şükrü için Kânûn-i Cezâ'nın 214. maddesi gereğince üç gün müddetle hapsine ve 100 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir. (H. 10 Rebû'l-Evvel 316/ M. 3 Mayıs 1899)

Belge:25

Hısn-ı Mansûr kazasının Uludam Karyesi Muhtarı Hüseyin, paltosunun cebinden para kesesi ile muhtarlığa ait mührünün çalınması iddiasıyla Hısn-ı Mansûr'un Musallâ Mahallesi'nden Mustafa hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenemeyen Mustafa'nın beraatına karar verilmiştir.

(316/ M. 7 Mayıs 1899)

Belge:28

Hısn-ı Mansûr kazası Hoca Ömer Mahallesi sakinlerinden Mehmet, hanesinin duvarını tahrip ettiği iddiasıyla Süleyman hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada Mahkeme Heyeti duvar-ı mezkure mülkiyet davasında bulunduğunu cezaya ait bir hal olmadığına işin ait olduğu mahkemeye başvurmalarına karar verilmiştir.

Rebû'l-Evvel 316/ M. 8 Mayıs 1899)

Belge:29

Hısn-ı Mansûr kazası Hoca Ömer Mahallesi sakinlerinden Nurettin; Mehmet, İbrahim ve Mahmut haklarında üzüm bağına girip iki yüz beş kuruşluk üzümün çaldığı iddiasıyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada bağ bekçilerin şahadetiyle ve keşif memurların olayı doğrulaması ile suçları sabitlenen Mehmet, İbrahim ve Mahmut Kânûn-i Cezâ'nın 226. maddesi gereğince bir buçuk aylık hapsine, iki yüz beş kuruşluk üzüm bedelinin verilmesine ve 110 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 15 Rebû'l-Evvel 316/ M. 8 Mayıs 1899)

Belge:30

Hısn-ı Mansûr Kazası (.....) Mahallesi sakinlerinden Hesso Kali, kendisini darp ve cerh ettiği iddiasıyla Mahmut ve Hasan hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadeti ve tabip raporu ile suçları sabitlenen Mahmut ve Hasan'ın Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince on beş gün hapsine 100 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 16 Rebû'l-Evvel 316/ M. 9 Mayıs 1899)

Belge:31

Hısn-ı Mansûr kazası Yeni Pınar Mahallesi sakinlerinden Mehmet Ali kendisini darp ve cerh ettiği iddiasıyla Ahmet ve Mehmet hakkında Bidayet Ceza

Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçları sabitlenen Ahmet ve Mehmet Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince bir hafta müddetle hapsine ve 50 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 15 Rebû'l-âhir 316/ M. 28 Mayıs 1899)

Belge:32

Hısn-ı Mansûr kazasının Heşteran karyesi sakinlerinden Hacı Ahmet bin Hesso hakkında mahalle aralarında dolaşarak rast geldiği genç çocuklara harf-ı inzarlık (el ve lisanla sarkıntılık) ettiği iddiasıyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenen Hacı Ahmet'in Kânûn-i Cezâ'nın 41.maddesi gereğince akli başında olmayıp mahkemedeki hareketine ve sekenatına mecnun olduğu anlaşılması üzerine beraatına karar verilmiştir.

(H. 5 Rebû'l-âhir 316/ M. 28 Mayıs 1899)

Belge:33

Hısn-ı Mansûr kazasının Tuzık karyesi sakinlerinden Mustafa Ağazade, hanesinin Ahmet, Vakkas ve Mesti tarafından tahribi ve yıkılması ile evdeki direkleri götürmeleri iddiasıyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçsuz bulunan Vakkas, Ahmet ve Mesti'nin beraatına ve 50 kuruş mahkeme masrafının Mustafa Ağazade tarafından adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 7 Rebû'l-âhir 316/ M. 30 Mayıs 1899)

Belge:34

Hısn-ı Mansûr kazası Hoca Ömer Mahallesi sakinleri, Ohannis hanesine hakkı olmadan giren Ahmet hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenen Ahmet'in Kânûn-i Cezâ'nın 258. maddesi gereğince altı beşlik ceza nakdini vermesine, yirmi dört saat müddetle hapsine ve 30 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 15 Cemâziye'l-evvel 315/ M. 9 Temmuz 1898)

Belge:35

Hısn-ı Mansûr Kap Cami'i Şerif Mahallesi sakinlerinden Arap Ferhat, evinin kapısının anahtarını çaldığı iddiasıyla Hüseyin hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu ispatlanamayan Hüseyin'in Kânûn-i Cezâ'nın 175. maddesi gereğince beraatına ve 50 kuruş olan mahkeme masrafının Ferhat tarafından adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 11 Cemâziye'l-evvel 315/ M. 14 Temmuz 1898)

Belge:36

Hısn-ı Mansûr kazasının Terman karyesi sakinlerinden Süleyman, kendisini silahla korkutup, tehdid ettiği iddiasıyla Tello ve Hacı hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçluluğu ispatlanamayan Tello ve Hacı'nın Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince beraatına ve 50 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 11 Cemâziye'l-evvel 315/ M. 14 Temmuz 1898)

Belge:37

7 Şubat 310 tarihinde Hısn-ı Mansûr kazası Heşteran karyesi sakinlerinden muhtar ve ihtiyar heyeti Monla Ebuzer ve İsmail'in, Munla Hadi oğlu Mehmed'in davasında Munla Hadi oğlu Mehmed'in öldüğüne ve davanın düşmesine dair tutulan kayıttır.

(H. 15 Cemâziye'l-evvel 316/ M. 13 Temmuz 1899)

Belge:38

Hısn-ı Mansûr kazası Hoca Ömer Mahallesi sakinlerinden Hasan bin Abdullah, kendisine sebb ve şetm (sövme ve küfür) etmesi iddiasıyla Mehmet hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenen Mehmet'in Kânûn-i Cezâ'nın 214. maddesi gereğince bir ay müddetle hapsine ve 110 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 113 Cemâziye'l-evvel 316/ M. 14 Temmuz 1899)

Belge:39

Hısn-ı Mansûr kazası Hoca Ömer Mahallesi sakinlerinden Behisnili oğlu Mehmed, bahçesinden iki yüz adet isotun Kör Mamo tarafından çalındığı iddiasıyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenen Mamo'nun Kânûn-i Cezâ'nın 225. maddesi gereğince on beş günlük hapsine ve 90 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 18 Cemâziye'l-evvel 315/ M. 21 Temmuz 1898)

Belge:40

Hısn-ı Mansûr kazası Eski Sarây Mahallesi sakinlerinden Mehmet, hanesine girip evdeki kadınlara itale-i lisan etmesi iddiasıyla İsmail hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenen İsmail'den Kânûn-i Cezâ'nın 258. maddesi gereğince altı beşlik ceza nakdinin

alınmasına, üç gün müddetle hapsine ve 60 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 18 Cemâziye'l-evvel 315/ M. 21 Temmuz 1898)

Belge:41

Hısn-ı Mansûr kazası Eski Sarây Mahallesi sakinlerinden Enna hanesine izinsiz girip şamata ve gürültü ettiği iddiasıyla Hasan bin Abdullah hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenen Hasan'dan Kânûn-i Cezâ'nın 260. maddesi gereğince on beşlik cezayı nakdi olarak alınmasına, üç gün müddetle hapsine ve 100 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 20 Cemâziye'l-evvel 315/ M. 23 Temmuz 1898)

Belge:42

Hısn-ı Mansûr kazası Eski Sarây Mahallesi sakinlerinden Çerkez Hüseyin, Pederi Mehmet'in hanesine emanet bırakmış olduğu bir sandık eşyasının çalınmış olduğu iddiasıyla Hırsız Alo'nun oğlu Abo hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle ve hatta sandık içinde bulunan gömleğin Abo'nun üzerinde olması ile suçu sabitlenen Abo'nun Kânûn-i Cezâ'nın 222. maddesi gereğince altı ay hapsine ve 110 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 21 Cemâziye'l-evvel 315/ M. 24 Temmuz 1898)

Belge:45

Hısn-ı Mansûr kazasının Ferketli karyesi sakinlerinden Yusuf bin Mustafa, hanesinden eşyalarının çalındığı iddiasıyla Mahmut bin Mustafa, Hamo, Mehmet bin Şeyho ve Hüseyin bin Ali hakkında Bidayet Ceza Mahkemesi dairesine dava açmıştır. Görülen davada; şahitlerin şahadetiyle suçları sabitlenmeyen sanıkların Kânûn-ı

Cezanın 275. maddesi gereğince beraatlerine, elli kuruş olan mahkeme masraflarının Muhtar Yusuf'tan alınmasına karar verilmiştir.

(H. 26 Cemâziye'l-evvel 315/ M. 24 Temmuz 1898)

Belge:46

Hısn-ı Mansûr kazasının Maloğlu karyesi sakinlerinden Şeyho bin Mehemed, kolunu kırıp sakat bıraktığı iddiasıyla Ebuzer hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. görülen davada Şeyho'nun kolunu kırdığına dair delil yetersizliğinden dolayı Ebuzer'in beraatına ve 70 kuruş olan mahkeme masrafının Şeyho tarafından adliye veznesine teslimine

(H. 26 Cemâziye'l-evvel 315/ M. 29 Temmuz 1898)

Belge:47

Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahallesi sakinlerinden Terzi Ohannis veled-i Haco'ya itâle-i lisân ettiği idiasıyla Kirkor hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen davada suçlu sabitlenen Kirkor'un Kânûn-ı Cezanın 214. maddesi gereğince on beş gün müddetle hapsine ve 80 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 27 Cemâziye'l-evvel 316/ M. 30 Temmuz 1899)

Belge:48

Hısn-ı Mansûr kazasının Şerefli karyesi sakinlerinden İsmail, hinta ve penbusu'nun davarlarına re'y (buğday ve pamuklarını davarlarına vermesi) iddiasıyla Koçer Hıdır hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada olayın Hukuk-u Umumiye'yi ilgilendirdiği için yalnız 50 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 2 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 4 Ağustos 1899)

Belge:49

Hısn-ı Mansûr kazasının Hozkürt karyesi ahalisinden Hemî Kılınç, kerimesi Fatma'nın Ali, Bekir, Bereket Ağa, İmam, Hasan ve Hüseyin tarafından kaçırıldığı iddiasıyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle Fatma'yı kaçırıldığı mahkemede sabit olamayınca Kânûn-i Cezâ'nın 79. maddesi gereğince beraatlarına karar verilmiştir.

(H. 2 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 4 Ağustos 1899)

Belge:50

Hısn-ı Mansûr kazası Eski Sarây Mahallesi sakinlerinden Mano ile Ökkeş'in dükkânları açılarak Ökkeş'in otuz kuruşluk penbusu (pamuk) ile Mano'nun otuz kuruşluk eşyası çalındığı iddiasıyla Hasan bin Şeyho hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçlu sabitlenmeyen Hasan'ın Kânûn-i Cezâ'nın 222. maddesi gereğince beraatına karar verilmiştir.

(H. 4 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 6 Ağustos 1899)

Belge:51

Hısn-ı Mansûr kazası Hoca Ömer Mahallesi sakinlerinden Hasan, iki teneke gaz yağı ile üç kalıp sabunu emaneten biraderine bırakıp giderken Ebuzer, Bekir, Hacı ve Küçük'ün bunları çaldığı iddiasıyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçları sabitlenmeyen Ebuzer, Bekir, Hacı ve Küçük'ün Kânûn-i Cezâ'nın 236. maddesi gereğince beraatına karar verilmiştir.

(H. 4 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 6 Ağustos 1899)

Belge:52

Hısn-ı Mansûr kazası Hoca Ömer Mahallesi sakinlerinden Mehmet, kendisini darp ve bahçesindeki hayme (çadır) ağaçlarının çalınması iddiasıyla Sıddık hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçlu bulunan Sıddık'ın Kânûn-i Cezâ'nın 179.maddesi gereğince bir ay müddetle hapsine ve 60 kuruş mahkeme masrafını adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 4 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 6 Ağustos 1899)

Belge:53

Hısn-ı Mansûr kazası Kab Cami'i Şerif Mahallesi sakinlerinden İmam ve Mustafa, kendilerini darp ve cerh ettiği iddiasıyla İbana ve Abdulgani hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçları sabitlenmeyen İbana ve Abdulgani'nin beraatına karar verilmiştir.

(H. 6 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 27 Ağustos 1899)

Belge:54

Hısn-ı Mansûr kazası Eski Sarây Mahallesi sakinlerinden Bedrus, kendisini darp ettiği iddiasıyla Mehmet bin Bekir hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenmeyen Mehmet bin Bekir'in beraatına karar verilmiştir.

(H. 6 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 27 Ağustos 1899)

Belge:55

Hısn-ı Mansûr kazası Musallâ Mahallesi sakinlerinden Hatice, kendisini darp ve itâle-i lisân eylediği iddiasıyla Hacı ve Recep hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle darp yapıldığına dair herhangi bir delilin olmadığı, sadece Hatice'nin mahdumu Mahmud ile Hacı'nın birbirine itâle-i lisânda bulunduğu mahkemece sabit olunduktan sonra Kânûn-i Cezâ'nın 214. maddesi gereğince Hacı'nın bir hafta, Mahmud'un dört gün hapsine ve 150 kuruş mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 8 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 29 Ağustos 1899)

Belge:56

Hısn-ı Mansûr kazası Musallâ Mahallesi sakinlerinden Hamo, kendisini darp ve cerh ettiği iddiasıyla Hüseyin bin Ali ve Hüseyin Mehmet haklarında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçlu bulunan Hüseyin bin Ali ve Hüseyin bin Mehmet'in haklarında Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince yirmi gün hapislerine ve 130 kuruş mahkeme masrafını adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 8 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 29 Ağustos 1899)

Belge:57

Hısn-ı Mansûr kazası Sıratut Mahallesi sakinlerinden Yusuf, kendisini darp ettiği iddiasıyla Usı ve Mustafa hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle ve tabip raporunun olayı doğrulamasıyla Usı ve Mustafa'nın Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince bir hafta müddetle hapsine ve 230 kuruş mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 11 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 1 Ağustos 1899)

Belge:58

Hısn-ı Mansûr kazası Musallâ Mahallesi sakinlerinden Şükrü ve İbrahim birbirlerine itâle-i lisân ve darp iddiasıyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince İbrahim'in bir ve Şükrü'nün iki hafta müddetle hapsine ve 110 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 12 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 2 Ağustos 1899)

Belge:59

Hısn-ı Mansûr kazasının Kakurtlu karyesi sakinlerinden Abdurrahman, kendisini darp ettiği iddiasıyla Ebuzer hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenmeyen Ebuzer'in beraatına karar verilmiştir.

(H. 13 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 3 Ağustos 1899)

Belge:60

Hısn-ı Mansûr kazasının Kakurtlu karyesi sakinlerinden Ebuzer Kosi, beş yüz adet badem ağacının kesilmesi iddiasıyla Süleyman ve Ebuzer hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle Mahkeme Heyeti başka hukuk mahkemesine başvurmalarına karar vermiştir.

(H. 13 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 3 Ağustos 1899)

Belge:61

Gündüz sarhoş olarak çarşıda şamata ve görültü ederek halkın rahatını bozan Mehmet, Ebuzer ve İbrahim hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçları sabitlenen Mehmet, Ebuzer ve İbrahim'in Kânûn-i Cezâ'nın 260. maddesi gereğince bir hafta müddetle hapsine, on beşlik nakdi cezanın ödemesine ve 50 kuruş mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 15 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 5 Ağustos 1899)

Belge:62

Hısn-ı Mansûr kazası Eski Sarây Mahallesi sakinlerinden Artin, kendisini darp ve cerh ettiği iddiasıyla veled-i Haço hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin ve tabip raporu doğrultusunda suçu sabitlenen veled-i Haço'nun Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince bir hafta müddetle hapsine ve 50 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 17 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 7 Ağustos 1899)

Belge:63

Hısn-ı Mansûr kazasının Çiçek karyesi sakinlerinden Hamo, kendisini darp ve cerh ederek iki dişini kırdığını iddiasıyla Ali hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin ve tabip raporunun olayı doğrulaması ile suçu sabitlenen Ali'nin Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince iki ay müddetle hapsine ve 80 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 19 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 9 Ağustos 1899)

Belge:64

Hısn-ı Mansûr kazasının Bardakçı karyesi sakinlerinden Ali, altı adet çift teymurlarının çalınması iddiasıyla Hasan ve Mamo hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçları sabitlenen Haso ve Mamo'nun Kânûn-i Cezâ'nın 224. maddesi gereğince bir ay müddetle hapsine ve 170 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 19 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 9 Ağustos 1899)

Belge:65

Hısn-ı Mansûr kazası Musallâ Mahallesi sakinlerinden Mehmet, hanesine girip annesine ve halasına itâle-i lisân ve darp ettiği iddiasıyla Mehmet, Abdurrahman ve Hacı Ömer hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada suçluların suçlarını kabul etmesi üzerine Mahkeme Heyeti Kânûn-i Cezâ'nın 258. maddesi gereğince altışar beşlik nakdi cezanın ödemelerine, üçer gün müddetle hapsine ve 50 kuruş mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 22 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 12 Ağustos 1899)

Belge:66

Hısn-ı Mansûr kazası sakinlerinden Hasan bin Kalo, Muhtedi Hasan ve İbana'nın birbirlerine darp ve cerh ettiği iddiasıyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle Mahkeme Heyeti Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince Hasan ve İbana'nın on beşer gün müddetle hapsine, Hasan'ın beraatına ve 100 kuruş mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 22 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 12 Ağustos 1899)

Belge:67

Hısn-ı Mansûr kazası Musallâ Mahallesi sakinlerinden piyade zabıtlarından Mehmet, memuriyeti başında iken kendisine hakaret ettiği iddiasıyla Ahmet hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenmeyen Ahmet'in Kânûn-i Cezâ'nın 113. maddesi gereğince beraatına karar verilmiştir.

(H. 24 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 14 Ağustos 1899)

Belge:68

Hısn-ı Mansûr kazasının Kellum karyesi sakinlerinden Yusuf ve Ebuzer, kendilerini darp ettikleri iddiasıyla Ali Hamı, Kahraman ve Mehmet hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçları ispatlanmayan Ali, Kahraman ve Mehmet'in Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince beraatlarına ve 110 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 24 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 14 Ağustos 1899)

Belge:69

Hısn-ı Mansûr kazası Kab Cami'î Mahallesi sakinlerinden Züleyha, Fatma ve Fatı'nın birbirlerini darp ettiği iddiasıyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçları sabitlenen Züleyha, Fatma ve Fatı hakkında Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince Züleyha'dan bir lira alınıp Fatma'ya Fatı'den bir lira alınıp Züleyha'ya verilmesine ve 130 kuruş olan mahkeme masraflarının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 25 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 15 Ağustos 1899)

Belge:70

Hısn-ı Mansûr kazasının Harun karyesi sakinlerinden Fatma ve Ayşe'nin kendilerini darp ettikleri iddiasıyla 311 yılında İbrahim, Kato, Bekir ve Alo hakkında açtıkları davanın üzerinden üç sene geçmesi sebebiyle Kânûn-i Cezâ'nın 482. maddesi gereğince davanın düştüğüne dair tutulan kayıttır.

(H. 29 Cemâziye'l-âhir 316/ M. 19 Ağustos 1899)

Belge:71

Hısn-ı Mansûr kazası Meserken karyesi sakinlerinden Kato'nun oğlu Şeyho, izinsiz evine girip hırsızlık yaptığı iddiasıyla Uso'nun oğlu Şeyho'nun hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadeti ve suçlarını itiraf etmeleri üzerine Kânûn-i Cezâ'nın 222. maddesi gereğince altı ay müddetle hapsine ve 80 kuruş olan mahkeme masraflarının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 5 Recep 316/ M. 24 Ağustos 1899)

Belge:72

Hısn-ı Mansûr kazası Kab Cami'î Mahallesi sakinlerinden Ayşe, kendisini darp ettiği iddiasıyla Mehmet ve Hatice hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava

açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadeti ve tabip raporunun olayı doğrulaması ile Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince Mehmet ve Hatice'den bir buçuk lira alınıp Ayşe'ye verilmesine ve 100 kuruş olan mahkeme masraflarının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 5 Recep 316/ M. 24 Ağustos 1899)

Belge:73

Hısn-ı Mansur kazası Piştekek karyesi sakinlerinden Kahraman, kendisini darp ettiği iddiasıyla 308 tarihinde Hacı Eyüp, Mahmut, Yusuf, Ebuzer ve Ali Çeço hakkında açtığı davanın düşüşüne dair tutulan kayıttır.

(H. 7 Recep 316/ M. 26 Ağustos 1899)

Belge:74

Hısn-ı Mansûr kazası Musallâ Mahallesi sakinlerinden Mehmet, kendisini darp ettiği iddiasıyla Ömer oğlu Mehmed, Henno, Mehmed, Halil, Hasan, Mustafa ve Sıddık hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin ve tabip raporunun olayı doğrulaması üzerine Mahkeme Heyeti Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince Ömer oğlu Mehmed'e iki ay, diğerlerine bir hafta müddetle hapsine ve 260 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 7 Recep 316/ M. 26 Ağustos 1899)

Belge:75

Hısn-ı Mansûr kazası Eski Sarây Mahallesi sakinlerinden Kör Mehmed'in yalancı şahitliğinden dolayı açılan davada suçu kesinleşmeyen Kör Mehmed'in beraatına karar verilmesine dair tutulan kayıttır.

(H. 13 Recep 316/ M. 1 Eylül 1899)

Belge:76

Hısn-ı Mansûr kazası Hoca Ömer Mahallesi sakinlerinden Katı, validesi Fatma'yı darp ettiği iddiasıyla Mehmed hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle Fatma'yı darp etmediği ama zaptiyelere karşı çıktığı için Kânûn-i Cezâ'nın 112. maddesi gereğince beş gün müddetle hapsine ve 60 kuruş mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 12 Recep 316/ M. 2 Eylül 1899)

Belge:77

Hısn-ı Mansûr kazası Hoca Ömer Mahallesi sakinlerinden Ümmü Gülsüm, kendisin darp ettiği iddiasıyla Süleyman hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenmeyen Süleyman'ın Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince beraatına ve 50 kuruş mahkeme masrafının Ümmü Gülsüm tarafından adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 12 Recep 316/ M. 2 Eylül 1899)

Belge:78

Behisni kazasının Çambiyadi karyesi sakinlerinden Hacı Hafız ve Hacı İbrahim, teşhir-i silah ve darp ettiği iddiasıyla Mehmed hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmışlardır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenen Mehmed'in Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince üç ay müddetle hapsine ve 90 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 19 Recep 316/ M. 7 Eylül 1899)

Belge:79

Hısn-ı Mansûr kazası Karıcak karyesi sakinlerinden Ahmet Babat, kendisini darp ettiği iddiasıyla Hasno, Mamo, Bekir, Mehmed, Haso ve Bekiro hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçları sabitlenen davalıların Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince on beş gün müddetle hapislerine 350 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 21 Recep 316/ M. 9 Eylül 1899)

Belge:80

Hısn-ı Mansûr kazası Kab Cami'î Mahallesi sakinlerinden Hüseyin, Yusuf, Şeyho, Küçük Ali, Miho ve Necip birbirlerini darp ettiği iddiasıyla 313 yılında görülen mahkemenin itiraz ettiklerine dair tutulan kayıttır.

(H. 21 Recep 316/ M. 9 Eylül 1899)

Belge:81

Hısn-ı Mansur kazası Yeni Pınar Mahallesi sakinlerinden Mehmed ve zevcesi Sultan, darp ve eşyalarını ahz ve gasp ettikleri iddiasıyla Abı Elo ve zevcesi Han'ı hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmışlardır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçları sabitlenen Abı Elo ve zevcesi Han'ın Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince; Abı Elo'nun bir hafta müddetle hapsine, Han'dan bir lira alınıp Mehmed ile Sultana verilmesine ve 170 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 28 Recep 316/ M. 16 Eylül 1899)

Belge:82

Hısn-ı Mansûr kazası Musallâ Mahallesi sakinlerinden Kello, kendisini darp ve cerh ettiği iddiasıyla Mulla ve Hüseyino Hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadeti ve tabip raporu ile suçları

sabitlenmeyen Mulla ve Hüseyin'in Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince beraatına karar verilmiştir.

(H. 5 Şaban 316/ M. 23 Eylül 1899)

Belge:83

Hısn-ı Mansûr kazası Musallâ Mahallesi sakinlerinden Besi ve Rabia'yı darp ettiği iddiasıyla Hüseyin hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenmeyen Hüseyin'in Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince beraatına karar verilmiştir.

(H. 5 Şaban 316/ M. 23 Eylül 1899)

Belge:84

Hısn-ı Mansûr kazası sakinlerinden Memur Mustafa, hakaret ve darp ettiği iddiasıyla İbrahim hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenen İbrahim Kânûn-i Cezâ'nın 112. maddesi gereğince bir hafta müddetle hapsine ve 90 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar vermiştir.

(H. 5 Şaban 316/ M. 23 Eylül 1899)

Belge:85

Hısn-ı Mansûr kazası Musallâ Mahallesi sakinlerinden Zülfiye, kendisine darp ve itâle-i lisân ettiği iddiasıyla Hepa, Emine ve Fatma hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçları sabitlenen Hepa, Emine ve Fatma hakkında Kanın-ı Ceza'nın 179. maddesi gereğince; Hepa, Emine ve Fatma'dan birer lira alınıp Zülfiye'ye teslimine ve 120 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 9 Şaban 316/ M. 27 Eylül 1899)

Belge:86

Hısn-ı Mansur kazası Samsat nahiyesi Birik karyesi sakinlerinden Hacı oğlu Mehmed, 100 adet eşçar-ı müsmire'yi kat' (meyve ağaçları kesme) edilip, beş yüz kuruş zarar ziyarı olduğu iddiasıyla Mahmut, Bekir oğlu Mahmut ve Hasno hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadeti ve keşifnâme heyeti ile suçları sabitlenen Mahmut, Hasno ve Mahmut hakkında Kânûn-i Cezâ'nın 252. maddesi gereğince gerekli hukuki mahkemeye başvurularına karar verilmiştir.

(H. 11 Şaban 316/ M. 29 Eylül 1899)

Belge:87

Hısn-ı Mansûr kazasının Seylek karyesi sakinlerinden Şeyh Hasan'a ihafe teşhir (korkutma) etmesinden dolayı 313 yılında dört ay hapis cezası alan Miho, Mıço, Hesno, Ebuzer ve Hano'nun itiraz ettiklerine dair tutulan kayıttır.

(H. 11 Şaban 316/ M. 29 Eylül 1899)

Belge:88

Hısn-ı Mansûr kazası Eski Viran karyesi sakinlerinden Hamı Hüseyin Elli Seydi'yi darp ederek üzerindeki iki re's merkep ile tüfenk ve eşyaların çaldığı iddiasıyla Teymur, Dudi Mahsı, Ebuzer, Bekir, Allot, Yusuf, Mustafa ve Süleyman hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen davada Mahkeme Heyeti olayın cinayet babında olduğunu belirterek Kânûn-i Cezâ'nın 177. maddesi gereğince Heyeti İttihamiyye'ye göndermesine karar vermiştir.

(H. 13 Şaban 316/ M. 1 Ekim 1899)

Belge:89

Hısn-ı Mansûr kazası Kab Cami'i Mahallesi sakinlerinden Mamo ve Zeynep'in birbirine itâle-i lisân ettiğine dair Bidayet Ceza Mahkemesine dava

açılmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçları sabitlenen Mamo ve Zeynep hakkında Kânûn-i Cezâ'nın 214. maddesi gereğince; Zeynep'in beraatına, Mamo'nun dört gün müddetle hapsine ve 130 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 13 Şaban 316/ M. 1 Ekim 1899)

Belge:90

Hısn-ı Mansûr kazasının Balaban karyesi sakinlerinden Hüseyin, kendisini darp ettiği iddiasıyla Mehmet, Mıhı, İbı Ello hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle olay doğrulamayınca Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince beraatlarına karar vermiştir.

(H. 17 Şaban 316/ M. 5 Ekim 1899)

Belge:91

Siverekli Ahmet oğlu Hasan'ın 311 yılındaki davasının Kânûn-i Cezâ'nın 482. maddesi gereğince zaman aşımına uğrayıp düşmesi hakkında tutulan kayıttır.

(H. 17 Şaban 316/ M. 5 Ekim 1899)

Belge:92

Mehmed bin Süleyman ile Maksudzade Beg'in 311 yılındaki davalarının Kânûn-i Cezâ'nın 482. maddesi gereğince zaman aşımına uğrayıp düşmesi hakkında tutulan kayıttır.

(H. 17 Şaban 316/ M. 5 Ekim 1899)

Belge:93

Mahmud, Sadullah, Muhsin ve Devro'nun 311 yılındaki davalarının Kânûn-i Cezâ'nın 482. maddesi gereğince zaman aşımına uğrayıp düşmesi hakkında tutulan kayıttır.

(H. 17 Şaban 316/ M. 5 Ekim 1899)

Belge:94

Mehmed, Balo, Alo ve Çeço'nun 311 yılındaki davalarının Kânûn-i Cezâ'nın 482. maddesi gereğince zaman aşımına uğrayıp düşmesi hakkında tutulan kayıttır.

(H. 17 Şaban 316/ M. 5 Ekim 1899)

Belge:95

Hasab, Abdo, Ali ve Mehmed'in 311 yılındaki davalarının Kânûn-i Cezâ'nın 482. maddesi gereğince zaman aşımına uğrayıp düşmesi hakkında tutulan kayıttır.

(H. 17 Şaban 316/ M. 5 Ekim 1899)

Belge:96

Hamsarlı Hasan Ağa'nın oğlu Şeyho'nun 311 yılındaki davasının Kânûn-i Cezâ'nın 482. maddesi gereğince zaman aşımına uğrayıp düşmesi hakkında tutulan kayıttır.

(H. 17 Şaban 316/ M. 5 Ekim 1899)

Belge:97

İbrahim ve Hacı'nın 311 yılındaki davalarının Kânûn-i Cezâ'nın 482. maddesi gereğince zaman aşımına uğrayıp düşmesi hakkındaki tutulan kayıttır.

(H. 17 Şaban 316/ M. 5 Ekim 1899)

Belge:98

Hısn-ı Mansûr kazasının Tutluca karyesi sakinlerinden Teymur, hanesine gelip kendisine silah çekerek tehdit ettiği iddiasıyla Hamı Hüseyin Kâhya, Kayın biraderi Ömer ve Hüseyin-i Mamo hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada Mahkeme Heyeti bu olayın cinayet babında olduğuna ve Heyeti İttihamiyye'ye gönderilmesine karar verilmiştir.

(H. 17 Şaban 316/ M. 5 Ekim 1899)

Belge:99

Hısn-ı Mansûr kazasının Rozone karyesi sakinlerinden Meryem, kendisini darp ettiği iddiasıyla Haço ve Alo hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçları sabitlenen Haço ve Alo'nun Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince birer hafta müddetle hapislerine ve 170 kuruş olan mahkeme masrafinin adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 25 Şaban 316/ M. 13 Ekim 1899)

Belge:100

Hısn-ı Mansûr kazasının Çan karyesi sakinlerinden Mamo, ağaçlarının kesilmesi iddiasıyla Mehmed, Ahmet ve Hüseyin hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada Mahkeme Heyeti Kânûn-i Cezâ'nın 253. maddesi gereğince davanın ait olduğu mahkemeye müracaat etmesine karar verilmiştir.

(H. 25 Şaban 316/ M. 13 Ekim 1899)

Belge:101

Hısn-ı Mansûr kazası Samsat nahiyesi Kantara karyesi sakinlerinden Hüseyin, Şeyho, Mehmed, Ali, Hasan ve Halil Portı birbirlerini darp ve cerh ettiği iddiasıyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadeti ve tabip raporuna Şeyho'nun Mehmed ve Ali'yi cerh ettiği sabit olduğundan Kânûn-i Cezâ'nın 178. maddesi gereğince iki ay müddetle hapsine, Hüseyin'in ise

Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince bir ay müddetle hapsine ve mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 25 Şaban 316/ M. 13 Ekim 1899)

Belge:102

Hısn-ı Mansûr kazasının Tuzuk karyesi sakinlerinden Vakkas, kendisini darp ve itâle-i lisân ettiği iddiasıyla Hamik Ağa, Ali, Abdi ve Hacı hakkında 21 Temmuzda Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştı. Görülen davada Hamik, Ali, Abdi ve Hacı hakkında birer ay müddetle hapsine karar verilmişti. 27 Temmuzda buna yapılan itiraza ait tutulan kayıttır.

(H. 27 Şaban 316/ M. 15 Ekim 1899)

Belge:103

Hısn-ı Mansûr kazasının Hacı Halil karyesi sakinlerinden Hamı, kendisini darp ve cerh ettiği iddiasıyla Ali ve Arif hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadeti ve tabip raporuyla suçları sabitlenen Ali ve Arif'in Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince birer ay hapsine ve 90 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 6 Ramazan 316/ M. 23 Ekim 1899)

Belge:104

Hısn-ı Mansûr kazası Eski Sarây Mahallesi sakinlerinden Serkis, ayağından bir çift yemenisini ahz ve Astor'un hanesine hücum edip itale-i lisan ettiği iddiasıyla Abdulğani hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenen Abdulğani'nin Kânûn-i Cezâ'nın 230. maddesi gereğince üç ay müddetle hapsine ve 80 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 9 Ramazan 316/ M. 29 Ekim 1899)

Belge:105

Hısn-ı Mansûr kazası Sıratut Mahallesi sakinlerinden Mehmed ve Ömer'in mahkemeye karşı gelmeleriyle açılan davada; Kânûn-i Cezâ'nın 99. maddesi gereğince Mehmed'in iki ay müddetle hapsine ve Ömer'in beraatına karar verilmiştir.

(H. 9 Şevval 316/ M. 25 Kasım 1899)

Belge:106

Hısn-ı Mansûr kazası Musallâ Mahallesi sakinlerinden Ebuzer ile Necib'in 313 tarihinde birbirlerine itâle-i lisân ettiği için mahkemeye başvurulmuştu. 314 tarihinde mahkemeye yaptıkları itiraz hakkındaki tutulan kayıttır.

(H. 8 Şevval 316/ M. 24 Kasım 1899)

Belge:107

Hısn-ı Mansûr kazası Eski Sarây Mahallesi sakinlerinden Abram, Hanım ve Osıb'ın Polis memuruna karşı geldiği iddiasıyla Bidayet Ceza Mahkemesine dava açılmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçları sabitlenen Abram, Hanım ve Osıb'ın Kânûn-i Cezâ'nın 112. maddesi gereğince birer hafta müddetle hapsine ve 140 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 8 Şevval 316/ M. 24 Kasım 1899)

Belge:108

Hısn-ı Mansur kazası Kab Cami'i Mahallesi sakinlerinden Mustafa, kendisini darp ettiği iddiasıyla Tahir hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenen Tahir'in Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince bir ay müddetle hapsine ve 90 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 9 Şevval 316/ M. 25 Kasım 1899)

Belge:109

Hısn-ı Mansûr kazasının Taviran karyesi sakinlerinden Hasan, kendisini darp ettiği iddiasıyla İsmail hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenen İsmail'in Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince beraatına karar verilmiştir.

(H. 3 Şevval 316/ M. 19 Kasım 1899)

Belge:110

Hısn-ı Mansûr kazasının Çiçek karyesi sakinlerinden Haso Usı, kendisini darp ettiği iddiasıyla Mehmed, Beko ve Hasso hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince Mehmed ve Hasso'nun beraatına, Beko'nun bir hafta müddetle hapsine ve 110 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 12 Şevval 316/ M. 28 Kasım 1899)

Belge:111

Hısn-ı Mansûr kazası Yeni Pınar Mahallesi sakinlerinden Ayşe, kendisini darp ettiği iddiasıyla Elif hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenen Elif'in Kânûn-i Cezâ'nın 179. maddesi gereğince on beş gün müddetle hapsine ve 110 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 18 Şevval 316/ M. 4 Aralık 1899)

Belge:112

Hısn-ı Mansûr kazası Eski Sarây Mahallesi sakinlerinden Murat ve Safer, kendilerine kötü muamele ettiği ve Polis Kiyork Efendi'ye teşhir-i silah (silah çekme) eylemesi iddiasıyla İbana ve Abdulğani hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle İbana'nın Murat ve Safer'e Kötü muamele ettiği sabitlenince Kânûn-i Cezâ'nın 113. maddesi gereğince bir ay müddetle hapsine, Abdulğani ise Kânûn-i Cezâ'nın 258. maddesi gereğince beş gün müddetle hapsine ve 110 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 19 Şevval 316/ M. 5 Aralık 1899)

Belge:113

Hısn-ı Mansûr kazasının Bebek karyesi sakinlerinden Seydi Hesso, evinin tahrip ve ağaçlarının kestiği iddiasıyla Mulla Mehmed hakkında Bidayet Ceza Mahkemesine dava açmıştır. Görülen davada şahitlerin şahadetiyle suçu sabitlenen Mulla Mehmed'in Kânûn-i Cezâ'nın 254. maddesi gereğince beş beyaz beşlik cezayı nakdi olarak ödemesine ve 80 kuruş olan mahkeme masrafının adliye veznesine teslimine karar verilmiştir.

(H. 25 Şevval 316/ M. 11 Aralık 1899)

Belge:114

Hısn-ı Mansûr kazasının Turuş karyesi sakinlerinden Şeyho mahkeme mubaşiri Hasan Efendi'ye hakaret etmesinden dolayı 7 Temmuzda dava görülmüştü. 27 Temmuz'da Şeyho'nun itirazı hakkında tutulan kayıttır.

(H. 25 Şevval 316/ M. 11 Aralık 1899)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

282 NUMARALI HİSN-I MÂNSUR (ADİYAMAN) ŞERİ'YYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

3.1 282 NUMARALI HİSN-I MÂNSUR ŞER'İYYE SİCİLLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU

İş bu defter 89 sahifeden ibaret olduğu tasdik kılındı

1 Mart 314

Reis-i Mahkeme-yi Bidâyet

Hısn-ı Mansûr

Sayfa:1/Belge:1

Hısn-ı Mansûr kazası polisi efradından Kiyork Efendi ile Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahâllesi'nden Âstor veled-i Bârso ve mahâlle-i merkumdan Âbram veled-i Mıgırdıcı darp ve itâle-î lîsân eylemeleri iddia olunmasından dolayı maznûn 'âleyhim olan Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden Renc-ber Mıhı ve okuyup yazmak bilmeyen on altı yaşında 'Âli bin Muhammed ve mahâlle-i merkumeden bin 'Âli yirmi yaşında, kezalik okuyup yazmak bilmeyen Çakal, nam-ı diğeri Hüseyin bin Sait ve Yeni Pınar Mahâllesi'nden on sekiz yaşında İbana, nam-ı diğeri İbrahim bin Hüseyin ve Eski Saray Mahâllesi'nden gaip'âni'l-meclis Mustafa

bin ‘Âli ve on beş yaşında kezalik okumak yazmak bilmeyen ‘Âbdülğani bin ‘Âvina İbrahim’i lüzum-ı mahkemelerine dair tanzim olunmuş olan 4 nolu ve 15 Mart 314 tarihli mustantık kararnameşi ma‘a teferruat Hısn-ı Mansûr kazası Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına tevdi olunmakla bi’l-mutala‘a icrâ-î muhakeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Martı’nın on yedinci Salı gününe tensîp edilmiştir.

Yevm-i mezkûrde Hey’et-i Mahkeme Reisi Hâil Sırrı Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül eylediği ve mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri Abdullah Efendi dahi hazır olduğu halde olunan da‘vet üzerine müdde-i şahs-i merkûmun mahkemeye gelerek maznûn ‘âleyhim merkumundan ‘Âli ve Hüseyin ve İbrahim ve ‘Âbdülğani dahi mevkûf oldukları cihetle usülen tevkifhaneden getirilerek icrâ-î muhakeme-î ‘âleniyyelerine vicahen; ve diğer maznûn ‘âleyh Mustafa’nın ‘adem-i vüruduna mebni hazır bulunan Komiser ‘Abdullah Efendi’nin talebiyle giyâben lede’l-ibtidâr ol-babdaki evrak-ı da‘va bi-tamamihâ cehren kıra’ât ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulasa-i me‘âli maznûn ‘âleyhim merkûmun mudde-i şahıs merkûmun Kefork Efendi ile Âsdor veled-i Bârso ve Âbram veled-i Mıkırdıç’ı darp eyledikleri ‘inde’t-tahkikat anlaşıldığından cezâ Kanunnâme-i Hümayunun yüz on dördüncü maddesi ahkâmına tatbikân lüzum-ı muhakemelerini hakidir. Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi ber-mucib-î kararnâme şifahen dahi mahkeme-i ‘âleniyye icrâsı talebiyle esas-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra müdde-i şahıs mûmâ-ileyhi Polis Kiyork Efendi veled-i ‘Akop ve İbrahim veled-i Mıgırdıç Suret-i iddi‘âları ayrı ayrı isticvâb oldukta; bunlardan Kiyork Efendi ifadesinde maznûn ‘âleyhim mrkûmundan ‘Avina İbrahim oğlu Abdülğani ve diğeri İbana ve Âli ve gaip ‘âni’l-meclis Mustafa bundan kaç gün akdem Ermeni Kilisesi civarında kendisine itâle-î lisân ile darp eylediklerini ve diğeri maznûn ‘âleyhim Çakal da kendisine bir şey eylemediği cihetle iddi‘âsı olmadığından diğeri haklarında mu‘âmele-î kanûniyyenin icrâsını iddi‘â eyledi; ve diğeri müdde-i şahıs Hısn-ı Mansûr’un Eski Saray Mahâllesi’nden kırk yaşında Âstor veled-i Bârso’nun iddi‘âsı sorulduka: Tarihinden çend gün âkdem derhatır edemediği bir Cuma günü akşam saat on bir raddelerinde maznûnlardan ‘Âbdülğani ve Çakal, Mustafa ve İbana ve Mustafa ve

Delal K r Muhammed kilise civarında birleŖip, kiliseden gelen kadınların elinde bulunan mumlarını almakta iken; orada kendisi de hazır bulunduğundan kendisini dahi darp eylediklerinden haklarında mu‘amele-i kanûniyyenin icrâsını; ve diğ r maznûn ‘ leyhi ‘ li orada bulunmadığından merkûm hakkında bir Ŗey iddi‘a eylemediğini ifade ve beyan; ve diğ r müdde-i Ŗahıs merkûm Abraham veled-i Mıkırdıç dahi maznûn ‘ leyhim merkumundan  akal, nam-ı diğ ri Hüseyin’den m ‘adası kendisini darp eylediklerinden haklarında mu‘amele-i kanûniyyenin icrâsını iddi‘a eylediler. Maznûn ‘ leyhim merkûmun ‘ li ve  akal, nam-ı diğ ri Hüseyin ve İbana nam-ı diğ ri İbrahim ve ‘ bd lgani münferiden isticvâb olunduklarında: külliyyen inkar-i cürm eylemeleri üzerine ba-celpnâme vürud eden Ŗahit Mahâllesi Hısn-ı Mansûr’un Eski Saray Mahâllesi’nden yirmi altı yaŖında Muhtar Karabit veled-i  gop ve yirmi sekiz yaŖında  rdo veled-i Kiyoy ve otuz iki yaŖında Karabit veled-i Vaso ve yirmi iki yaŖında Boğos veled-i terzi  rtin ve on altı yaŖında Karabit veled-i Makdis Kirkork tarafeynin ma‘rufları olup mani-i Ŗeh det bir halleri olmadığını bil-beyân üsulen emr-i tahlifleri bi’l-icrâ münferiden ma‘lumat ve meŖhudatları sorulduktaki: bunlardan Karabit ve Mardo ve diğ r Karabit yevm-i münaza‘ada maznûn ‘ leyhim merkûmundan hazır-ı bil-meclis ‘ bd lgani ve İbana ve ‘ li ve gaip ‘ ni’l-meclis uzun  leyhinde (**Sayfa.2**) oğlu Mustafa’nın evvelce m de-i merkûmun  stor ve saniyen de Polis Kiyork Efendi’yi darp eylediklerini ra’yel‘ayn m Ŗahede etmiŖ olduklarını ve o esnada  akal, nam-ı diğ ri Hüseyin’i g rmemiŖ olduklarını ihbar; ve Boğos ile diğ r Karabit dahi ma‘umatlarını tezkir; ve lede’l-istifsar maznûn ‘ leyhim merkûmun istima’ olunmuŖ olan Ŗahitlerin Ŗeh detlerini kabul etmeyeceklerini tekrar eylemeleri  zerine Polis Komiseri Abdullah Efendi’nin mutala‘ası sorulduktaki: Maznûn ‘ leyhim merkumundan ‘ bd lgani ve İbana ve Mustafa ve ‘ li kiliseden çıkan nisa taifesine elleriyle sarkıntılıkta buldukları gibi if  eylediğı hükm-i me‘muriyyetinden dolayı Polis Kiyork Efendi ile ahad-i nastan  stor’ı darp eyledikleri ba‘de’t-tahkik istima’ olunan muhbirlerden Muhtar Karabit ve diğ r Karabit ve Mardo’nun Ŗeh detleri ile tahakkuk eylediğinden Kanûn-ı Ceza’nın yüz on dördüncü maddesi  hkamına tevfiân tahtidi cezalarını talep ve da‘va eylemesine karŖı lede’s-s al baŖka bir diyecekleri olmadığı anlaŖılmakla ve Ŗay ni tetkik; ve diğ r cihet dahi görülmemekle emri muhakeme hitam bulduğı can b-  baŖtan tefhim edilmesini müte‘akıp bi’t-tezkir

vaktinde âdem-i müsa'âdesine mebni netice-î karara tahassül edilemediğinden beyan-ı karar maddesinde 19 Mart 314 tarihine musadıf olan Perşembe gününe ta'likına müttetekân karar verilip, ifhâm edilmişti.

Cereyan-ı muhakeme-î tasvir eden zabıtnâme münderecatı nazar-ı tetkik ve mutala'adan imrar edildikten sonra icabı bi't-tezkir maznûn 'âleyhim merkumundan 'Avina İbrahim oğlu 'Âbdülğani ve İbana ve 'Âli ve Mustafanın Polis Kiyork Efendi'yi darp eyledikleri şuhud-i merkûmenin şehâdet-i vaki'ayı muhallefeleri ile sabit olup, hareket-i vaki'aları da mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Komiser-i mûmâ-ileyh Abdullah Efendi'nin nefsil'emre muvafık talebi vechi ile Kanûn-ı Ceza'nın yüz on dördüncü maddesi ahkâmına muvafık bulunmuş, metinde (Me'murinden birini veya 'asakir-i nizamiye ve zabtiyyeden bir neferi me'muriyetlerini icrâda iken veyahut icrâ ettikleri me'muriyetinden dolayı darb'a cüret eden olur ise, velev bila silah olarak eseri cerh zuhur etmiş ise altı aydan iki seneye kadar hapsolunur.) diye muharrer olduğuna binaen ve bu madde hükmünü tevkifen ve bidâyet-i tarihi tevkifleri olduğu mustantik kararnamesinde muharrer ve 15 Şevval 315 / 24 Şubat 313 tarihlerinden itibaren merkum 'Âbdülğani ve İbana 'âleyhlerinde altışer mah müddetle hapislerine vicahen ve diğer maznûn 'âleyh Mustafa'nın dahi kezalik altı mah müddetle hapsine giyaben ve maznun 'âleyhimden Çakal, nam-ı diğeri Hüseyin'in fi'ili mezkûru icrâ eylediğine dair bir guna ihbarat ve delaile-i müttetekâyâ hatar-yab olunamadığından beraet-ı zimmeti ile sebep-i ahârla mevkûf değil ise derhal sebilinin tahliyesine; özden kırk zabıt ve seksen istıntak ve elli kuruş 'ilam harcına cem'ân: yüz yetmiş kuruştan 'ibaret olan mesarif-i mahkemenin mahkum-ı merkum 'Âbdülğani ve İbana ve 'Âli ve Mustafa'dan kefil-i bil-mal kai'desine tatbikân ve kırk kuruş suret ve tebliğ harcının dahi yalnız mahkum-ı merkûm Mustafa'dan bi't-tahsil 'âdliye veznesine teslimine, merkum Mustafa hakkında kabil-i itiraz olmak üzere giyaben ve diğerleri hakkın da dahi kabil-i istinaf olmak üzere üç yüz on beş senesi Zilka'de'sinin onuncu ve üç yüz on dört senesi Martı'nın yirmi birinci gününde vicahen ve müttetekân verilen hüküm ve karar ve kanûnun 'âlenen kıra'et-î ile beraber Komiser-i mûmâ-ileyh Abdullah Efendi huzuru ile canıb-î riyasetten üsulen ifhâm olundu.

11 Zilka'de 315/22 Mart 314 bi'l-mu'amele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Â'zâ Mühür Reis-i Mahkeme

Belge.2

Hısn-ı Mansûr'un Yeni Pınar Mahâllesi'nden Gülşen Dedo'nun oğlu Hasan'ın (Mühürlü) bezinin ahz ve sırcat olunması iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhimâ olan Hısn-ı Mansûr'un Tucan Balyan karyesi ahâlisinden doksan altı yaşında renc-ber müte'ehhil çocuklu okumak-yazmak bilmeyen ve sekiz senedir Malatya hapishanesinde mahkumen mevkûf olduktan sonra sülûsan müddetini bi'l-ikmal tâhliye olduğunu beyan eden 'Âli Katibo bin Muhammed Efendi (**Sayfa.3**) ve kezalik 'an'aslı Hısn-ı Mansûr'un Balyan karyesinden olup, şu halde kasabanın Hoca 'Ömer Mahâllesi'nde ikamet eylediğini ve on altı yaşında Katırcı esnafından bulunduğunu beyan eden müte'ehhil, çocuklu, okuyup yazması olmayan Ebuzer bin Musa haklarında Polis Komiserliği'nden tânzim edilen iki yüz seksen yedi numro ve 21 Kanûn-i Evvel 313 tarihli bir kıt'a jurnal kaza'yı mezkûre Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına tevdi olunmakla bilmutala'a icrâ-î muhakeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on üç senesi Kanûn-ı Sani'nin birinci gününe tensip ettirilmişti.

Yevm-i mezkûrde Heye'ti Mahkeme Reisi Hâlil Sırrı Efendi ile 'Âza Hasan Efendi'nin nev'î infisalına mebni 'Âza Vekili Başkâtip Abdulkadir ve 'Aza Ohannis Efendilerden teşekkül ederek hukuk-ı 'umumiyye'nin muhafazasına me'mur Polis Komiseri Abdullah Efendi dahi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-i şahıs merkûm Hasan mahkeme'ye bi'l-vürud maznûn 'âleyhimâdan 'Âli Katibo'nun evvelce taht-ı nazaretinde bulunması hesabı ile üsulen bi'l-celb hakkında vicahen ve diğer maznunu 'âleyhi Ebuzer'in dahi âdem-i vüruduna mebni hazır bulunan komiser-i mûmâ-ileyh'in talep etmesi ile icrâ-î muhakeme-î 'âleniyye'ye giyaben lede'l-ibtidâ ol-babtaki evrak'ı da'va bi't-emamihâ cehren kıra'at ettirildi.

Zikr olunan jurnalın hulâse-i me'âlî maznûn 'âleyhimâ merkûmanın fi'il-i mezkûre ihtiyarları 'inde'l-muhakeme tebeyyüni halinde ve ta'yini cezaları talebinden ibaretti. Komiseri mûmâ-ileyh Abdullah Efendi ber-mucibi jurnal şifahen dahi icrâ-î muhakeme-î 'âleniyye talebiyle esas da'vayı tasvir eyledi. Bunun üzerine

müdde-i şahıs Hısn-ı Mansûr'un Yeni Pınar Mahâllesi'nden Gülşen Dedo'nun oğlu Hasan'ın suret-i iddi'ası sorulduktâ: tarihten çend gün akdem Malatya'ya nakletmek üzere Malatya katırcılarından Çermikdılı Binbaşı 'Ömer Efendi'nin mahdumu Katırcı Feyzullah'a 'âle's-sabah saat on bir raddelerinde bir yük beyaz bez teslim edip, beygirine yükleyip giderken Eski Saray Mahâllesi civarında beygir ile mahmul bez'in gaip olması üzerine merkûm Feyzullah gelip, kendilerine haber vererek derhal hükümet-i 'âliyye'ye bi'l-müraca'a ol-civarda bulunan Balyanlı Muso'nun oğlu Ebuzer'in hanesi taharri olundukta mezkûr bezler hane derununda zuhur eylemiş olduğundan hakkında mu'ameleyi kanûniyye'nin icrâsını talep ve da'va eyledi. Maznun 'âleyh merkum Hısn-ı Mansûr'un Tuncan Balyan karyesinden 'Âli Katibo bin Muhammed Efendi isticvâp olundukta: külliyyen inkâr-ı cürm eylemiş, karşı zabıt varakasında muharrer olup, mahkemede mevcut bulunmuş olan eski silihaların kimlerin olduğunu merkum Katibo redd eylediğini, yalnız bir kılınc kendisinin malı ve tüfeng-i kıyadeli, palaska dahi Mahmut Rüstem oğlu Sımı'nın malları olduğunu ba'del beyan, diğer silahlar ile eczalı tabanca kimin malı olduğunu bilemediğini ifade ve beyan eylemiş; müte'akıp lede's-süal leyle-i vuku'atta kendisi Hısn-ı Mansûr'un Musalla Mahallesi'nden Yusuf Badi'nin hanesinde misafir olduğunu ve Yusuf Badi dahi Urfa'ya 'azimet eylemiş hesabıyla hanesinde zevcesi Fatma bulunduğunu ve lede'l-istiftah mezbûre Fatma kendisinin zevcesi Nesı Hatun'un bibisi kızı olmak münasebetiyle tanıyıp karabet-i sıhriyyeleri olduğunu ifade eyledi. Mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Komiser Abdullah Efendi'nin mutala'ası sorulduktâ: maznûn 'âleyh merkûm 'Âli Katibo meşahir-i eşkıya ve sabika-yı mükerrere ashabından olmakla muhakemesinin mevkûfen icrâsını ve zabıt varakasında **(Sayfa.4)** isimleri muharrer Eski Saray Mahâllesi Muhtarı Âli ve Hoca Ömer Mahâllesi Muhtarı Muhammed ve Makaracı Mustafa Ağa'nın bi'l-celb istima'larını ve maznûn 'âleyh merkûm Ebuzer'in zevcesinin dahi berayı tahkik hapsini talep eylemekle bi't-tezkir Komiseri mûmâ-ileyh Abdullah Efendi'nin talebi vaki'i nefsil'emre muvafık olmakla muhakeme-î vaki'anın mevkûfen icrâsına ve Muso'nun oğlu Ebuzer'in zevcesi Berayı tahkik ve zabıt varakasında esamis-i muharrer kesân dahi müncer sıfatı ile celp müzekkeresinin tasdirine ve mahkemenin: 12 Kanûn-ı Sani 313 tarihine mesarif olan Pazartesi gününe talikına Müttefikân karar verilip, Komiser-i mûmâ-ileyh huzuru ile ifhâm edilmişti. 17 Ramazan 315 / 27 Kânûn-i

Sânî 313 tarihinde heyet-i hâkime zevat-ı sabikadan teşekkül eylediği ve hukuk-ı ‘umumiye me’muru Polis Kiyork Efendi dahi hazır bulunduğu halde maznûn ‘âleyh merkûm ‘Âli Katibo üsulen tevkifhaneden bi’l-celb tebliğ olunan celb müzekkeresi üzerine diğer maznûn ‘âleyh merkûm Muso’nun oğlu Ebuzer dahi mahkemeye gelerek ikmâl-i mahkeme-yi ‘âleniyelerine vicahen lede’l-ibtida zabt-ı sabık bi’l-kırae münderecatını cereyan-ı mahkemeye muvafakatını taht-ı tasdik altına aldıktan sonra maznûn ‘âleyh merkûm Musa’nın oğlu Ebuzer dahi isticvab olundukta tarihinden çend gün mukaddem der hatır edemediği bir gün ‘Âle’s-sabah merkebinin önüne katıp, oduna gitmekte iken hanesinden taşraya çıktıktan sonra bir re’s beygirin üzerinde bir yük bez mahmul olup, ve yükün eğilmiş görmesi ile mezkûr beygirin ashabını kaç defalar çağırmış ise de kimsenin gelmediği cihetle mezkûr beygiri yükü ile beraber hanesi derununa çekip yükünü yıkarak kendisi oduna gider iken ‘ayâline hitaben: iş bu beygir ve mahmulu olan bez’in sahipleri geldiği surette verin, diye tenbih eyledikten sonra savuşup oduna gittiğini söylemesi üzerine lede’l-istiftah tenbih eylediği kadınlar zevcesi Fatma ile validesi Meymi Hatunlar olduğunu ifade ve beyan eyledi. Bunun üzerine mu’âvin vekili Polis Kiyork Efendi’nin mutala‘ası sorulduktaki maznûn ‘âleyh merkum Ebuzer’in mahkemesinin de mevkûfen icrâsını ve validesi Meymi Hatun, zevcesi Fatma Hatunların da berayı tahkik celblerini talep eyledi. Ba-celbnâme vürüt etmiş olan şahit Hısn-ı Mansûr’un Sıratut Mahâllesi’nden elli yaşında Hancı Polatlı oğlu Mustafa Ağa bin Hasan ile Malatya’nın Gündük karyesinden otuz beş yaşında Katırcı Değirmenci Ahmet’in oğlu Abdullah’ın tarafeynin ma‘rufları olup, mani’i şehadet bir halleri olmadığını bi’l-beyan üsulen emr-i tahlif bilâ-cebr ayrı ayrı ma‘lumatlarına müraca‘at olundukta tarihinden çend gün mukaddem derhatır edemedikleri bir gün Çermikdi’li Binbaşı Zade Feyzullah Efendi beygirin kayıp olmasından dolayı kendisi ile Abdullah beraber taharriye gidip, mezkûr bezi ahırda samana gömülmüş olduğunu görerek çıkardıklarını ve validesi Meymi ile zevcesine sual eylediklerinde: zevcim Ebuzer getirdi diye cevap it‘asında bulunduğunu ve madde bundan ibaret olduğunu ifade ve ihbar eylemelerine mebni bi’t-tezkir maznûn ‘âleyh merkum Ebuzer dahi mahkemesinin de mevkûfen icrâsına ve mezburetan Fatma ile Meymi Hatunların dahi berayı tahkik celb edilmeleri zımnında mahkemenin 29 Kanûn-ı Sani 313 tarihine musadif olan Perşembe gününe talikına müttefakân verilen karar üsulen tarafeyne ifham

olunmuştur. Hey'et-i hâkime-i sabika (**Sayfa.5**) mevcut ve mu'âvin vekili Komiser Abdullah Efendi dahi hazır olduğu halde maznûn 'âleyhima merkûman 'Âli Katibo ile Muso'nun oğlu Ebuzer üsulen tevkifhaneden bi'l-celb zabt-ı sabit-i bi'l-karar mündericatını cereyan-ı mahkemeye muvafakatını taht-ı tasdika alındıktan sonra bacebnâme vürud eden ve beray-ı tahkik ve ifadelerinin ahzine karar verilmiş olan merkum Ebuzer'in validesi Meymi ve zevcesi Fatma Hatunların münferiden ma'lumatlarına muraca'at olundukta: derhatır edemedikleri bir gün sabah namazından evvelce mahdumu olup hazır bulunan Ebuzer'in yemek getirmek üzere taşraya çıktıktan sonra bir beygiri getirip mahmulu olan bezi yıkarak samanlığa atıp yine oduna gidiyor. Sabahlayan sahibi çıkar veyahut dellal çağırır ise verin, veyahut ben gelinceye degin kalsın sonra sahibine teslim ederim diyerek savuşup gittiğini ve merkum Katibo'nun bu mal'de de sun'î olmadığını ifade ve beyan eylemeleri üzerine Komiser-i mûmâ-ileyh Abdullah Efendi'nin mutala'ası sorulduktan: Mesruk bez maznûnlardan Ebuzer'in hanesi derununda ufak bir dam içerisinde dağılmamak üzere etrafı da çırpı ile set edilmiş on iki yükü mutecaviz samanın içinde mutefi bulunduğu halde lede't-taharri zahire çıkarılması üzerine keyfiyet merkûm Ebuzer'in haremi Fatma Hatun'dan suâl olundukta kayınvalidesinden evvel ahafte işaretiyle, saniyen de 'âlenen merbut zabıt varakasinda imza ve mühürleri bulunan zevat huzuru ile mezkûr bezleri merkum Ebuzer'in getirip, ihtifa ederek beygiri salı verdiğini ve kayın validesi mezkûr bezleri Ebuzer getirdiği ve kırk yaşında yanında şehirli bir şahıs var ise de tanımadığını ve kable't-teharri mezbûretan hanelerinde böyle bir emval-ı mesruka bulunmadığını beyandan sonra zahire çıkarıldığı halde mezbûretanın şu ifadeleri tahvil-i lisândan 'ibaret olduğunu ve curmun vuk'u ile taharriyata mübaşeret arasında ancak bir saat kadar zaman murur edip bu müddet zarfında böyle bir ufacık dam içindeki bu kadar samanın derununa iki renkten 'ibaret olan bez'i ihtifasıyla bir mah bırağılmaması, birkaç kişinin de vücut ve fi'iliyata mütevekkıf bulunmuş ve diğer maznûn Katibo'nun eslihası da mezkûr hane de mevcut olmakla müstehif getirilip hazır bulunan eslihası merkumun da bu fi'il de iştirakini ispat etmiş, kendisinin de ahar mahalde yatması bahsine gelince: Şu fi'ilinde maksadına mebni ettiği derkar bulunmuş, ve hareket-i vaki'aları da Kanûn-ı Ceza'nın iki yüz on dokuzuncu maddesi mucibince cinayet kabilinden olmakla evrak-ı da'vanın ait olduğu mahkemeye takdimini talep eyledi. Buna karşı

diyecekleri sorulduktaki: İfade-yi sabikalarını tekrar eylemelerine ve şayân-ı tetkik diğer cihetin dahi görülmemesine mebni emr-i muhakemesinin hitam bulduğunu canib-i riyasetten ifhâm edildi. Bi't-tezkir diğer mahkemenin mani'a ve vaktin âdem-i müsa'adesine mebni beyân-ı karar-ı halde 19 Şubat 313 tarihine musadif olan Perşembe gününe ta'likına müttetikân verilen kararın dahi tarafeyn'e tefhimi icrâ olunmuştur.

Cereyan-ı mahkeme-î tasvir eden zabıtnâme müderecatı nazar-ı tetkik ve mutala'adan imrar edildikten sonra icabı bi't-tezkir gerçi Polis Komiseri Abdullah Efendi fi'ili mezkûrun cinayet kabilinden olduğunu talep ve dava eylemiş ise de komiser-i mûmâ-ileyh iş bu da'vasında isabet görülemediğinden (Sayfa.6) reddi ile fi'ili sirkat maznûn 'âleyhimdan Ebuzer'in ictisar eylediği 'inde'l-muhakeme vuk'ubulan ikrarı kavlı ile sabit olduğu gibi diğer maznûn 'âleyh 'Âli Katibo'nun fi'ili mezkûresinde olduğu silahlarının merkum Ebuzer'in hanesinden zuhur eylemesi delaailinden hâsıl olan emare-i kaviye ile sabit olup, merkûmanın hareket-i vaki'aları ise Kanûn-ı Ceza'nın iki yüz otuzuncu maddesine muvafık bulunmuş; metnin de (iş bu fasılda ta'yin olunan sirkat-i mallerinden başka ahz ve yankesicilik gibi sirkatlara mütecasir olanlar üç mah'dan beş seneye kadar hapse konulur ve bu makule eşhas-ı zabıtca gece kefalet altına alınır) diye muharrer olduğuna binaen ve madde-i mezkûre hükmünce tevfikân ve merkum 'Âli Katibo'nun bidâyet-i tarihi tevkifi olan 26 Şa'ban 315 ve 7 Kânûn-i Sâni 313 ve Enver'in dahi 7 Ramazan 315 ve 27 Kânûn-i Sâni 313 tarihlerinden itibaren dörder mah müddetle hapislerine ve zabıtyece dahi kefalet altına alınmasına; elli 'ilam ve on dörderden yirmi kuruluş zabıt harcları ki cem'an yetmiş kuruluş olan mahkeme masrafının dahi kefil-i bi'l-mal ka'idesine tevfikân mahkum merkuman Ebuzer ve Katibo'dan bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine kabil-i istinaf olmak üzere üç yüz on beş senesi Zilka'de'sinin yirminci ve üç yüz on dört senesi Martı'nın otuzuncu gününde vicahen ve müttetikân verilen hüküm ve karar ve kanûnun 'âlenen kıratı ile beraber Polis Kiyork Efendi huzuru ile usulen tarafeyne tefhim kılındı.

21 Zilka'de 315, 31 Mart 314 bi'l-mukabele müsveddesi mutala'a olundu. Ser Katip Â'zâ Â'za Mühür Reis-i Mahkeme

Belge.3

Hısn-ı Mansûr'un Akköprü karyesi sakinlerinden Mamı Kôri'nin oğlu 'Âli'yi darp ve cerh eylemesi iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyh olup, Hısn-ı Mansûr'un Heşteran karyesinden ğaib 'ani'l-meclis Usı Hıdır hakkında Polis Komiserliğinden tanzim edilen iki yüz elli numro ve 3 Kânûn-ı Sâni 313 tarihli jurnal Hısn-ı Mansûr'un Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına tevdi olunmakla bi'l-mutala'â icrây-î muhakeme-î icab edenlere celb çıkarılmıştır.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr'un Bidâyet Mahkemesi Hey'eti Reisi Halil Sırrı Efendi ile 'Âzâ Süleyman ve Ohannıs Efendilerden teşekkül ederek hukuk-ı 'umumiye vezifesini bi'l-vekâle ifâ eden Başkatip 'Abdulkadir Efendi dahi hazır bulunduğu halde olunan da'vet üzerine tarafeynin âdem-i vürutlarına mebni hazır bulunan 'Abdulkadir Efendi'nin talebiyle icrâ-î muhakeme-î 'âleniyelerine giyâben lede'l-ibtidar ol-babdaki evrak-ı da'va cehren kıraat ettirildi.

Zik rolunan jurnalın hulâse-i me'âlî maznûn 'âleyh merkûm Usı Hıdır'ın müddei-yi merkûm 'Âli'yi darp eylediği 'inde'l-muhakeme tebeyyüni halinde tahdid-i cezası talebinden ibaretti. Vekil-i mûmâ-ileyh 'Abdulkadir Efendi dahi bermucibi jurnal şifâhen dahi muhakeme-î 'âleniye icrâsı talebi ile esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra ba-celbnâme vürut eden şahit Hısn-ı Mansûr'un Akköprü karyesinden elli yaşında olduğunu Silo bin Veli ve Nusurkanlı karyesinden kırk yaşında Mamo bin Usı Molla 'Âli'nin tarafeynin ma'rufları olup, mani'i şehâdet bir halleri olmadığını beyan eylemekle münferiden emr-i tahlifleri usulen icrâ kılındıktan sonra ma'lumatlarına muraca'at olundukta külliyyen âdem-i ma'lumat beyan eylediler, tahkikatın bundan 'ibaret olduğunu beyan eyledikten sonra hukuk-ı 'umumiye me'muru vezifesini bi'l-vekâle ifâ eden Başkatip 'Abdulkadir Efendi'nin mutala'ası sorulduktan sonra maznûn 'âleyh merkûm Usı Hıdır'ın fi'il'i darba ictisarı usulen sabit olmadığından beraet-i zimmetini talep eylemekle ve şayân-i tedkik diğere cihet dahi görülememekle emr-i muhakemenin hitam bulunduğunu canib-i riyasetten ifham kılındı.

Creymen-ı muhakeme-î tasvir eden zabıtnâme münderecatı tetkiki ve mutala‘a dan imrar edildikten sonra icabı bi’t-tezkir maznûn ‘âleyh merkûm Usı Hıdır’ın müdde-i şahs-ı merkûm Mamı Kõrı’nın oğlu ‘Âli’yi darp eylediği usulen sabit olmadığından ber-mucib-i talep maznûn ‘âleyh merkûm Usı Hıdır’ın beraet-i zimmetine ve usulen Muhakeme-î Ceza-î Kanûn-ı Mûekkatının yüz yetmiş beşinci maddesi ahkâmına tatbikan usul-ı muhakemece (**Sayfa.7**) cereyan etmiş olan bi’l-cümle mu‘amelatın fesh ve iptaline ve yalnız elli kuruş ‘ilam harcının dahi müdde-i şahs-ı ‘âleyhiden ahzı ile muhakeme-î irad kaydetmek, üç yüz on beş senesi Zilka‘de’sinin yirmi beşinci ve üç yüz on dört senesi Nisan’ının dördüncü gününde kabil-i istinaf olmak üzere müttefkân verilen hüküm ve karar ve metn-i kanûn ‘âlenen bi’l-kırae mu‘âvin vekili Başkâtip ‘Abdulkadir Efendi’ye usulen ifham edildi. 26 Zilka‘de 315 ve 5 Nisan 314 bi’l-mukabele müsveddesine muvafıktır. Â‘zâ Â‘zâ Reis-i Mahkeme

Belge. 4

Hısn-ı Mansûr kasabasının mahallat-ı arasında leylan fi‘il-i sirkata tasaddi eylemek ve kaymakamın cümle kapısını karıştırması iddi‘â olunmasından dolayı maznûn ‘âleyhi olup, Hısn-ı Mansûr’un Kap Cami‘i Şerifi Mahâllesi sakinlerinden müte’ehhil, çocuklu bağ bekçisi okuyup yazmak bilmeyen ve bir maldan dolayı iki sene kadar mahkûmen mevkûf bulunduğunu beyan eden Hırsız ‘Âlo bin Abdurrahman’ın cenha ile luzum-ı ittihamına dair Ma‘muratül‘aziz vilayet-i celilesi hey’eti ittihamiyyesinden tanzim olunan dört yüz seksen yedi numro ve 24 Şubat 313 tarihli mazbata ile evrak-ı müteferrikası Hısn-ı Mansûr’un Bidâyet Mahkemesinde ceza kısmına vürud eylemekle bi’l-mutala‘a icrâ-î muhakeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on beş senesi Zilka‘de’sinin on üçüncü ve üç yüz on dört senesi Martı’nın yirmi dördüncü Pazartesi gününe tensip olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Heyet-i Mahkeme Reisi Faziletli Halil Sırrı Efendi ile ‘Âza Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül eylediği ve mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Kıyork Efendi dahi hazır bulunduğu halde cenha ile müttehem Hırsız ‘Âlo usulen tevkifhaneden getirtilerek muhakeme-î ‘âleniyye icrâsına vicahen

lede'l-ibtidâr evrak-ı da'va bi't-temamiha Başkâtip Abdulkadir Efendi'ye cehren kıraat ettirildi.

Zikr olunan mazbatanın hulase-i me'âli kararnâme münderecatında nefsi'l-emre muvafik ve ağrazı vaki müddet-i kanuniyesi zarfında verilmesi ise de derununda bast ve beyan olunan esba-ı gayrı musip bulunmuş olmakla ağrazın reddi ile ber mucib-i kararnâme maznûn 'âleyh merkûm 'Âlo'nun cenha ile ittihamından ve mustantik kararnâmesinin netice-i mefhumiyede leyleylen gezmekte olan muhafaza me'murlerinin tasaduf eylediği maznûn 'âleyh merkûm Hırsız 'Âlo'nun üzerinde emval-i mesrukadan bir şey zuhur etmediği gibi fîrara dahi teşebbüs eylemediği halde der-dest olduğuna ve ma'a't-tahlif vaki' olan ihbarata ve maznûn 'âleyh merkûmun da taht-i tevkife alındığı sırada komiser tarafından icrâ kılınan taharriyat esnasında merkûmun üzerinde bir hançer görülmesine nazâran maznûn 'âleyh merkûmun fi'il-i sirkâta tasaddi ederek esbab-ı mania hulul ile fi'ile çıkaramadığı sabit olduğundan hareketini istilzam eden Kanûn-ı Ceza'nın iki yüz otuzuncu maddesinde matuf 'âleyh-i bulunan kanûn-ı mezkûrun iki yüz yirmi ikinci maddesi hükmüne tevfikân cenha ile luzum-ı muhakemelerine karar verildiğinden ibarettir. Polis-i mûmâ-ileyh Kiyork Efendi ber-mucibi mazbata şifahen dahi icrâ-î muhakeme talebiyle esas-ı da'vayı tasvir eyledi. Maznûn 'âleyh merkûm Hırsız 'Âlo bin 'Abdurrahman isticvab olundukta vaki'a gecesi haremi ile vuk'u bulan münaza'âları üzerine hanesinden çıkıp, mahâllelerinde hane karındaşı Hafî'nin hanesine gitmiş olduğunu ve karındaşı merkûmu çağırıldığını ve Kaymakam Beg'in hanesi önünden geçmemiş olduğunu ve karındaşını çağırmakta iken devriye kolu gelip kendisini derdest eylediklerini ifade ederek inkâr-ı cürm eylemesi üzerine lede'l'-istidâh kendisi bağ bekçisi olmak münasebetiyle her vakitte üzerinde hancer taşımakta olduğunu ifade ve beyan eyledi. Ba-celpnâme vürud eden şahit Hısn-ı Mansûr'nu Kap Camii Mahâllesi ahâlisinden yirmi yaşında Halil bin Mehmed'in tarafeynin marufu olup, mani'î şehâdet bir halleri olmadığını ve Kaymakam Beg'in yanında hizmetkar bulunduğunu bi'l-beyan usulen emr-i tahlifleri bi'l-icrâ ma'lumatuna muraca'at olundukta leyle-i vuku'atta izeetlı Kaymakam Beg'in hanesinin dış kapısı karıştırıldığını işitmiş olduğunu bi'l-beyan ancak küçük tarafından olduğunu gördüğünü ifade ve ihbar eyledi. Mu'âvinlik vazifesini ifâ eden Polis Kiyork

Efendi'nin mutala'asına muraca'at olundukta işin hakikatı meydana çıkmak üzere maznûn 'âleyh merkûm Hırsız 'Âlo' yı tutmuş olan ve isimleri evrak-ı tahkikte münderic bulunan devriye kolunun dahi mahkemeyi celile müncer sıfatı ile (**Sayfa 8**) istimalarını talep eylemesi üzerine bi't-tezkir mu'âvin vekili Polis Kiyork Efendi'nin mutala'ası muvafık-ı nefsi'l-emr görülmekle vaki'a gecesı devriyede keş u gúzar eden ve isimleri evrak-ı tahkika meyanında münderic bulunan eşhas-ı merkûme istima' olunmak üzere 'âle'l-usul celp müzekkeresi tasdirine ve mahkemenin 30 Mart 314 tarihine musadif olan Pazartesi gününe talıkına Müttefikân karar verilerek usulen tefhimi icrâ kılındı.

Heyet-i mahkeme zevat-ı şerifeden teşkil eylediği halde 30 Mart 314 tarihinde mevkûf-ı merkum Hırsız 'Âlo usulen tevkifhaneden getirilerek Polis Kiyork Efendi dahi hazır olduğu ikmal-ı muhakeme-i 'âleniye vicahen lede'l-ibtidar zabt-ı sabık bi'l-kırae münderecatının cereyanı mahkeme-ye muvafakatı taht-ı tasdika alındıktan sonra ba-celbnâme vürud eden şahit Hısn-ı Mensur'un Heşteran karyesi ahâlisinden ve efrad-ı redifeden otuz sekiz yaşında hazır-ı bi'l-meclis 'Âlo'yı tutar iken gece karanlığı olduğu münasebetiyle tanımadığını ve tuttıkları vakit hırsız 'Âlo olduğunu Komiser Abdullah Efendi'den işitmiş olduğunu ve bir gına 'adavet ve karabeti olmadığını beyan eden 'Âli bin 'Âli ve Hankan karyesinden ve efrad-ı merkûmeden kırk yaşında tarafeyni tanımayıp mani'i şehâdet bir halı bulunmadığını beyan eden Seko veled-i Haço usulen emr-i tahlifleri bi'l-icrâ münferiden ma'lumat ve meşhudatlarına muraca'at olundukta bunlardan 'Âli bin 'Âli ifadesinde tarihten çend gün âkdem der-hatır edemediği bir gece Polis Komiseri Abdullah Efendi ile beraber devriye gezer iken Kireçhane'nin civarında Komiser-i mûmâ-ileyh Abdullah Efendi kendisinden evvelce yetişerek firara teşebbüs etmeksizin bir adamı tuttuğunu ifade ve ihbar eylemesi üzerine tutulan adam hazır-ı bi'l-meclis Hırsız 'Âlo olup, olmadığı şahid-i merkûmdan sorulduktan evvelce tanımadığı cihetle bu adam olduğunu bilemediğini ilaveten ifade ve ihbar ve şahit Mehmet bin Hüseyin dahi şahid-i merkûmun şehadetine muvafık surette iddia-yı şehâdet ve Seko veled-i Haço dahi tarihten çend gün âkdem der-hatır edemediği bir gecede Polis Komiseri Abdullah Efendi ile beraber Hısn-ı Mansûr kasabasını devriye gezerken Araplar Mahâllesi'nde Kireçhane mevki'ine geldiklerinde duvarın dibinde bir karartı

görülmesi üzerine -kimdir diye seslenmeleri üzerine –benim- diye itayı cevapta bulunmasıyla gidip tuttuklarında Hırsız ‘Âlo olduğunu tanıdıklarını ve Komiser Abdullah Efendi’nin vuk‘u bulan emri üzerine merkûm ‘Âlo’ya iki nefer asker terfik olunarak hükümet-i ‘âliyye’ye getirdikleri ifade ve ihbar etmesi üzerine lede’l-istidah merkûm Hırsız ‘Âlo bîraderinin kapısı önünde durmakta olduğunu ve ne için getirdiği ‘Âlo’dan sual olundukta karındaşın hanesinde yatmak üzere geldiğini ve müehharan dahi keyfiyeti anlamak üzere ‘Âlo’nun hanesine gidip, kapısını vurduklarını, zevcesi gelip –kimdir diye seslenmesine mebni ‘Âlo’nun nerede olduğunu sorduklarında kendisi samandan geçerek geldiği cihetle ‘Âlo ile münaza‘a eylediklerinden dışarıya gittiğini; merkûm ‘Âlo’nun zevcesi söylemiş olduğunu işittiğini, merkûm Seko ihbarat-ı vaki‘asına ilaveten söylemesine mebni Polis Kiyork Efendi’nin mutala‘ası soruldukte efrad-i redifeden olan diğer şahidin dahi istima‘ını talep eylemekle bi’t-tezkir ber-mucib-i talep kusur bir nefer şahit dahi istima‘ olunmak üzere mahkemenin şahid-i merkûmun vüruduna talikına müttefikân karar verilip Polis Kiyork Efendi huzuru ile ifhâm ettirilmişti.

Hey’et-i mahkeme zevat-i şerifeden teşkil eylediği ve Polis Komiseri Abdullah Efendi dahi hazır olduğu halde 9 Nisan 314 tarihinde mevkûf merkûm Hırsız ‘Âlo usulen tevkifhaneden getirilerek ikmal-i muhakeme-î ‘âleniye müvaceheten lede’l-ibtidar zabıt varakası ba’de’l-kırae münderecatının cereyan-ı mahkeme-ye muvafakatını taht-ı tasdika alındıktan sonra ba-celbname vürüd eden şahit Hısn-ı Mansûr’un Artak karyesinden ve efrad-i redifeden otuz yaşında ‘iden Mehmet bin Hüseyin ve Eski Saray Mahâllesi’nde 20 yaşında jandarma efradından bir meclis uliyi canibi mani‘i şâhit bir hali bulunmadığını beyan eden hazır-ı bi’l-meclis Hırsız ‘Âlo’yu tanımadığını ve bir gina karabet ve ‘adavet ve münasebeti olmadığını beyan eden Yusuf bin Hüseyin’in emri tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatına muraca‘at olundukta aşağıdan Hısn-ı Mansûr’da Kain Kireçhane mevki‘inde devriye gezmekte iken Polis Komiseri Abdullah Efendi gidip orada bulunmuş olan tanımadığı bir şahsı der-dest ederek getirdiği ifade ve ihbar eyelemesi üzerine tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan eyledikten sonra Polis Komiseri Abdullah Efendi’nin (**Sayfa 9**) mutala‘ası soruldukte; maznûn ‘âleyh merkûm Hırsız ‘Âlo’nun sabika-i tekrar ashabından olduğu mahkemenin kuyudatı ile emri müsbet, ve vaki‘a

gecesi sa‘at altı raddelerinde merkûmun belinde hancer ile tutulması ve o gecede Kaymakam Bey’in konağının kurcalandığı şuhud-ı merkûmeden Halil Ağa’nın ihbar-ı vaki‘asıyla tebeyyün edip, merkûm Hırsız ‘Âlo’nun o gece hancer ile beraber tutulmasına nazaran merkûm ‘Âlo’nun fi‘il-i sirkata tasaddi eylediğine delil ve emare olduğundan Kanûn-ı Ceza’nın iki yüz otuzuncu maddesinin ilavesi mantukunca Kanûn-ı mezkûrun iki yüz yirmi ikinci maddesi âhkâmına tevfikân ta‘yin-i cezasını talep ve da‘va etmekle şayân-ı tetkik diğer cihet dahi görülmemekle emr-i mahkemenin hitam bulduğunu canib-i riyasetten üsulen ifhâm edildikten sonra bi’t-tezkir netice-i karar tahassül edemediğinden beyan-i karar maddesinin mah-ı hal rumi Nisan’ın on üçüncü Pazartesi gününe ta‘likına dair Müttefikân verilen kararın dahi tefhimi icrâ kılınmıştır.

Cerayan-i muteffiken muhakeme-yi tasvir eden zabıtname mündarecatı nazari tetkik ve mutala‘adan imrar edildikten sonra icabı bi’t-tezkir muavinlik vezifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri Abdullah Efendi gerçi maznûn ‘âleyh Hırsız ‘Âlo’nun kanûn-i cezanın iki yüz otuzuncu maddesinin ilavesi mantukunca Kanûn-ı mezkûrun iki yüz yirmi ikinci maddesi ahkâmına tevfikân ta‘yini cezasını talep ve da‘va eylemiş ise de, icrâ olunan muhakeme-î ‘âleniye-i vicahiye neticesinde maznûn ‘âleyh merkûm Hırsız ‘Âlo’nun fi‘il-i sirkata ictisar eylediğine dair bir vesile-i müstened ihbarata der-dest olunamadığı gibi delail-i saire ve emarat-i mukannia’ya dahi hataryap olunamadığından Komiser-i mûmâ-ileyhi ‘Abdullah Efendi’nin mutala‘a-i mesrudesinin reddi ile merkûm Hırsız ‘Âlo’nun beraeti zimmetine ve sebep-i ahar ile mevkûf değil ise derhal sebilinin tahliyesine ve Usul-i Muhakemat-î Cezaiy-ye Kanûnu muvakkatın yüz yetmiş beşinci maddesi ahkâmına tevfikeyn merkûm Hırsız ‘Âlo hakkında usul-u muhakemece cereyan etmiş olan bil-cümle mu‘amelatın fesh ve iptaline ve esas-i da‘va şikayetnâme müstenid olmadığı cihetle mesarif-i muhakemenin mahalli tahsili olmadığına, kabil-i istinaf olmak üzere üç yüz on beş senesi Zilhicce’nin dördüncü ve üç yüz on dört senesi Nisan’ın on üçüncü gününde vicahen ve muttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kanûn ‘âlenen kıra’eti ile beraber Komiser-i mûmâ-ileyhi ‘Abdullah Efendi huzuru ile canib-i riyasetten usulen ifham edildi.

5 Zilhicce 315 ve 14 Nisan 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Katip Mühür Â'zâ Â'zâ Mühür Reis-i Mahkeme

Belge. 5

Tembihat-i Belediye'ye muhâlefet hareket eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı manzûm 'âleyhima olup Hısn-ı Mansûr'un Eski Saray Mahâllesi'nden yirmi beş yaşında renc-ber mute'ehhil, çocuklu, okuyup yazmak bilmeyen Şerefli oğlu İbrahim ve Eski Saray Mahâllesi'nden yirmi beş yaşında renc-ber mute'ehhil, çocuklu, okuyup yazmak bilmeyen, 'İbiş bin 'Âli'nin lüzum-ı muhakemelerine dair tanzim olunan iki numro 7 Mart 314 tarihli mustantık kararnamesi ile muhakeme-î 'âleniyye talebini mutazammin Polis Komiserliğinin iddi'ânâmesi ma'a teferruat Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesinin ceza kısmına tevdi olunmakla bi'l'mutala'a icrâ-î muhakeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Martı'nın on dördüncü Cumartesi gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Heyet-i Mahkeme Reisi Faziletli Halil Sirri Efendi ile 'Âza dan Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül eylediği ve mu'âvinlik vazifesini bi'l'vekâle ifâ eden Polis Komiseri Abdullah Efendi dahi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine maznûn 'âleyhima merkumân Şerefli oğlu İbrahim ve refiki İbiş mahkemeye gelerek icrâ-î muhakeme-î 'âleniyyelerine vicahen lede'l-ibtidar bu baptaki evrak-ı da'va 'âlenen kıraat ettirildi.

Zıkr olunan kararnamenin hulâse-i me'ali icrâsı olunan tahkikatı istintak neticesinde bir re's tosunlarının tahariş zımnında kasaba haricinden 'avdet ederler iken, devriye koluna bi't-tesadûf der-dest olunduklarını ikrar ve itiraf eylediklerinden Kanûn-ı Ceza'nın iki yüz elli dördüncü maddesi ahkâmına tatbikân lüzum-ı muhakemelerine hakidir. Komiseri mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i mûmâ-ileyh şifahen dahi icrâ-î muhakme-î 'âleniy-ye talebi ile esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra maznûn 'âleyh merkûm Şerefli oğlu İbrahim bin Mehmed isticvab olundukta tarihten tahminen iki mah mukaddem der hatır edemediği bir gün yevmiye ile tutmuş olduğu Süleyman nam kimesneyi çift sürmek üzere göndererek öküzleri ile beraber bir re's tosununu dahi gönderdiğini ve mezkûr tosun çift sürdüğü

mahâlden kazâen zâyî olduğunu kendisine ihbar etmelerine mebni zikr olunan tosunu (Sayfa 10) taharri etmek üzere hazır-ı bi'l-meclis İbiş ile beraber gittiklerini ve mevsim dahi kış olmak münasebeyiyle cınavır korkusundan nezdlerine silahlarını aldıktan sonra geşt-u gûzar ile akşam sonu 'avdet eylediklerinde Gureba Mezarlığı nam mevkide devriye koluna tasadüf eylemeleri üzerine yedlerinde bulunmuş olan bir adet tüfenk ve bir adet çifte tabanca ve bir adet nacaklarını ellerinden alıp kendilerini dahi ma'an hükümet-i 'âliyye'ye getirdiklerini ifade ve beyan; ve diğer maznûn 'âleyh İbiş bin 'Âli dahi lede'l-isticvab merkûm İbrahim'in ifadesi vechiyle idare-i kelâm eylediler. Tahkikatın bundan ibaret olduğu beyan edildikten sonra mu'âvinlik vezifesini bi'l-vekâle ifâ eden Komiser-i mûma-ileyh 'Abdullah Efendi'nin mutala'ası sorulduktaki maznûn 'âleyhima merkûman İbrahim ve İbiş müsellağ oldukları halde devriye kolu tarafından der-dest olunduklarını 'inde'l-muhakeme ikrar ve itiraf eylediklerinden Ceza Kanûnname-i Humayunun iki yüz elli dördüncü maddesi ahkâmına tatbikına ta'yin-i cezalarını talep ve da'va eylemekle ve şayan-ı tetkik diğer cihet dahi görülmemekle emr-i muhakemenin hitam bulunduğunu canib-i riyasetten ifham edildi.

Cereyan-ı muhakeme-î tasvir eden zabıtnâme münderecatı nazar-ı tetkik ve mutala'adan imrar edildikten sonra icabı bi't-tezkir tembihat-i belediye-ye muhâlif eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı manzûm 'âleyhima olup Hısn-ı Mansûr'un Eski Saray Mahâllesi'nden Şerefli oğlu İbrahim ve refiki İbiş haklarında icrâ kılınan muhakeme-î 'âleniye-yi vicahiye neticesinde müsellağ oldukları halde devriye kolu tarafından tutuldukları 'inde'l-muhakeme vuku' bulan ikrâr ve itiraflarıyla tebeyyün ve tahakkuk ederek hareket-i vaki'âları dahi komiser-i mûmâ-ileyhinin nefsi'l-emire muvafık olan talebi vechi ile Ceza Kanûnname-i Humayun'un iki yüz elli dördüncü maddesi ahkâmına muvafık bulunmuş, münderecatı (Hancı ve lokantacılar geceleri fener yakması kendisine canib-ı zabtiyyeden tenbih olduğu halde ihmal eden ve sühulet-i murur ve ubur-ı nas'a dokunacak şeyleri bi'l- zaruret yollara vaz' ve terk eyleyen ve bu misilli şeyler hasbe'l-icab sokak ve meydanlara vaz' olduğu veyahut memur-i nas mahallerde su yolu va lağam kazılıp, geceleri açık kaldığı halde gelip geçenlere bir guna sakatlık olmamak için yıkılmış eşya ve kazılmış mahal üzerine bir kandil ve fener vaz' etmeyen kimseler ve turuk nizamatına ve müşrif-i

harab olan ebniye-yi ta'mir ya hedm etmeh üzere taraf-ı hükümetten salar olan tenbihata muğayir hareket, ve sokağa süpürüntü ve saire tefazulat mucib şeyler ilka eyleyenler ve kayıtsızlık ile bir kimsenin üzerine süpürüntü veya pislik dökenler ve sukutu ile yoldan geçenlere zarar verebilecek şeyleri sokağa atanlar ve gerek nizamname-yi mülkiye ve idare-yi belediye tarafından neşr olunan nizamata tevfik hareket etmeyenler bir beyaz beşlikten beş beyaz beşliğe kadar cezayı nakdi ahzı ile mücazat olunur.) hükmünü mütezammin olmakla bu madde hükmüne tevfikân hazine-i devlete ait olmak üzere maznûn 'âleyhima merkûman İbrahim ve İbiş'ten birer beyaz beşlikten on kuruş ceza-yı nakdiyyenin ahz ve tahsiline ve bu bapta tutmuş olan bir adet tüfenk ve bir adet çifte tabanca ve bir adet nacak'ın sahiplerine red ve neticesinde onlardan yirmi zabıt ve kırk kuruş istintak ve yirmi kuruş 'ilam harcları ki cem'an seksen kuruştan 'ibaret olan muhakeme masrafının mahkuman-ı merkûmandan bi't-tahsil âdliyye veznesine teslimine, kabil-i temyiz olmak üzere üç yüz on beş senesi Zilka'de'nin dördüncü, ve üç yüz on dört senesi Martı'nın on dördüncü gününde vicahen ve Müttetikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kanûn 'âlenen bi'l-kirae canib-i riyasetten usulen ifham edildi.

5 Zilka'de 315 ve 15 Mart 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Katip Mühür Â'za Â'za Mühür Reis-i Mahkeme

Belge.6

Hısn-ı Mansûr kasabasının Hoca 'Ömer Mahâllesi sakinlerinden Mamo'nun oğlu Ebuzer'i darb ve cerh eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhima olan mahâlle-i merkûm ahâlisinden Kirkor'in oğlu Kiyork ile Karini Deriz'in hafidi Ârto'nun luzum-ı muhakemelerine mebni mustantıklıktan tanzim edilen 6 numro ve 30 Mart 314 tarihli kararname ile teferruatı Hısn-ı Mansûr kazası Bidâyet Mahkemesinin ceza kısmına tevdi olunmakla bi'l-mutala'a icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Şehr-i Nisan'ın yirmi sekizinci Salı gününe kara verilmiştir.

Yevm-i mezkûrde heye'ti mahkeme reisi Halil Sırrı Efendi ile 'Âza Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül ederek hukuk-ı 'umumiyyenin muhafazasına

me'mur Polis Kiyork Efendi dahi hazır bulunduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-i şahıs merkûm Ebuzer bi'l-vürud maznûn 'âleyhima merkûman Kiyork ve Ârtin'in âdem-i vücudlarına mebni hazır bulunan Polis Kiyork Efendi'nin talebi ile icrâ-i muhakeme-i 'âleniyyelerine gıyâben lede'l-ibtidâr ol-babdaki kararname 'âlenen kıraat ettirildi.

Zik rolunan kararname-i hulase-i me'aline nazaran maznûn 'âleyhima merkûman Kiyork ve Ârtin'in müddei-yi (Sayfa.11) merkûm Ebuzer'i darp eyledikleri 'inde't-tahkikat şuhud-i müsteme'anın şehâdet-i vaki'aları ile sabit olduğundan Kanûn-ı Ceza'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi ahkâmına tatbikân maznûn 'âleyhimâ merkûmanın luzum-ı muhakemelerine hakidir. Polis-i mûmâ-ileyh Kiyork Efendi ber-mucib-i kararnâme şifahen dahi muhakeme-i 'âleniye icrası talebi ile esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra müdde-i şahıs merkûm Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden kırk yaşında Kotı Mamo'nun oğlu Ebuzer'in suret-i iddiası sorulduktan bu geçen Ramazan Bayramı'ndan yedi-sekiz gün evvel bir pazar günü öğle vaktinden sonra kaza-i hacet için karyenin derijik bahçesine çıktığında mahâllesi merkûmeli Kırkor'un oğlu Kiyork ile Ferik Derijik hafidi Artin'in nezdine gelerek merkûmandan Ârtin'in elinde bulunan dahre ile hücumla dahreyi boğazına basmış olduğunu ve diğer Kiyork dahi hâşâ (din ve imanına) sebb ve şetm eylediğini ve lede'l-istidâh katl kasdı ile dahreyi boğazına basmış olduğunu ba'de'l-beyan haklarında mu'amele-yi kanûniyenin icrâsını talep ve da'va eyledi. Ba-celbname vürud eden şahit cümlesi Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden yirmi beş yaşlarında bulduklarını beyan eden hacî İbiş oğlu Şeyho ve Mehmedo'nun oğlu 'Ömer ve Hacı Halil oğlu Bekir ve yirmi yaşında Pençerçi'nin oğlu Mustafa'nın tarafeynin ma'rufları olup mani-i şehâdet bir hallerinin olmadığını bi'l-beyan usulen emr-i tahlifleri icrâ olunduktan sonra münferiden ma'lumatlarına muraca'at olunduktan bunlardan Şeyho ve Bekir ve Mehmedo ifadelerinde geçen Ramazan'da derhatır edemedikleri bir gün bahçelerden gelirken esna-i rah'ta karyenin derijik bahçesinde bir meyyite tesadüf ederek orada bulunan tanıyamadıkları bir kimseden suallerinde maznûn 'âleyhimanın müdde-i markum Ârto'yu darp ettiklerini söyledikleri ve badehu manzum 'âleyhima merkûmandan Kiyork oradan gelip geçtiği sırada bu İslamların (dini yoktur, imanı yoktur) dediğini işittiklerini beyan ve diğer şahidan-i

merkûman ‘Ömer ve Mustafa dahi bu gece ramazanda mezarlıktan gelirken (imam-ı İslam yokmuş) deyup işittikleri bir sade üzerine gidüp mazmûm Kiyoye ve Ârti’nin merkûm Ebuzer üzerine hücum ile darp eylediklerini ve merkûm Kiyoye’nun elinde bulunan dahre ile de merkûm Ârti’ye vuracağı sırada yetiştiklerini ve sonra da Kiyoye’nun hemen din ve imana sebb etmekte olduğunu ihaber ve işhad eylediler. Tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan edildikten sonra Polis Kiyoye Efendi’nin mutala‘ası sorulduktan müdde-i merkûm ifade dehre-i merkûm Ârti’nun elinde olduğunu söylediği halde istima‘ olan şahitler de Kiyoye’nun elinde olduğuna şehâdet eylemeleri yek diğerine mübayin olduğundan yalnız darp meselesi derece-i sübuta vasıl olduğundan Kanûn-ı Ceza’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi mucibince maznûn merkûmanın ta‘yin-i cezalarını talep ve iddi‘â eylemekle ve şâyân-i tetkik diğer cihet dahi görülmemekle emr-i muhakemelerinin hitâm bulduğunu canib-i riyasetten ifhâm edildi.

Cereyan-ı muhakeme-î tasvir eden zabıtname münderecatı nazar-ı tetkik ve mutala‘adan imrar edildikten sonra icabı bi’t-tezkir Hısn-ı Mansûr’un Hoca ‘Ömer Mahallesi’nden Kotı Mamo’nun oğlu Ebuzer’i darp ve dehre ile üzerine hücum eylemeleri iddi‘â olunmasından dolayı manzûm ‘âleyhimâ olan mahlle-i merkûmeli Kirgor’un oğlu Kiyoye ile refiki Ferik Derijik hefidî Ârti’nin haklarında icrâ kılınan muhakeme-î ‘âleniyye-i ğiyabiyye neticesinde gerçi merkûm müdde-i Ebuzer manzûm merkûm Ârti’nin katl kastı ile kendisine dahre çektiğini iddi‘â etmiş ise de, istima‘ olunan şahitler dahi diğer maznûn ‘âleyhi Kiyoye üzerine şehâdet eylemeleri suret-i iddi‘aya mübayin olduğundan yalnız darp fi‘ili derece-i sübuta vasıl olmakla polis-i mûmâ-ileyhinin talebi vaki vechi ile manzûm ‘âleyhima merkûmanın hareketi vaki‘aları Kanûn-ı Ceza’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesine muvafık olunmuş (metninde darp ve cerh eğer madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise, darıp ve carıh olan kimse bir haftadan bir seneye kadar hapsolunur. Veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altuna kadar akça alınıp mecruh ve medruba verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur.) diye muaharrer ve mastur bulunmasına bina’en ve madde-i mezkûre ahkâmına tevfi‘ân ve maznûm ‘âleyhima merkûmanın taht-i tevkife alınacakları günden itibaren beş mah müddetle hapislerine, elli ‘ilam, ve kırkardan seksen suret ve tebliğ ve kırk kuruş istintak

harçları ki cem‘en yüz yetmiş (**Sayfa.12**) kuruştan ‘ibaret olan masarif-i mahkemenin merkûman Kiyô ve Ârtin’den bi’t-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere üç yüz on beş senesi Zilhicce’nin on dokuzuncu ve üç yüz on dört senesi Nisan’ının yirmi sekizinci gününde giyaben ve Müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kanûn ‘âlenen kiraatiyla beraber canib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

20 Zilhicce 315 ve 29 Nisan 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Katib Mühür Â‘zâ Â‘zâ Mühür Reis-i Mahkeme

Belge.7

Hısn-ı Mansûr’un Kap Cami’i Şerif Mahâllesi sakinlerinden Çutal oğlu ‘Osman’ın zevcesi Fatma’nın darp olunması iddi‘â olunmasından dolayı maznûn ‘âleyhim olup cümlesi mahâlle-yi merkûme sakinlerinden on sekiz yaşında, cenha, mite’ehhil çocuklu, okuyup yazmak bilmeyen Ciro’nun oğlu Ebuzer bin Ebuzer ve otuz yaşında mite’ehhil çocuklu merkum Ebuzer’in biraderi Şeyho’nın zevcesi Hadice ve yirmi dokuz yaşında mite’ehhil çocuklu Ayşe benat-ı Hüseyin’in cenha ile ittihamlarına dair Ma‘muratül‘aziz vilayet-i celilesi heyet-i ittihamiyyesinden tanzim olunan on üç numro ve 18 Mart 314 tarihli mazbata ma‘a teferruat Hısn-ı Mansûr’un Bidâyet Mahkemesinin ceza kısmına tevdi olunmakla bi’l-mutala‘a icrâ-î muhakeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi şehir-i Zilhicce’nin yirmi üçüncü gününe musâdıf üç yüz on dört senesi Mayıs’ının ikinci Cumartesi gününe tensip kılındı.

Yevm-i mezkûrde Mahkeme Reisi Faziletli Hâlil Sırrı Efendi ile ‘Âza Süleyman ve diğer ‘Âza Ohannis Efendi’nin ma‘zeret-i meşru‘âsına mebni bulunmaması hesabıyla yerine vekâleten alınan Başkatib ‘Abdulkadir Efendilerden heyet-i mahkeme teşekkül eylediği ve hukuk-ı ‘umumiyye’nin muhafazasına me‘mur Polis Kiyork Efendi’nin dahi hazır bulunduğu halde tebliğ olunan celb müzekkeresi üzerine müdde-i şahsiye mezbûre Fatma mahkemeye bi’l-vürud maznûn ‘âleyhim merkum ve mezburetanın davet-i vaki‘aya icabet etmeleri hesabı ile hazır bulunmuş olan Polis Kiyork Efendi’nin talebi ile icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyelerine giyâben

lede'l-ibtidar ol-babda ki heyet-i ittihamiyye mazbatası bi't-emamiha cehren kıraat ettirildi.

Zikr olunan mazbatanın hulase-i me'alı maznûn-ı merkûm Ebuzer ve Hadice ve Ayşe'nin müdde-i şahsiye mezbûre Fatma'yı darp ettikleri evrak-ı tahkikada esamisi muharrer muhbirlerin ihbarat-ı vaki'âlarından anlaşıldı ise de, Kânûn-ı Ceza'nın yüz doksan ikinci maddesinin cümle-i şartiyyesindeki (Eğer bu ta'addisi a'n kıssa vuk'u bulmuş ise müekkatan kôrge konulur.) tabirine nazaran darbin sukut-ı ceninin maksadına mebni olduğu tezahür edemediğine ve âle'l-husus ceninin mezkûr darbdan müte'essiren sakıt olmadığı dahi fennen bi'l-mua'yene tahakkuk etmediğine binaen mustantik kararnamesinin tatbik-i kanûni cihetinden feshi, ve iddi'ânâmenin dahi reddi ile ihbarat ile tahakkuk eden darbı fi'il den dolayı maznûnların hareketlerini istilzam eden Kanûn-ı Ceza'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfikân cenha ile ittihamlarına müttefikân karar verildiğini hakidir.

Polis-i mûmâ-ileyh Kiyork Efendi ber-mucib-i mazbata şifahen dahi icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye talebiyle esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra müdde-i şahsiye mezbure Çutal oğlu Osman'ın zevcesi Fatma binti Mehmed'in suret-i iddiası istifsar olundukta tarihinden tahminen iki gün mukaddem maznûn merkumunun Tacıro'nun oğlu Ebuzer ve karındaşı Şeyho'nun zevcesi Hadice ve mezbûre Hadice'nin hemşiresi Ayşe Hanımlar hanesine gelerek bila mucib tekme ve taş ile darp ve eser-i darptan kendisinde skut-ı cenin istilzamından haklarında muc'azat-ı kanûniyyenin icrâsı iddi'â edildi. Polis-i mûmâ-ileyh Kiyork Efendi'nin mutala'ası sorulduktan evvelce celb verilip da'vete icabet etmeyen şahitler hakkında ihzâr müzekkeresinin tasdiriyile ceza-yı nakdiyye ile mahkûm edilmelerini ve işin dahi ehemmiyeti olduğu evrak-ı tahkikiyyeden anlaşıldığından maznûn haklarında mahkemenin mevkûfen icrâsını talep ve da'va eyledi. Bi't-tezkir mûmâ-ileyh Kiyork Efendi'nin mutala'ası musib görüldüğünden şahitler haklarında 'âle'l-usul ihzâr müzekkeresinin tasdirine ve ma'zeret-i meşru'a beyan edemedikleri surette birer harik lira ceza-yı nakdiyye ile de mahkûmiyetlerine ve maznûn 'âleyhim merkûmun haklarında müekkât tevkiif müzekkeresinin tasdirine müttefikân verilen karar Polis-i mûmâ-ileyh Kiyork

Efendi'ye usulen ifhâm edilmiştir. 6 Mayıs 314 tarihinde Heyet-i Mahkeme Reisi Hâilil Sırrı Efendi ile 'âza Süleyman ve Ohannıs Efendilerden teşekkül eylediği bil-mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden (Sayfa.13) Polis Kiyork Efendi dahi hazır bulunduğu halde müddeiy-ye şahsiyye mezbûre Fatma ve mevkûf-i merkûmun usulen tevkifhaneden getirtilerek ikmal-i muhakeme-î 'âleniyelerine vicahen lede'l-ibtidar zabt-ı sabık bi'l-kirae mündrecatının cereyân-ı muhakeme-î muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra, mazmûm 'âleyha Hadice ile Ayşe'nin ve diğer mzanun 'âleyh Ebuzer'in ifadelerine münferiden muraca'at olundukta; külliye inkar-ı cürm eylemelerine karşı ihzaren vürud eden şahit Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden yirmi yaşında çulcu ve tarafeynden mevkûf bulunan kadınlar validesinin amcası kızları olduğu beyan eden Mehmet bin 'Ömer ve Kap Cami'i Şerif Mahâllesi'nden kırk beş yaşında Huri Hatun binti 'Osman ve mahâlle-î merkûmeden kırk yaşında Uso'nun kerimesi Zeynep Hatun'un tarafeynin ma'rufları olup 'adâvet ve karâbet ve münasebet-i saireleri olmadığını bi'l-beyan münferiden emri tahlifleri bi'l-icrâ başka başka ma'lumat ve meşhudatları sorulduktan bunlardan Mehmet ifadesinde: tarihinden iki sene mukaddem der hatır edemediği bir günde hazır-ı bi'l-meclis müddeiy-ye şahsiye Fatma Hatun'u Sıratut Mahâllesi'nde Zabtiyye Mehmet Salih'in hanesi civarında beş-altı kadar kadınların darp eylemekte olduklarını görmüş ise de, daribe olan kadınların kimlerin kadınları olduğunu tanıyamadığını ve hazır-ı bi'l-meclis Ebuzer ile Hadice ve Ayşe'nin müddeiy-ye şahsiyye'yi darb eylediklerini görmediğini ifâde ve ihbar eylemesine karşı istintak dairesince vermiş olduğu ihbâr mazbatasında Şeyho'nun 'ayâlı Hadice ile mezbûrenin hemşiresi Ayşe ikisi müddeiyye şahsiyye mezbûre Fatma'nın sahiplerinden tutup darp ve müehharen de daribe-yi mezbûre Ayşe Hatun birden üç kıyyelik bir taş alarak middeiyye mezbûrenin beline darp eylediğini müşâhede eyledim diye söylemesinin hangi ifadesinin doğru olduğu canib-i riyasetten şahid-i merkûm Mehmed'e hitaben vaki' olan istifsar'a cevaben huzur-ı mahkemedeki ifâde ve ihbarının doğru olduğunu ve celb müzekkeresi ile gelmesi esbabı ise mezkûr celb müzekkeresi bi'z-zat tebliğ olunmaması olduğunu beyan ve mezbûre Huri Hatun'un da müdde-iyye şahsiye mezbûre Fatma'nın keyifsiz olduğu ceza alması üzerine mezbûrenin nezdine gittiğinde çocuk haliyle keyifsiz olduğunu görmüş ise de mezbûrenin keyfite madrûbiyetinden haberi olmadığını ve celb müzekkeresi ile

gelmemesi esbabı ise müzekkeresi kendisine bi'z-zat tebliğ olunmaması olduğunu isbat ve diğer muhbir Zeynep Hatun'un hanesinde kocasıyla ekmek pişirmekte iken işittiği bir gürültü üzerine mahall-i niza' a doğru gittiğinde hazır-ı bi'l-meclis Ebu zer'in başı açık olduğunu gördüğü gibi mezbûretandan Ayşe'nin dahi müdde-iyye şahsiye mezbûre Fatma Hatun'u darp etmekte olduğunu gözü ile gördüğünü, ve celp müzekkeresi gelmemesi esbabı da nisa taifesinden olması hesebiyle celb müzekkeresi ahkâmına vakıf olmadığını ve her ne vakit hükümet-i 'âliyyeden talep vuk'u bulur ise gelmeye borçlu olduğunu söylemesi üzerine evrak-ı da'va meyanında bulunmuş olan Kap Cami'i Mahâllesi imam ve muhtarının mihr-i kebir ve mahalle-yi merkûme 'azasından Mehmet Âli ve Hasan Hüsnü imza ve mühürlü 5 Mayıs 314 tarihli şehâdetini bi'l-kirae mutala'a okundukta haklarında ihzâr müzekkereleri sadir olan Krigo'nun oğlu Hasan'ın zevcesi Emine ve Hacı Hadice binti Mustafa ve Zeynep binti İmam ve Fatma binti Hüseyin ve Mihriban binti Hasan ve Hasne binti Mahmud'un muhadderattan buldukları beyanını hâvi olduğu görülmekle müte'akiben mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi lede'l-istima' ve müsteme'adân Kôr Mehmet ile şâhit Huri ve Zeynep Hatunların beyan eyledikleri ma'zeret-i meşru'asından bulunmakla mahkûm oldukları ceza-yı nakdiyye mu'afiyetlerini ve muhadderat-ı nisvandandan olan mezbûrelerin dahi ifadelerinin hanelerinde alınmasını talep ve da'va etmesi üzerine; bi't-tezkir ber-mucib-i taleb-i şuhud-ı müsteme'a-yı merkûmenin mhkûm oldukları ceza-yı nakdiyyeden mu'afiyetlerini ve mezburat Emine ve Hacı Hadice ve Zeynep ve Fatma ve Mihriban ve Hasne Hatunların dahi muhadderat-ı nisvandandan buldukları mezkûr şehâdetinin münderecatından müfhem olmakla ihbarât ve ifadeleri 'âle'l-usul hanelerinde alınmak üzere mahkememiz 'azasından Ohannis Efendi'nin me'mur ve 'umur-ı taharriye mu'avenet etmek üzere Başkâtip Abdulkadir Efendi'nin terfikına ve me'mur-ı mûmâ-ileyhim'a için takdir edilmiş olan iki adet sim mecdiye'nin dahi ileride haksız çıkan (Sayfa.14) tarafa ait olmak üzere evvel'emir'de maznûn 'âleyh merkûmundan alınmasına ve ikmal-ı mahkemenin bu bap da tanzim olunacak takririn vürüduna ta'likına müttefikân karar verilip, Polis Kiyork Efendi huzur-ı ile usulen ifham oludu. 3 Muharrem 315 ve 12 Mart 314 tarihinde Mahkeme Reisi Faziletli Hâlil Sırrı Efendi ile 'Âza Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül eylediği ve mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi dahi hazır

bulunduğu halde merkûmun Taciro'nun oğlu Ebuzer ve biraderi Şeyho'nun zevcesi Hadice ve Hadice'nin hemşiresi Ayşe usulen tevkifhaneden getirtilerek mazr-ı sabık ile 'azadan Ohannis Efendi imza ve mühürlü 7 Mayıs 314 tarihli takriri 'âlenen kıraat ettirildi.

Zikr olunan takririn hulâse-i me'alı Hısn-ı Mansûr'un Kap Cami'i Şerif Mahâllesi'nden yirmi yaşında Fatma binti Hüseyin ve mahalle-i merkûmeden otuz yaşında Hasne binti Mahmut ve yirmi yaşında Karso'nun oğlu Yusuf'un zevcesi Mihriban binti Hasan ve seksen yaşında ayakarınlık eylediğini beyan eden Hacı Hadice binti Mustafa ve otuz beş yaşında Cin 'Âli'nin Gelini Zeynep Hatun binti imam'ın tarafeynin ma'rufları olup mani'i şehâdet bir halleri olmadığını bi'l-beyan usulen emr-i tahlifleri icrâ olunduktan sonra münferiden ma'lumat ve meşhudâtlarına muraca'at olundukta; bunlardan Fatma ve Hasne ve Zeynep ifadelerinde kendilerine hanelerinde oturmakta iken dışarıdan Taciro'nun oğlu Ebuzer ve karındaşı 'ayâlı Hadice ve Hadice'nin hemşiresi Ayşe'nin sadalarını işitmiş olduğunu, hanginsi hangisini vurduğunu re'yelayn görmediklerini beyan ve ihbâr, ve Emine Hatun da âdem-î ma'lumatlarını tezkir ve Mihriban Hatun da yevm-i mezkûrde merdubanın üzerinde durmakta iken maznûn 'âleyha-i mezbûreden Ayşe müdde-iyye şahsiye mezbûre maznûn 'âleyhaya bir taş atmış ise de değip değmediğini görmediğini ve Hadice ile Ebuzer'i orada göremediğini ve çocuk bırakmış olduğunu dahi müdde-iyye şahsiye mezbûre Fatma'dan işittiğini ihbâr ve mezbûre Hacı Hadice dahi yevm-i vuku'âtta hanesinde oturmakta iken müdde-iyye mezbûre Fatma'nın zevci Osman gelip, iyi bulunduğu hesabıyla kendisini hanesine götürdüğünde zevcesi Fatma Hatundan kan cereyan eylediği halde yatağında yattığını, keyfiyeti sorduğunda Sıratut Mahâllesi'nden Taciro'nun oğlu Ebuzer ve karındaşının zevcesi Hadice ve Hadice'nin hemşiresi Ayşe taraflarından darp olduğunu söylemişler ise de keyfiyeti darb-ı gözü ile görmediğini ve müehharan dahi geçip oraya melfuf tahminen altı mahlık bir oğlan çocuğunu getirip kendisine irae etmiş olduğunu ve başka ma'lumatı olmadığını beyan eylemelerini muhtevi olduğu görüldükten sonra, polis-i mûmâ-ileyh Kiyork Efendi'nin mutala'ası sorulduktan şahide-i merkûmeleri muhadderat-i nisvandan oldukları cihetle mahkemeye gelmemiş olduklarına ve muhadderattan bulunmaları mazeret-i meşru'adan olmakla mahkûm oldukları ceza-yı nakdiyyeden

mu‘afiyetlerini ve şuhud-ı müsteme‘anın şهادetleriyle de maznûn ‘âleyh merkûm Ebu Zerr ve mezbûre Hadice ve Ayşe’nin fi‘il-i darba ictisarlari sabit olduğundan ittihâm mazbatası mucibince Kanûn-ı Ceza’nın yüz kırk dokuzuncu maddesi ahkâmına tevfikân ta‘yin-i cezalarını talep ve da‘va eylemesi üzerine bi’t-tezkir Polis-i mûmâ-ileyh Kiyork Efendi’nin bu babtaki mutala‘ası musib ve nefsi’l-emr’de muvâfık olduğundan şuhud-i müsteme‘anın mahkûm oldukları ceza-yı nakdiyyeden mu‘afiyetleri kararlaştırılıp, ifhâm edildikten sonra tarafeynden lede’s-sual ifade-i sabikalarından başka bir diyecekleri olmadığını beyan eylemelerine ve şayân-ı tetkik diğér cihet dahi görülmemesine mebni emr-i muhakemenin hitâm bulunduğunu canib-i rayasetten usulen tarafeyne ifhâm edildi.

Cereyan-ı mahkemey-i tasvir eden zabıtnâme müderecatı nazar-ı tetkik ve mutala‘adan imrar edildikten sonra icabı bi’t-tezkir maznûn ‘âleyh merkûmun Ebu zer ve Hadice ve Ayşe haklarında icrâ kılınan mahkeme-yi ‘âleniyye vicahen neticesinde müdde-iyye şahsiye mezbûre ‘Osman’ın zevcesi Fatma’yı darp eyledikleri şuhud-ı müsteme‘anın elzi vuk‘u bulan ihbarat-i vaki‘alarından mahsul emare ile sabit olup, hareket-i vakı‘aları da mûmâ-ileyh Kiyork Efendi’nin nefsi’l-emre muvafık olan talebi vechi ile Kanûn-ı Ceza’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi ahkâmına muvafık bulunması metninde (Darp ve cerh eğer madde-i sabikada olan dereceden hafif olur ise; darib ve carih olan kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur veyahut buna bedel bir mecdiyye altundan beş mecdiyye altuna kadar akçe alınıp mecruh kimseye verilir veyahut bu müddetlerin ikisi birden icrâ olunur.) diye muaharrer ve mâstur bulunmasına bina‘en ve maznûn ‘âleyhim merkûmunun bidâyet-i tarih-i tevkifleri olan 23 Zilhicce 315 (**Sayfa15**) ve iki Mayıs 314 tarihlerinden itibaren bir mah müddetle hapislerine ve bir ‘adet mecdiyye altınının dahi maznûn-ı mezbûrundan bi’l-ahz madrube-i mezbûre Fatma Hatun’a îtasına; yirmişerden altmış istintak ve onardan otuz zabıt ve elli kuruş ‘ilam harcları ki cem‘an yüz kırk kuruştan ‘ibaret olan muhakeme masrafının dahi mahkûm ‘âleyh merkûmundan kefil-i bi’l-mal kaidesine tevfikân bi’t-tahsil âdliye veznesine teslimine; kabil-i istinaf olmak üzere üç yüz on altı senesi Muharrem’inin dördüncü, ve üç yüz on dört senesi Mayıs’ının on ikinci gününde vicahen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kanûn ‘âlenen kira’atıyla beraber usulen canib-i riyasetten

tefhim kılındı. 5 Muharrem 316 ve 13 Mayıs 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Â'zâ Â'zâ Reis-i Mahkeme

Belge. 8

Hısn-ı Mansûr'un Musallâ Mahâllesi'nden Turan'ın oğlu Hasan'ın hanesinden ikâ-ı sirkât eylemesi iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyh olup Hısn-ı Mansûr'un Musallâ Mahâllesi'nden otuz beş yaşında, mücerred, okuyup yazmak bilmeyen Sıltı'nın oğlu Haso bin Mehmed'in Cenha ile luzum-ı ittihamına dair Ma'muratül'aziz vilayet-i celilesi heyet-i ittihamiyyesinden tanzim olunan kırk beş numro ve 16 Nisan 314 tarihli mazbata ile teferru'at-ı saire-yi Hısn-ı Mansûr'un Bidâyet Mahkemesinin ceza kısmına vürud eylemekle bi'l-mutala'a icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on beş senesi Zilhicce'nin yirmi altıncı ve üç yüz on dört senesi Mayıs'ın beşinci gününe tensip olunmuştu.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mensur'un Bidâyet Mahkemesi Hey'eti Reisi Hâlil Sırrı Efendi ile 'Âza Süleyman ve Ohannıs Efendilerden teşekkül eylediği ve mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi dahi hazır bulunduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-i şahs-ı merkûm Turan'ın oğlu Hasan mahkemeye bi'l-vürud maznûn 'âleyh merkûm Hasno dahi usulen tevkifhaneden getirilerek icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye vicahen lede'l-ibtidar bu bapdaki evrak-ı da'va bi-temamiha Başkatip 'Abdulkadir Efendi'ye cehren kıra'at ettirildi.

Zıkr olunan mazbatanın hulâse-i münderecatına nazaran fi'il-i sirkâtın 'adiyen vuku'u tezahûr eylemiş ve şu halde merkûm Hasno'nun hareketi Kanûn-ı Ceza'nın iki yüz yirmi ikinci maddesine muvafık bulunmuş olmakla kararname ve iddi'ânâmenin tatbik-i kanûn-ı cihetinden ta'dili ile merkûmun cenha ile ittihamına müttefikân karar verildiği hakidir. Polis Kiyork Efendi ber-mucib-i mazbata mahkeme-î 'âleniyye icrâsını şifahen dahi bi't-talep esas-ı dava tasdir eyledi. Müdde-i şahs-ı merkûm Turan'ın oğlu Hasno'nun iddi'ası soruldukta tahminen iki mah mukâddem kendisi hanesinde bulunduğu bir gece de hanesine sarık duhûl ederek üç tümün miktarı bulgur ve iki tümün un ve yarım batman yağ alıp bir 'adet küp ve bir kat hamam takımını ve yatak üzerine serilir bir 'adet beyaz çarşaf ve yön eydenden

ma‘mul bir çift çorap ve bir ‘adet kutni bohça ve bir ‘adet basma bohça ve bir miktar dahi ipliği sirkât olunarak müehharan hükümet-i ‘âliyye ma‘rifetiyle maznûn ‘âleyh merkûm Hasno’nun hanesi taharri olundukta mal-i mesrukadan bir ‘adet küp zuhur eylemekle hakkında lazım gelen mu‘amele-i kanûniyye’nin icrâsını talep ve da‘va eyledi. Maznûn ‘âleyh merkûm Hasno dahi lede’l-isticavb keyfiyet-i sirkattan ma‘lumatı olmadığını ifade ve beyan ile beraber hanesinde zuhur eden küp ve bir ‘adet çuvalı Kalebaşı Mahâllesi’nden Gomo hanesinde yatmakta iken getirip bırakıp kendinden sonra kendisi uykudan kalkıp validesinden sorduğunda mezkûr küp ile çuvalı Gomo getirip hanelerine bırakmış olduğunu ifâde ettiğini ve bu keyfiyeti Musallâ Mahâllesi’nden Çolak Mehmet ‘Âli ve İbi Celi’nin oğlu Halil ile ispat edeceğini beyan eylesine mebni, merkûm Gomo’nun kendi hanesine gelip gitme esbabına ettiği sual olundukta Gomo kendisinin redif arkadaşı olmak münasebetiyle hanesine gelip gittiğini ifade eyledi. Bunun üzerine müdde-i şahıstan lede’l-istifsar mznûn ‘âleyh merkûm Hasno’nun fi‘il-i sirkâta ictisar eylediğine dair şuhûd-ı şahsiyyesi bulunmadığını ve merkûmun hanesinden zuhûr eden küp, kendisinin malı ise de çuval kimin malı olduğunu bilmediğini söylemesine mebni hukuk-ı ‘umumiye me’muru Kiyork Efendi lede’l-istima‘ mezkûr küp ve çuval Gomo tarafından götürülüp hanesine vaz‘ olunduğunu, maznûn ‘âleyh merkûm beyan eylediğinden beyan olunan şuhûdun celbleriyle istima‘ olunmalarını talep eylemekle bi’t-tezkir ber-mucib-i taleb-i şahidan-ı (Sayfa.16) merkûman Çolak Mehmet ve İbi Celi’nin oğlu Halil’e celb müzekkereleri gönderilmek üzere mahkemenin 7 Mayıs 314 tarihine musadif olan Perşembe gününe ta‘likına Müttefikân karar verilip, ifhâm olunmuştur. Hey’et-i mahkeme zevat-i sabikadan teşekkül eylediği ve hukuk-ı ‘umumiye me’muru Polis Kiyork Efendi dahi hazır bulunduğu halde 11 Mayıs 314 tarihinde mevkûf merkûm Hasno tevkifhaneden getirilerek ikmal-i mahkeme-yi ‘âleniyye vicahen lede’l-ibtidar zabt-ı sabık bi’l-kırae münderecatının cereyan-ı muhakemeye muvafakatını taht-ı tasdika alındıktan sonra celbnâme ile vürud eden şâhit Hısn-ı Mansûr’un Musallâ Mahâllesi’nden otuz beş yaşında renc-ber, tarafeynin ma‘rufu olup, mani-i şehâdet bir halı olmadığını beyan eden İbi Celi’nin oğlu Hâlil usulen emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatına muraca‘at olundukta âdem-i ma‘lumat-ı beyan eylemekle bi’t-tezkir vekil-i mu‘âvin mûmâ-ileyhin talebiyle ikmal-i muhakeme diğer şahit Çolak Mehmet ‘Âli’nin vüruduna ta‘likına müttefikân karar

verilip, Polis Kiyork Efendi huzuru ile usulen ifhâm kılınmıştır. Hey'et-i Mahkeme Reisi Hâilil Sırrı Efendi ile 'Âza Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül eylediği ve hukuk-ı 'umumiye me'muru Polis Kiyork Efendi dahi hazır bulunduğu halde maznûn 'âleyh merkûm Hasno usulen tevkifhaneden getirtilerek ikmal-ı muhakeme-î 'âleniye vicahen lede'l-ibtidar zabt-ı sabık bi'l-kırae münderecatının cereyan-ı mahkemeye muvafâkatı taht-ı tasdika alındıktan sonra ba- celbname vürud eden şahit Musâlla Mahâllesi'nden otuz beş yaşında birinci tarafı tanıyıp 'adâvet ve karâbet ve münasebeti olmadığını beyan eden Çolak Mehmet 'Âli bin Mulla Hüseyin'in emr-i tahlifleri bil-icrâ ma'lumatına muraca'at olundukta kezalik âdem-i ma'lumat beyan eyledi. Tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan edildikten sonra mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi'nin mutala'ası soruldukte: mesruk küpün maznûn 'âleyh merkûm Hasno'nun hanesinde zuhur etmesine nazaran fi'il-i sirkâtın fa'ili olduğu tahakkuk eylediğinden Kanûn-ı Ceza'nın iki yüz yirmi ikinci maddesi ahkâmına tevfikân ta'yin-i cezasını talep ve da'va eylemekle ve şayân-ı tetkik diğer cihet dahi görülmemekle mahkemenin hitam bulduğu canib-i riyasetten tefhim kılındı.

Cereyan-ı muhakeme-î tasvir eden zabıtnâme münderecatı nazar-ı tetkik ve mutala'adan imrar edildikten sonra icabı bi't-tezkir Hısn-ı Mansûr'un Musallâ Mahâllesi'nden Turan'ın oğlu Hasan'ın hanesinden ikâ-ı sirkât eylemesi iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyh merkûm Sıltı'nın oğlu Hasno hakkında icrâ olunan mahkeme-î 'âleniye neticesinde mal-ı mesruktan hanesinde bir 'adet küpün Gomo tarafından vaz' edildiğini mudafa-yı serd-u irad eylemiş ise de suret-i mudafa'ası isbat edemiyerek kavli-i mücerret'te kalmış ve siyak-ı hâl ve ru'yet-i mahkemeye nazaran fi'il-i sirkatın kendisi tarafından vuk'u bulunduğunu kavlen vuk'u bulan ikrar ile sabit olup, hareket-i vakı'ası dahi mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi'nin talebi vechi ile Kanûn-ı Ceza'nın iki yüz yirmi ikinci maddesine bulunmuş, metninde (Zirde ti'dad olunan ahvâldan biri ile irtikab-ı sirkât eden şahıs altı aydan üç seneye kadar hapsolunur. Ahvâl-ı mezkûrenin birincisi: Gece vakti şahıs olmak ve iki veyahut daha ziyade elhas birlikte bulunmak veya bu iki keyfiyet'ten yalnız birisi olup fakat adam oturur yer mahalde veya meabid'de olmaktır. İkincisi: madde-i sirkât gündüz yahut şahs-ı vahit tarafından vuk'u bulsa ve

mahal-ı sirkât adam oturur mahal olmazsa bile saruk olan şahıshafi ya celi müsellah bulunmasıdır. Üçüncüsü: Bir şahs-ı muvazzaf hizmetkar olup da hizmet ettiği ikametine yahut efendisinin hanesine gelmiş olan kimsenin yahut efendisi ile bi'r-refaka kimsenin olduğunu hane sahibinin malını sirkât eylemek yahut hırsızlık eden kimse 'amele veya esnaf şagirdi olup ustanın hane ve dikkân ve mağazasından veyahut bir şahsı müsehharan çalıştığı bir mahalde hırsızlık eylemektir. Dördüncüsü: Hancı ve lokantacı ve arabacı ve kayıkçı ve emsali esnaf veyahut bunların adamların kendilerine tevdi olunan eşyanın hepüsünü veya bir miktarını sirkât eylemektir.) diye muharrer ve mestur olmasına bina'en ve maznûn 'âleyh merkûmın bidâyet-i tarih-i tevkifi olduğu mustantık karanâmesinde muharrer 5 Zilka'de 315 ve 316 Mart 314 tarihinden itibaren altı mah müddetle hapsine, on zabıt, yirmi istıntak, ve elli 'ilam harcları ki cem'an: seksan kuruştan 'ibaret olan masarif-i mahkemenin mahkûm 'âleyh merkûm Hasno'dan bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine kabil-i istinaf olmak üzere üç yüz on altı sebesi Muharrem'inin on birinci ve üç yüz on dört senesi Mayıs'ının on dokuzuncu gününde vicahen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kanûn 'âlenen kır'atıyla beraber Polis Kiyork Efendi huzuru ile canib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

12 Muharrem 316 ve 20 Mayıs 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Katip Mühür Â'zâ Â'zâ Mühür Reis-i Mahkeme

Sayfa.17/Belge 9

Geceleyin serhoş olarak ahâlinin rahatını selb edecek derecede görültü ve şamata eylemesi iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyh olup- Hısn-ı Mansûr Kap Cami'i Mahâllesi sakinlerinden yirmi iki yaşında mücerred, okuyup yazmak bilmeyen Halce Mehmet oğlu Şeyhmus nam-ı digeri Sıçan'ın luzûm-ı muhâkemesine dair mustantıklıktan tanzîm olunan yirmi altı numro 21 Mayıs 314 tarihli müdde-i 'umumın mu'âvinliği vekâleti vazifesini bi'l'vekâle Polis Komiserliğinin 21 Mayıs üç yüz on dört tarihli talepnameşi teferru'atı Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesinin ceza kısmına tevdi olunmakla bi'l'mutala'a icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Mayıs'ının yirmi üçüncü Cumartesi gününe tensîp olunmuştu.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mensûr'un Bidâyet Mahkemesi Hey'eti Reisi Hâلیل Sırrı Efendi ile 'Âza Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül eylediği ve müdde-i 'umum mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi dahi hazır olduğu halde maznûn 'âleyh merkum Şeyho tevkifhaneden usulen bi'l-celb vekil-i mu'âvin mûmâ-ileyhin talebi ile muhâkeme-î 'âleniye icrâsına vicahen bi'l-ibtidar ol-babdaki mustantık kararnameyiyle talebi cehren kıara'at ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i me'ali maznûn 'âleyhi merkum Şeyho geceleyin serhoş olduğu halde ahâlinin rahatını selp edecek derecede şamata ve gürültüye sebebiyet verdiği ikrarı ile sabit olduğundan hareket-i vaki'ası dahi kanûnun iki yüz altmışıncı maddesi hükmüne muvafık olmakla ol-vecihle luzûm-ı muhâkemesine karar verildiğinden ve talebinin zübde-i mefhûmu da kararnâme münderecatını te'yitten 'ibarettir. Vekil-i mu'âvini mûmâ-ileyh ber-mucib-i telebnâme vicahen dahi icrâ-î muhâkeme-î 'âleniye talebiyle tasvir-i dava eyledikten sonra maznûn 'âleyh Şeyho lede'l-isticvab bir gece serhoş olduğu halde sokaktan giderken 'izzetli Kaymakam beg'le Müftü Efendi tarafından der-dest ettirilerek hükümet-i 'âliyye'ye gönderdiklerini ve lede'l-istiftah kendisi serhoş olmak hesabiyle ne için der-dest edildiğini bilmediğini söylemesi üzerine tahkikatın bundan 'ibaret olduğunu beyan edildikten sonra mu'âvinlik vazifesi bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi'nin mutala'ası soruldukte maznûn 'âleyh serhoş olduğu halde gece şemata ve gürültü ederek ahâlinin rahatını selp eylemiş olduğunu kendisinin huzur-ı mahkemede vuku bulan ikrarı ile sabit olduğundan Kanûn-ı Cezan'ın iki yüz altmışıncı maddesi hükmüne tevfiân ta'yin-i cezası taleb ve da'va eylemesine karşı son diyeceği maznûn 'âleyh Şeyho'dan soruldukte: ifade-i sabikasını tekrar eylemekle ve şayan-ı tetkik başka cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hitâm bulunduğu ifhâm ettirildi. İcab-ı bi't-tezkir maznûn 'âleyh merkûm Leyho nam-ı diğeri Sıçan serhoş olarak gece kasaba derununda şamata ve gürültü ederek ahâlinin rahatını selb etmiş olduğu, kendisinin huzur-ı mahkemede kavlen ikrarına indımmam edip evrak-ı da'va meyanında bulunmuş olan 9 Mayıs 314 tarihli zabıt jurnalı ile sabit olarak hareket-i vaki'ası da ber- mucib-i taleb Kanûn-ı Ceza'nın iki yüz altmışıncı maddesine muvafık olup, metninde (Ahâlinin rahatını selb edecek surette bilâ mucib şamata ve gürültü edenler ve emr-i hükmet ile yapıştırmış olan ilanât

evrakını bi'l-iltizam koparanlar ve yırtanlar kezalik on beşlikten on beş beşliğe kadar ceza-yı nakdi ahz ve üç günden bir haftaya kadar haps ile mucazat olunur) diye muharrer edüğüne bina'en ve bu madde hükmüne tevfikân ve bidâyet tarih-i tevkifi olduğunu mustantık kararnamesinde muharrer 3 Muharrem 316 ve 11 Mayıs 314 tarihinden itibaren bir hafta müddetle hapsine ve hazine-i devlete ait olmak üzere on beşlik ceza-yı nakdiyye ahzına; on beş zabıt, yirmi istintak ve yirmi beş 'ilam harcı ki cem'an elli kuruştan ibaret olan masarif-ı mahkemenin dahi bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine ve lede'l-hesab mebde-i tarih-i tevkifine nazarân ikmal-ı müdet eylediği anlaşıldığından sebe-i ahârla mevkûf değil ise derhal sebilinin tahliyesine; kabil-i temyiz olmak üzere üç yüz on altı senesi Muharrem'inin on beşinci ve üç yüz on dört senesi Mayıs'ının yirmi üçüncü gününde vicahen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kanûn mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi huzuru ile 'âlenen bi'l-kıra'e usulen tefhimi icrâ edildi.

16 Muharrem 314 ve 23 Mayıs 314 bi'l-mukabele müsveddesine muvafiktir. Ser Katip Mühür Â'za Â'za Mühür Reis-i Mahkeme

Belge. 10

Hısn-ı Mansûr kasabasını Karahüyük karyesi ahâlisinden Çoban Hasan'ın zevcesi Fatma ve kerimesi Hadice ve mahdumu Hısn-ı Mansûr'u darp ve cerh eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı maznûnu 'âleyh olan Kandi Karyeli Hunde Hasan ve biraderi Ebuzer ve Usı Şarı'nın oğlu diğer Ebuzer ve biraderi Mamo haklarında verilen şikayet ile mahkeme-î 'âleniye talebini mütezammın Polis Komiseriliğinden üç numro ve 19 Mayıs 314 tarihli iddi'ânâme Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesinin ceza kısmına tevdi olunmakla bi'l-mutala'a icrâ-î (**Sayfa.18**) mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Mayıs'ının yirmi beşinci Pazartesi gününe tensip olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Heyet-i Mahkeme Reisi Hâil Sırrı Efendi ile Âza Süleyman ve Ohannıs Efendilerden teşekkül ederek müdde-i 'umum mu'âvinliği vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-iye şahsiy-ye mezbûre Hadice ile müddei-yi merkum Hasno bil-vürud

maznûn ‘âleyhim merkûmun ve Ebuzer ve diğeri Ebuzer davete icabet etmediklerine mebni mûmâ-ileyh Kiyork Efendi’nin talebî ile haklarında icrâ-î muhâkeme-î ‘âleniye gıyâben lede’l-ibtidâr Polis Komiserliğinin iddi‘ânâmesi cehren kıra’et ettirildi.

Zikr olunan iddi‘ânâmenin hulâse-i me‘âlî maznûn ‘âleyhim merkûmun Hasno ve biraderi Ebuzer ve Usı Şarı’nın oğulları diğeri Ebuzer ve biraderi Mamo müdde-iye şahsiy-ye mezbûre Hadice ve kerimesi Fatma ve mahdumu Hasno’yu darp ve cerh etmiş olduklarından bi’l-muhâkeme tebeyyün eylediği halde ta’yin-i mücazaları talebineden ibarettir. Mu‘âvinlik vazifesi bi’l-vekâle ifâ eden polis mûmâ-ileyh Kiyork Efendi ber-mucib-i iddi‘ânâme şifâhen dahi icrây-î muhâkeme-î ‘âleniye talebiyle tasvir-i da‘va eyledikten sonra müdde-iye Fatma ile müdde-i Hasno’dan suret-i iddi‘âları soruldukte maznûn ‘âleyhim merkûmun Hasno biraderi Ebuzer ve Usı Şarı’nın oğulları diğeri Ebuzer ve biraderi Mamo bile kuzu izerine kendileri ile gelmemiş olan Fatma’yı darp ve cerh etmiş olduklarından haklarında mucazat-i kanûniyyenin ücretini talep ve da‘va etmeleri üzerine ba-celbnâme vürud eden şahitlerden Karahüyk karyeli kırk yaşında Renc-ber Mıstı Kelo’nun oğlu Hatun’un tarafeynin ma‘rufu olup, mani-i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifleri bi’l-icrâ ma‘lumatu soruldukte yevm-i vuku’atta müdde-iye mezbure Hadice’nin küçük kerimesi Ayşe gelerek validesi ile hemşiresini darp ve cerh ettiklerini haber vermesi üzerine mahal-i münaza‘aya gittiğinde mezbure Hadice ile Fatma mecruh oldukları halde yattıklarını ve maznûn ‘âleyhimden Usı Şarı’nın oğlu Ebuzer’in dahi orada mevcut bulduklarını ve diğelerini görmediğini söylemekle diğeri şahit karye-i merkumeli otuz beş yaşında renc-ber Hıdır oğlu Hasan’ın tarafeynin bildiği olup, mani-i şehâdet bir halı olmadığını bi’l-beyân usulen emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatına muraca‘at olundukta şahid-i merkûm Hatun’un şehâdeti gib ifâ ederek müdde-iye şahsiyye Fatma ve Hadice’yı maznûn ‘âleyhimden Usı Şarı’nın oğlu Ebuzer ve Hunde Hasno’nın biraderi diğeri Ebuzer taraflardan darp ve cerh etmiş olduklarını işittiğini, ilaveten ihbar eylediği gibi diğeri şahit karye-i merkumeli mararade otuz yaşında İmam Hüseyin bin Bekir Efendi’nin tarafeynin ma‘rufu olup, mani-i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle ‘âle’l-usul tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatu soruldukte yevm-i mezkûrde işittiği gürltü ile taraf giderek müdde-

ıye mezbûre Hadice ile kerimesi Fatma mecruh olunarak yattıklarını ve maznûn ‘âleyhimden Hunde Hasno ile Usı Şarının oğlu Ebuzer’in dahi orada bulduklarını görmesi ile mezburetandan kendileri kimler tarafından darp edildiklerini sual etmesi üzerine merkûman Hasno ve Ebuzer taraflarından darp ve cerh edilmiş olduklarını söylediklerini ve ferdası günde müdde-ıye Hadice ile Hasno şikayet etmek üzere kasabaya gelip ‘avdet etmekte iken maznûn ‘âleyhimden iki Ebuzer ile Hasno ellerine değnek alarak darp etmek üzere uğurlarına taraf gittiklerini görüp darp eylediklerini görmemiş ise de b’i-’ahara müdde-i merkûm Hasno’nun yüzü ve gömleği kan olduğu halde karye’ye gelerek kendisini maznûn ‘âleyhim iki Ebuzer ile Hasno ve Mamo taraflarından darp ve cerh etmiş olduklarını söylediğini ifade ve beyan eylesine müte‘akıp evrak meyanında mevcut bulunan ve zahr-ı istida‘ada muharrer olan 19 Mayıs 314 tarihli ve tabip Ohannis imzalı rapor bi’l-kırae münderecatı müsted-i merkûmân Hadice ve Hasno bi’l-mu‘âyene başlarının tepelerinden alt kaburgatına hasıl olma cerihaları görülüp bi’t-tedavi on altı günde kıyâm puzir olacağı tıbben anlaşıldığı beyanını havi olmakla tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi’nin mutala‘ası soruldukte maznûn ‘âleyhimden Hunde Hasno ve biraderi Ebuzer ve Usı Şarı’nın oğlu diğer Ebuzer müdde-ıye lahsıye ile müdde-i merkumu darp ve cerh etmiş oldukları lede’l-muhâkeme istima‘ kılınan şahitlerin şehâdeti ile ve tabip raporu delaletiyle sabit olduğundan Kanûn-ı Cezan’ın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi mucibince ta‘yin-i cezasını ve fi‘il-i darp ve cerh’a mudahalası anlaşılamayan Mamo’nun dahi bera’et-i zimmetine karar verilmesini talep ve da‘va eylemekle ve şayân-ı tahkik diğer cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hitâm bulduğu canib-i riyasetten ifhâm edildi. İcab-ı bi’t-tezkir maznûn ‘âleyhim merkûmun Hasno ve gâip ‘ani’l-meclis Hunde Hasno ve biraderi Ebuzer ve Usı Şarı’nın oğlu diğer Ebuzer ve biraderi Mamo müdde-ıye şahsiye mezbûretan Hadice ve Fatma ile müdde-i merkûm Hasno’yu darp ve cerh etmiş oldukları ‘inde’l-muhâkeme istima‘kılınan hukuk-ı ‘umumiye şahitlerinin âle’dderecat vuku bulan şehâdetleri ve kıra’et edilen tabip raporu ve kendilerinin da‘vete âdem-î icabetleri edillen ve ‘emaratı ile tahakkuk edip gerçi maznûn merkûmundan Mamo’nun bera’eti zimmetini mu‘âvin vekili iddi‘a eylemiş ise de iş bu iddi‘ada isabet görülmediğinden reddi ile cümlesinin hareketleri Kanûn-ı Cezan’ın yüz yetmiş

dokuzuncu maddesi hükmüne muvafık bulunmuş metninde (Cerh ve darp eğer madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif (**Sayfa.19**) olur ise; carih ve darib olan kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınır mecruh ve madruba verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur.) diye muharrer olduğuna bina' en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfikân ve merkumûn Hunde Hasno ve biraderi Ebu zer ve Usı Şarı'nın oğulları diğer Ebuzer ve biraderi Mamo'nun hapse alacakları günden itibaren dörder mah müddetlerle hapislerine, kırkardan yüz altmış üç suret ve tebliğ, ve 'ilam harcları ki cem'an iki yüz on kuruşun kefil-i bi'l-mal kaidesine tevfikân mahkûmu 'âleyhimden tahsili ile âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere giyaben ekseriyetle verilen hüküm ve karar üç yüz on altı senesi Muharrem'inin on birinci günü ve üç yüz on dört senesi Mayıs'ının yürmü beşinci gününde metn-i kanûnun 'âlenen kıra'âtıyla beraber mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi huzuru ile canib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

18 Muharrem 316 ve 26 Mayıs 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Katip Mühür Â'zâ Â'zâ Mühür Reis-i Mahkeme

Belge.11

Hısn-ı Mansûr'un Musallâ Mahâllesi'nden Emine Hoca binti Dede'nin oğlu 'Ömer'e itâle-i lisân eylemesinden dolayı maznûn 'âleyhim olup, giyâben on beş gün müddetle mahkûm olan Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden Kılbalı oğlu on sekiz yaşında mücerred 'Abdulkadir bin Mehmet hakkında Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesinden sâdir olan altmış iki numro'lu 24 Şubat 313 tarihli 'ilam ve 15 Mayıs 314 tarihinde tebliğ olunarak hükmüne 'adem-i kana'atla 19 Mayıs 314 tarihli itiraz istid'ası ve müdde-i 'umum mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiserliğinin yeniden muhâkeme-î vicahiyelerinin icrâsını mutezamın 19 Mayıs 314 tarih ve dört numro'lu talepnâmesiyle Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına tevdi olunmakla bi'l-mutala'a icrâ-î mahkemeleri üç yüz on dört senesi Mayıs'ının yirmi belinci Pazartesi gününe tensîp olunmuş.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi Reisi Faziletli Hâلیل Sırrı Efendi ile ‘Âza Sileyman ve Ohannıs Efendilerden teşekkül ederek müdde-i ‘umum mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi dahi hazır olduğu halde olunan da‘vet üzerine mutariz ‘Abdulkadir ile mutaraz ‘âleyha Emine Hoca mahkemeye bi’l-vürud icrâ-î muhakeme-î ‘âleniye vicahen lede’l-ibtidâr ol- babta ki itiraznâme ve talebnâme cehren kıra’at ettirildi. ‘İlamı muteraz bihi’nin hulâse-i me‘alî merkûm ‘Abdulkadir’in on beş gün müddetle giyâben mahkûmiyete hüküm ve karar verildiğinden ve mezkûr itiraznâmenin hulâse-i me‘alî ‘ilamı giyâbi usul-ı muhâkemata mugayir olduğundan ve iddi‘ânın me‘alî da muteraz ‘âleyh merkûm ‘Abdulkadir müddet-i kanûni-ye zarfında itirazı da‘va edip hükmi evvel ke‘en-lem- yekün (olmadığı gibi) hükmünde kalmış olduğundan yeniden vicahen muhâkeme-î ‘âleniye talebinden ibarettir. Vekil-i mûmâ-ileyh ber-mucib-i talebnâme vicahen dahi icrâ-î muhâkeme-î ‘âleniye talebiyle esas-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra müdde-ye Emine Hoca’dan iddi‘âsı sorulduktan tarihindən üç mah mukâddem muteriz ‘Abdulkadir kendisine itâle-i lisân etmiş olduğundan hükmi evvel mucib-i hakkında mü‘cazat-ı kanûniyenin icrâsını da‘va eyledi. Muteriz merkûm ‘Abdulkadir dahi istievab olunduktan inkâr-ı cürm ederek muhâkeme-î giyâbiyeden istima‘ edilen şahitlerden birisi müdde-ye şahsiyenin gelini ve diğeri ile de ‘adaevetleri bulunduğundan muvacehesinde istima‘ olunmalarını söylemesiyle vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh muhâkeme-î giyâbiye de istima‘ edilen şahitlerin celbleri ile yeniden muvacehe-î hasımda istima‘larını talep eyledi. Bi’t-tezkir ber-mucib-i taleb-i muhâkemey-i giyâbiyede istima‘ edilen şahide Musallâ Mahâllesi’nden Hasan’ın ‘ayâlî Güli ile Kebapçı Halit’in ‘ayâlî Elif’in celblerine ve mahkemenin 28 Mayıs 314 tarihine Perşembe gününe ta‘likına Müttefikân karar verilip ifhâm edilmiştir.

Muhâkemenin yevm-i mu‘allâkı olan 28 Mayıs 314 tarihine musadif Perşembe günü hey’et-i muhâkeme zevat-ı sabikadan mürekkep olarak bi’l-icma Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde muteriz ‘Abdulkadir ve mutaraz ‘âleyha Emine Hoca bi’l-vürud vicahen icrâ-î muhâkeme-î ‘âleniye bi’l-ibtidâr zabt-ı sabık bi’l-kirae münderecat-ı cereyan-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra lede’t-tahkik şahide mezburetana çıkarılan celbnâmelerin usulen mukabele-i tebligası icrâ edilip, yevm-i ma‘lumda vürud etmedikleri anlaşılma- kla

mutala'ası sorulan komiser-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi şahide-i mezburetan Güli ve Elif haklarında ihzâr müzekkeresi tastiri ile ceza-yı nakdi ile de mahkûmiyetlerine karar verilmesini talep eylemekle bi't-tezkir ber-mucibi talep şahidetân-ı mezburetân haklarında ihzâr müzekkeresi tastiri ile ma'zeret-i meşru'â beyan edemedikleri halde birer çar yek lira ceza-yı nakdi alınmasına ve yevm-i muhâkemenin mezburetanın vürudlarına ta'likına müttefikân karar verilip, 30 Mayıs 314 tarihine musadif **(Sayfa.20)** Cumartesi günü hey'et-i mahkeme zevat-ı sabikadan mürekkeb olarak bi'l-icma' Komiser-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde mutariz merkûm 'Abdulkadir ve mutaraz 'âleyha Emine Hoca mahkemeye bi'l-vürud kema fi's-sabık vicahen icrâ-î muhâkeme-î 'âleniye lede'l-ibtidar ihzârla getirilmiş olan şahide Hısn-ı Mansûr'un Musallâ Mahâllesi'nden otuz yaşında Kebebcı Halit'in 'ayâli Elif'in tarafeynin bildiği olup, mani-i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan mutariz merkûm 'Abdulkadir'in mutaraz 'âleyha Emine Hoca'ya itâle-i lisân etmiş olduğunu işittiğini söyledi. Diğer şahide mahâlle-î merkûmeli Hasan'm 'ayâli otuz beş yaşında Güli'nin tarafeynin ma'rufu olup, mani-i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan diğer şahide Elif'in şehâdetini harfiyyen tasdik eyledi. Şahide-i mezburetanın celb müzekkeresi ile gelmedikleri esbabı sorulduktan; yevm-i ma'lumde hanelerinde bulunmadıklarından gelmemiş olduklarını beyan eylemeleri üzerine mu'âvin vekili komiser-i mûmâ-ileyhin talebiyle mahkûm oldukları birer çar yek lira 'osmani ceza-yı nakdi'den mu'âfiyetleri kararlaştırıldıktan sonra şahide-i mezburetanın şehâdetlerine karşı diyeceği maznûn 'âleyh merkûm 'Abdulkadir'den sorulduktan Elif hakkında diyeceği olmayıp, Güli'nin oğlu hemşiresini kaçırmamasından dolayı gelip hükümete teşekkil etmesine mebni hilaf-ı vaki şehâdetinde bulunduğundan şehâdetini kabul etmeyeceğini söylemesi üzerine tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mutala'ası sorulan komiser-i mûmâ -ileyh hükm-i evvelin tasdikini talep etmesi ile, son diyeceği merkûm 'Abdulkadir'den sorulduktan başka diyeceği olmadığını söylemesine ve şayân-ı tetkik diğer cihetin dahi görülmemesine mebni emr-i muhâkemenin hitâm bulduğu ifhâm edildi.

İcab-ı bi't-tezkir muteriz merkûm 'Abdulkadir mutaraz 'âleyha Emine Hoca ya itâle-i lisân etmiş olduğu bu kere vicahen cereyan eden mahkemede istima'

kılınan şahitlerin şehâdeti ile tahakkuk edip hükm-i evvelin feshini icab ettirir bir hali olmayıp, ancak fi‘il ile ceza beyninde nisbet-i ‘adile görülemediğinden vekil-i mu‘âvin mûmâ-ileyh bu babdaki iddi‘ânın reddi ile hükm eden metn-i münderecatı Kanûn-ı Ceza’nın iki yüz on dördüncü maddesi mucibince merkûm ‘Abdulkadir’in hapse gireceği günden ‘itibaren bir hafta müddetle hapsine ve ber-vech-i muharrer hükm-i evvelin ta‘diline, seksan kuruluş mahkeme-î ibtidaiyyenin masarifatı ile otuz zabıt, elli ‘ilam harcları ki cem‘an yüz altmış kuruluşan ‘ibaret olan masarif-i mahkemenin mahkûm ‘âleyh merkûm ‘Abdulkadir’den bi’t-tahsil ‘adliye veznesine teslimine kabil-i istinaf olmak üzere üç yüz on altı senesi Muharrem’inin yirmi altıncı ve üç yüz on dört senesi Mayıs’ının otuzuncu gününde vicahen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi huzuru ile bi’l-kırae ifhâm olundu.

23 Muharrem 316 ve 31 Mayıs 314 bi’l-mukabele müsveddesine muvafıktır. Ser Katip Mühür Â‘zâ Â‘zâ Mühür Reis-i Mahkeme

Belge:12

Hısn-ı Mansûr kazası redif taburunun binbaşısı Şükri Efendi’nin afyon hasılatını itlâf ve çeltik harkını tahrip eylemeleri iddi‘â olunmasından dolayı maznûn ‘âleyhim olan mevkûf Terman karyesinden Çoban, kırk yaşında müte’ehhil çocuklu Hamı Reş oğlu ‘Ello ve kırk yaşında zevcesi Güli binti Fero ve Terentil karyesinden müte’ehhil çocuklu otuz yaşında Renc-ber Mamı Abbas oğlu Şeyho ve otuz yaşında renc-ber müte’ehhil çocuklu Hüseyin’in luzûm-i muhâkemelerine dair mustantıklıktan tanzîm olunan 25 Mayıs 314 tarih ve yirmi dokuz numro’lu kararname ile mahkeme-î ‘âleniye talebini mutazammın müdde-i ‘umum mu‘âvinliği vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Komiserliğinin 25 Mayıs 314 tarihli iddi‘ânamesi Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına tevdi olunmakla bi’l-mutala‘a icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Mayıs’ının on altıncı gününe tensîb olundu.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi Reisi Faziletli Hâلیل Sırrı Efendi ile ‘Âzâ Süleyman ve Ohannıs Efendilerdn teşekkül eylediği ve

mu'âvinlik vazifesini ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi dahi hazır olduğu halde müdde-i şahsı mûmâ-ileyh Şükri Efendi bi'l-vürud maznûn 'âleyhim merkûmun 'Ello ve Hüseyin ve Şeyho ve Güli zabıtaca taht-ı nazarete bulunmaları hesabı ile usulen celb edilerek icrâ-î muhâkeme-î 'âleniye'ye vicahen lede'l-ibtidâr ol-babda kararnâme ve talebnâme cehren kıra'et ettirildi.

Zik rolunan kararnâmenin hulâse-i me'âlî müdde-i mûmâ-ileyhinin afyon mezruatını maznûn 'âleyhim merkûmünun itlâf ve çeltik sakyına mahsus harkı tahrip ettiklerini 'inde'l-istıntak tahâkkuk eylediğinden Kanûn-ı Ceza'nın iki yüz kırk altıncı maddesi hükmüne tatbikân luzûm-ı muhâkemelerine karar verildiğinden ve talebnâmenin zirde mudadiyet ber mucib-i kararnâme mahkeme-î 'âleniyenin icrası talebinden 'ibarettir. Komiser-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i talebnâme şifâhen dahi icrâ-î muhâkeme-î 'âleniye talebiyle esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra müdde-i lahs-ı mûmâ-ileyh Şükri Efendi'nin oğlu suâl olunarak Terentil karyesine ba-tapu mutesarraf olduğu arazinin geçmişte zer'î etmiş olduğu afyon hasılatını maznân 'âleyhim merkûmün 'Ello ve Şeyho ve Hüseyin ve Güli itlâf ettikleri gibi bu sene dahi yine karye-i mezkûrede (**Sayfa 21**) çeltik su yolunu tahrip ve imal ettiği araziye çift koşarak geceleyin sürmüş olduklarından haklarında mucazât-ı kanûniyyenin icrâsını da'va etti. Maznûn 'âleyhimden 'Ello Hamı Reş ve zevcesi Güli ve Şeyho Türkçe tekellüm edemediklerinden Hısn-ı Mansûr'un Kap Cami'i Mahallesi'nden otuz yaşında Hasan Efendizâde Şeyh Efendi ba'de't-tahlif tercüman ta'yin edildikten sonra münferiden lede'l-isticvâp bunlardan merkûm 'Ello ifâdesinde inkâr-i cürm ile geçen sene Bektaşî Efendi'nin afyon zer'ı ettirmiş olduğu tarlanın nısfını kendi 'ayâlî Güli ve nısfı dahi Bektaşî Efendi'nin çiftçisi sürmüş olduğu tekrar ve Güli Hatun dahi Bektaşî Efendi'nin afyon zer'ı ettirmiş olduğu tarla kendisinin hissesi olmak münasebeti ile gidip nısfını sürerek tütün zer'ı ettiğini ve çeltik harkını tahrip ettiğini ve Bektaşî Efendi'nin 'imal ettiği arazide hissesi bulunduğundan geceleyin gidip çift koşarak panbuh zer'ı ettiğini tezkar ve Şeyho dahi geçen seneki afyon hasılatı ikmâl olunduktan sonra tarlanın nısfını kendileri sürüp, diğerini dahi Bektaşî Efendi'nin sürdüğünü bi'l-ikrar diğer cihetleri inkar, merkûm Şeyho'nun ifâdesi vechi ile idare-i kelâm ederek inkar-ı cürm etmesi üzerine Komiseri mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi kararnâmede isimleri muharrer olan

şâhidlerin celbleri ile istima‘larını ve ikmâl-ı mahkemeye değin maznûn ‘âleyhim merkûmunun kasabadan başka mahalle götürmek üzere zabıtaca taht-ı te’minata alınmasına karar verilmesini talep eylemekle bi’t-tezkir maznûn ‘âleyhim ‘Ello ve zevcesi Güli ve Hüseyin ve Şeyho’nun mevkûfen muhâkemelerinin icrâsı ile haklarında müekkat tevkif müzekkeresi tastirine ve şuhûd-i merkumeye dahi celb müzekkeresi gönderilmek üzere mahkemenin 1 Haziran 314 tarihine musâdif Pazartesi gününe ta‘likına karar verilip vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh huzuru ile bi’l-kırae ifâham edilmiştir. 24 Muharrem 316 ve 1 Haziran 314 tarihine musâdif olan Pazartesi günü heyet-i mahkeme zevat-i sâbikadan mürakkep olarak bi’l-ictima müdde-î ‘umûm mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi’nin ma‘zeret-i meşru‘âsına mebnî bulunamamasından yerine vekâleten alınan Mahkeme Başkâtibi ‘Abdulkadir Efendi hazır olduğu halde müdde-î mûmâ-ileyh Bektaşî Şükrü Efendi mahkemeye bi’l-vürut maznûn ‘âleyhim merkûmun ‘Ello ve zevcesi Güli ve Şeyho ve Hüseyin usulen tevkifhaneden bi’l-celb tercüman-ı merkûm Şeyh Efendi dahi kema fi’s-sabık nezdlerinde olduğu halde ve ikmal-ı mahkeme-î ‘âleniyye vicahen mübaderetle beraber zabt-ı sabık bi’l-kırae münderecâtı cereyân-ı mahkemeye muvafakâtı taht-ı tasdika alındıktan sonra ba-celb-nâme vürut eden şâhid Terentil karyesinden otuz yaşında renc-ber Mehmed-i Şahin’in tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icra ma‘lumatı sorulduktan maznûn ‘âleyhim merkûmun müdde-î mûmâ-ileyh Bektaş Efendi’nin afyon mezru‘âtını itlâf ve çeltik sakyına mahsus su yolunu tahrip ettiklerini gözü ile görüp imal ettiği araziye geceleyin çift koşup sürdüklerini görmemiş ise de işitmiş olduğunu söylemesi üzerine, şahidin merkûmun zat ve şehâdetine karşı diyecekleri maznûnlardan sorulduktan şahid-i merkûm Bektaşî Efendi’nin çiftçisi olduğundan şehâdetini kabul etmiyeceklerini söylemeleri ile Bektaşî mûmâ-ileyh ile ortaklığı olup, olmadığını merkûmdan sual olunduktan olmadığını ifâde ve beyan eylemesi üzerine kezâlik ba-celb-nâme vürut eden diğer şâhid Hısn-ı Mansûr’un Eski Saray Mahallesi’nden ve kadim Süryani milletinden otuz yaşında culha Osib veled-i Karabit’in ve mahâlle-i merkûmeli yirmi beş yaşında Renc-ber Barsom veled-i Ohannis’in tarafeynin ma‘rufu olup, mani‘i şehâdet bir halleri olmadığını söylemekle emr-i tahlifleri bi’l-icrâ ma‘lumatlarına müraca‘at olunduktan bunlardan Osib ifâdesinde maznûn ‘âleyhim merkûmun cümleten Bektaşî

Efendi'nin afyon hasılatına çift koşarak itlâf etmiş olduklarını görüp diğer cihetlerinden ma'lumatı olmadığını ifade ve Barsom veled-i Ohannis dahi şahidi-i merkûm Osib'in şehâdetini harfiyen tasdik etmesine mebnî lede's-sual maznûn 'âleyhim merkûmun ifâdelerinde şahidân-ı merkûman Bektaşî-yi mûmâ-ileyhin rencberi olmakla şehâdetlerini kabul etmeyeceklerini tezkar eylemeleri üzerine şahidân-ı merkûmandan lede's-sual geçen sene Bektaşî Efendi'nin tarlasına müştereken isot zer' etmişler ise de bu sene bir guna ortaklıkları olmadığını söylemeleri ile tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan edildikten sonra Başkâtib-i mûmâ-ileyh 'Abdulkadir Efendi'nin mutala'ası soruldukta maznûn 'âleyhim merkûmun müdde-î mûmâ-ileyh Bektaşî Şükrü Efendi'nin mütesarrifi olduğu arazisine zer' etirmiş olduğu afyon hasılatını itlâf etmiş olduklarını inde'l-muhâkeme istima' kılınan şâhidlerin şehâdeti ile sabit olduğundan Kanûn-ı Cezân'ın iki yüz elli üçüncü medesi hükmüne tevfiikân ta'yin-i cezalarını talep ve da'va etmesine karşı son diyecekleri maznûnlardan soruldukta ifâde-i sabıklarını tekrar etmeleri ile şayân-ı tetkik başka cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hitâm bulduğu ifhâm olundu. **(Sayfa 22)** İcab-ı bi't-tezkir maznûn 'âleyhim merkûmun 'Ello Hamı Reş ve zevcesi Güli ve Husı Hamı namı diğer Hüseyin ve Şeyho haklarında icrâ kılınan muhâkeme-î 'âleniyye-i vicahiye neticesinde müdde-î mûmâ-ileyh Bektaşî Şükrü Efendi'nin afyon mezru'atını itlâf etmiş oldukları kendilerinin huzur-ı mahkemede müevvelen vuku bulan ikrarlarına 'indimam eden şâhid Mehmet Şahin ve Barsom ve Osib'in şehâdetleri ile sabit olup, hareket-i vaki'âları da ber-mucib-i iddi'â Kanûn-ı Cezâ'nın iki yüz elli üçüncü maddesi ahkâmına muvafik bulunmak münderecat (Henüz biçilmemiş olan mahsulatı ve tabii yetmiş veya değilmiş olan ağaç veyahut nebatat-ı sairey-i kat' ve telef eden, aşılammış ağaçları bozan ve bir kimsenin bağ ve bahçesini tahrip eyleyen eşhas bir haftadan on beş güne kadar hapis cezası ile mücazât olunur ve ashabinın zarar ve ziyanı tazmin edilir.) hükmü mutezâmmın edüğüne binaen ve bu madde hükmüne tevfiikân ve bidâyet-i tarih-i tevkifleri olan üç yüz on altı senesi Muharrem'inin on sekizinci ve üç yüz on dört senesi Mayıs'ının yirmi altıncı gününden 'itibaren merkûmun 'Ello ve zevcesi Güli ve Şeyho ve Hasan'ın on ikişer gün müddetlerle hapislerine, yirmişerden seksen istintak ve seksen zabıt ve elli kuruş 'ilâm harcları ki ce'man iki yüz on kuruş masarif-i mahkemenin kefil-i bi'l-mal kaidesine tevfiikân mahkûm-ı merkûmundan bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine,

kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı senesi Muharrem'in yirmi dördüncü ve üç yüz on dört senesi Haziran'ın birinci gününde vicahen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metni kanûn mu'âvinlik vazifesinin bi'l-vekâle ifâ eden Başkâtîp 'Abdulkadir Efendi huzuru ile 'âlenen bi'l-kirâe usulen ifhâm edildi.

25 Muharrem 316 ve 2 Haziran 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Katip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Reisi Mahkeme Mühür

Belge:13

Hakkı duhûlu olamayan hâneye cebren girdiği iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyh olup, Hısn-ı Mansûr'un Musallâ Mahallesi'nden ve ketebe-i hafezadan yirmi üç yaşında müte'ehhil çocuksuz Hidâyet Efendi bin Sait Efendi verilmiş olan şikayetnâme ile taleb-i mahkeme-î mütezammın Polis Komiserliğinden tanzîm edilen 7 Haziran 314 tarihli iddi'ânâme Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına tevdi' olunmakla bi'l-mutala'a icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Haziran'ının on sekizinci Perşembe gününe tensîp edilmiştir.

Yevm-i mezkûrde Bidâyet Heyet-i Mahkeme Reisi Hâilil Sırrî Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kıyork Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-î şahıs 'Ali bin Mustafa ile maznûn 'âleyh merkûm Hidâyet Efendi mahkemeye bi'l-vürut icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyelerine vicahen lede'l-ibtidâr ol-babtaki şikayetnâme ve iddi'ânâme Katib-i Sani Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan şikayetnâmenin hulâse-i münderecatına nazâran maznûn 'âleyh merkûm Hidâyet Efendi'nin müdde-î şahs-ı merkûmun hânesine bi'd-uhûl hemşiresine itâle-i lisân eylediğinden hakkında hükm-i kanûnun icrâsı iddi'âsından ve iddi'ânâmenin hulâse-i me'âl-ı da şikayetnâme münderecatını te'yidinden 'ibarettir. Polis Kıyork Efendi ber-mucib-i iddi'ânâme şîfâhen dahi icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyye talebi ile esas-ı da'vayı tasvir eyledi. Müdde-î şahs-ı merkûm Hısn-ı Mansûr'un Eski Saray Mahallesi'nden ve zabtiyye neferâtından kırk yaşında 'Âli bin

Mustafa'dan iddi'âsı istifsâr olundukta bir miras meselesinden dolayı maznûn 'âleyh Hidâyet Efendi kendi hânesine gelerek hemşiresine bir takım itâle-i lisânda bulunduğundan hakkında (silik) eyledi. Maznûn 'âleyh mûmâ-ileyh Hidâyet Efendi bin Sait Efendi isticvâp olundukta hâkim efendi (silik) hânesine gidip kendilerinin hüsn-i rızası ile derûn-ı hâneye b'id-uhûl (silik) Hacı 'Ömer'in emvâl-ı metrukesini tahrir edip 'avdet etmiş olduklarında (silik) talebi üzerine gitmiş olduğunu söyleyerek inkar-ı (silik) edip pedereş maznûn 'aleyh Hasso serhoş olduğu halde (silik) mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden (**Sayfa 23**) sual olundukta şahidi olmadığını söyledi.

Tahkikâtın bundan 'ibaret olduğu beyan edildikten sonra mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi'nin mutala'ası sorulduktan sonra maznûn 'âleyh merkûmun fi'il-i müdde'â bihaye ictisâr eylediğine dair müdde-î şahıs tarafından şahid beyân edilmediği gibi bir guna edille ve emarata dahi zaferyab olamadığından bera't-i zimmetini talep eylemesine ve şâyân-ı tetkiki diğer cihet görülmemesine, mebnî emr-i muhâkemenin hîtâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm edildi. İcabi bi't-tezkir maznûn 'âleyh mûmâ-ileyh Hidâyet Efendi müdde-î merkûmun hânesine tahrir-i terike zımında gidip müdde-î nin hemşiresine itâle-i lisânda bulunmuş olduğu 'inde'l-muhâkeme sabit olamadığından ber-mucib-i iddi'â maznûn 'âleyh mûmâ-ileyh Hidâyet Efendi'nin bera't-i zimmetine ve müdde-înin haksızlığı hesabı ile elli kuruş 'îlâm harcının müdde-î şahs-ı 'Âli'den alınmasına kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı senesi Saferi'nin on birinci ve üç yüz on dört senesi Haziran'ının on sekizinci gününde vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar Polis Kiyork Efendi huzuru ile 'âlenen kıra't-i ile beraber cânib-i riyasetten tefhim kılındı.

12 Safer 316 ve 19 Haziran 314 bi'l-mukâbele müsveddesine mutabıktır. Ser Katip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 14

Hısn-ı Mansûr'un Eski Saray Mahallesi'nden ve Protestan milletinden Âlot Serkis oğlu Kiyork'ı darp ve cerh eylemesi iddi'â olunmasından dolayı maznûn

‘âleyh olup, mahalle-i merkûme ahâlisinden ve Süryani milletinden on dört yaşında okuyup yazmak bilmeyen mücerret Şemun oğlu Şemun’un mahkeme-î ‘âleniyyesi talebini mutezamın Polis Komiserliğinden on sekiz numro ve 14 Haziran 314 tarihli jurnalı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesine verilmekle bi’l-mutala‘â icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Haziran’ının on sekizinci Perşembe gününe tensîp edilmişti.

Yevm-i mezkûrde Hey’eti Mahkeme Reisi Fazîletli Hâil Sırrı Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül ederek müdde-î ‘umûm mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle İfâ eden Polis Kiyork Efendi hazır olduğu halde olunan da‘vet üzerine müdde-î şahıs Serkis mahkemeye gelip maznûn ‘âleyh merkûm Şemun vürüt eylemekle icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyelerine vicâhen bi’l-ibtida’ ol-babtaki jurnal Katib-i Sani Ahmet Efendi’ye cehren kira’et ettirildi.

Zıkr olunan jurnalın hulâse-i me‘âl-ı maznûn ‘âleyhim merkûm Şemun müdde-î Kiyork’ı taşla darp ve cerh etmiş olduğundan bi’l-muhâkeme tebeyyünü halinde temdid-i cezası talebinden ibarettir. Mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi ber- mucibi jurnal şifâhen dahi icrâ-î muhâkeme-î ‘âleniyye talebi ile esas-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra maznûn ‘âleyh merkûm Şemun isticvâb olundukta inkar-ı cürm etmesi ile ba- celb-nâme vürüt eden şâhid Hısn-ı Mansûr’un Eski Saray Mahallesi’nden otuz yaşında Çulcu Mamo veled-i Hako’nun ve mahalle-i merkumeli on dokuz yaşında Karabit veled-i Boğos’un tarafeynin bildiği olup, mani-i şehâdet bir halleri olmadığını söylemekle münferiden emr-i tahlifî bi’l-icra ayrı ayrı ma‘lumatlarına muraca‘at olundukta âdem-î ma‘lumat beyan eylediler. Vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh Kiyork Efendi ba-celb-nâme ile vürüt etmeyen şâhid Siko hakkında ihzâr müzekkeresi tastiri ile cezayı nakdi ile mahkûmiyetine karar verilmesini talep etmekle bi’t-tezkir ber-mucib-i talep şâhid-i merkûm hakkında ihzâr müzekkeresi tastiri ile ma‘zeret-i meşru‘a beyan edemediği halde bir çar yek cezayı nakdi alınmasına ve yevm-i mahkemenin şâhid-i merkûmun vüruduna t‘likına müttetikân verilen karar ifhâm edilmiştir. Üç yüz on dört senesi Haziran’ının yirmi ikinci Pazârtesi günü heyet-i mahkeme zevat-ı sâbikadan mürekkep olarak bi’l-ictima mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork

Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûm Kiyork ile maznûn ‘âleyh merkûm (Sayfa 24) Şemun gelmediklerinden mûmâ-ileyh Polis Kiyork Efendi’nin talebi ile maznûn ‘âleyh merkûm Şemun hakkında giyâben mahkemey-î ‘âleniyye icrâsına mübaderetle zabt-ı sabık bi’l-kırae münderecatı cereyanı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ihzâren vürut eden şâhid Eski Saray Mahallesi’nden yirmi beş yaşında culha Samsatlı Boğos oğlu Seko’nun tarafeynin ma‘rufu olup, mani-i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlif-i bi’l-icra ma‘lumatı sorulduktan kezalik âdem-î ma‘lumat beyan etmesine mebnî şahid-i merkûmun celb-nâme ile gelmediği esbabı sorulduktan celb-nâme kendisine tebliğ olunmayıp, (.....) tebliğ edilmiş ve kendisi de yevm-i mu‘ayyende hanesinde bulunmayıp köyde olduğu için gelmemiş olduğunun söyledi.

Tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi’nin mutala‘ası sorulduktan maznûn ‘âleyh merkûm fi‘il-i darp ve cerha ictisarı usulen sabit olamadığından bera’et-i zimmetine ve şahid-i merkûmun beyan eylediği ma‘zeret makbul olduğundan mahkûm olduğu cezayı nakdiden mu‘âfiyetine karar verilmesini talep etmekle şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hitâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm olundu. İcabı bi’t-tezkir maznûn ‘âleyh merkûm Şemun’un müdde-î şahıs Kiyork’ı darp ve cerh etmiş olduğu ‘inde’l-muhâkeme usulen sabit olamadığından ber-mucib-i talep bera’et-i zimmeti ve şahid-i merkûm Seko’nun beyan ettiği ma‘zeret ma‘zeret-i meşru‘â olmakla ber-mucib-i talep mahkûm bir çar yek lira cezayı nakdiden mu‘âfiyetine ve esas mealse şikayetnâmeyle müstenid olmayıp hukûk-ı ‘umûmiye nâmına takip eylediği cihetle masarif-i mahkemenin mahalli tahsili mefkûf olmasına, kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı senesi Saferi’nin on beşinci ve üç yüz on dört senesi Haziran’ının yirmi ikinci gününde giyâben ve Müttefikân verilen hüküm ve karar mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi huzru ile ‘âlenen bi’l-kıra’e usulen tefhimi icrâ kılındı.

16 Safer 316 ve 23 Haziran 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:15

Yek diğeriine itâle-i lisân eylemeleri iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhima olan Hısn-ı Mansûr kasabası Yeni Pınar Mahallesi sakinlerinden kırk beş yaşında Behyesni'li Taka'ud Vakkas ve mahalle-i merkûmeli otuz beş yaşında culha çocuklu okuyup yazmak bilmeyen Hasso bin Usı Kalo şuhret diğeri Sıltı'nın oğlu Hasan haklarında Hısn-ı Mansûr Polis Komiserliğinden tanzîm edilen 20 Haziran 314 tarih ve yirmi bir numro'lu jurnal kazâyı mezkûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına tevdi olunmakla bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Haziran'ının yirmi dördüncü Çarşamba gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme tsatir olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Ceza Mahkemesi Reisi Fazîletli Hâil Sırrı Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Â'zâ Ohannis Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri Kiyork Efendi hazır bulunduğu halde olunan da'vet üzerine tarafeyn bizzat mahkemeye gelerek icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyelerine vicahen lede'l-ibtida' ol-babtaki jurnal 'âlenen kıra'et ettirildi.

Zikr olunan jurnalın hulâse-i münderecatına nazâren maznûn 'âleyhima merkûmanın yek diğeriine bilâ-mucib itâle-i lisân eyledikleri 'inde'l-muhâkeme tebeyyüni halinde icrâ-î tedipleri talebinden 'ibarettir. Mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi ber-mucib-i jurnal şifâhen mahkeme-î 'âleniyye icrâsı talebi ile esas-ı da'vayı tascir eyledi. Bunun üzerine maznûn 'aleyh merkûmandan Taka'ud Behisni'li Vakkas isticvâp olundukta geceleyin hânesinde betutet ederken maznûn 'âleyh Hasso serhoş olduğu halde (**Sayfa 25**) hânesinin cümle kapısının uğruna gelip bir takım itâle-i lisânda bulunmasına mebnî kendisi de dışarı çıkıp merkûmu darp etmeye kıyâm etmiş ise de orada hazır bulunanlar taraflarından bırakılmadığını söyleyerek merkûm hakkında mucazât-ı kanûniyyenin icrâsını talep eyledi. Diğeri maznûn 'âleyh Hasso nam-ı diğeri Hasan dahi kendisi leyle-i vuku'atta dışarıdan hânesine geldiği sırada her vekit üzerine bazen cinnet eseri olarak kendi kendisine söylemekte olduğu halde müdde-î merkûm Vakkas hânesinden dışarı çıkıp, gece itâle-i lisân ediyorsun diyerek kendisini darba kıyâm ettiğinde orada hazır bulunanlar bırakmadığını, bi'l-ahara hânesine gittiğinde cinnet

eseri olarak damdan aşağı atmış olduğunu söylemesi ile lede's-sual bazen rakı içtiğini söyledi. Ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr'un Sıratut Mahallesi'nden elli yaşında katırcı Şeyhi Polatlı oğlu Mustafa ve otuz yaşında Neccar Kado Bin Süleyman ve Yeni Pınar Mahallesi'nden elli yaşında kahveci Mehmet bin Mustafa ve yirmi beş yaşında Hacı Hafız'ın tarafeynin bildiği olup, mani-i şehâdet bir halleri olmadığını bi'l-beyan usulen emr-i tahlifi bi'l-icra olunduktan sonra ayrı ayrı ma'lumat ve meşhudatları sorulduktan bunlardan Polatlı oğlu Mustafa ile Neccar Kado bin Süleyman ifâdelerinde işittikleri gürültüye doğru gittiklerinde maznûn 'âleyh merkûm Hasso serhoş olduğu halde müdde-î Vakkas'a itâle-i lisânda bulunmuş olduğunu işittiğini ihbar ve diğer muhbirani merkûman Mehmet bin Mustafa ile Hacı Hafız dahi ifâdelerinde leyle-i vuku'atta işittikleri gürültüye taraf gittiklerine merkûmandan Hasso merkûm Vakkas'ın hânesinin önünde merkûm Vakkas'a itâle-i lisân eylemesine karşı merkûm Vakkas da mukabele-i itâle-i lisânda bulunduğunu ve maznûn 'âleyh merkûm Hasso dahi serhoş olduğu için ba'dehu damdan aşağı düşmüş olduğunu ilaveten tezkâr eylemelerine mebnî maznûnlardan şâhidlerin zat ve şehâdetlerine bir diyecekleri olup olmadığı istifsâr olunduktan bir diyecekleri olmadığı beyan eylemeleri üzerine tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan eyledikten sonra Polis Kiyork Efendi'nin mutala'ası sorulduktan maznûn 'âleyhima merkûmanın yek diğerine şetm ve hakarete bulunmuş oldukları 'inde'l-muhâkeme istima' olunan şâhidlerin şehâdeti ile sabit olduğundan Kanûn-ı Cezâ'nın iki yüz on dördüncü maddesi hükmüne tevfiikân tahdid-i mücazâtlarını talep ve da'va eylemesine ve maznûn-ı merkûmanın başka diyecekleri olmadığı lede's-sual anlaşılmasına ve şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi görülmediğinden emri muhâkemelerinin hitâm bulduğu canib-i riyasetten ifhâm olundu. İcabı bi't-tezekir maznûn 'âleyh merkûm Hasso serhoş olduğu halde müdde-î merkûm Vakkas'a itâle-i lisânla darba kıyâm etmiş olduğunu huzur-u mahkemede vuk'u bulan ikrâr ve itirafları ve 'inde'l-muhâkeme istima' olunmuş olan şâhidlerin şehâdet-i vaki'aları ile sabit olup, hareket-i vaki'aları da mu'âvin vekilnin talebi vechi ile Kanûn-ı Cezâ'nın iki yüz on dördüncü maddesi hükmüne muvafık bulunmuş metinde (Bir madde-i mahsusa isnadı olmayıp fakat ma'ayipden bir şey tahsisi ile ya diğer suretle bir kimse diğer kimse hakkında muhill-i namusu söz söyler veyahut şetm eyler ise yirmi dört sa'atten bir haftaya kadar haps olunur veyahut buna bedel yarım mecidiye altundan

üç mecrediye altununa kadar cezayı nakdi alınır.) diye muharrer bulunmasına binaen ve madde-i mezkûre hükmüne tevfikân ve merkûmandan Hasso'nun serhoşluğu sebab-i şiddet add eyleyerek hapse duhûlu gününden (**Sayfa 26**) 'itibaren bir hafta ve merkûm Vakksa dahi yirmi dört sa'at müddetlerle hapislerine, onardan yirmi zabıt ve elli kuruş 'îlâm harcları ki ce'man yetmiş kuruş masarif-i mahkemenin dahi maznûn 'âleyhima merkûmandan kefilî bi'l-mal ka'idesine tevfikân tahsili ile âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı senesi Saferi'nin on dördüncü ve üç yüz on dört senesi Haziran'ının yirmi dördüncü gününde vicahen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kanûn 'âlenen bi'l-kıra'e canib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

18 Safer 316 ve 25 Haziran 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Katip Mühür Â'zâ Mühür Â'azâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:16

Hısn-ı Mansûr'un Şeyhler karyesinden Usı Kalo'nun bir re's esterinin sirkat eylemesi iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyh olan karye-i merkûmeli mevkûf yirmi beş yaşında mücerret okuyup yazmak bilmeyen Ello bin Hasso ve sarık-ı mezkûra yatatkılık eylemesinden dolayı maznûn 'âleyh olan gayrı mevkûf Yeni Pınar Mahallesi'nden Kör'ün oğlu Haco'nun cenha ile luzûm-ı mahkemelerine dair mustantiklıktan tanzîm olunan otuz bir numro ve 30 Mayıs 314 tarihli karanâme ve teferru'atı Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi Ceza Mahkemesi'ne tevdi olunmakla bi'l-mutala'â icrâ-î mahkemeleri üç yüz on dört senesi Haziran'ının on beşinci gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Hâilil Sırrı Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde olunan da'vete müdde-i şahıs Usı Kalo ile maznûn 'âleyh Haco icabet etmedikleri cihetle diğer maznûn 'âleyh olup mevkûf bulunan merkûm Ello tevkifhaneden usulen bi'l-celb merkûm Ello hakkında vicahen ve gelmeyen Haco hakkında giyâben

mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına mübaderetle ol-babtaki mustantık karanâmesi Başkâtip ‘Abdulkadir Efendi’ye cehren kıra’et ettirildi.

Zikr olunan karanâmenin hulase-i me‘âl-ı maznûn ‘âleyhimden Ello müdde-î Usı Kalo’nun bir re’s işterini meradan sirkat edip diğer maznûn ‘âleyh Haco’nun hânesine götürüp ihfâ eylediği ‘inde’l-istintak tahakkuk eylediğinden merkûmandan Ello’nun Kanûn-ı Cezâ’nın iki yüz yirmi dördüncü ve Haco’nun da Kanûn-ı mezkûruun iki yüz otuzuncu maddesi ilavesinin ikinci fıkrası ahkâmınca luzûm-ı muhâkemelerine karar verildiğinden ‘ibarettir. Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi ber-mucib-i karanâme şîfâhen dahi icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyye talebi ile esas-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra maznûn ‘âleyh Ello isticvâp olundukta mezkûr işteri sirkat etmeyip müdde-î Usı Kalo’nun oğlu Mamo kendisine emanet suretiyle vermiş olduğunu söyleyerek inkar-ı cürm eyledi. Ve lede’t-tetkik bu babtaki hukuk-ı ‘umûmiye şâhidlerine çıkarılan celb-nâmelerin mu‘amele-î tebliğiyyesi icrâ edilmiş ise de yevm-i mu‘ayyende gelmediklerinden bi’t-tezkir Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi’nin talebi vechi ile şâhidân-ı merkûman ‘Âli Kahya’nın oğlu ‘Âli ile oda digeri haklarına ihzâr müzekkeresi tastirine ve ma‘zeret-i meşru‘â beyan edemedikleri halde birer çar yek cezayı nakdi alınmasına ve maznûn merkûm mevkûf Ello hakkında verilmiş olan müekkât tevkif müzekkeresinin dahi müddeti murur eylemiş olduğundan gayrı mevkûf tevkif müzekkeresi tastirine, ve yevm-i muhâkemenin şâhidân-ı merkûmanın vürutlarına ta‘likına müttefikân karar verilip usulen ifhâm edilmiştir. Üç yüz on dört senesi Haziran’ının on altıncı günü heyeti mahkeme zevat-ı sâbikadan mürekkep olarak bi’l-ictima Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn ‘âleyh merkûm Ello usulen tevkifhaneden bi’l-celb hakkında vicahen ve diğer maznûn ‘âleyh (**Sayfa 27**) Haco hakkında da kema fi’s-asbık giyâben icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyye ye ibtida‘la ihzâren vürut eden şâhid Kenzı karyesinden kırk yaşında Koçali Nahiyesi müdürü ‘Âli Ağa bin ‘Âli Kahya’nın tarafeynin bildiği olup, mani-i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı soruldukta kendisi Mal Müdürü Efendi ile birlikte Şeyhler karyesinde tahsilatta iken müdde-î Usı Kalo’nun işterinin sirkat olduğunu işitip bi’l-ahara mezkûr işteri maznûn ‘âleyh merkûm Ello’nun yedinde karadağda gören oğlu Haco alıp hükümete teslim ettiğini ve müdde-î şahs-ı merkûm

Usı Kalo'ya merkûm Haco'ya haber göndermiş olduğunu işittiğini söylemesi ile merkûmun şehâdetine karşı maznûn Ello'dan diyeceği sorulduktaki şahid-i merkûm müdde-î şahsın eniştesi olduğundan şehâdetini kabul etmeyeceğini söyledi. Şahid-i merkûmun celb müzekkeresi ile gelmediği esbabı dahi sorulduktaki yevm-i mu'âyyende gelmiş ise de heyet-i mahkemenin diğer mahkeme ile istiskal eylediğinden istima' olunamadığını söylemesi üzerine bi't-tezkir vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile şahid-i merkûm 'Âli Ağa'nın mahkûm olduğu cezayı nakdiden mu'âfiyetine ve yevm-i mahkemenin diğer şahid Ovakik'in vüruduna ta'likına dair Müttefikân hâsıl olan kararın dahi emr-i ifhamı icrâ olunmuştur. Üç yüz on dört senesi Haziran'ının yirmi ikinci günü heyeti mahkeme zevat-ı sâbikadan murekkeb olarak bi'l-ictima' mu'âvinlik vazifesi bi'l-vekâle ifâ eden Polisi Kiyork Efendi dahi hazır olduğu halde mevkuf-ı merkûm Ello tevkifhaneden usulen celb olunarak hakkında vicahen ve gelmiyen Haco hakkında giyâben icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye ye lede'l-ibtida' zabt-ı sabık bi'l-kıra'e münderecatı cereyan-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ihzâren vürut eden diğer şahid Hısn-ı Mansûr'un Eski Saray Mahallesi'nden otuz beş yaşında Ovakik tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatına muraca'ât olunduktaki Karcı Kürek oğlu Haco kendisinin nezdine gelerek: dağda bir katır buldum kimin olduğunu haber al demesi üzerine kendisi de müşterilerinden sual ve istifsar eylediğinde müdde-î Usı Kalo'nun olduğunu ve müdde-î merkûmun hükümet-i 'Aliye ye muraca'âtle işteri almış olduğunu ve kendisinin ma'lumatı bundan 'ibaret bulunduğunu söylemesi müteakıp celb müzekkeresi ile gelmemesi esbabı sorulduktaki ol-vakit köylerde bulunduğundan gelmemiş olduğunu beyan etmesi üzerine mu'âvin vekili Polis Kiyork Efendi şahid-i merkûmun beyan eylediği ma'zeret meşru bulunmakla mahkûm olduğu cezayı nakdiden mu'âfiyetine ve maznûn 'âleyh merkûm Ello'nun beyan edeceği müdafâ'a şahidlerin celbleri ile istima'ına karar verilmesini talep etmekle maznûn 'âleyh merkûm Ello'dan lede'l-istifsâr mezkûre işteri Usı Kalo'nun oğlu Mamo'ya emanet suretiyle kendisine vermiş olduğunu Yukarı Şeyhler karyesinden Hüseyin-i İsmail ve Usı 'Âli Göri ile ispat edeceğini söylemekle Polis Kiyork Efendi maznûn Haco hakkında tevkif müzekkeresi verilmesini talep etmekle bi't-tezkir ber-mucib-i talep ihzâren vürut eden şahid-i merkûm Ovakik'in mahkûm olduğu cezayı nakdiden

mu‘âfiyetine ve maznûn ‘âleyh Ello tarafeynin beyanı olan müdafa‘â şâhidlerin celb ve istima‘larına ve maznûn ‘âleyh olup gelmeyen (**Sayfa 28**) Haco hakkında da müekkat tevkif müzekkeresi tastirine ve yevm-i mahkemenin vakt-i ahara ta‘likına bi’l-ittîfâk karar verilip tefhim edilmiştir.

Üç yüz on dört senesi Haziran’ının yirmi birinci günü hey’eti mahkeme zevat-ı sâbikadan murekkep olarak bi’l-ictima‘ mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn ‘âleyhima merkûman Ello ve Haco usulen tevkifhaneden bi’l-celb vicahen icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyeye ibtida‘la zabtı sabık bi’l-kırae münderecâtı cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra maznûn ‘âleyh Yeni Pınar Mahallesi’nden altmış yaşında renc-ber müte’ehhil çocuklu okuyup yazmak bilmeyen Kör’in oğlu Haco bin Feyzullh isticvab olundukta tarihinden iki mah mukaddem karadağ nam mahlade ki karlığından gelir iken maznûn ‘âleyh hazır-ı bi’l-meclis Ello elinde ağzı bağlı bir işteri olduğu halde orada dolaştığını görüp hazır eylemesi üzerine merkûma taraf gittiğinde esteri bırakıp firar eylediğini görmesi ile esteri tutup hanesine getirdiğini ve keyfiyeti mahallenin muhtar ve heyet-i ihtiyariyyesi ile Katırcı Şeyhi’na söylediğini ve bi’l-ahara mezkûr esteri götürüp hükümete teslim eylediğini, maznûn ‘âleyh merkûm Ello’yi dahi kendisi zabıtaya haber vererek der-dest ettirmiş olduğunu ve keyfiyet-i sirkat ile bakılmak meselesinden asla ma‘lumatı olmadığını söyleyerek inkar-ı cürm eyledi.

Kara-ı sabık iktizasından olup, istima‘ olunmak üzere celb-nâme gönderilmiş iki nefer müdafa-i şuhûdunun vefat etmiş oldukları, celb-nâmelerin zirine yazılan meşruhattan anlaşılmağa tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi’nin mutala‘ası soruldukta maznûn ‘âleyhima ve merkûman Ello ve Haco fi‘ili sirkatın fai‘li müşterekleri ‘inde’l-muhâkeme tahakkuk etmekle maznûn ‘âleyhima ve merkûmânın Kanûn-ı Cezâ’nın iki yüz yirmi dördüncü maddesi hükmüne tevfiân ta‘yin-i cezalarını talep etmekle maznûn ‘âleyhima ve merkûmandan son diyeceği soruldukta ifâde-i sabıkalarını tekrar eylemeleri ile ve şâyân-ı tetkik başka cihet görülmemekle emr-i muhâkemenin hitâm bulunduğu canib-i riyasetten ifhâm olundu.

İcabı bi't-tezkir maznûn 'âleyhima merkûmandan Haco fi'ili sirkatın fai'li olmadığı gibi yataklık dahi etmediği keyfiyeti sirkatı kendisi tarafından müdde-î şahıs ile hükümete ihbar etmesi ve maznûn 'âleyh Ello'yu kezalik ihbar ederek derdest ettirmesi esbabinın istikmal eylemesine ve merkûm hakkında müdde-î şahıs tarafından bir iddi'â dahi serd olunmamasına bina'en merkûm Haco'nun fi'ili sirkata bi-medhal olduğu anlaşıl原因 bu babta hukûk-ı 'umûmiye me'muru Komiser 'Abdullah Efendi'nin vaki olan iddiâsında isabet görülmediğinden reddi ile merkûm Haco'nun bera'et-i zimmetine ve sebep-i ahârla mevkûf değil ise derhal ihla-i sebine ve diğer maznûn 'âleyh Ello fi'ili sirkatın fai'li olduğu 'inde'l-muhâkeme istima' olunan şuhûdun şehâdeti ve kendisinin müevvelen vuku bulan ikrarı ile sabit olup, hareketi vaki'âsı dahi Kanûn-ı Cezâ'nın iki yüz yirmi dördüncü maddesi hükmüne muvafık olup, metinde (Her kim at veya saire yük araba ve bizin haybanatı ve kez'alik davar itlak olunan büyük-küçük hayvanatı veyahut zira'ata müteallık alat ve edevatı ve bey' ve furuhte olmak üzere kiralayıp kurye edilmiş olan hatab va keresteyi ve taş ve ocaklarında kırılmış taşları ve talyanlarda bulunan balıkları ve göllerde bulunan sülükleri sirkat eyler ise bir mahdan bir seneye kadar haps ile mucazât olunur ve mal-ı mesruk mevcut olduğu halde 'aynen sahibine redd kılınır ve mevcut olmadığı surette dahi tazmin ettirilir) diye muharrer edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre ahkâmına tevfiân ve mustantik karanamesinde muharrer olduğu üzere merkûm Ello'nun bidayet-i tarihi tevkifi olan 2 Muharrem 316 ve 10 Mayıs 314 tarihinden itibaren iki mah müddetle hapsine onardan otuz zabıt, **(Sayfa 29)** ve yirmi istintak ve elli kuruş 'îlâm harclarının mahkûm Ello'dan bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinaf olmak üzere üç yüz on dört senesi Haziran'ını yirmi yedinci gününde vicahen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metni kanûn komiseri mûmâ-ileyh huzuru ile bi'l-kıra'e usulen canib-i riyasetten ifhâm olundu.

21 Safer 316 ve 28 Haziran 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 17

Hısn-ı Mansûr'un Eski Saray Mahallesi'nden Çançan oğlu Kiyork ile şagirdi Ohannis'i darp olunması iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyh olan Heşteran

karyesinden Monla'nın hizmetkarı Mahmut hakkında şikayetnâme ile talebi mahkeme-î mutezammın mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiserliğinden dokuz numro ve 23 Haziran 314 tarihli iddi'ânâmesi Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza mahkemesine tevdi olunmakla bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Haziran'ın otuzuncu Salı gününe tensîp edilmiştir.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Faziletli Hâli Sırrı Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri Kiyork Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-î şahıs Kiyork mahkemeye bi'l-vürut maznûn 'âleyh ve merkûm Mahmud'un âdem-i vüruduna mebnî Kiyork Efendi talebi ile giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına mübaderetle ol-babtaki iddi'ânâme Katib-i Sani Ahmet Efenidi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zikrolunan iddi'ânâmenin hulâse-i me'âl-ı maznûn 'âleyh merkûm Mahmut müdde-î Kiyork ile şagirdi Ohannis'i darp etmiş olduğu bi'l-muhâkeme tebeyyün eylediği halde ta'yin-i cezasını talebinden 'ibarettir. Mu'âvinlik vazifesi bi'l-vekâle ifâ eden Kiyork Efendi ber- mucib-i iddi'ânâme şifâhen dahi icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye talebi ile esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra müdde-î şahs-ı merkûm Kiyork'dan iddi'âsı sorulduktan bir hafta mukaddem kendisi arkadaşının dükkanında otururken maznûn 'âleyh merkûm Mahmut gelip şagirdi Ohannis'i darp eylediği ve ne için darp eylediğini söyleyince gelip kendisini dahi darp etmiş olduğundan hakkında mucazat-ı kanûniyyenin icrâsını da'va eylemesi ile ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer Mahallesi'nden yirmi altı yaşında Köşkar 'Abdulkadir bin Osman ve Eski Saray Mahallesi'nden yirmi yedi yaşında Köşkar Kirboş veled-i Karabit'in ma'rufları olup, mani'i şehâdet bir halleri olmadığını beyan eylemekle usulen emr-i tahlifi bi'l-icrâ münferiden ma'lumatlarına muraca'at olunduktan bunlardan 'Abdulkadir ifâdesinde maznûn 'âleyh merkûm Mahmut müdde-î merkûm Kiyork'a eliyle vurduğunu görmüş olduğunu ve Köşkar Kirboş veled-i Karabit dahi maznûn 'âleyh merkûm Mahmut müdde-î Kiyork eliyle şagirdi Ohannis'i darp etmiş olduğunu gördüğünü ifâde ve ihbâr eylemeleri üzerine

tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi’nin mutala‘âsı soruldukta maznûn ‘âleyh merkûm Mahmut müdde-î Kiyork ile şagirdini darp etmiş olduğu ‘inde’l-muhâmeke istima‘ kılınan şâhidlerin şehâdeti ile tahakkuk eylediğinden Kanûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dıkuzuncu maddesi hükmüne tevfişkân tahdid-i cezasını talep eylemesi ile şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hitâmı ifhâm olundu.

İcabı bi’t-tezkir maznûn ‘âleyh ve gâib ‘âni’l-meclis merkûm Mahmut müde-i şahsı Kiyork ile şagirdini darp etmiş olduğu ‘inde’l-muhâkeme (**Sayfa30**) istima‘ olunan şâhidlerin şehâdet-i vaki‘âyı muhallefeleri ve kendinsin da‘vete âdem-i icabeti edile ve emaratı ile sabit olup, hareketi vaki‘âsı da ber-mucib-i iddi‘â Kanûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesine muvafik bulunmuş, metinde (Cerh ve darp eğer madde-i sabikada mezkûr olan dereceden hafif olur ise darip ve carih olan kimse bir haftadan bir seneye kadar hapsolunur veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp, mecruh ve madrub’a verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icra edilir.) diye muharrer edüğüne bina’en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfişkân merkûm Mahmud’un hapse alınacağı günden ‘itibaren bir hafta müddetle hapsine elli ‘ilâm ve kırk suret ve tebliğ harcları ki cem‘an doksan kuruştan ‘ibaret olan masarif-i mahkemenin Mahmut’tan bi’t-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere üç yüz on altı senesi Saferi’nin yirmi üçüncü ve üç yüz on dört senesi Haziran’ını otuz birinci gününde giyâben ve Müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kanûn mu‘âvinliki vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi huzuru ile bi’l-kıra’e usulen canib-i riyasetten ifhâm olundu.

24 Safer 316 ve 1 Temmuz 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:18

Hısn-ı Mansûr kazâsına mudâf Maloğlu karyesi ahâlisinden Ebuzer’i Hamo’nun üç sene mukaddem kolunu hata’en şikest eylemesi iddi‘â olunmasından dolayı maznûn ‘âleyh olan karye-i merkûmeli renc-ber mücerret okuyup yazmak

bilmeyen on sekiz yaşında Şeyho bin Mehmet Beri'nin luzûm-ı muhâkemesine dair tanzîm olunan kırk dört numro ve 28 Haziran 314 tarihli mustantık karanamesi ile evrak-ı mutafferî'ası Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'a icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Temmuz'unun altıncı Pazartesi gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Hâil Sırrı Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-î şahıs Ebuzer ve maznûn 'âleyh merkûm Şeyho mahkemeye bi'l-vürut icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye ye vicahen lede'l-ibtidâr olbaptaki karanâme cehren kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan karanâmenin hulâse-i me'âl-ı müdde-î şahıs merkum Ebuzer ile maznûn 'âleyh merkûm Şeyho bundan üç sene mukaddem yek diğeri ile latife ederek müdde-îyi merkûmun sol kolu şikets olarak sakat olduğu 'inde'l-istintak tahakkuk eylediğinden Kanûn-ı Cezâ'nın yüz seksen üçüncü maddesi mucibince cenha ile luzûm-ı muhâkemesine karar verildiğinden 'ibrettir. Mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şifâhen dahi icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye talebi ile essa-ı da'vayi tasvir eyledikten sonra müdde-î şahsı merkûm Ebuzer'den sureti iddi'âsı istifsâr olundukta üç yüz on dört senesi şehr-i Eylül'ünde maznûn merkûm Şeyho ile harman sürmeye mahsus döven taş üzerine bi'l-münâzâ'a maznûn 'âleyh kendisi kaldırıp, yere vurması üzerine sol kolu şikest olarak olduğundan hakkında mucazât kanûnunun icrâsını da'va eylemesi üzerine maznûn 'âleyh merkûm şeyho dahi isticvâp olundukta inkar-ı cürm etti.

Ba-celb-nâme vürut eden şâhid karye-i merkûmeli yirmi beş yaşında renc-ber Kahraman bin Osman'ın tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan geçen üç yüz on bir senesi güz mevsiminde maznûn 'âleyh merkûm Şeyho'nun biraderi müdde-î merkûma istihza eylemesi ile maznûn 'âleyh merkûm Şeyho hiddet ederek müdde-î merkûmla münâzâ'a edip yere vurmasında sol kolu şikest olduğunu görmüş olduğunu ifâde ve

ihbar eylemesine mebnî maznûn ‘âleyh merkûmdan şahid-i merkûmenin zat-ı şehâdet hakkında diyeceği sorulduktaki ifade-i bakiyesi (**Sayfa31**) tekrarla inkar-ı cürmde ısrar eylemesi üzerine evrak-ı da‘va meyanında mevcut olup, 24 Eylül 313 tarih ve kırk numrolu Belediye Tabib Vekili Ohannis mührü ile memhûr rapor bi’l-kıra’e hulâse-i me‘âl-ı Maloğlu Karyeli Ebuzer ve Hamı ma‘an yama olunduktaki sol kolunun dirseğinden sakat olduğu tıbben anlaşılma ile edüğü muhtevîdir. Tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra bu babdaki fi‘ili mucazâtı pur heybeyi müstelzim cinayet nevinden bulunma ile Usul-i Muhâkemat-ı Cezaiye Kanûn-ı Müekkât’ın yüz yetmiş yedinci maddesi mucibince maznûn ‘âleyh merkûm Şeyho hakkında gayrı muvakkat tevkif müzekkeresi ‘itâsı ile evrakın ait olduğu cinayet mahkemesine tevdiine karar verilmesini talep ve da‘va etmesi ile son diyeceği maznûn-ı merkûmdan sorulduktaki ifade-i sabıkasını tekrar eylemekle ve şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hitâm bulduğu canib-i riyasetten ifhâm olundu.

İcabi bi’t-tezkir maznûn ‘âleyh merkûm Şeyho’nun fi‘ili mezkûre ictisarı hata’en olmayıp, münazâ’a esnasında vuku‘a geldiği müdde-î şahs-ı merkûm tarafından ‘inde’l-muhâkeme vaki‘ olan iddi‘â ve istima‘ olunan şahid Kahraman’ın şehâdetine indimam eden tabip raporu münderecatını tatbik eylemesine nazâran maznûn ‘âleyh merkûm Şeyho’nun iş bu fi‘ili mucazât-ı pur heybe’yi müstelzim cinayet nevinden bulunma ile ber-mucib-i talep Usul-i Muhâkemat-ı Cezaiye Kanûn-ı Müekkât’ın yüz yetmiş yedinci maddesi mucibince merkûm Şeyho hakkında gayrı muvakkat tevkif müzekkeresi ‘itâsı ile iş bu evrak-ı da‘vanın ma‘a teferruât ait olduğu Malatya Cinayet Mahkemesine irsâl ve takdimine üç yüz on altı senesi Saferi’nin yirmi dokuzuncu ve üç yüz on dört senesi Temmuz’unun altıncı gününde Müttefikân verilen karar mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi huzuru ile ‘âlenen bi’l-kıra’e canib-i riyasetten usulen tarafeyne tefhimi icrâ kılındı.

30 Safer 316 ve 7 Temmuz 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 19

Yek diğeri darp ve itâle-i lisân eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhima olup, Hısn-ı Mansûr kasabasının Turuş karyesi sakinlerinden Bekir-i Bekir'in mahdumu Şeyho ile Hısn-ı Mansûr Mahkeme-i Bidâyet-i İcra Mübaşiri Hüsnü Efendi haklarında tanzîm edilen yüz otuz bir numro ve 15 Şubat 313 tarihli mustantık kararnâmesi ile taleb-i mahkeme-î mutezamın Polis Komiserliğinden iddi'ânâmesi ma'a teferruat Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına tevdi olunmakla bi'l-mutal'a icrâ-'i mahkeme-î 'âleniyeleri üç yüz on dört senesi Haziran'ın otuz birinci Salı gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Hâil Sırrı Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Â'zâ Ohannis Efendilerden teşekkül ederek ve müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesinin bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine maznûn 'âleyhima merkûmanın âdem-i vürutlarına mebnî hazır bulunan Polis Kiyork Efendi'nin talebi ile icrâ-î mahkeme-î 'âleniyelerine giyâben mübaşeretle (**Sayfa 32**) evrak-ı da'va cehren kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan kararnâmenin hulâse-i me'âl-ı maznûn 'âleyhima merkûmanın yek diğeri itâle-i lisânda buldukları 'inde't-tahkikat sabit olduğundan Kanûn-ı Cezâ'nın yüz on dördüncü maddesi hükmüne tevfikân luzûm-ı muhâkemelerini hakidir. Polis-i mûmâ-ileyh Kiyork Efendi ber-mucib-i karanâme şifâhen dahi muhâkeme-î 'âleniyye icrası talebi ile esas-ı da'vayı tasvir ve huku-ı 'umûmiye şâhidlerine celb-nâme çıkarılıp, tebliğ edildiği halde icabet etmediklerinden haklarında ihzâr müzekkeresi tastirine ve ma'zeret-i meşru'a beyan edemedikleri surette birer çar yek lira ceza-yı nakdi ile mahkûmiyetlerine ve yevm-i mahkemenin merkûmunun vürutları ta'likına müttefikân karar verilip ifhâm olunmuştur. 6 Temmuz 314 tarihine musâdif olan Pazartesi günü heyet-i mahkeme zevat-ı sâbikadan murekkep olarak bi'l-ictima' mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn 'âleyhima merkûmandan Hüsnü Efendi mahkemeye bi'l-vürut diğeri maznûn 'âleyh Şeyho'nun âdem-i vürudna mebnî Komiser-i mûmâ-ileyh in talebi ile mûmâ-ileyh Hüsnü Efendi hakkında icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye ye vicâhen ve Şeyho'nun hakkında dahi giyâben lede'l-ibtidar zabt-ı sabık bi'l-kıra'e münderecâtı cereyân-i mahkemeye

muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra maznûn ‘âleyh Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi icrâ mübaşiri olup, kırk yaşında müte’ehhil çocuklu okuyup yazmak bilen Hüsnü Efendi bin İbrahim isticvâp olundukta maznûn-ı merkûm Şeyho ile pederi Bekir’in Mulukanlı Ahi’nin arazisine vuku bulan mudahalasının men‘i zımında mahkemedен verilen emir üzerine Turuş karyesine gidip mezkûr araziye mudahala eylemelerini merkûm Şeyho ile pederine tebliğ eylediğinde mudahale edeceklerini ve kendisini tanımayacaklarını bi’l-ifâde kendisine de bir takım şetm ve hakaretle ruşvet olarak penç akçe almış olduğunu iftira eylediklerini iddi‘â eyleyip ihzâren vürut eden şâhid mahallesi Hısn-ı Mansûr’un Turuş karyesi sakinlerinden altmış yaşında renc-ber Hallo bin Mehmet ve kırk yaşında renc-ber Abı Zeyd bin ‘Ömer ve yirmi beş yaşında renc-ber Ebuzer bin Hasan ve elli yaşında renc-ber Mıço bin Çoço’nın tarafeynin ma‘rufu olup, mani‘i şehâdet bir halleri olmadıklarını bi’l-beyan usulen emr-i tahlifi bi’l-icra münferiden ma‘lumat ve meşhudatları sorulduktan bunlardan Hallo ifâdesinde Mübaşir Hüsnü Efendi bir arazi meselesi için karyelerine gelip Bekir ile mahdumu Şeyho’ya mudahala eylemelerini söylediklerini merkûmandan Şeyho mübaşir-i mûmâ-ileyh ile itâle-i lisânla : Sen ruşvet almışsın ve seni tanımam, dediğ ve mübaşir-i mûmâ-ileyhin onlara bir söz söylediğini işittiğini ve Abı Zeyd dahi maznûn-ı merkûm Şeyho mübaşir-i mûmâ-ileyh Hüsnü Efendi ye itâle-i lisân etmiş olduğunu bi’z-zat işitmemiş ise de halktan işitmiş olduğunu ve Ebu zer ile Mıço dahi maznûn Şeyho ile Mübaşir Hüsnü Efendi yek diğerine itâle-i lisân eylediklerini işittiklerini ifâde ve ihbâr eylemelerini müteakıp şuhûd-i merkûmeden celb müzekkereleri ile gelmedikleri esbabı sorulduktan celblerin kendilerine tebliğ olunmadığı gibi renc-ber oldukları hesabı ile yevm-i mu‘ayyende gelmemiş olduklarını ve bil-âhara gelmiş ise de istima‘ olunmadıklarını söylemeleri üzerine bi’t-tezkir komiser-i mûmâ-ileyhin (**Sayfa 33**) talebi vechi ile şuhûd-ı merkûmenin mahkûm oldukları cezayı nakdiden mu‘afiyetlerine dair hasıl olup, tefhimi icrâ kılınan karardan sonra son mutala‘ası sorulan mu‘âvin vekili dahi maznûn ‘âleyh merkûm Şeyho’ya Mübaşir Hüsnü Efendi’nin kalk demesi ihtilattan men‘ine mebn-î olduğundan onun bera’et-i zimmetine ve Şeyho’nun dahi Kanûn-ı Cezâ’nın yüz on ikinci maddesi mucibince tahdid-i mucazâtına karar verilmesini talep eylemekle ve şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden mahkemenin hitâm bulduğu usulen ifhâm olundu.

İcabı bi't-tezkir maznûn 'âleyhimadan Mübaşir Hüsni Efendi'nin diğer maznûn 'âleyhiye itâle-i lisân ettiğini şahidlerden bazısı beyan eylemekte ise de bu gibi itâle-i lisân maddelerinin şikayet ile da'va olunması lazım olup Mübaşir-i mûmâ-ileyhin hakkında bir guna şikayetnâme verilmediğinden onun bera'et-i zimmetine ve gâib 'ani'l-meclis maznûn 'âleyh Şeyhi Mübaşir-i mûmâ-ileyhin me'muriyeti esnasında şetm ve hakaret etmiş olduğu 'inde'l-muhâkeme şehâdet-i vaki'a ile sabit olup, hareketi vaki'ası da ber-mucibi iddi'â Kanûn-ı Cezâ'nın yüz on ikinci maddesi hükmüne muvafık bulunmuş, metinde (Muhakim ve mecalis me'murlerine ve sair devlet-i 'Aliyye me'muriyetlerinin icrâda iken veyahut icrâ ettikleri hükm-i me'muriyetten dolayı bunların kadr ve namuslarına nakisa verecek suretiyle mua'mele-yi hakarete ve itâle-i lisâna ve ihafe (.....) eyleyenler olur ise bir haftadan altı aya kadar haps olunur ve bu hakareten ve itâle-i lisân ve ihafe keyfiyetleri mahâkim ve mecaliste murafakası vaktinde vuk'u bulur ise buna mucasir olan kimse altı aydan bir yıla kadar haps olunur.) diye muharrer ve mestur olduğuna bina'en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfikân ve merkûm Şeyho'nun hapse alınacağı günden 'itibaren bir mah müddetle hapsine, yirmi istintak ve kırk suret ve tebliğ ve elli kuruş 'îlâm harcları ki ce'man yüz on kuruştan 'ibaret olan masarif-i mahkemenin mahkûm-ı merkûm Şeyho'dan bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere üç yüz on altı senesi Saferi'nin altıncı gününde giyâben ve Müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kanûn 'âlenen bi'l-kıra'e mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi huzuru ile canib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

30 Safer 316 ve 7 Temmuz 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Sayfa 34 /Belge:20

Hısn-ı Mansûr'un Musallâ Mahâllesi'nden Haşturlu Hamo'nun mezru'atına hayvan saldırmaları ile darp etmeleri iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhim olan mahâlle-i merkûmeli Hamı Talı'nın oğlu Hesso ve Nane'nin oğlu Hasan haklarında ki şikayetnâme ve talep (mühürlü) mutezamın müdde-î 'umûmı mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseriliğinden 28 Mayıs 314

tarikli ve beş numro'lu iddi'ânâmesi ile Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'a icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyeleri üç yüz on dört senesi Haziran'ın otuz birinci Salı gününe tensip olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Hâil Sirri Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-î şahıs Hamo ile maznûn 'âleyhima merkûman Hesso ve Hasso mahkemeye gelmediklerinden polis-i mûmâ-ileyh talebi ile maznûn-ı merkûmân haklarında giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına mübaderetle ol-babtaki iddi'ânâme Kâtib-i sani Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan iddi'ânâmenin hulâse-i me'âl-ı maznûn 'âleyhima merkûman Hesso ve Hasso müdde-î şahıs Hamo'yu darp ile mezru'atına saldırdıkları bi'l-muhâkeme tebeyyün eylediği halde ta'yin-i cezaları talebinden 'ibarettir. Mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi iddi'ânâme me'âl-ını şifâhen dahi tekrar ederek esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra lede't-tetkik bu babtaki hukuk-ı 'umûmiye şâhidlerine çıkarılan celb-nâmelerin mu'ameleyi tebliğiyyesi icrâ olunduğu halde gelmedikleri anlaşılmağa bi't-tezkir mûmâ-ileyh Kiyork Efendi'nin talebi ile celb müzekkeresi ile gelmemiş olan şâhid Musallâ Mahallesi'nden Usı Seydi ve Fatı Güli Keleş ve Hüseyin-i Küçük 'Ömer ve Fatı Şerri'nin oğlu Şeyho ve Vartena karyeli Mehmet Hoca haklarında ihzâr müzekkeresi tastirine ve ma'zeret-i meşru'â beyan edemedikleri halde beherine birer çaryek lira cezay-i nakdi alınmasına müttefîkân karar verilip, ifhâm edilmiştir. 1 Temmuz 314 tarihine musâdif olan Çarşamba gününde hayet-i mahkeme zevat-ı sâbikadan mürekkep olarak bi'l-ictima' mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn-ı merkûmanın kema fi's-sabık âdem-i vürutlarına mebnî giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına mübaderetle zabtı sabık bi'l-kıra'e münderecatının cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr'un Musallâ Mahallesi'nden elli beş yaşında renc-ber Keleş-i Hasan bin Fatı Güli'nin tarafeynin bildiği olup, mani'î şehâdet bir halleri olmadıklarını söylemekle emr-i tahlifleri bi'l-icrâ ma'lumatları

sorulduktaki maznûn-ı merkûmandan Hesso ve Hasso'nun müdde-î şahsı darp ettiklerini gözü ile görmeyip müdei-î merkûmun kendisi maznûn-ı merkûmanı darp etmiş olduklarını işittiğini söyledi. Diğer şahid mahâlle-i merkûmeli otuz yaşında renc-ber Usı bin Seydo'nun tarafeynin bildiği olup, mani'î şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ istişhad olunduktaki âdem-i ma'lumatı beyan etmesi üzerine **(Sayfa 35)** şahidân-ı merkûmandan celb-nâme ile gelmedikleri esbabı sorulduktaki celb-nâmenin yevm-i ma'lumde gelmişler ise de istima' olunmadıklarını, şu halde kendiliklerinden gelmiş olduklarını söylemeleri üzerine bi't-tezkir Komiseri mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi'nin talebi ile şahidân-ı merkûmanın mahkûm oldukları cezayı nakdiden mu'afiyetlerine ve yevm-i mahkemenin diğer şahidlerin vüruduna ta'likına Müttefikân karar verilip, ifhâm olunmuştur. 6 Temmuz 314 tarihine musâdif olan Pazartesi günü heyeti mahkeme zevat-ı sâbikadan murekkep olarak bi'l-ictima' Komiseri mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn-ı merkûmanın âdem-i vürutlarına mebnî kema fi's-sabık mahkeme-î 'âleniyye-i giyâbiyye icrâsına lede'l-ibtidâr ibtida'la zabt-ı sabık bi'l-kıra'e münderecâtı cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ihzâren vürut eden şahid Hısn-ı Mansûr'un Vartena karyesinden kırk yaşında renc-ber Şeyho bin Yusuf'un tarafeynin bildiği olup, mani'î şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktaki âdem-i ma'lumatı beyan etmesi ile diğer şahid Hısn-ı Mansûr'un Musallâ Mahâllesi'nden otuz yaşında renc-ber Hasan bin Ebuzer'in tarafeynin bildiği olup, mani'î şehâdet bir halı olmadığını söylemekle usulen emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktaki maznûn-ı merkûmun müdde-î şahıs Hamo'yu darp ettiklerini gözü ile görmeyip işitmiş olduğunu söylemesi ile celb-nâme ile gelmedikleri esbabı şühûd-i merkûmeden sorulduktaki yevm-i mu'ayyende gelmişler ise de istima' olunmadıklarını söylemeleri üzerine bi't-tezkir Komiser-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi'nin talebi ile şühûd-i merkûmenin mahkûm oldukları cezayı nakdiden mu'afiyetlerine ve devam-ı mahkemenin cereyânına müttefikân karar verilip ifhâm olundu. Evrak-ı da'va meyanında mevcut olup, 28 Mayıs 314 tarihli ve tabip Ohannis mührü ile memhur rapor kıra'et ettirildi. Hulâse-i me'âl-ı merkûm Hamo mu'ayene olunduktaki başının üstünden âlet-i gayr-ı kayı'a ile darp ve cerh edilip sol omuzu ile dirseğinde cerh eseri görülüp on beş gün iltizam püzir olacağını tıbben anlaşıldığına hakidir.

Tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mu'avinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi'nin mutala'ası sorulduktaki maznûn 'âleyhima merkûman Hesso ve Hasso müdde-î şahsı merkûm Hamo'yı darp ettikleri şâhidlerin 'ale'd-derecât şehâdetleri ve kendilerinin da'vete âdem-i icabetleri kıra'et olunan tabip raporu münderecâtı ile tahakkuk ettiğinden Kanûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi ahkâmına tevfiikân tahdid-i cezalarını talep eylemesi ile şâyân-ı tetkik başka cihet görülmemekle emr-i muhâkemenin hîtâm bulduğu ifhâm olundu. İcabı bi't-tezkir maznûn 'âleyhima merkûmân-ı gaiban-ı 'ani'l-meclis Hesso ve Hasso müdde-î şahsı merkûm Hamo'yı darp ve cerh etmiş oldukları istima' kılınan şâhidlerden Mehmet ve Hasan'ın 'ale'd-derecât vuk'u bulan şehâdetleri ve kıra'et olunan tabip raporu münderecâtı ve kendilerinin da'vete âdem-i icabetleri delâil ve emaratı ile tahakku ederek ber-mucib-i iddi'â hareket-i vaki'aları dahi (**Sayfa 36**) Kanûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne muvafik olup metinde (Darp ve cerh eğer madde-i sabikada mezkûr olan dereceden hafif olur ise darip ve carih olan kimse bir haftadan bir seneye kadar hapsolünür, veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp, mecruh ve madrub'a verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icra edilir.) diye muharrer edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfiikân ve hapse alınacakları günden itibaren merkumân Hesso ve Hasso'nun on beşer gün müddetlerle hapislerine ve elli 'îlâm ve kırkardan seksen suret ve tebliğ harcları ki cem'an yüz otuz kuruştan 'ibaret olan masarif-i mahkemenin merkâmandan kefil-i bi'l-mal kaidesine tevfiikân bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere üç yüz on altı senesi Saferi'nin yirmi dokuzuncu ve üç yüz on dört senesi Temmuz'unun altıncı gününde giyâben ve Müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kanûn mu'avinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen canib-i riyasetten tefhimi icrâ kılındı.

30 Safer 316 ve 7 Temmuz 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 21

Hısn-ı Mansûr kasabasında Kain Cami'î Kebir'in Musluk Mahâllesi ashâb-ı hayr tarafından vaz' edilen çıralığı leylen sirkât eylemesi iddi'â olunmasından dolayı Hısn-ı Mansûr'un Yeni Pınar Mahallesi'nden otuz yaşında müte'ehhil çocuklu okuyup yazmak bilmeyen maznûn 'âleyh Kahveci Gül Hüseyin'in luzûm-ı muhâkemesine dair mustantılıktan tanzîm edilen yüz yirmi altı numro ve 26 Kanûn-ı Sani tarihli kararnâme ile taleb-i mahkeme-î mutezammın Polis Komiserliğinden iddi'ânâmesi ma'ateferu'at Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'a icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Temmuz'unun yedinci Salı gününe karalaştırılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Ceza Mahkemesi Hey'eti Reisi Fazîletli Hâilil Sırrı Efendi ile Â'zâ Süleyman ve diğer Â'zâ Ohannis Efendilerden teşekkül eylediği ve Polis Komiseri 'Abdullah Efendi'nin ma'zeretine mebnî bulunamamasından müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Başkâtib 'Abdulkadir Efendi dahi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine maznûn 'âleyh merkûm Kahveci Gül Hüseyin mahkemeye gelerek ol-vecihle icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye-i vicâhiyye lede'l-ibtidâr ol-babtaki evrak-ı da'va bitemamiha cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i me'âlma nazâran maznûn 'âleyh merkûm Gül Hüseyin'in fi'ili müddea bihaya ictisar eylediği 'inde't-tahkikat derece-i sübuta vasıl olduğundan Kanûn-ı Cezâ'nın iki yüz otuzuncu maddesi mucibince luzûm-ı muhâkemesini hakidir. Başkâtib mûmâ-ileyh 'Abdulkadir Efendi ber-mucib-i kararnâme şifâhen dahi muhâkeme-î 'âleniyye icrâsını talebi ile da'vayı tasvir eyledi. Bunun üzerine maznûn 'âleyh merkûm Gül Hüseyin bin Hasan isticvâp olundukta inkar-ı cürm eylemesi üzerine ba-celb-nâme vürut eden şâhid Yeni Pınar Mahallesi'nden otuz beş yaşında maznûn 'âleyh Gül Hüseyin'i tanıyıp mani'î şehâdet bir halı olmadığını beyan eden (Sayfa 37) Hassas 'Ömer bin Mehmed'in usulen emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatına muraca'at olundukta geçen Ramazân-ı şeriften birkaç gece evvel Cami'î Kebir'in Musluk mahalline vaz' edilmiş olan çıralık sirkât olunarak sahibisi lede't-taharri maznûn 'âleyh merkûm Güli Hüseyin'in taht-i icaresinde bulunan kahvehanede bulunmuş olduğunu ve maznûn 'âleyhinin

bi'z-zat sirkât eylediğini görmediğini ihbâr ve lede'l-istiftah mezkûr cezanın on pare veyahut yirmi pare değeri olduğunu ilaveten tezkar eyledi.

Tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mu'âvinlik vazifesi bi'l-vekâle îfâ eden mûmâ-ileyh 'Abdulkadir Efendi'nin mutala'asına muraca'at olundukta istima' olunan şâhidin şehâdeti ru'yete müstenid olmadığı gibi şahid-i vahit ile de hüküm îtâsı kanûnen caiz olamayacağından maznûn 'âleyhin berat-ı zimmetini talep eylemekle ve şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi görülmediğinden emri muhâkemenin hîtâm bulduğu canib-i riyasetten ifhâm edildi. Cereyan-ı mahkeme-î tasvir eden zabıtnâme münderecatı nazâr-i tetkik ve mutala'adan imrar edildikten sonra icabı bi't-tezkir muhakemat-ı cariyeden keyfiyeti müsteban olacağı vecih üzere maznûn 'âleyh merkûm Hüseyin hakkında icrâ kılınan muhâkeme-î 'âleniyye-î vicâhiye neticesinde fi'il-i mezkûre maznûn 'âleyhi merkûmun ictisarına dair bir guna ihbarat ve delâil-i mukniaya zaferyab olunamadığı gibi istima' olunan muhbirin şehaseti dahi ru'yete müstenid olamadığından ber mucib-i talep maznûn 'âleyh merkûm Gül Hüseyin'in bera'et-i zimmeti ile Usul-i Muhâkemat-ı Ceza-î Kanûn-ı Müekkât'ın yüz yetmiş beşinci maddesi ahkâmına tevfikân hakkında cereyan etmiş olan bi'l-cümle mu'amelatın fesh ve ibtalına ve esas-ı da'va şikayetnâmeye müstenid olmayıp hukuk-ı 'umûmiye nâmına takip edildiği cihetle masarif-i mahkemenin tahsili olmadığına, kabil-i istinaf olmak üzere üç yüz on altı senesi Saferi'nin otuzuncu ve üç yüz on dört senesi Temmuz'unun yedinci gününde vicâhen ve Müttefikân verieln hüküm ve karar 'alenen bi'l-kıra'e canib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

1 Rebi'ulevvel 316 ve 8 Temmuz 314 bi'l- mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 22

Hısn-ı Mansûr'un Musallâ Mâhallesi'nde Mukime Tudli Mehmed'in zevcesi Fatma'yı darp ve iki 'adet gâzi altını ile düzem mercanını âhz eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhim olan mahâlle-i merkûmeli müdde-îyye mezbûrenin zevci otuz yaşında culha müte'ehhil, çocuklu okuyup yazmak bilmeyen

Mehmet bin Hüseyin ve mahdumu on bir yaşında mücerret Ebuzer ve ‘ayâlı Ayşe Hatun’un luzûm-ı muhâkemelrine dair mustantıklıktan tanzîm olunan 21 Mart 314 tarih ve yedi numro’lu kararnâme ile muhâkeme-î ‘âleniyye talebini mutezamın Polis Komiserliğinin iddi‘ânâmesi Hısn-ı Mansûr Bidâyet ceza kısmına verilmekle bi’l-mutala‘a icrâ-î mahkeme-i ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Temmuz’unun yedinci Salı gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hey’eti Mahkeme Reisi Fazîletli Hâlil Sırrı Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve diğer Â‘zâ Ohannis Efendilerden teşekkül eylediği ve hukuk-ı ‘umûmi me’muru vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi’nin ma‘zeretine mebnî bulunamamasından yerine vekâleten Başkâtip ‘Abdulkadir Efendi dahi hazır olduğu halde müdde-î Fatma ile maznûn (**Sayfa 38**) ‘âleyhimden Mehmed’i Ebuzer mahkemeye bi’l-vürut diğer maznûn ‘âleyhâ Ayşe’nin âdem-i vüruduna mebnî vekili mu‘âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile vürut eden maznûn ‘âleyh Mehmet ve Ebu Zer haklarında vicâhen ve gelmeyen Ayşe hakkında giyâben mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına ibtidârla ol-babtaki mustantik kararnâmesi cehren kıra’et ettirildi.

Zıkr olunan karanâmenin hulâse-i me‘âl-ı maznûn ‘âleyhimden Mehmet ve Ebuzer müdde-îyye mezbûre Fatma’yı darp ettikleri ve diğer maznûn ‘aleyhâ Ayşe de müdde-îyyenin iki ‘adet gâzi altınını ve iki düzem mercanını âhz etmiş olduğu ‘inde’l-istintâk tahakkuk eylemekle eşhas-ı maznûneden Mehemt ile Ebuzer’in Kanûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu ve Ayşe’nin dahi Kanûn-ı mezkûrun iki yüz otuzuncu maddeleri mucibince luzûm-ı muhâkemelerine, vekili mu‘âvini mûmâ-ileyh ber-mucib-i karanâme şîfâhen dahi mahkeme-î icrâsı talebi ile esas-ı da‘vayı tasvir eyledi. Müdde-îyye mezbûre otuz beş yaşında işsiz ve maznûn Mehemed’in zevcesi olduğunu beyan eden Fatma’nın iddi‘âsı soruldukta maznûn ‘âleyhim zevci Mehmet ve mahdumu Ebuzer ve diğer Ayşe kendisini darpla boğazında olan iki düzem mercanla iki ‘adet gâzi altınını âhz etmiş olduklarını, haklarında mucazât kanûnunun icrâsını da‘va eylemesi üzerine maznûn ‘âleyh merkûm Mehmet isticvâp olundukta müdde-î zevcesi Fatma ile ve diğer Ayşe’nin yekdiğeri ile münazâ‘a ettiklerini görüp kendisi de giderek her iki ‘ayâlı dahi birer sille vurup tefrik ettiğini

ve gâzi ve mercan âhzından ma‘lumatı olmadığını söylemekle diğer maznûn ‘âleyh Ebuzer isticvâp olundukta inkar-ı cürm etti. Ba-celb-nâme vürut eden şâhid cümlesi Hısn-ı Mansûr’un Musallâ Mahâllesi’nden elli yaşında Hanım binti Hasan’ın ve mahâlle-i merkûmeli elli yaşında Zeynep binti Hüseyin ve on sekiz yaşında Hâlil bin İbrahim ve otuz yaşında renc-ber Kalender bin Hacı’nin tarafeynin bildikleri olup, mani‘i şehâdet bir halleri olmadıklarını beyan eylemeleri üzerine münferiden emr-i tahlifleri bi’l-icrâ ayrı ayrı ma‘lumatlarına muraca‘at olunduğlarında bunlardan Hanım binti Hüseyin ifâdesinde yevm-i vak‘ada müdde-îyye Fatma ve maznûn ‘âleyh Mehmet ve Ayşe yek diğerleri ile münazâ‘a ederek birbirlerini darp ettikleri sırada müdde-îyye boğazındaki mercan ve altının âhz ettiklerini söylemiş ise de kendisi keyfiyet-i âhzı gözü ile görmeyip ancak müdde-îyyeden işitmiş olduğunu ifâde ve ihbâr ve Zeynep binti Hasan ile Kalender bin Hacı dahi şahide-i Mezbûre Hanım’ın şehâdetini harfiyen tasdik eylemeleri üzerine maznûnlardan diyecekleri sorulduktan ifâde-i sabıklarının tekrar etmeleri ile tahkikâtın bundan ‘ibaret olduğu beyan edildikten sonra mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Başkâtip ‘Abdulkadir Efendi’nin mutala‘ası sorulduktan maznûn ‘âleyhimden hazır-ı bi’l-meclis Mehmet ile gâib ‘âni’l-meclis Ayşe ve müdde-îyye Fatma bi’l-münazâ‘a yekdiğini darp etmiş oldukları ‘inde’l-muhâkeme sabit olduğundan Kanûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesine hükmüne tevfikân ta‘yin-i cezâlarına ve maznûn Ebuzer’in fi‘ili usulen sabit olamadığından onun dahi bera’et-i zimmetine karar verilmesini talep etmesi üzerine son diyecekleri maznûnlardan sorulduktan başka diyecekleri olmadıklarını ifâde etmekle ve şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi görülmemekle emri muhâkemenin hîtâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm olundu. İcabı bi’t-tezkir maznûn ‘âleyhimden hazır-ı bi’l-meclis Mehmet ile gâib ‘âni’l-meclis mezbûre Ayşe ve müdde-îyye Fatma bi’l-münazâ‘a yekdiğini darp etmiş olduklarını **(Sayfa 39)** ‘inde’l-muhâkeme istima‘ kılınan şühûdun şehâdeti ve maznûn-ı merkûmundan Mehmed’in ikrârı ile sabit olup, hareket-i vaki‘aları dahi ber- mucib-i iddi‘â Kanûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi muvafık olup, metinde (Darp ve cerh eğer madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise darip ve carih olan kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur, veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp, mecruh ve madrub’a verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ edilir.) diye muharrer edüğüne

bina'en ve madde-i mezkûre ahkâmına tevfiân mezbûre Fatma'dan iki 'adet mecdiye altını alınıp Mehmet ile Ayşe'ye ve Mehmet ile Ayşe'den dahi bir mecdiye altın alınıp mezbûre Fatma'ya verilmesine ve fi'ili darpta medhaliyeti anlaşılmayan merkûm Ebuzer'in dahi bera'et-i zimmetine, altmış istintak ve yirmi zabıt ve elli kuruş 'îlâm harcları ki cem'an yüz otuz kuruştan 'ibaret olan masarif-i mahkemenin kefil-i bilmal ka'idesine tevfiân Mehmet ve Ayşe ve Fatma'dan bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, ve kırk kuruş suret ve tebliğ harclarının dahi ayrıca mezbûre Ayşe Hatun'dan tahsili ile kezalik âdliye veznesine teslimine, Mehmet ile Fatma'nın haklarında kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve Ayşe hakkında kabil-i itiraz olmak üzere üç yüz on altı senesi Saferi'nin otuzuncu ve üç yüz on dört senesi Temmuz'unun yedinci gününde giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden mûmâ-ileyh Başkâtip 'Abdulkadir Efendi huzuru ile 'âlenen bi'l-kıra'e usulen tefhimi icrâ kılındı.

1 Rebi'ulevvel 316 ve 8 Temmuz 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:23

Geceleyin şamâta ve görültü ederek ahâlinin rahatını selp eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhim olan cümlesi Hısn-ı Mansûr'un Kâp Cami'i Şerif Mahallesi ahâlisinden kırk yaşında renc-ber müte'ehhil çocuklu okuyup yazmak bilmeyen 'Âli Kiriz'in oğlu İbrahim bin 'Âli ve elli yaşında müte'ehhil çocuksuz okuyup yazmak bilmeyen Gülü'nün oğlu Mehmet bin Mahmut ve on yedi yaşında culha mücerret okuyup yazmak bilmeyen 'Abdullah 'Azâbil oğlu Mehmet bin Mamo ve on altı yaşında culha mücerret okuyup yazmak bilmeyen merkûm Mehmed'in biraderi Ahmet haklarında mahkeme-î 'âleniyye talebini mutezamın Polis Komiserliğinden yirmi dokuz numro ve 16 Haziran 314 tarihli jurnal Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına tevdi olunmakla bi'l-mutala'a icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Temmuz'unun on altıncı Perşembe gününe kararlaştırılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Hâil Sırrı Efendi ile Â'zâ Süleyman Efendi'nin ma'zereti meşru'asına mebnî bulunamaması hesabı ile yerine vekâleten alınan Başkâtip 'Abdulkadir ve Â'zâ Ohannis Efendilerden teşekkül ederek ve mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri Kiyork Efendi dahi hazır olduğu halde maznûn 'âleyhim merkûmun taht-i nazârette olduklarında (Sayfa 40) mahkemeye usulen bi'l-celb icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye vicâhen lede'l-ibtidâr ol-babtaki polis jurnalı cehren kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan jurnalın hulâse-i me'âl-ı maznûn 'âleyhim merkûmun geceleyin şamata ve görültü ederek ahâlinin rahatını selp ettikleri 'inde'l-muhâkeme tebeyyünü halinde tahdid-i cezâlarını talebinden 'ibarettir. Polis-i mûmâ-ileyh Kiyork Efendi ber-mucib-i jurnal şîfâhen dahi icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye talebi ile esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra maznûn 'âleyhim merkûmun 'Âli Kiriz'in oğlu İbrahim ve Gülü'nün oğlu Mehmet ve 'Abdullah 'Azâbli oğulları Mehmet ve Ahmet ayrı ayrı ve lede'l-isticvâp bunlardan İbrahim îfâdesinde bu gece maznûn 'âleyhimden Ahmet gelip kendisinin (.....) yanından murur eylemesi üzerine kendisi ne için geçiyorsun demesi ile kendisinin 'ayâlına sebb eylediğini ve o sırada kayın biraderi Mamo gelip ne için hemşiresine itâle-i lisânda bulunmuş olduğunu maznûn-ı merkâma söylemesinde Mamo'ya dahi itâle-i lisân ettiğini söyleyerek inkâr-ı cürm ve Mamo dahi cevabında maznûn-ı merkûmdan Ahmet bin İbrahim'e ve İbrahim Ahmet'e îtâle-i lisân ettiklerini işitip mahal-ı vaki'aya giderek merkûmandan Ahmet'e sarılıp ne için İbrahim'e sövmüş olduğunu söylemesi ile kendisi dahi merkûm Ahmet'in sövmüş olduğunu söyleyerek kezalik inkâr-ı cürm ve Mehmet dahi isticvâp edildikte inkâr-ı cürm ve Ahmet dahi isticvâp olundukta geceleyin damlarına hem hudut olan kirvesi Kızıl İsmâ'il oğlu 'Âlo'nun damına su içmeğe giderken maznûn İbrahim ne için buradan geçersin diyerek kendisine îtâle-i lisân eylediği sırada diğer maznûn Mamo dahi gelerek kendisini darba kıyamla ona dahi îtâle-i lisânda bulunduğunu söyleyerek inkâr-ı cürm eylediler.

Tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra Polis Kiyork Efendi'nin mutala'ası sorulduktan sonra maznûn 'âleyhimden İbrahim ve Mamo ve Ahmet yekdiğerleri ile geceleyin münazâ'a ederek şamâta ve görültü edip ahâlinin rahatını

selb eyledikleri kendilerinin müevvelen vuk'ı bulan ikrârları ile sabit olduğundan Kanûn-ı Cezâ'nın iki yüz altmışıncı maddesi mucibince tahdid-i cezâlarını ve medhâliyyeti anlaşılmayan Mehmet'in dahi bera'et-i zimmetini talep eylemesi üzerine son diyecekleri maznûn 'âleyhimden soruldukta ifâde-i sabıkalarını tekrar eylemeleri ve şâyan-ı tetkik diğer cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin dahi hîtâm bulunduğu cânib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

Cereyan-ı mahkeme-î tasvir eden zabıtname münderecâtı nazâr-ı tetkik ve mutala'adan imrâr edildikten sonra icâb-ı bi't-tezkir maznûn 'âleyhimden Ahmet ve diğer maznûn İbrahim'in damından geçerek 'ayâlına bakmış münazâ'anın vuku'unu mucip olduğu kendilerinin müevvelen vuku' bulan ikrârlarına mundam kıra'et edilen mezkûr polis jurnalı ile ve siyâk-ı mahkemeye naazâran merkûmundan Ahmet İbrahim ve Mamo bi'l-münazâ'a şâmata ve gürültü ettikleri anlaşılıp ber-mucib-i iddi'â hareketleri dahi Kanûn-ı Cezâ'nın iki yüz altmışıncı maddesi hükmüne bulunmuş metinde (Ahâlinin rahatını selp edecek surette bila mucip şâmata ve gürültü edenler ve emr-i hükümet ile yapıştırılmış plan ilânat evrakını bi'l- iltizâm koparanlar ve yırtanlar kezâlik on beşlikten on beşliğe kadar cezâyı nakdi âhz ve üç günden bir haftaya kadar hapis ile mücazât olunur.) diye muharrer ve mastur edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre ahkâmına tevfkân ve tarih-i jurnalden itibaren merkûmundan Mamo ile İbrahim'in üç gün müddetlerle hapislerine ve hazine-i devlete ait olmak üzere on beşlik cezayı nakdi **(Sayfa 41)** alınmasına ve diğer Ahmet'in İbrahim'in hânesinden mururu sebe-bi şiddet 'add olunarak bir hafta müddetle hapsine ve on beş beşlik cezayı nakdi âhza ve medhâliyyeti anlaşılmayan Mehemed'in dahi bera'et-i zimmetine otuz zabıt ve yirmi 'îlâm harclarınının dahi mahkûm 'aleyhim merkumun İbrahim ve Mamo ve Ahmet'ten kefilî bi'l-mal ka'idesine tevfkân bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine kabil-i temyiz olmak üzere üç yüz on altı senesi Rebi'ulahir'in dokuzuncu ve üç yüz on dört senesi Temmuz'unun on altıncı gününde vicâhen ve müttefkân verilen hüküm ve karar ve metn-i kanûn vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Polis Kiyork Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen ifhâm okundu.

10 Rebi‘ulevvel 316 ve 17 Temmuz 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi mahkeme Mühür

Belge:24

Hısn-ı Mansûr’un Eski Saray Mahâllesi’nden Şemun oğlu Turuş’un zevcesi Meryem’in cümle kapısını taşla şikest ederek itâle-i lisân eylemesi iddi‘â olunmasından dolayı maznûn ‘âleyh olan mahalle-î merkûmeli on beş yaşında culha mücerret Safer bin Osib’in mahkemey-î ‘âleniyyesi talebini mutezamın Polis Komiserliğinden verilen ve 5 Temmuz 314 tarih ve yirmi üç numro’lu jurnal Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi cezâ kısmına tevdi olunmakla bi'l-mutala‘a icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Temmuz’unun sekizinci Çarşamba gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Bidâyet Mahkemesi Reisi Faziletli Hâlil Sırrı Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül eylediği ve mu‘âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi de hazır olduğu halde olunan da‘vet üzerine trafeyn mahkemeye bi'l-vürut icrâ-î mahkem-î ‘âleniyeye vicâhen lede’l-ibtidâr ol- baktaki jurnal cehren kıra’et ettirildi.

Zıkr olunan jurnalın hulâse-i me‘âl-ı maznûn ‘âleyh merkûm hazır müdde-îye mezbûre Meryem’in cümle kapısını taşla şikest ederek kendisine itâle-i lisân eylediği ‘inde’l-muhâkeme tebeyyün eylediği halde tahdid-i cezâsını talebinden ‘ibarettir. Mu‘âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi ber-mucib-i jurnal şîfâhen dahi mahkeme-î ‘âleniye talebi ile esas-ı da‘vayı ba‘de’t-tasvir müdde-îye Hısn-ı Mansûr’un Eski Saray Mahâllesi’nden Şemun oğlu Turuş’un zevcesi Meryem’den suret-i iddi‘âsı istifsâr olundukta geceleyin maznûn ‘âleyh merkûm Safer gelip hânesinin kapısına taş vurarak tehdit ve itâle-i lisân ve can namus eylediği gibi merkûmun dayısı Balta Keşiş’in oğlu Şükrü dahi kendisine itâle-i lisân ettiğinden haklarında mucazât-ı kanûniyyenin icrâsını da‘va eyledi. Maznûn ‘âleyh merkûm Safer bin Osib dahi isticvâp olundukta inkâr-ı cürm eyledi.

Ba-celb-nâme vürüt eden şâhid cümlesi Hısn-ı Mansûr'un Eski Saray Mahâllesi'nden yirmi beş yaşında Teymurcu Serkis veled-i Makdis tarafeynin bildiği olup mani'î şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icra ma'lumatına lede'l-muraca'a leyle-i vuku'atta kendisi hânesinde yatarken gayet şiddetle bir koşkeş gibi sâda gelip uyanmakla yola baktığında maznûn 'aleyh hazır-ı bi'l-meclis merkûm Safer'in firâr ettiğini ve diğer Şakiro'nun dahi mezbûreye itâle-i lisânda bulunduğunu işittiğini ve gördüğünü söyledi. Diğer şâhid mahâlleyi merkûmeli yirmi beş yaşında culha Osib veled-i Boğos'un tarafeynin ma'rufu olup mani'î şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktâ âdem-i ma'lumat beyan eyledi. Diğer şâhid mahâlle-i merkûmeli otuz yaşında Âbacı Mano (Sayfa 42) veled-i Osib tarafeynin ma'rufu olup, mani'î şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktâ geceleyin kendisi hânesinin damında iken müdde-îyye merkûmenin kapısına taş vurulması sâdası gelip, müdde-îyye maznûn 'aleyh Safe'e ne için hanemizin kapısına vuruyorsun demesi ile maznûn 'aleyh'in dayısı Şükrü mezbûreye itâle-i lisânda bulunduğunun işittiğini söyledi. Diğer şâhid mahâlle-î merkûmeli altmış yaşında Terzi Haço veled-i Haço'nun olup, tarafeynin bildiği olup, mani'î şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktâ diğer şâhid Mano'nun şehâdetini tasdik eyledi. Mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi'nin mutala'ası sorulduktâ hazır-ı bi'l-meclis maznûn Safer hakkında müekkât tevkif müzekkeresi tastiri ile muhâkemenin mevkufen icrâsına ve diğer maznûn Şükrü hakkında celb müzekkeresi gönderilmesine karar verilmesini talep eylemekle bi't-tezkir ber-mucib-i talep maznûn Safer hakkında müekkât tevkif müzekkeresi 'itâsına ve diğer maznûn Şükrü hakkında celb müzekkeresi çıkarılmasına müttefikân karar verilip ifhâm edilmiştir. 9 Temmuz 314 tarihine musâdif olan Perşembe günü heyet-i mahkeme zevat-ı sâbikadan murekkep olarak bi'l-ictima' Polis Kiyork Efendi hazır olduğu halde müdde-îyye Meryem mahkemeye bi'l-vürüt ve maznûn 'aleyh ve mevkûf merkûm Safer usulen tevkifhaneden bi'l-celb diğer maznûn Şükrü dahi gelmekle vicâhen mahkeme-î 'âleniyye bi'l-icrâ bi'l-ibtidâr zabtı sabık bi'l-kıra'e münderecat cereyân-ı mahkemeye muvafik olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra maznûn 'aleyh Hısn-ı Mansûr'un Eski Saray Mahâllesi ahâlisinden otuz yaşında Abacı müte'ehhil çocuklu Şükrü veled-i Serkis isticvâp olunduktâ leyle-i vak'ada refik vurmak

sâdasını işittikten sonra müdde-îyye mezbure kapısına oradan maznûn-ı merkûm Safer olduğunu söyleyerek bir takım itâle-i lisânda bulunması üzerine kendisi de ne için itâle-i lisânda bulunduğu mezbûreye söylediğinden kendisinin itâle-i lisân etmesi üzerine kendisi de bi'l-mukabele mezbûreye itâle-i lisân ettiğini söyledi. Mevkûf merkûm Safer tarafından verilip cehren bi'l-kıra'e mutala'a olunan 9 Temmuz 314 tarihli istidanın hulâse-i me'âl-ı kendisi leyle-i vuku'atta hânesinde oturarak dışarıya çıkmadığı ve hakkında ikâme etmiş olduğu şâhidlerden Kerro Serkis ve Nator Boğos oğlu Osib ve Hacı Mamo ve terzi Haço namun eşhasın bazısı âdem-i ma'lumat beyan edip ve diğer ma'lumat beyan eden şâhidler ile de 'adâvet ve tefaniyetleri bulunduğundan kabul etmiyeceğini ve bu husus külliyyen kizb ve müftereyattan 'ibaret bulunduğunu şûhûd-i şahsiyye ikamesi ile derece-i sübuta erdireceğinden tahliyesine karra verilmesi isitdasından ibarettir. Mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Pois Kiyork Efendi kıra'et olunan mezkûr istida bilasında esâmisi muharrer mudafa şûhûd-i haklarında celb-nâme tastir ile istida'larına ve iş bu muhâkemede vürut eden maznûn 'âleyh Şükrü hakkında dahi müekkât tevkif müzekkeresi îtâsına karar verilmesini talep eylemekle bit't-ezekir ber-mucib-i talep mudafa'a şâhidleri haklarında celb-nâme çıkarılmasına ve maznûn 'âleyh Şükrü hakkında müekkât tevkif müzekkeresi îtâsına ve mahkemenin 16 Temmuz 314 tarihine musâdif olan Perşembe gününe ta'likına müttefikân karar verilip, ifhâm edilmiştir

Mahkemenin yevm-i mu'ayyeni olan üç yüz on dört senesi Temmuz'unun on altıncı Perşembe günü Heyet-i Mahkeme Reisi Hâlil Sırrı Efendi ile Â'zâ Ohannis ve Â'zâ Süleyman Efendi'nin beray-ı tahkikatın cürmü meşhudu gitmesine mebnî yerine vekâlet eden mahkeme Başkâtibi 'Abdulkadir Efendilerden teşekkül ederek **(Sayfa 43)** müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi dahi hazır olduğu halde müdde-îyye Meryem bi'l-vürut maznûn-ı merkumân Safer ve Şükrü dahi usulen tevkifhaneden bi'l-celb vicâhen icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye ye bi'l-ibtidâr heyetçe tebeddül vuk'una mebnî zabtı sabık bi'l-kıra'e münderecâtı cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ba-celb-nâme vürut eden müdafa şûhûdu cümlesi Hısn-ı Maznsûr'un Eski Saray Mahâllesi'nden otuz yaşında culha Mano veled-i Artin ve otuz yaşında renc-ber Barsom veled-i Ohannis ve yirmi yaşında culha Budros ve Haçer ve yirmi beş

yaşında Âbacı Mano veled-i Çerço tarafeynin bildikleri olup, mani'i şehâdet bir halleri olmadıklarını söylemekle emr-i tahlifleri bi'l-icrâ ayrı ayrı ma'lumatlarına muraca'at olundukta bunlardan Mamo veled-i Artin pazar gecesi kendisi ve Barsom ve Çerço'nun oğlu Mano ve Budros ve maznûn 'âleyh Safer tahminen sa'at iki raddelerine kadar dam başında oturduklarını ve kendileri oturduğu sırada aşağıdan müdde-îyyenin hanesi tarafından bir sâda istima' ettiklerini ve sonra da hemen kalkıp hânesine gidip yattıklarını söylemesi ile diğeri Barsom ve Budros ve Mano merkûmun şehâdetini harfiyen tasdik etmeleri üzerine tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efend'inin mutala'ası sorulduktan sonra maznûn-ı merkûmandan Safer müdde-îyyenin hanesi kapısına taş atmış olduğu hukuk-ı 'umûmiye şâhidlerinden istima' olunandan bir neferi tarafından ihbar edilmiş ise de istima' olunan mudafa'a şühûdu ile fi'ili mezkûrun vuk'unda isbat-ı mekân eylediğine nazâran fi'ili mezkûrun fa'ili olmadığı anlaşılma ile merkûm Safer'in bera'et-i zimmetine ve diğeri maznûn 'âleyh Şükrü ile müdde-îyye Meryem yek diğeri itâle-i lisân etmiş oldukları 'inde'l-muhâkeme sabit olduğundan Kanûn-ı Cezâ'nın iki yüz on dördüncü maddesi mucibince tahdid-i cezâlarını talep eylemesine karşı tarafeynden başka diyecekleri sorulduktan sonra îfâde-i sabıkların tekrar eylemeleri ile ve şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hîtâm bulduğu canib-i riyasetten usulen ifhâm olundu. İcabı bi't-tezkir maznûn 'âleyhimden merkûm Safer tarafından bi'l'-kira'e istima' olunan mudafa'a şâhidlerinin ihbarı hukuk-ı 'umûmiye şâhidleri şehâdetlerine karşı te'min-i vicdan edemiyerek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efend'inin bu babdaki iddi'âyı mesrudesinde isabet görülemediğinden reddine ve maznûn 'âleyhâ merkûmandan Safer müdde-îyye Meryem hânesinin cümle kapısına taş attığı ve Şükrü'nun dahi itâle-i lisânda bulunmuş olduğu 'inde'l-muhâkeme istima' olunan hukûk-ı 'umûmiye şâhidlerinin ve merkûmandan Şükrü'nun vuk'u bulan ikrârı ile sabit olup merkûmandan Safer'in hareketi dahi Kanûn-ı Cezâ'nın iki yüz elli sekizinci maddesinin metninde (Bi'l-ihdiyâr bir adamın üzerine veyahut hânesine veya ebniyye-i sairesine ve havlusuna ve bahçesine taş veya ecsâm-i celiye veya pislik atanlar ve hakkı duhûlu olmayan mahâlleye girenler ve hakkı mururu olamayan bir yerden murur edenlerden kezâlik altı beşlikten on beşliğe kadar nakdi âhz olunduktan başka yirmi dört saatten beş

güne dek hapis dahi olunurlar.) Diye muharrer edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfikân merkûm Safer'in bidayet-i tevkifi olan 1 rebi'ülevvel 316 ve 8 Temmuz 314 tarihinden 'itibaren beş gün müddetle hapsine ve hazine-i devlete ait olmak üzere altı beşlik cezayı nakdi alınmasına ve bidayet-i tarih-i (mühürlü) nazâran müddet-i mahkûmiyetini ikmâl eylemekle sebep-i âharla mevkûf değil ise derhal ihla-i sebiline ve mezkûr iki yüz (**Sayfa 44**) on dördüncü maddesinin metninde (Bir madde-i mahsusa isnadı olmayıp ma'ayıpten bir şey tahsisi ile veya diğer suretle bir kimse diğer kimse hakkında muhil-i namus söz söyler veyahut şetm eyler ise yirmi dört saatten bir aya kadar haps olunur veyahut buna bedel yarım mecdiye altundan üç mecdiye altuna kadar cezayı nakdi alınır.) diye muharrer olduğuna bina'en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfikân ve merkûm Şükrü'nun dahi bidayet-i tarihi tevkifi olan 2 Rebi'ülevvel 316 ve 8 Temmuz 314 tarihinden 'itibaren üç gün müddetle hapsine ve müdde-îye Meryem'in dahi merkûmandan Şükrü'ye itâle-i lisânda bulunmuş olduğu Şahid-i vahid'in şehâdetinde kalıp Şahid-i vahidin şehâdetine bina'en hüküm îtâsı dahi cezası olmadığından mezbûre Meryem'in dahi bera'et-i zimmetine elli zabıt ve elli kuruş 'îlâm harclarının mahkum-ı merkûman Safer ve Şükrü kefilî bi'l-mal ka'idesine tevfikân bi't-tahsil âdliyye veznesine teslimine merkûmandan Safer hakkında kabil-i temyîz ve Şükrü hakkında kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı senesi Rebi'ülahir'ın dokuzuncu ve üç yüz on dört senesi Temmuz'unun on altıncı gününde vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kanûn mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekale îfâ eden Polis Kiyork Efendi huzuru ile 'âlenen bi'l-kıra'e usulen tefhimi icrâ kılındı.

10 Rebi'ulevvel 316 ve 17 Temmuz 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:25

Hısn-ı Mansûr'un Uludâm karyesi muhtarı Hüseyin'nin paltosunun ceybinden para kesesi ile muhtarlığa mahsus mühr-i kebir'ini âhz ve sirkât eylemesi iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyh olan Hısn-ı Mansûr'un Musallâ Mahâllesi'nden mücerret on iki yaşında Kebabçı Halit'in oğlu Mustafa'nın luzûm-ı muhâkemesine dair Polis Komiserliğinden üç yüz otuz bir numro ve 5 Şubat 313 tarihli jurnalın

Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi cezâ kısmına verilmekle bi'lmutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Temmuz'unun yedinci Salı gününe tensîp edilmiştir.

Yevm-i mezkûrde Heyet-i Mahkeme Reisi Fazîletli Hâil Sırrı Efendi Â'zâ Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi hazır olduğu halde maznûn 'âleyh Mustafa mahkemeye bi'l-vürut vicâhen icrâ-î mahkeme-î 'âleniye ye lede'l-ibtidâr ol-babtaki iki kıta polis jurnalı Kâtib-i Sani Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirilip mezkûr jurnallardan üç yüz numro ve 25 Şubat 313 tarihli jurnalın hulâse-i mefadı maznûn 'âleyh merkûm Mustafa çarşının arasa mevki'inde müdde-î Uludam karyesi muhtarı Hüseyin'in paltosunun ceybinden on kuruş akçesi ile muhtarlığa mahsus mühr-i resmiyi ve zatiyesi ile para kesesini âhz ve sirkâtla savuşmuş olduğu ve yirmi dört numro ve 6 Temmuz 314 tarihli jurnalın hulâse-i me'âl-ı da şehir-i Temmuz'un beşinci günü çarşının 'atar pazarında 'Âli Surş nam kimsenin ceylbinden yüz dokuz kuruş on pare ile kesesini kezâlik maznûn 'âleyh merkûm Mustafa âhz ve sirkât etmiş olduğu bi'l-muhâkeme tahakkuk eylediği halde ta'yin-i cezâsını talebinden 'ibaretti. Mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi zikr olunan jurnalların münderecâtını şifâhen dahi tekrar ve esas-ı da'vayı tasvir ile maznûn 'âleyh merkûm hakkında mahkemede mevcut olan diğer evrak dahi birleştirilerek tevcih-i mahkeme edilmesini talep etmesi üzerine maznûn 'âleyh merkûm hakkında mustantıklıktan tevdi olunan evrak dahi birleştirilerek (Sayfa 45) ol-babtaki yirmi numro ve 14 Nisan 314 tarihli mustantik kararnâmesi bi'l-kıra'e hulâse-i münderecâtı maznûn 'âleyh Mustafa ve refiki Cano'nun oğlu Mehmet 'arsa civarında mechulul isim bir Kürt çocuğunun koynundan üç kuruşunu âhz etmiş oldukları 'inde'l-istintâk tahakkuk eylediğinden Kanûn-ı Cezâ'nın kırkıncı maddesinden bi'l-istifade cenha ile luzûm-ı muhâkemelerine karar verildiğinden 'ibarettir.

Müdde-î şahıs sıfâtı ile mahkemede mevcut bulunan Hısn-ı Mansûr'un Haciveren karyesinden ve Hısn-ı Mansûr redif taburu efradından 'Âli Sori bin 'Ali'nin iddi'âsı soruldukte 'Atar Pazarı'nda yirmi pareye bir 'adet tarak mübaya'a edip hânesine gittiğinde para kesesinin nezdinde mevcut olmadığını görmesi ile

derhal gelip mezkûr tarağı mübaye‘a ettiği dükkan sahibinden su‘alinde görmediğini cevbinı vermesi üzerine orada bulunan tanıyamadığı çocuk taraflarından mezkûr keseyi hazır-ı bi’l-meclis maznûn ‘âleyh merkûm Mustafa almış olduğunu kendisine söylemesi ile kedisi de derhal gelip keyfiyeti ‘Âliye ye ihbar ettiğini ve Hükümet-i ‘Âliye’den zabtiyye gidip maznûn merkûmu der-dest zabıtâya getirilerek orada olunan su‘al üzerine inkarda bulunduğunu ve âhz olunan kesesinin derununda yüz dokuz kuruş olduğunu ba‘del’beyan maznûn ‘âleyh merkûm hakkında mucazât-ı kanûniyyenin icrâsını ve da‘va eylemesi üzerine maznûn ‘âleyh Mustafa dahi isitcvâp olundukta inkar-ı cürm etti. Mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi maznûn ‘âleyh merkûm Mustafa muhbir murahik olup fi‘il ve ‘amelinin neticesini fark ve temyiz eder ceraim ashabından bulunup kendisi de her bar bu gibi fi‘illere ictisâr etmekte bulunduğundan hakkında müekkât tevkif müzekkeresi tastiri ile muhâkemenin mevkûfen icrâsını talep etmesi üzerine bi’t-tezkir ber-mucib-i talep maznûn ‘âleyh merkûm Mustafa hakkında müekkât tevkif müzekkeresi tastiri ile muhâkemenin mevkûfen icrâsına ve diğer maznûn ‘âleyh Mehmet ile bu babtaki hukuk-ı ‘umûmiye şâhidlerine celb-nâme çıkarılmasına ve yevm-i muhâkemenin vakt-ı âhara ta‘likına müttefikân karar verilip ifhâm edilmiştir. 16 Nisan 314 tarihine musâdif olan Perşembe günü Heyet-i Mahkeme Reisi Fazîletli Hâlil Sırrı Efendi ile Â‘zâ Süleyman Efendi’nin ma‘zeretine mebnî bulunamamasından dolayı mahâkim-î nizâmiye teşkilatı kanûnun yirmi birinci maddesi mucibince yerine vekâlet eden mahkeme Başkâtibi ‘Abdulkadir ve Â‘zâ Ohannis Efendilerden teşekkül ederek mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi hazır olduğu halde maznûn ‘âleyh merkûm Mustafa usulen tevkifhânedan bi’l-celb hakkında vicâhen ve diğer maznûn ‘âleyh Mehmet’in âdem-i vüruduna mebnî hakkında giyâben muhâkeme-î ‘âleniyye icrâsına mübaderetle heyetçe tebeddül vuku‘una mebnî zabtı sabık bi’l-kıra’e münderecatının cereyân-ı mahkemeye muvafakâtını taht-i tasdika alındıktan sonra ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr’un Kab Cami‘i Şerif Mahallesi’nden kırk iki yaşında ‘allaf Şeyho namı diğeri Keliho’nun tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı sorulduktan Uludamlı Osman Kahya’nın oğlu ‘arsada nezdine gelerek para kesesi ile mührünü âhz ve sirkât etmiş olduklarını söylemesi ile mazâna üzerine maznûn ‘âleyh Mustafa’ya kese ile mührü

vermesini söylemeleri üzerine evvela (**Sayfa46**) inkar-ı cürmde bulunup, bi'l-ahâra mührü getirip vermiş olduğunu gözü ile görmeyip işittiğini ve diğer şâhid Hısn-ı Mansûr'un Musallâ Mahâllesi'nden yirmi beş yaşında Bakkal Mehmet bin Mahmud'un tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukta âdem-i ma'lumat beyan etmesi üzerine diğer şâhid Kab Cami'i Mahâllesi'nden otuz yaşında Belediye Çavuşu Mehmet Efendi bin 'Ömer Ağa'nın tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukta der hatır edemediği bir gün tanıyamadığı bir Kürt 'arsa civarında nezdine gelip koynundan para kesesi ile mührünü âhz ve sirkât etmiş olduklarını kendisine söylemesi ile kendisi de edindiği şüphe ve mazânne üzerine maznûn-ı merkûmandan gaib 'ani'l-meclis Mehmed-i taharri ettiğinde yüz para merkûmun yedinde zuhûr edip keyfiyeti merkûmdan su'linde hazır-ı bi'l-meclis Mustafa ile birlikte icrâ etmiş olduklarını merkûm Mehmed'in ikrâr ettiğini işitip Mustafa'dan bir şey işitmediğini îfâde ve ihbar eylemeleri üzerine bi't-tezkir ber-mucib-i talep ba-celb-nâme vürut etmeyen şâhid Helvacı Porsuk ve Hacı Mehmed'in oğlu Mustafa haklarında ihzâr müzekkeresi tastirine ve ma'zeret-i meşru'â beyan edemedikleri halde birer çaryek lira ceza-yı nakdi alınmasına ve diğer şâhid Ahmed'in oğlu Mustafa'nın redine ve yevm-i mahkemenin vakt-ı ahâra ta'likına dair karar verilip ifhâm olunmasını müteakıp maznûn 'âleyh Mehmet ile ihzârlarına karar verilen şâhid Porsuk ve Mustafa mahkemeye gelmeleri üzerine maznûn 'âleyh Kab Cami'i Mahâllesi'nden on üç yaşında Şerbetçi mücerret Cano'nun oğlu Mehmet bin Mehmet 'Âli isticvâp olundukta inkar-ı cürm etmesi ile şâhid maznûn 'âleyh Hısn-ı Mansur'un Musallâ Mahâllesi'nden On iki yaşında Mustafa bin Hacı Mehmed'in tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukta âdem-i ma'lumat beyan etmesine binaen diğer şâhid mahâlle-i merkûmeli otuz beş yaşında Kebapçı Mustafa nam-ı diğeri Porsuk bin Mehmet maznûnları tanıyıp, diğerlerini tanımadığını söylemesi ile emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukta bundan altı ve yedi mah evvel tanıyamadığı bir kürt nezdine gelip maznûn-ı merkûmandan Mustafa'nın mührü ile dokuz kuruş parasını âhz ve sirkât ettiğini söylemesi ile kendisi de merkûm Mustafa'nın yanına gidip keyfiyeti su'alinde mührü çarşıda bulmuş olduğunu söyleyerek paradan ma'lumatı olmadığını

söylediğini işittiğini ifâde etmesi ile bi't-tezkir ber-mıcib-i talep karar-ı sabık iktizasından diğer şâhid Mustafa'ya celb-nâme tebliğine, mahkemenin 20 Temmuz 314 tarihine musâdîf olan pazartesi günü hey'eti mahkeme zevat-i sâbikadan mürekkep olarak bi'l-ictima' mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi hazır olduğu halde maznûn 'âleyh merkûm Mustafa usulen tevkifhaneden getirilerek hakkında vicâhen ve diğer maznûn 'âleyh Mehmed'in âdem-i vüruduna mebnî giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına lede'l-ibtidâr zabt-ı sabık bi'l-kıra'e münderecatının cereyân-ı mahkemeye muvafakâtını taht-i tasdika alındıktan sonra karar-ı sabık iktizasında bulunan şâhid Mustafa namına çıkarılan (Sayfa47) celb-nâme Zirine Mahâllesi Muhtarı ve ihtiyarları taraflarından yazılan meşruhatta mahâllelerinde merkûm Mustafa namında kimse bulunmadığı lede'l-mu'ayene muharrer edüğü anlaşılmasına bina'en tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi'nin mutala'ası sorulduktaki maznûn 'aleyhima merkûmanın efalı mezkûreye ictsarları da 'inde'l-muhâkeme usulen sabit olamadığından bera't-i zimmetlerine karar verilmesini talep eylemekle ve şâyân-ı tetkik başka cihet dahi görülmediğinden emr-i mahkemenin dahi hîtâm bulduğu canib-i riyasetten ifhâm edildi.

İcâbı bi't-tezkir maznûn 'âleyh hazır-ı bi'l-meclis Mustafa ile gaib 'ani'l-meclis Mehmet haklarında icrâ kılınan muhâkeme-î 'âleniyye neticesinde maznûn-ı merkûmanın âhz ve sirkât fi'illerine ictisâr ettiklerine dair te'min-i vicdan eder derecede esbab-ı sübtiyye ye der-dest olamadığından ber-mıcibi iddi'â merkûmanın bera't-i zimmetlerine ve merkûm Mustafa sebep-i âharla mevkuf değil ise derhal ihlâ-i sebine ve usul-i muhâkemat-ı cezâiye kanûn-ı müekkâtın yüz yetmiş beşinci maddesi mucibince bu babta cereyân eden bi'l-cümle mu'amelatın fesh ve iptalına ve işin dahi hukuk-ı 'umûmiye nâmına takip olunduğu cihetle masarif-i mahkemenin mahâllı tahsili mevkûf olmasına üç yüz on altı senesi Rebi'ülevvel'inin on üçüncü ve üç yüz on dört senesi Temmuz'unun yirminci gününde kabil-i istinâf olmak üzere merkûm Mustafa hakkında veicâhen ve Mehmet hakkında giyâben müttefikân verilen hüküm ve karar mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi huzuru ile 'âlenen bi'l-kıra'e usulen tefhimi icrâ kılındı.

14 Rebi'ul'evvel 316 ve 21 Temmuz 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır.
Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge :26 (eksik)

Yek diğerini darp ve cerh eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhim olup, cümlesi Hısn-ı Mansûr'un Kab Cami'i Şerifi Mahâllesi'nden otuz beş yaşında dikici esnafından okuyup yazmak bilmeyen Deve'nin oğlu Hâlil bin Mehmet ve elli yaşında kezâlik dikici esnafın braderi olup, okuyup yazmak bilmeyen müte'ehhil çocuklu olduğunu beyan eden Deve'nin oğlu Hüseyin bin Mehmet ve diğeri gaib 'ani'l-meclis merkûm Hasan'ın 'ayâlı Hacı Semundi'nin kızı Fedişe Hatun haklarında Polis Komiserliğinden tanzîm olunan yirmi sekiz numro ve 14 Temmuz 314 tarihli polis jurnalı kazâ-yı mezbûr Bidâyet Mahkemesi cezâ kısmına tevdi olunmakla bi'l-murtala'a icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Temmuz'unun dördüncü Salı gününe karalaştırılmıştır.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Ceza Mahkemesi Reisi Fazîletli Hâlil Sırrı Efendi ile Â'zâ Süleyman Efendi'nin cürm-i meşhut vuku'una mebnî bulunamaması hesabi ile mahâkim nikabe teşkilatı kanûnunun yirmi birinci maddesi mucibince yerine vekâleten alınan mahkeme Serkatibi 'Abdulkadir ve Â'zâdan Ohannis Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine maznûn 'âleyhimden Hâlil bi'l-vürut diğeri maznûn 'âleyh evvelce zabıtâ canibinden taht-ı nazâretinde bulunduğu hesabi ile usulen bi'l-celb Polis Kiyork Efendi'nin talebi ile icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyelerine vicâhen lede'l-ibtidâr ol-babdaki (**Sayfa 48**) jurnâl cehren kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan jurnâlın hulâse-i me'âl-ı maznûn 'âleyhim merkûmunun yekdiğerini darp eyledikleri 'inde'l-muhâkeme tebeyyünü halinde tahdid-i cezâlarını talebinden 'ibarettir. Polis-i mûmâ-ileyh Kiyork Efendi ber-mucibi jurnâl şifâhen dahi icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye talebi ile esas-ı da'vayı tasvir eyledi. Müdde-î şahıs Hısn-ı Mansûr'un Kap Cami'i Şerifi Mahâllesi ahâlisinden otuz beş yaşında dikici esnafından Deve'nin oğlu Hâlil bin Mehmet'in iddi'âsı lede'l-istifsâr dünkü güne

Kara Musa tarafındanki kürüm bağına esnâyi garimette mezkûr bağın sınırından murur eylemekte iken maznûn ‘âleyh merkûm hazır-ı bi’l-meclis biraderi Hasan’ın zevcesi elinde bir kazgan olduğu halde suya giderken kendisine bi’t-te‘aruf mezbûreye hîtâben: ne için bağımın üzmünü kesiyorsun deyup söylemesi üzerine biraderinin zevcesi kendisine bir takım itâle-i lisân ederek yakasını çak etmiş olduğu gibi hazır-ı bi’l-meclis mezbûrenin zevcesi ve kendisinin dahi biraderi Hasan’ın üzerine gelerek elindeki kazma ile sol yüzüne darpla cerihadar ettiğinden hakkında lazım gelen mucazât-ı kanûniyyenin icrâsını talep ve da‘va eyledi. Şahıs Hısn-ı Mansûr’un Kap Cami‘i Şerifi Mahâllesi ahâlisinden elli yaşında dikici esnafından müte’ehhil çocuklu okuyup yazmak bilmeyen ve mahkûmiyet-i sabıkası olmadığını beyan eden Deve’nin oğlu Hasan bin Mehmet isticvâb olundukta inkâr-ı cürm eyledi. Ba-celb-nâme vürut eden şâhid şahıs Hısn-ı Mansûr’un Kap Cami‘i Şerifi Mahallesi ahâlisinden on altı yaşında culha tarafeynin ma‘rufu olup mani‘i şehâdet bir halını beyan eden Dellek ‘Abdulkadir oğlu Mehmed’in usulen emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatına muraca‘at olundukta müdde-î şahsı merkûm Hâlil ile maznûn ‘âleyh Hasan’ın zevcesi birbirine itâle-i lisân eylemeleri ve müdde-î şahsı merkûm maznûn ‘âleyhin zevcesine sebb etmesi maznûn ‘âleyh merkûm Hasan elindeki kazma ile müdde-î şahsı merkûmun yüzüne darb ile cerihadar eylediğini gözü ile gördüğünü ve müdde-î şahsı merkûmun dahi maznûn ‘âleyh merkûma bir taş atmış ise de isabet etmediğini îfâde ve ihbar eyledi. Kezâlik ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr’un Musallâ Mahâllesi’nden Belediye Müfettişi Şeyh Ağa’nın mahdumu yirmi üç yaşında dikici esnafından tarafeyni tanıyıp mani‘i şehâdet bir halı olmadığını beyan eden Mehmed’in dahi usulsen emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı soruldukdâ dünkü gün müdde-î şahsı merkûm ile beraber kürüm bağına gittiklerinde müdde-î şahıs ile maznûn ‘âleyhin zevcesi üzüm kesilmesi üzerine yek diğerine itâle-i lisânda buldukları gibi maznûn ‘âleyh dahi bağımın yukarısından gelerek müdde-î şahsın yere eğilmesi üzerine elindeki kazma ile darp ederek sol yüzünden cerihadar eylediğini gözü ile görmüş olduğunu îfâde ve ihbar eyledi.

Şahidân-ı merkûmannın zat ve şehâdetleri hakkında bir diyeceği olup diğer şâhid Müfettiş Şeyh Ağan’ın mahdumu Mehmet ile biraderi müdde-î şahıs Hâlil’in ileri derecede ahablıkları olduğundan şehâdetini kabul etmiyeceğini îfâde ve beyan

eyledi. Mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri Kiyork Efendi'nin mutala'ası soruldukta Hasan'ın zevcesini dahi celb müzekkeresi tastirini ve merkûm Hasan'ın mahkemesinin mevkufen icrâsını talep eylemekle bi't-tezkir maznûn 'âleyh merkûm hakkında müekkât tevkif müzekkeresi tastirine ve maznûn 'âleyh Hasan'ın zevcesi Hacı Gündüz'ün kızı Fedişe ye dahi celb müzekkeresi gönderilmek üzere mahkemenin 16 Temmuz 314 tarihine musâdif olan Perşembe gününe ta'likına Müttefikân karar verilip, ifhâm edilmiştir. 14 Temmuz 314 tarihine musâdif olan perşembe günü heyet-i mahkeme (sayfa 49-50 ve belge 27 eksik) (Sayfa 51) Harfiyyen tasdik eylemelerini mûte'akıb tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra Polis Kiyork Efendi'nin mutal'ası soruldukta maznûn 'aleyhimden Hamik ağanın müdde-î şahıs Vakkas'ı darp ve Abdi'yi 'Ali Ağalarla Hacı'nin dahi itâle-i lisânda bulunmuş oldukları 'inde'l-muhâkeme usulen sabit olduğundan maznûn-ı merkûmundan Hamik ağanın Kanûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu ve diğerlerinin dahi kanûn-ı mezkûrun iki yüz on dördüncü maddeleri ahkâmına tevfiikân ta'yin-i cezâları talep ve da'va eylemekle ve şâyân-ı tetkik başka cihet görülmemekle emr-i mahkemenin hîtâmı ifhâm oldu.

İcabı bi't-tezkir maznûn 'âleyhimden Hamik ağanın müde-i şahıs Vakkas'ı darp ettiği ve Abdi ve Hacı ve 'Âli Ağaların da itâle-i lisânda bulunmuş oldukları 'inde'l-muhâkeme istima' olunan şâhidlerin şehâdeti ve kendilerinin da'veta âdem-i icabet-i olarak amarâtı ile tahakkuk ederek ber-mucib-i talep bunlardan Hamik ağanın hareketi Kanûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesine muvafık olup metinde (cerh ve darp eger madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise darıp ve carih olan kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur veyahut buna bedel bir mecdiye altından beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp mecruh ve madruba verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur.) Diye muharrer edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfiikân ve merkûm Hamik Ağa'nın hapse alınacağı günden 'itibaren üç mah müddetle hapsine ve diğer maznûn 'âleyhim 'Abdi ve Hacı ve 'Âli Ağaların hareket-i vakı'aları da Kanûn-ı mezkûrun iki yüz on dördüncü maddesi ahkâmına muvafık olup, metinde dahi (Bir madde-i mahsusa isnadı olmayıp fakat ma'ayıpden bir şey tahsisi ile ya diğer suretle bir kimse diğer kimse hakkında muhil-i namus söz söyler veyahut şetm eyler ise yirmi dört sa'atten

bir haftaya kadar haps olunur veyahut buna bedel yarım mecdiye altundan üç mecdiye altununa kadar cezayı nakdi alınır.) diye muharrer bulunmasına bina'en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfişkân merkûmandan 'Abdi ve Hacı ve 'Âli Ağaların dahi hapse alınacakları günlerden itibaren bir mah müddetlerle hapislerine, seksen istintak ve elli 'îlâm ve yüz altmış kuruş suret ve tebliğ harcları ki cem'an iki yüz doksan kuruştan 'ibaret olan masarif-i muhâkemenin mahkûm-ı merkûmundan kafil-i bi'l-mal ka'idesine tevfişkân bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere üç yüz on altı senesi Rebi'ülevvel'inin on üçüncü ve üç yüz on dört senesi Temmuz'unun yirminci gününde giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve maddeteyn-i mezkûreteyn 'âlenen bi'l-kıra'e mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi huzuru ile usulen ifhâm edildi.

14 Rebi'ülevvel 316 ve 21 Temmuz 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 28

Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden Porto oğlu Mehemed'in hânesi duvarını tahrip eylemesi iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyh bulunan mahâlle-i merkûmeden otuz yaşında 'amele mütehhil çocuklu okuyup yazmak bilmeyen Kör Silo'nun oğlu Yusuf bin Süleyman hakkında verilen şikayetnâme ile muhâkeme-î 'âleniyye talebini Polis Komiserliğinden on beş numro ve 18 Temmuz 314 tarihli iddi'ânamesi Hısn-ı Mansûr Bidâyet Cezâ Mahkemesine vürut eden bi'l-mutal'ası icrâ-î muhâkeme-yi 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Temmuz'unun yirmi birinci gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye ye lede'l-ibtidâr ol- babtaki evrak-ı da'va Kâtib-i sani Ahmet Efendi ye cehren kira'et ettirildi. Zikr olunan karanâmenin hulâse-i me'âl-ı Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden Silo'nun oğlu Yusuf mahâlle-i merkûmeden Porto oğlu Mehmed'in hânesi divarının yapılmasına taraf hükümet-i 'Âliyyeden (**Sayfa 52**) izin verilmiş ise de bil-sebep fi'ilen mumana'at eylediği 'inde'l-muhâkeme tebeyyünü halinde ta'yin-i cezâsını

talebinden ‘ibarettir. Komiseri mûmâ-ileyh ber-mucibi iddi‘ânâme şîfâhen dahi icâr-î mahkeme-î ‘âleniyye talebiyle esas-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra maznûn ‘âleyhi Hısn-ı Mansûr’un Hoca ‘Ömer Mahâllesi’nden K r Silo’nun oğlu Yusuf isticvâp olundukta iddi‘â olunan duvar kendisi ile silk-i celil-i askeride bulunan iki nefer b raderi ve bir de hem şiresi Şeyhi’nin m lk  iken müdde-  şahs-ı merkûm yaptırılmasına kıyâm ettiği ve yaptırdığı halde kendilerinin hânelerine bütün m‘azereti olduğunu söyleyerek inkar-ı cürm eyledi.

Tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan edildikten sonra Komiseri mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi’nin mutala‘asına muraca‘at olundukta tarafeynin duvar-ı mezkûre mülkiyet da‘vasında bulunup, işte cezâyı mucip bir hal olmadığından işin ait olduğu mahkemeye muraca‘at edilmesine karar verilmesini talep ve da‘va eyledi. Bunun  zerine maznûn-ı merkûmundan ne diyeceği istifsâr olundukta ifâde-i sabikasını tekrar eylemesi ile tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hitâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

Cereyan-i mahkeme-  tasvir eden bi’l-cümle evrak-ı da‘va nazâr-i tetkik ve mutala‘adan imrar edildikten sonra icabı bi’t-tezkir münazâ fih olan duvara tarafeyn mülkiyet iddi‘asında bulunup, işte dahi mucib-i cezâ bir hal dahi görülmediğinden ber-mucib-i iddi‘  tarafeyne ait olduğu mahkeme ye muraca‘atta muhtar kılınmasına ve haksızlığı ciheti ile yalnız elli kuruştan ‘ibaret olan ‘ l m harcının dahi müdde-  şahıs Mehmet’ten alınmasına kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı senesi Rebi‘ lahır’ın on dördüncü ve üç on dört senesi Temmuz’unun yirmi birinci gününde vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi huzuru ile ‘ lenen bi’l-kıra’e cânib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

15 Rebi‘ levvel 316 ve 22 Temmuz 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür  ‘z  Mühür  ‘z  Mühür Reisi mahkeme Mühür

Belge: 29

Hısn-ı Mansûr’un Hoca ‘Ömer Mahâllesi’nden Hacı Monla Zade Nureddin Efendi ile Köşkar ‘Abdur’r-ahman ve Köşkar Mehmet ve Konduracı Süleyman ve

Musallâ Mahâllesi'nden Cafneli oğlu Mısto ve Mullâ 'Âli ve Halvacı Hasno ve Çalkayış'ın oğlu Salih'in kürum bağlarından geceleyin üzüm sirkât eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhim olan Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden yirmi beş yaşında culha müte'ehhil çocuklu okuyup yazmak bilmeyen Seyyit Veli'nin oğlu Mehmet bin Veli ve mahalle-î merkûmeli yirmi yaşında Köşkar (.....) okuyup yazmak bilmeyen Maşot oğlu İbrahim bin Hâlil ve Eski Saray Mahâllesi'nden on altı yaşında culha mücerret okuyup yazmak bilmeyen Kuri Kafa'nın oğlu Mahmut Bin Mehmet haklarında muhâkeme-î 'âleniyye talebini mutezamın Polis Komiserliğinden otuz iki numro ve 18 Temmuz 314 tarihli jurnâl Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'a icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Temmuz'unun yirminci Pazartesi gününe tensîp edilmiştir.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Hâlil Sırrı Efendi ile Â'zâdan Süleyman Efendi'nin berâyı tahkikat cürm-i meşhude gittiğinden mahâkim-i nizamiye teşkilatı kanûnun yirmi birinci maddesi mucibince yerine vekâlet eden mahkeme Başkâtibi 'Abdulkadir ve Â'zâ Ohannis Efendilerden teşekkül eylediği ve müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi'nin hazır olduğu halde müdde-i şahs-ı merkûm Nureddin Efendi ve rufakası ve maznûn 'âleyhim Mehmet ve İbrahim ve Mahmut mahkemeye bi'l-vürut ve vicâhen mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtidârla ol-babtaki jurnâl Katib-i sani Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan jurnalın hulâse-i me'âl-ı (**Sayfa 53**) maznûn 'âleyhim merkûmun Mehmet ve İbrahim ve Mahmut Temmuz'un on sekizinci Cumartesi gecesini müdde-î şahısların kürum bağlarına bi'd-duhûl üzüm sirkât eylemeleri ve maznûn-ı merkûmundan Mehmet mezkûr bağlarda der-dest olunarak taht-ı nazârete alınmış olduğundan haklarında mucazât-ı kanûniyyenin icrâsı ile mezkûr bağlardan ne miktar üzüm sirkât olunduğu ma'lum olmak üzere keşfine me'mur i'zamı talebinden ibarettir. Mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi ber-mucib-i jurnâl şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esası da'vayı tasvir eyledikten sonra müdde-î şahıs Nureddin Efendi ve rufakası suret-i iddi'âları

sorulduktaki maznûn ‘âleyhim hazır-ı bi’l-meclis Mehmet ve İbrahim ve Mahmut geceleyin kürüm bağlarına bi’d-duhûl me’murlar tarafından olunan keşifnâme mucibi iki yüz beş kuruşluk üzümünü sirkât etmiş olduklarından haklarında mucazât-ı kanûniyyenin icrâsı ile mesruk üzüm bedeli olan iki yüz beş kuruş ile me’murlara verilen ücret-i keşfiyyenin maznûn-ı merkûmundan tahsili ile kendilerine ‘itâsını talep ve da‘va eylemeleri üzerine maznûn ‘âleyhimden Mahmut isticvâp olunduktaki hazır-ı bi’l-meclis diğer maznûn İbrahim ve Mahmut akşamleyin nezdine gelip üzüm bağına gitmesini kendisine teklif etmeleri üzerine kendisi kalkıp merkûmanla birlikte İbrahim’in kürüm bağına gidip orada bir parça üzüm ekleyip yattıklarını ve sa‘at dörtten sonra kalkıp hânelerine gelecekleri sırada orada bulunan bağların bekçileri kendilerine doğru gelerek geceleyin neye geldiklerinin söyleyerek refiklerinden İbrahim ve Mahmut firar ettiklerini ve kendisi dahi bekçi’yi merkûmun der-dest ederek hükümete götürüp teslim ettiklerini söyleyerek inkâr-ı cürm etmesi üzerine cânib-i riyasetten lede’s-sual refiklerinin ne için firar eylediklerini bilemediğini söyledi. Diğer maznûn İbrahim ve Mahmut dahi ayrı ayrı isticvâp olduklarında inkâr-ı cürm ederek maznûn-ı merkûm Mehmet ile leyle-i mezkûrede birlikte bağa gitmediklerini ve merkûm Mehmet’in kendilerine iftirada bulunduğunu söylemeleri üzerine maznûn-ı merkûm Mehmet ‘ten leyle-i mezkûrede merkûmanla bağa gittiklerini gören olup, olmadığı sorulduktaki esnâyı rahda Hoca ‘Ömer Mahâllesi’nden Behisnili Mehmet ve Hesno’nun oğlu diğer Mehmet’in gördüklerini söyledi. Ba-celb-nâme vürüt eden şâhid Hısn-ı Mansûr’un Kab Cami’i Mahâllesi’nden yirmi beş yaşında Bekçi Mehmet bin Yusuf ve Yeni Pınar Mahâllesi’nden altmış yaşında İbana’nın oğlu Bekçi ‘Ömer bin (.....) ve Sıratut Mahâllesi’nden elli yaşında Bekçi Şeyho bin Mehmet ve İmamağası Mahallesi’nden kırk yaşında Bekçigilleri Mahmut bin Mehmet’in tarafeynin bildikleri olup, mani’i şehâdet bir halleri olmadıklarını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ münferiden ma‘lumatlarına muraca‘at olunduktaki bunlardan Mehmet bin Yusuf leyle-i mezkûrede bağları gezer iken müdde-î şahıslardan Misto’nun yanında eşahs-ı selâse-i görüp, der-destlerine doğru gittiğinde firâr ettiklerinin ve kendisi ile diğer rufakaları bekçilerle birlikte merkûmunu takip ederek der-dest ettiklerini ve diğer iki şahsın der-destine muvaffak olmadıklarını ve der-dest edilen Mehmet’ten firâr eden rufakaları kim olduğu sualine karşı hazır-ı bi’l-meclis İbrahim ile Mahmut olduğunu

ikrarını işittiğini söylemesi ile diğer şâhid Şeyho ve Mahmut ve ‘Ömer’in dahi ma‘lumatlarına muraca‘at olundukta şâhid-i merkûm Mehmed’in şehâdetini harfiyen tasdik eylemeleri ile maznûn ‘âleyhimden Mehmet tarafından beyan olunan şâhid Hesso’nun oğlu Mehemed’in (.....) sırasında hazır olduğu anlaşılması ile getirilerek maznûnlardan İbrahim (....) olup, diğerleri tanıdığını ve mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-ı tahlifi bi’l-icra ma‘lumatı suâl olundukta âdem-i ma‘lumat beyan eylemesini muteakıb mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi maznûn ‘âleyhim Mehemet ve İbrahim ve Mahmut haklarında müekkât tevkif müzekkeresi itâsı ile muhâkemenin mevkuften icrâsını (**Sayfa 54**) ve maznûn Mehmet tarafından beyan olunan şâhid Behisnili Mehmet hakkında celb-nâme çıkarılmasını talep eylemesine mebnî bi’t-tezkir ber mucib-i talep maznûn ‘âleyhim merkûmun Mehmet ve İbrahim ve Mahmut haklarında müekkât tevkif müzekkeresi itâsına ve şâhid Behisnili Mehmet hakkında celb-nâme çıkarılmasına ve yevm-i muhâkemenin vakt-ı âhâra ta‘likına karar verilip tarafeyne ifhâ edilmiştir. 21 Temmuz 314 tarihine musâdîf olan Salı gününe Heyet-i Mahkeme Reisi Fazîletli Hâlil Sırrı Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül ederek mu‘âvinlik vazâifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi hazır olduğu halde maznûn ‘âleyhim mevkuft Mehmet ve İbrahim ve Mahmut usulen tevkifhaneden bi’l-celb vicâhen ve ikmalen mahkeme-î ‘âleniyyeleri icrâsına bi’l-ibdar heyetçe tebeddül vukuna mebnî zabt-ı sabık bi’l-kıra’e münderecatının cereyân-ı mahkemeye muvafakâtını taht-i tasdika alındıktan sonra ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr’un Hoca ‘Ömer Mahâllesi’nden otuz beş yaşında renc-ber Behisnili Mehmet bin ‘Ali’nin maznûn ‘âleyhim bildikleri olup mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı sorulduktan tahminen bundan üç gün evvel geceleyin akşam ile yatsı vaktinin meyanesinde maznûn ‘âleyhim hazır-ı bi’l-meclis İbrahim ve Mahmut ve Mehmet kendisine bahçesinin önünden geçerek Pirun Nehri’ne doğru gittiklerinin görüp ale’s-sabah maznûn ‘aleyhimin bağlardan üzüm sirkât etmiş olduklarını işittiğini söylemekle maznûn ‘âleyhimden diyecekleri sorulduktan bir diyecekleri olmadıklarını söylemeleri üzerine tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mu‘âvinlik vazâifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi’nin mutala‘ası sorulduktan maznûn ‘âleyhim merkûmun Mehmet ve İbrahim ve Mahmut fi‘ili sirkâtın fa‘illeri oldukları ‘inde’l-muhâkeme istima‘

olunan hukuk-ı ‘umûmiye şâhidlerinin ‘ale’-d-derecât vuk‘u bulan şehâdetleri ve merkûmundan Mehmet inkrar-ı müevveli ile sabit olduğundan Kanûn-ı Cezâ’nın iki yüz yirmi beşinci maddesi mucibince ta‘yin-i cezâları talep ve da‘va etmesi ile maznûn ‘âleyhimden son diyecekleri sorulduktan ifâde-i sabıkaları tekrar etmeleri ile ve şâyân-ı tetkik başka cihet dahi görülmemekle muhâkemenin hîtâm bulunduğu cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

İcabı bi’t-tezkir maznûn ‘âleyhim İbrahim ve Mehmet ve Mahmut leylen müdde-î şahısların kürum bağlarına dühûl ederek keşifnâme mucibi iki yüz beş kuruşluk üzümünden sirkât etmiş oldukları, maznûn-ı merkûmundan Mehmed’in mevkufen vuk‘u bulan ikrârı ve hukûk-ı ‘umûmiye şâhidlerinden Bekçi Mehmet ve Mehmet ve Şeyho ve ‘Ömer’in dahi sarık-ı merkûmun üç nefer olup, birisini der-dest ederek diğer iki neferin firar ettiklerini ihbar eylemeleri ve şâhid Behisnili Mehmed’in dahi leyle-i vaka‘ da yatsı vaktinden evvel maznûn ‘âleyhim merkûmunun üçü birlikte mezkûr bağlara taraf gittiklerini haber vermesi üzerine ve fi‘ili sirkâtın vuku‘da keşf-i der vak‘ası ile müsbet bulunması edile ve emaratı ile sabit olup hareket-i vakı‘aları ber-mucib-i iddi‘â Kanûn-ı Cezâ’nın iki yüz yirmi altıncı maddesi hükmüne muvafık olup, metinde de (Mezru‘at ve sair intifâ‘ olunan mahsulat-ı ‘ardiye henüz biçilmiş ve koparılmış olmadığı halde gerek kufa ve gerek torba ve bunun esmalî şeylerle ve gerek ‘araba ve civanan vasitâsı ile veya birkaç kişi ma‘rifeti ile sirkât vuku‘ bulunduğu halde buna mücasir olanlar yirmi dört saatten üç maha kadar haps olunur.) diye muharrer edüğüne bina’en ve bu madde ahkâmına tevfişkân maznûn ‘âleyhim merkûmun İbrahim ve Mehmet ve Mahmut’un bidâyet-i tarihi-i tevkifleri olan üç yüz on altı senesi Rebi‘ülevvel’in on üçüncü ve üç yüz on dört senesi Temmuz’unun yirmi birinci gününden ‘itibaren ‘âle’s-seviyye birer buçuk mah müddetlerle hapislerine ve ber-mucib-i keşifnâme mesruk üzüm bedeli olan iki yüz beş kuruş ile ücret-i keşf olarak me’murlara verilmiş olan iki mecdiyenin mahkûm ‘âleyhimden bi’l-âhz müdde-î şahıslara itâ ve teslimine, altmış zabıt ve elli kuruş ‘ilâm harcları ki cem‘an yüz on kuruştan ‘ibaret olan masarif-i mahkemenin (Sayfa 55) merkûminin merkûmundan kefil-i bi’l-mal kidesine tevfişkân bi’t-tahsil âdliye veznesine teslimine ve huku-ı şahsiye ‘ilâm harcı olan beş kuruşun dahi mahkûm ‘âleyhim İbrahim ve Mehmet ve Mahmut’a ait olmak üzere edillelerde

müdde-î şahıs Nureddin Efendi ve rufakasından bi'l-âhz irad kayd edilmesine, kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı senesi Rebi'ülevvel'inin on dördüncü ve üç yüz on dört senesi Temmuz'unun yirmi birinci gününde vicâhen ekseriyetle verilen hüküm ve karar ve metn-i kanûn mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi huzuru ile 'âlenen bi'l-kıra'e usulen tefhimi icrâ kılındı.

15 Rebi'ülevvel 316 ve 22 Temmuz 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 30

Hısn-ı Mansûr'un (silik) den (silik) Hesso Kali'nin keyfiyet-i darbindan dolayı maznûn 'âleyhima olan Terman karyesinden renc-ber müte'ehhil çocuksuz okuyup yazmak bilmeyen Mıçı Şin oğlu Mahmut bin Mustaf ve karye-i merkûmeden Bekir oğlu Hasan'ın muhâkeme-î 'âleniyyeleri talebini mutezammin Polis Komiserliğinden verilen otuz bir numro ve 18 Temmuz 314 tarihli jurnâl Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesinin cezâ kısmına tevdi olunmakla bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Temmuz'unun yirmi ikinci Çarşamba gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Hâlil Sırrı Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesinin bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi hazır bulunduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-î şahıs Hesso Usı Kali ile maznûn 'âleyh merkûm Mahmut mahkemeye bi'l-vürut diğer maznûn 'âleyh Hasan'ın âdem-i vüruduna mebnî vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Polis Kiyork Efendi'nin darp mebni dahi Mehmet hakkında vicâhen ve gelmeyen Hasan hakkında giyâben icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye ye lede'l-ibtidâr ol-babtaki polis jurnâlı cehren kira'et ettirildi.

Zikr olunan jurnâlın hulâse-i me'âl-ı maznûn 'âleyhima merkûman Mahmut ve Hasan'ın müdde-î şahısı merkûm Hesso Usı Kali'yi darp ve cerh eyledikleri 'inde'l-muhâkeme usulen tebeyyünü halinde tahdid-icezâlarını talebinden 'ibarettir. Polis-i mûmâ-ileyh Kiyork Efendi ber-mucib-i jurnâl şifâhen dahi mahkeme-î

‘âleniyye icrâsını talebi ile esas-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra müdde-î şahıs merkûm Hısn-ı Mansûr’un Terman karyesinden Hesso Usı Kali’den suret-i iddi‘âsı suâl olundukta bundan evvel maznûn ‘âleyhimadan hazır-ı bi’l-meclis Mahmut ve bıraderi Ebuzer (silik) bi’l-muhâkeme mahkemece mahkûm edilip, merkûmandan Ebuzer der-dest olunarak hapis olunduktan sonra merkûm Mahmut ile bıradertzadesi (silil) için Ebuzer’i hapis ettirdik diyerek kendisini darp ve başından cerh etmiş olduklarından haklarında mücazât-ı kanûniyyenin icrâsını talep eyledi. Maznûn ‘âlayh merkûm karye-i merkûmeli yirmi beş yaşında renc-ber müte’ehhil çocuksuz okuyup yazmak bilmeyen Mıçı Şin oğlu Mahmut bin Mustafa lede’l-isticvab inkâr-ı cürm eyledi. Ba-celb-nâme vürut eden şâhid karye-i merkûmeli otuz yaşında renc-ber Şin oğlu Hacı bin Şahin diğeri karye-i merkûmeli otuz yaşında renc-ber Ebuzer bin Şeyho ve diğeri kırk beş yaşında renc-ber Kalender bin Yusuf’un tarafeynin bildikleri olup, mani‘i şehâdet bir halleri olmadıklarını söylemeleri ile emr-i tahlifleri bi’l-icrâ ma‘lumatlarına muraca‘at olundukta bunlardan Hacı ifâdesinde kendisi gözü ile görmeyip fakat maznûn-ı merkûmanla müdde-îyi merkûm münazâ‘a ederek müdde-î merkûm Hesso’nun başından cerh olduğu için şikayete gittiğini isttiğini tezkar ve Ebuzer de maznûn ‘âleyhimadan hazır-ı bi’l-meclis Mahmut ve Hasan müdde-î merkûm (**Sayfa 56**) Hesso’yı darp ederek başından cerh ettiklerini gözü ile gördüğünü ihbar ve Kalender dahi şâhid-i merkûm Ebuzer’in şehadetini tasdik etmesi üzerine lede’s-suâl maznûn ‘âleyh merkûmanın mısas tabir olunur değnekle vurduklarını gördüklerini, şâhid-i merkûman Ebuzer ve Kalender söylediler.

Maznûn ‘âleyh merkûmun şâhidân-ı merkûmanın zat ve şehâdetlerine karşı diyeceği sorulduktan merkûmandan Ebuzer ile bir ‘arazi meselesinden dolayı miyaneleri olmadığı ve diğeri ile de yine miyaneleri olmadığı söylemesi üzerine evrak-ı da‘va meyanında mevcut olup, 18 Temmuz 314 tarih ve Belediye Tabip Vekili Haydar Efendi imza ve mührü ile memhur rapor cehren bi’l-kıra’e hulâse-i me‘âl-ı Terman karyesinden Hesso Usı kali lede’l-mu‘ayene merkûmun yüzünün sol tarafında ve başının ön tarafında alet-i gayrı katı‘a ile cerh ve vücudunda eser-i darptan dolayı morluk ‘alameti görülmüş ve cerhatı on günde şifâyab olacağı da tıbben anlaşılmiş edildiğini mutevidir.

Tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra Polis Kiyork’nin mutala‘ası sorulduktaki maznûn-ı merkûmanın müdde-î şahsı darp ve cerh ettikleri ‘inde’l-muhâkeme sabit olduğundan Kanûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi mucibince ta’yini cezalarını talep etmesi üzerine son diyeceği maznûn-ı merkûmdan sorulduktaki ifâde-i sabıkalarını tekrar etmesine mebnî şâyân-ı tetkik başka cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hitâm bulunduğu ifhâm olundu. Cereyan-ı mahkeme-î tasvir eden zabıtnâme münderecatı nazâr-ı tetkik ve mutaladan imrar edildikten sonra icabı bi’t-tezkir maznûn ‘aleyhima merkûmandan hazır-ı bi’l-meclis Mahmut ile da‘vete icabet etmeyen Hasan’ın müdde-î şahsı Hesso’yu darp ve cerh ettikleri ‘inde’l-muhâkeme istima‘ olunan hukuk-ı ‘umûmiye şahidlerinden Ebu zer ve Kalender’in şehâdetleri ve kıra’et olunan tabip raporu münderecatı ile sabit olup, hareket-i vakı‘aları dahi ber-mucib-i iddi‘â Kanûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi ahkâmına muvafık bulunmuş, metinde (cerh ve darp eğer madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise carih ve darûp olan kimse bir haftadan bir seneye kadar hapis olunur veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp, mecruh ve madruba verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icra olunur.) diye muharrer ve mestur bulunmasına bina’en ve madde-i mezkûre ahkâmına tevfişkân merkûmandan Mahmut’un on beş gün ve gaib ‘ani’l-meclis (silik) in dahi bir hafta müddetlerle hapislerine, on zabıt ve elli kuruş ‘îlâm harclarının merkûmandan kefil-i bi’l-mal ka‘idesine tevfişkân ve kırk kuruş suret ve tebliğ harcının dahi ayrıca Hesso’dan bi’t-tahsil âdliye veznesine teslimine Mahmut hakkında kabil-i istinaf olmak üzere vicahen ve Hasan hakkında kabil-i itiraz olmak üzere üç yüz on altı senesi Rebi‘ül’evveli’nin on beşinci ve üç yüz on dört senesi Temmuz’unun yirmi üçüncü gününe giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kanûn Pois Kiyork Efendi huzuru ile ‘âlenen bi’l-kıra’e canib-i riyasetten usulen ifhâm olundu.

16 Rebi‘ülevvel 316 ve 24 Temmuz 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 31

Hısn-ı Mansûr'un Yeni Pınar Mahâllesi'nden Soyтары (.....) oğlu Mehemet 'Âli bin Hüsnu'yi darp eylemesi iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyh olan Kab Cami'i Mahâllesi'nden on altı yaşında mütee'hhil çocuklu Köşkar Koço Ebuzer'in oğlu Ahmet'in muhâkeme-î 'âleniyyesi talebini mutezamın Polis Komiserliğinden otuz yedi numro ve 9 Ağustos tarihli Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutal'a icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Ağustos'unun onuncu Pazartesi gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli (Sayfa 57) Hâلیل Sırrı Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesinin bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi'nin ma'zeretine mebnî yerine vekâleten mahkemenin ikinci Kâtibi Ahmet Efendi hazır olduğu halde ve müdde-î şahıs Mehmet 'Âli ile maznûn 'âleyh merkûm Ahmet mahkemeye bi'l-vürut icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye vicâhen bi'l-ibtidâr ol-babtaki jurnâl cehren kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan jurnâlın hulâse-i me'âl-ı müdde-î merkûm Mehmet 'Âli ile maznûn-ı merkûm Ahmet âhz û ata üzerine mün'azâ ederek maznûn-ı merkûm Ahmet müdde-î şahıs Mehmet 'Ali'yi darp ve başından cerh etmiş olduğundan bil'muhâkeme tebeyyünü halinde ta'yin-i cezasını talebinden ibarettir. Müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi-l-vekâle îfâ eden Ahmet Efendi mezkûr jurnâlın meâl-ını şîfâhen dahi bit'tekrar mahkeme-î 'âleniyye icrasını talep ve esas-ı davayı tasvir eyledikten sonra müddeî merkûm 'Ali'nin suret-i iddi'âsı istifsâr olundukta maznûn-ı merkûm ile latife ederken başı dükkanının kapağına değerek mecrûh olduğunu ve eser-i cerhten aklı başında olmadığından gelip şikayet etmiş edüğünü söylemesi üzerine maznûn 'âleyh merkûm Ahmet dahi isticvâp olundukta müdde-î şahıs ile latife ederken başı dükkanının kapağına değerek yaralandığını söyleyerek inkar-ı cürm etmesine mebnî vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr'un Yeni Pınar Mahâllesi'nden Köşkar yirmi yaşında 'Ömer Bin 'Âbdi ile mahâlle-i merkûmeli yirmi dört yaşında Köşkar Hacı 'Ömer bin İbrahim Hâلیل'in tarafeynin bildikleri olup, mani'i şehâdet bir halleri olmadıklarını söylemekle usulen emr-i tahlifleri bi'l-icrâ ayrı ayrı ma'lumatlarına muraca'at olundukta bunlardan 'Ömer ifadesinde

müdde-î şahıs Mehmet ‘Ali ile maznûn ‘âleyh Ahmet bir sahtiyan üzerine münazâ‘a ederek merkûm Ahmet ayakkabı ile müdde-î Mehmet ‘Âli’yi başından vurup cerh ettiğini ve müdde-î merkûmun maznûn ‘âleyhâ itâle-i lisân ettiğini gözü ile görüp işittiğini söylemesi ile diğer şahid Hacı ‘Ömer dahi ifâdesinde şahid-i merkûm ‘Ömer’in şehâdetini harfîyen tasdik etmesi üzerine maznûn ‘âleyh merkûmdan diyeceği sorulduktan ifâde-i sabikasını tekrarla şahidler hakkında diyeceği olmadığını söylemesi ile tahkikatın bundan ‘ibaret beyan edildikten sonra mu‘âvivlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Ahmet Efendi'nin mutalası sorulduktan maznûn ‘âleyh merkûm Ahmet müdde-îyi merkûm Mehmet ‘Âli’yi darp ve cerh ettiği istima‘ olunan şahidân-ı merkûman ‘Ömer ve Hacı ‘Ömer’in şehâdeti ve kendisinin müevvelen vuku‘ bulan ikararı ile sabit olan Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfiân merkûm Ahmet'in ta'yini cezâsına ve müdde-î merkûm Mehmet ‘Âli'nin maznûn ‘âleyh merkûm Ahmed'e itâle-i lisânda bulunmuş olduğu hukuk-ı ‘umûmiye şahidleri tarafından ihbâr olunmakta ise de bu gibi itâle-i lisân maddeleri hukuk-ı ‘umuiyye den ma‘dut olmayıp hukuk-ı şahsiyyeden bulunmakla bu babta merkûm Ahmed'in iddi‘âsı var ise ayrı vecih ikâme-i da‘va ile şikayetnâme itâsına karar verilmesini talep eylemekle son diyeceği maznûn-ı merkûmdan sorulduktan ifâde-i sabikasını tezkâr ve başka diyeceği olmadığını söylemekle ve şâyân-ı tetkik başka cihet görülmemekle emr-i mahkemenin hitâm bulunduğu ifhâm olundu. İcabı bi't-tezkir maznûn ‘âleyh merkûm Ahmet ile müdde-î şahıs Mehmet ‘Âli ile kavlen münazâ‘a ederler iken başından darp ve cerh ettiğini ‘inde'l-muhâkeme istima‘ olunan huku-ı ‘umûmiye şahidleri ‘Ömer ve Hacı ‘Ömer’in şehâdetleri ve maznûn-ı merkûmun müevvelen vuku‘ bulan ikrârı ile sabit olup hareket-i vakı‘ası ber-micib-i iddi‘â Kânûn-ı cezânın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi ahkâmına muvafık bulunmuş metinde (cerh ve darp eğer madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise carih ve darüp olan kimse bir haftadan bir seneye kadar hapis olunur veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp, mecruh ve madruba verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur.) diye muharrer edüğüne bina‘en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfiân ve merkûm Ahmed'in hapse gireceği günden ‘ititbaren bir hafta müddetle hapsine (**Sayfa 58**) ve müdde-î merkûm Mehmet ‘Âli'nin maznûn-ı merkûm Ahmed'e itâle-i lisânda bulunmuş olduğu şahidân-ı merkûman taraflarından ihbar olunmuş ise de bu gibi itâle-i lisân maddeleri

huku-ı şahsiyyeden bulunmakla kezâlik ber-müciib-i iddi'â merkûm Ahmed'in bu babta bir iddi'âsı var ise şikayetnâme 'itâsına hkkı baki kalmasına, on zabıt ve elli kuruş 'îlâm harcları ki cem'an altmış kuruştan 'ibaret olan masarif-i mahkemenin mahkûm 'âleyh merkûm Ahmet'ten bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı senesi Rebû'l-Ahır'ının dördüncü ve üç yüz on dört senesi Ağustos'unun onuncu gününde vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-ı kânûn mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen tefhimi icrâ kılındı.

5 Rebi'ülahir 315 ve 11 Ağustos 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:32

Mahâllat arasında dolaşarak rast geldiği genç çocuklara harf inzarlık eylediği iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyh olan Hısn-ı Mansûr'un Heşteran karyesinden elli yaşında mücerret seele takımından Hacı Ahmet bin Hesso'nun mahkeme-î 'âleniyyesi mutezamın Polis Komiserliğinin otuz altı numro ve 8 Ağustos 314 tarihli jurnâlı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutal'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Ağustos'unun onuncu Pazârtesi gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Hâlil Sırrı Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesinin bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi hazır olduğu halde maznûn 'âleyh merkûm Hacı Ahmet namı diğeri Haco mahkemeye bi'l-vürut vicâhen icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyelerine bi'l-ibtidâr ol-babtaki jurnâl Kâtib-i sâni Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan jurnâln hulâse-i me'âl-ı maznûn 'âleyh Haco Derviş kıyafesinde olduğu halde çarşı va mahâllat arasında dolaşıp, rast geldiği genç çocuklara el ve lisânla sarkıntılık ve tehdit eylediğinden celbi ile bi'l-muhâkeme tebeyyün eylediği halde ta'yin-i cezâsını talepten 'ibarettir. Mu'âvinlik vazifesinin bi'l-vekâle îfâ eden

Polis Kiyork Efendi ber-mucib-i jurnâl şîfâhen dahi mahkeme-î ‘âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra maznûn ‘âleyh merkûm Hacı isticvâp olundukta kendisi mecnun olup, bir şeyden ma‘lumatı olmadığını söyleyerek inkâr-ı cürm etmesi üzerine ba-celb-nâme vürüt eden şâhid Hısn-ı Mansûr’un Kab Cami‘i Mahâllesi’nden otuz beş yaşında Urfalı oğlu ‘Ali bin Mehmed’in maznûn ‘âleyhiyi bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahkifi bi’l’icrâ ma‘lumatı sorulduktan kendisi gözü ile bir şey görmeyip beş-altı yaşında iki nefer oğlan çocukları bulunup geceleyin uykuda : Deli Haco geliyor ve zekerini uzatıyor diyerek korktuklarını söyledi. Diğer şâhid Hoca ‘Ömer Mahâllesi’nden elli yaşında Mehemet namı diğeri Baba Kürdi bin Ahmet’in maznûn ‘âleyh merkûm bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahkifi bi’l’icrâ ma‘lumatı sorulduktan Boz Beg oğlu Şeyho’nun sekiz yaşında kız çocuğu yoğurt satmaktan gelirken ağladığını görüp : ne için ağladığını mezbûreden sualinde Haco’nun kendisine dolaştığını beyan ettiğini işittiğini ifâde etmesi üzerine maznûn ‘âleyh merkûmdan şahidân-ı merkûmanın şehâdetlerine karşı diyeceği sorulduktan ağlayarak sükut etmesi üzerine tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mu‘âvinlik vazifesinin bi’l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi’nin mutalası sorulduktan maznûn ‘âleyh merkûm Haco çarşı ve mahâllat arasında dolaşarak rast geldiği genç çocuklara harf inzarlık etmiş olduğu usulsen sabit olduğundan kânûn-u cezânın iki yüz ikinci maddesinin ilavesi hükmüne tevfikân tahdid-i cezâsını talep eylemekle son diyeceği maznûn ‘âleyh merkûmdan sorulduktan ağlayarak bir takım saçma (**Sayfa 59**) sözlerde bulunmakla ve şâyân-ı tetkik başka cihet görülmemekle emr-i mahkemenin hitâmı ifhâm olundu. İcabı bi’t-tezkir maznûn ‘âleyh denilen merkûm Haco’nun akli başında olmayıp muhilu’ş-şu‘ur olduğu halde şurada burada dolaştığı derviş haline ve huzur-ı mahkemedek ki hareketine ve sekenatına nazâran merkûmun mecnun olduğu anlaşıldığı gibi şâhidlerin şehâdetinden dahi müsteban olunmasına bina’en mu‘âvinlik vazifesinin bi’l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi’nin bu babtaki mutala-i gayr-i musibesinin reddi ile Kânûn-ı Cezâ’nın kırk birinci maddesi hükmüne tevfikân merkûm Haco’nun mu‘afiyetine ve iş hukuk-ı ‘umûmiye nâmına takip edildiğinden masarif-i mahkemenin mahâllı tahsili mefkut olmasına kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı sensi Rebi‘ülahir’inin dördünüc ve üç yüz on dört senesi Ağustos’unun onuncu gününde vicâhen ve müttefikân verilen

hüküm ve karar mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi huzuru ile bi’l-kıra’e usulen cânib-i riyasetten tefhim icrâ kılındı.

5 Rebi‘ülahır 315 ve 11 Ağustos 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür ‘A‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:33

Hısn-ı Mansûr’un Tuzık karyesinden Mustafa ağazâde Hamik Ağa’nın bir bab hânesinin hedm ve tahrüp edilmesi iddi‘â olunmasından dolayı maznûn ‘âleyhim olup, Jırna karyesinden Ahmet ağazâde Hamik Ağa ve Tuzık Karyeli elli yeşında renc-ber müte’ehhil çocuklu Vakkas bin Hacı ve yirmi beş yaşında renc-ber müte’ehhil çocuksuz Abı Heviski bin Hesso ve elli yaşında mücerret Mesti namı diğeri Müslüm bin ‘Âli ve kırk yaşında renc-ber müte’ehhil çocuklu Mustafa Turan bin Bekir nam eşhasın luzûm-ı muhâkemelerine dair mustantık karanamesi ile taleb-i mahkeme-î mutezamın elli üç numro ve 23 Temmuz 314 tarihli Polis Komiserliğinin iddi‘ânamesi ile Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Cezâ Mahkemesi’ne verilmekle bi’l-mutala‘â icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Ağustos’unun on ikinci Çarşamba gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde hey’eti reis Fazîletli Hâlil Sırrı Efendi’nin ma‘zeret-i meşru‘âsına mebnî bulunamaması hesabı ile Hey’eti Mahkeme Reisi vekili Â‘zâdan Süleyman ve mahâkim-i nizâmiye teşkilatı kânûnunun yirmi birinci maddesi mucibince Â‘zâ vekili Başkâtip ‘Abdulkadir ve Â‘zâ Ohannis Efendilerden teşekkül ederek müdde-î ‘umûm mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn ‘âleyhim Vakkas ve Abı Heviski ve Mustafa Turan ve Mesti da‘vete icabet ile mahkemeye bi’l-vürut haklarında vicâhen diğere gelmeyen maznûn ‘âleyh Hamik Ağa’nın gelmemesine mebnî vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile hakkında giyâben mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına bi’l-ibtidâr ol-babtaki mustantık karanamesi ile iddi‘ânâme Kâtib-i sâni Ahmet Efendi’ye cehren kıra’et ettirildi.

Zikr olunan karanâmenin hulâse-i me‘âl-ı maznûn ‘âleyhim merkûmun Hamik Ağa’nın bir bab hânesi hedm ve tahrip eyledikleri ‘inde’l-istintak tahakkuk edip hareket-i vaki‘aları dahi Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz kırk dokuzuncu (**Sayfa 60**) maddesi hükmüne muvafık olduğundan ol-vecihle cenha ile luzûm-ı muhâkemelerine karar verildiği ve iddi‘âname me‘âlinde mezkûr karanâme mefâdını tekrardan ‘ibarettir. Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi ber-mucib-i karanâme şîfâhen dahi mahkeme-î ‘âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra maznûn ‘âleyhimden Vakkas Tükrçe bilemediği cihetle Hısn-ı Mansûr’un İmamağası Mahâllesi’nden elli yaşında Rifat Baba’nın oğlu Osman Efendi ba‘de’t-tahlif tercüman tayin olunarak isticvâp olundukta mezkûr hânenin ağaçlarını kendisinin malı olduğu için söküp götürdüğünü söyleyerek inkâr-ı cürm etmesi üzerine diğer maznûn-ı merkûmdan Mustafa Turan ve Abı Heviski ve Mesti dahi eyri ayrı isticvâp olduklarında inkâr-ı cürm eylediler. Ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr’un Gülpınar karyesinden yirmi yaşında renc-ber Uso bin Hamo ve Kôrşin karyesinden otuz yaşında renc-ber Hacı bin Beikr’in tarafeynin bildikleri olup, mani‘i şehâdet bir halleri olmadıklarını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ayrı ayrı ma‘lumatları sorulduktan bunlardan Hamo âdem-i ma‘lumat beyan eylemesine mebnilede’l-istiftâh bu maddeye kendisi şâhid olmayıp, ‘an aslı Semili karyesi ahâlisinden olup, şu halde Tuzık karyesinde ikâmet eden Bekir-i Uso şâhid olduğunu beyan ve Bekir dahi kendisi maznûn ‘âleyhimden Vakkas’ı yevmiye ile ‘amele tutup, gidip mezkûr Tuzık karyesinde iki bab hânenin ağaçlarını söktürmüş ise de mezkûr hâne kimin malı olduğunu bilmediğini ve diğer maznûnları dahi orada görmediğini isbat eylemesi ile Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi’nin talebi ile vürut etmeyen şâhid mamô’nun oğlu Usı’nın isitintaknâmede mazbût olan ifâdesi bi’l-kıra’e hulâse-i me‘âl-ı jurnâlı Hamik Ağa’nın yeğeni Vakkas kaç gün hânedan bir odanın ağaçlarını söküp getirmiş olduğunu işittiğini beyanından ‘ibarettir.

Şahidân-ı merkûmanın zat ve şehâdetine karşı diyecekleri maznûna ‘âleyhimden sorulduktan ifâde-i sabıklarını tekrar eylemelerini müte‘akıp tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi’nin mutala‘ası sorulduktan maznûn ‘âleyhimden cürmünü ikrar eden Vakkas mülkiyet iddi‘âsında bulunduğundan bu

babta müdde-î merkûmun bir iddi'âsı var ise mahkeme-î i'adesine muraca'at etmesine ve diğer maznûnların dahi fi'ili mezkûre cüretleri usulen sabit olamadığından onların dahi bera't-i zimmetlerine karar verilmesini talep eylemesi ile son diyecekleri maznûnlardan sorulduktan başka diyecekleri olmadıklarını beyan etmelerine ve şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi görülmediğine bina'en emr-i muhâkemenin hîtâm bulunduğu riyaset-i vekâlet canibinden ifhâm olundu. İcabı bi't-tezkir maznûn 'âleyhimden Vakkas mezkûr hâneye mülkiyet iddi'âsında bulunduğundan ber-mucib-i iddi'â müdde-î merkûmun bu babtaki iddi'âsının ait olduğu mahkemeye muraca'atta muhtar kalmsına ve diğer maznûn 'âleyh gaib 'âni'l-meclis Ahmet Efendi'nin Hamik Ağa ile hazırı bi'l-meclis Mustafa Turan ve Abı Hamiki Heviski ve Mesti namı diğeri Müslüm'ün de mezkûr hânedede hedm ve tahribinde bi-medhâl oldukları anlaşılma ile keza lık ber-mucib-i iddi'â bera't-i zimmetlerine, elli kuruş 'îlâm harcının müdde-î şahıs Mustafa ağazâde Hamik Ağa'dan bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı senesi (**Sayfa 61**) Rebi'ülahır'ının altıncı ve üç yüz on dört senesi Ağustos'unun on ikinci gününde vicâhen ve giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar Komiser-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e tefhimi icrâ kılındı.

7 Rebi'ülahır 315 ve 13 Ağustos 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:34

Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden Şuşinak Ohannis'in hânesine dühûl eylemesinden dolayı maznûn 'âleyh olan mahâlle-î merkûme sakinlerinden Neccâr İbo'nun oğlu Ahmet hakkında verilen 6 Kânûn-ı evvel 314 tarihli şikâyetnâme ile taleb-i mahkeme-î mutezamın Polis Komiserliğinden 6 Eylül 314 tarihli iddi'ânamesi Hısn-ı Mansûr kazası Bidâyet Ceza Mahkemesi'ne tevdi olunmakla bi'l'mutala'a icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Eylül'ünün dokuzuncu Çarşamba gününe kararlaştırılmıştır.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Ceza Mahkemesi Hey'eti Reisi Fazîletli Hâilil Sırrı Efendi ile Â'zâ Süleyman Efendi'nin ma'zeretine mebn-î bulunamamasından dolayı mahâkim-i nizâmiye teşkilatı kânûnun yirmi birinci maddesi mucibince yerine vekâlet eden mahkeme Başkâtibi 'Abdulkadir ve Â'zâ Ohannis Efendi'nin vuk'u vefatına mebnî onun yerine tayin kılınmış olan Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûmi mu'avinliği vazifesini bi-l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-î şahıs Ohannis veled-i Kiyork ve mahalle-i merkûmeli kırk yaşında müte'ehhil çocuksuz işsiz okuyup yazması olmadığını beyan eden maznûn 'âleyh Ahmet bin İbrahim mahkemeye bi'l-vürut icrâ-yî mahkeme-î 'âleniyyelerine vicâhen lede'l-ibtidâr bu babtaki şikayetnâme ve zahirlerindeki iddi'ânâme cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan şikayetnâmenin hulâse-i me'âl-ı maznûn 'âleyh merkûm Ahmet hakkı dühûlu olmadığı halde hânesine dühûl eylediği 'inde'l-muhâkeme tebeyyün ettirerçeğinden icrâ-î mücazâtı ve iddi'ânâmenin münderecatı şikayetnâme me'âlini teyitten 'ibarettir. Bunu üzerine Polis-i mûmâ-ileyh Kiyork Efendi ber-mucib-i iddi'ânâme şifâhen dahi icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye talebi ile esas-ı da'vayı tasvir eyledi. Müdde-î şahs-ı merkûm Ohannis mezkûr şikayetnâmesi münderecatını şifâhen dahi tekrar eylemesi üzerine ma'anuna ileyh merkûm Ahmet lede'l-isticvâp inkarı- cürm eylemesine karşı ba-celb-nâme vürut eden şâhid cümlesi Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden yirmi yaşında Koşkar kızı ile oğlu Asdor ve yirmi beş yaşında Hire'nin oğlu Nazâr ve otuz beş yaşında Hallac Haço'nun oğlu Osib'in tarafeynin ma'rufu olup, mani'î şehâdet bir halleri olmadığını bilmeyen usulen emr-i tahlifleri bi'l-icrâ ayrı ayrı ma'lumatlarına muraca'at olundukta bunlardan Astor ifâdesinde maznûn 'âleyh Ahmed'in müdde-î şahsın hânesine girdiğini gördüğünü ve müdde-î şahsın başının çitini bozuk olduğu halde mezkûr hânedan çıktığını görerek keyfiyet-i surette Ahmed'i darp etti deyup söylediğini işitmiş olduğunu ve Osib dahi maznûn 'âleyh hazır-ı bi'l-meclis Ahmet müdde-î şahs-ı merkûmun hânesine bila mezuniyeti dühûl eylediğini gözü ile görüp başkasından ma'lumatı olmadığını beyan ve ihbar eylemelerine mebn-î mu'âvin vekili Kiyork Efendi'nin mutala'ası soruldukta maznûn 'âleyh merkûmun müdde-î şahs-ı merkûmun hânesine dühûl eylediği şâhidlerin şehâdeti ile sabit olduğundan

kânûnı- cezânın iki yüz elli sekizinci (**Sayfa 62**) maddesi mucibince ta'yin-i icrâsını talep ve da'va eylemekle ve lede's-sual tarafeynin başka diyecekleri olmadığı anlaşılmaqla emr-i muhâkemenin hâtâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm edildi.

Cereyan-i mahkeme-î tasvir eden zabıtname münderecatı nazâr-ı tetkik ve mutala'adan imrâr edildikten sonra icabı bi't-tezkir şâhidlerin 'ale'd-derecât ihbarat-ı muhallefe ve cereyân eden muhâkemât-ı vaki'aya nazâran maznûn 'âleyh merkûm Ahmed'in hakkı dühûlu olmayan mahâlleye girdiği tebeyyün ve tahakkuk edip hareket-i vaki'ay-ı müsbetesi dahi ber-mucib-i talep Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz elli sekizinci maddesine muvafık olup, metinde (Bi'l-ihdiyâr bir adamın üzerine veyahut hânesine veya ebniye-i sairesine ve havlusuna ve bahçesine taş ve sair ecsam-i habise veya pislik atanlar ve hakk-ı dühûlu olmayan mahâlleye girenler ve hakk-ı mururu olmayan yerden murur edenler kezalik elli beşlikten on beşliğe kadar cezâyı nakdi âhz olunduktan başka yirmi dört sa'atten beş güne dek haps dahi olunur.) diye muharrer edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfiân merkûm Ahmed'in altı beşlik cezâyı nakdi alındıktan başka yirmi dört sa'at dahi müddetle hapsine, on zabıt, yirmi 'ilâm harcları ki cem'an otuz kuruştan 'ibaret olan masarif-i mahkemenin mahkûm-ı merkûm Ahmet'ten bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine kabil-i temyiz olmak üzere üç yüz on altı senesi Cemazilevvelî'nin beşinci ve üç yüz on dört senesi Eylül'ünün dokuzuncu gününde vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve kara ve metn-i kânûn 'âlenen bi'l-kıra'e mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Kiyork Efendi huzuru ile cânib-i riyasetten usulsen tarafeyne ifhâm edildi.

6 Cemazilevvel 315 ve 10 Eylül 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 35

Hısn-ı Mansûr'un Kab Cami'î Mahâllesi sakinlerinden 'Arap Ferhad'in hânesinin cümle kapısının anahtarını sirkâtla üzerindeki ateş bahasını tahrip eylemesi iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyh mahâlle-i merkûme sakinlerinden Sert'in oğlu Hüseyin hakkında verilen şikayetname ile taleb-i mahkeme-î mutezamın Polis Komiserliğinden bir numro ve 22 Mayıs 314 tarihli iddi'ânamesi Hısn-ı Mansûr

Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına tevdi olunmakla bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Eylül'ünün on dördüncü Pazartesi gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-ı mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi Cezâ Hey'eti Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Â'zâ Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır bulunduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-î şahs-ı merkûm 'Arap Ferhat ile maznûn 'âleyh merkûm Sert'in oğlu Hüseyin'in mahkemeye âdem-i vürutlarına mebnî hazır bulunmuş olan Komiser-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi'nin vuk'u bulan talebi ile icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyelerine giyâben lede'l-ibtidâr ol-babtaki evrak-ı da'va cehren kira'et ettirildi.

Zıkr olunan şikayetnâmenin hulâse-i me'âl-ı maznûn 'âleyh merkûm Sert'in oğlu Hüseyin'in merkûm 'Arap Ferhat'in hânesinin cümle kapısının anahtarını sirkât eylediği gibi dam üzerindeki ateş behasını dahi tahrip eylediği 'inde'l-muhâkeme tebeyyünü hâlinde maznûn-ı merkûm Hüseyin'in icrâ-î mu'cazâtı talebi ile ve iddi'ânâme me'âl-ı da şikayetnâme me'âlini teyitten 'ibaret olduğu görüldü. Komiser-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i iddi'ânâme şifâhen dahi icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye talebi ile esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra ba-celb-nâme vürut eden Hısn-ı Mansûr'un Kab Cami'i Mahâllesi'nden ve Devlet-i 'Âliye teb'asından yirmi beş yaşında 'Arap Şeyho bin Selim ve 'anâsıl Musul ahâlisinden olup, mahalle-i merkûme sakinlerinden kırk yaşında (Syfa 63) Devlet-i 'Aliye tebe âasından olduğunu beyan eden Şeyh 'Abdullah bin Şeyh Mehmed'in tarafeynin ma'rufları mani'i şehâdet bir halleri olmadıklarını beyan eylemelerine mebn-î usulen ve münferiden emr-i tahlifleri bi'l-icrâ ayrı ayrı ma'lumat ve meşhudâtları sorulduktan cümleten âdem-i ma'lumat beyan eylemelerine karşı mutala'ası sorulan Komiser-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi de maznûn 'âleyh merkûm Hüseyin'in fi'ili mezkûre ictisârı 'inde'l-muhâkeme anlaşılmadığından bera't-i zimmetinin talep ve da'va eylemesine ve şâyân-ı tetkik başka cihet dahi görülmemesine mebn-î emr-i muhâkemenin hîtâm bulunduğu cânib-i riyasetten komiser-i mûmâ-ileyh usulsen ifhâm edildi. İcab-ı lede'l-müzakere cereyân eden mahkemeye nazâran maznûn 'âleyh

merkûm Sert'in oğlu Hüseyin'in fi'ili mezkûre ictisârı sabit olamayıp komiser-i mûmâ-ileyhin balada muharrer talebi vechi ile merkûm Hüseyin'in bera'eti zimmetine ve usul-ı muhâkemât-ı cezâiye kânûn-ı müekkâtın yüz yetmiş beşinci maddesi hükmüne tatbikân maznûn-ı merkûm Hüseyin hakkında usul-ı muhâkemece cereyân etmiş olan bi'l-cümle mu'amelenin fesh ve iptalına ve esas-ı da'va şikayetnâmeye müstenid bulunmakla yalnız elli kuruş 'îlâm harcının dahi haksızlığı ciheti ile müdde-î şahsı merkûm 'Arap Ferhat'tan bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı senesi Cemazilevvelî'nin onuncu ve üç yüz on dört senesi Eylül'ünün on dördüncü gününde müttefikân verilen hüküm ve karar 'âlenen bi'l-kıra'e mu'âvin vekili Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile cânib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

11 Cemazilevvel 315 ve 15 Eylül 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 36

Hısn-ı Mansûr'un Terman Karyesi sakinlerinden Hami Kôri'nin oğlu Süleyman ve Abı bin Şeyhi'nin ihafe kastı ile teşhir-i silah eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhimâ olan karye-i merkûme ahâlisinden otuz yaşında müte'ehhil çocuklu okuyup yazmak bilmeyen ve mahkûmiyet-i sabıkası bulunmadığını beyan eden Muso bin Tallo ve karye-i merkûme ahâlisinden okuyup yazmak ile mahkûmiyet-i sabıkası bulunmadığını beyan eden yirmi yaşında mücerret Heves-i Kıvam'ın oğlu Hacı'nin luzûm-ı muhâkemelerinin mutezamın mustantıklıktan tanzîm olunan altmış yedi numro ve 17 Ağustos 314 tarihli kararnâme me'a't-teferruat Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına tevdi' olunmakla bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Eylül'ünün on dördüncü Pazartesi gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Ceza Mahkemesi Hey'eti Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Â'zâ Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-î şahs-ı

merkûman Süleyman ve Ayo bin Şeyhi ile maznûn ‘âleyhimâ merkûman Muso bin Tallo mahkemeye bi’l-vürut ve diğerk maznûn ‘âleyh Usı Kotı’nın oğlu Hacı dahi tevkifhânedenden usulen bi’l-celb ol-vecihle mahkeme-î ‘âleniyye vicâhen icrâsına mübaşeretle ol-babtaki karanâme cehren kıra’et ettirildi.

Zıkr olunan karanâmenin hulâse-i me‘âl-ı maznûn ‘âleyhima merkûman Heves-i Kotı’nın oğlu Hacı ve Muso Bin Tallo’nun müdde-î Şahs-ı merkûman ihâfe kastı ile teşhir-i silah eyledikleri ‘inde’l-tahkikat anlaşıldığından Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesinin ilavesi mucibince luzûm-ı muhâkemelerini hakidir. **(Sayfa 64)** Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şifâhen dahi muhâkeme-î ‘âleniyye talebi ile esas-ı da‘vayı tasvir eyledi. Bunun üzerine müdde-î şahıs merkûman Hami Kõri’nin oğlu Süleyman ve Abı Şeyhi’nin Türkçe tekellüm edememeleri hesabı ile ba’de’t-tahlif tercüman ta‘yin kılınmış olan yirmi beş yaşında ‘Arap Şeyho bin Selim vasıtâsı ile ayrı ayrı ve suret-i iddi‘aları sorulduktâ istidaları münderecatını bi’t-tezkir maznûn ‘âleyhimâ merkûmandan (.....) kendilerine ihâfe kasdı ile teşhir-i silah eylediklerinden haklarında mu‘âmeleyi kânûniyyenin icrâsını iddi‘â eylemeleri üzerine maznûn ‘âleyhimâ merkûmandan Muso bin Tallo ve Heves-i Kotı’nın oğlu Hacı’nin dahi Türkçe tekellüm edememelerinin kemâ fi’s-sabık tercüman-ı merkûm Şeyho vasıtâsı ile lede’l-isticvâp külliyyen inkar-ı cürm eylediler.

Ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr ‘un Terman karyesinden ve Devlet-i ‘Âliye tebe‘âsından kırk yaşında renc-ber Abı Kõri Sili ve karye-i merkûmeli renc-ber otuz yaşında devlet-i müşarun-ileyhâ teb‘âsından Hacı bin Şahin’in tarafeynin ma‘rufları olup mani‘i şehâdet bir halleri olmadıkları bi’l-beyân usulen ve münferiden emr-i tahlifleri bi’l-icrâ ayrı ayrı ma‘lumat ve meşhudatları sorulduktâ Türkçe tekellüm edememeleri hesabı ile tercüma-nı merkûm vasıtâsı ile bi’l-isticvâb merkûmandan Abı Kõri Sili ifâdesinde müdde-î şahs-ı merkûmanın hırsız ve (....) sin diye işittikleri sadâlarına doğru müdde-î şahs-ı merkûman Abı Şeyhi ve Süleyman‘ın nezdlerine gittiğinde mevkufl Hacı’yi tutmuş olduklarını gördüğünü ve keyfiyeti sual eylediğinde maznûnlar kendilerine tüfenk endahit eylemişler ise de mezkûr tüfenk içine atmadığını ve müehharan Hacı’yi tuttuklarında

arkadaşının attığını söylediğini ifade ve ihbar eyledi. Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi’nin mutalası sorulduktan şahidlerden birisi âdem-i ma‘lumatı beyan edip diğerleri de müdde-î şahıs suretinde bulunduğundan maznûn ‘âleyhimâ merkûmanın bera’et-i zimmetlerini talep ve da‘va eylemesine ve şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi görülmemesine mebnî emr-i muhâkemenin hâtâm bulunduğu ifâham edildi.

Cereyân-ı mahkeme-î tasvir eden zabıtnâme münderecatı nazâr-ı tetkik ve mutala‘âdan imrar edildikten sonra icabı bi’t-tezkir maznûn ‘aleyhimâ merkûmanın müdde-î merkûmana teşhir-i silah eyledikleri iddi‘â edilmesinden dolayı icrâ kılınmış olan muhâkeme-î ‘âleniyede istima‘ olunmuş olan şühûd-ı merkûmandan birbirinin âdem-i ma‘lumat beyan eylemesi ve diğerinin dahi müdde-î hakkında bulunarak edayi şehâdet eylemiş olduğu vuku‘ bulan tetkikat ve muhâkeme-î ‘âleniyeye neticesinde müsteban olmasına ve diğer guna bir edile ve emâre-i mukannia’ dahi zaferyab olunamamasına mebnî maznûn ‘âleyhimâ merkûmanın bera’et-i zimmetleri ile ebad-i ahâr ile merkûm Hacı mevkuf değil ise derhal sebilinin tahliyesine ve usul-ı muhâkemat-ı cezâiye kânûn-ı müekkâtın yüz yetmiş beşinci maddesi hükmüne tatbikân maznûn-ı merkûman haklarında cereyân etmiş olan bi’l-cümle ma‘lumatın fesh ve iptalına ve esas-ı da‘va şikayetnâmeye müstenid bulunduğu cihetle yalnız elli kuruş ‘îlâm harcının haksızlığı ciheti ile müdde-î merkûmandan tahsili ile irât kayıt edilmesin, kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı senesi Cemazilevvelî’nin onuncu ve üç yüz on dört senesi Eylül’ünün on dördüncü gününde vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ‘âlenen bi’l-kıra’e vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi huzuru ile cânib-i riyasetten usulen ifhâm olundu.

11 Cemazilevvel 315 ve 15 Eylül 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Sayfa 65 /Belge:37

Hısn-ı Mansûr’a mudâf Heşteran karyesi muhtar ve ihtiyarından Monla Ebu Zer ve İsmail Kahyanın tahsilat eyledikleri esnada sekte-i eylemesi iddi‘â olunmasından dolayı maznûn ‘âleyh olan karye-i merkûmeli Monla Hedi oğlu Mehmed’in luzûm-ı muhâkemesine dair mustantıklıktan tanzîm olunan kırk beş

numro ve 7 Şubat 310 tarihli kararname me‘a teferru‘at Hısn-ı Mansûr Bidâyet ceza mahkemesine tevdi olunmakla bi’l-mutal‘â mahkeme-î ‘âleniyeleri üç yüz on dört senesi Eylül’ünün on beşinci Salı gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül eylediği ve mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde olunan da‘vet üzerine müdde-î şahıs merkûmân Hısn-ı Mansûr’ün Heşteran karyesinden kırk beş yaşında renc-ber ve Devlet-i ‘Âliye tebe‘asından Mullâ Ebuzer bin Yusuf mahkemeye bi’l-vürut evrak-ı da‘va ‘âlenen kıra‘et edildikten sonra ve Komiseri mûmâ-ileyh esa-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra müdde-î şahıs merkûm Mullâ Ebuzer’den suret-i iddi‘âsı istifsâr olunduktan şikayetnâme ve îfâde-i mazbûtası münderecat ba‘de’t-tekrar maznûn ‘âleyh merkûm Mullâ Hedi oğlu Mehmet’in vefat etmiş olduğunu söyledi. Mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi’nin mutala‘ası sorulduktan maznûn ‘âleyh merkûmun vefat eylediği müdde-î şahıs-ı merkûmun îfâdesi ile ol-babtaki celb-nâmenin zirinde muharrer şerhten anlaşıldığından hukuk-ı ‘umûmiye da‘vasının sukutuna karar verilmesini talep ve da‘va eylemekle ve şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hîtâm bulunduğu cânib-i riyasetten ifhâm ettirildi. İcabı bi’t-tezkir cereyân eden mahkemeye nazâran maznûn ‘âleyh merkûm Mehmed’in vefat etmiş olduğu müdde-î şahs-ı merkûm Mullâ Ebuzer’in îfâdesinden ve ol-babtaki celbnâmenin zirindeki şerhten anlaşıldığına bina‘en ber- mucib-i talep usul-ı muhâkemât-ı cezâiyyenin kânûn-ı müekkâtının ikinci maddesi hükmüne tatbikân maznûn ‘âleyh Mehmet’in hakkındaki hukuk-ı ‘umûmiye da‘vasının sukutuna ve ikâme olunan da‘vayı Hükümet-i ‘Âliye’ye ihbâr-ı vuk‘uat kabilinden bulunması hesabı ile masarifi-i mahkemenin mahâllı tahsili olmadığına üç yüz on altı senesi Cemazilevveli’nin on birinci ve üç yüz on dört senesi Eylül’ünün on beşinci gününde müttefkân verilen hüküm ve karar mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi’nin huzuru ile müdde-î şahs-ı merkûm Mullâ Ebu Zer’e canib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

12 Cemazilevvel 315 ve 16 Eylül 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 38

Hoca 'Ömer Mahâllesi sakinlerinden mühtedi Na'lbend Hasan bin 'Abdullah'a sebb ve şetm eylemesi iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyh olan Musallâ Mahâllesi'nden Gümüş Kervan oğlu Mehmet'in luzûm-ı muhâkemesini mutezamın tanzîm olunmuş olan otuz beş numro ve 6 Haziran 314 tarihli mustantık kararname ile teferru'atı ve Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesinin ceza kısmına tevdi olunmakla bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Eylül'ünün on ikinci cumartesi gününe tensîp kılınmıştır.

Yevm-i mezkûrde işin tekessürü hesabi ile bakılmadığından madde halin on beşinci gününde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi Hey'eti Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül eylediği ve müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine tarafeynden müdde-î şahıs merkûm Hasan mahkemeye bi'l-vürut maznûn 'âleyh merkûm Mehmet'in âdem-i (Sayfa 66) vüruduna mebn-î hazır bulunan Komiser 'Abdullah Efendi'nin vuk'u bulan talebi ile icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyelerine giyâben lede'l-ibtidâr ol-babtaki kararnâme me'a teferru'at cehren kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan kararnâmenin hulâse-i münderecatına nazâran maznûn 'âleyh merkûm Mehmet'in müdde-î şahs-ı merkûm Hasan'a itâle-i lisân eylediği 'inde't-tahkikat anlaşıldığından Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz on dördüncü maddesi hükmüne tevfiân luzûm-ı muhâkemesini havîdir. Komiser-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye talebi ile esas-ı da'vayı tasvir eylemesi üzerine müdde-î şahsı merkûm Hasan mezkûr şikayetnâme münderecatını bi't-tekrar maznûn 'âleyh merkûm hakkında mu'ameleyi nizamiye icrâsını iddi'â eylemekle bi't-tezkir mu'âvin-i mûmâ-ileyhin taleb-i vakı'asına mebnî bu babta muhbirlerin celb ve istima'ları hakkında mahkemenin ferdaya t'alikına Müttefikân karar verilip komser-i mûmâ-ileyh huzuru ile ifhâm olunmuştur.

Mahkemenin yevm-i muallakı olan üç yüz on dört senesi Eylül'ülnün on altıncı Çarşamba günü hay'eti mahkeme zevat-ı sâbikadan teşekkül eylediği ve Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î şahsı merkûm Hasan mahkemeye bi'l-vürut maznûn 'âleyh merkûm Mehmet'in kema-fi's-sabık âdem-i vüruduna mebin ber- mucib-i talep icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyelerine giyâben lede'l-ibtidâr zabt-ı sabık bi'l-kıra'e münderecâtının cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ba-celb-nâme vürut etmiş olan şâhid cümlesi Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden otuz yaşında Keyfo'nun oğlu Osman ve yine otuz yaşında renc-ber Kôr Beko'nun oğlu Mehmet ve yirmi beş yaşında Sibyan mu'allimi naccâr oğlu Mullâ Ahmet bin İbrahim'in tarafeynin ma'rufları olup, mani'î şehâdet bir halleri olmadığını bi'l-beyan usulen ve münferiden emr-i tahlifleri bi'l-icrâ ayrı ayrı ma'lumat ve meşhudatları soruldukta maznûn 'âleyh merkûm Mehmet'in müdde-î şahs-ı merkûm Hasan'a itâle-i lisânda bulunmuş olduğunu 'alel (.....) beyan ve ihbâr eylemeleri üzerine Komser-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi'nin mutala'âsına muraca'at olundaukta maznûn 'âleyh merkûmun müdde-î şahsı merkûma itâle-i lisân eylediği 'inde'l-muhâkeme istima' olunmuş olan şâhidlerin şehâdet-i muhallefeleri ile sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz on dördüncü maddesi ahkâmına tatbikân merkûm Mehmet'in tahdid-i cezâsını talep ve iddi'â eyledi. Lede's-suâl başka diyecekleri olmadığı anlaşılmasına ve şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hîtâm bulduğu ifhâm ettirildi.

Cereyân-ı mahkeme-î tasvir eden zabıtnâme münderecâtı nazâr-ı tetkik ve mutala'adan imrar edildikten sonra icabı bi't-tezkir maznûn 'âleyh merkûm Köşkardan'ın oğlu Mehmed'in müdde-î şahsı merkûm Mühtedi Hasan bin 'Abdullah'a itâle-i lisân eylediği 'inde'l-muhâkeme istima' olunan şühûd-ı merkûmun me'alkasem 'ale'd-dercât vuk'u bulan ihbaratları ile sabit olmuş ve hareker-i vakı'ası da mu'âvin-i mûmâ-ileyhin taleb-i vaki'i vechi ile Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz on dördüncü maddesine muvafık bulunmuş metinde (Bir madde-i mahsusa isnadı olmayıp fakat ma'ayıpden bir şey tahsisi ile ya diğer suretle bir kimse diğer kimse hakkında muhil-i namus söz söyler veyahut şetm eyler ise yirmi dört sa'atten bir haftaya kadar haps olunur veyahut buna bedel yarım mecediye altundan üç mecediye altununa kadar cezayı nakdi alınır.) diye muharrer bulunmasına bina'en

ve madde-i mezkûre hükmüne tevfiân ve merkûm Mehmed'in hapse dühûlu gününden 'itibaren bir mah müddetle hapsine, elli 'îlâm ve kırk suret ve tebliğ ve yirmi istintak harcları ki (**Sayfa 67**) cem'an yüz on kuruştan 'ibaret olan masarif-i mahkemenin dahi mahkûm-ı merkûm Mehmet'ten bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere üç yüz on altı senesi Cemazilevveli'nin on ikinci ve üç yüz on dört senesi Eylül'ün on altıncı gününde giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûnun 'âlenen kıra'eti ile mu'âvin vekili mûmâ-ileyh huzuru ile cânib-i riyyetten usulen ifhâm edildi.

13 Cemazilevvel 315 ve 17 Eylül 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 39

Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer Mahâllesi sakinlerinden Behisnili oğlu Mehmed'in bahçesinden sayfî sirkât eylemesi iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyh olan mahâlle-î merkûme ahâlisinden gâib 'âni'l-meclis Hırsız Şeyho'nun oğlu Kör Mamo hakkında verilen şikayetnâme ile mahkeme-î 'âleniyye talebini mutezamın Polis Komiserliğinin 15 Eylül 314 tarihli iddi'ânamesi Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi cezâ kısmına tevdi' olunmakla bi'l-mutala'a icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Eylül'ünün yirmi birinci Pazartesi gününe tensîp olunmuştur.

Yev-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkeme Hey'eti Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-î şahıs merkûm Mehmet bi'l-vürut maznûn 'âleyh Kör Mamo'nun olunan da'vete icabetle vürut etmemesine mebn-î hazır bulunmuş olan komiser-i mûmâ-ileyhin talebi ile icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyelerine giyâben lede'l-ibtidâr ol-babtaki şikayetnâme ile zahirındaki iddi'ânâme cehren kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan şikayetnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn ‘âleyh merkûm Mamo’nun müdde-î merkûm Mehmed’in bahçesine leylek dühûl ederek sayfi topladığı hengamda Hoca ‘Ömer Mahâllesi Tutlu Süleyman der-dest eylediğinden ve merkûm da sabika-ı mükerrere ashabından bulunmuş olduğundan icrâ-î mücazâtı ve iddi‘ânâmenin meâl-ı da şikayetnâme meâl-ı münderecatını te’yitten ‘ibarettir. Komiser-i mûmâ-ileyh ber-mucib-i iddi‘ânın şifâhen dahi icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyye talebi ile esas-ı da‘vayı tasvir eyledi. Bunun üzerine müdde-î şahıs Hoca ‘Ömer Mahâllesi’nden ve Devlet-i ‘Âliye tebe‘asından kırk yaşında Mehmet bin ‘Âli isticvâp olundukta şikayetnâme münderecatını tekrar ve merkûmun evvel ve ahır sirkât eylediği sayfi bedelatı olan iki yüz kuruş tazmîn ettirilmesini talep ve da‘va eyledi. Ba- celb-nâme vürut etmiş olan şâhid cümlesi Hısn-ı Mansûr’un Hoca ‘Ömer Mahâllesi’nden ve Devlet-i ‘Âliye tebea‘asından elli yaşında renc-ber Sofî Âbo ve otuz beş yaşında rec-ber ‘Osman bin Veli’nin ma‘rufları olup mani‘i şehâdet bir halleri olmadığını bi’l-beyan usulen ve münferiden emr-i tahlifleri bi’l-icrâ ayrı ayrı ma‘lumat ve meşhâdatları sorulduktan bunlardan Süleyman maznûn ‘âleyh merkûm Kôr Mamo müdde-î şahsı merkûm Mehmed’in bahçesinden iki yüz ‘adet isotunu sirkât ederken der-dest eylediğini ifâde ve ihbâr ile Sofî Âbo ve Hıdır dahi müdde-î şahıs ile Kôr Mamo bir arada oturmaktalar iken nezdlerine gittiğinde müdde-î şahıs - isotumu toplamışsın deyup söylemesi üzerine maznûn ‘âleyhi de - ben kendi bahçemden topladım deyup sölediğini işittiğini ifâde ve tezkâr eylediler. Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi maznûn ‘âleyh merkûm Mamo sabika-ı mükerrere (...) dan bulunmuş ve şâhid Süleyman’ın şehâdetine ve da‘vetiye’ye icâb etmemesi **(Sayfa 68)** fi‘ili sirkâtın mütecasiri olduğu anlaşılmağa Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz yirmi beşinci maddesi hükmüne tatbikân ta‘yin-i cezâsını talep ve da‘va eylemekle ve şâyân-ı tetkik başka cihet görülmemekle emr-i muhâkemenin hîtam bulduğu usulen cânib-i riyasetten ifhâm edildi.

İcabı lede’l-müzakere cereyân-ı mahkemeye nazâran maznûn-ı merkûm Kôr Mamo’nun fi‘ili sirkâta ictisârı bu babta istima‘ olunan şuhû-dı merkûmenin ‘ale’-d-derecât ifâdât ve ihbarât-ı muhallefeleri ile ve kendisinin vara-yı kararda bulunması ile sabit olduğundan hareket-i vaki‘ası komiser-i mûmâ-ileyh in talebi vechi ile Kânûn-ı Cezâ’nın yirmi altıncı maddesine temas etmiş metinde (Mezru‘at ve sair

intîfâ‘ olunan mahsulat-ı ‘ardiye henüz biçilmiş ve koparılmış olmadığı halde gerek kufâ ve gerek torba ve bunun esmalî şeylerle ve gerek ‘araba ve civanan vasıtası ile veya birkaç kişi ma‘rifeti ile sirkât vuku‘ bulduğu halde buna mücasir olanlar yirmi dört sa‘atten üç maha kadar hapsolunur.) diye muharrer ve mastur olmasına bina‘en ve madde-i mezkûre ahkâmına tevfişkân ve merkûm Kôr Mamo‘nun hapse dühûlu gününden ‘itibaren on beş gün müddetle hapsine ve masarif-i mahkeme olan doksan kuruş’un kendisinden âhz ve tahsili ile mahkemeye irât kayıt edilmesine ve müşteki merkûmun hukuk-ı şahsiyyesinden dolayı ait olduğu mahkemeye muraca‘atta muhtariyetine kabil-i itiraz olmak üzere üç yüz on altı senesi Cemazilevvelî’nin on yedinci ve üç yüz on dört senesi Eylül’ünün yirmi birinci gününde giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûnun ‘âlenen kıra‘eti ile beraber komiser-i mûmâ-ileyh hazır olduğu halde cânib-î riyasetten ifhâm edildi.

18 Cemazilevvel 315 ve 22 Eylül 314 bi‘l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 40

Hısn-ı Mansûr kazâsının Eski Saray Mahallesi’nden Bayıllı Mehmet oğlu Mehmet’in hânesine bila me‘zuniyet duhûl eylemesi iddi‘â olunmasından dolayı maznûn ‘âleyh olan mahâlle-î merkûme sakinlerinden olup da‘vete icabet etmeyen Bayıllı ‘Âli Hab’un oğlu İsmâ‘il hakkında verilen 19 Eylül 314 tarihli şikayetnâme ile (...) deki Polis Komiserliğinin yirmi beş numro ve 19 Eylül 314 tarihli iddi‘ânâmesi Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi cezâ kısmına tevdi‘ olunmakla bi‘l-mutala‘â icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Eylül’ünün yirmi birinci gününe tensîp edilmiştir.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkeme Hey‘et Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î ‘umûm mu‘âvinlik vazifesini bi‘l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde olunan da‘vet üzerine müdde-î şahıs Mehmet bin Mehmet mahkemeye bi‘l-vürut maznûn ‘âleyh İsmâ‘il’in gelmediğinden hazır bulunmuş olan

komiser-i mûmâ-ileyhin talebi ile icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyelerine giyâben lede’l-ibtidâr ol-babtaki evrak-ı da‘va cehren kıra’et ettirildi.

Zıkr olunan şikayetnâmenin hulâse-i münderecâtı maznûn ‘âleyh merkûm İsmâ‘il müdde-î şahs-ı merkûmun hanesine bila salahiyet duhûl eylediğinden icrâ-î mücazâtını ve iddi‘ânâmenin meâli de şikayetnâmenin münderecâtını te’yidinden ‘ibarettir. Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi ber-mucib-i iddi‘ânâme şifâhen dahi icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyye talebi ile esas-ı da‘vayı tasvir eyledi. Bunun üzerine müdde-î şahıs merkûm mezkûr istidası meâl-ını tekrar eyledi. Ba-celb-nâme vürüt etmiş olan şâhid Hısn-ı Mansûr’un Hoca ‘Ömer Mahâllesi’nden renc-ber otuz yaşında Mustafa Efendi bin Hacı Hasan ve yine Eski Saray Mahallesi’nden renc-ber yirmi beş yaşında Hasan bin Yusuf ve yine yirmi beş yaşında renc-ber Mehmet bin Yusuf’un tarafeynin ma‘rufu olup, mani‘i şehâdet bir halleri olmadığını bi’l-beyan usulen ve münferiden emr-i tahlifleri bi’l-icrâ ayrı ayrı ma‘lumat ve meşhudâtları soruldukta bunlardan Mustafa Efendi ma‘nun ‘âleyh merkûm İsmail’in müştekinin hânesine (Sayfa 69) girdiğini ve şamata ile gürültü eylediğini gördüğü gibi itâle-i lisânda bulunduğunu dahi işittiğini ve Hüseyin dahi maznûn ‘âleyh merkûm müştekinin hânesine girdiğini gördüğünü ve Mehmet dahi maznûn ‘âleyh merkûm İsmail’in müşteki merkûm Mehmed’in hânesine girip zevcesinin saçından tutmuş olduğunu ve müştekinin kadınları dahi değnekle maznûnu vurduklarını gördüğünü îfâde ve ihbar eylemeleri üzerine Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi’nin mutalası soruldukta maznûn ‘âleyh merkûm İsmail’in müşteki-yi merkûm Mehmed’in hânesine hakkı duhûlı olmadığı halde girdiği şuhûd-i müteme‘anın ihbâr ve şehâdetleri ile sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz elli sekizinci maddesi mucibince ta‘yin-i cezâsını talep eylemekle hitâmı mahkemenin cânib-i riyasetten tarafeyne ifhâm edildi.

İcabı lede’l-müzakere cereyân eden mahkeme ve şuhûd-i müsteme‘anın şehâdet-i muhallefelerine nazâran maznûn ‘âleyh merkûm İsmail’in hakkı duhûlu olmadığı halde müşteki merkûm Mehmed’in hânesine bilâ salahiyet duhûl eylediği ‘inde’l-muhâkeme anlaşılmış ve hareket-i vakı‘ası dahi komiser-i mûmâ-ileyhinin taleb-i vaki‘i vechi ile Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz elli sekizinci maddesi hükmüne

muvafık bulunmuş, metinde (bil-ihiyar bir adamın üzerine veyahut hânesine veya ebniye-i sairesine duhûluna ve bahçesine taş ve sair ecsami salbiye veya pislik atanlar ve hakk-ı duhûlu olmayan mahâlleye girenler ve hakk-ı mururu olmayan bir yerden murur edenler kezalik altı beşlikten on beşliğe kadar cezâ-i nakdi âhz olunduktan başka yirmi dört sa‘at’ten beş güne dek hapis dahi olunurlar.) Diye muharrer olmasına bina’en ve madde-i mezkûrenin hükmüne tevfişkân maznûn-ı merkûmdan altı beşlik cezâyı nakdi alındıktan başka üç gün müddetle hapsine, yirmi ‘îlâm ve kırk suret ve tebliğ harclarının dahi maznûn-ı merkûmdan tahsili ile mahkemeye bir irât kayıt edilmesine kabi’l-i itiraz olmak üzere üç yüz on altı senesinin Cemazilevveli’nin on yedinci ve üç yüz on dört senesi Eylül’ünün yirmi birinci gününde giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn ‘âlenen kıra’eti ile beraber Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi’nin hazır olduğu halde cânib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

18 Cemazilevvel 315 ve 22 Eylül 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 41

Eski Sarây Mahâllesi’nden Şir Bekçi Haço’nun kızı Enna Hatun’un hânesine bilâ me’zuniyet duhûl eylemesinden dolayı maznûn ‘âleyh olup, Hoca ‘Ömer mâhallesinden ve tab‘a-i Devlet-i ‘Âliyye’den Na‘lbent çocuklu okuyup yazması olmayan ve yirmi yedi yaşında bulunduğunu beyan eden mühtedi Hasan bin ‘Abdullah’ın mahkeme-î ‘âleniyye talebini mutezamın Polis Komiserliğinden tanzîm olunan kırk üç numro ve 14 Eylül 314 tarihli jurnâl Hısn-ı Mansûr Bidâyet Ceza Mahkemesine tevdi‘ olunmakla bi’l-mutala‘a icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Eylül’ünlün on altıncı Çarşamba gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Ceza Mahkemesi Hey’eti Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î ‘umûmi mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde olunan da‘vet üzerine müdde-îyye şahısiyye mezbûre Enna Hatun binti Makdis Haçar ve maznûn ‘âleyh (**Sayfa 70**) merkûm

Hasan Mahkemeye bi'l-vürut icrâ-î mahkeme-âleniyyelerine vicâhen lede'l-ibtidâr ol-babtaki jurnâlı 'âlenen kıra'et ettirildi.

Zikr olunan jurnâlın hulâse-i münderecatına nazâran mzanûn 'âleyh merkûm Hasan'ın müdde-îye şahsiye mezburenin hakkı duhûlu olmadığı halde hânesine girdiği bi'l-muhâkeme derece-i sübuta vasıl olacağından hakkında mu'âmele-î kânûniye icrâsını istidasından 'ibarettir. Komiser-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i jurnâl şifâhen mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talebi ile esas-ı da'vayı tasvir eyledi. Müdde-îyye mezbûrenin suret-i iddi'âsı sorulduktaki iki-üç günlük bir nefer çocuğunu cebren alıp, götürmek üzere mznûn 'âleyh hânesine girmiş olduğundan hakkında lazım gelen mu'âmelenin icrâsını talep eylesine, mznûn 'âleyh merkûm lede'l-isticvâp inkâr-ı cürm eyledi. Bunun üzerine ba- celb-nâme vürut eden şâhid Eski Saray Mahallesi'nden renc-ber, Devlet-i 'Âliye tebe'asından elli yaşında tarafeyni tanıyıp bir guna karabet ve 'adaveti olmadığını beyan eden Ma'me Gülo'nun oğlu Mehmet 'Ali'nin emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatuna muracat olunduktaki işittikleri sada üzerine mahal-ı niza'a gittiğinde hazır-ı bi'l-meclis mühtedi Hasan'ın müdde-îye şahsiyyenin ikâmet eylediği hânesinde görerek merkûm Hasan mezbûre ye hitâben -mürted olmuşsun, ben çocuğumu vermem diyerek şamata ve gürültü eylediğini işitmiş olduğunu ifâde ve ihbâr eylemekle bi't-tezkir mu'âvin vekili 'Abdullah Efendi'nin talebi ile diğer şâhid Eski Sarây Mahallesi muhtarı 'Âli'ye celb müzekkeresi gönderilmek üzere mahkemenin 19 Eylül 314 tarihine musâdif olan Cumartesi gününe ta'likına müttefikân karar verilip, ifhâm edildi. Heyet-i hakime kema-fi's-sabık mevcut ve ma'zeret-i meşrua'aya mebn-î Polis Komiseri 'Abdullah Efendi'nin bulunamaması hesabi ile yerine vekâleten me'mur Başkâtip 'Abdulkadir Efendi hazır olduğu halde 22 Eylül 314 tarihinde tarafeynin âdem-i vürutlarına mebn-î hazır bulunmuş olan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdulkadir Efendi'nin talebi vakı'âsına mebn-î icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyelerine giyâben lede'l-ibtidâr zabt-ı sabık bi'l-kıra'e münderecatının cereyân-ı mahkemeye muvafakâtı taht-ı tasdika alındıktan sonra ba-celb-nâme vürut etmiş olan şâhid Eski Sarây Mahallesi'nden Devlet-i 'Âliye tebe'asından millet-i müslimeden altmış yaşında muhtar 'Ali bin Mustafa'nın tarafeynin ma'rufu olup, mani'i şehâdet bir halı olmadığını bi'l-beyan usulen emr-i tahlifleri bi'l-icrâ ma'lumat ve meşhudâtı

soruldukta maznûn ‘âleyh Hasan rahat-ı ‘umûmiyyeyi selb edecek derecede şamata ve gürültü eylediğini ifâde ve ihbâr eyledi.

Mu‘âvin vekili ‘Abdulkadir Efendi lede’l-istima‘ maznûn ‘âleyh merkûm Hasan ahâlinin rahatın selb edecek surette şamata ve gürültü eylediği ihbarat-ı vakı‘a ile tebeyyün eylediğinden Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz altmışıncı maddesi mucibince ta‘yin-i cezâsını talep eylemekle ve şâyân-ı tetkik başka cihet görülmemekle emr-i mahkemenin hitâm bulunduğu cânib-i riyasetten ifhâm olundu. İcabı bi’t-tezkir cereyân-ı mahkemeye ve istima‘ olunmuş olan şâhidlerin şehâdet-i muhallelelerine nazâran maznûn ‘âleyh merkûm Hasan’ın bi’l-mucib şamata ve gürültü eylediği tebeyyün edip hareket-i vakı‘ası da ber-mucib-i talep Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz altmışıncı maddesine muvafık bulunmuş metinde (ahâlinin rahatını selp edecek surette bilâ mucib gürültü ve şamata eyleyenler ve emr-i hükümet ile yapıştırılmış olan ilanât evrakını bilâ iltizam koparanlar ve yırtanlar, kezalik on beşlikten on beş beşliğe kadar ceza-yı nakdi âhz ve üç günden bir haftaya kadar hapis ile mücazât olunurlar.) diye muharrer olduğuna bina’en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfiikân maznûn-ı merkûm Hasan’dan on beşlik cezayı nakdi âhzı ile üç gün müdedetle hapsine, on zabıt ve elli ‘ilâm ve kırk suret ve tebliğ (**Sayfa 71**) harcları ki cem‘an yüz kuruştan ‘ibaret olan masarîf-i mahkemenin dahi tahsili ile âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere üç yüz on altı senesi Cemazilevvelî’nin on dokuzuncu ve üç yüz on dört senesi Eylül’ünün yirmi ikinci gününde giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn ‘âlenen kıra’eti ile beraber vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh hazır olduğu halde ifhâm edildi.

20 Cemazilevvel 315 ve 23 Eylül 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 42

Hısn-ı Mansûr’un Ferketli karyesi sakinlerinden Muhtar Yusuf bin Mustafa’nın hânesinden eşyanın sirkat olunması iddi‘â olunmasından dolayı maznûn

‘âleyhim olup, Hısn-ı Mansûr’un Eski Sarây Mahallesi’nden renc-ber müte’ehhil çocuklu okuyup yazması bulunmadığını beyan eden otuz yaşında Mahmut bin Mustafa ve yine karye-i merkûmeden olup, renc-ber müte’ehhil çocuklu ve on altı yaşında bulunduğu beyan eden Hamo namı diğeri Mehmet bin Şeyho ve yine gayrı mevkuf olup, renc-ber müte’ehhil çocuklu ve yirmi yaşında bulunduğunu beyan eden Hüseyin bin ‘Âli’nin cenha ile luzûm-ı ittihâmina dair Ma’muratül‘aziz vilayet-i celilesinden tanzîm kılınmış olan yüz seksen dokuz numro ve 27 Ağustos 314 tarihli ittiham mazbatası ile evrak-ı da‘va me‘a teferru‘at Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Ceza Mahkemesine tevdi olunmakla bi’l-mutala‘a icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Eylül’ünün yirmi üçüncü Çarşamba gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Ceza Mahkemesi Hey’eti Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î ‘umûm mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde olunan da‘vet üzerine tarafeynin müdde-î şahsı merkûm Muhtar Yusuf ve maznûnlardan Ebuzer bin ‘Abdi ve Hüseyin bin ‘Âli mahkemeye bi’l-vürut maznûn ‘âleyhim merkûmundan mevkuf bulunan Ebuzer bin Mehmet ve Mahmut bin Mustafa ve Hamo nam-ı diğeri Mehmet bin Şeyho usulen tevkifhaneden bi’l-celb icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyelerine vicâhen lede’l-ibtidâr ol- baktaki heyet-i ittihamiyye mazbatası cehren kıra’et ettirildi.

Zıkr olunan mazbatanın hulâse-i meâl-ı hâne kapısını kilidini alan mahsusa ve mukallet anahtarla ve açılmış olduğu ehl-i vukûfun tahkik ve mu‘ayenesi ile anlaşılabilceğine ve halbuki o yolda evrak-ı resmiye ye tesaduf olunmasına bina’en fi‘ili sirkâtın adiyyen vuk‘u tahakkuk etmiş olduğundan mustantik kararnâmesinin nev‘i cürm ve tatbik-i kânûn cihetinden feshi ve iddi‘ânâmenin dahi reddi ile maznûn-ı merkûmun hareketlerinin istilzam eden Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz yirmi ikinci maddesi mucibince cenha ile ittihamlarına karar verildiğine hakidir. Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi ber-mucib-i mazbâta şifâhen dahi muhâkeme-î ‘âleniyye talebi ile esas-ı da‘vayı tasvir eyledi. Müdde-î şahıs merkûm Ferketli karyesinden renc-ber elli yaşında Muhtar Yusuf bin Mustafa’nın suret-i iddi‘âsı

sorukduta şikayetnâmesi münderecatını bi't-tekrar maznûn-ı merkûmun (Sayfa 72) Ebuzer Mamı Güli ile Hüseyin elli batman yağı sirkat ve diğerleri de yataklık eylediklerini da'va eyledi. Buna karşı maznûn 'aleyhmi merkûmundan diyecekleri soruldukta külliye inkâr-ı cürm eylediler.

Bunun üzerine ba-celb-nâme vürut etmiş olan şâhid cümlesi Hısn-ı Mansûr'un Ferketli karyesinden renc-ber otuz yaşında teb'a-i Devlet-i 'Âliyye'den bulunduğunu beyan eden Ebuzerr bin 'Âli ve renc-ber elli yaşında Seyfo'nun oğlu Ahmet bin Hasan ve yirmi beş yaşında renc-ber Yasin bin Mullâ Osman ve otuz beş yaşında Osman bin Mullâ Hasan ve yine otuz beş yaşında renc-ber Ebuzer bin Miço ve kırk beş yaşında renc-ber 'Âli Sili bin 'Âli'nin tarafeynin ma'rufu olup, mani'i şehâdet bir halleri olmadıklarını bi'l-beyan usulen ve münferiden emr-i tahlifleri icrâ olunduktan sonra ayrı ayrı ma'lumat ve meşhudâtları soruldukta sirkâtın vuku'undan iki gün sonra müştekinin ifâdesi üzerine bağın ayız müdde-î nin hânesinden on hatva mesafeden söyleyerek maznûnların haymasına bir saçma atması mesafeye kadar sürdüklerini 'ale'l-infirat ihbâr eylemelerine karşı komiser-i mûmâ-ileyhin mutala'ası soruldukta gelmemiş olan diğer şâhidlerin ifâde-i mazbûtalarının (silik) talep etmesi üzerine bi-temamiha 'ale'l-usul kıra'et olunduktan sonra bi't-tekrar mutalasına muracat olunduktan istima' olunmuş olan şuhûd-ı merkûmanın şehâdet-i vakı'âları fi'ili sirkâtın (silik) müstenid olarak vuku'una olmayıp yalnız bağının ayızına şehâdetten 'ibaret olup bunun dahi etraftan sayfiye dökülmüş olacağı dahi ihtimalden baid olmayıp maznûn 'âleyh dahi haymalarına kadar müntehi olaması hesabı ile bera'et-i zimmetlerini talep ve da'va eylemekle lede's-suâl tarafeynin başka diyecekleri olmadığı anlaşılmalı ve şâyân-ı tetkik başka cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hitâm bulduğu cânib-i riyasetten usulen ifhâm edildi. İcabı bi't-tezkir cereyân eden mahkeme ve tutulan zabıtnâme münderecatına nazâran keyfiyetin müfhim olduğuna göre maznûn 'âleyhim merkûmunun sarık ve mütecasir olduklarına 'inde'l-muhâkeme istima'ı icrâ kılınmış olan şuhûd-i merkûmenin ifâde ve ihbarları derece-i hüküm ve kuvveti haiz olmadığından ve mu'âvin vekilinin (silik) dahi musib ve nefsi'l-emre muvafık görülmediğinden eşhâs-ı maznûnenin bera'et-i zimmetlerine ve usul-ı muhâkemat-ı cezâiye kânûnu-ı müekkâtın yüz yetmiş beşinci maddesi hükmüne tevfiikân maznûn 'âleyhim merkûmun haklarında

usul-ı muhâkemece cereyân etmiş olan bi'l-cümle mu'âmelatın feshi ve iptalına ve müşteki-î merkûm Yusuf Ağa dahi hukuk-ı şahsiyyesinden dolayı ait olduğu mahkemeye muraca'atla ikame-i da'vada muhtar olabilmesine ve haksızlığı ciheti ile yalnız elli kuruştan 'ibaret olan masarif-i mahkemenin müşteki-yi merkûm Muhtar Yusuf bin Mustafa'dan alınmasına, üç yüz on altı senesi Cemazilevvelî'nin yirminci ve üç yüz on dört senesi Eylül'ünün yirmi üçüncü gününde kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar 'âlenen bi'l-kıra'e canib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

21 Cemazilevvel 315 ve 24 Eylül 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 43 (Eksik Belge)

Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahallesi'nden teb'a-î Devlet-i 'Âliyye'nin Ermeni milletinden Kiyork veled-i Artin'i darp eylesinden dolayı maznûn 'âleyh olan mahalle-i merkûme sakinlerinden gâib 'âni'l-meclis Meyhaneci Kertor ve refikleri Kel Hüseyin ve biraderi Lekaşlı Hasan haklarında verilen 17 Eylül 314 tarihli şikayetnâme ile mahkeme-î 'âleniyye talebini mutezamın Polis Komiserliğinin zahr-i istidada muharrer yirmi dört numro ve 17 Eylül 314 tarihli iddi'ânâmsi Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi **(Sayfa 73-74 eksik) (Sayfa 75 ve Belge 44 Eksik)** (...Kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altuna kadar akçe alınıp mecruh ve madrub'a verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur.) diye muharrer ve mastur olmasına bina'en ve bu madde hükmüne tevfişkân ve merkûmun hapse duhûlu gününden 'itibaren birer hafta müddetle hapislerine ve fakat maznûnlardan Mustafa 'Asakir-i Şahane'ye karşı yapmış olduğu hareket-i vakı'âsı teşdid-i mücazât-ı mucip olmakla mu'âvin vekilinin talebi vechi ile onun hakkında ki müddetin on beş güne iblağına, yüz yirmi istintak ve onardan kırk zabıt ve elli kuruş 'îlâm harcının ve kırkardan seksen suret ve tebliğ harclarının gaibân-ı merkûman İbrahim ve Çolak 'Âli'den tahsiline, hazır bulunanlar haklarında kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve gelmeyen maznûn 'âleyhimâ merkûman şerbetçinin oğlu İbrahim ve Çolak 'Ali haklarında dahi kabil-i itiraz olmak üzere giyâben ve Kasım'ın talep eylediği kemer

ve beş yüz kuruş tan dolayı ait olduğu hukuk mahkemesine muraca'atta mutar olabilmesine, üç yüz on altı senesi Cemazilevvelî'nin yirmi beşinci ve üç yüz on dört senesi Eylül'ünün yirmi sekizinci gününde müttefkân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn 'âlenen bi'l-kıra'e canib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

26 Cemazilevvel 315 ve 29 Eylül 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 45

Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahallesi'nden Çerkez Hüseyin bin Abdullah'ın kayın pederi Terzi Mehmet'in hânesine emaneten bırakmış olduğu bir sandık eşyasını sirkât eylemesi iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhi olup, Hısn-ı Mansûr'un Kab Cami'i Şerifi Mahâllesi'nden Hırsız 'Âlo'nun oğlu Âbo'nun cenha ile ittihâmına dair Ma'muratül'aziz Hey'eti İttihâmiyye'sinden tanzîm olunan 8 Ağustos 314 tarihli ve yüz altmış altı numrolu mazbâta evrakı me'a teferruat Hısn-ı Mansûr Bidâyet Ceza Mahkemesine tevdi' olunmakla bi'l-mutala'a icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Eylül'ünün yirmi altı cumartesi gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkeme Hey'eti Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-î şahıs Çerkes Hüseyin ile maznûn 'âleyh Âbo'nun âdem-i vürutlarna mebn-î hazır bulunmuş Komiser-i mûmâ-ileyhin talebi ile giyâben mahkeme-î 'âleniyyelerine bi'l-ibtidâr bu babtaki ittihanâmenin mazbatası Başkâtip 'Abdulkadir Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan mazbatanın hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyh merkûmun hareketi Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz yirminci maddesine temas ettirildiği mustantık kararânâmesinde gösterilmiş ise de maznûn-ı merkûmun fi'il ve hareket-i kânûn-ı mezbûrun iki yüz yirmi ikinci maddesi hükmüne muvafık bulunmakla karar-ı mezkûrun feshi ile cenha ile ittihâmına karar verildiğinden 'ibarettir. Komiseri

mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi ber-mucib-i mazbâta şifâhen dahi mahkeme-î ‘âleniyye talebi ile esas-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra hukuk-ı ‘umûmiye şâhidlerinin celbin talep eylemekle bi’t-tezkir ber-mucib-i talep şuhûd-i merkûmeye celb-nâme çıkarılması zımnında mahkemenin 28 Eylül 314 tarihine musâdif olan Pazartesi gününe ta‘likına müttefkân karar verilip usulen ifhâm edilmiştir. 28 Eylül 314 tarihinde Hey’eti Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile (Sayfa 76) Â‘zâ Süleyman Efendi ve Boğos Efendi’nin bulunmasına mebn-î yerine vekâlet eden Başkâtip ‘Abdulkadir Efendilerden teşekkül ederek müdde-î ‘umûm mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î şahıs ile maznûn ‘âleyhin âdem-i vürutlarına mebnî kema-fi’s-sabık giyâben mahkeme-î ‘âleniyyelerine mübaderetle zabt-ı sabık bi’l-kıra’e münderecatının cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr’un Hoca ‘Ömer Mahâllesi’nden altmış yaşında Mehmet bin ‘Âli’nin tarafeynden müdde-î şahıs Çerkes-i Hüseyin’in damadı olup mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı sorulduktan emval-ı mesrukadan mahkemede mevcut olup, irât edilen bir (eksik) ve bir ‘ader tütün kesesi ve iki ‘adet tas ve bir ‘adet sahan ve bir ‘adet para kesesi ve bir bohça ve iki ‘adet kase’nin müdde-î şahıs damadı Hasan ile kerimesinin malları olduğunu bildiğini ifâde ve ihbâr eylesini müte‘akıp komiseri mûmâ-ileyhin talebi ile diğer şâhid Hacı Hasan’ın oğlu Mustafa’nın evrak-ı tahkikiyedeki ifâdesi bi’l-kıra’e hulâse-i meâl-ı müdde-î şahıs Çerkes-i Hüseyin ile maznûn ‘âleyh Hırsız ‘Âlo’nun oğlu Âbo Malatya hapishanesinde mevkûf oldukları halde münazâ‘a ettiklerini görüp esbabını suâlinde bundan iki sene evvel müdde-î şahıs Hüseyin’in hânesi açılıp bir hayli eşyası sirkât olunarak emvâl-ı mesrukadan olan bir ‘adet fistanın parçasından dikilmiş içlik şu halde maznûn ‘âleyh Âbo’nun arkasında olduğunu söylemesi üzerine maznûn ‘âleyh Âbo dahi mezkûr içlik parçasını pederine (silik) Mustafa verip pederi de kendisine getirmiş olduğunu ikrarını işittiğini beyanından ‘ibarettir.

Tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra Komiseri mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi’nin mutalası sorulduktan maznûn ‘âleyh ve gâib ‘ani’l-meclis merkûm Âbo müdde-î şahıs Hüseyin’in hânesinde ikâ-i sirkât etmiş olduğu ‘inde’l-

muhâkeme istima‘ olunan ve ifâde-i mazbûtası edilen muhbirin ihbarat-i muhalleleleri ve emvâl-ı mesrukanın hânesinde zuhur etmesi ve kendisinin sabıkı mükerrere ashabından bulunması delaili ile sabit olduğundan Cezâ Kânûnnâme-i Humayun’un iki yüz yirmi ikinci maddesi ahkâmına tevfikân tahdid-i cezâsını talep eylemekle ve şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hitâm bulunduğu cânib-i riyasetten ifhâm ettirildi. İcabı bi’t-tezkir maznûn ‘âleyh ve gâib ‘âni’l-meclis Hırsız ‘Alo’nun oğlu merkûm Âbo müdde-î şahıs Hüseyin’in eşyasını sirkât ettiği ‘inde’l-muhâkeme istima‘ edilen şahid Mehmet ve ifâde-i mazbûtası kıra’et edilen muhbir Hacı Hasan oğlu Mustafa’nın ‘ale’-d-derecât ihbarat-ı muhallelresi ile sabit olup, hareket-i vakı‘âsı dahi ber-mucib-i iddi‘â Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz yirmi ikinci maddesi hükmüne muvafık bulunmuş metinde (Zirde ta‘dad olunan ahvalden biriyle irtikâb-ı sirkât eden şahıs altı aydan üç seneye kadar haps olunur. Ahvali mezkûresinin birincisi gece vaktı olmak ve iki veyahut daha ziyade eşhas birlikte bulunmak veya bu iki keyfiyetin yalnız birisi olup, fakat adam oturur bir mahalde veya ma‘abid’de olmaktır. İkincisi madde-i sirkât gündüz veyahut şahs-ı vahit tarafından vuk‘u bulsa ve mahallı sirkât adam oturur olmasa bile sarık olan şahs-ı hafi ya celi müsella bulunmsıdır. Üçüncüsü bir şahs-ı muvazzaf hizmetkâr olup, da hizmet ettiği efendinin veyahut efendisi ile bi’l-rifâk gitmiş olduğu hâne sahibinin malını sirkât etmek veyahut hırsızlık eden kimse ‘amele veya esnaf şagirdi olup, ustasının hâne ve dükkân ve mağazâsından veyahut bir şahıs müstemirren çalıştığı bir mahalde hırsızlık eylemektir. Dördüncüsü hancı ve lokantacı ve arabacı ve kayıkcı ve esmalî esnaf veyahut bunların kendilerine tevdi olunan eşyanın hepsini veya bir miktarını sirkât eylemektir.) diye muharrer edüğüne bina’en ve madde-i mezkûre ahkâmına tevfikân merkûm Âbo’nun haps olunacağı günden ‘itibaren altı mah müddetle hapsine, yirmi istintâk ve elli ‘îlâm ve kırk suret ve tebliğ harcları ki cem‘an yüz on kurştan ‘ibaret olan masarif-i mahkemenin merkûm Âbo’dan bi’t-tahisl âdliye veznesine teslimine ve mahkemede mevcut olan emaval-ı mesrukanın dahi sahibine red ve teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere üç yüz on altı senesi Cemazilevveli’nin yirmi beşinci ve üç yüz on dört sensi Eylül’ünün yirmi sekizinci gününde giyâben ve müttefkân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn (Sayfa 77) Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi’nin huzuru ile bi’l-kıra’e usulen canib-i riyasetten ifhâm olundu.

26 Cemazilevvel 315 ve 29 Eylül 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 46

Hısn-ı Mansûr kazâsının Maloğlu karyesinden Ebuzer ve Hamo'nun üç sene akdem kolunun sakat ve ta'til eylemesi iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyh olan karye-i merkûmeli renc-ber on dört yaşında mücerret Şeyh bin Mehmet'in cenhâ ile luzûm-ı ittihamına dair Ma'muratül'aziz hey'eti ittihamiyyesinden tanzîm olunan yüz doksan numro ve 29 Ağustos 314 tarihli mazbata ile evrak-ı müteferriasi kazâ-yı mezkûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Eylül'ünün yirmi birinci Pazartesi gününe tensîp olunmuştur. 314 tarihli mazbata ile evrak-ı müteferrikâsı kazâ-yı mezkûr Bidâyet Mahkemesi cezâ kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Eylül'ünün yirmi birinci Pazartesi gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkeme Hey'eti Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde olunan dav'et üzerine müdde-î şahıs Ebu Zerr bin Hamo bi'l-vürut maznûn 'âleyh mevkufl olduğundan usulen tevkifhaneden bi'l-celb müdde-î şahıs ile maznûn 'âleyhinin Türkçe bilemedikleri hesabı ile Hısn-ı Mansûr'un Banaokçu karyesinden yirmi yaşında 'Âli bin 'Âli tercüman tayin kılınarak emr-i tahlifi bi'l-icrâ vicâhen mahkeme-î 'âleniyyeye ibtidarla ol- babtaki ittiham mazbatası 'âlenen ve cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan mazbatanın hulâse-i meâl-ı müdde-î şahıs ile maznûn 'âleyh merkûmun sağires'inn oldukları ve cürmün kast ve niyyetine mutesarriif olmaksızın esnâ-î mukata'ada vuk'ua geldiği muhbir Kahraman'ın ifâde-i mazbatasından anlaşılmağa maznûn-ı merkûm Şeyho'nun hareketi Kânûn-ı Cezâ'nın yüz seksen üçüncü ve kırkıncı maddesine muvafık cenhâ ile ittihamına ve karanâmenin tatbikatı kanûniyye cihetinde feshına ve merkûm mahâllı mahkemesine karar verildiğinden 'ibaret bulunmuştur. Komiser-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i mazbata

şifâhen dahi tekrar ve esas-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra müdde-î şahıs Ebu zer’den tercüman-ı merkûm ‘Âli vasıtası ile iddi‘âsı soruldukta taş üzerine münazâ‘a ederken maznûn ‘âleyh merkûm kendisini yere vurup, kolunu sakat ettiğini ve maznûn ‘âleyh ol-vakit on iki yaşında olduğundan hakkında mucazat-ı kanûniyyenin icrâsını da‘va eylemesi üzerine tercüman-ı merkûm vasıtâsı ile maznûn ‘âleyh Şeyho dahi isticvâp oludukta inkâr-ı cürm eyledi. Ba-celb-nâme vürut eden şâhid Maloğlu karyesinden on beş yaşında renc-ber Kahraman bin Osman’ın tarafeynin bildiği olup mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ Türkçe bilememesine mebni tercüman-ı merkûm ‘Âli vasıtası ile ma‘lumatına muraca‘at oludukta dört-beş âdam-î oynarlar iken ve yitişirler iken müdde-î şahıs yere düşerek kaldığında kolum kırıldı diye söylemiş ise de kimin tarafından yitelendiğinin fark edemediğini söyledi.

Tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mutalası sorulan Komiseri mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi fi‘ili müddebin âdem-i sübutuna mebnî maznûn-ı merkûmun bera’etine karar verilmesini talep eylemekle maznûn-ı merkûmdan tercüman vasıtâsı ile son diyeceği soruldukta ifâde-i sabıkasını tekrar eylemekle ve şâyân-ı tetkik başka cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hitâm bulduğu ifhâm olundu. İcabı bi’t-tezkir maznûn ‘âleyh merkûm Şeyho bin Mehmet’in müdde-î şahıs Ebuzer kolunu sakat ve ta‘til-i uzuv ettiğine dair ‘inde’l-muhâkeme bir guna esbab-ı sübutiyye ye dest res olunamadığından ber- mucib-i talep bera’et-i zimmetine (**Saysa 78**) ve emr-i âhrla mevkufl değil ise derhal sebilinin tahliyesine ve müdde-î şahsın hukuk-ı şahsiyyesinden dolayı mahakim-i i‘adesine muraca‘atta muhtar olmasına ve masarif-i mahkeme olan yirmi istintak ve elli ‘îlâm harcları ki cem‘an yetmiş kuruşun müdde-î şahsın haksızlığı ciheti ile kendisinden tahsiline, kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı senesi Cemazilevvelî’nin yirmi beşinci ve üç yüz on dört senesi Eylül’ünün yirmi sekizinci gününde vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi huzuru ile bi’l-kıra’e cânib-i riyasetten usulen ifâhem olundu.

26 Cemazilevvel 315 ve 29 Eylül 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 47

Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahâllesi'nden Terzi Ohannis veled-i Haço'ya itiâle-i lisân eylemesi iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyh olan mahâlle-i merkûmeli otuz yaşında renc-ber müte'ehhil çocuklu okuyup yazmak bilmeyen Ermeni milletinden Kirkor veled-i Menco'nun luzûm-ı muhâkemesine dair tanzîm olunan altmış dört numro ve 17 Ağustos 314 tarihli mustantık kararname ile taleb-i mahkeme-î mutezammin müdde-î 'umûm mu 'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiserliğinin ve 17 Ağustos 314 tarihli iddi'ânâmesi ma'a't-teferruat Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesine tevdi' olunmakla bi'l-mutala'a icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Eylül'ünün yirmi dokuzuncu Çarşamba gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkeme Hey'eti Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu 'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-î şahıs Ohannis ile maznûn 'âleyh Kirkor mahkemeye bi'l-vürut vicâhen icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeye lede'l-ibtidâr bu babtaki mustantık kararname ile iddi'ânâme Başkâtip 'Abdulkadir Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi. Mezkûr kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyhi Kirkor'un müdde-î şahıs Ohannis'e itâle-i lisân eylediği 'inde'l-istintâk tahakkuk eylediğinden Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz on dördüncü maddesi mucibince luzûm-ı muhâkemesine karar verildiğinden ve iddi'ânâme mefadı da kararnâme-î mezkûre meâl-ını te'yitten 'ibarettir. Komiseri mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i iddi'ânâme şifâhen dahi icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri talebi ile esas-i da'vayı tasvir eyledi. Müdde-î şahıs Ohannis'in iddi'âsı sorulduktan sonra maznûn 'âleyh merkûm Kirkor kendisine hancer çekerek itâle-i lisânda bulunmuş olduğundan hakkında Mucazât-ı Kânûniyye'nin icrâsını da'va eylemesi üzerine maznûn 'âleyh merkûm Kirkor dahi isticvâp olunduktan sonra inkar-ı cürm etmesine mebn-î ba-celb-nâme vürut eden şâhid cümlesi Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahâllesi'nden kırk yaşında Terzi Akop veled-i Nisi ve otuz beş yaşında Hamal Kirkor veled-i Ohannis ve otuz yaşında neccar sınıfından Barso veled-i Serkis tarafeyni tanıyıp mani'i şehâdet bir

halleri olmadıklarını söylemeleri üzerine münferiden emr-i tahlifleri bi'l-icrâ ayrı ayrı ma'lumatlarına muraca'at olundukta bunlardan Akop ve Barso ifâdelerinde maznûn 'âleyh merkûm Kirkor'un müdde-î şahıs Ohannis'a itâle-i lisân eylediğini işittiklerini beyan ve ihbâr edip, ve Kirkor dahi maznûn 'âleyh merkûmun geceleyin bağırıp çağırdığının işitmiş ise de ne söylediğini anlayamadığını ihbâr eylemeleri üzerine Komiser 'Abdullah Efendi'nin talebi ile vürut etmemiş olan şâhid Çakır'ın oğlu Dikran ve Kaspar oğlu Artin ve Şehbaz oğlu Şeyh Ağa'nın ifâdesi münderecâtı da maznûn 'âleyh merkûm geceleyin sa'at iki raddelerinde 'umûm komşulara itâle-i lisânda bulunduğunu işittiğini ifâde ve ihbârdan 'ibaret olmakla şuhûd-i merkûmenin zat ve şehâdetlerine karşı maznûn 'âleyh merkûm Kirkor'dan sorulduktan şehâdetlerinin kabul etmeyeceğini söylemesi ile tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra Komiser-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi'nin mutala'âsı sorulduktan maznûn 'âleyh hazır-ı bi'l-meclis Kirkor müdde-î şahıs Ohannis'a (**Sayfa 79**) itâle-i lisânda bulunduğunu 'inde'l-muhâkeme istima' olunan şâhidlerin ifâde-i mazbûtaları, kıra'et edilen diğer muhbirlerin şehâdet ve ihbaratları ile tahakkuk eylediğinden Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz on dördüncü maddesi hükmüne tevfiân tahdid-i cezâsını talep eylemekle son diyeceği maznûn-ı merkûmdan sorulduktan ifâde-i sabikasını tekrar eylemekle ve şâyân-ı tetkik başka cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hîtâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

İcabı bi't-tezkir maznûn 'âleyh merkûm Kirkor müdde-î şahıs Ohannis'e itâle-i lisânda bulunmuş olduğu 'inde'l-muhâkeme istima' edilen şâhid Akop ve Kirkor ve Barso ile ifâde-i mazbûtaları kıra'et edilen şâhidlerden Şeyh ağanın şehâdet ve ihbarları ile tahakkuk edip hareket-i vakı'ası dahi ber-mucib-i talep Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz on dördüncü maddesi hükmüne muvafık bulunmuş, metinde (Bir madde-i mahsusa isnadı olmayıp fakat ma'ayıyden bir şey tahsisi ile ya diğer suretle bir kimse diğer kimse hakkında muhil-i namus söz söyler veyahut şetm eyler ise yirmi dört sa'atten bir haftaya kadar haps olunur veyahut buna bedel yarım meci diye altundan üç meci diye altununa kadar cezayı nakdi alınır.) diye muharrer edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfiân ve merkûmandan Kirkorun duhûlu gününden 'itibaren on beş gün müddetle hapsine, yirmi istintak, on zabıt ve elli 'îlam harçlarının ki cem'an seksan kuruş mesarifi muhâkemanın mahkûm 'âleyhi

merkûm Kirkordan bi't-ahsil âdliye veznesine teslimine kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı senesi Cemazilevvelî'n yirmi altı ve üç yüz on dört senesi Eylül'ün yirmi dokuzuncu gününde vicâhen müntefekân verilen karar ve metni kânûn 'âlenen bi'l-kıra'e Komiseri mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi huzuru ile usulen cânibi riyasetten ifhâm edildi.

27 Cemazilevvel 316 ve 30 Eylül 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 48

Hısn-ı Mansûr Kazâsı Şerefli karyesi ahâlisinden teb'a-î Devlet-i 'Âliye'den İsmail'in mezru'atı ra'y edilmesi iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyh olan Köçer Hıdır'ın Sor Aşireti'nden gâib 'ani'l-meclis Mamı Kara hakkında verilen 29 Eylül 314 tarihli şikayetnâme ile mahkeme-î 'âleniyye talebini mutezamın Polis Komiserliğinden tanzîm olunan 29 Eylül 314 tarihli iddi'ânâme Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına tevdi' olunmakla bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvelî'nin üçüncü Cumartesi gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Ceza Mahkemesi Hey'eti Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinliği vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi dahi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine tarafeynin âdem-i vürutlarına mebn-î hazır bulunmuş olan komiser-i mûmâ-ileyh talebi ile icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyelerine giyâben lede'l-ibtidâr ol- babtaki evrak-ı da'va cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan iddi'ânâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyh merkûm Mamı Kara müdde-î merkûm İsmail'in sene-i halide zer' etmiş olduğu hinta ve penbusunu davarlarına re'y ile itlaf ettirmiş olduğundan tarafeynin celbi ile bi'l-muhâkeme tebeyyün ettiği halde hakkında mu'cazât-ı Kânûniyye'nin icrâsını talebinden 'ibarettir. Bunun üzerine mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri

‘Abdullah Efendi lede’l-istma‘ cereyân eden mu‘âmele ve siyak-ı haline nazâran hukuk-ı ‘umûmiyeye ta‘alluk eden ciheti olmayıp hukuka ait bulunduğundan işin mahkeme-î i‘adesine havalesini talep eylemekle ve şâyân-ı tetkik diğer cihet (**Sayfa 80**) dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hitâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm edildi. İcabı bi’t-tezkir cereyân eden mahakeme ve siyak-ı hal ve da‘vaya nazâren işite huku-ı ‘umûmiye ta‘alluk eder cihet görülmeyip hukuka ‘aidiyetten münbeis bulunmakla ber- mucib-i talep da‘vayı merkûmenin reddi ile müdde-î şahsın ait olduğu mahkemeye muraca‘atta muhtar olabilmesine ve müdde-î şahsın haksızlığı ciheti ile yalnız elli kuruş ‘îlam harcının müşteki-yi merkûm İsmail’den bi’t-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı senesi Cemazilahirı’nın birinci ve üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel’i’nin üçüncü gününde giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar komiser-i mûmâ-ileyh Komiser ‘Abdullah Efendi huzuru ile bi’l-kıra’e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

2 Cemazilahir 316 ve 4 Teşrîn-i Evvel 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır.
Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 49

Hısn-ı Mansûr’un Hozkürd karyesi ahâlisinden Hamı Kılınc’ın kerimesi Fatma ‘nın kaçırılması iddi‘â olunmasından dolayı maznûn-u ‘âleyim olan mevkuf Gül Pınar karyesinden renc-ber on yedi yaşında müte’ehhil çocuksuz Hamo bin ‘Âli ve gayrı mevkûf olup mu‘avenette bulunanlardan dolayı dahi maznûna ‘âleyhim olan Musallâ Mahâllesi’nden kırk beş yaşında renc-ber müte’ehhil çocuklu Şeyh Ağa bin Bekir Ağa ve Güla Fuhuk karyesinden altmış yaşında renc-ber müte’ehhil çocuklu Bekir Ağa bin Bereket Ağa ve Musallâ Mahâllesi’nden otuz beş yaşında renc-ber müte’ehhil çocuklu Hasan bin Bereket ve Gül Pınar karyesinden çoban yirmi yaşında renc-ber müte’ehhil çocuksuz ‘Osman bin İmam ve Hozkürt karyeli otuz beş yaşında müte’ehhil çocuklu Mehmet bin Hasan ve karye-i merkûmeli yirmi beş yaşında renc-ber müte’ehhil çocuksuz ‘Osman bin Hasan ve Kızılca Pınar karyeli kırk beş yaşında renc-ber müte’ehhil çocuklu Hüseyin bin Hüseyin ve karye-i merkûmeli renc-ber kırk yaşında müte’ehhil çocuklu Nuri bin Hüseyin ve Hozkürt karyeli yirmi yaşında

işsiz müte'ehhille Ayşe binti Bekir'in luzûm-ı muhâkemelerine dair tanzîm olunan yetmiş altı numro ve 26 Eylül 314 tarihli mustantık kararnâmesi ile evrak-ı müteferrikâsı Hısn-ı Mansûr Bidâyet Ceza Mahkemesine verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'i'nin üçüncü Cumartesi gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi'nin ma'zeretine mebn-î bulunamamasından dolayı yerine vekâleten alınan mahkeme Başkâtibi 'Abdulkadir Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-î şahıs Hamo bin Mustafa ile maznûna 'âleyhim olan gayrı mevkûf bulunan Şeyh ve Bekir va Hasan Ağa ve 'Osman bin İmam ve Mehemt bin Hasan ve 'Osman bin Hasan ve Hüseyin bin Hüseyin ve Ebuzer bin Hüseyin ve Ayşe binti Bekir bi'l-vürut ve mevkûf maznûn 'âleyh merkûm Hamo bin 'Âli dahi usulen tevkifhaneden bi'l-celb vicâhen mahkeme-î 'âleniyye icrâsına mubaderetle ol-babtaki mustantık kararnâmesi 'âlenen kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyhimden mevkûf Hamo ve diğer maznûn Şeyh Ağa ve rufakasının mu'aveneti ile müdde-î şahıs Hamo Kılınc'ın kerimesi Fatma'yı kaçırmış olduğu 'inde'l-istintak tahakkuk eylediğinden maznûn-ı merkûmdan mevkûf Hamo'nun Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz altıncı maddesi ilavesinin fıkra-ı evvelisi ve diğerlerinin dahi ilave-i mezkûrun fıkra-i saniyesi ahkâmına tatbikan luzûm-ı muhâkemelerine karar verildiğinden 'ibarettir. Vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtip 'Abdulkadir Efendi ber-mucib-i kararnâme şifâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra müdde-î şahıs Hamo'nun suret-i iddi'âsı soruldukta kerimesi Bekir bailğa Fatma'yı hazır-ı bi'l-meclis maznûnlardan Hamo bin 'Âli diğer maznûn 'Osman bin İmam ve Mehemt bin Hüseyin ve Osman bin Hasan ve Hüseyin bin Hüseyin ve Ebuzer bin Hüseyin (**Sayfa 81**) ve Ayşe binti Bekir'in mu'avenetleri ile kaçırıp Bereket Zade Şeyh ve Bekir ve Hasan Ağaların hânesine götürüp orada tazyik ederek bokrini izâle etmiş olduğundan cümlesinin haklarında mucazât kânûnun icrâsını talep ve da'va

eylemesi üzerine maznûn ‘âleyhim’den Şeyh ve Bekir ve Hasan Ağalardan ma‘adası Türkçe tekellüm edemediklerine mebn-î merkûmuna mahkeme-î şer‘iyye mahdarı Yusuf bin Mehmet ba‘t-tahlif tercüman ta‘yin olunduktan sonra maznûnlardan Hamo bin ‘Âli isticvâp olunduktan mezbûre’yi cebren kaçırmayıp bir’rida kaçırmış olduğunu söyleyerek inkâr-i cürm etti. Diğer maznûn-ı merkûmun dahi ayrı ayrı isticvâp olduklarında cümleten inkâr-i cürm etmeleri üzerine ba- celpnâme vücut eden şâhid Hısn-ı Mansûr’un Musallâ Mahâllesi’nden otuz beş yaşında Kavalcı oğlu Bakkal Hasan ve mahâlle-i merkûmeli kırk yaşında Abacı Usı Kalo ve mahâlle-i mezbûreli yirmi iki yaşında renc-ber Hüseyin bin ‘Abdullah ve Kab Cami‘i Mahâllesi’nden otuz yaşında renc-ber ‘Ömer Bin Mustafa’nın tarafeynin bildikleri olup mani‘i şehâdet bir halleri olmadıklarını söylemekle emr-i tahlifleri bi’l-icrâ ayrı ayrı ma‘lumatlarına müraca‘at olunduktan bunlardan Kavalcı oğlu Hasan ve Usı Kalo âdem-i ma‘lumat beyan ve Hüseyin bin Abdullah’ın dahi şehâdet etmek üzere müdde-î şahıs kendisine elli beş kuruş para verip hilâf-ı vaki şehâdet etmesini teklif etmiş ise de, maddeden ma‘lumat ve meşhudatı olmadığı için parayı götürüp istintak dairesine teslimine doğru şehâdet ettiğini ve ‘Ömer bin Mustafa dahi bu maddeye şehâdet etmek üzere müdde-î şahıs kendisi ile iki mecidiyeye pazarlık edip bir mecidiyesini alarak dâire-i istintak’a gidip doğruca şehâdet ettikten sonra mezkûr mecidiyeyi istintak dairesine teslim ettiğini ve bundan başka ma‘lumatı olmadığını ifâde ve ihbâr eyledi.

Tahkikatın bundan ‘ibraret olduğu beyan olduktan sonra mu‘âvin vekili Başkâtip ‘Abdulkadir Efendi’nin mutala‘ası sorulduktan maznûn ‘âleyhim merkûmunun fi‘ili müdde‘a biha’ya ictisarları sabit olamadığından cümlesinin bera’et-i zimmetlerine ve müdde-î şahıs Hame Kılınç’a yalan şehâdet ettrimek üzere şahidân-i markâmân ‘Ömer ve Hüseyin’e akçe vermiş ise de akçe-i mezkûrey-i kabul etmeyerek götürüp istintak dairesine teslim etmiş olduklarında müdde-î şahıs Hame Kılınç hakkında ayrıca tahkiyat icrâsı ile gayrı mevkûf tevkif muzekkeresi ‘itasına kara verilmesini talep etmekle müdde-i şahıs merkûm Hemo’dan diyeceği sorulduktan para vermediğini söylemesi üzerine lede’s-suâl tarafeynin başka diyeceklerinin olmadığı anlaşılınca emr-i muhâkemenin hîtâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

Cereyan-i mahkeme-î tasvir eden bi'l-cümle evrak-ı da'va nazâr-i tetkik ve mutala'adan imrar edildikten sonra icab-ı bi't-tezkir maznûn 'âleyh Hamo bin 'Âli'nin müdde-î şahıs Hemo Kılnc'ın kerimesi bikir baliğa Fatma'yı cebren kaçırdığı 'inde'l-muhâkeme usulen sabit olamadığı gibi beyinlerinde akdı nikahta vuk'u bulduğu anlaşılmadığı gibi bu babda mu'avenet ve hilaf-i usul ve hıssi fi'ilerindn dolayı maznûn 'âleyhim olan Şeyh ve Hasan ve Bekir Ağalarla 'Osman bin İmam ve Mehmet bin Hüseyin ve 'Osman bin Hasan ve Hüseyin bin Hüseyin ve Enver bin Hüseyin ve Ayşe binti Bekir'in dahi fi'ili mezkûreye ictisarları kezalik usulen saibt olamadığından ber-mucib-i talep bera'et-i zimmetlerine ve mekurumun-i mevkuf Hemo sebab-i ahârla mevkûf değil ise derhal ihla-i sebine ve âkdi nikah meselesinden dolayı ikitiza-i şer'isi ifâ olunmak üzere işin mahkemei şer'iyeye havale ve şâhid Hüseyin bin 'Abdullah ve 'Ömer bin Mustafa haklarında cezâ kânûnnâme-i humayunun yetmiş dokuzuncu maddesi mucibince mu'amele-i (.....) icrâsına ve şâhidân-i merkûmanın daire-i istinkaka teslimine ettikleri sağ miri akçesi bulunan yetmiş bir kuruş otuz pareyi dahi hazine-i devlete irâd kayıt edilmesine. Ve müşteki Hemo hakkında şâhidlerin huzur-i mahkemede 'arz ve ifâde ettikleri rüşvet maddesi kali muhbirlerde kalmakta ise de 'ale'l-usul tahkikatı lazime icrâsına ve elli kuruş 'îlâm harcının müdde-î şahıs Hemo'nun haksızlığı ciheti ile kendisinden bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı senesi Cemazilahirî'nin birinci ve üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'i'nin üçüncü gününde vicâhen ve müttefekân verilen hüküm ve karar vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtip 'Abdulkadir Efendi huzuru ile cânib-i riyasetten ifhâm olundu

2 Cemazilahir 316 ve 4 Teşrîn-i Evvel 314 bil' mukabele müsveddesine mutabıktır.
Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Sayfa 82 /Belge: 50

Hısnı Mansûr'un Eski Sarây Mahâllesi'nden Mano veled-i Osip ile Ökkeş bin Mustafa'nın dükkanalrından eşya sırkât edilmesi idd'ia olunmasından doalyı maznûn 'âleyhi olan Musallâ Mahâlesi'nden kırk beş yaşında terzi, müte'ehhlil, çocuklu,

okuyup yazmak bilmeyen, İncebelli Hasan bin Şeyho'nun luzûm-ı muhâkemesine dair yirmi dört numro ve 7 Mayıs 314 tarihli mustantık kararname ile evrak-ı muteferrikâsı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Ceza Mahkemesine verilmekle bi'l-mutala'â icâr-î mahkeme-î 'âleniyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evveli'nin beşinci Pazartesi gününe tensîp olunmuştu.

Yevm-i mezkûrde Mahkeme Hey'eti Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi'nin ma'zaretine mebn-î bulunmamasından yerine vekâleten mahkeme Başkâtibi 'Abdulkadir Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine mudde-i şahsı merkûm Mano ile Ökkeş ve maznûn 'âleyhi İncebelli Hasan mahkemeye bi'l-vürut vicâhen mahkeme-î 'âleyineye icrâsına mubaderetle ol-babdaki mustantık kararnâmesi cehren ve 'âlenen kıra'tet ettirildi.

Zıkr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-i maznûn 'âleyh merkûm İncebelli Hasan mudde-i şahıs Mano veled-i Osib ve Ökkeş bin Mustafa'nın behisni hânı civarında bulunan dükkanından eşyalarını sirkât ettiği 'inde'l-istintâk tahakkuk eylediğinden Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz yirmi ikinci maddesi hükmüne tevfiân luzûm-ı muhakemesine karar verildiğinden 'ibarettir. Vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtip 'Abdulkadir Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talebi ile esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra müdde-î şahıs Ökkeş bin Mustafa'nın iddi'âsı sorulduktan dükkanı açılarak otuz kuruş kıymetli pembusu zayi olmuş ise de maznûn-ı merkûm hakkında şikayetnâmesi vuk'ublumadığı ve diğer müdde-î şahıs Mano dahi (.....) otuz kuruşluk eşyası sirkât edilmiş ise de müahharân bulunduğu ve maznûn-ı merkûm Hasan'dan bir guna iddi'âsı olmadığını söylediler. Maznûn 'âleyh merkûm Hasan isticvâp olunduktan inkâr-ı cürm etmesi üzerine ba- celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahâllesi'nden yirmi sekiz yaşında Mehmet bin 'Âli ve Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden on yedi yaşında Bekçi Duran bin Hacı 'Âli'nin tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâdet bir halleri olmadıklarını söylemekle emr-i tahlifleri bi'l-icrâ ayrı ayrı ma'lumatlarına muraca'at olunduktan âdem-i ma'lumat beyan etmeleri üzerine

vürut etmeyen diğer şahid Hacı Ebuzer Baba ile Rezi Tulcusu Necib'in istintakdaki ifâde-i mazbûtalarının kira'etini vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtip 'Abdulkadir Efendi talep etmekle bi'l-kıra'e bunlardan Hacı Ebuzer Baba'in ifâdesi meâl-ı ile ve kıssada maznûn-ı merkûm Hasan'ın mezkûr dükkanlarının önünde görmüş olduğu ve diğer şahid Necib'in ifâdesi münderecâtı da şahid-i merkûm Hacı Ebuzer Baba'nın şehâdetini te'yitten 'ibarettir.

Tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtip 'Abdulkadir Efendi'nin mutalası sorulduktan sonra maznûn-ı merkûm Hasan'ın fi'ili sirkâta ictisarı usulen sabit olamadığından bera'et-i zimmetine karar verilmesini talep etmekle ve şâyân-ı tetkik başka cihet görülmemekle emr-i mahkemenin hitâmı ifhâm olundu. İcabı bi't-tezkir maznûn 'âleyh merkûm İncebelli Hasan'ın fi'ili sirkâta ictisarı 'inde'l-muhâkeme sabit olamadığından ber-mucib-i iddi'â merkûmun bera'et-i zimmetine ve esas-ı da'va şikayetnâmeğe müstenid olamayıp hukuk-ı 'umûmiye namına takip edildiği cihetle masarif-i mahkemenin mahallı tahsili mefkûf bulunduğuna ve kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı senesi Cemazilahirî'nin üçüncü ve üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'i'nin beşinci gününde vicâhen ve müttefikân verieln hüküm ve karar vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtip 'Abdulkadir Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen canib-i riyasetten ifhâm olundu.

4 Cemazilahir 316 ve 6 Teşrîn-i Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır.
Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 51

Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden Bakkal Hasan oğlu Hasan'ın esnây-ı harikte teslim etmiş olduğu eşyasını ketm ve ihtifâ ile emniyeti su-i istimal etmesi iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhim olan Kab Cami'i Mahallesi'nden yirmi beş yaşında müte'ehhil çocuklu (Sillik) Ebuzer bin İbrahim ve mahâlle-i merkûmeli yirmi yaşında müte'ehhil çocuklu Culhâ Bekir bin Hesno ve yirmi yaşında mücerret culhâ Haço bin Miço'nun oğlu Hacı bin Mamo ve otuz sekiz yaşında culha müte'ehhil çocuklu Yusuf bin Hasan nam-ı diğeri Uso ve Bereket

Zâde Hasan Ağa'nın hizmetkarı Küçük nam eşhas haklarında verilen şikayetnâme ile taleb-i mahkeme-î mutezamın Pois Komiserliğinin iki yüz kırk sekiz numro ve 7 Kânûn-ı Evvel 313 tarihli iddi'ânamesi Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Ceza Mahkemesine verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on üç senesi Kânûn-ı Evveli'nin sekizinci Pazartesi gününe **(Safya 83)** kararlaştırılarak icab edenlere clbnâme gönderilmiştir.

Yevm-i mezkûrde Heyet-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-î şahıs Bakkal Hasan maznûn 'âleyhimden (Sillik) Ebu zer ve Bekir mahkemeye bi'l-vürut haklarında vicâhen ve diğer maznûn Hacı ve Uso ve Küçük vürut etmediklerinden vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile haklarında giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına mübaderetle ol-babtaki iddi'ânâme ve şikayetnâme cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan iddi'ânâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyhimden (Sillik) Ebu zer müdde-î şahıs Hasan'ın dükkanına emaneten teslim etmiş olduğu eşyasının tesliminden imtina eylediğinden bi'l-muhâkeme tebeyyün eylediği halde tahdid-i icrâsını talebinden 'ibarettir. Bunun üzerine Komiser-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i iddi'ânâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra müdde-î şahıs Hasan'dan suret-i iddi'âsı soruldukte şikayetnâmesinden beyan etmiş olduğu mektum eşyalardan yarım teneke gaz yağı (Silik) Ebuzer'den ve bir teneke ile üç kalıp sabun dahi haremi marifeti ile kendisine îade olunduğunu ve lede't-taharri Âbı Kaço'nun oğlu Hacı'nin hânesinden Hesso götürdüğünü söylemiş olduğundan haklarında Mucazât-ı Kânûniyye'nin icrâsı ile mektum eşyanın bi'l-istirdad kendisine teslimine da'va eylemesi üzerine maznûn 'âleyh (Silik) Ebuzer isticvâp olundukta harik gecesı Bereket Zâde Hasan Ağa tarafından kendisine iki teneke gaz yağı teslim olunarak kendisi de bir tenekesinin götürüp Hasan Ağa'nın konağına ve bir tenekesini dahi kendi hânesine götürerek bi'l-ahara müdde-î merkûm Hasan'a teslim ettiğini ve 'ayâlı vasitâsı ile müdde-î merkûm'a teslim edilen yağ ve sabundan ma'lumatı olmadığını söyledi. Diğer

maznûn ‘âleyh Hacı dahi isticvâp edildikte harikten ma‘lumatı olmayıp, elyevm hânesi taharri olundukta oturdukları dama muttasıl mâhzen tabir olunur diğerk bir odalarından iki teneke gaz yağı zuhur ettiğini ve mezkûre tenekeleri hânelerine bilteklif gidip gelmekte olan eniştesi Uso tarafından getirilip konulmuş olunacağını söyledi. Ba-celb-nâme vürut eden şâhid Musallâ Mahâllesi’nden otuz beş yaşında Bereket Zâde Hasan Ağa bin Bereket’in tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı sorulduktas esnây-i harikte müdde-î şahsın dükkanında maznûn-ı merkûmın (Sillik) ve Bekir ve hizmetkarı Küçük ve Âbı Kaço’nun eniştesi Uso’ya teslim etmiş olduğu eşyadan bir teneke gaz yağı ile on üç kalıp sabun maznûn-ı merkûmundan Ebuzer’in hânesinden zuhur ettiğini ve Bekir ile hizmetkarı Küçük teslim ettiği eşya tamamen kendisine emr ettiğini mahelleye götürüldüğünü ve Uso’ya teslim ettiğini, iki teneke gaz yağını ba‘dehu götürüp vermek üzere eniştesi Haco’nun hânesine götürmüş olduğunu söylemesi üzerine maznûn-ı merkûmundan Ebuzer Hasan Ağa ile ‘adaveti olduğundan şehâdetini kabul etmiyeceğini söylemekle diğerk şâhid Hısn-ı Mansûr’un Eski Sarây Mahâllesi’nden otuz yaşında Bekir bin Mustafa ve Musallâ Mahâllesi’nden yirmi beş yaşında Hacı-yi Fatı ve mahâlle-î merkûmeli elli beş yaşında Miho bin Ahmet’in tarafeynin bildikleri olup, mani‘i şehâdet bir halleri olmadıkları anlaşılmacla münferiden emr-i tahlifleri bi’l-icrâ ayrı ayrı ma‘lumatlarına muraca‘at olundukta bunlardan Bekir ile Miho maznûn-ı merkûmundan (Sillik) Ebuzer’in hânesine bir teneke gaz yağı ve on üç kalıp sabunun ahz ettiğini gördüklerini ifâde ve beyan ve Hacı Mehmet dahi âdem-i ma‘lumat beyan etmesi üzerine bi’t-tezkir ‘inde’l-muhâkeme maznûniyyeti anlaşılın Âbı Kaço’nun eniştesi Uso’ya celb-nâme çıkarılmak üzere mahkemenin vakt-ı ahâra t‘alığına müttefikân karar verilip, ifhâm olundu. 11 Kânûn-ı Evvel 314 tarihine musâdif olan Perşembe günü heyet-i mahkeme zevat-ı sâbikadan murekkeb olarak bi’l-ictimâ mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle (**Sayfa 84**) ifâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î şahıs Hasan ile maznûn ‘âleyhimden Uso mahkemeye bi’l-vürut hakkında vicâhen ve maznûnlardan (Sillik) Ebuzer ve Küçük ve Hacı’nin âdem-i vürutlarına mebn-î haklarında mahkemenin giyâben ve ‘âlenen icrâsına mübâderetle zabt-ı sabık bi’l-kıra’e münderecâtı cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra maznûn ‘âleyh hazır-ı

bi'l-meclis merkûm Uso isticvâp olundukta leyle-i harikte Hasan Ağa kendisine iki teneke gaz yağı teslim edip, kendisi de ba'dehu merkûm Hasan Ağa'ya vermek üzere mezkûr tenekeleri götürüp kayın biraderleri Hacı'nin hânesine bırakıp ale's-sabah değirmene giderek orada kalmış olduğunu söylemesi üzerine müdde-î merkûm Hüseyin dahi maznûn 'âleyh merkûm evvelce inkâr-ı cürm etmesi üzerine Bereket Zâde Hasan Ağa ve Hacı Faki'nin oğlu Hacı Mehmet ile birlikte gidip merkûmun kayın biraderinin hânesi taharri olundukta zuhur ettiğini söylemekle bi't-tezkir müdde-î merkûmun beyan ettiği Hasan ile Hacı Mehmet'e celb-nâme çıkarılmasına ve muhâkemenin dahi 15 Kânûn-ı Evvel 313 tarihine musâdif olan Pazartesi gününe ta'likına müttefikân karar verilip ifhâm edilmiştir. 4 Cemazilevvel 316 ve 6 Teşrîn-i Evvel 314 tarihine musâdif olan Salı günü Hey'eti Hakime Reisi Lahik Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Boğos ve Â'zâ Vekili Başkâtip 'Abdulkadir Efendilerden teşekkül ederek mu'vâinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork hazır olduğu halde müdde-î şahıs Hüseyin bi'l-vürut maznûn 'âleyhimin âdem-i vürutlarına mebn-î vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile haklarında mahkeme-î giyâbiye-i 'âleniyye icrâsına lede'l-ibtidâr heyetçe tebeddül vuk'una mebn-î zavabit-i sabıka bi'l-kıra'e münderecatının cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra celbleri karar-ı sabık iktizasından bulunmuş olan şahid Hasan Ağa ile Hacı Mehmet bi'l-vürut evvelce lede't-tetkik istima' olundukları anlaşılma ile tekrar istima'ından sarf-ı nazârla tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mu'âvinlik vazifesinin bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi'nin mutalası sorulduktan sonra maznûn 'âleyhim merkûmunun emniyeti su-i istimal etmiş oldukları sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz otuz altıncı maddesi hükmüne tevfikân tahdid-i cezalarını talep eylemekle lede's-suâl müdde-î şahsın başka diyeceği olmadığı anlaşılma ile emr-i muhâkemenin hîtâm bulduğu canib-i riyasetten ifhâm edildi.

İcabı bi't-tezkir cereyân-ı mahkemeden anlaşıldığına göre maznûn-ı merkûmun isnât olunan cürmü inkar ve dai-yi hukuk-ı ammeden olmakla maznûn-ı merkûmun Ebuzer ve Bekir ve Hacı ve Küçük ve Uso'nun haklarındaki mu'âvin vekili Polis Kiyork Efendi'nin mutala'asında isabet görülemediğinden reddi ile merkûmunun âdem-i mesuliyetlerine ve müşteki-î merkûm Hasan'ın hukuk-ı keyfiyyesinden dolayı ait olduğu hukuk mahkemesine muraca'atte muhtar

kılınmasına ve haksızlığı ciheti ile yalnız elli kuruştan ‘ibaret olan ‘ilâm harcının müdde-î şahıs Hasan’dan bi’t-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar mu‘âvinlik vazifesinin bi’l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi huzuru ile bi’l-kıra’e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

4 Cemazilahir 316 ve 6 Teşrîn-i Evvel 314 bil’ mukabele müsveddesine mutabıktır.
Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür ‘Âzâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:52

Hısn-ı Mansûr’un Hoca ‘Ömer Mahallesi’nden Mihrican oğlu Mehmed’i darp ve bahçesindeki hayme ağaçlarını sirkât etmesi iddi‘â olunmasından dolayı maznûn ‘âleyh olan Eski Sarây Mahâllesi’nden otuz yaşında müte’ehhil çocuklu umur-ı beytiyesi ile meşgul Sıdk bin ‘Osman hakkında verilen şikayetnâme ile taleb-ı mahkeme-î mutezamının mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Komiserliğinin yirmi yedi numro ve 6 Teşrîn-i Evvel 314 tarihli idi‘ânâmesi Hısn-ı Mansûr Kazâsı Bidâyet Ceza Mahkemesine verilmekle bi’l-mutalââ icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel’inin altıncı Salı gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme (**Sayfa 85**) çıkarılmıştır.

Yenm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Ceza Mahkemesi Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â‘zâ Boğos ve Â‘zâ vekili Başkâtip ‘Abdulkadir Efendilerden teşekkül ederek mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi hazır olduğu halde olunan da‘vet üzere müdde-î şahıs Mehmet ile maznûn ‘âleyh Hasan yevm-i mahkeme bi’l-vürut vicâhen mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına mübadaretle ol-babtaki iddi‘ânâmesi ve zabıt varakası Katib-i Sâni Ahmet Efendi’ye cehren kıra’et ettirildi.

Zikr olunan iddi‘ânâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn ‘âleyh merkûm Sıdk müdde-î şahıs Mehmet’in bahçesindeki hayme ağaçlarını sirkât edip mesruk eşyanın taharrisi zımnında maznûn-ı merkûmun hânesine gidildikte müdde-î merkûm Mehmed’i maznûn merkûm Sıdk darp etmiş olduğu merbut zabıt varakasından

anlaşılmağa bi'l-muhâkeme tebeyyün eylediği halde hakkında Mucazât-ı Kânûniyye'nin icrâsı talebinden ve mezkûr zabıt varakasının hulâse-i münderecatı da müdde-î merkûm Mehmed'in tütün mezru'atını itlâf ve bahçesindeki hayme ağaçlarını sirkât ettiğinden dolayı maznûn 'âleyh Sıddık'ın hânesi taharri olduğu sırada maznûn-ı merkûm Sıddık müdde-î şahıs Mehmed'e bir tokat vurduğu ve ziri dahi Polis Kiyork ve Hoca 'Ömer Mahâllesi İmamı Mustafa ve Zabtiyye İbrahim ve Belediye Çavuşu Sıddık ve Muhtar Âkif imza ve mühürleri ile mumda ve memhur bulunduğundan 'ibarettir.

Bunun üzerine vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Polis Kiyork Efendi ber-mucib-i iddi'ânâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âlaniyye icrâsını talep ve esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra müdde-î şahıs Mehmet'ten iddi'âsı soruldukte maznûn-ı merkûm Sıddık bahçesinde zer' etmiş olduğu otuz kuruş çem (.....) ile havuç mezru'atını itlâf ve haymenin ağaçlarını sirkât ettiğinden dolayı hânesini taharri eyledikleri sırada me'murlar Hısn-ı Mansûr'da kendisini darp etmiş ve mesruk ağacının bir (.....) hânesinden zuhur eylediğinden hakkında Mucazât-ı Kânûniyye'nin icrâsını da'va eylemesi üzerine maznûn-ı merkûm isticvâp olundukta inkar-ı cürm ile müdde-î şahıs darp etmeyip eli ile yittiğini ve mesruk diye (.....) etmiş olduğu ağacını bundan üç mah evvel Besici Baba Kürdi Mehmet'ten mübaya'a ederek neccar Hiristiyan vasıtâsı ile Baba Kürdi'nin hânesine getirdiğini söyledi.

Tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Polis Kiyork Efendi'nin mutalası soruldukte maznûn-ı merkûmun fi'ili sirkâta ictisarı sabit olamayıp, ancak müdde-î şahıs Mehmed'i darp etmiş olduğu kıra'et olunan zabıt varakası münderecatına munazzam kendisinin müevvelen vuk'u bulan ikrarı ile sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfiân tahdid-i cezasını talep etmekle son diyeceği maznûn-ı merkûmdan soruldukte îfâde-i sabikasını tekrar eylemekle ve şâyân-ı tetkik başka cihet görülmemekle emr-i mahkemenin hîtâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm olundu. İcabı bi't-tezkir maznûn 'âleyhi merkûm Sıddık müdde-î Mehmed'i darp etmiş olduğu 'inde'l-muhâkeme kıra'et edilip münderecatı ile 'amel edilmesi caiz olan Polis ve zabıta hey'eti ihtiyariye taraflarından tanzîm olunan zabıt varakasına

indimam eden huzur-ı mahkemedeki müevvelen vuk'u bulan ikrârı ile sabit olup hareket-i vakı'ası be-mucib-i iddi'â Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesine muvafik bulunmuş, metinde (Darp ve cerh eğer madde-i sabikada mezkûr olan dereceden hafif olur ise, dârip ve cârih olan kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp, mecruh ve madrub'a verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ edilir.) diye muharrer edüğüne bina'en maznûn-ı merkûmun fi'ili darb ve polis ve zabıta huzuru ile cüret ettiği esba-ı şiddetten 'add olunmakla bu madde hükmüne tevfişkân ve haps olunacağı günden 'itibaren merkûm Sıddık'ın bir mah müddetle hapsine, on zabıt ve elli 'ilâm harcları ki cem'an altmış kuruştan 'ibaret (**Sayfa 86**) olan masarif-i mahkemenin mahkûm 'aleyh Sıddık'tan b'it-tahsil âdliye veznesine teslimine ve müdde-î Mehmet'in hukuk-ı şahsiyyesinden dolayı 'ait olduğu mahkemeye muraca'atta muhtar kalabilmesine ve kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm edildi.

4 Cemazilahir 316 ve 6 Teşrîn-i Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır.
Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 53

Hısn-ı Mansûr'un Kab Cami'i Şerif Mahâllesi'nden Kahveci İmam ve Yeni Pınar Mahâllesi'nden 'Abdulvahhap Beg oğlu Mustafa'yi darp eylemelerinden maznûn 'aleyh olup, Hısn-ı Mansûr Sıratut Mahâllesi'nden Kabancı oğlu İbana ve Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden 'Avina İbrahim oğlu 'Abdulgani'nin mahkeme-î 'âleniyyeleri talebini mutezamın Polis Komiserliğinin iki yüz seksen dokuz numro ve 2 Kânûn-ı Evvel 313 tarihli jurnâlı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'inin sekizinci Perşembe gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarıldı.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Hahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûmi mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi'nin ma'zeretine mebn-î bulunamamasından yerine vekâleten me'mur mahkeme Başkâtibi 'Abdulkadir Efendi hazır olduğu halde müdde-î şahıs İmam ve Mustafa ile maznûn 'âleyhima İbana ve 'Abdulgani'nin vuk'u blunan da'vete âdem-i icabetlerine mebn-î vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile haklarında giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına lede'l-ibtidâr ol-babtaki jurnâl Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan jurnâlın hulâse-i meâl-ı çarşının yoğurtçu pazarı mevki'inde ve müdde-i İmam'ın kahvehanesinde maznûn 'âleyhimâ merkûmân İbana ve 'Abdulgani müdde-î mkerkûm İmam'la Mustafa'yı darp ve başından cerh etmiş olduklarından bi'l-muhâkeme haklarında Mucazât-ı Kânûniyye'nin icrâsını talebinden 'ibarettir. Bunun üzerine vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtib 'Abdulkadir Efendi ber-mucib-i jurnâl şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'vayı tasvir ile beraber maznûn-ı merkûman müdde-î merkûmanı darp etmiş oldukları 'inde'l-muhâkeme kıra'et olunan ve münderecâtı ma'mul-u bih bulunan polis jurnâlî mefadi ile tahakkuk ettiğinden Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfiikân tahdid-i cezalarını talep ve da'va etemekte ve şâyân-i tetkik başka cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hîtâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

Cereyan-i mahkeme-î tasvir eden bi'l-cümle evrak-ı da'va nazâr-i tetkik ve mutala'adan geçirildikten sonra icabı müzakere olundukta müdde-î merkûman İmam ve Mustafa'nın keyfiyet-i darplarından dolayı maznûn 'âleyhimâ olan İbana ve 'Abdulgani haklarında giyâben icrâ kılınan mahkeme-î 'âleniyye neticesinde kıra'et olunan polis jurnâlının münderecâtı hükme kafi görülmeyip diğer guna bir esbab-ı sübütiyye dahi mevcut olamadığından vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhinin iddi'âsının reddi ile İbana ve 'Abdulgani'nin bera'et-i zimmetlerine ve esas-ı da'va şikayetnâmeğe müstenid olmayıp hukuk-ı 'umûmiye namına takip edildiğinden masarif-i mahkemenin mahallî tahsili mefkut olmasına, kabil-i istinâf olmak üzere

giyâben ve müttefîkân verilen hüküm ve karar vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtîp 'Abdulkadir Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen ifhâm olundu.

6 Cemazilahir 316 ve 8 Teşrîn-i Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır.
Ser Kâtîp Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 54

Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahallesi'nde Mukim Kıraç oğlu Bedirus keyfiyet-i darptan dolayı bir hafta müddetle Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına yirmi üç numro ve 23 Teşrîn-i Evvel 314 (**Ssyfs 87**) tarihli îlâm-ı giyâbiyesi ile mahkûm olan Vartana karyesinden renc-ber elli yaşında müte'ehhil çocuklu Mehmed-i Bekir tarafından verilen 30 Mart 314 tarihli itiraz isitdası ile teferru'atı Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesine tevdi' olunmakla bi'l-mutala'â mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'inin sekizinci Perşembe gününe tensîb olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarıldı.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûmi mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi'nin ma'zeretine mebn-î bulunamasından yerine vekâleten me'mur mahkeme Başkâtîbi 'Abdulkadir Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerien 'îlâm-ı giyâbi-yi mezbûr muteriz-i merkûm Mehmed'e 30 Mart 314 tarihinde bi't-tebliğ 2 Nisan 314 tarihinde itiraz istidası da mahkemeye verilmeden itirazın muhafazâ edildiği anlaşılmalı vekil-i mu'âvin-i mua ileyhin talebi ile mahkemeyi 'âleniyyeyi vicahiye ye lede'l-ibtidâr bu baktaki evrak-ı itiraziyye Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan itiraznâmenin hulâse-i meâl-ı 'îlâm-ı giyâbiyye de fi'ilin suduruna dair bir şâhid istima' edilmeyip yalnız tabip raporunun hükme medar 'addı ile hüküm verilmesi ca'iz olamadığından 'îlâm-ı ibtidaiyyesinin feshi ile yeniden mahkeme-î vicahiyyenin icrâsını ve kendisinin bera't-i zimmetine karar verilmesi ve 'îlâm-ı mutaraz bih'in hulâse-i münderecatı da maznûn 'âleyh merkûm Mehmet bin Bekir müdde-î Bidrus'u darp etmiş olduğu kendisinin da'vete âdem-i icabeti ve

fi‘ilin vuku tabip raporu münderecâtı ile sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfişkân merkûm Mehmed’in bir hafta müddetle hapsine ve doksan kuruş masarif-i mahkemenin kendisinden tahsiline giyâben ve müttefkân hüküm verildiğinden ‘ibarettir.

Bunun üzerine vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ber-mucib-i ‘îlâm-ı ibtidai şîfâhen dahi mahkeme-î ‘âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra muterez-u ‘âleyh merkûm Bidrus’tan iddi‘âsı sorulduktan maznûn ‘âleyh hazır-ı bi’l-meclis merkûm Mehmet kendisini eli ile darp etmiş ise de bu babta şahid olmadığı ve darp eylediğine dair tabip raporu olmakla hakkında mu‘cezat-ı kânûniyyenin icrâsını iddi‘â etmesi üzerine mutere ‘âleyh merkûm Mehmet dahi isticvâp olunduktan kira’et olunan itiraz istidası münderecâtı bi’t-tekrar inkar-ı cürm eyledi. Tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtip ‘Abdulkadir Efendi’nin mutalası sorulduktan maznûn ‘âleyh merkûm Mehmet müdde-î şahıs Bidrus’u darp etmiş olduğu bu kere icrâ olunan mahkeme-î ‘âleniyyeyi vicahiyyede usulen sabit olamadığından ‘îlâm-ı ibtidaiyyenin feshi ile merkûmun bera’et-i zimmetine karar verilmesini talep eylemekle ve lede’s-suâl başka diyecekleri olmadığı anlaşılmağa şâyân-ı tetkik başka cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hîtâm bulunduğu canib-i riyasetten ifhâm olundu.

Cereyân-ı mahkeme-î tasvir eden bi’l-cümle evrak-ı da‘va nazâr-ı tetkik ve mutala‘adan imrar edildikten sonra icabı müzakere olunduktan müdde-î şahıs Bidrus’u darp eylesinden dolayı maznûn ‘âleyhi olup giyâben mahkûm olan Mehmet bin Bekir hakkında bu kere itirazın icrâ kılınan mahkeme-î ‘âleniyye’yi vicahiye neticesinde merkûm Mehmed’in darp fi‘iline ictisarı usulen sabit olamadığından ber-mucib-i talep hükm-i muterez-u bih’in feshi ile merkûm Mehmet bin Bekir’in bera’et-i zimmetine ve ‘îlam-ı giyabinin mu‘ameleyi tebliğiyyesi masarifi olan kırk kuruş suret ve tebliğ harcının muteriz-i merkûm Mehmet bin Bekir’den ve iş bu mahkeme masarifi olan elli kuruş ‘îlâm harcının dahi haksızlığı ciheti ile muterez ‘âleyh merkûm Bidrus’tan bi’t-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve müttefkân verilen hüküm ve karar vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh

Başkâtip ‘Abdulkadir Efendi huzuru ile bi’l-kıra’e cânib-i riyasetten usulen ifhâm olundu.

6 Cemazilahir 316 ve 8 Teşîn-i Evvel 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır.
Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 55

Hısn-ı Mansûr’un Musallâ Mahâllesi’nden Mevlevi Baba’nın zevcesi Hatice’yi darp eylemeleri iddi’â olunmasından dolayı maznûn ‘âleyhimâ olup her biri Kab Cami’i Mahâllesi’nden otuz yaşında renc-ber mite’ehhil çocuklu Hacı bin Hasan Efendi ve Hacı Recep oğlu Hacı’nin luzûm-ı muhâkemelerine dair tanzîm olunan elli ik numro ve 30 Temmuz 314 tarihli mustantık kararı evrak-ı muteferrikâsı Hısn-ı Mansûr kazâsı ceza kısmına verilmekle bi’l-mutala’â icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşirnievvelî’nin beşinci Pazartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere (**Sayfa 88**) celb-nâme çıkarıldı.

Yevm-i mezkûrde Hey’eti Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î ‘umûmi mu’âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi’nin ma‘zeretine mebn-î bulunamamasından dolayı yerine vekâleten me’mur Mahkeme Başkâtibi ‘Abdulkadir Efendi hazır olduğu halde olunan da‘vet üzerine müdde-îye şahsiye Hatice ile maznûn ‘âleyhimâ merkûmandan Hacı Receb’in oğlu Hacı mahkemeye gelmeyip diğer maznûn ‘âleyh Hasan Efendi’nin oğlu Hacı’nin geldiği cihetle vekil-i mu’âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile vürut etmeyen Hacı Receb’in oğlu Hacı hakkında giyâben ve gelmiş olan Hasan Efendizâde Hacı hakkında dahi vicâhen mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına lede’l-ibtidâr ol-babtaki kararnâme cehren kıra’et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn ‘âleyhimâ merkûman Hacı Receb’in oğlu Hacı ile Hasan Efendi’nin diğer Hacı müdde-îye şahsiye mezbûre Hatice’yi darp oldukları ‘inde’l-istintak tahakkuk eylediğinden Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmünce luzum-ı muhâkemelerine karar verildiğinden ‘ibarettir. Bunun üzerine vekil-i mu’âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtip ‘Abdulkadir Efendi

ber-mucib-i kararnâme şifâhen dahi mahkeme-î icrâsını talep ve esas-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra lede’t-tetkik bu babdaki hukuk-ı ‘umûmiye şâhidlerine çıkarılan celb-nâmelerin mu‘âmeleyi tebliğiyesi icrâ kılınarak yevm-ı mu‘âyyende gelmedikleri anlaşılmağa haklarında ihzâr müzekkeresi tastirine ve ma‘zeret-i meşru‘a beyan edemedikleri halde beherinden çar yek lira cezayı nakdi âhazine ve mahkemenin şâhidlerin vcüruduna ta‘likına müttefikân karar verilip ifhâm edilmiştir. Üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel’inin üçüncü Cumartesi günü heyet-i hakime zevat-ı sâbikadan murekkep olarak bi’l-ictima‘ mu‘âvinilik vazifesini bi’l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-îye şahsiye mezbûre Hatice ile maznûn ‘âleyhima merkûmanın âdem-i vürutlarına mebn-î vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile giyâben mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına lede’l-ibtidâr zabt-ı sabık bi’l-kıra’e münderecatının cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ihzaren vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr’un Kab Cami‘i Mahâllesi’nden on beş yaşında İbrahim bin Ahmed’in tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatına muraca‘at olundukta istintaknâmedeki ifâde-i mazbûtasını tekrar eylemekle meâl-ı dahi maznûn-ı merkûmandan Hacı Recep oğlu Hacı’nin sorulduktan müdde-îye şahsiye mezbûre Hatice’nin mahdumu Mahmut’a hitâben ve aniden darp ettik nevbet senindir diye söylediğini işittiğini ve diğer şâhid Musallâ Mahâllesi’nden yirmi yaşında Ekmekçi ‘Osman bin Ahmet ve yirmi yedi yaşında hüküm mulazimlerinden ‘Abdurrahman Efendi bin Mustafa’nın tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halleri olmadıklarını söylemekle münferiden emr-i tahlifleri bi’l-icrâ ma‘lumatına muraca‘at olundukta maznûn-ı merkûmandan Hacı Recep oğlu Hacı’nin müdde-îye şahsiye mezbûre Hatice’nin mahdumu Mahmut’la yek diğerine itâle-i lisân ettiklerini işittiklerini beyan ve ihbâr eylemeleri üzerine şuhûd-i merkûmenin celbnâme ile gelmedikleri esbabı sorulduktan yevm-i mu‘âyyende gelmişler ise de ihzarlarına karar verildiğinden şehâdetleri âhz olunmadığını ifâde etmeleri ile vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile şuhûd-i merkûmenin mahkûm oldukları cezâyı nakdiden mu‘âfiyetleri kararlaştırılıp ifhâm edildikten sonra tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunarak vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh Komiser ‘Abdullah Efendi’nin mutala‘ası sorulduktan maznûn-ı merkûmanın darp fi‘iline cüret ettikleri sabit olamayıp yalnız maznûnlardan Hacı Recep oğlu Hacı’nin müdde-îye şahsiye

mezbûre Hatice'nin mahdumu Mahmut'a itâle-i lisân ettiği şehâdetle sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz on dördüncü maddesi hkümne tevfiân cezâsını ve diğer maznûn 'âleyh Hasan Efendi'nin oğlu Hacı'nin dahi bera'etine karar verilmesini talep eylemekle ve şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hîtâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm ettirildi.

Cereyan-i mahkeme-î tasvir eden zabıtnâme münderecâtı ve bi'l-cümle evrak-ı da'va nazâr-i tetkik ve mutala'adan imrar edildikten sonra icabı bi't-tezkir maznûn-ı merkûmanın fi'ili darba cüret ettikleri usulen sabit olamayıp yalnız maznûn-ı merkûmandan Hacı Recep oğlu Hacı ile müdde-îye şahsiye Hatice'nin mahdumu Mahmut bin Mevlevi Baba yekdiğerine itâle-i lisân ettikleri huzûr-ı mahkeme de istima' edilen şâhidlerin şehâdeti ile sabit olup hareket-i vakı'âları adhi Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz on dördüncü maddesine muvafık bulunmuş, metinde (Bir madde-i mahsusa isnadı olmayıp fakat ma'ayıpden bir şey tahsisi ile ya diğer suretle bir kimse diğer kimse hakkında muhil-i namusu söz söyler veyahut şetm eyler ise yirmi dört sa'atten bir haftaya kadar haps olunur veyahut buna bedel yarım mecdiye altundan üç mecdiye altununa kadar cezây-ı nakdi alınır.) diye muharrer edüğüne bina'en merkûmandan Hacı Recep oğlu Hacı'nin fi'ilinde teşebbüs olduğu anlaşılmağa madde-i mezkûre ahkâmınca hapse alınacağı gündün 'itibaren bir hafta ve Mevlevi Baba'nın oğlu Mahmud'un dahi dört gün müddetle hapislerine ve medhaliyyeti anlaşılmağan maznûn-ı merkûm Hasan Efendi oğlu Hacı'nin de bera'et-i zimmetine, yirmi istintak ve elli 'ilâm ve kırkardan seksen suret ve tebliğ harcları ki cem'an yüz elli kuruştan 'ibaret olan masarif-i mahkemenin dahi merkûman Hacı ile Mahmut'tan kefil-i bi'l-mal ka'idesine tevfiân bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen ifhâm edildi.

8 Cemazilahir 316 ve 10 Teşrîn-i Evvel 314 bil' mukabele müsveddesine mutabıktır.
Ser Kâtip mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

İş bu defter 98 sahifeden ibaret olduğu tasdik kılındı

10 Teşrîn-i Evvel 314

Reis-i Mahkeme-yi Bidâyet

Hısn-ı Mansûr

Sayfa:89/ Belge:56

Hısn-ı Mansûr'un Musallâ Mahâllesi'nden Haşturlu Hamo'yu darp eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhi olup, Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına yirmi numro ve 7 Temmuz 314 tarihli îlâmiyle beşer gün müddetlerle giyâben mahkûm olan Sıratut Mahâllesi'nden renc-ber, yirmi yaşında müte'ehhil, çocuklu Hüseyin bin 'Âli ve Musallâ Mahâllesi'nden yirmi yaşında çoban müte'ehhil, çocuklu Hüseyin bin Mehmet taraflarından verilen 28 Eylül 314 tarihli itiraznâme ile müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiserliğinin 4 Teşrîn-i Sâni 314 tarihli ve yirmi sekiz numro'lu iddi'ânâmesi Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'in altıncı Salı gününe tensîp olunarak icab edenlere celpnâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ vekili Başkâtip 'Abdulkadir ve Â'zâdan Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi'nin ma'zeretine mebn-î bulunamamasından yerine vekâleten me'mur Jandarma Onbaşı İbrahim Ağa hazır olduğu halde müdde-î şahıs mutaraz 'âleyh Hamo ile maznûn 'âleyhimâ muterizân merkûmân Hasan ve Hüseyin mahkemeye bi'l-vurut evvel emrde lede't-tetkîk 'îlâm-ı muterez bih 27 Eylül 314 tarihinde muterizân merkûmâna bi't-tebliğ 28 Eylül 314 tarihinde dahi itiraz istidasını 'îtâ ettikleri cihetle dört itiraz-i kânûniyenin muhafaza edildiği anlaşılmalı, vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh talebiyle yeniden mahkeme-î 'âleniyye-î vicahiyyelerine lede'l-ibtidâr evrak-i itiraziye cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan itiraznâmenin hulâse-i meâl-ı 'âleyhlerinde istimâ' olunan şâhidler ru'yete müstenid olmayıp sema' üzerine şehâdet-i gayr-ı ca'iz olduğunu ve ol-babdaki tabip raporu dahi diploması haiz tabip tarafından verilmiş rapor bulunmadığından hükm-i evvelin feshi ile berâ'et-i zimmetlerine karar verilmesi ifadesinden ve 'îlâm-i muterâz bihîn netice-i mefhûmiyede maznûnan-ı merkûmân Hasan ve Hüseyin müdde-î şahıs Hamo'yu darp etmiş oldukları şâhid Hasan ve Mehmed'in 'ale'd-derecât vuk'u bulan şehâdetlerine munazzam tabip raporu

münderecatı ile sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfişkân merkûmanın onbeşer gün müddetlerle hapislerine ve mahkeme mesarifâtı olan yüz otuz kuruşun kendilerinden tahsiline, kabil-i itiraz olmak üzere giyâben ve müttefikân karar verildiğini (.....) nâme mefadında muterizân-ı merkumân müddet-i itiraziyyelerini muhafazâ eyledikleri ol-babdaki tebliğ-i ilm ü haberinden anlaşılmağa bil-celb yeniden mahkeme-î 'âleniyye-î vicahiyyelerinin icrâsının talebini havidir.

Bunun üzerine vekî'l-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh İbrahim Onbaşı ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi muhâkeme-î vicahiye-i 'âleniyye icrâsını talep etmekle müdde-î şahıs Hamo'nun Türkçe tekellüm edemediği cihetle ba'de't-tahlif tercüman ta'yin kılınan Hasan Onbaşı vasıtasıyla iddi'âsı soruldukte muterizân ve maznûnân-i merkûmân hazır-ı bi'l-meclis Hasan ve Hüseyin kendisini darp ve cerh eylediklerinden haklarında Mucazât-ı Kânûniyye icrâsını talep ve da'va etmesi üzerine muterizân ve maznûnân-i merkûmân Hasan ve Hüseyin ayrı ayrı isticvâp olundukta kıra'et olunan itiraz istidaları münderecatını tekrarla inkar-ı cürm eylemelerine mebn-î bi't-tezkir mu'âvin vekili İbrahim Onbaşı'nın da talebiyle 'ilâm-i muteriz (.....) ma'lumat beyan etmiş oldukları anlaşılmağa şahid Hasan ve Mehmed'in celbleri zımnında mahkemenin 11 Teşrîn-i Evvel 314 tarihine musâdif olan Cumartesi gününe ta'likına Müttefikân verilen karar ifhâm olunmuştur. Üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'in onuncu Cumartesi günü Hey'eti Mahkeme Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î şahıs Hamo gelip, muterizân ve maznûnân-i merkûmân Hasan ve Hüseyin mahkemeye bi'l-vürut ve heyetçe tebeddül-i vuku'una mebn-î zabt-i sabık bi'l-kıra'e münderecatının cereyân-ı mahkemeye muvafakâtını taht-i tasdika alındıktan sonra ba-celb-nâme vürut eden şahid Musallâ Mahâllesi'nden altmış yaşında renc-ber Hüseyin bin Mustafa'nın (**Sayfa:90**) tarafeyinden müdde-î şahsın 'ayâlı amcası kızı olduğunu ve mani'i şehâdet bir halı olmadığını söyleyerek emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukte müdde-î şahıs başında cerh olduğu halde nezdine gelip, kendisini maznûnân-i merkûmân hazır-ı bi'l-meclis Hasan ve Hüseyin darp ve cerh ettiklerini söylediğini işittiğini ifâde ve beyan etmesi üzerine diğerk şahid

Varte karyesinden renc-ber kırk yaşında Mehmet bin Mehmed'in tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan şâhid Hasan'ın şehâdetini harfîyyen tasdik eylemesiyle şahidân-ı merkâmânın şehâdetlerine karşı diyecekleri, muterizân ve maznûnân-i merkûmandan sorulduktan kabul etmeyeceklerini söylemeleri ile tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi'nin mutala'âsı sorulduktan maznûn merkûmânın fi'il-i darba cüret ettiklerine dair ru'yete müstenid şâhid olmadığından merkûmân haklarındaki hükmün feshiyle bera'eti zimmetlerine karar verilmesini talep etmesine mebn-î maznûn merkûmânın son diyecekleri sorulduktan ifâde-i sabıklarını tekrarla bera'etlerini istirham etmeleri üzerine şâyân-i tetkik başka cürüm dahi görülmediğinden emr-i mahkemenin dahi hîtâm bulunduğu cânib-i riyasetten ifhâm edildi.

Cereyân-i mahkeme-î tasvir eden bi'l-cümle evrak-ı da'va nazâr-ı tetkik ve mutala'adan imrar edildikten sonra icabı bi't-tezkir müdde-î şahıs Hamo'yu, muterizân-i merkûmân Hasan ve Hüseyin darp ettikleri 'inde'l-muhâkeme merkûmânın muvacehesinde isma' olunan şâhid Hasan ve Mehmed'in 'ale'd-derecât vuk'u bulan şehâdetleri ile ve diğer cereyân-i mahkemedan hasıl olan edille-i mukni'a hesabı ile sabit olduğundan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhinin bu babdaki mutala'asında isabet görülmediğinden mutala'â-yı mezkûre ile itiraz-i vaki'ânın reddine ve şiddet-i cürme nazâran müddet-i mahkûmiyet gayrı mütenasib bulunmakla hükm-i evvelde tatbik olunan Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi mucibince on beş gün müddetle hapsin yirmi güne iblağı ile hükm-i evvelin tasdikına ve mahkeme-î ibtidaiyye mesarifi olan yüz otuz kuruşla iş bu mahkeme mesarifi bulunan kırk zabıt ve elli kuruş 'îlâm harclarının merkûmân Hasan ve Hüseyin'den bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere vicahen ve müttefikân verilen hüküm ve karar vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

8 Cemazil'ahir 316 ve 10 Teşrîn-i Evvel 314 bi'l- mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 57

Hısn-ı Mansûr'un Sıratut Mahâllesi'nden Hasan oğlu Yusuf'u darp eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhim olan Hoserge karyesinden Usı ve Mehmedi Mustafa ve Mustafa Dede'nin luzum-ı muhâkemelerini mutezâmmın elli beş numro ve 25 Temmuz 314 tarihli mustantik kararnâmesi ile evrak-ı müteferrikâsı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'inin on ikinci gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkeme Hey'et Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine müdde-î şahıs Yusuf ile Hacı Usı ve Mehmedi Mustafa ve Mesti Dede'nin âdem-i icabetlerinden dolayı vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh talebi ile haklarında mahkeme-î 'âleniyye-î giyâbiyyelerine lede'l-ibtidâr ol-babdaki kararnâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyhim merkûmunun müdde-î şahıs Yusuf'u darp etmiş oldukları maznûnlardan Dede'nin ikrârı ve müdde-î şahsın maznûnlara musirrane iddi'âsı edille ve emaratı ile tahakkuk eylediğinden Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi ahkâmına tatbikân cenhâ ile luzum-u muhâkemelerini hakidir. Bunun üzerine vekil-i mu'âvini mûmâ-ileyh Başkâtip 'Abdulkadir Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye talebiyle esası (**Sayfa:91**) da'vayı tasvir eyledikten sonra ol-babtaki tabip raporu bi'l-kıra'e hulâse-i mefhûmda müdde-î şahıs Yusuf'un arkasından darp ve cerh olduğu 'inde'l-mu'ayene anlaşılmiş olduğunu havi bulunmakla, tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan edildikten sonra vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtip 'Abdulkadir Efendi'nin mutala'âsı soruldukte maznûn-ı merkûmunun müdde-î şahıs Yusuf'u darp ettikleri usulen sabit olamadığından bera'et-i zimmetlerini talep eylemesi üzerine şâyân-i tetkik diğer cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hîtâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm ettirildi.

Cereyân-i mahkeme-î tasvir eden bi'l-cümle evrak-ı da'va nazâr-i tetkik ve mutala'adan imrar edildikten sonra icabı bi't-tezkir müdde-î şahıs Yusuf'u darp eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhim olan Hacı Usı ve Mehmed-i Mustafa ve Mesti Dede haklarında giyâben icrâ kılınmış olan muhâkeme-î 'âleniyye-î giyâbiyye neticesinde tahkikat-i sâbıkadan hasıl olan netice ile maznûn-ı merkâmunun da'vet-i vaki'aya âdem-i icabetleri ve merkûmundan Mustafa Dede'nin evrak-ı tahkikada mazbût îfâde ve ikrârı ve kıra'et olunan tabib raporu münderecatı maznûn merkûmunun mahkûmiyetlerine kafi emare-i kati'adan bulunmakla vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin bu babdaki mutala'asında isabet görülmediğinden reddiyle hareketleri Kânûn-i Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi ahkâmına muvafık olup, metinde (Darp ve cerh eğer madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise, darip ve carih olan kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur, veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp mecruh ve madrub'a verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ edilir.) diye muharrer ve mastur bulunmasına bina'en ve bu meâlde hükmüne tatbikân merkûmun Usı Hacı ve Mehmed-i Mustafa ve Mesti Dede'nin hapse alınacakları günden 'itibaren bir hafta müddetlerle hapislerine, altmış istintak ve elli 'îlâm ve kırkardan yüz yirmi kuruş suret ve tebliğ masarıfları ki cem'an İki yüz otuz kuruş masarif-i mahkemenin merkûmundan kefil-i bi'l-mâl ka'idesine tevafukân bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere üç yüz on altı senesi Cemazilahirı'n onuncu ve üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'in on ikinci gününde giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar, metn-i kânûn 'âlenen kıra'etı ile beraber vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdulkadir Efendi'nin hazır olduğu halde cânib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

11 Cemazilahir 316 ve 13 Teşrîn-i Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:58

Bi'l-munazâ'a yekdiğerini darp ve îtâle-i lisân eylemelerinden dolayı maznûn 'âleyhimâ olan Hısn-ı Mansûr'un Musallâ Mahâllesi'nden yirmi yaşında, mücerret Şükrü bin Birahim ile Kab Cami'i Mahâllesi'nden, elli yaşında olan müte'ehhil

çocuklu İbrahim bin Derviş'in luzum-û muhâkemelerine dair tanzîm olunan yirmi beş numro ve 21 Mayıs 314 tarihli musatantık kararnâmesi ile evrak-ı müteferrikâsı Hısn-ı Mansûr Kazâsı Bidâyet Mahkemesi cezâ kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'inin on dördüncü Çarşamba gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarıldı.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm-i mu'âvinlik vazifesini bil-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn merkûmân İbrahim ve Şükrü mahkemeye bi'l-vürut vicahen icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye'ye ibtida'la ol-babtaki mustantık kararnâmesi Katib-i Sani Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn merkûmân İbrahim ve Şükrü bi'l-munazâ'â yekdiğerine îtâle-i lisân ve darp ettikleri 'inde'l-istintak tahakkuk ederek Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi mucibince cenha ile luzum-ı muhâkemelerine karar verildiğinden 'ibaretti. Bunun üzerine vekil-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi ber- mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'va-yı tasvir eyledikten sonra maznûn markûmân İbrahim ve Şükrü ayrı ayrı isticvâp edildikte inkar-ı cürm etmeleri üzerine ba-celb-nâme vürut eden şâhid Kab Cami'i Mahallesi'nden kırk yaşında Dellal Mardinli Mehmet bin 'Osman ve Musallâ Mahâllesi'nden otuz beş yaşında Hasan Hüseyin bin Mustafa ve diğêr şâhid Sıratut Mahâllesi'nden otuz yaşında Şeyh Bekir bin Mustafa'nın tarafeyni bildikleri olup, şehâdete mani'i halleri olmadıklarını söyledikleri münferiden (**Sayfa:92**) emr-i tahlifleri bi'l-icrâ ayrı ayrı ma'lumatlarına muraca'at olundukta bunlardan Mardinli Mehmet maznûn-ı markûmandan Şükrü'nün İbraihm'in boynundan tuttuğunu ve İbrahim'in de bir tokat vurarak yekdiğerine îtâle-i lisân ettiklerini gördüğünü söylemesiyle diğêr şahidân-ı markûmân Hasan Hüseyin ile Şeyh Bekir dahi şahid-i merkûmun şehâdeti vechi ile şehâdet etmeleri üzerine vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile vürut etmeyen diğêr şâhid 'Arap Şeyho'nun îfâde-i mazbatası bi'l-kıra'e hulâse-i meâl-ı maznûn merkûmân yekdiğerini darp ve îtâle-i lisân ettiklerinin beyan ve îfâdesinden 'ibaretti.

Bunun üzerine şâhid-i merkûmun haklarında diyecekleri maznûn-ı markûmândan sorulduktan sonra vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi'nin mutala'âsı sorulduktan sonra mznûn markûmandan Şükrü'nün İbrahim'i darp ve itâle-i lisânda bulunduğu sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi mucibince tahdid-i cezâsını ve İbrahim'in de Şükrü'ye itâle-i lisân ettiği kezalik sabit olduğundan onun dahi Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz on dördüncü maddesi hükmüne tavgikân ta'yin-i cezâsını talep etmekle son diyecekleri maznûn markûmândan sorulduktan ifâde-i sabikalarını tekrar eylemelerine mebn-î şâyân-i tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hîtâm bulunduğu cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

Cereyân-i mahkemey-î tasvir eden bi'l-cümle evrak-ı da'va nazâr-ı tetkik ve mutala'âdan imrar edildikten sonra icab-ı müzakere olunduktan sonra maznûn-ı markûmân Şükrü ve İbrahim haklarında vicahen icrâ kılınan mahkeme-î 'âleniyye neticesinde bi'l-munazâ'â maznûn markûmân yekdiğerini darp ve itâle-i lisânda bulduklarını 'inde'l-muhâkeme istima' edilen şâhid Mehmet ve Şeyh Bekir ve Hasan Hüseyin'in şehâdetleri ve ifâde mazbatasını kıra'et edilen muhbir 'Arap Şeyho'nun ihbarı ile sabit olup, hareket-i vaki'âları dahi Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuz ve iki yüz on dördüncü maddeleri ahkâmına muvafık olup mezkûr yüz yetmiş dokuzuncu maddenin metninde (Darp ve cerh eğer madde-i sabikada mezkûr olan dereceden hafif olur ise, dârip ve cârih olan kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altuna kadar akçe alınıp mecruh ve madrub'a verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ edilir.) diye muharrer edüğüne bina'en ve markûmândan Dellal İbrahim'in nev'i cürm ve sana'atı haline dahi mezkûr madde-i mucibince hapse alınacağı günden 'itibaren bir hafta ve Şükrü'nün şiddeti cürm ve sana'atı ahvaline göre dahi madde-i mezkûre ahkâmına tevfkân kezalik hapse gireceği günden 'itibaren iki hafta müddetlerle hapislerine ve masarif-i mahkeme olan kırk istintak, yirmi zabıt ve elli kuruş 'îlâm harcları ki cem'an yüz on kuruşun markûmândan müştereken bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere vicahen ve müttefikân verilen hüküm ve karar

vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e cânib-i riyasetten usulen ifhâm olundu.

12 Cemazilahir 316 ve 14 Teşrîn-i Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 59

Hısn-ı Mansûr'un Kakurtli karyesi ahâlisinden Usı'nın oğlu 'Abdurrahman'ı darp eylesmesinden dolayı maznûn 'âleyh olan karye-i merkûmeli yirmi sekiz yaşında renc-ber müte'ehhil çocuklu Ebuzer Koşo bin Ebuzer'in luzum-u muhâkemesine dair on üç numro ve 23 Mart 314 tarihli mustantık kararnâmesi ile evrak-i müteferrikâsı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına tevzî olunmakla bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'inin on beşinci Perşembe gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûmi mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi'nin ma'zeretine mebn-î bulunamamasından yerine vekâleten me'mur-i mahkeme Başkâtibi (Sayfa:93) 'Abdulkadir Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûm 'Abdurrahman ile maznûn 'âleyhi Ebuzer Koşo mahkemeye bi'l-vürut vicahen icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyelerine ibtida'la ol-babtaki mustantık kararnâmesi Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyh merkûm Ebuzer Koşo müdde-î şahıs 'Abdurrahman'ı darp eylediğini istintakân tahakkuk eylediğinden Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi mucibince muhâkemesine karar verildiğinden 'ibarettir. Bunun üzerine vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdulkadir Efendi ber-mucib-i kararnâme şifâhen dahi muhâkeme-î vicahiye-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'va-yı tasvir eyledikten sonra müdde-î merkûm 'Abdurrahman'dan suret-i iddi'âsı soruldukta maznûn-ı merkûm kendisini darp etmiş olduğunu söylemesi ile maznûn 'âleyhi merkûm Ebuzer dahi isticvâp olundukta inkar-ı cürm

etmesi üzerine ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr'un Kakurtlu karyesinden on beş yaşında Hüseyin Sımi'nin oğlu Mehemd'in tarafeynin bildiği olup, mani'î şehâdet bir halı olmadığını söylemekle usulen emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan âdem-i ma'lumatı beyan eylemesi ile tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtip 'Abdulkadir Efendi'nin mutala'âsı sorulduktan maznûn 'âleyh merkûmânın fi'ili darbe ictisârı sabit olmadığından bera't-i zimmetine karar verilmesini talep etmesi ile lede's-suâl tarafeynin başka diyecekleri olmadığı ve şâyân-i tetkik diğer cihet dahi görülmemekle muhâkemenin hîtâm bulduğu canib-i riyasetten ifhâm olundu. Mahkemeyi tasvir eden bi'l-cümle evrak-i da'va nazâr-i tetkikten ve mutala'âdan geçirildikten sonra icabı müzakere olunduktan maznûn 'âleyh merkûm Ebu Zer Koşî müdde-î şahıs 'Abdurrahman'ı darp ettiğine dair 'inde'l-muhâkeme bi'l-esbabı sübutiyye görülmediğinden vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi mucibince bera't-i zimmetine ve müdeinin haksızlığı ciheti ile elli kuruş 'îlâm harcının müdde-î 'Abdurrahman'dan bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine kabil-i istinâf olmak üzere vicahen ve müttefikân verilen hüküm ve karar vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtip 'Abdulkadir Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

13 Cemazilahir 316 ve 15 Teşrîn-i Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır.. Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 60

Hısn-ı Mansûr'un Kakurtlu karyesinden Ebuzer Koşî'nin eşcarını kat'eylemeleri iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyh olan karye-i merkûmeli kırk yaşında renc-ber müte'ehhil çocuklu Ebuzer bin Hüseyin ve yirmi yaşında renc-ber müte'ehhil çocuklu Süleyman bin Hasan'ın luzum-u muhâkemelerine dair mustantiklıktan tanzîm olunan yetmiş sekiz numro ve 8 Teşrîn-i Evvel tarihli kararname ve teferru'âtı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi cezâ kısmına verilmekle bi'l-mutala'a icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'inin on beşinci Perşembe gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkeme Hey'eti Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkum Ebuzer Koşî ve maznûn-ı merkûmân Ebuzer ve Süleyman mahkemeye bi'l-vürut vicahen icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye'ye ibtidâ'la ol-babtaki kararnâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye kira'et ettirildi.

Zikrolunan kararnâmenin hulâse-i münderecatı maznûn-ı merkûmân Ebuzer ile Süleyman müdde-î merkûm Ebuzer Koşî'nin bâdem ağaçlarını kal' ve kat' ettikleri 'inde'l-istintâk tahakkuk eylediğinden Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz elli üçüncü maddesi hükmüne tevfiân cenhâ ile luzum-ı muhâkemelerine karar verildiğinden 'ibarettir. Bunun üzerine vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtip 'Abdulkadir Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye taleb ve esasî da'va-yı tasdir eyledikten sonra müdd-î merkûm Ebuzer Koşî'den suret-i iddi'âsı sorulduktan sonra maznûn merkûmân sağîr ve kebir beş yüz 'adet badem ağaçlarını kal' ve kat' etmiş olduklarını da'va eylemesi ile maznûn merkûmân Ebuzer ve Süleyman dahi ayrı ayrı isticvâp olundakta müdde-î merkûm tarafından kal' ve kat' iddi'â olunan badem ağaçları kendi mülklerinde ğars edildiği cihetle kendileri dahi kal' ve kat' eylediklerini söyleyerek inkar-ı cürm etmeleri üzerine bâ-celb-nâme vürut eden şâhid Kakurtli karyesinden otuz yaşında renc-ber Hasan bin 'Osman tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan sonra müdde-î merkûmun gars etmiş olduğu bâdem ağaçlarını maznûn-ı merkûmânın kat' eylediklerini gördüklerini ve 'arazi-yi mezkûre dahi (Sayfa:94) köyün malı olduğu bilmediğini söylemesi ile diğer şâhid karye-i merkûmeden on altı yaşında 'Abdurrahman bin Usî'nin maznûn merkûmân eniştesi olduğunu ve mani'i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ Türkçe iyice tekellüm edememesi hesabıyla tercüman ta'yin kılınan Hacı Emin oğlu Mullâ ma'rifeti ile ma'lumatı sorulduktan sonra şâhid-i merkûm Hasan'ın şehâdetini tasdik etmesi üzerine diğer şâhid karye-i merkûmeli elli yaşında Renc-ber 'Ömer Kahya bin Mehmed'in müdde-î amuczâdesi olup diğer guna mani'i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan sonra maznûn merkûmân müdde-î merkûmun tarlasında gars etmiş olduğu badem ağaçlarını kal' ettiklerini ve mezkûr tarla dahi

müdde-î merkûmun malı olduğunu bildiğini söylemesiyle şuhûd-ı merkûmunun şehâdetleri haklarında diyecekleri maznûnlardan soruldukte îfâde-i sabikalarını tekrar eylemeleri üzerine tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mutala‘ası soruldukte vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtîp ‘Abdulkadir Efendi tarafeynin iddi‘â-yı vaki‘alarına nazâran işin cezaya ta‘alluk eden tarafı olmadığından da‘vanın ait olduğu mahkemeye havalesiyle maznûn-ı merkûmânın bera’et-i zimmetlerine karar verilmesini talep etmesi üzerine lede’s-suâl tarafeynin başka diyecekleri olmadığı şâyân-i tetkik diğer cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hîtâm bulunduğu canib-i riyasetten usulen ifhâm olundu.

Mahkeme-î tasvir eden zabıtnâme ve bi’l-cümle evrak-ı da‘va nazâr-i tetkik ve mutala‘âdan imrar edildikten sonra icabı müzakere olunduktan Müdde-î Ebuzer Koşî’nin badem ağaçlarının kat‘ı maddesinden dolayı maznûn ‘âleyhimâ olan Ebuzer ve biraderi Süleyman haklarında vicahen icrâ kılınan mahkeme-î ‘âleniye-i vicahiye neticesinde tarafeynin mülkiyet iddi‘âsında bulduklarından vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh nefsil’emirde muvafık görülen mutala‘âsı vechi ile müdde-î şahsın hukuk-ı şahsiyyesinden dolayı ‘ait olduğu hukuk mahkemesine muraca‘atta muhtar olabilmesine ve maznûn merkûmân Ebuzer ve Süleyman’ın da âdem-i mesuliyetlerine ve müdde-î şahsın haksızlığı ciheti ile elli kuruş ‘îlâm harcının müdde-î merkûm Ebuzer Koşî’den bi’t-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere vicahen ve müttefikân verilen hüküm ve karar Mahkeme Başkâtibi ‘Abdulkadir Efendi huzuru ile bi’l-kıra’e tarafeyni usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

13 Cemazilahir 316 ve 15 Teşrîn-i Evvel 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtîp mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 61

Gündüzleyin serhoş olarak çarşı derûnunda şamâta ve gürültü ederek halkın rahatını selp eylemeleri iddi‘âsından dolayı maznûn ‘âleyhim olan Hısn-ı Mansûr’un Musallâ Mahâllesi’nden kırk yaşında tabak müte’ehhil çocuklu Ebuzer bin Mehmet ve Kab Cami’i Mahâllesi’nden otuz beş yaşında kahveci mücerred İbrahim bin ‘Ömer

ve Hoca ‘Ömer Mahâllesi’nden on sekiz yaşında culha mücerret Mehmet bin ‘Ömer çavuş haklarında taleb-i mahkeme-î mutezamın Polis Komiserliğinden üç yüz on dört numro ve 15 şubat 313 tarihli jurnalı Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi’l-mutala’a icra-yı mahkeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel’in on yedinci Cumartesi gününe tensîb olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi Hey’eti Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-i ‘umûm mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn merkûm Mehmet ve Ebuzer ve İbrahim mahkemeye bi’l-vürut vicahen icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyelerine mübaderetle olbaptaki jurnâlî Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi’ye kıra’et ettirildi.

Zikr olunan jurnâlın hulâse-i meâl-ı maznûn merkûmân Ebuzer ve İbrahim müdde-i Mehmed’i çarşının Sarrac Pazârı’nda darp etmiş olduklarından bi’l-muhâkeme tebeyyün edecek halde güre tahdid-i cezâlarını talebinden ‘ibarettir. Bunun üzerine vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh Komiser ‘Abdullah Efendi ber-mucib-i jurnâl şîfâhen dahi muhâkeme-i ‘âleniye icrâsını talebiyle esas-ı da‘va-yı tasvir eyledikten sonra müdde-î merkûm Mehmed’in suret-i iddi‘âsı sorulduktan kendisi olvakitte serhoş olduğu için dariblerin kimler olduğunu bilmediğini, maznûn-ı merkûmândan dahi bir da‘va olmadığını söylemesi ile maznûn-ı merkûman Ebuzer ve İbrahim dahi ayrı ayrı isticvâp olunduklarında inkâr-ı cürm eylemeleri üzerine bacelb-nâme (**Sayfa:95**) vürut etmiş olan Hoca ‘Ömer Mahâllesi’nden otuz yaşındaki Köşker Kado nam-ı diğeri ‘Abdulkadir bin ‘Osman’ın tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı sorulduktan kendisi gözü ile bir şey görmeyip, merkûmun serhoş oldukları halde yekdiğeri ile münaza‘â ettiklerini işitmiş olduğunu söylemesi ile diğeri şâhid Yeni Pınar Mahâllesi’nden İbrahim Hâlil oğlu Hacı ‘Ömer’in tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı sorulduktan âdem-i ma‘lumat beyan etmesi ile diğeri şâhid Kab Cami‘i Mahâllesi’nden Köşker yirmi yaşında Terzi ‘Osman’ın oğlu Enever’in tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâde

bir halı olmadığını söylemekle usulen tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukta müdde-î merkûmla maznûn merkûmân serhoş oldukları halde gürültü ettiklerini söylemesi üzerine maznûn merkûmân şâhidler haklarında diyecekleri soruldukta ifâde-i sabikalarını tekrar etmelerine mebn-î tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mutala'âsı sorulan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi müdde-î merkûm Mehmet ile maznûn merkûmun Ebuzer ve İbrahim serhoş olarak çarşı içinde şamata ve gürültü ettikleri 'inde'l-muhâkeme tahakkuk eylediğinden merkûmunun Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz altmışıncı maddesi hükmüne tevfişkân tahdid-i cezalarını talep etmekle lede's-suâl tarafeynin başka diyecekleri olmadığını ve şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi bulunmadığından mahkemenin hîtâm bulduğu cânib-i riyaset'ten ifhâm olundu.

İcabı bi't-tezkir müdde-i merkûm Mehmet ile maznûn merkûmun Ebuzer ve İbrahim serhoş oldukları halde bilâ-mucib çarşı derunûnda şamâta ve gürültü eyledikleri 'inde'l-muhâkeme usulen sabit olup, hareket-i vaki'âları dahi ber-mucib-i talep Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz altmışıncı maddesi hükmüne muvafık bulunup metinde (ahâlinin rahatını selp edecek surette bilâ-mucib gürültü ve şamâta eyleyenler ve emr-i hükümet ile yapıştırılmış olan 'ilanat evrakını bila iltizâm koparanlar ve yırtanlar, kezalik on beşlikten on beş beşliğe kadar cezâ-î nakdi âhz ve üç günden bir haftaya kadar hapis ile mücazât olunurlar) diye muharrer edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfişkân eşhas-ı merkûmenin hapse girecekleri günden 'itibaren birer hafta müddetlerle hapislerine ve her birinden on beşlik cezâ-î nakdi ahzınâ ve mesarif-i mahkeme olan otuz zabıt ve yirmi 'îlâm harcları ki cem'an elli kuruşun dahi merkûmunun kefil-i bi'l-malı ka'idesine tevfişkân bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i temyiz olmak üzere vicahen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e cânib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

15 Cemazilahir 316 ve 17 Teşrîn-i Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:62

Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahâllesi'nden Ermeni milletinden 'Alim oğlu Artin veled-i Haço'yu darp eylemesi iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyh olan mahalle-i merkûmeli elli yaşında renc-ber müte'ehhil çocuksuz Ermeni milletinden olan ve Allahverdi veled-i Haço hakkında taleb-i mahkeme-î 'âleniye mutezamının Polis Komiserliğinden yirmi yedi numro ve 13 Temmuz 316 tarihli jurnâlı Hısn-ı Mansûr Kazâsı Bidâyet Mahkemesi cezâ kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-ievvel'inin on dördüncü Çarşamba gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarılmıştır.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-i 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi'nin ma'zeretine mebn-î bulunamamasından yerine vekâleten me'mur mahkeme Başkâtibi 'Abdulkadir Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûm Artin ile maznûn 'âleyh Allahverdi mahkemeye bi'l-vürut vicahen icrâ-î mahkeme-î 'âleniyye'ye ibtida'la olbaktaki jurnâl Kâtibi Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kira'et ettirildi.

Zikr olunan jurnâlı hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyh olan Allahverdi müdde-î merkûm Artin'i darp ve sağ kulağından cerh eylemiş olduğundan tarafeynin celbleri ile bi'l-muhâkeme tebeyyün edecek hale göre ta'yin-ı cezâyı talebinden 'ibarettir. Bunun üzerine vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh ber-mucib-i jurnâl şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniye icrâsını taleb ve esası da'vayı tasvir eyledikten sonra müdde-î merkûm Artin'in sureti iddi'âsı sorulduktaki Kerkiş ile şehraresinde harman üzerinde maznûn-ı merkûm kendisini darp ve cerh ettiğini da'va eylemesi üzerine maznûn 'âleyh merkûm Allahverdi dahi istievâb olunduktaki inkar-ı cürm eylemesi ile ba-celb-nâme vürut eden şâhid **(Sayfa:96)** Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahâllesi'nden yirmi yaşında Nikoğis veled-i İbrahim'in tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâde bir halı olmadığını söylemesi ile emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktaki müdde-î merkûm ile maznûn 'âleyh harman üzerinde yekdiğeri ile münazâ'a ve darp ettiklerini gördüğünü söylemesi üzerine vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdulkadir Efendi celb-nâme ile gelmemiş olan şâhidler hakkında ihzâr müzekkeresi tasdirini ve

ma‘zeret-i meşru‘â beyan edemedikleri halde beherine birer çaryek lira-yı ‘Osmani cezâ-î nakdi almasına ve mahkemenin şâhidlerin vurduna ta‘likına müttefikân karar verilip, ifhâm olundu. Üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel’inin on dokuzuncu Pazartesi günü heyet-i hâkime zevat-i sâbikadan mürekkep olarak bi’l-ictima‘ mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûmla maznûn ‘âleyh kema-fi’s-sabık mahkemeye bi’l-vürut vicâhen mahkeme-î ‘âleniyyelerine ibtida‘la ihzâr ve vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr Eski Sarây Mahâllesi’nden on dokuz yaşında Şuşa’nın oğlu Artin veled-i İbrahim’in tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emri-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı sorulduktan müdde-î merkûmla maznûn ‘âleyh harman üzerinde yekdiğerini darp ettiklerini gördüğünü söylemesi üzerine celb-nâme ile gelmediği esbabı sorulduktan yevm-i mu‘âyyende gelmiş ise de ihzârına karar verildiği için istima‘ olunamadığını söylemesi ile vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh talebiyle mahkûm olduğu cezâ-î nakdiyyeden mu‘âfiyeti kararlaştırıldıktan sonra şahidân-ı merkûman haklarında diyeceği maznûn merkûmdan îfâde-i sabikasını tekrar etmesine mebn-î müdde-i ve mecruh merkûmun mu‘âyenesini havi evrak meyanında mevcut olan 13 Temmuz 316 tarihli tabib Ohannis mührü ile me’mhur rapor bi’l-kıra’e hulâse-i meâl-ı mecruh merkûm mu‘âyene olunduktan sağ kulağında üzerinde alet-i gayr-i katı‘â ile cerh ve sol kolu ile dirsek ve omuzu canibinde darp eserleri görülüp, on beş gün zarfında iltizam püzir olacağı havidir.

Tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi’nin mutala‘âsı sorulduktan vürut etmeyen diğer şâhid istima‘ından sarf-i nazârla müdde-î merkûm maznûn ‘âleyh merkûm bi’l-münaza‘â yekdiğerini darp etmiş oldukları istima‘ kılınan şahidân-i merkûmânın şehâdeleri ile tahakkuk eylediğinden Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfikân ta‘yin-i cezâlarını talep etmekle lede’s-suâl tarafeynin başka diyecekleri olmadığı ve şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediği cihetle mahkemenin hîtâmı ifhâm olundu. İcab-ı keyfiyet müzakere olunduktan cereyân mahkeme neticesi ile istima‘ kılınan şâhidlerin şehâdetinden anlaşıldığına göre maznûn ‘âleyh merkûm Allahverdi müşteki Artin’i darp ve cerh eylediği sabit olup, hareket-i vaki‘ası Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne muvafık olup, metinde (cerh ve darp eğer

madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise, carih ve darip olan kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur veyahut buna bedel bir mecrediye altundan beş mecrediye altununa kadar akçe alınıp mecruh ve madruba verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur.) diye muharrer edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfiân merkûm Allahverdi'nin haps olunacağı gündem 'itibaren bir hafta müddetle hapsine ve masarif-i mahkeme olan yirmi zabıt ve elli 'îlâm harcları ki cem'an yetmiş kuruş merkûmdan bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine ve müdde-i merkûm Artin hakkında mu'âvin vekâletinin mutala'âsı muvafık-ı nefsil'emr görülmediğinden reddine, kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e cânib-i riyasetten usulen ifham olundu.

17 Cemazilahir 316 ve 19 Teşrîn-i Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:63

Çiçek karyesi ahâlisinden 'Âli Topal oğlu Hamo'yu darp ve cerh eylemesi iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyh olan mevkûf karye-i merkûmeli yirmi beş yaşında renc-ber mücerret 'Âlo bin Ârif'in luzum-ı mahkemesine dair mustantıklıktan tanzîm olunan kırk sekiz numro ve 12 Teşrîn-i Evvel 314 tarihli kararnâme ve teferru'âtı Hısn-ı Mansûr Kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına tevdi' olunmakla bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-i 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'in yirmi birinci Çarşamba gününe tensîp olunarak icab edenlere celpname çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Â'zâ Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-i merkûm Hamo mahkemeye gelerek maznûn 'âleyh mevkûf 'Âlo usulen tevkifhaneden celb olunarak vicahen icrâ-î mahkeme-i 'âleniye ibtida'la ol-babta mustantık kararnâmesi Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-1 (**Sayfa:97**) maznûn ‘âleyh merkûm ‘Âlo müdde-i Hamo’yu darp ve cerhle iki ‘adet dişini şikest etmiş olduğu ‘inde’l-istintak tahakkuk eylediğinden Kânûn-1 Cezâ’nın yüz yetmiş sekizinci maddesi hükmüne tevfkân cenhâ ile luzum-1 muhâkemesine karar verildiğinden ‘ibarettir. Bunun üzerine vekil-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î ‘âleniyye icrâsını talep ve esas-1 da‘va-yı tasvir eyledikten sonra maznûn ‘âleyh merkûm Türkçe iyice tekellüm edemediğinden mahkemece ba‘de’t-tahlif tercüman ta‘yin kılınan Mahzar Yusuf vasıtâsıyla isticvâp olundukta inkâr-i cürm ile vak‘a gecesi kasabada olmadığını ve yüzünde çırnak paresi Halca ile münazâ’a ederek hasıl olduğunu söylemesi üzerine ba-celb-nâme vürut eden şâhid Çiçek karyesinden altmış yaşında Hasan Kahya bin Mehmed’in tarafeynin bildiği ve mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı sorulduktan vak‘a gecesi müdde-î merkûm Hamo nezdlerinden kalkıp, hânesine gittikten sonra bir gürültü sedası istima‘ edip, bi’l-aharâ Hamo nezdine gelip, yüzünde kan olduğunu görmesi ile sualinde maznûn-1 merkûm ‘Âlo pacasından aşağı hânesine duhûl ile kendisini darp ve cerh ile iki ‘adet dişini şikest etmiş olduğunu söylediğini işittiğini beyan ve îfâde etmesi ile şahid-i merkûmun şehâdetine karşı maznûn merkûm ‘Âlo şehâdetini kabul etmeyeceğini söylemesine mebn-î evrak meyanında mevcut olan mecruh merkûm Hamo’nun mu‘âyenesini hâvi 29 Eylül 314 tarihli rapor bi’l-kıra’e hulâse-i münderecâtı mecruh merkûm mu‘âyene olundukta alt çenesinin iki ‘adet divan dışı düştüğü görülmüş ise de aradan birkaç gün murur ettiği için eser-i darptan düşüp düşmediği mechul olduğu ve sol alınının üzerinde âdem-i diş yarası bulunduğu ve üç- dört günden iltizâm püzir olacağından ‘ibaretti.

Tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mutala‘âsı sorulan vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh Komiser ‘Abdullah Efendi maznûn ‘âleyh hazır-1 bi’l-meclis ‘Âlo müdde-i şahıs Hamo’yu darp ve cerh etmiş olduğu istima‘ olunan şahidin şehâdeti ve kira’et olunan tabip raporu münderecâtı ile tahakkuk eylediğinden Kânûn-1 Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfkân ta‘yin-i cezâsını talep etmesi ile son diyeceği maznûn ‘âleyhiden sorulduktan îfâde-i sabıkasını tekrar etmesi üzerine şâyân-1 tetkik diğer cihet dahi bulunmadığından emr-i mahkemenin hîtâm bulduğu cânib-i riyaset’ten ifhâm edildi. Mahkemeyi tasvir eden

bi'l-cümle evrak-ı da'va nazâr-i tetkik ve mutala'âdan geçirildikten sonra icabı müzakere olundukta cereyân-ı mahkemedan hâsıl olan emare ile maznûn 'Âli Kuru'nun yüzündeki tırnak pareleri bulunması ve akâb-ı vak'ada müdde-i 'umûmun muhbiri Hüseyin Kâhya'ya muraca'âta maznûn-ı merkûmun da'vasına atf-ı cürm etmemesi ve tabip raporu delâleti ile fi'il-i mezkûre ictisârı sabit olduğundan hareket-i vaki'âsı dahi ber-mucib-i taleb-i Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne muvafık olup, metninde (Cerh ve darp eğer madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise, darip ve carih olan kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur. Veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp mecruh ve madrub'a verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ edilir) diye muharrer edüğüne bina'en ve bu madde-i mezkûre hükmüne tevfikân merkûm 'Âli Kuru'nun bidâyet-i tevkifi olan 28 Cemazilahir 316 ve 1 Teşrîn-i Evvel 314 tarihinden 'itibaren iki mah müddetle hapsine ve masarif-i mahkeme olan yirmi istintak ve on zabıt ve elli 'ilâm harcları ki cem'an seksan kuruş kendisinden bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere vicahen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm edildi.

19 Cemazilahir 316 ve 21 Teşrîn-i Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 64 / Sayfa:98

Hısn-ı Mansûr'un Bardakçı karyesi ahâlisinden 'Âli'nin oğlu 'Âli'nin tarlası derununda gizlenmiş olan altı 'adet çift teymurlarını sirkât eylemeleri iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhimâ olan Bozhüyük karyesinin çobanı Hıdırî Sorlu Haso ve refiki Usî Kadi'nin oğlu Mamo'nun luzum-ı muhâkemelerine dair (.....) etmiş bir numro ve 15 Eylül 314 tarihli mustantık kararnâmesi ile evrak-ı müteferrikâsı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Eylül'ün yirmi dokuzuncu Salı gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkeme Hey'et Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-i 'umûm muâ'vinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-i şahıs 'Âli mahkemeye bi'l-vürut maznûn merkûman Haso ve Mamo'nun âdem-i vürutlarına mebn-î vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh talebi ile haklarında mahkemenin 'âlenen ve giyâben icrâsına mübaderetle olbaptaki kararnâme ve müdde-i şahsın şikayetnâmesi cehren ve 'âlenen kira'et ettirildi. Mezkûr kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn-ı merkûmân müdde-i şahsın tarlasında hıfz edilmiş olan altı 'adet çift teymurunun sirkât etmiş oldukları 'inde'l-istintâk tahakkuk ederek maznûn-ı merkûman Haso ve Mamo'nun hareketleri Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz yirmi dördüncü maddesi hükmüne muvafık bulunduğundan cenhâ ile luzum-ı muhâkemelerine karar verildiği ve şikâyetnâme meâl-ı da maznûn-ı merkûman ber minvalı muharrer bir çift teymurlerinin sirkât eylediklerinden celbleri ile haklarında Mücazât-i Kânûniyye'nin icrâsını talep ve da'vasından 'ibarettir. Bunun üzerine vekil-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'va-yı tasvir eyledikten sonra müdde-î merkûm 'âleyhinde suret-i iddi'âsı sorulduktan şikayetnâmesi münderecatını tekrar etmesi üzerine bu sırada Mahkeme Reisi Fazîletli Musatafa Kâmil Efendi'nin meclis-i idareye 'azimetine mebn-î yerine Â'zâdan Süleyman Efendi'yi vekâlet ederek Â'zâ vekâletine dahi Mahkeme Başkâtibi 'Abdulkadir Efendi ve diğer Â'zâ Boğos Efendi hazır bulunmakla kemafi's-sabık muhâkemeye devamla heye'etce tebeddül vuku'una mebn-î zabt-i sabık bi'l-kıra'e ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahâllesi'nden otuz beş yaşında Teymurcu Haço veled-i Barso'nun tarafeyne bir guna karabet ve 'adaveti olmadığını ve mani'î şehâde bir halı olmadığını söylemesi ile emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan şahsen tanıyıp ismini bilmediğini bir gün bundan âkdem dükkan komşusu olan Boğos'a altı 'adet çift teymuru getirip furuht etmeye kıyâm etmiş ise de dükkan komşusu merkûm Boğos almadığı gibi malı mesruk olduğunu kendisi dahi tahmin ettiği için almamış olduğu ve müahhâran müdde-i şahsın çift teymurleri sirkât etmiş olduğunu işittiğini söylemesi ile bi't-tezkir vekil-i mûmâ-ilehin talebi ile yevm-i mahkemenin diğer şâhidlerin vüruduna ta'likına müttefikân karar verilip, müdde-i şahsa ifhâm olunmuştur. Üç yüz on dört senesi Teşrîn-i

Evvel'in yirmi birinci Çarşamba günü Heyeti Mahkeme Reisi Fazîletli Musatafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu'âvin vekili mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-i şahıs ile maznûn merkûman Haso ve Mamo'nun vuk'u bulan da'vete âdem-i icâbetlerine mebn-î vakil mu'âvini mûmâ-ileyhin talebi ile haklarında giyâben mahkeme-i 'âleniye icrâsına ibtida'la heyetçe tebeddül vuk'una mebn-î zabt-ı sabık bi'l-kıra'e münderecâtı cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra baceleb-nâme vürüt eden şâhid Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahâllesi'nden kırk yaşında Köşkar Nazlı'nın oğlu Ohannis tarafeyni tanımayıp mani'i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahkifi bil'icrâ ma'lumatı (**Sayfa:99**) sorulduktan âdem-i ma'lumatı beyân etmesi üzerine tahkikâtın bundan 'ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala'âsı sorulan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Polis Komiseri 'Abdullah Efendi maznûn merkûmânın fi'il-i sirkâta ictisâr eyledikleri usulen sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz yirmi dördüncü maddesi hükmüne tevfiikân ta'yin-i cezâlarını talep ve da'va eylemesi üzerine şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i muhâkemenin hîtâmı ifhâm olundu.

Mahkeme-î tasvir eden bi'l-cümle evrak-ı da'va nazâr-i tetkik ve mutala'âdan imrar edildikten sonra icabı müzakere olunduktan cereyân eden mahkeme neticesi ile maznûn merkûmân Haso ve Mamo'nun da'vet-i vaki'aya âdem-i icabetleri isbat-ı cürm medâr-ı kâfi görülmeyip hareket-i vaki'âları dahi ber-mucib-i taleb-i Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz yirmi dördüncü maddesi hükmüne muvafık olup metinde (Her kim at ve sair yük ve 'arabe ve binek hayvanatının ve kezalik davara talak olunan büyük ve küçük hayvanatı veyahut zira'ata müte'allık olan edevatı ve bey' ve furuht olmak üzere kesilip tehyie olunmuş olan hatap ve keresteyi ve taş ocaklarında kırılmış taşları ve dalyanlarda bulunan (.....) leri ve göllerde bulunan sülükleri sirkât eyler ise bir mahdan bir seneye kadar hapis ile mücazât olunur ve malı mesruk mevcut olduğu halde giyâben sahibine redd kılınır ve mevcut olmadığı surette dahi tazmin ettirilir.) diye muharrer edüğüne bina'en madde-i mezkûre hükmüne tevfiikân merkûm Haso ve Mamo'nun hapse alınacakları günden 'itibaren bir mah müddetlerle hapislerine ve masarif-i mahkeme olan kırk istintak ve elli 'ilâm ve kırkardan seksen suret ve tebliğ harcları ki cem'an yüz yetmiş kuruşun mahkumân-ı merkûmân Haso

ve Mamo'dan kefil-i bi'l-mâl ka'idesine tevfikân bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i temyiz olmak üzere giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e cânib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

19 Cemazilahir 316 ve 21 Teşrîn-i Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtüp Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:65

Hısn-ı Mansûr'un Musallâ Mahâllesi'nden Çankırlı oğlu taleb eden Mehmet Efendi bin İbiş'in hânesine bi'd-duhûl valide ile halasına itâle-i lisân ve darp eylemeleri idd'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhim olan Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden renc-ber yirmi beş yaşında müte'ehhil çocuklu Ferraş'ın oğlu Mehmet bin 'Osman ve yirmi sekiz yaşında renc-ber müte'ehhil çocuklu biraderi 'Abdurrahman ve yirmi üç yaşında Ekmekçi müte'ehhil çocuklu diğer biraderi Hacı 'Ömer haklarında taleb-i muhâkeme-î mutezâmmın Polis Komiserliğinden kırk yedi numro ve 13 Teşrîn-i Evvel 314 tarihli jurnâlı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza mahkemesine verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'in yirmi dördüncü Cumartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celpnâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ vekili Başkâtip 'Abdulkadir ve Â'zâdan Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-i 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-i Mehemt Efendi ile maznûn 'âleyhim Mehmet ve 'Abdurrahman ve Hacı 'Ömer mahkemeye bi'l-vürut icrâ-î mahkeme-î 'âleniye vicahen ibtida'la ol-babdaki jurnâlı cehren ve 'âlenen kira'et ettirildi. Mezkûr jurnâlin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyhim merkûmun Mehmet ve 'Abdurrahman ve Hacı 'Ömer müde-i Mehmet Efendi'nin hânesine bi'l-hucum validesi ile halasına itâle-i lisân ve darp etmiş olduklarından bi'l-muhâkeme tebeyyün edecek hale göre tahdid-i cezâları talebinden 'ibarettir. Bunun üzerine vekil-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi ber-mucib-i jurnâl şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniye icrâsını talep

ve esas-ı da‘va-yı tasvir eyledikten sonra müdde-i Mehmet Efendi’nin iddi‘âsı sorulduktan maznûn ‘âleyhim hakk-ı duhûlleri olmadığı halde hânesine girerek validesi ile halasını darp ve itâle-i lisân ettiklerinden haklarında mücazât kânûnunun icrasını talep ve da‘va eylemesi üzerine maznûn ‘âleyhim Mehmet ve ‘Abdurrahman ve Hacı ‘Ömer ayrı ayrı isticvâp olunduklarında darp ve itâle-i lisân keyfiyetlerini inkarla çocuğunu görmek üzere müdde-i Mehmet Efendi’nin hânesine girdiklerini **(Sayfa:100)** ikrâr eylemeleri ile tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala‘âsı sorulan vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi şâhidlerin istima‘ına hacet olmayıp, maznûn-ı merkûmunun da‘vetleri olmadığı halde mahâlleye girdikleri ikrârları ile sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz elli sekizinci maddesi hükmüne tevfişkân tahdid-i cezalârını talep eylemekle ve le‘d-desuâl talebiyle başka diyecekleri olmadığı ve şâyân-ı tatik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hîtâm bulunduğu cânib-i riyasetten usulen ifhâm olundu . Mahkemeyi tasvir eden bi‘l-cümle evrak-ı da‘va nazâr-i tetkik ve mutala‘âdan imrar olunduktan sonra icâbı müzakere olunduktan maznûn ‘âleyhim Mehmet ve ‘Abdurrahman ve Hacı ‘Ömer’in mahâlleye duhûlları olmadığı halde müdde-i merkûm Mehmet Efendi’nin hânesine girdiklerini ikrâr etmeleri ile sabit olup, hareket-i vaki‘âları dahi ber-mucib-i Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz elli sekizinci maddesi hükmüne muvafık bulunup metinde (bi‘l-ihiyar bir adamın üzerine veyahut hânesine veya ebniye-i sairesine duhûluna ve bahçesine taş ve sair ecsami salbiye veya pislik atanlar ve hakk-ı duhûlu olmayan mahale girenler ve hakk-ı mururu olmayan bir yerden murur edenler kezalik altı beşlikten on beşliğe kadar ceza-i nakdi âhz olunduktan başka yirmi dört sa‘at’ten beş güne dek hapis dahi olunurlar.) diye muharrer edüğüne bina‘en ve madde-i mezkûrenin hükmüne tevfişkân maznûn-i merkûmundan altışar beşlik hazine-i devlete ait olmak üzere beherinden altışar beşlik ceza-i nakdi alınmasına ve hapse girecekleri günden ‘itibaren üçer gün müddetlerle hapislerine, onardan otuz zabıt ve yirmi ‘îlam ki cem‘en elli kuruş mesarif-i mahkemenin merkûmundan kefil-i bi‘l-mal ka‘idesine tevfiken bi‘t-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i temyiz olmak üzere vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar, metn-i kânûn vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyhin huzuru ile bi‘l-kıra‘e cânib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

22 Cemazilahir 316 ve 24 Teşrîn-i Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:66

Yek diğerini darp eylemeleri iddi'â olunmasında dolayı maznûn 'âleyhim olup, Hısn-ı Mansûr'un Yeni Pınar Mahâllesi'nden yirmi sekiz yaşında culha mücerred Hasan bin Kalu ve Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden na'lbent yirmi beş yaşında, mute'ehhil, çocuksuz, Muhtedi Hasan bin 'Abdullah ve refiki gâip 'ani'l-meclis Bostancı oğlu, İbana'nın cenha ile lüzum-ı muhâkemlerine dair tânzim olunmuş olan doksan bir numro ve 18 Teşrîn-i Evvel 314 tarihli mustantık kararnâmesi ile muhâkeme-î 'âleniyyeleri talebini mutazzımın müdde-i 'umûm-î mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiserliğinin iddi'ânâmesi ma'a teferru'at Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına tevdi' olunmakla bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-i 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'inin yirmi dördüncü Cumartesi gününe tensîp olunarak celp müzekkereleri çıkarılmıştı.

Yevmi mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâdan Süleyman Efendi'nin bulunamaması hesabı ile mahakim-î (.....) teşkilat-ı kânûnunun yirmi birinci maddesi mucibince yerine vekâleten alınan Başkâtip 'Abdulkadir Efendi ile Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine maznûn 'âleyhimden Hasan bin Kalo, mahkemeye bi'l-vurud mühtedi Hasan bin 'Abdullah dahi usulen tevkifhaneden celp olunarak hazır bulunan komiser-i mûmâ-ileyhin talebi ile hazır bulunan markûmân Hasan bin Kalo ve muhtedi Hasan bin 'Abdullah haklarında icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeye vicâhen ve olunan da'vete icabet etmemiş olan İbana hakkında dahi mahkeme-î giyâbiye 'âlenen ledel- ibtidâr bu babdaki evrak-ı da'va 'âlenen kira'et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulasa-i meâl-i maznûn 'âleyhim markûmundan İbana'nın Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz otuz altı ve Muhtedi Hasan'ın yüz yetmiş dokuz ve Kara Hasan'ın dahi iki yüz otuzuncu maddeleri mucibince lüzum-ı mahkemelerine hakidir. Mu'âvinlik mazfesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri

mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi icâr-î mahkeme-i ‘âleniyye talebiyle esas-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra maznûn ‘âleyhim merkûmundan hazır-i bi’l-meclis (**Sayfa:101**) Kara Hasan ve Mühted-i Hasan başka lede’l-isitcvap bunlardan Kara Hasan îfâdesinde mühtedi Hasan kendisini tutarak gâib ‘âni’l-meclis İbana dahi kendisini cerh ettiğini îfâde ve mühtedi Hasan da inkar-ı cürm eyledi. Ba-celb-nâme vurud eden şâhid Hısn-ı Mansûr’un Haca ‘Ömer Mahâllesi’nden yirmi beş yaşında Mahmut bin ‘Ömer ve Yeni Pınar Mahâllesi’nden yirmi yaşında ‘Ömer bin Ferraş ve Eski Sarây Mahâllesi’nden yirmi beş yaşında Abraham veled-i Serkis ve Kap Cami’i Şerif Mahâllesi’nden yirmi beş yaşında Berber Ahmet bin ‘Abdullah ve Yeni Pınar Mahâllesi’nden hamal otuz yaşında Hasan bin Ömer ve Musallâ Mahâllesi’nden kırk beş yaşında Terzi İncebelli Hasan bin Şeyho ve mahalle-i merkûmeli otuz beş yaşında Mustafa bin Hasan ve Yeni Pınar Mahâllesi’nden Sadık bin ‘Âli’nin tarafeynin ma‘rufu olup, ve mani’i şehâde bir halı olmadığını beyân eylemeleri üzerine münferiden emr-i tahlifleri bi’l-icrâ ayrı ayrı ma‘lumat ve meşhudatlarına muraca‘at olundukta bunlardan Mahmut bin ‘Ömer âdem-i ma‘lumat ve ‘Ömer bin Ferraş dahi kadınlardan maznûnların münaza‘a ettiklerinin işittiğini ve Abraham veled-i Serkis de Kara Hasan rakı götürmek üzere İbana’ya bir lira verdiğini gözü ile görmeyip fakat İbana - bana emniyet ettin verdin başkasına vermediği söylediğini işitmiş olduğunu ve Ahmet bin ‘Abdullah’ın dahi nastan işittiğine göre Kara Hasan ile İbana’nın münaza‘a ettiklerini ve Hasan bin ‘Ömer de orada bulunan çocuklardan Kara Hasan ile İbana’nın dövüşüklerini işittiğini ve İncebelli Hasan bin Şeyho âdem-i ma‘lumatı beyân ve Musatafa dahi kezalik ma‘lumatı beyân ve Sadık bin ‘Âli’nin dahi İbana Kara Hasan’ın kapısının önüne gelip - bana bir lira vermişsin dışarı çık sana şöyle böyle yapam diye söylediğini işittiğini îfâde ve ihbâr eylemeleri üzerine mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi’nin mutala‘âsı soruldukte maznûnlardan mühtedi Hasan’ın fi’il-i sabit olamadığından bera’etine ve gâib ‘ani’l-meclis İbana’nın dahi Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz otuz altıncı ve Kara Hasan’ın fi’il-i de kânûn-ı mezkûrun yüz yetmiş dokuzuncu maddeleri ahkâmına muvafık olduğundan ta‘yin-i cezâlarına karar verilmesini talep ve da‘va etmekle şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi görülmemekle emr-i muhâkemenin hîtâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm ettirildi.

İcabı müzakere olundukta maznûn-ı merkûmundan Kara Hasan ile İbana'nın yek diğeri ile münaza'â ve mudaraba ettikleri 'ale'd-derecât istim'a kılınan muhbirlerin îfâdelerinden hasıl olan madde ile maznûn-ı merkûmânın sîfât ve halleri medar-i mahkûmiyetlerine kâfi ola görülerek hareket-i vaki'aları da Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesine muvafık bulunmuş metinde (Darp ve cerh eğer madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise cârih ve dârip olan kimse bir haftadan bir seneye kadar hapis olunur veyahut buna bedel bir mecrediye altundan beş mecrediye altununa kadar akçe alınıp, mecruh ve madruba verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur) diye muharrer olmasına bina'en ve merkûmân Kara Hasan ile İbana'nın taht-i tevkife alınacakları günden 'itibaren on beşer gün müddetle hapislerine ve cihet-i saireden dolayı bera'etlerine ve Kara Hasan'ın huku-ı şahsiyyesinden dolayı ait olduğu mahkemeye muraca'atta muhtar olabilmesine ve diğeri mühtedi maznûn 'âleyh Hasan'ın dahi bir güna fi'il-i ve hareketi sabit olmadığından merkûmun dahi bera'eti ile sebep-i âhar ile mevkuf değil ise derhal sebilinin tahliyesine, altmış istintak, on zabıt ve elli kuruş 'îlâm harclarının mütesaviyen ve kırk kuruş suret ve tebliğ harcının dahi İbana'dan müstakillen bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i itinâf olmak üzere vicahen ve İbana hakkında dahi kabil-i itiraz olmak üzere giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kanûn mu'âvin vekili Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile 'âlenen bi'l-kıra'e cânib-i riyasetten usulen ifhâm olundu.

22 Cemazilahir 316 ve 24 Teşrîn-i Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühü Reisi Mahkeme Mühür

Sayfa:102/ Belge: 67

Hısn-ı Mansûr kazâsı piyade zabıtlarından Türk oğlu Mehmet ile Muhtar Akif'in evine esnâ-î me'muriyetlerinde tahkir eylemesi iddi'â eylesmesinden dolayı maznûn 'âleyh olan Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden otuz yaşında müte'ehhil çocuklu Berber Ahmet bin Mullâ Hüseyin nam-ı şahıs hakkında taleb-i mahkeme-î mutezamın Hısn-ı Mansûr kazâsı zabıtâ me'murluğundan kaymakamlığa takdim edilip, havale kılınan 12 Mayıs 314 tarih ve bir numrolu jurnâl Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza mahkemesine verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î

‘âleniyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel’in on yedinci Salı gününe tensîp olunarak icab edenlere celpnâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey’eti Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-i ‘umûm mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûmân gelmeyerek maznûn ‘âleyh merkûm Ahmet mahkemeye bi’l-vürut vicâhen mahkeme-i ‘âleniye ye ibtida‘la ol-babtaki jurnâl Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi’ye cehren ve ‘âlenen kıra’et ettirildi.

Zikr olunan jurnâlın hulâse-i meâl-ı maznûn ‘âleyh merkûm vergi zimmetinde tahsil-i zımnında cânib-i hükumete geçirilmek üzere i‘zam kılınan zabtiyye Türk oğlu Mehmet ile Muhtar Akif’in adamın karşı gelerek me’muriyetlerine halel verecek derece tahkir etmiş olduğu iddi‘âsından ibarettir. Bunun üzerine vekil-i mûmâ-ileyh Komiser ‘Abdullah Efendi ber-mucib-i jurnâl şifâhen dahi mahkeme-î ‘âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da‘va-yı tasvir eyledikten sonra maznûn ‘âleyh merkûm Ahmet isticvâp olundukta inkar-ı cürm etmesi üzerine lede’t-tetkik bu babdaki hukuk-ı ‘umûmiye şâhidlerine çıkarılan celb-nâmelerin mu‘âmele-i tebliğiyyesi icrâ kılındığı halde gelmedikleri anlaşılmağa bi’t-tezkir vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh talebiyle vürut etmeyen şâhid Ahmet ile zabtiyye Mehmet haklarında ihzâr müzekkeresi tastirine ve ma‘zeret-i meşru‘â beyân edemedikleri halde birer çaryek lira cezâ-î nakdi alınmasına müttefikân verilen karar ifhâm olunmuştur. üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel’in on dokuzuncu Pazartesi günü heyet-i mahkeme zevat-i sâbikadan murekkep olarak bi’l-ictima‘ vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn ‘âleyh merkûm Ahmet bi’l-vürut kema-fi’s-sabık vicâhen icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyeye ibtida‘la ihzâren vürut eden şâhid Hoca ‘Ömer Mahâllesi’nden yirmi yaşında Arslan oğlu Ahmed’in tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâde bir halı olmadığını söyleyerek emr-i tahlif-i bi’l-icrâ ma‘lumatı soruldukta merkûm Ahmet Muhtar Akif’in adamı olup bu maddede müdde-i olduğunu söylemekle istişhadından sarf-ı nazâr olunarak bi’t-tezkir yevm-i mahkeme diğer şâhid Mehmed’in vüruduna t‘âlikına ve müttefikân karar verilip ifhâm edildi. üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel’in yirmi altıncı Pazartesi günü heyet-i hakime

zevat-i sâbikadan mürekkep olarak bi'l-ictima' vekil-i mu'âvin mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn 'âleyh Ahmet bi'l-vürut kema-fi's-sabık mahkeme-î 'âleniye icrâsına mübaderetle â'zâdan vürut eden şâhid Musallâ Mahâllesi'nden otuz beş yaşında sivray zabtiyyesi Mehemt bin Musatafa'nın tarafeynin bildiği olup mani'i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukta maznûn 'âleyh merkûm Ahmet'e müdde-i merkûm zabtiyye Mehmet giderek hükümete gitmesi teklifinde başı tıraş ettikten sonra geleceğini söylemesine mebn-î zabtiye-i merkûmun ısrarında baş tıraş ediyorum sonra hükümete giderim eşekmisin demiş olduğu maznûn merkûmun ikrâr eylediğini söylemesi ile celb-nâme ile geldiği esbabı soruldukta ol-vakit me'muriyette olduğunu söylemesi üzerine vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile mahkûm olduğunu cezâ-î nakdiyeden mu'afiyeti kararlaştırılarak tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mutala'âsı sorulan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi maznûn 'âleyh merkûm Ahmet Zabtiyye Mehmed'in esnâ-î me'muriyetinde tahkir ettiği usulen sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ'nın yüz on üçüncü maddesi mucibince tahdid-i cezâyı talep etmekle lede's-suâl maznûn merkûmun başka diyeceği olmadığı ve şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi bulunmadığı anlaşılacakla emr-i muhâkemenin hîtâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm ettirildi. İcaben müzakere olunduktan cereyân eden mahkeme neticesi ile istima' kılınan şâhidlerin ifâdesinden anlaşıldığına göre müdde-i Türk oğlu Mehmed'in maznûn Berber Ahmet'e Hüseyin muraca'âtında cari olan adâp ve hürmete riâyet etmek iktizâ ederken bunun hilafına hareket ettiği munakaşe-i 'urfiyye ye sebebiyet verdirmesi ve şu cihetle maznûna isnâd olunan **(Sayfa:103)** kabahat hakaret maksadına müstenid olmayıp, mücerret bir münakaşa-i 'urfiyyeden bulunmasına ve münakaşa-ı 'urfiyye için bir mu'âyyen cezâ bulunmadığından maznûn merkûm Berber Ahmed'in âdem-î mesuliyetine ve etmiş şikayetnâmeye müstenid olup, hukuk-ı 'umûmiye nâmına takip edildiğinden masarifi mahkemenin mahallı tahsili mefkuf kalmasına kabil-i istinaf olmak üzere vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e cânib-i riyasetten usulen ifhâm olundu.

24 Cemazilahir 316 ve 26 Teşrîn-i Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:68

Hısn-ı Mansûr kazâsının Kellum karyesinden Hasan Ağa'nın oğlu Yusuf ve Hacı Eyüp oğlu Ebuzer'i darp eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhim olan küçe payı Hıdr'a (.....) Hısn-ı Mansûr'un Pişnek karyesinde mukim altmış yaşında renc-ber müte'ehhil çocuklu 'Âli Hamı bin Mehmet ve kırk iki yaşında renc-ber müte'ehhil çocuksuz oğlu Karham İmam eşhasın luzum-ı muhâkemelerine dair mustantıklıktan tanzîm kılınan yirmi bir numro ve 18 Nisan 314 tarihli karanâme ve teferru'âtı Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi cezâ kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'in altıncı Salı gününe tensîp olunarak icab edenlere celbnâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-i 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûmân Ebuzer ve Yusuf ile maznûn merkûmun Hamı 'Âli ve oğlu Kahraman ve Mehmed'i Kara'nın âdem-i vürutlarına mebn-î vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh'in talebi ile haklarında giyâben mahkeme-î 'âleniye icrâsına ibtida'la ol-babdaki kararnâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye 'âlenen ve cehren kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn merkûmun 'Âli Hamı ve Kahraman ve Mehmet Kara müdde-î merkûman Ebuzer ve Yusuf'u darp ettikleri 'inde'l-istintâk tahakkuk ederek Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfiân luzum-ı muhâkemelerine karar verildiğinden 'ibarettir. Bunun üzerine vekil-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniye icrâsını talep ve esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra lede't-tetkik ol-babta şâhidlere çıkarılan celblerin mu'amele-yi tebliğiyeleri icrâ olunduğu halde gelmedikleri anlaşılmağa bi't-tezkir vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile celb-nâme ile vürut etmeyen şahid-i merkûmân Mehmet ve Ebuzer haklarında ihzâr müzekkeresi tastirine ve ma'zeret-i meşru'â beyân edemedikleri halde beherinden birer çaryek lira cezâ-î nakdi alınmasına müttetikân karar verilip, tefhimi icrâ kılındı. üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'inin yirmi altıncı Pazartesi günü heyet-i hâkime zevat-i şerifeden mürekkep olarak bi'l-ictima' vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh

Komiser ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûmândan Yusuf ile maznûn ‘âleyhim ‘Âli Hamı ve oğlu Kahraman ve Mehmet Kara mahkemeye bi’l-vürut vicâhen icrâ-î mahkeme-î ‘âleniye ibtida‘la zabt-ı sabıkı bi’l-kıra’e münderecâtı mahkemenin cereyânına muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra müdde-î merkûm Yusuf ‘un suret-i iddi‘âsı sorulduktan merkûmun kendisini darp ettiklerini ve şikayetnâmesi dahi kendisi vermediğini söylemesi ile maznûn ‘âleyhim dahi ayrı ayrı isticvâp olunduklarında inkar-i cürm etmeleri üzerine ihzâren vürut eden şâhid Kellum karyesinden elli yaşında r nec-ber Ebuzer bin ‘Âli’nin tarafeyni bildiği olup, mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı sorulduktan âdem-î ma‘lumatı beyân etmesi ile îfâde-i mazbatasında ma‘lumat beyân etmiş olduğu cânib-i riyasetten suâl olunduktan istintakân dahi âdem-î ma‘lumat beyân etmiş olduğunu söylemesi ile celb-nâme ile gelmediği esbabı sorulduktan calbnâmeden ma‘lumatı olmadığını söylemesi ile vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh talebi ile şâhid-i merkûmun mahkûm olduğu cezâ-î nakdiyeden mu‘âfiyetini kararlaştırılarak tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala‘âsı sorulan vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi fi‘il-i darp sabit olamadığından maznûn ‘âleyhimin bera’et-i zimmetlerine karar verilmesini talep etmekle ve şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi görülmediğinden emr-i mahkemenin dahi hîtâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm edildi. Mahkemeyi tasvir eden bi’l-cümle evrak-ı da‘va nazâr-i tetkik ve mutala‘âdan imrar edildikten sonra icab-ı müzakere olunduktan istim‘ kılınan şâhid Ebuzer âdem-i ma‘lumat-ı beyân etmesi ve diğer şâhid Mehmet dahi gelip îfâ-yı şehâde etmesi ile şâhid-i vahit hükmünde kalacağından cürm-i mezkûrun subutuna medar olamayacağı cihetle ber-mucib-i mutala‘â maznûn ‘âleyhim merkûm ‘Âli Hamı ve oğlu Kahraman ve Mehmet Kara’nın bera’et-i zimmetlerine ve masarif-i muhâkeme olan altmış istintâk ve elli kuruluş ‘îlam harclarının dahi müşteki-yı merkûman Yusuf ve Ebuzer’den kefil-i bil-mal ka‘idesine tevfişkân bi’t-tahsil âdliye veznesine teslimine kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve müttefikân vereilen karar vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi huzur-ı ile bi’l-kıra’e cânib-i riyasetten usulen ifhâm olundu.

24 Cemazilahir 316 ve 26 Teşrîn-i Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Sayfa:104 /Belg: 69

Bilmunaza'â yekdiğerini darp eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhimâ olan Hısn-ı Mansûr'un Kap Cami'i Mahâllesi'nden Urfalı Süleyman'ın kerimesi Züleyha ve Hoto'nun Kızı Fatma nam mezbûratının haklarında taleb-i mahkeme-î mutazâmın Polis Komiserliğinden kırk bir numro ve 30 Ağustos 314 tarihli jurnâl Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi cezâ kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evelel'in yirmi sekizinci gününe tensîp olunarak icap edenlere celb-nâme çıkarılmıştır.

Yevm-i meskûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Â'zâ Vekili Başkâtip 'Abdulkadir Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn 'âleyhimâ Züleyha ve Fatma'nın âdem-i vürutlarına mebn-î vekil-i mu'âvini mûmâ -ileyhin talebiyle haklarında gıyâben mahkeme-î 'âleniye icrâsına ibtida'la ol-baptadaki jurnâl cehren ve 'âlenen kira'et ettirildi.

Zikir olunan jurnâlın hulâse-i meâl-ı müdde-îye Zuleyha maznûn Fatma'yı darb etmiş olduğunu mudde-îye mezbure îfâde ettiğinden tarafeynin celbleriyle haklarında mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esası da'vayı tasvir eyledikten sonra lede't-tedkik bu babdaki şâhidlere çıkarılan celb-nâmelerin usulen mu'âmele-i tebliğiyeleri icrâ kılındığı halde yevm-i mu'âyyende gelmedikleri anlaşılmağa bi't-tezkir vekil-i mu'âvini mûmâ-ileyhin talebi ile şahide Hace ve Zeynep ve Ciyehli Fatma haklarında ihzâr müzekeresi tastirine ve mazâret-i meşru'â beyân edemedikleri halde beherinden birer çariyek lira ceza-i nakti alınmasına müttefikân verilen karar ifhâm edilmiştir. üçüz on dört senesi Teşrîn-i Evelel'in beşinci Pazartesi günü Heyeti Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Â'zâ Boğoz Efendilerden teşekkül ederek mu'âvin vekâleti îfâ eden Polis Komseri 'Abdullah Efendi'nin ma'zeretine mebn-î bulunamamsı hesabı ile yerine vekâleten

me'mur Mahkeme Başkâtibi 'Aldulkadir Efendi hazır olduğu halde maznûn 'âleyhimâ mezbûratan kema-fi's-sabık mahkemeye gelmediklerinden vekil-i mu'âvini mûmâ-ileyhin talebi ile haklarında mahkemenin gıyâben ve 'âlenen icrâsına mubaderete heyetçe tebeddül vuk'una mebn-î zabtı sabık bi'l-kıra'e munderecâtı cereyân-i mahkemeye muafik olduğu taht-i tastika alındıktan sonra Kab Camii imamı ve muhtar ve ihtiyar â'zâları taraflarından îtâ kılınan 4 Teşrîn-i Evvel 314 tarihli 'ilm-u haber kıra'et olundu. Hulâse-i meâl-ı şahide-i mezbûreden Delice Mamo'nun haremi Hatice ve gelini Zeynep ve Ciyehli Fatma Hatunların muhadderat-ı nisvandandan buldukları havidir.

Bunun üzerine vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdulkadir Efendi şahide-i mezbûrunun mahallarımca îfâdelerinin âhızı zımnında â'zâdan Boğoz Efendi'nin me'mur ve umur-i tahririye mu'âvini etmek üzere Başkâtip 'Albukadir Efendi'nin dahi terfikine ve mehkume oldukları cezâ-i nakdiyeden mu'âfiyetlerine muttefakân karar verilip îfhâm olundu. Üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'in otuz birinci Cumartesi günü hey'eti hâkime zevatı sâbikadan mürekkep olarak bi'l-ictima' mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde kararı sabık iktizâsından olup, mahallerince îfâdeleri zabtedilen şahide Kap Cami'i Mahâllesi'nden elli yaşında Muhtar Mamo'nun haremi Hatice ve gelini Zeynep ve mahalle-i merkûmeden altmış yaşında Ciyehli Fatma binti Süleyman'nın îfâdeleri bi'l-kıra'e bunlardan mezbûre Hatice'nin âdem-i ma'lumatı beyân ettiği ve Zeynep'in dahi maznûn mazbûratanın üzerlerinin çamur olduklarını gördüğünü ve diğer şahide ciyehli Fatma dahil mudde-ye şahsiye züleyha maznûn 'âleyhâ Fatma'nın hânesine gelerek bilmunaza'â yekdiyerini darp etmiş olduklarını beyân ve îfâdelerinden 'ibaretti.

Tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyân olduktan sonra mutala'âsı sorulan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh ile 'Abdullah Efendi müde-ye şahsiye ile maznûn 'âleyhâ bilmunaza'â yekdiyerini darp etmiş oldukları muhallerince îfâdeleri zapt edilen şahidelerin şehâdeti ile sabit olduğundan her biri dahi Kânûnu Cezâ'nın yüzyetmiş dokuzuncu maddesi hükmü tevfikeyen tahdit-i cezâlarının talep etmekle şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi görülmediğinden emr-i muhâkemenin hîtâm bulunduğu

câhib-i riyasetten ifhâm olundu. İcabı bi't-tezkir müdde-îye züleyha ile maznûn 'âleyhâ Fatma'nın bilmunazâ'â yekdiyerini darp etmiş oldukları mahalerince ifâdeleri zabpt edilen muhbire Zeynep ve Fatma'nın şehâdeleri derece-i subutta görölüp hareket-i vaki'âları dahi ber-mucip-i talep Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne muvafık bulunmuş, metinde (Cerh ve darp eger madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise dârıp ve cârih olan kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur veyahut buna bedel (**Sayfa:105**) bir mecrediye altından beş mecrediye altununa kadar akçe alınıp mecruh ve madruba verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur.) diye muharrer edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfikân mezbûretandan Züleyha'dan bir lira alınıp Fatma'ya ve Fatı'den dahi bir lira alınıp Züleyha'ya verilmesine, kırkardan seksen suret ve tebliğ ve elli kuruş 'îlam harcları ki cem'an yüz otuz kuruş masarif-i mahkemenin dahi mezbûretandan kefil-i bi'l-mal ka'idesine tevfikân bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine kabil-i itiraz olmak üzere giyâben ve müttefikân verilen karar ve hüküm ve metn-i kânûn vekil-i muâvin-i mûmâ-ileyh ile 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen ifhâm olundu.

29 Rebiülâhır 316 ve 31 Teşrîn-i Evvel 316 bi'l-mukabele suretine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Mahkeme Reisi Mühür

Belge: 70

Hısn-ı Mansûr kazâsının Harun karyesinden Mamo'nun zevcesi Fatma ve kerimesi Ayşe'yi darp eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhim olan karye-i merkûmeli Koto ve oğlu İbrahim ve Koto'nun biraderi Bekir ve oğulları 'Âlo ve Haso'nun luzum-ı muhâkemelerine dair mustantıklıktan tanzîm olunan bir numro ve 3 Nisan 311 tarihli kararnâme ve teferruatı 3 Nisan tarihinde Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'in birinci Cumartesi gününe tensîp olunarak icap edenlere celb-nâme çıkarılmıştır.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğus Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-

vekâle îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-îye şahsiye mezbûretân ile maznûn ‘âleyhim cümlenin âdem-i vürutlarına mebn-î vekil-i mu‘âvini mûmâ-ileyhin talebi ile haklarında mahkemenin giyâben ve ‘âlenen icrâsına ibtida‘la ol-babdaki kararnâme Kâtib-i Sânî Ahmet Efendi’ye cehren kıra’et ettirildi. Hulâse-i meâl-ı maznûn ‘âleyhim balada esâmisi muharrer olan müdde-îye şahsiye mezbâretan Fatma ve Ayşe’yi darp ettikleri ‘inde’l-istintâk mutehakkak ederek Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi mucibince cenhâ ile luzum-ı muhâkemelerine karar verildiğinden ‘ibarettir.

Bunun üzerine vekil-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi esas-i madde cenhâ nevinden olup, suret-i mu‘âmele-yi tarihiye nazâran iradet üç seneden ziyade müddet geçmiş olduğundan usul-i Muhâkeme-î Cezâiye-yi Kânûn-i Müekkat’ın dört yüz seksan ikinci maddesi mucibince maznûn ‘âleyhim haklarında hukuk-u ‘umûmiyenin sukutuna ve evrakın iptalda hıfzına karar verilmesini talep etmesi üzerine şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i muhâkemenin hîtâm bulunduğu ifhâm olundu. İcâbı müzakere olundukta esas-ı da‘va cenhiyye nevinden olup evrakın son mu‘âmele tarihi olan 3 Nisan 311 tarihinden şimdiye değin iradet üç seneden ziyade müddet geçtiği anlaşılmağa ber- mucib-i talep usul-ı Muhâkemat-ı Cezâiye Kânûn-u Müekkat’ın dört yüz seksan ikinci maddesi mucibince maznûn ‘âleyhim Koto ve oğulları İbrahim ve Ebuzer ve biraderi Bekir ve oğulları Mamo ve Haso haklarındaki huku-ı ‘umûmiyenin sukutuna ve işbu evrakın iptalda hıfzına kabil-i istinâf olmak üzere müttefikân verilen karar vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh huzur-ı ile usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

29 Rebiülâhır 316 ve 31 Teşrîn-i Evvel 316 bi’l-mukabele suretine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Mahkeme Reisi Mühür.

Belge: 71

Hısn-ı Mansûr kazâsının Meserkan karyesinden Koto’nun oğlu Şeyho’nun hânesine leylen bi’d-duhûl ikâ-ı sirkât eylemesinden dolayı maznûn ‘âleyhi olup, mevkuf bulunan Harun karyesinden on altı yaşında mücerret renc-ber Uso’nun oğlu Şeyho’nun luzum-ı muhâkemesine dair mustantıklıktan tanzîm olunan yüz beş

numro ve 31 Teşrîn-i Evvel tarihli kararnâme ve teferru'âtı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â evrak-ı (Sayfa:106) üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'in birinci Cumartesi gününe tensîp olunarak icap edenlere celb-nâme çıkarılmıştır.

Yevm-i mezkurde Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğus Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûm Şeyho'nun âdem-î vurduna mebn-î maznûn 'âleyhi merkûm Şeyho usulen tevkifhaneden bi'l-celb vicâhen mahkeme-î 'âleniye icrâsına ibtida'la ol-babtaki kararnâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi. Hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyhi Şeyho müdde-inin hânesine leylan bi'd-duhûl icrâ-î sirkât ettiği kendisinin mesulen vuk'u bulan ikrârı ve esnâ-î vak'ada bırakmış olduğu ayakkabı ve istima' kılınan muhbirlerin ihbarı ile sabit olup, Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz yirmi ikinci maddesi mucibince cenhâ ile luzum-ı muhâkemesine karar verildiğinden 'ibarettir.

Bunun üzerine vekil-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniye icrâsını talep ve esas-i da'vayı tasvir eyledikten sonra maznûn 'âleyh merkûm Şeyho isticvâp olundukta fi'il-i sirkâtı inkarla müdde-î merkûm Şeyho'nun bi'd-dizi ziyini kaçırmasını kendisine teklif etmesi üzerine kendisi de leyle-i mezkûrede Mesrekan karyesi civarında pamuk tarlasında gezinip mezbûre Zeynep bir buhça ile nezdine gelip beraberce kaçmaktalar iken müdde-î merkûmun takip etmelerine mebn-î kendisi kaçarken ayağının yemenisinin orada kaldığını söylemesi üzerine ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr'un Mesrekan karyesinden altmış yaşında renc-ber Mehmet bin Musa'nın tarafeynin bildiği olup mani'i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktâ âdem-i ma'lumatı beyân ederek îfâde-i mazbûtası bi'l-kıra'e münderecâtı suâl olundukta leyle-i vak'a'da müdde-î merkûmun sadası üzerine dışarı çıktığında müdde-înin elinde bir bohça olup, hânesine hırsız gelerek elinden almış olduğunu söylediğini işittiğini beyân ve îfâde etmesi üzerine diğere şâhid karye-i merkûmeli yetmiş yaşında Mehmet bin Hasan'ın tarafeynin bildiği olup, mani'i

şehâde bir halı olmadığıının söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan leyle-i vak'ada mesruk bohçayı maznûn merkûm Şeyho'ya bırakarak firar ettiğini ve merkûmun yemenisi orada kaldığını söylemesi ile daire-i istintakta mevcut bulunan mezkûrun yemenisini bi'l-celb irade olunduktan ol-vakit orada kalan yemenisi olduğunu söyleyip maznûn merkûm dahi mezkûr yemeni kendisinin olduğunun ikrâr ve itiraf etmesi üzerine vürut etmeyen şâhid Zabtiyye İbrahim'in îfâde-i mazbûtası bi'l-kıra'e hulese-i meâl-ı maznûn merkûm Şeyho Musallâ Mahâllesi'nden der-dest ettiği zaman müdde-înin bi'd-dizini kaçırmak üzere gittiğinde orada yemenisi maznûnun bulunduğu hâne sahibinden işittiğini beyan ve îfâdeden 'ibaret bulunmakla müdde-î merkûm Şeyho'nun bi'd-dizi Zeyneb'in îfâde-i mazbutası dahi kıra'et edilip, hulâse-i mefadı maznûn merkûmun ba-alakası olmayıp kendisinin merkûmla bi'r-riz kaçağını îfâdesi hilaf-ı vaki olduğu ve kendisinin diğer nişanlısı bulunduğu ve leyle-i vaka'da merkûm hânelerine icrâ-î sirkât için duhûl etmiş olduğu îfâdesinden 'ibarettir.

Maznûn merkûmun şâhid haklarında diyeceği sorulduktan îfâde-i sabikasını tekrar etmesi üzerine tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala'âsı sorulan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh maznûn merkûm Şeyho müddeinin hânesine sirkât fi'il-i için duhûl etmeyip bi'd-dizi Zeyneb-i bi'r-riza kaçırmaya gittiği anlaşılıp müdde-înin sirkât fi'il-i iddiâsı (.....)mumına dokunduğu için onu iddi'âda evvelce bulunmuş olduğu şu halde mahkemeye gelmemesinin anlaşılma ile maznûn merkûmun bera'et-i zimmetine karar verilmesini talep etmekle lede's-suâl maznûn merkûmun başka diyeceği olmadığı anlaşılma ile emr-i muhâkemenin hâtâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm olundu. Mahkeme-î tasvir eden bi'l-cümle evrak-ı nazâr-i tetkik ve mutala'âdan imrar olunduktan sonra maznûn merkûm hazır-ı bi'l-meclis Şeyho müdde-î merkûm Şeyho'nun hânesine bi'd-duhûl fi'il-i sirkâta ictisar ettiği kendisinin ikrâr ve itirafında olup, fakat def'i hakkında evrak-ı istintakta dermiyan ettiği bi'r-riza kız kaçırmak mudafa'asını derece-i subuta isâl edememesi ile beraber 'ale'd-derecât istim'a kılınan muhbirlerin ihbârı ile maznûn merkûm fi'il-i sirkâta cüret-i sabit olup, bu babdaki mu'âvin vekilinin mutala'âsı sorulduktan isabet görülemediğinden reddi ile maznûn-ı merkûmun hareket-i vaki'âsı Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz yirmi ikinci maddesi hükmüne tevafuk edip metinde (zirde ta'dad olunan

ahvalden biriyle irtikab-ı sirkât eden altı aydan üç seneye kadar haps olunur. Ahvaline göre birincisi gece vakit olmak ve iki veyahut daha ziyade eşhas birlikte bulunmak veya bu iki keyfiyetin yalnız birisi olup, fakat adam oturur bir mahalde veya mabed’de olmak, ikincisi madde-i sirkât gündüz veyahut şahs-ı vahit tarafından vuk’u bulsa ve mahallî sirkât (**Sayfa:107**) adam oturur mahal olmasa bile sarık olan şahs-ı hafî ya celi müsellah bulunmsıdır. Üçüncüsü bir şahs-ı muvazzaf hizmetkâr olup da hizmet ettiği efendinin veyahut efendisi ile bi’l-rafaka girmiş olduğu hâne sahibinin malını sirkât etmek veyahut hırsızlık eden kimse ‘amele veya esnaf şagirdi olup, ustasının hâne ve dükkan ve mağazâsından veyahut bir şahıs müstemirren çalıştığı bir mahalde hırsızlık eylemektir. Dördüncüsü hancı ve lokantacı ve ‘arabacı ve kayıkcı ve esmalî esnaf veyahut bunların kendilerine tevdi olunan eşyanın hepsini veya bir miktarını sirkât eylemektir.) diye muharrer edüğüne bina’en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfiân merkûm Şeyho’nun bidâyet-i tevkif-i olan 19 Cemazilahir 316 ve 22 Eylül 314 tarihinden ‘itibaren altı mah müddetle hapsine, yirmi istintak ve on zabıt ve elli kuruş ‘îlâm harclarının dahi âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve müttefikân verilen karar vekil-i mu’âvin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi huzuru ile bi’l-kıra’e uslen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

5 Rrecep 316 ve 7 Teşrîn-i Evvel 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtib Â’zâ Mühür Â’zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 72

Hısn-ı Mansûr’un Kap Cami’i Mahâllesi’nde Sakine Ayşe binti Haso’yu darp eylemeleri iddi’â olunmasından dolayı maznûn ‘âleyhimâ olan mahâlle-i merkûmeli yirmi beş yaşında culhâ müte’ehhil çocuklu Meral’in oğlu Mehmet ve zevcesi Hatice’nin luzum-ı muhâkemelerine dair doksan dokuz numro ve 25 Teşrîn-i Evvel 314 tarihli mustantık kararname ile evrak-ı müteferrikâsı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi’l-mutala’â icrâ-i muhâkeme-i ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Sâni’nin yedinci Cuma gününe tensîp olunarak icab edenlere celpnâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûmi mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-îye mezbûre Ayşe ile maznûn 'âleyhima'dan Mehmet bi'l-vürut maznûn Hatice'nin âdem-i vüruduna mebn-î vekil-i mu'âvin-i mûmâ-îleyhin talebi ile Mehmet hakkında vicâhen ve gelmeyen mezbûre Hatice hakkında giyâben muhâkeme-î 'âleniyye'ye ibtida'la ol-babdaki kararnâme Katib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi. Hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyhimâ Mehmet ve Hatice müdde-îye mezbûre Ayşe'yi darp ettikleri 'inde'l-istintâk tahakkuk ettiğinden Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi mucibince luzum-ı muhâkemelerine karar verildiğinden 'ibarettir.

Bunun üzerine vekil-i mûmâ-îleyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'va-yı tasvir eyledikten sonra müdde-îye şahsiye Ayşe'nin suret-i iddi'âsı soruldukta maznûn merkûm hazır-ı bi'l-meclis Mehmet ile zevcesi Hatice kendisini darp ve hakaret ettiklerinden haklarında Mücazât-ı Kânûniyye'nin icrâsını talep ve da'va etmesi üzerine maznûn 'âleyhi Mehmet dahi isticvâp olundukta inkar-ı cürm etmesi ile ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr'un Kap Cami'î Mahâllesi'nden on beş yaşında Cello'nun oğlu Ahmet tarafeynin bildiği olup, mani'î şehâde bir halı olmadığını söylemekle usulen emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukta âdem-ı ma'lumatı beyân etmekle diğer şâhid mahâlle-i merkûmeli kırk yaşında Ekmekçi 'Âli 'Osman bin Mehmet tarafeynin bildiği olup, mani'î şehâde bir halı olmadığını söylemekle usulen emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukta müdde-îye ile maznûnların hânelerinde münazâ'â ettiklerini istim'a edip diğer güne ma'lumatı olmadığını söylemesi üzerine vekil-i mu'âvin-i mûmâ-îleyh talebiyle gelmemiş olan mahâlle-i merkûmeli 'Ömer'in oğlu Ebuzer istintaknâmedeki îfâde-i mazbatası bi'l-kıra'e hulâse-i meâl-ı müdde-îye ile maznûnların münaza'â ettiklerini işittiğini beyân ve îfâdesinden 'ibaret bulunmakla müddeiye-i mezbûre'nin mu'âyenesini hâvi 12 Mayıs 314 tarihli tabip raporu kıra'et ettirilip hulâse-i münderecâtı müdde-îye mezbûrenin sağ gözü ile vücudunun bazı mahallerinde (Sayfa:108) alet-i gayrı katı'a ile darp olunarak morluk ve şiş bulunup altı günde iltizam püzir olacağı muhtevidir.

Bunun üzerine maznûn merkûm Mehmet'ten şahidleri hakkında diyeceği sorulduktan sonra ifâde-i sabikasını tekrar etmekle tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala'âsı sorulan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi maznûn-i merkûm Mehmet ile zevcesi Hatice müdde-îye mezbûre Ayşe'yi darp ettikleri istim'â kılınan şahid 'Âli 'Osman ile ifâde-i mazbûtası kıra'et edilen muhbir Ebuzer'in ihbaratı ve tabip raporu münderecâtı ile tahakkuk eyledikten sonra Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfkân ta'yin-i cezâlarını talep etmekle lede's-suâl tarafeynin başka diyecekleri olmadığı ve şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi bulunmadığından emr-i mahkemenin hîtâm bulduğu cânib-i riyaset'ten ifhâm edildi. Mahkeme-î tasvir eden bi'l-cümle evrak-ı da'va nazâr-i tetkik ve mutala'âdan geçirildikten sonra icabı müzakere olunduktan sonra maznûn 'âleyhimadan hazır-ı bi'l-meclis Mehmet ile gâib 'âni'l-meclis Hatice müdde-îyye mezbûre Ayşe'yi darp ve hakaret ettikleri istim'â kılınan şahid 'Âli 'Osman ile ifâde-i mazbûta-ı muhallefesi kıra'et edilen muhbir Ebuzer'in 'ale'd-derecât vaki olan ihbarları ve kezalik kıra'et edilen tabip raporu münderecâtı ile sabit olup, hareket-i vaki'aları dahi ber-mucib-i taleb-i Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne muvafık bulunup metinde (cerh ve darp eğer madde-i sabikâda mezkûr olan dereceden hafif olur ise cânih ve dârip olan kimse bir haftadan bir seneye kadar hapis olunur veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp, mecruh ve madruba verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur.) diye muharrer edüğüne bina'en madde-i mezkûre hükmüne tevfkân darip Mehmet ile daribe Hatice'den me'an bir buçuk lira alınıp madrube Ayşe'ye verilmesine ve mesarif-i mahkeme olan kırk istintak, on zabıt ve elli kuruş 'îlâm harclarının merkûm Mehmet ile mezbure Hatice'den müştereken b'it-tahsil âdliye veznesine teslimine, ve kırk kuruş suret ve tebliğ harcının ber-vechi mezbûre Hatice'den tahsiline merkûm Mehmet hakkında kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve Hatice kabil-i itiraz olmak üzere giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e cânib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

5 Recep 316 ve 7 Teşrîn-i Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:73

Hısn-ı Mansûr'un Piştekin karyesinden Koçerpayı Hıdır-ı Sorlu 'Âli Hamı oğlu Kahraman'ı darp eylemeleri iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhim olan Kellum karyesinden Davud Han oğlu Hasan Ağa'nın mahdumları Hacı Eyyüp oğlu Ebu Zer ve 'Âli'yı Hasso oğlu Reşo'nun oğlu Ebuzer luzum-ı muhâkemelerine bina'en daire-yi mustantıklıktan tanzîm olunan doksan sekiz numrolu ve 25 Teşrîn-i Evvel tarihli kararnâme ve teferruatı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-i 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'in dokuzuncu Pazartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celpnâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'eti Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûmla maznûn 'âleyhimin âdem-i vürutlarına mebn-î vekil-i mu'âvin-i mûmâ-iley talebiyle giyâben muhâkeme-î 'âleniye icrâsına ibtida'la ol-babdaki mustantik kararnâmesi Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren ve 'âlenen kıra'et ettirildi. **(Sayfa:109)** Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyhin mudde-i merkûmı darb ettikleri 'inde'l-istintak tahakkuk ederek Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi mucibince cenha ile luzum-ı muhâkemelerine karar verildiğinden 'ibarettir.

Bunun üzerine vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh ber-mucibi kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra ol-babtaki hukuk-i 'umûmiye şâhidlerinin îfâde-i mazbûtalarının kiraâtını talep etmekle bu babtaki 4 Mayıs 308 tarihinde muttefâkân îfâdeleri zapt edilen Hame Milla oğlu İsmail ve Çoban Hasiko'nun oğlu Heso ve Mehmet Şahin'in îfâdeleri bi'l-kıra'e hulâse-i meâlleri maznûn 'âleyhin merkûmun mudde-i merkûm Kahraman'a teşhir-i silah ederek sakalından tutmuş olduklarının beyânı havidir.

Tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala'âsı sorulan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi esas maddesinin cenhâ keninden

olup, vuk‘u 2 Nisan 308 tarihi bulunup tarih-i mezkûrden 22 Teşrîn-i Evvel 314 tarihine değin takib-i da‘va edilmediği cihetle Hukuk-ı ‘Umûmiyye’nin sukutuna kararnâme tanzîmi lazım iken luzum-ı muhâkeme kararnâmesinin tesciline Usul-ı Muhakemat-ı Cezâiye Kânûn-ı Muekkatı’nın dört yüz seksen ikinci maddesi mucibince Hukuk-ı ‘Umûmiyye’nin sukutuna kara verilmesini talep etmekle şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hîtâmı ifhâm olundu. İcabı keyfiyet-i alde olundukta esas-ı da‘va-yı cenhâ nevinden olup, harbe vuk‘u ve son mu‘âmele-yi tarihi bulunan 4 mayıs 308 tarihinden 22 Teşrîn-i Evvel 314 tarihine değin iradet dört sene murur eylediği halde takib-i da‘va eylediği için Hukuk-ı ‘Umûmiyye’nin sukutuna kararnâme tanzimi lazım iken mustantıklıkca yolsuz olarak luzum-ı mahkeme kararnâmesi tanzîm edildiğiden ber-mucib-i talep kararnâme-i mezkûrun feshi ile usulen Muhakemat Kânûnu Cezaiye’yi mu’ekkatın dört yüz seksen ikinci maddesi mucibince maznûn ‘âleyhim Hacı Eyüp ve Mahmut ve Yusuf ve Ebuzer ve ‘Âli Çoço ve diğer Ebuzer haklarında Hukuk-ı ‘Umûmiyye’nin sukutuna ve evrak-ı batalde hıfzına kabil-i istinâf olmak üzere müttefâkân verilen hüküm ve karar vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh Komiser ‘Abdullah Efendi huzuru ile bi’l-kıra’e cânib-i riyasetten usulen ifhâm edildi.

7 Recep 316 ve 9 Teşrîn-i Evvel 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘azâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 74

Hısn-ı Mansûr’un Musallâ Mahâllesi ahâlisinden Gümüş Gredan’ın oğlu Mehmedi darp ve cerh eylemeleri iddi‘â olunmasından dolayı maznûn ‘âleyhim olan Hısn-ı Mansûr’un Hoca ‘Ömer Mahâllesi’den yirmi sekiz yaşında müte’ehhil çocuklu Mullâ ‘Ömer oğlu Mehmet ve yirmi yaşında renc-ber müte’ehhil çocuklu Katırcı Mehmedo’nun oğlu Henno ve Eski Sarây Mahâllesi’nden otuz yaşında Dellal müte’ehhil çocuklu Mehmet bin Hasan ve yirmi yaşında renc-ber müte’ehhil çocuklu Mullâ Veli oğlu Hâlil ve yirmi beş yaşında Na‘lbend müte’ehhil çocuklu mühtedi Hasan ve yirmi yaşında mücerret çocuksuz Gölük Mustafa bin Bico ve Yeni Pınar Mahâllesi’nden yirmi yaşında renc-ber müte’ehhil Kara Mehmet bin Zabtiyye ‘Abdurrahman ve otuz yaşında renc-ber mücerret çocuksuz Sıdık bin ‘Âli Efendi’nin

luzum-ı muhâkemelerine dair mustantıklıktan tanzîm olunan doksan numro 18 Teşrîn-i Evvel tarihli karanâme ve teferru'âtı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza mahkemesine verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'in dokuzuncu Pazartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celpnâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î (Sayfa:110) şahıs Mehmet mahkemeye gelerek mznûn 'âleyhim Mullâ Ömer oğlu Mehmet ve Katırcı Mehmedo'nun oğlu Henno ve Dellal Mehmet bin Hasan ve Mullâ Veli oğlu Hâlil ve mühtedi Hasan ve Dellal Mehmet bin Hasan ve Mullâ Veli oğlu Hâlil ve mühtedi Hasan ve Gölük Mustafa ve Zabtiyye 'Abdurrahman oğlu Kara Mehmet ve Sıddık mahkemeye bi'l-vürut vicâhen mahkeme-î 'âleniyyeleri icrâsına mübaderetle ol-babdaki kararnâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan kararnamenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyhim Mullâ 'Ömer oğlu Mehmet ve Henno ve Dellal diğer Mehmet ve Hâlil ve mühtedi Hasan ve Gölük Mustafa ve Sıddık müdde-î merkûm Mehmed'i darp ve cerh ettikleri 'inde'l-istintâk tahakkuk ederek Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi mucibince luzum-ı muhâkemelerine karar verildiğinden 'ibarettir. Vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi muhâkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'va-yı tasvîr eyledikten sonra maznûn 'âleyhim merkûmun ayrı ayrı isticvâp olunduklarında cema'aten inkar-i cürm etmeleri üzerine ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden kırk yaşında Keyfo'nun oğlu 'Osman'ın tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâde bir halı olmadığını söylemekle usulen emr-i tahlifî bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan kendisi bahçenin önünde iken müdde-î Mehmed'in elinde yalın bir kılıç ve maznûnlardan Mullâ 'Ömer oğlu Mehmed'in dahi elinde bir sırık olduğu halde bir takım kesianların geldiklerini görüp, diğer maznûnların beraberce olup, olmadıklarını iyice bilmediğini söylemesi ile îfâde-i mazbutası bi'l-kıra'e münderecâtı cânib-i riyasetten izah olunduktan şimdiki

îfâdesi doğru olduğunu söyledi. Diğer şâhid otuz yaşında mahalle-i merkûmeli Veli oğlu ‘Osman’ın tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle usulen emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı sorulduktan müdde-î Mehmed’in elinde bir kılıç, yüzü gözü kan olarak kaçtığını ve maznûnlardan Mullâ ‘Ömer’in oğlu Mehmed’in dahi elinde bir sırık olduğu halde diğer maznûn Kara Mehmet ve Sıddik ile takip ettiklerinin ve daha bir takım çok kimseler var ise de tanımadığını söyledi. Şâhidlerin şehâdeine karşı maznûnlardan diyecekleri sorulduktan şehâdelerini kabul etmeyeceklerinin söylemeleri üzerine müdde-î merkûmun mu‘âyenesini hâvi evrak meyanında mevcut bulunan 30 Mayıs 314 tarihli tabip raporu bi’l-kıra’e hulâse-i me‘al mecruh Mehmet mu‘âyene olunduktan burnunun sol tarafından alet-i katı‘a ile darp ve cerh ve şakk olduğunu ve sol kulağının arka tarafından ve sol omzunun kürek üzerinden ve omuzu ile dirseğin mabeyninden ve başından alet-i gayrı katı‘a ile darp ve cerh edilip morluk eserleri mevcut bulunduğunu ve bel kemiklerinden incinmesi olduğundan yirmi güne değin iltizam püzir olacağı anlaşıldığını hakidir.

Tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mutala‘âsı sorulan vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi maznûn ‘âleyhim yekdiğerine mu‘avenetleri ile müdde-î merkûm Mehmed’i darp ve cerh ettikleri usulen tahakkuk eylediğinden Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfiân tahdid-i cezâlarını talep etmekle emr-i muhâkemenin hîtâm bulduğu cânib-i riyasetten usulen ifhâm olundu. Mahkeme-î tasvir eden bi’l-cümle evrak-ı da‘va nazâr-i tetkik ve mutala‘âdan imrar edildikten sonra icabı müzakere olunduktan cereyan eden muhâkeme neticesinde kıra‘et olunan tahkikat-ı istintâk ve tabip raporu emaresi ve şâhidlerin ‘ale’d-derecât şehâdeleri ve maznûnların sîfât-ı haliyyeleri ve esnâ-î vak‘ada tehacüm-i daire-yi hükumete kadar gelmeleri mahkumiyetlerine medar-i kafi görülüp hareket-i vaki‘aları dahi ber-mucib-i taleb-i Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddeleri ahkâmına muvafık bulunup metinde (Cerh ve darp eğer madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise darip ve carih olan kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur, veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp mecruh ve madrub’a verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ edilir.) diye muharrer ediğine bina’en ve madde-i mezkûre ahkâmına tatbikan maznûnlardan Mullâ ‘Ömer oğlu Mehmed’in derece-i cürm

(Sayfa:111) ve şiddetine göre iki mah müddetle ve diğer maznûn Dellal Mehmet ve Katırcı Mehmed'in oğlu Henno ve Mullâ Veli oğlu Hâlil ve mühtedi Hasan ve Gölük Mustafa ve Kara Mehmet ve Sıddik'in dahi birer hafta müddetlerle hapislerine ve bunlardan Mullâ 'Ömer oğlu Mehmet ile Dellal Mehmet ve Henno ve Hâlil evvelce kalmış oldukları mevkufiyetleri müddet-i mahkumiyetlerinden mahsup edilmesine ve müdde-î merkûm Mehmed'in mesarif-i cerahiyyesi olan yüz elli kuruş ile yirmişerden yüz seksen istintak ve onardan seksan zabıt ve elli kuruş 'îlâm harcları ki cem'an iki yüz altmış kuruş masarif-i mahkemenin dahi ve Metn-i Kânûn'un vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm edildi.

7 Recep 316 ve 9 Teşîn-i Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 75

Şehâdet-i müstekimâ âshabını ifâ-yi şehâdetten men' eylemesi iddi'â eylemesinden dolayı maznûn 'âleyhi olan Hısn-ı Mansûr kazâsının Eski Sarây Mahâllesi'nden otuz beş yaşında olan mute'ehhil çocuklu Kör Mehmet bin Hasan'ın luzum-ı muhâkemesine dair kazâ-i mezkûr mustantıklığından tanzîm olunan beş numro ve 15 Mayıs 314 tarihli kararnâme ile teferru'atı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Sâni'nin on dördüncü birinci Cumartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Ceza Mahkemesi Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi ma'zeret-i meşru'asına mebn-î bulunamaması hesabıyla yerine vekâleten alınan Â'zâ Süleyman Efendi ile onun yerine vekâlet eden Başkâtip 'Abdulkadir Efendi ve diğer Â'zâ Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde olunan da'vet üzerine maznûn 'âleyhi merkûm Kör Mehmet bi'l-vürut icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyelerine vicâhen lede'l-ibdidâr mustantık kararnâmesi cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn ‘âleyhi merkûm Mehmet Şehâde-i müstekima âshabını îfâ-yi şehâdetten men‘ eylediği ‘inde’t-tahkikat sabit olmakla Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz on birinci maddesi ahkâmına teffikân luzum-ı muhâkemesine hakidir. Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyeleri talebi ile esas-i da‘vayı tasvir eyledi.

Bunun üzerine maznûn ‘âleyh merkûm isticvâp olundukta külliyyen inkâr-ı cürm eyledi. Ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hisn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi icrâ mübaşiri, otuz beş yaşında Hüsni Efendi bin İbrahim ve diğer şâhid Hoca ‘Ömer Mahâllesi’nden on altı yaşında mahkeme mülazimlerinden ‘Abdurrahman bin Hacı ‘Osman’ın maznûn ‘âleyh Mehmed’i tanıdıklarını ve mani‘i şehâde bir halleri olmadıklarını bi’l-beyân usulen resm-i tahlifleri bi’l-icrâ münferiden ma‘lumat ve mehidatları sorulduktan îfâde-i mazbûtalarını tekrarla başka ma‘lumatları olmadıklarını söylediler. Mutala‘ası sorulan mu‘âvin vekili ‘Abdullah Efendi merkûm Mehmed’in şâhidleri tahvil-i lisans etmek üzere iğfal-ı ve tahrik eylemekte olduğu haber verilmesi üzerine zabîtâdan divanhâneye çıktığında fi’l-hakika bir takım eşhas ile birlikte bulduklarını görerek ihbarat-ı vaki‘âca karğaşa halı olmakla keyfiyet ba-jurnâl arzâ mecbur oldum.

Merkûm bu yoldaşıma hareket-i istima’ olunan muhbirlerin şehâdeleri ile sabit olmuş edüğüne Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz on birinci maddesi hükmüne tevfikân tahdi-i cezâsını talep etti. Maznûn merkûmun son diyeceği sorulduktan inkâr-ı cürmle îfâde-i sabıkasını tekrar etmesi üzerine mahkemenin hîtâm bulunduğu cânib-i riyasetten usulen tefhimi icra kılındı. **(Sayfa:112)** İcabı müzakere ve tetkik olundukta maznûn ‘âleyhi merkûm Kôr Mehmet’in fi‘il-i mezkûre ictisarına kâfi (.....) eylemekle iradet-i edille ve emare görelemediğinden merkûmun zatı ve sıfâtı dahi o gibi fi‘illerin icrasına kâfi olamadığından bu bapta mu‘âvin vekilinin de mutala‘asının reddi ile maznûn-ı merkûmun bera’et-i zimmetine ve iş hukuk-ı ‘umûmiye namına takip edildiği cihetle masarif-i mahkemenin mahall-ı tahsili mefkud olmasına kabil-i istinâf olmak üzere bin üç yüz on altı senesi Receb-i Şerif’in on ikinci gününe musâdif olan üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel’inin on dördüncü gününde vicâhen

ve müttefîkân verilen hüküm ve karar mu'âvin vekili Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile 'âlenen kıra'etle beraber usulen cânib-i riyasetten ifhâm edildi.

13 Recep 316 ve 15 Teşrîn-i Sâni 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtib Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:76

Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer Mahâllesi'nde Mukime Faki'nin oğlu 'Âlo'nun zevcesi Fatma binti Mustafa ve kerimesi Meryem'in darp edilmeleri iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyh olan Eski Sarây Mahâllesi'nden yirmi yaşında renc-ber müte'ehhil çocuklu Şerefli oğlu Mehmet bin Mustafa hakkındaki şikayetnâme ve müdde-î 'umûm mu'âvinliği vekâletinin otuz numro ve 13 Teşrîn-i Evvel tarihli iddi'ânın ve teferru'âtı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza mahkemesine verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'in dokuzuncu Pazartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celpnâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-îyye şahsiyye Fatma mahkemeye bi'l-vürut diğer müdde-îyye ile maznûn 'âleyh Mehmet'in âdem-i vürutlarına mebn-î vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh talebiyle hakkında giyâben muhâkeme-î 'âleniyye icrâsına bi'l-ibtida ol-baptaki iddi'ânâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye 'âlenen ve cehren kıra'et etirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i me'âl-ı maznûn 'âleyh Mehmet müdde-îyye Katı validesi Fatma ve zevcesi Meryem'i darp eylemiş olduğundan bi'l-muhâkeme tebeyyün ettiği halde hakkında mucazât kânûnu icrâsını talebinden 'ibarettir.

Bunun üzerine vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi iddi'ânâme meâlını şifâhen dahi tekrarla muhâkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'va-yı tasvir eyledikten sonra müdde-îyye mezbûre Fatma'nın suret-i iddi'âsı sorulduktan

da'vasından ferağat ettiğini söylemesiyle bi't-tezkir vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh'in talebiyle şâhid haklarında yeniden bunu çıkarılmasına ve mahkemenin 14 Teşrîn-i Sânî 314 tarihine musâdif Cumartesi gününe ta'likına müttetikân verilen karar ifhâm edildi. Mahkemenin yevm-i mu'ayyeni olan 14 Teşrîn-i Sânî 314 tarihinde Hey'et-i Mahkeme Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi'nin ma'zeretine mebn-î yerine vekâlet eden Â'zâdan Süleyman Efendi ve Â'zâ Vekili Başkâtip 'Abdulkadir Efendi ve Â'zâ Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î yye şahsiye mezbûretanın mahkemeye gelmemeleri ve maznûn 'âleyh Mehmed'in derdestle taht-ı nazârete alındığı zabıttan verilen 11 Teşrîn-i Sânî 314 tarihli jurnâl mefadinden anlaşılmaqla usulen merkûm Mehmet bi'l-celb vicahen mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtida'la heyetce tebeddül vuku'una mebn-î zabt-ı sabık ile mezkûr jurnâli kira'et olunarak zikr olunan jurnâl'in (Sayfa:113) hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyh Mehmet 'ayâlî ile Fatı validesini darp ettiği iddi'âsından dolayı celb-i mahkemedden verilen emr-i şîfâhi üzerine merkûmun celbine, Piyade Zabtıyyesi Zühtü gönderilerek merkûmu canib-i hükumete celb ettiği sırada esnâyı rah'da zabtıyye-i merkûma maznûn-ı merkûm karşı gelerek yakasını çakla firar ettiği ve şimdiye değin takip olunarak elyevm der-destle taht-ı nazârete alınmış olduğundan hakkında muc'azât-ı Kânûniye'nin icrâsı iddi'âsından 'ibrettir.

Maznûn 'âleyh Mehmet isticvâp olduğunda darb fi'il-i inkarla zaptiyye gelip kendisini hükmete götürdüğü sırada validesi keyfsiz olduğu münasebetiyle esnâ-yi rahda zabtıyyenin elinden firar ettiğini söyleyip, ba- celb-nâme vürud eden şâhid Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahâllesi'nden fil Hasan oğlu otuz yaşında Ebu zer'in tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifî bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukları maznûn 'âleyh Mehmed'in 'ayâlî hiddet ederek validesinin hânesine gelip 'ayâlîni götürmek üzere maznûn merkûm geldiğinde, mezbûre gitmediği için merkûm dahi savuşup gittiğini söylemekle tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala'âsı sorulan Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi maznûn 'âleyh merkûmun müdde-îyye mezbûre Katı'yı darp ettiği sabit olmayıp zabtıyye'ye karşı gelerek âdem-i îta'atta bulunmuş olduğu ikararı ile sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ'nın yüz on üçüncü maddesi hükümüne tevfikân

ta'yin-i cezâsını talep etmesi üzerine diyeceği maznûn merkûmdan soruldukte ifâde-i sabikasının tekrar etmesi ile şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden mahkemenin hîtâm bulduğu riyaset-i vekaletten usulen ifhâm olundu.

İcabı bi't-tezkir maznûn 'âleyhi merkûm Mehmed'in müdde-îyye mezbûre Katı'yı darp ettiği usulen sabit olamadığından bera't-i zimmetine, zabtiyye'ye karşı gelerek âdem-i îta'atla yakasını çak ettiği ikrar-ı mesulesi ile 'inde'l-muhakeme kıra'et olunup münderecâtı ma'mul bih olan zabıt jurnâlı mefadı ile sabit olup, hareket-i vakı'ası dahi Kânûn-ı Cezâ'nın yüz on ikinci maddesine muvafık bulunup, metinde (Mahakim ve mecalis me'murlerine ve sair Devlet-i 'Âliyye me'muriyetlerinin icrada iken veyahut icra ettikleri hükm-i me'muriyetten dolayı bunların kadr ve namuslarına nakisa verecek suretiyle mu'amele-yi hakarete ve itâle-i lisâna ve ihafe (...) eyleyenler olur ise bir haftadan altı aya kadar haps olunur ve bu hakareten ve itâle-i lisân ve ihafe keyfiyetleri mahakim ve mecaliste murafakası vaktinde vuk'u bulur ise buna mucasir olan kimse altı aydan bir yıla kadar haps olunur.) diye muharrer edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre ahkâmına tevfikân ve merkûmun taht-ı nazârete alınmış olduğu 11 Teşrîn-i Sâni 314 tarihinden 'itibaren beş gün müddetle hapsine, on zabıt ve elli kuruş 'ialm harcının mahkum-ı merkûm Mehemt'ten bi't-tahsil, âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinaf olmak üzere vicahen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh huzuru ile bi'l-kıra'e usulen riyaset-i vekâletten ifhâm olundu.

12 Recep 316 ve 14 Teşrîn-i Sâni 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:77

Hısn-ı Mansûr'un Hoca 'Ömer Mahâllesi'nde Sakine Hacı 'Acem zevcesi Ümmü Gülsüm'ü darp eylemesi iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhi olup mevkuf bulunan on sekiz yaşında mücerret, mezbûrenin mahdumu Süleyman bin Hacı Mehemet hakkındaki evrak-ı şikayet ve müdde-î 'umûm mu'âvinlik vekâletinin otuz üç numro ve 17 Teşrîn i Evvel 314 tarihli iddi'ânâmesi ile evrak-ı müteferrikası Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza mahkemesine verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î

mahkeme-î ‘âleniyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel’in otuz birinci Cumartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celpnâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey’et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â‘zâ Süleyman (**Sayfa:114**) ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î ‘umûm mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi’nin hazır olduğu halde müdde-îyye şahsiye mezbûre Ümmü Gülsüm mahkemeye gelerek maznûn ‘âleyh merkûm Süleyman usulen tevkifhaneden bi’l-celb vicahen mahkeme-i ‘âleniyye icrâsına mübaderetle ol-babdaki iddi‘ânâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi’ye ‘âlenen ve cehren kıra’et ettirildi. Kararnâmenin hulâse-i me‘al-ı maznûn ‘âleyh merkûm müdde-îyye mezbûre validesini darp eylemiş olduğundan mevkufen mahkemenin icrası ile (silik) ve hükm-i halde cezâ-yı küllisinden ‘ibarettir.

Bunun üzerine vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi iddi‘ânâme-î sâni-yi şîfâhen dahi tekrar mahkeme-î ‘âleniyyesini talep ve tasvir-i da‘va eyledikten sonra maznûn ‘âleyh merkûm Süleyman isticvâp olundukta inkar-ı cürm etmesi üzerine bi’t-tezkir vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyhin talebiyle şâhidlerin celbine ve mahkemenin 2 Teşrîn-i Sâni 314 tarihine musâdif Pazartesi gününe ta‘likına müttefikân karar verilip, ifhâm olunmuştur. Üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel’inin on dördüncü Cumartesi günü Hey’et-i Mahkeme Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi’nin ma‘zeretine mebn-î yerine vekâleten Â‘zâdan Süleyman Efendi ve Â‘zâ vekili Başkâtib ‘Abdulkadir ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-îyye mezbûre kema-fi’s-sabık gelmeyerek maznûn ‘âleyh merkûm usulen tevkifhaneden bi’l-celb vicâhen mahkeme-î ‘âleniyyesine icrâsına ibtida‘la heyetçe (silik) mebn-î zabt-ı sabık bi’l-kıra’e münderecâtı taht-ı tasarrufa alındıktan sonra ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr’un Hoca ‘Ömer Mahâllesi’nden yirmi iki yaşında Hacı Mullâ Zâde Hacı Mullâ bin Hacı ‘Âli Ağa’nın tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifî bi’l-icrâ ma‘lumatı sorulduktan istima‘ ettiği gürültüye gidip müdde-îyye ağlamakta olduğunu görmesi ile esbabını sulinde oğlu (silik) maznûn ‘âleyh Süleyman kendisini darp ederek ahırda

gezindiğini söylemesi ile gidip maznûn merkûmu ahırda gördüğünü söylemesi ile diğer şâhid mahalle-i merkûmeli altmış yaşında Tutlu Habip bin Osman'ın tarafeynin bildiği olup mani'î şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan sonra maznûn 'âleyh merkûm Süleyman hânesinden sini ve kazgan alıp götürmek istediğinde validesi dahi (silik) bir parça görüldü eylediklerini görüp darb-ı fi'ile cüretini görmediğini söylemekle tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mutala'ası sorulan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi maznûn-ı merkûmun fi'ili darbe ictisarı usulen sabit olmadığından bera'et-i zimmetini talep etmesi ile son diyeceği maznûn 'âleyhim Süleyman'dan sorulduktan ifâde-i sabıkasını tekrar etmesi üzerine şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediği cihetle mahkemenin hîtâm bulduğu riyaset-i vekâletten ifhâm olundu.

İcabı bi't-tezkir maznûn 'âleyh merkûm Süleyman'ın müdde-îyye mezbûre Ümmü Gülsüm'ü darp ettiğini 'inde'l-muhâkeme usulen sabit olmadığından merkûmun taleb-i bera'et-i zimmetine ve sebep-i aharla mevkuf değil ise derhal sebilinin tahliyesine ve müdde-îyye şahsiye Ümmü Gülsüm'ün haksızlığına mebn-î elli 'îlâm harcının mezbûreden bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh in huzuru ile bi'l-kıra'e usulen ifhâm edildi.

12 Recep 316 ve 13 Teşrîn-isânî 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Sayfa: 115/Belge:78

Behisni kazâsının Şambiyadi karyesi ahâlisinden Hacı Hafız ve biraderzâdesi Hacı İbrahim'e ihâfe kasdı ile teşhir-i silah ve darp etmesi iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyh olup, mevkuf bulunan Hısn-ı Mansûr'un Borkenek karyesinden otuz yaşında renc-ber müte'ehhil çocuklu Mehmet bin 'Âli'nin luzum-ı mahkemesine dair mustantıklıktan tanzîm olunan yüz numro ve 26 Teşrîn-i Evvel 314 tarihli karanâme ve teferruatı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î Muhâkeme-î 'Âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'inin on ikinci gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkeme Hey'et-i Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi ma'zeretine mebn-î bulunamamasından yerine vekâlet eden 'âzâdan Süleyman Efendi ve Â'zâ Vekili Başkâtip Abdulkadir Efendi ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûmân mahkemeye vücut etmeyip, maznûn 'âleyh merkûm Mehmet usulen tevkifhaneden bi'l-celb vicâhen mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtida'la ol- baktaki kararnâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyh merkûm Mehmet müdde-î merkûmân Hacı Hafız ve bıradertzâdesi Hacı İbrahim'e ihâfe kasdı ile teşhîr-i silahla darp ettiği 'inde'l-istintâk tahakkuk ederek Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfiân cenhâ ile luzum-ı muhâkemesine karar verildiğinden 'ibarettir. Bunun üzerine vekil-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'va-yı tasvir eyledikten sonra maznûn 'âleyh Mehmet isticvâp olundukta inkar-ı cürm etmesi üzerine ba-celb-nâme vücut eden şâhid Hısn-ı Mansûr'un Kayacık karyesinden kırk yaşında Şeyh 'Osman Kâmil bin Mehmed'in tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukte müdde-î merkûmân harman kaldırmaya geldiklerinde maznûn merkûm hazır-ı bi'l-meclis Mehmet nezdlerine gelip vergiden olan zimmetlerini talebinde, onlar dahi vermeyeceklerini söylemeleri üzerine maznûn merkûm dahi hıntalarını vermeyeceğini söylemesi ile yekdiğeri ile kavlen münaza'â ederek darp ve cerh fi'illerini görmediğini söylemesi ile diğerk şâhid karye-i merkûmeli otuz yaşında Yusuf bin Hâlil'in tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukte diğerk şâhid merkûm Şeyho'nun şehâdetini harfiyen tasdik etmesi üzerine îfâde-i mazbûtasını bi'l-kıra'e cihet-i mübayeneti canib-i riyaset-i vekâletinden izah olundukta şimdiki îfâdesi doğru olduğunu söylemesi ile bi't-tezkir vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ilehin talebi ile mahkemenin diğerk şâhidlerin vurduna ta'likına verilen karar ifhâm olunmuştur. Üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Sâni'nin yirmi birinci Cumartesi günü Heyet-i Mahkeme Reisi Faziletli Musatafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden

teşekkül ederek müdde-î ‘umûm mu‘âvinlik vazifesini bi’l-ve kale îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûman kezalik mahkemeye gelmeyerek maznûn ‘âleyh merkûm Mehmet usulen tevkifhaneden bi’l-celb vicahen mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına mübaderetle heyetce tebeddül vuku‘una mebn-î zabt-ı sabık bi’l-kıra’e münderecat-ı cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra şâhid Behisni Kazâsında Şambiyadi karyesinden İso’nun oğlu Hasan ve Murad bin ‘Osman ve Hacı Mehmed’in oğlu Mehmet namlarına çıkarılan celb-nâmelerin mu‘âmele-yi tebliğiyeleri icrâ edilip, nusah-i muhizaları vürut ederek yevm-i mu‘ayyenleri dahi tecavüz eylediği halde gelmedikleri anlaşılma ile vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh’in talebi ile şuhûd-i merkûmenin istintaknâmedeki îfâde-i mazbûtaları bi’l-kıra’e bunlardan şâhid Murad bin ‘Osman’ın îfâde-i mazbûtasında hulâse-i münderecatı maznûn merkûm Mehmed’in müdde-î merkûmândan vergi zimmetleri talebinde bir parça (.....) le ki verelim cevabını merkûmân vermeleri üzerine maznûn merkûm müdde-î merkûmândan Hacı Hafız’ın darp ve teşhir-i silah ettiğinin ve Hacı İbrahim dahi takip ederek merkûm dahi firarla Şambiyadi karyesine gittiğini ve müdde-î merkûmânın maznûn-ı merkûm dört kileden iki temen nuksan hintasını âhz ve gasp eylediğini (**Sayfa:116**) görmüş olduğu îfâdesinden ‘ibarettir. Diğer şâhid Hacı Mehmet oğlu Mehmed’in îfâdesi de kendisi göl’ün su kenarında iken müdde-î merkûmandan Hacı İbrahim’in estere rakiben firar ettiğini ve maznûn-ı merkûm Mehmet dahi elinde bir kılınç olarak merkûmu takip eylediğini gördüğünü îfâdesinden ‘ibaret bulunduğu, diğer şâhid İso’nun oğlu Hasan’ın îfâdesi mefadı da maznûn merkûm Mehmet müdedei-yi merkûmâna teşhir-i silah ile darp ettiğini ikrar eylediğini işittiğini beyân ve îfâdesinden ‘ibaret bulunmakla şuhûd-ı merkûmun haklarında diyeceki maznûn-ı merkûmun sual olundukta şehâdelerini kabul etmiceğini söylemesi ile tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala‘âsı sorulan vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi maznûn-ı merkûmunun teşhir-i silah fi‘iline cüre‘et-i sabit olamayıp darp fi‘iline ictisarı usulen sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfkân tahdid-i cezâsını talep etmesi üzerine, son diyeceği maznûn-ı merkûmundan sorulduktan başka didyeceği olmadığını söyleyip şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi

bulunmadığından mahkemenin hîtam bulduğu cânib-i riyaset'ten usulen ifhâm olundu.

İcabı bi't-tezkir maznûn 'âleyh merkûm Mehmet müdde-îyî merkûmân Hacı Hafız ve bîraderzâdesi Hacı İbrahim'i darp ve ihâfe kasdı ile teşhir-i silah etmiş olduğu 'inde'l-muhâkeme istima' kılınan şâhid Şeyho ve Yusu'un 'aled'd-erecât şehâdetleri ve kıra'et-i edilleden, muhbir Mehmet ve Hasan ve Murad'ın ifâde-i mazbûtaları münderecatı ile sabit olup, ber-mucib-i talep hareket-i vaki'ası dair Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne muvafık bulundu. Metinde (Cerh ve darp eğer madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise cârih ve dârip olan kimse bir haftadan bir seneye kadar hapis olunur veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp mecruh ve madruba verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur.) diye muharrer edüğüne bina'en ve merkûm Mehmed'in teşhir-i silah etmesi sebebinden 'add olunarak madde-i mezkûre ahkâmına tevfiikân ve bidayet-i tevkifi olan 24 Cemazilevvel 316 ile 27 Eylül 314 tarihinden 'itibaren üç mah müddetle hapsine, yirmi istintak ve yirmi zabıt ve elli kuruş 'îlâm harcları ki cem'an doksan kuruş masarif-i mahkemenin mahkum-ı merkûm Mehmet'ten bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere vicahen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

19 Recep 316 ve 21 Teşrîn-i Sâni 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'azâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Numro: 79

Hısn-ı Mansûr'un Karıcak karyesi ahâlisinden Hacı Kader oğlu Ahmet Baba'tı darp eylemeleri iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhim olan Çiçek karyesinden Malşut oğlu Hasno ve Azâbi Mamo, diğeri Bekir ve Mehemed-i Sımı'nın oğlu Hasno ve Hass-ı Genco'nun oğlu Bekiro'nun luzum-ı mahkemesine dair mustantıklıktan tanzîm olunan altı numro ve 25 Teşrîn-i Evvel 314 tarihli kararnâme ve teferruatı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza mahkemesine verilmekle bi'l-

mutala'â icrâ-î mahme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Sânînin yirmi üçüncü Pazartesi gününe tensîp olunarak icap edenlere celb-nâme çıkarılmıştır.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğus Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûm Ahmet Baba mahkemeye bi'l-vürut maznûn 'aleyhim Balşut oğlu Hasno ve Azâpleri Mamo Bekir ve diğer Hasno ve Bekiro'nun âdem-î vürutlarına mebn-î vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh talebi ile haklarında giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtida'la ol-babdaki kararnâme Kâtib-i Sânî Ahmet Efendi'ye cehren kira'et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyhim Balşut oğlu Hasno ve Azâpleri Mamo ve Mehmed-ı Sımı'nı oğlu Hasno ve Hasan-ı Genco'nun Bekiro'nun müdde-î merkûm Ahmet Baba'yı darp eyledikleri 'inde'l-istintâk tahakkuk ederek Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfiân cenhâ ile luzum-ı muhâkemelerine karar verildiğinden 'ibarettir. Vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep (Sayfa:117) ve esas-ı da'va-yı tasvir eyledikten sonra müdde-î merkûm Ahmet Baba'dan suret-i iddi'âsı sorulduktan sonra maznûn-ı merkûmunun öküzlere mezru'atına girip, metettiği için kendisini darp ettiklerinden haklarında Müc'azât-i Kânûniyye'nin icrâsını talep ve da'va eylemesi üzerine ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr'un Karıcak karyesinden renc-ber Ato'nun oğlu otuz yaşında Hasan'ın tarafeynin bildiği olup mani'i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan kendisi yazuda iken maznûn-ı merkûmu mudde-iyi merkûmu darp ettiklerini, on kadın görüp bil-âhere mudde-i merkûmun nezdine gittiğinde meznûn-ı merkûm Balşud oğlu Hasno ve refikleri kendisini darp ettiklerini söylediğini îfâde etmesi ile diğer şâhid kariye-i merkûmeli Hasno bin 'Âlo, celbnâme ile gelmemiş olduğundan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh talebi ile istintaktaki îfâde-i mazbûtası bi'l-kira'e hulâes-i meâl-ı maznûn-ı merkûm Balşut oğlu Hasno ve refikleri mudde-iyi merkûmu mısas ile darp ederek yüzünden cerh ettiklerini gördüğünü îfâdesinden 'ibaret bulunmakla tahkikatın bundan 'ibaret

odluğu beyan edildikten sonra mutala'ası sorulan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi maznûn-i markûmunun mudde-iyi markûmu darp ettikleri 'inde'l-muhâkeme istima' olunan şahidin şehâdeti ve îfâde-i mazbûtası, kıra'et olunan muhbirin ihbarı ile sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfikeyen tahdid-i cezasını talep etmekle mudde-i merkûmun dahi başka diyeceği olmadığı lede's-sual anlaşılıp, şâyân-i tetkik diğerk cihet dahi görölmediğinden emr-i muhâkemenin hîtâm bulduğu cânib-i riyasetten usulen ifhâm olundu.

İcab-ı bi't-tezkir maznûn 'âleyhim Balşut oğlu Hasno ve Azâbı Mamo ve Bekir ve Mehmed-i Sımı'nin oğlu Hasno ve Hasan-ı Genco'nun oğlu Bekiro mudde-iyi merkûm Ahmed Baba'yı darp ettikleri 'inde'l-muhâkeme istima' kılınan şâhid Abo'nun oğlu Hasno'nun şehâdeti ve îfâde-i mazbûta-i muhallefesi kıra'et olunan Muhbir 'Alo nun oğlu Hasno'nun ihbaratı ve kendilerinin da'vet-i vaki'aya âdem-i icabetleri, edille ve emratı ile sabit olup, hareket-i vaki'aları dahi ber mucib-i talep Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne muvafık olup, metinde (Darp ve cerh eğer madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise carih ve darip olan kimse bir haftadan bir seneye kadar hapis olunur veyahut buna bedel bir mecrediye altundan beş mecrediye altununa kadar akçe alınıp, mecruh ve madruba verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur.) diye muharrer olmasına bina'en ve madde-i mezbûre ahkâmına tevfikeyen Balşut oğlu Hasno ve Azâbı Mamo ve Bekir ve Mehmed-i Sımı'nin oğlu Haso ve Hasan-ı Genco'nun oğlu Bekiro'nun hapse alınacakları gündend 'itibaren ale's-seviyye on beşer gün müddetle hapislerine, yüz istintak ve elli 'ilam ve kırkardan iki yüz kuruş suret ve tebliğ harçları ki cem'an üç yüz elli kuruşun merkûmundan kefil-i bi'l-mal ka'idesine tevfikeyen bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere gıyâben ve muttefekân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi'nin huzuru ile bi'l-kira'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

21 Recep 316 ve 23 Teşrîn-i Sâni 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 80

Bil-munazâ'a yek diğerlerini darp etmeleri iddi'âsından doalyı maznûn 'âleyhim olup, Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesine elli sekiz numro ve 18 Şubat 313 tarihli 'îlâm-i giyâbi ile ikişer mah hapis müddetleri ile mahkûm olan Kab Cami'î Mahâllesi'nden Hüseyin-i 'Âli'nin oğlu Hüseyin, Kiriz'in oğlu Miho ve 'Âli Kara'nın oğlu Koçer'in 'Âli ve Miri Mem' nin oğlu Yusuf ve Çiçan namı diğeri Şeyho ve İbrahim Efendi'nin oğlu Necib taraflarından 'îlâm-ı giyâbiyye 'âleyhine verilen 21 Temmuz 314 tarihli itiraz istid'ası ve yeniden mahkeme-î 'âleniyye talebini mütezammın müdde-î 'umûmu mu'âvinlik vazifesini vekâletinden on beş numro 23 Temmuz 314 tarihli talebnâmesi ile Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'a icrâ-i mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Sânînin yirmi üçüncü gününe tensîp olunarak icab edenlere celp-nâme çıkarılmıştı.(Sayfa:118)

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkeme Hey'et-i Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde muteriz-ı merkûm Hüseyin ve Miho ve Küçük 'Âli ve Yusuf ve Şeyho ve Necib mahkemeye bi'l-vürut lede't-tahkik ilmı giyabi muteriz-i merkûma 19 Temmuz 314 tarihinde tebliğ edilip 21 Temmuz 314 tarihinde itiraz istidasını i'ta ettikleri tebliğ-i ilm-û haberleri mefadinden anlaşılmaqla yeniden mahkeme-î vicahiye-yi 'âleniyye icrâsına ibtida'la ol-babtaki talepnâme ve itiraz istidası ve 'îlâmı giyâbi Kâtib-i Sânî Ahmet Efendi'ye 'âlenen ve cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı muteriz-i merkûmun itiraz istidaları Müddet-i Kânûniyye'si zarfında 'îtâ etmiş olduklarından hükm-i evvel-i giyâbinin kenlem-yekûn hükmünde tutularak yeniden mahkeme-î vicahiyyelerinin icrası talep edilmesinden 'ibaret olup, itiraz istidası hulâse-i mefadı da 'îlâmı giyâbi münderecâtı haklarında ma'zeretlerini mucip ve usul-ı muhakemata munafi ve bir guna şâhid istima' edilmeksizin mahkûmiyetleri cihetine gidilmesi olduğundan yeniden mahkeme-î vicahiyyelerinin icrası ile 'îlâm-ı giyâbiyyenin kısmını ve bera'et-i

zimmelerine karar verilmesi istirham edilmesinden ‘ibaret bulunup ‘îlâm-ı giyâbiyyenin hulâse-i münderecatı da mahkemede hazır bulunan Ahmet ve Mehmet ve Mahmut ve Tıran ve Hâlıl ve ‘Ömer ve Hüseyin ile gaip bulunan Mir-ı Memı’nın oğlu Yusuf ve Şeyho nâm-ı diğeri Çıçan ve Necip ve Küçük ‘Âli ve Hüseyin ‘Âli’nin oğlu Hüseyin ve Küriz’in oğlu Miho ve Dellel Mustafa’nın oğlu ‘Âli bi’l-munaza‘a yekdiğerini darp etmiş oldukları hazır bulunanların yekdiğerine atf-ı cürm ederek müevvelen ikrarları ile ve diğerlerinin dahi da‘vet-i vaki‘aya âdem-i icabetle fırarda bulunmaları edile ve emaratı ile sabit olarak Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfikân cümlesinin iki mah müddetlerle hapislerine, elli ‘îlâm ve yetmiş zabıt ve iki yüz seksen kuruş suret ve tebliğ harclarının tahsiline, kabil-i itiraz ve istinâf olmak üzere müttefikân karar verildiğinden ‘ibaret bulunmuştur. Vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ber-mucib-i talebnâme şîfâhen dahi yeniden mahkeme-î ‘âleniyye-i vicâhiye icrâsını talep ve esas-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra muteriz-i merkûmun ayrı ayrı isticvâp olunduklarında cümlesi inkar-ı cürm ile itiraz istidaları münderecatını ikrar etmeleri üzerine bi’t-tezkir vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile ‘îlâm-ı ibtidiyye’de vicâhen mahkûm olunan taraflardan beyân olunan şâhidlerin celbine ve muhâkemenin 30 Teşrîn-i Sâni 314 tarihine musâdif olan Pazartesi gününe ta‘likına müttefikân verilen karar ifhâm olundu.

Mahkemenin yevm-i mu‘allakı olan 30 Teşrîn-i Sâni 314 tarihinde heyet-i mahkeme zevat-ı sâbikadan murekkep olarak bi’l-ictima‘ mu‘âvinlik vazifesini bil’vekâle îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi’nin mazeretine mebn-î bulunamasından yerine vekâleten Me’mur-i Mahkeme Başkâtibi ‘Abdulkadir Efendi’nin (Silik) muteriz-i merkûmun kema-fi’s-sabık mahkemeye gelerek vicâhen mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına ibtida‘la zabt-ı sabık’i bi’l-kıra’e münderecatı cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ba-celb-nâme vürüt eden şâhid Sıratut Mahâllesi’nden Tahir Hoca’nın oğlu kırk yaşında Hacı ‘Abdurrahman’ın tarafeynin bildiği olup mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı soruldukta leyle-i vak‘ada kendisi kahvede olup, dışarıda bir takım kesanın munaza‘a ettiklerini istima‘ etmiş ise de kimler olduğunu tanımadığını söylemesi üzerine diğer şâhid Kap Cami‘i Mahâllesi’nden elli yaşında Kahveci Kafi’nın oğlu ‘Ömer’in tarafeynin bildiği olup

mani'î şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifî bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan diğêr şâhid Hacı 'Abdurrahman'ın şehâdetini harfiyen tasdik etmesi üzerine diğêr şâhid Kap Cami'î Mahâllesi'nden otuz yaşında Fakı'nın oğlu Hacı Şeyh tarafeyni tanıyıp mani'î şehâdet bir halı olmadığını söylemekle usulen emr-i tahlifleri bi'l-icrâ ma'lumatı sual olunduktan ol-dahi şahid-i merkûm Hacı 'Abdurrahman'ın şehâdetini tasdik etmesi üzerine tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala'âsı sorulan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtîp 'Abdulkadir Efendi muteriz ve maznûn merkûmun munaza'â ve darp fi'iline ictisar ettikleri usulen sabit olamadığından haklarında olan 'îlâm-ı giyâbiyyenin feshi ile bera't-i zimmetlerine karar verilmesini talep eylemekle son diyecekleri muterz-i merkûmdan sual olunduktan ifâde-i sabikalarını tekrar edip şâyân-ı tetkik diğêr cihet dahi görülmediğinden emri muhâkemenin hîtâmı cânib-i riyasetten usulen ifhâm olundu.

İcabı bi't-tezkir muteriz-i merkûm Hüseyin ve Yusuf ve Şeyho ve Küçük 'Âli ve Miho ve Necip haklarında yeniden itirazın ve vicâhen icrâ kılınan mahkeme-î vicâhiyye neticesinde muterüz-i merkûmun bi'l-munaza'â yekdiğêrini darp etmiş olduklarını 'inde'l-muhâkeme usulen sabit olamadığından vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh in talebi ile merkûmun haklarında olan elli sekiz numro ve 18 Şubat 314 tarihli 'îlâm-ı giyâbiyyenin feshi ile bera't-i zimmetlerine ve 'ialm-i giyâbiyyede olan iki yüz seksen kuruş suret ve tebliğ harclarının merkûmundan kefil-i bi'l-mal ka'idesine tevfiân bi't-tahsil, âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtîp 'Abdulkadir Efendi (**Sayfa:119**) huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

21 Recep 316 ve 23 Teşrîn-i Sâni 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtîp Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 81

Hısn-ı Mansûr'un Yeni Pınar Mahâllesi'nden Fakı'nın oğlu Mehmet ile zevcesi Sultan'ı darp ve eşyalarını âhz ve gasp eylemeleri iddi'âsından dolayı

maznûn ‘âleyhimâ olan mahâlî-i merkûmeli Abı Lelo ve zevcesi Hanı’nın luzum-ı mahkemelerine dair mustantıklıktan tanzîm olunan yüz otuz numro ve 19 Teşrîn-i Sâni 314 tarihli karanâme ve teferru‘atı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza mahkemesine verilmekle bi’l-mutala‘a icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Sâni’nin otuz birinci Pazartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celp-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey’et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Â‘zâ Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi’nin ma‘zeretine mebn-î bulunamadığından yerine vekâleten mahkeme Başkâtibi ‘Abdulkadir Efendi’nin hazır olduğu halde müdde-î merkûm Mehmet ve zevcesi Sultan ve maznûn ‘âleyhima Abı Lelo ve zevcesi Hanı’nın âdem-i vürudlarına mebn-î vekil-i mu‘âvivn-i mûmâ-ileyhin talebi ile maznûn ‘âleyhimâ haklarında giyâben mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına ibtida‘la ol-babdaki kararnâme Kâtib-î Sâni Ahmet Efendi’ye ‘âlenen ve cehren kıra’et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-î meâl-ı maznûn ‘âleyhima Abı lelo ve zevcesi Hanı müdde-î Mehmet ile zevcesi Sultan’ı darp ile eşyalarını âhz eyledikleri ‘inde’l-istintâk tahakkuk ettiğinden Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuz ve iki yüz otuzuncu maddeleri hükmüne tevfişkân cenhâ ile luzum-ı muhâkemelerine karar verildiğiden ‘ibarettir.

Bunun üzerine vekil-î mûmâ-ileyh ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î ‘âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da‘va-yı tasvir eyledikten sonra lede’t-tetkik bu bapta huku-ı ‘umûmiye namlarına çıkarılan celb-nâmenin mu‘âmele-yi tebliğiyeleri icrâ kılındığı halde gelmemiş oldukları anlaşılma ile vekil-î mûmâ-ileyh talebi ile şâhid Korıcaova karyeli Beko ve Bektaş’ın oğlu Bekir ve Murad’ın oğlu Hasan ve Berber ‘Âli ve istintakındaki îfâde-i mazbûta-î muhallefeleri bil’kıra’e bunlardan Karıcaovalı Beko ile Murad’ın oğlu Hasan’ın îfâdeleri münderecatı Abı Lelo ile Bektaş’ın oğlu Bekir’in münaza‘â ettiklerini görüp ve bir guna ma‘lumatları olmadığını ve diğêr şâhid Berber ‘Âli’nin mazbûta îfâdesi münderecatında maznûn ‘âleyhimâ Abı Lelo ve zevcesi Hanı müdde-î Mehmed’in hânesine giderek münaza‘â

edip müdde-înin ‘ayâlı Sultan’ın birer ‘adet teştini âhz eylediklerini gördüğünü beyân ve diğer şâhid Hacı’nin îfâdesi meâl-ı da bir görültü işitip sualinde maznûn ‘âleyhimâ Abi Lelo ve zevcesi Hani müdde-î Mehmed’in ‘ayâlı Sultan’ı darp ettiklerini işittiğini beyân ve îfâdesinden ‘ibaret bulunup, diğer şâhid Bektaş’ın oğlu Bekir’in îfâdesi meâlî da işittiği görültüye gidip, maznûn ‘âleyhima Abı Lelo ve zevcesi Hani müdde-înin hânesinde münaza‘â ederek bir yorgan bir teşt Hanı alıp götürdüğünü gördüğünü îfâdesini hâvidir.

Bunun üzerine tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala‘ası sorulan vekil-î mu‘âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtip ‘Abdulkadir Efendi âhz ve gasb ciheti tahakkuk etmeyip yalnız maznûn-ı merkûmanın fi‘il-i darbâ ictisar ettikleri tahakkuk ettiğinden Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfişkân tahdid-i cezâlarını talep etmekle şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi olmadığı anlaşılmağa mahkemenin hîtâm bulduğu cânib-î riyaset’ten usulen ifhâm olundu. İcabı bi’t-tezkir maznûn ‘âleyhimâ Abi Lelo ve zevcesi Hani müdde-î Mehmet ile ‘ayâlı Sultan’ı darp ettikleri îfâde-i mazbûtası kıra’et edilen muhbirlerin ihbaratı ve kendilerinin da‘vet-i vaki‘aya âdem-i icabetleri edille ve emaratı ile sabit olup, hareket-î vaki‘aları dahi ber-mucib-i Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne muvafık bulunmuş metinde (Darp ve cerh eğer madde-î sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise, carih ve darip olan kimse bir haftadan bir seneye kadar hapis olunur veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp, mecruh (**Sayfa:120**) ve madrubâ verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur.) diye muharrer olmasına bina’en madde-î mezkûre hükmüne tevfişkân merkûm Abı Lelo’nun hapse alınacağı günden ‘itibaren bir hafta müddetle hapsine ve mezbûre Hani’den dahi madde-i mezkûre mucibince bir lira alınıp madrup Mehmet ile madrube Sultan’a verilmesine ve ahz ciheti tahakkuk etmediğine ve kezalik mu‘âvin vekilinin talebi vechi ile bera’etlerine, kırk istintak ve elli ‘îlâm ve seksen suret ve tebliğ harcları ki cem‘an yüz yetmiş kuruş masarif-î mahkemenin merkûm Abi Lelo ile mezbûre Hani’den kefil-i bilmal kaidesine tevfişkân bi’t-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-î itiraz olmak üzere giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-î kânûn vekil-î mu‘âvin-i mûmâ-ileyh

Başkâtip ‘Abdulkadir Efendi huzuru ile bi’l-kıra’e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

28 Recep 316 ve 30 Teşrîn-i Sâni 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 82

Hısn-ı Mansûr’un Musallâ Mahâllesi’nden Sa’dullah Efendi Zade Muhsin Efendi’nin ‘Azâbı Kello’yu darp etmeleri iddi’âsından dolayı maznûn ‘âleyhimâ olan Hısn-ı Mansûr’un Paşa mezası karyesinden Mullâ bin Hacı Mehmet ve Hüseyin bin Ebuzer haklarındaki şikayetnâme ve taleb-i mahkeme-î mütezammın mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Komiserliğinden iki yüz elli üç numro ve 6 Kânûn-ı Sâni 314 tarihli iddi’ânâmesi ile Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza mahkemesine verilmekle bi’l-mutala’â maznûn-ı merkûmân hazır olduklarından mahkemelerinin icrâsı kararlaştırılarak Hey’et-î Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â‘zâ Vekili Başkâtip ‘Abdulkadir ve Oahnnis Efendilerden teşekkül ederek mu‘âvinlik vazifesini bi-l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î sıfâtı ile Muhsin Efendi ve maznûn merkûmân Mullâ ve Hüseyin mahkemeye bi’l-vürut vicâhen mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına ibtida’la ol-baptaki iddi’ânâme kıra’et ettirildi.

Zikr olunan iddi’ânâmenin hulase-î me‘âl-ı maznûn merkûman müdde-î Muhsin Efendi’nin ‘Azâbı Kello’yu taş ve değnek ile darp ve cerh ettikleri ve maznûn-ı merkûmân dahi şu halde mevcut bulduklarından heman mahkemelerinin icrasını talep ve iddi’âsından ‘ibarettir. Bunun üzerine vekil-î mûmâ-ileyh Komiser ‘Abdullah Efendi ber- mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î ‘âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da‘va-yı tasvir eyledikten sonra müdde-î sıfâtı ile bulunan Muhsin Efendi’nin iddi’âsı soruldukte Azâbı Kello mütesarrıf olmadığı Dudere karyesinde vaki arazilerini çift sürerken maznûn-ı merkûmân darp ve cerh etmiş olduklarından haklarında Mucazât-î Kanûniyye’nin icrasını da‘va etmesi üzerine maznûn-ı merkûmân ve Hüseyin ayrı ayrı isticavp olduklarında inkar-ı cürm ile merkûm Kello’nun çift sürmüş olduğu kendilerinin ‘arazisi olduğu

için çiftten men' ettiklerini söylemeleri ile müdde-î mûmâ-ileyh Muhsin Efendi şâhidleri olup, olmadığı cânib-i riyasetten sorulduktan maznûn-ı merkûmanın çifti tatil ettiklerini ikrâr ettikleri ve darbin vuku'u dahi tabip raporu münderecâtı ile tahakkuk ettiğini ve 'inde'l-icab şuhûd-î şahsiye ikame edeceğini söylemesi üzerine, mutala'ası sorulan vekil-î mu'âvin-î mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi'nin fi'il-i mezkûrun şuhûd-î şahsiye ile ispat edilmesi lazım geleceğini söylemesi ile bi't-tezkir vaktin âdem-î müsadesine mebn-î beyân-ı kararın 27 Kanûn-ı Evvel 313 tarihine ta'likına müttefikân verilen karar tarafeyne ifhâm olup yevm-ı mezkûrde icabı tekrar müzakere olunduktan mûmâ-ileyh Muhsin Efendi bu babda müdde-î şahıs sayılamayacağından mahkemeden ihracı ile müdde-î şahıs Dudere karyeli Azâp Kello'ya 'ale'l-usul celp müzekkeresi tanzimine müttefikân verilen karar ifhâm olunmuştur.

Üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Evvelin birinci Pazartesi günü Hey'et-î Hakime Reisi Fazîletli Musatafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu'âvin-î vekil-î mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde ber-mucib-î kara-ı sabık müdde-î şahsa çıkarılan celb-nâme üzerine müdde-î merkûm Kello ve maznûn-ı merkûman Mullâ ve Hüseyino mahkemeye gelmediklerinden vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh talebiyle maznûn-ı merkûman haklarında giyâben mahkeme-î 'âleniyyeleri ibtida'la hayetce (**Sayfa:121**) tebe'd-dül-î vuk'una mebn-î zabt-ı sabık bi'l-kıra'e münderecâtı cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra müdde-î merkûm Kello'nun mu'âyenesini hâvi olan rapor kıra'et olundu. Hulâse-î meâl-ı merkûm Kello mu'âyenesi olunduktan burnunun sol tarafında azıcık çizikinti görüldüğü gibi her iki omuz başlarıyla vücudunun bazı mahallerinde alet-î gayrı katı'a ile eser-î darp olduğu müşahede olup on iki gün kadar iltizam püzir olacağı tıbben anlaşıldığı ve ziri dahi tabip Ohannis mührü ile memhur bulunmuştur.

Tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala'ası sorulan vekil-î mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi maznûn merkûmanın müdde-î merkûmu çiftten menettikleri mahkeme-î sabıkada ikrâr eylemeleri ve darbin vuku'u kıra'et olunan tabip raporu münderecâtı ile tahakkuk ettiğinden merkûmanın Kânûn-ı

Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfişkân tahdid-î cezâlarını talep etmesi üzerine şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-î mahkemenin hitâmı ifhâm olundu. İcabı bi't-tezkir maznûn-ı merkûman gaib 'ani'l-meclis Mullâ ve Hüseyno'nun müdde-î merkûm Kello'yu darp ettiklerine dair mu'âvin vekilinin serd ve beyan eylediği edille ve emare kafî görülemediğinden bu babtaki mutala'asının reddi ile maznûn-ı merkûmân Mullâ ve Hüseyno'nun bera'et-i zimmetlerine ve esas-ı madde şikayetnâmeye müstenid olamayıp ihbarat üzere cereyân etitiğinden masarif-i mahkemenin mahal-ı tahsili mefkud olmasına, kabil-i istinâf olmak üzere giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdulalh Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-î riyasetten ifhâm olundu.

5 Şaban 316 ve 7 Kânûn-ı Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 84

Hısn-ı Mansûr kazâsı tahsildarlarından Hacı Mustafa'ya esnâ-yı me'muriyetine karşı gelerek darp eylemesi iddisâından dolayı maznûn 'âleyh olan Kab Cami'i Mahâllesi'nden 'Âli Ballo'nun oğlu İbrahim'in luzum-ı mahkemesine dair on sekiz numro ve 21 Mart 314 tarihli mustantıklıktan tanzîm olunan karanâme ve teferru'atı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza mahkemesine verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'in on ikinci Pazartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celp-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Â'zâ Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi ma'zeretine mebn-î bulunamamasından yerine vekâleten me'mur-i mahkeme Başkâtibi 'Abdulkadir Efendi hazır olduğu halde müdde-î mûmâ-ileyh Hacı Mustafa ile maznûn merkûm İbrahim'im âdem-i vürutlarına mebn-î vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile hakkında giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtida'la ol-babdaki kararnâme Katib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kira'et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn ‘âleyh merkûm İbrahim müdde-î şahhis Tahsildar Hacı Mustafa’yı me‘muriyeti esnasında darp ettiği ‘inde’l-istintâk tahakkuk edip hareket-i vaki‘ası dahi Kânûn-ı Cezâ’nın yüz on ikinci maddesi hükmüne muvafık olduğundan cenhâ ile luzum-ı muhâkemesine karar verildiğinden ‘ibarettir. Vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtip ‘Abdulkadir Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î ‘âleniye icrasını talep ve esas-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra lede’t-tetkik ol-babdaki hukuk-ı ‘umûmiye şahidi ‘Âli Efendi ile Sadık gönderilen celb-nâme üzerine gelmedikleri anlaşılmağa bi’t-tezkir vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh talebiyle şahidân-ı merkûmân haklarında ihzar müzekkeresi tastiri ile ma‘zeret-i meşru‘â beyân edemedikleri halde beherinden birer çaryek lira ceza alınmasına müttefikân verilen karar ifhâm edildi. Üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Evveli’nin yedinci günü hey’et-i mahkeme zevat-ı sâbikadan murekkep olarak bi’l-ictima mu‘âvin vekil-i Komiser ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î ile maznûn ‘âleyh İbrahim’in kema-fi’s-sabık mahkemeye âdem-i vürutlarına mebn-î vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile giyâben mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına ibtida‘la zabt-ı sabık bi’l-kıra’e münderecatı cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ihzaren vürut eden şâhid Yeni Pınar Mahâllesi ahâlisinden ‘Âli Efendi bin Mehmet ve mahalle-i merkûmeli culha otuz iki yaşında Sadık bin ‘Âli’nin tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ayrı ayrı ma‘lumatlarına muraca‘at olundukta bunlardan ‘Âli Efendi kendisi ol-vakitte muhtar maznûn ‘âleyh İbrahim’in vergice olan zimmetini tahsili zımnında merkûmun hânesine Tahsildar Hacı Mustafa ile birlikte gidip zimmete mukabil emval-ı menkulesini görmek istediklerinden maznûn-ı merkûm tahsildar Hacı Mustafa’ya bir yumruk vurduğunu gördüğünün söylemesi ile diğer şâhid Sadık dahi merkûm ‘Âli Efendi’nin şehâdeini harfiyyen tasdik etmesi üzerine şahid-i merkûmânın (**Sayfa:122**) celb-nâme ile gelmediği esbabı sorulduktan kendilerine celb-nâme tebliğ edilmediğini söylemeleri üzerine bi’t-tezkir vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyhin talebiyle şahid-i merkûmânın mahkûm oldukları cezâ-yı nakdiden mu‘afiyetlerine müttefikân verilen karar ifhâm olunarak tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mutala‘ası sorulan vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi maznûn ‘âleyh merkûm İbrahim Tahsildar-ı mûmâ-ileyhin me‘muriyeti esnasında darp ettiği şahid-i merkûmânın şehâdetleri ile sabit

olduğundan Kânûn-ı Cezâ'nın yüz on ikinci maddesi mucibince tahdid-i cezasını talep ve şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hîtâm bulduğu canib-i riyasetten ifhâm olundu. İcabı bi't-tezkir maznûn 'âleyh merkûm gaib 'ani'l-meclis İbrahim Tahsildar-ı mûmâ-ileyh Hacı Mustafa'nın me'muriyetine karşı gelerek darp etmiş olduğu 'inde'l-muhâkeme istima' olunan şâhid 'Âli Efendi ile Sadık'ın şehâdeleri ile sabit olarak hareket-i vaki'ası dahi ber mucib-i talep Kânûn-ı Cezâ'nın yüz on ikinci maddesi ahkâmına muvafık olup metninde de (Mahakim ve mecalis me'murlerine ve sair Devlet-i 'Âliyye me'muriyetlerinin icrada iken veyahut icra ettikleri hükm-i me'muriyetten dolayı bunların kadr ve namuslaira nakisa verecek suretiyle mu'amele-yi hakarete ve itâle-i lisâna ve ihafe (...) eyleyenler olur ise bir haftadan altı aya kadar haps olunur ve bu hakareten ve itâle-i lisân ve ihafe keyfiyetleri mahâkim ve mecaliste murafakası vaktinde vuk'u bulur ise buna mucasir olan kimse altı aydan bir yıla kadar haps olunur.) diye muharrer edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre ahkâmına tevfikân ve merkûm İbrahim'in hapse gireceği günden 'itibaren bir hafta müddetle hapsine, yirmi istintak, elli 'ilam ve kırk kuruş suret ve tebliğ harçlarının kendisinden bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh huzuru ile bi'l-kıra'e usulen ifhâm olundu.

5 Şaban 316 ve 7 Kânûnievvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:85

Hısn-ı Mansûr kazâsının Musallâ Mahâllesi'nden 'Âli 'Azmi Begin hademesi Süleyman'ın 'ayâlî Zülfiye'yi darp eylemeleri iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhim olan mahalle-i merkûmeli Hepalan oğlu Hasan ve Şeyho ve valideleri Hepa ve zevceleri Fatma ve Emine'nin haklarındaki şikayetnâme ve taleb-i mahkeme-î mutazâmının mu'âvin vekilinin 32 numro 5 Teşrîn-i Evvel 314 tarihli iddi'ânâmesi Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz ondört senesi Teşrîn-i Evvelî'nin otuz birinci Cumartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celp-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î Süleyman maznûn 'âleyhim gelmedikleirnden vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile haklarında mahkemenin giyâben ve 'âlenen icrâsına ibtidarla ol-babtaki iddi'ânâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan iddi'ânâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyhim Şeho ve Hasan ve Hepa ve Emine ve Fatma müdde-î Süleyman'ın 'ayâlî zülfiye'yi darp ve itâle-i lisân eylediklerinden bi'l-celp mahkeme-i 'âleniyye icrâsı ile tebeyyün eylediği halde haklarında mu'cazât-i kânûniyyenin icrâsını talep ve da'vasından 'ibarettir. Bunun üzerine vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh iddi'ânâme meâl-ı şîfâhen dahi tekrar ve mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esası da'vayı tasvir eyledikten sonra lede't-tetkik bu babtaki hukuk-ı 'umûmiyye şâhidlere çıakrılan celp-nâmelerin mu'âmele-î tebliğiyyesi icrâ edildiği halde gelmediklerinden bi't-tezkir vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhinin talebi ile huku-ı 'umûmiye şâhidlerinden Behisni zabtiyesi Vakkas hakkında yeniden celp-nâme çıkarılarak Behesini Mahkemesi vasıtâsı ile tebliğine ve diğer celp-nâmeye âdem-i **(Sayfa:123)** ita'atte bulunan Mullâ Ahmet oğlu Şeyho'nun 'ayâlî etmiş ve Harputlu Yusuf'un 'ayâlî ve arnebur oğlu Hâlil'in zevcesi Hatice ve Mullâ Mahmud oğlu Yusuf'un zevcesi Ayşe Hatun kadınlarla Tutlu Mehmet ve Hacı Gaffar haklarında ihzâr müzekkeresi tastirine ve ma'zeret-i meşru'â beyân edemedikleri halde beherinden birer çaryek lira ceza-i nakdi alınmasına muttefekân verilen karar ifhâm olunmuştur. Üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Sâni'nin dokuzuncu Pazartesi günü hey'et-i hakime zavet-i sabıkadan murekkeb olarak bi'l-ictima' vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh i 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn 'âleyhim gelmedikleirnden Kema-fis'sabık giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtidarla zabt-ı sabık bil'kıra'e munderecâtı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ba-celp-nâme vürut eden şâhid Behisni suvari zabtiyelerinden kırk yaşında Mamuc oğlu Vakkas'ın tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-crâ ma'lumatı sorulduktaki maznûn 'âleyhimden Hepa ve Emine ve Fatma müdde-î Süleyman'ın 'ayâlî

Zülfiye'yi darp ettiklerini gördüğünü söylemesi ile bi't-tezkir mahkemenin diğer şahidlerin vüruduna ta'likına muttefekân verilen karar ifhâm olundu. Üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Sâni'nin on dördüncü günü hey'et-i hâkime zevat-i sabıkadan mürekkep olarak bi'l-ictima' vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn 'âleyhimin kema-fis'sabık âdem-i vürudlarına mebn-î giyâben mahkem-î 'âleniyye icrâsına ibtidarla zabt-ı sabık bi'l-kıra'e münderecâtı cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ihzâren vürut eden şahid Musallâ Mahallesi'nden on dokuz yaşında Culhâ Hacı 'Abdulgaffar bin Mustafa'nın tarafeynin bildiği olup mani'i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan sonra maznûn 'âleyhimden hepa müdde-î Süleyman'ın 'ayâl mezbûre zülfiye'ye itâle-i lisân ettiğini işitip gittikten sonra bil-âhere vürudunda müddeiye mezbûrenin yüzü ve gözü kan olduğu gördüğünü söylemesi üzerine bi't-tezkir vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile muhadderettân oldukları, mahalleri hey'et-i ihtiyareleri tarafından verilen 'ilm-u haberde şahide Ernebud oğlu hâlil'n zevcesi Hatice ve Molla Ahmed oğlu Şeyho'nun zevcesi Emine ve Harputlu Yusuf'un zevcesi Halime ve Yusuf kerimesi Ayşe Hanım mahkûm oldukları ceza-i nakdiden mu'âfiyetleri ile şahid-i merkûm Hacı 'Abdulgaffar'ın dahi ma'zereti meşru'asından dolayı kezalik mahkûm olduğu ceza-i nakdiden mu'afiyetine ve şahide-i mezbûretanın hânelerinde ifâdelerininin âhz ve zabt olunmak üzere, edilmek üzere Â'zâ Süleyman Efendi ile Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'nin i'zamlarına muttefikân verilen karar ifhâm edilmiştir.

Üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Evvel'in on üçüncü Perşembe günü Hey'et-i Mahkeme Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ vekili Başkâtip 'Abdulkadir ve Â'zâ Boğos Efendilerden teşekkül ederek Mu'âvin Vekili Polis Kiyork Efendi hazır olduğu halde maznûn 'âleyhimin gelmediklerinden kema-fis'sabık giyâben mahkem-î 'âleniyye icrâsına ibtidala heyetce tebeddül vuk'una mebn-î zabt-ı sabık bi'l-kıra'e münderecâtı cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ihzâren getirilen şahid Musallâ Mahallesi'nden yetmiş yaşında Tutlu Mehmet bin Ya'kub'un tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan sonra maznûn 'âleyhimden Hepa müdde-î Süleyman'ın 'ayâline itâle-i lisân ettiğini işittiğini söylemesiyle celb-nâme

ile gelmediği esbabı soruldukta keyifsiz olduğundan gelmediğini beyân etmesi üzerine bi't-tezkir vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile mahkûm olduğu ceâz-yı nakdiden mu'afieyti kararlaştırıldıktan sonra mutala'ası sorulan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Polis Kiyork Efendi istima' olunan şâhidlerin şehâdei ile cürmü sabit olduğundan karar-ı sabık iktizasından bulunan ve hânelerinde ifâdeleri zabt ve alınacak şâhidlerin şehâdetine hacet olmadığından maznûn 'âleyhimden Hepa ve Emine ve Fatma'nın fi'il-i darba ictisarları usulen sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tavgikân tahdid-i cezâlarını ve diğerlerinin de bera't-i zimmetlerinin talep etmesi üzerine şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden mahkemenin hîtâmı cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

İcâbı bi't-tezkir 'indel'muhâkeme istima' olunan şâhid Hacı 'Abdulgaffar ve Tutlu Mehmet ve Zabtiyye Vakkas'ın şehâdeleri cürmün subutuna kafi olduğundan ber-mucib-i talep mahallınca ifâdeleri alınmasına, evvelce karar verilen şâhidlerin istima'ından sarf-ı nazârla maznûn 'âleyhimden Hepa ve Emine ve Fatma müdde-î Süleyman'ın 'ayâlı Zülfiyye'yi darp ettikleri 'inde'l-muhâkeme usulen sabit olup, hareket-i vaki'âları dahi ber- mucib taleb-i Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne muvafık bulunup metinde (Cerh ve darp eğer madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden **(Sayfa:124)** hafif olur ise carih ve darip olan kimse bir haftadan bir seneye kadar hapis olunur veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp, mecruh ve madruba verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur.) diye muharrer edüğüne bina'en madde-i mezkûre hükmüne tevgikân mezbûrun Hepa ve Emine ve Fatma'dan birer lira alınıp madrube mezbure Zülfiyye'ye itasına ve medhaliyyeti anlaşılmayan Hasan ve Şeyho'nun bera't-i zimmetlerine, elli 'ilam ve kırkardan yüz yirmi suret ve tebliğ harclarının mezbûrun Hepa ve Emine ve Fatma'dan kefil-i bi'l-mal ka'idesine tevgikân bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere giyâben ve müttefikân verilen karar ve hüküm vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh ile Polis Kiyork Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen ifhâm olundu.

9 Şa'ban 316 ve 31 Kânûn-ı Evvel 316 bi'l-mukabele suretine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Mahkeme Reisi Mühür

Belge: 86

Hısn-ı Mansûr kazâsı Samsat nâhiyesi dahilinde Birik karyesiden Hacı oğlu Mehmed'in eşcarının kat'ından dolayı maznûn 'âleyhim olan karye-i merkûmeli yirmi beş yaşında renc-ber, müte'ehhil, çocuklu Hamı 'Âli'yi Bedi oğlu diğer Mahmut bin Mehmet ve kırk yaşında rebc-ber, müte'ehhil, çocuklu Hasan bin 'Ömer nam-ı diğeri Kelek oğlu Hasno haklarındaki şikayetnâme ve taleb-i mahkeme-î mütezammın mu'âvin vekilnin 26 Mayıs 314 tarihli iddi'ânâmesi Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Haziran'ın sekizinci gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarıldı.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Faziletli Hâil Sırrı Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesinin bi-l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi hazır olduğu halde müdde-î şahıs ile maznûn 'âleyhim mahkemeye bi'l-vürut vicâhen mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtida'la olbaptaki iddi'ânâme ve şikayetnâme zahrında muharrer keşifnâme cehren Başkâtip 'Abdulkadir Efendi'ye kıra'et ettirildi.

Zikr olunan iddi'ânâmenin hulâse-i meâl-ı evvel emir de müdde-inin zarar ve ziyanının keşfi ile 'ale'l-usul mahkeme-î 'âleniyye ircâsısı ile maznûnlar haklarında Muc'azât-ı Kânûniyye'nin îfâsı talebinden 'ibarettir. Ve keşifnâme münderecatında müdde-î şahsın yüz 'adet eşcar-ı müsmire ve gayrı müsmire kat' edilip, beş yüz kuruş zarar ziyanı olduğu 'inde'l-keşf anlaşıldığını hâvi ve ziri dahi Mahkeme Â'zâsı Süleyman ve Başkâtip Ahmet Efendiler mühürleri ile memhur bulunmuştur. Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh Kiyork Efendi ber-mucib-i iddi'ânâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra müdde-î şahıs Mehmed'in suret-i iddi'âsı soruldukta maznûn-ı merkûmân ki Mehmet ve Henno'yu keştaf bırakarak leyleylen gidip ber mucib-i keşifnâme beş yüz kuruşluk eşcarını kat' etmiş olduklarından haklarında mu'cazât-ı Kânûniyye'nin icrâsını da'va etmesi üzerine maznûn 'âleyhim dahi ayrı ayrı isticvâp olunduklarında cümlesi cürm eylemeleri ile müdde-î şahıs dahi şu halde muhbirleri olmayıp ba'dehu tahkik edip gelip mahkemeye muhbirlerini beyân edeceğini söylemesi Vakil-i Mu'âvin-i mûmâ-

ileyh Polis Kiyork Efendi keşif varakasında zarara ve ziyanın ehemmiyetine nazâran maznûn ‘âleyhim merkûmun haklarında netice-i karar tahsil edemediğinden beyan-ı karar maddesinde 15 Haziran 314 tarihine ta‘likına müttefkân karar verilip ifhâm olunarak yevm-i mezkûrde Hey’et-i Sabika müzakereye girişerek fi‘il-i mezkûrun cenha-i hafifeden olduğu merkûmundan Hacı Mehmet oğlu diğer Mahmut ve Güli’nin oğlu Hasno haklarında müakkat tevkif müzekkeresi tastirine ve mahkemenin 22 Haziran 314 tarihine t‘alıklarına müttefkân verilen karar ifhâm olundu. Üç yüz on dört senesi Kânûnevvel’in on ikinci Cumartesi günü Hay’et-i Mahkeme Reisi Faziletli (**Sayfa:125**) Kâmil Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu‘âvinlik vazifesini bi-l-vekâle îfâ eden Polis Komiser-i ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn ‘âleyhim iki Mehmet ile Hasso der-dest ile tevkifhanede oldukları anlaşılmaqla vicahen mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına ibtida‘la heyetçe tebeddül vuku‘una mebn-î zabt-ı sabık bi’l-kıra’e münderecatı cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra müdde-î şahsa gönderilen celb-nâme üzerine gelmediği olunan tahkikattan anlaşılıp maznûn ‘âleyhim tekrar ayrı ayrı isticvâp olunduklarında kema-fis’sabık inkâr-ı cürm etmeleri üzerine tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mutala‘ası sorulan Vekil-i Mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi müdde-î şahsın gelip iddi‘asını ispat edememesi bazı ağavatın ta‘arruzundan ve maznûnların ihâfesinden ileri gelip, maznûn-ı merkûmun fi‘il-i mezkûre ictisarları keşifnâme münderecatı ile sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz elli ikinci maddesi hükmüne tevfişkân tahdid-i cezâlarını talep etmekle son diyecekleri maznûnlardan soruldukları îfâde-i sabıklarını tekrar etmeleri üzerine şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hîtâm bulduğu cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

İcabı bi’t-tezkir maznûn ‘âleyhim hazır-ı bi’l-meclis Hacı Mehmet oğlu Mahmut ve Hamı ‘Âli’yı Bedi oğlu diğer Mahmut ve Göl’ün oğlu Hasno’nun müdde-î merkûm Mehmed-i Hacı’nin eşcarını kat‘ ettiklerine dair ‘indei’l-muhâkeme esbab-ı subutiyyesi desteres olamadığından bu babdaki mu‘âvin vekilinin mutala‘ası gayrı mesrut bulunmaqla reddiyle merkûmun bera’et-i zimmetlerine ve sebe-i aharla mevkuflar değilse derhal ihla-i sebillerine ve müdde-înin hukuk-ı şahsiyyesinden dolayı ait olduğu mahkemeye muraca‘atta muhtar kalabilmesine ve

haksızlığı cihetle elli kuruş ‘îlâm harcının müdde-î Mehmed-i Hacı’dan bi’t-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere vicahen ve müttefikân verilen hüküm ve karar Vekil-i Mu‘âvin-i mûmâ-ileyh Komiser ‘Abdullah Efendi huzuru ile bi’l-kıra’et usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

11 Şa‘ban 316 ve 12 Kânûn-ı Evvel 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 87

Hısn-ı Mansûr’un Seylek karyesi ahâlisinden Şeyh Hasan’a ihâfe maksadıyla teşhir-i silah eylemelerinden dolayı dörder mah müddetle hapislerine dair giyâben verilen elli altı numro 27 Kânûn-ı Sâni 313 tarihli îlâm ‘âleyhine itiraz-ı da‘va eden karye-i merkûmeli Mıho’nun Hacı ve Homotan oğlu Mıço Kâhya ve Hasno ve Ahmedo’nun oğlu Ebuzer ve Derviş bin Hamo’nun itiraz istidaları ve mu‘âvin vekilinin yeniden muhâkeme-î ‘âleniyyeleri icrâsı talebini mutezamın on sekiz Numro ve 13 Eylül 314 tarihli tavriri Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza mahkemesine verilmekle bi’l-mutala‘â icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Evvel’inin on ikinci Cumartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celp-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey’et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu‘âvinlik vazifesini bi-l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde ve muteriz-i merkûmun Hacı ve Mıço ve Hamo Kâhyalarla Haso ve Ebuzer ve Derviş ve muteriz ‘âleyh Şeyh Hasan olunan da‘vete âdem-i icabetlerine mebn-î vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile bu babdaki itiraznâme istidası ve tazirname ve ‘îlâmı giyâbi Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi’ye cehren ve ‘âlenen kıra’et ettirildi.

Zikr olunan itiraz istidasının hulâse-i meâl-ı haklarında verilen hükm-ı giyâbi ma‘zeretlerini mucib ve ol-babdaki hukuk-ı ‘umûmiye şâhidleri hilaf-ı vaki şehâde etmiş olduklarından yeniden mahkeme-î vicâhiyyelerinin icrâsı ile muvacihlerinde meşhut merkûmunun istima‘larına ve bera’et-i zimmetlerine karar verilmesi

istidanâmeden ‘ibarettir. Ve ‘îlâm-ı giyâbinin hulase-ı münderecatı dahi Hamo’nun oğlu Haci’yi ve Homotan oğlu Mıço ve Hamo ve Haso ve Ahmedo’nun oğlu Ebuzer ve Derviş bin Hamo müdde-î şeyh Hasan’a ihâfe kasdıyla teşhir-i silah ettikleri ‘inde’l-muhâkeme sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi ilavesi hükmüne tevfişkân dörder mah müddetle hapislerine, dört yüz yetmiş kuruluş masarif-i mahkemenin kendilerinden tahsiline ve kabil-i itiraz olmak üzere giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karardan ‘ibarettirç ve mezkûr takrir münderecatında mutariz (Mühürlü) **(Sayfa:126)** itiraz istidalarını müddet-i kânûniyyesi zarfında verememiş olduklarından itiraz-ı vakilerinin reddiyle hükm-i evvlin tasdiki talebinden ‘ibaret bulunmuştur.

Bunun üzerine Vekil-i Mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi muteriz-i merkûmun itiraz istidalarını müddet-i kânûniyyesi zarfında veremedikleri gibi mahkemenin birinci yevm-i ictima’ında dahi gelmediklerinden mezkûr itiraz istidalarının reddiyle hükm-i evvelin tasdikini talep etmesi üzerine şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hîtâmı ifhâm olundu. İcabı bit’tezkir muteriz-i merkûmuna ‘îlâm-ı giyâbi 25 Temmuz 314 tarihinde tebliğ edilip 2 Ağustos 314 tarihinde itiraz ettikleri ol-babtaki tebliğ-i ‘ilm-u haberleri ile itiraz istidasının tarihlerinden lede’t-tekik anlaşıldığı gibi mahkemenin birinci yevm-i ictima’ında dahi hazır bulunmadıklarından Usul-ı Muhâkeme-î Cezâiye-i Kânûn-i Mü’ekkat’ın yüz yetmiş birinci ve yüz yetmiş ikinci maddeleri mucibince muteriz-i merkûmun Haci ve Hamo Kâhya ve Mıço Kâhya ve Haso ve Ebuzer ve Derviş’in bu babdaki itiraz istidalarının ber-mucib-i talep reddi ile hükm-i evvelin tasdikına ve elli kuruluş ‘ialm harcı ile giyâben masarifinin merkûmdan kefi’l-ibil-mal ka‘idesine tevfişkân bi’t-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar Vekil-i Mu‘âvin-i mûmâ-ileyh Komiser ‘Abdullah Efendi huzuru ile bi’l-kıra’e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

11 Şa‘ban 316 ve 12 Kânun-i Evvel 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 88

Hısn-ı Mansûr'un Eskiviran karyesinden Hüseyin-i Mamo Kâhya'nın cenanı Hamı Hasan ve elli seydidin darbı ve iki re's merkep ve tüfenk ve eşya-i sairelerini âhz ve gasp eylemeleri iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhim olan Tutluca karyesinden Hacı Ridvan Zade Teymur ve Dud-i Mahsı ve Ebuzer kirvesi ve diğer müşteki Bekir-i Kavi ve Âllot ve İšo ve Dudi'nin oğlu Yusufu ve Mustafa ve Tutlu Süleyman'ın cenhâ ile luzum-ı muhâkemelerine dair mustantıklıktan verilen yüz otuz numro ve 26 Teşrîn-i Evvel 314 tarihli kararnâme ve teferru'atı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Kânûn-i Evvel'inin on dördüncü Pazartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkeme Hey'et-i Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi-l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûmân ile maznûn 'âleyhim mahkemeye gelmediklerinden vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile haklarında ve giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtida'la ol-babdaki kararnâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye 'âlenen ve cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı merkûmân Hamı Hüseyin ve elli Seydi'yı Tutluca karyesi civarında maznûn 'âleyhim Hacı ridvanzade Teymur ve Dudi Mahsı ve Ebuzer kendisini ve diğer müşteki ve Bekir-i Kavi ve Âllot'ı ve Dudi'nin oğlu Yusufu ve Musatafa ve Tutlu Süleyman'ı darp ederek pederlerindeki iki re's merkep ile tüfenk ve eşya-yı sairelerini âhz ettikleri 'inde'l-istintak tahakkuk edip bu babda mu'âvin vekili tarafından maznûn-ı merkûmunun cinayetle luzum-ı muhâkemelerine kararnâme tanzîmi talebi muvafık görülmediğinden reddi ile hareket-i vaki'âları Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz otuzuncu maddesi hükmüne muvafık görülmekle ol-vecihle cenhâ ile luzum-ı muhâkemelerine karar verildiğinden 'ibarettir. Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi esas madde cinayet nev'inden bulunmakla evrak-ı tahkikanın ma'at'teferru'at Heyet-i İttihamiyye'ye gönderilmesi talep ve da'va etmesi üzerine icabı bi't-tezkir evrak-ı istintakiyye

mutala‘â ve tetkik olunduktan sonra maznûn ‘âleyhim Hacı (**Sayfa:127**) Ridvanzâde Teymur ve rufakasının fi‘illeri cinayet nevinden olduğu anlaşılıp musib görülen mu‘âvin vekilinin mutala‘âsı ve vechiyle Usul-ı Muhâkemat-ı Cezâiye-i Kânûn-ı Müakkat’ın yüz yetmiş yedinci maddesi mucibince iş bu evrakın ma‘a’t-teferru‘at Hey’et-i İttihâmiyye’ye itâ olunmak üzere ve müdde-î ‘umûm mu‘âvinlik (.....) ekseriyetle verilen karar vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh Komiser ‘Abdullah Efendi huzuru ile bi’l-kıra’e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

13 Şa‘ban 316 ve 14 Kânûn-ı Evvel 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 89

Bil-münâza‘a yekdiğerine itâle-i lisân eylemesinden dolayı maznûn ‘âleyhimâ olan Kab Cami‘i Mahâllesi’nden yirmi beş yaşında culha müte’ehhil, çocuklu Mamo bin Çato ve otuz yaşında (.....) müteveffî Günde Hasan’ın ‘ayâli Zeynep binti ‘Osman’ın luzum-ı mahkemesine dair mustantıklıktan tanzîm olunan 6 numro ve 17 Mart 314 tarihli karanâme ve teferru‘atı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi’l-mutala‘â icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Temmuz’unun yedinci gününe tensîp olunarak icab edenlere celp-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey’et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Â‘zâ Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu‘âvinlik vazifesini bi-l-vekâle îfâ eden Polis Kiyork Efendi hazır olduğu halde maznûn-ı merkûmandan Mamo bi’l-vürut hakkında vicâhen ve mezbûre Zeynep gelmediklerinden vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile hakkında giyâben mahkeme-î ‘âleniyye ibtida‘la ol-babdaki kararnâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi’ye ‘âlenen ve cehren kıra’et ettirildi.

Zıkr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn-ı merkûmân yekdiğerine itâle-i lisân ettikleri ‘inde’l-muhâkeme tahakkuk ederek hareketleri Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz on dördüncü maddesi hükmüne tevafuk eylediğinden cenhâ ile luzum-ı

muhâkemelerinden ‘ibarettir. vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi tekrar ve mahkeme-î ‘âleniyye icrâsını talep ve ve esâs-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra maznûn-ı merkûm Mamo isticvâp olundukta inkâr-ı cürmle diğer maznûn mezbûre Zeynep kendisine itâle-i lisân eylediğinin söylemesi ile bi’t-tezkir vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile bu babta iki beş nefer hukuk-ı ‘umûmiye şâhidleri celb-nâme ile gelmediklerinden haklarında ihzâr müzekkeresi tastiri ile ma‘zeret-i meşru‘â beyân edemedikleri halde beherine birer çaryek lira nakdi alınmasına müttefikân verilen karar ifhâm olunmuştur. Üç yüz on dört senesi Temmuz’unun sekizinci günü hey’et-i mahkeme zevat-ı sâbikadan murekkep olarak bi’l-ictima‘ vekil-i Mu‘âvin-i mûmâ-ileyh Kiyork Efendi hazır olduğu halde maznûn-ı merkûmân Mamo ve Zeynep gelmediklerinden haklarında giyâben mahkeme-î ‘âleniyye’ye ibtida‘la vûrut eden şâhid Kab Cami‘i Mahâllesi’nden kırk beş yaşında Debbağ Mustafa bin Mehmed’in tarafeynin bildiği olup mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı soruldukte âde-mi ma‘lumat beyân etmesi üzerine celb-nâme ile gelmediği esbabı soruldukte şu halde ihzâren gelmeyip kendiliğinden geldiğini söylemesi üzerine bi’t-tezkir ber-mucib-i talep mahkûm olduğu ceza-yı nakdiden mu‘afiyetine ve mahkemenin diğer şâhidlerin vüruduna ta‘likına müttefikân verilen karar ifhâm edilmiştir. Üç yüz on dört senesi Temmuz’unun sekizinci günü hey’et-i mahkeme zevat-ı sâbikadan murekkep olarak bi’l-ictima‘ Mu‘âvin Vekili Komiser ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn ‘âleyhimâ Mamo ve Zeynep mahkemeye bi’l-vûrut vicâhen mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına ibtida‘la zabt-ı sabık bi’l-kıra’e münderecâtı cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra mezbûre Zeynep isticvâp olundukta inkâr-ı cürm ile merkûm Mamo kendinse itâle-i lisânda bulunduğunu iddi‘â etmesi üzerine ihzâren vûrut eden şâhid Hısn-ı Mansûr’un Kab Cami‘i Mahâllesi’nden yirmi beş yaşında Mehmet ‘Âli’nin tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı soruldukte merkûm Mamo ile mezbûre Zeynep yekdiğerine itâle-i lisân edeceklerini işittiğini söylemesi üzerine celb-nâme ile gelmediği esbabı soruldukte celb-nâmenin kendisine tebliğ olunmadığı gibi kendiliğinden gelmiş olduğunu beyan etmesi üzerine bi’t-tezkir vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh talebi ile şâhid-i merkûmun mahkûm olduğu cezâ-î nakdiden mu‘afiyetine ve mahkemenin diğer şâhidlein vüruduna ta‘likına müttefikân verilen

karar ifhâm olunmuştur. (Sayfa:128) Üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Evvel'in on dördüncü günü Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğus Efendilerden teşekkül ederek Mu'âvin Vekil-i Komiser 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn 'âleyhimâ Mamo ve Zeynep âdem-i vürutlarına mebn-î vekil-i mu'âvin-i ileyhin talebi ile haklarında giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtida'la heyetce tebeddül vuku'una mebn-î zabt-ı sabık bi'l-kıra'e münderecâtı cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ihzâren vürut eden şâhid Kab Cami'i Mahâllesi'nden yirmi beş yaşında Mullâ Yusuf oğlu Mehmet bin Mehmet ve kırk yaşında Kriko'nun oğlu Hasan bin 'Ömer'in tarafeynin bildiği olup mani'i şehâde bir halleri olmadıklarını söylemeleri münferiden emr-i tahlifleri bi'l-icrâ bunlardan Mehmed'in ma'lumatı sorulduktan maznûn Mamo ile yekdiğerine itâle-i lisân ettiklerini işittiğini ve Hasan'ın dahi ma'lumatı suâl olunmakta merkûm Mamo'nun mezbûreye itâle-i lisân ettiğinin işittiğini söylemeleri üzerine celb-nâme ile gelmedikleri esbabı sorulduktan kendilerine celb-nâme tebliğ olunmadığını söylemeleri ile bi't-tezkir vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile şahidân-ı merkûmânın mahkûm oldukları cezâyı nakdiden mu'âfiyetleri kararlaştırdıktan sonra tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyân olunarak mutala'âsı sorulan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi merkûm Mamo ile mezbûre Zeynep yekdiğerine itâle-i lisân ettikleri 'inde'l-muhâkeme sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz on dördüncü maddesi hükmüne tevfiân tahdid-i cezâlarını talep etmekle şâyân-ı tetkik diğere cihet dahi görülmediğinden emri muhâkemenin hîtâmı cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

İcabı bi't-tezkir merkûm Mamo ile mezbûre Zeynep'in yekdiğerine itâle-i lisân etmiş oldukları şahidân-ı merkûmân Mahmet bin 'Âli ile Mehmet bin Mehmed'in şehâdelerinden anlaşılmiş ise de mezbûre Zeynep hakkındaki bir guna şikayetnâme verilmeyip ve bu gibi itâle-i lisân maddeleri dahi hukuk-ı şahsiyyeden münbeis bulunmakla hukuk-ı 'umûmiye namına takib-i da'va edilemeyeceinden mezbûre Zeynep hakkında mu'âvin vekilinin idd'âısının reddi ile mezbûrenin âdem-i mesuliyetine ve Mamo hakkında mezbûre Zeynep tarafından şikayetnâme verilip onun üzerine tahkikat cereyân etmiş olduğu evrak-ı da'va meyanında mevcut istidadan anlaşılmağa ber-mucib-i talep merkûm Mamo'nun hareket-i Kânûn-ı

Cezâ'nın iki yüz on dördüncü maddesi hükmüne muvafık olup metinde (cerh ve darp eğer madde-i sabıkâda mezkûr olan dereceden hafif olur ise cârih ve dârip olan kimse bir haftadan bir seneye kadar hapis olunur veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp mecruh ve madrubâ verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur.) diye muharrer edüğüne bina'en madde-i mezkûre hükmüne tevfiikân merkûm Mamo'nun hapse alınacağı günden 'itibaren dört gün müddetle hapsine, yirmi istintak ve yirmi zabıt ve elli 'îlâm ve kırk suret ve tebliğ harcları ki cem'an yüz otuz kuruş masarif-i mahkemenin merkûm Mamo'dan bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine merkûm Mamo hakkında kabil-i itiraz ve mezbûre Zeynep hakkında kabil-i istinâf olmak üzere giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e uslen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

13 Şa'ban 316 ve 14 Kânûn-ı Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır.
Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 90

Hısn-ı Mansûr'un Balaban karyesinden Hüseyin'i Hamı'yı darp eylemeleri iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhim olan Teviran karyesinden elli beş yaşında renc-ber müte'ehhil çocuklu Mıhı Hallı bin Hallo ve kırk beş yaşında renc-ber müte'ehhil çocuklu İbı Hallı bin Hallo ve elli beş yaşında renc-ber müte'ehhil çocuklu Mehmet bin Mıstı ve Mıço'nun oğlu Ello'nun cenhâ ile lüzum-ı muhâkemlerine dair olan yüz yirmi üç numro ve 10 Teşrîn-i Sâni 314 tarihli mustantik kararnâmesi ve teferru'atı Hısn-ı Mansûr kazâsının Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyeleri üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Evveli'nin on dokuzuncu gününe (**Sayfa:129**) tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkeme Hey'et-i Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi-l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi'nin ma'zeretine mebn-î vekâleten me'mur Mahkeme Başkâtibi 'Abdulkadir Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûm Hüseyin-i Hamı ve maznûn 'âleyhim

Mıhı Hallı ve İbı Hallı ve Mehmed-i Mıstı mahkemeye bi'l-vürut haklarında vicâhen ve diğêr maznûn Mıhı oğlu Ello'nun âdem-i vüruduna mebn-î vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile hakkında giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtida'la ol- babdaki kararnâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi tarafından kıra'et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyhim Mıhı Hallı ve oğlu Ello, İbı Hallı ve Mehmed-i Mıstı müdde-î merkûm Hüseyin-i Mıhı'yı darp ettikleri istintakân tahakkuk ederek hareketleri dahi kânû-ı cezânın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne muvafık bulunmakla cenhâ ile luzum-u muhâkemelerine karar verildiğinden 'ibaretti. Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtib 'Abdulkadir Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra müdde-î merkûm Hüseyin-i Hamı'nın suret-i iddi'âsı soruldukte Karabiş nam mevkide davar re'y ederken maznûn-ı merkûmun kendisinden teleme isteyip vermediğinden dolayı kendisini değnekle darp ettiklerinden haklarında muc'azât-ı kânûniyyenin icrâsını da'va etmesi üzerine maznûn 'âleyhim hazır-ı bi'l-meclis dahi ayrı ayrı isticvâp olunduklarında cümleten inkâr-ı cürm etmeleri ile ba-celb-nâme vürut eden şâhid Balaban karyesinden on beş yaşında 'Âli bin Mıhı Hamı'nın tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâde bir halı olmadığını söylemekle usulsen emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukte kendisi ile müdde-î merkûmun mesafeleri uzak olduğu halde müdde-î merkûmu birkaç şahsın darp ettiklerini görüp mahall-ı vak'aya gidinceye değin dariblerin firar etmesi ile kimler olduğunu tanıyamadığını söylemesi ile tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mutala'âsı sorulan Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtib 'Abdulkadir Efendi maznûn-ı merkûmun fi'il-i darba ictisarları 'inde'l-muhâkeme sabit olamadığından bera'et-i zimmetlerini talep etmesi üzerine son diyecekleri maznûnlardan soruldukte îfâde-i sabıkaları tekrar etmeleri ile şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden mahkemenin hîtâmı cânib-i riyasetten usulen ifhâm olundu. İcabı bi't-tezkir maznûn 'âleyhim hazır-ı bi'l-meclis Mıhı Hallı ve İbı Hallı ve Mehmed-i Mıstı ve gâib 'ani'l-meclis Miço'nun oğlu Ello müdde-î merkûm Hüseyin- ı Hamı'yı darp ettikleri 'inde'l-muhâkeme usulen sabit olamadığından ber-mucib-i taleb-i bera'et-i zimmetlerine ve esas da'vada şikayetnâmeye müstenîd olmayarak hukuk-ı 'umûmiye namına takip ve da'va eylediğinden masarif-i mahkemenin

mahal-ı tahsili mefkut olmasına, kabil-i istinâf olmak üzere giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh Başkâtip 'Abdulkadir Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

17 Şa'ban 316 ve 19 Kânûn-ı Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 91

Evrak-ı resmîyenin şakk edilmesinden dolayı maznûn 'âleyhi olan Siverekli Ahmet oğlu Hasan'ın cenhâ ile lüzum-ı muhâkemesine dair on iki numro ve 20 Mayıs 311 tarihli mustantık kararnâmesi ve evrak-ı müteferrikâsı Hısn-ı Mansûr kazâsının Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Evveli'nin birinci Pazartesi günü Heyet-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek hazır bulunan mu'âvin vekil-i Komiser 'Abdullah Efendi istima' olunduktan sonra icabı bi't-tezkir esas-ı madde cenhâ nev'inden olup son mu'âmelesi 21 Mayıs 311 tarihinden 'itibaren aradan üç seneden ziyade müddet murur eylediği cihetle ber-mucib-i talep Usul-ı Muhâkemat-ı Cezâiye Kânûn-ı Müakkat'ın dört yüz seksan ikinci maddesi mucibince Hukuk-ı 'Umûmiyye'nin sukutuna ve iş bu evrak-ı betalda hıfzına, kabil-i istinâf olmak üzere müttefikân verilen karar Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

19 Şa'ban 316 ve 21 Kânun-ı Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Sayfa: 130/Bİlge: 92

Hısn-ı Mansûr'un Köseler Karyesinden Mehmet bin Süleyman'a itâle-i lisân ve kânûna sebb eylemesi iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhi olan Kab Cami'i Mahâllesi'nden Maksut Zade Beg Efendi'nin cenhâ ile lüzum-ı muhâkemesine dair on beş numro ve 4 Haziran 311 tarihli mustantık kararnâmesi ve teferru'atı tarih-i mezkûr de Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Evveli'nin birinci Pazartesi günü Heyet-i Mahkeme Reisi

Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır bulunarak istima' olunduktan sonra icabı bi't-tezkir esas madde cenhâ nev'inden olup son mu'âmelesi olan 4 Haziran 311 tarihinden 'itibaren aradan üç seneden ziyade müddet murur eylediği cihetle ber-mucib-i talep Usul-ı Muhâkemat-ı Cezâiye Kânûn-ı Müakkat'ın dört yüz seksan ikinci maddesi mucibince Hukuk-ı 'Umûmiyye'nin sukutuna ve iş bu evrak-ı betalda hıfzına, kabil-i istinâf olmak üzere müttefikân verilen hüküm ve karar Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

19 Şa'ban 316 ve 21 Kânun-ı Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür-'azâ Mühür - Reisi mahkeme Mühür

Belge: 93

Hısn-ı Mansûr'un Orgöç karyesinden Mamı Şarı'nın oğlu Mahmud'u hilaf-ı nizam hapis ve darp eylemelerinden dolayı maznûn 'âleyhi olan Musallâ Mahâllesi'nden Sa'dullah Efendi Zade Muhsin Efendi ve hizmetkârı Devro'nun lüzum-ı muhâkemesine dair yirmi numro ve 4 Haziran 311 tarihli mustantık kararname ve teferru'âtı tarih-i mezkûr de Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Evveli'nin yirmi birinci Pazartesi günü Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek hazır bulunan mu'âvin vekili Komiser 'Abdullah Efendi istma' olunduktan sonra icabı bi't-tezkir esas madde cenhâ nev'inden olup, son mu'âmelesi olan 26 Haziran 311 tarihinden itibaren aradan üç seneden ziyade müddet murur eylediği cihetle ber-mucib-i talep Usul-ı Muhâkemat-ı Cezâiye Kânûn-ı Muekkat'ın dört yüz seksan ikinci maddesi mucibince Hukuk-ı 'Umûmiyye'nin sukutuna ve iş bu evrak-ı betalda hıfzına, kabil-i istinâf olmak üzere müttefikân verilen karar Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

19 Şa'ban 316 ve 21 Kânûn-ı Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 94

Hısn-ı Mansûr'un Şerefli karyesinden Hüseyin oğlu Mehmed'in öküzünün sirkât edilmesi idd'âsından dolayı maznûn 'âleyhimâ olan Lollim karyesinden Balo ve Ela Çoço'nun cenhâ ile lüzum-ı muhâkemesine dair yirmi numro ve 8 Haziran 311 tarihli mustantık kararnâmesi ve teferru'atı tarih-i mezkûr de Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle üç yüz on dört senesi Kânûn-Eevveli'nin yirmi birinci Pazartesi günü Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek hazır bulunan mu'âvin vekili Komiser 'Abdullah Efendi istma' olunduktan sonra icab-ı bi't-tezkir esas madde cenhâ nev'inden olup, son mu'âmelesi olan 1 Mayıs 311 tarihinden şimdiye değin aradan üç seneden ziyade müddet murur eylediği cihetle ber-mucib-i talep Usul-ı Muhakemat-ı Cezâiye Kânûn-ı Müakkat'ın dört yüz seksan ikinci maddesi mucibince Hukuk-ı 'Umûmiyye'nin sukutuna ve iş bu evrak-ı betalda hıfzına, kabil-i istinâf olmak üzere müttefikân verilen hüküm ve karar Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

19 Şa'ban 316 ve 21 Kânûn-ı Evvel 314 b'il-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

(Sayfa:131/ Belge: 95

Hısn-ı Mansûr'un Zelen karyesinden Mullâ Abeş oğlu Hasan'ın teşhir-i silah eylemelerinden dolayı maznûn 'âleyhim olan karye-i mezkûreli Mamo'nu oğlu Abdo ve 'Alo'nun oğlu 'Âli ve Hallo'nun oğlu Mehmed'in cenhâ ile lüzum-ı muhâkemesine dair yirmi numro ve 25 Nisan 311 tarihli mustantık kararnâmesi ve teferru'atı tarih-i mezkûr de Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Evvel'inin yirmi birinci günü Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve

Boğos Efendilerden teşekkül ederek hazır bulunan mu'âvin vekili Komiser 'Abdullah Efendi istima' olunduktan sonra icab-ı bi't-tezkir esas madde cenhâ nev'inden olup, son mu'âmesi olan ve 25 Nisan 311 tarihinden şimdiye değin aradan üç seneden ziyade müddet murur eylediği cihetle ber-mucib-i talep Usul-ı Muhakemat-ı Cezâiyye Kânûn-ı Müakkat'ın dört yüz seksan ikinci maddesi mucibince Hukuk-ı 'Umûmiyye'nin ve şahsi da'va esasının sukutuna ve iş bu evrak-ı betalda hıfzına, kabil-i istinâf olmak üzere müttefikân verilen hüküm ve karar Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

19 Şa'ban 316 ve 21 Kânûn-ı Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:96

Bila izinnâme akd-ı nikah etmesinden dolayı maznûn 'âleyhi olan Hamsarlı Hasan Ağa'nın oğlu Şeyho'nun cenhâ ile lüzum-ı muhâkemesine dair 2 numro ve 3 Nisan 311 tarihli mustantık kararnâmesi ve teferru'atı tarih-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â üç yüz on dört senesi Kânûnevvel'inin yirmi birinci Pazartesi günü Hey'et-i Mahkeme Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek Mu'âvin Vekili Polis Komiseri 'Abdullah Efendi istima' olunduktan sonra icabı bi't-tezkir esas madde cenhâ nev'inden olup son mu'âmesi olan 3 Nisan 311 tarihinden şimdiye değin aradan üç seneden ziyade müddet murur eylediği cihetle ber-mucib-i talep Usul-ı Muhakemat-ı Cezâiyye Kânûn-ı Müakkat'ın dört yüz seksan ikinci maddesi mucibince Hukuk-ı 'Umûmiyye'nin sukutuna ve iş bu evrakın betalda hıfzına, kabil-i istinâf olmak üzere müttefikân verilen hüküm ve karar Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

19 Şa'ban 316 ve 21 Kânûn-ı Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 97

Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahâllesi'nden Ebuzer oğlu İbrahim'i darp eylemesinden dolayı maznûn 'âleyh olan mahalle-i merkûmeli Mehmet Ağa'nın oğlu Hacı'nin lüzum-ı muhâkemesine dair 3 numro ve 26 Nisan 311 tarihli mustantık kararnâmesi ve teferru'atı tarih-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Evvel'inin yirmi birinci Pazartesi günü Hey'et-i Mahkeme Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek hazır bulunan Mu'âvin Vekili Polis Komiseri 'Abdullah Efendi istima' olunduktan sonra icabı bi't-tezkir esas madde cenhâ nev'inden olup, son mu'âmelesi olan 4 Mayıs 311 tarihinden şimdiye değin aradan üç seneden ziyade müddet murur eylediği cihetle ber-mucib-i talep Usul-ı Muhakemat-ı Cezâiyye Kânûn-ı Müakkat'ın dört yüz seksan ikinci maddesi mucibince Hukuk-ı 'Umûmiyye'nin sukutuna ve iş bu evrakın betalda hıfzına, kabil-i istinâf olmak üzere Müttefikân verilen hüküm ve karar vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

19 Şa'ban 316 ve 21 Kânûn-ı Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Sayfa:132/Belge:98

Hısn-ı Mansûr'un Tutluca karyesinden Hacı Rıdvanzade Teymur Ağa'nın hânesine leylek tufenk endâht eylemelri iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhim olan Eskiviran karyesinden Hamı Hüseyin Kâhya ve kayınbıraderi 'Ömer ve Hüseyin-i Mamo Kâhya'nın lüzum-ı muhâkemesine dair 35 numro ve 3 Kânûn-ı Evvel'in 314 tarihli mustantık kararnâmesi ve evrak-ı müteferrikâsı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Evvel'i'nini yirmi birinci Pazartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celp-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûm Teymur ile maznûn 'âleyhimden Hamı Hüseyin Kâhya mahkemeye bi'l-vürut diğer maznûn 'Ömer ve Hüseyin-i Mamo Kâhya'nin âdem-i vürutlarına mebn-î vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile vürut eden Hamı Hüseyin Kâhya hakkında vicâhen ve diğerleri haklarında giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtida'la ol-babdaki mustantık kararnâmesi Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyhim Hamı Hüseyin Kâhya ve kayınbiraderi 'Ömer ve Hüseyin-i Mamo Kâhya müdde-î merkûm Teymur'un leylek hânesine ve gündüzün kendisine teşhir-i silah ettikleri 'inde'l-istintâk tahakkuk ederek mu'âvin vekili maznûn 'âleyh merkûmun cinayeti ile luzum-ı muhâkemesine dair kararnâme tanzîmini talep etmiş ise de isabet görülmediğinden redi ile maznûn-ı merkûmun hareketleri Kânun-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi ilavesi hükmüne tevafık eylediğinden ol-vecihle cenhâ ile luzum-ı muhâkemelerine karar verildiğinden 'ibarettir.

Bunun üzerine Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi maznûn-ı merkûmun fi'illeri efal-ı terci'yye'yi müstelzim cinayet nev'inden bulunmuş olduğunu evvelce ba- talepnâme beyan eylemiş olduğu halde mustantık tarafından cenhâ ile luzum-ı muhâkemelerine karar verilmiş ve halbuki fi'il-i mezkûr cinayet nev'inden bulunmakla işbu evrak Heyet-i İttihamiyye'ye gönderilmesini talep etmesi üzerine icab-ı bi't-tezkir maznûn-ı merkûmun Hamı Hüseyin Kâhya ve kayın biraderi' Ömer ve Hasn-ı Mamo Kâhya'nın fi'illeri ber-mucib-i talep cinayet nev'inden bulunduğu lede't-tetkik evrak-ı tahkikiyyenin mutala'âsından anlaşılma ile Usul-ı Muhakemat-ı Cezâiyye Kânûn-ı Müakkat'ın yüz yetmiş birinci maddesi mucibince iş bu evrak ma'a't-teferru'at Heyet-i İttihamiyye ye buyurulmak üzere liva müdde-î 'umûm mu'âvinliğine gönderilmesine ekseriyetle verilen karar usulen Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi huzur-ı ile bi'l-kıra'e ifhâm olundu.

19 Şa'ban 316 ve 21 Kânûn-ı Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtib Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 99

Hısn-ı Mansûr'un Rozone karyesinde Mukim Soko veled-i Ovı (silik) in 'Ayâli Meryem'i darp eylemleri iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhimâ olan karye-i merkûmeli Haço ve mahdumu 'Alo'nun cenha ile lüzum-ı muhâkemelerine dair olan üç numro ve 30 Teşrîn-i Sâni 313 tarihli mustantık kararnâmesi ve teferru'atı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â ücra-yı mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Ağustos'unun on ikinci gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarıldı.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Ohannis Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi-l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-îyye mezbûre Meryem ve maznûn 'âleyhimâ Haço ve 'Alo'nun âdem-i vürutlarına mebn-î vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh in talebi ile haklarında giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtida'la ol-babdaki kararnâme Kâtîb-i Sâni Ahmet Efendi'ye 'âlenen ve cehren kıra'et ettirildi. (Sayfa:133)

Zıkr olunan itiraznâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn-ı merkûmân Haço ve 'Alo müdde-î yye Meryem'i darp ettikleri 'inde'l-istintâk usulen sabit olarak hareket-i vaki'âları dahi Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi ahkâmına muvafık olduğundan ol-vecihle cenhâ ile lüzum-u muhâkemelerine karar verildiğinden 'ibaretti.

Bunun üzerine vekil-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi talep ve esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra lede't-tetkik ol-babtaki hukuk-ı 'umûmiye şâhidleri celb-nâme ile gelmedikleri anlaşılmağa bi't-tezkir vekil-i mûmâ-ileyhin talebi ile celb-nâme ile gelmeyen şâhid veled-î Seko ve Seko veled-i Yağop haklarında ihzâr müzekkeresi tasdirine ve ma'zeret-i meşru'â beyan edemedikleri halde beherine birer çaryek lira cezâ-yı nakdi alınmasına ve maznûn-ı merkûman Haço ve 'Alo haklarında müekkat mevki müzekkeresi tastirine ve mahkemenin vakt-ı ahâra ta'likına müttefikân verilen karar ifhâm olunmuştu. Üç yüz on dört senesi reis vekili Â'zâ Süleyman ve Â'zâ vekil-i Başkâtip 'Abdulkadir ve

Â'zâ Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi-l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi ma'zeretine mebn-î bulunamadığından yerine vekaleten me'mur Mahkeme İkinci Kâtibi Ahmet Efendi hazır olduğu halde maznûn-ı merkûman elde edilemediği gibi müdde-îyye şahsiye dahi gelmediğinden vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile haklarında giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrasına ibtida'la heyetce tebeddül vuk'una mebn-î zabt-ı sabık bi'l-kıra'e münderecatı cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ihzâren vürut eden şâhid Rozne karyesinden kırk yaşında Ermeni Katolik milletinden Seko veled-i Yağop ve yirmi yaşında mahdumu Haço'nun tarafeynin bildikleri olup mani'i şehâde bir halleri olmadıklarını söylemeleri üzerine münferiden emr-i tahlifi bi'l-icra ayrı ayrı ma'lumatlarına muraca'at olundukta bunlardan Seko müdde-îyye Meryem'in ağladığını görüp sualinde Haço'nun kendisini darp ettiklerini cevaben söylediğini ve Haço'nun dahi işittiğini, gürültüye doğru gittiğinde müdde-î yye Meryem ile maznûn 'âleyhimâ dan Haço'nun münaza'â ettiklerini görüp 'Alo'nun mahal-i münaza'â da görmediğini söylemesi ile şahidân-ı merkûmân celb-nâme ile gelmedikleri esbabı sorulduktan ol-vakitte (silik) gelmiş ise de istima' olunmadıklarını söylemesi üzerine vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile şahidân-ı merkûmân mahkûm oldukları cezâyı nakdiden mu'âfiyetleri kararlaştırıldıktan sonra mutala'âsı sorulan mu'âvin vekili Ahmet Efendi maznûn 'âleyhimâdan Haço'nun müdde-îyye Meryem'i darp ettiği şâhidlerin şehâdei ile anlaşıldığından Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfiân tahdid-i cezâsını ve 'Alo'nun medhaliyyeti anlaşılmadığından bera't-i zimmetine karar verilmesini talep etmesi ile şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediği cihetle mahkemenin hîtâmı riyaset-i vekâletten ifhâm olundu.

İcab-ı bi't-tezkir müdde-îyye mezbûre Meryem'i maznûn merkûmân Haço ve 'Alo'nun darp eyledikleri muhakemat-ı cariyeye ve şuhûd-ı müteme'anın şehâde-i vaki'âlarından hasıl olan emare ve kendilerinin olunan da'vete icabet etmemeleri delaletiyle sabit olduğundan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Alo'nun bera'ti hakkında ki talebinde isabet görelemediğinden bu noktaya ait iddi'ânın redi ile merkûmân Haço ve 'Alo'nun hareketleri Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi muvafık bulunmakla metinde (cerh ve darp eger madde-i sabıkada mezkûr

olan dereceden hafif olur ise dârıp ve cârih olan kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur veyahut buna bedel bir mecrediye altından beş mecrediye altununa kadar akçe alınıp mecruh ve madruba verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur.) diye muharrer edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfişkân ve merkûmândan Haço'nun evvelce kalmış olduğu müddet-i tevkifiyeti mahsup edilmek üzere birer hafta müddetlerle hapislerine, kırk istintak ve elli 'îlâm ve kırkardan seksen suret ve tebliğ harclarının dahi merkûmandan kefil-i bi'l-mal ka'idesine tevfişkân bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere giyâben **(Sayfa:134)** ve müttefikân verilen hüküm ve karar vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

25 Şa'ban 316 ve 26 Kânûn-ı Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 100

Hısn-ı Mansûr'un Çan karyesi ahâlisinden Mamo'nun eşcarının kat'ı iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhim olan (.....) karyesinden 'Âli'yı Genco'nun oğlları Mehmet ve Ahmet ve Hüsey'nin cenhâ ile luzum-ı muhâkemelerine dair yüz yirmi dokuz numro ve 19 Teşrîn-i Evvel 1314 tarihli mustantıklık kararnâmesi ile teferru'atı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-i 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Evvel'in yirmi altıncı Cunartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celp-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme'den vekil-i Â'zâ Süleyman Efendi ile Â'zâ vekili Başkâtip 'Abdulkadir ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi'nin ma'zeretine mebn-î bulunamamasından yerine vekâleten (silik) Mahkeme İkinci Kâtibi Ahmet Efendi'nin (silik) müdde-î merkûm ile maznûn 'âleyhim mahkemeye gelmediklerinden mu'âvin-i vekili mûmâ-ileyhinin celbi ile haklarında giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtida'la ol-babtaki kararnâme cehren ve 'âlenen kıra'et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn ‘âleyhimden Mehmet kat‘ı iddiâ olunan eşcarın kendi malı olduğunu müevvelen (silik) ve diğêr Ahmet ile Hüseyin’in dahi kat‘leri şehâdetle tahakkuk eylediğinden Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz elli üçüncü maddesi hükmüne tevfiikân cenhâ ile luzum-ı muhâkemelerine karar verildiğinden ‘ibaretti. Bunun üzerine Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi kıra’et olunan kararnâmenin meâl-ı şîfâhen dahi tekrar ve esas-ı madde-î tasvir ile mahkeme-î ‘âleniyye icrâsını talep etmekle vürut eden şâhid Rozne karyesinden ve Ermeni Katolik milletinden kırk yaşında Seko veled-i Yağop tarafeynin bildiği olup mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı sorulduktan mezkûr ağaçların kat‘ olduğunu göremeyip maznûn ‘âleyhi merkûmun kat‘ı iddiâ olunan eşcarın kendi malı olduğu için kat‘ etmiş olduklarını ikrâr ettiklerini söylemesi ile tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala‘âsı sorulan Vekil-i Mu‘âvin-i mûmâ-ileyh Ahmet Efendi evrak-ı tahkikiyye meâl-ı ile şahid-i merkûm Seko’nun şehâdeti (silik) ile bu Hukuk-ı ‘Umûmiyye’te ta‘alluk eden ciheti olmayıp tarafeynin mülkiyet iddi‘âsında bulduklarından işin ‘ait olduğu mahkemeye muraca‘ât edilmesine karar ‘itâsını talep etmesi üzerine şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden mahkemenin hîtâmı riyaset-i vekâletten usulen ifhâm olundu.

Cereyan-ı (silik) mahkeme zabıtnâmesi ile bi’l-cümle evrakı da‘va nazâr-ı tetkik ve mutala‘âdan imrar edildikten sonra icabı bi’t-tezkir işin Hukuk-ı ‘Umûmiyye’ye ta‘alluk eden ciheti görülmeyip hukuk-ı âdliye ve şahsiyeden münbeis bulunmuş olduğundan ber-mucib-i talep da‘va-yı merkûmenin reddi ile tarafeynin mahkeme-î i‘adesine muraca‘atta muhtar olabilmesine ve müdde-î şahıs Mamo’nun haksız bulunduğu cihetle elli kuruş ‘ilâm harcının merkûmdan bi’t-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere müttetikân verilen hüküm ve karar mu‘âvin vekili huzuru ile bi’l-kıra’e usulen riyaset-i vekâletten ifhâm olundu.

25 Şa‘ban 316 ve 26 Kânûn-ı Evvel 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtib Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Sayfa:135 /Belge:101

Yek diğeri darp ve cerh eylemleri iddi'â olunmasından dolayı maznûn 'âleyhimâ olan Hısn-ı Mansûr'un Samsat nâhiyesi kurasından Kantara karyeli olup yirmi yaşında müte'ehhil çocuklu bulunduğu ve okuyup yazması bulunduğunu beyan eden Şeyh Turuş bin Hasan ve karye-i merkûme ahâlisinden olup kezalik yirmi yaşında renc-ber, müte'ehhil çocuklu bulunduğunu ve okuyup yazması bulunduğunu beyan eden Portı'nın oğlu Hasan bin Hallı Portı haklarındaki şikayetnâme ile Hısn-ı Mansûr Kaymakamlığından muhavvel Samsat nâhiyesi müdürlünün 16 Teşrîn-i Evvel 313 tarihli ve yirmi beş numro'lu tahriratiyle melfuf taleb-i mahkeme-î mutezamın Polis Komiserliğinden iki yüz otuz dört numro ve 19 Teşrîn-i Evvel 313 tarihli iddi'ânâmesi Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına vürüt eylemiş olmakla bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Cemazilahir'inin altıncı ve üç yüz on üç senesi Teşrîn-i Evvel'inin yirminci Pazartesi gününe tensîp olunarak teşekkül eylediği ve müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır bulunduğu halde olunan da'vet üzerine maznûn 'âleyhimâ icab edenlere celb-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Ceza Mahkemesi Hey'et-i Reisi Fazîletli Hâlil Sırrı Efendi ile Â'zâ Hasan ve Ohannis Efendilerden teşekkül eylediği müdde-î 'umûmi mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır bulunduğu halde olunan da'vet üzerine maznûn 'âleyhimâ merkûmân Hüseyin ve Şeyho mahkemeye bi'l-vürüt icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyelerine vicâhen mübaşeret ve ol-babtaki evrak-ı da'va Başkâtip 'Abdulkadir Efendi'ye cehren kira'et ettirildi.

Zikr olunan şikayetnâmenin hulâse-i münderecatı maznûn 'âleyhim Hallı Portı'nın oğlu Hüseyin ve Hüseyno'nun oğlu Şeyho ve mahdumu Mehmet ve Hacı Mirze'nin oğlu 'Âli nam şahıslar yekdiğerini darp ve cerh eylediklerinden tesbitlerini hâvi ve mezkûr tahrirat ile talep-nâmenin me'allerinde maznûn 'âleyhim merkûmundan yalnız Hallı Portı'nın oğlu Hüseyin ve Hasno'nun oğlu Şeyho yekdiğerini darp ve cerh eyledikleri mefad-ı tahrirattan anlaşıldığından usulen muhâkemelerinin icrâsı ile muhâkeme-î 'âleniyye sebebi ile esâs-ı da'vayı tasvir

eyledikten sonra maznûn ‘âleyhimâ merkûmân Şeyh Turuş bin Hasan ve Portı’nın oğlu Hasan’ın Türkçe tekellüm edememeleri hesabıyla ba‘de’t-tahlif tercüman ta‘yin kılınan Hısn-ı Mansûr Musallâ Mahâllesi’nden otuz yaşında Yusuf bin Mehmet vasıtâsı ile ledel-isticvâp Şeyho kelâma ağazla karyelerinde çift sürmekte iken Hallı Portı’nın oğlu hazır-ı bi’l-meclis nezdine gelerek bir takım makaleden sonra bıçak ile kulağından ve boğazından cerihâdar eylediğini ba‘de’l-beyân merkûm Hüseyin kendisi darp ve cerh etmediğini söylemesine karşı diğer maznûn ‘âleyh Hüseyin de bundan dört beş gün mukaddem değirmene gitmekte iken hazır-ı bi’l-meclis Şeyho ve biraderi Mehmet ve Haco’nun oğulları Mehmet ve ‘Âli ellerinde hancer ve bıçak olduğu halde esnâyı rahda uğruna çıkıp kendisini darp ve cerh eylediklerini ve merkûm Şeyho’yu kendisi darp ve cerh etmeyip Haso’nun uşakları merkûman Mehmet ve ‘Âli cerh ettiğini ol-babta inkâr-ı cürm eylemesi üzerine merkûm Şeyho’dan bu babtaki şâhidleri sorulduktan Kantara karyeli Bedir-i Mamı ve kendisinin biraderi Mehmet ile suret-i iddi‘âsını isbat edeceğini söyleyip Hukuk-i ‘Umûmiye Me’muru ‘Abdullah Efendi lede’l-istima‘ merkûm Şeyho’nun cürmü araca surette olmakla maznûn ‘âleyhim Hallo Portı’nın oğlu Hüseyin’in mevkufen mahkemesinin icrâsını ve beyân olunan şâhidân-ı merkûmân celb müzekkeresi tastirini talep etmesini müte‘akıben icab-ı lede’t-temmül mu‘âvin vekilinin mutala‘ası (....) ve nefsil-emre muvafık görülmekle merkûm Şeyho tarafından beyan edilmiş olan şâhidân-ı merkûmân Bedir bin Mamı ve Mehmed’e celb müzekkeresi tastirine ve maznûn ‘âleyh Hüseyin dahi mahkemesinin mevkufen icrâsına ve mahkemenin 27 Teşrîn-i Evvel 313 tarihine musâdif olan Pazartesi gününe ta‘likına ve merkûm Hüseyin’e tevkif müzekkeresi tastirine müttetikân hasıl olup, tefhimi icrâ kılınan karardan sonra 25 Teşrîn-i Evvel 313 tarihine musâdif olan Salı günü Hey’et-i Hakime zevat-ı sâbikadan teşekkül eylediği ve ve Komiser-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi hazır bulunduğu halde maznûn-ı merkûmânınm âdem-i vürutlarına mebn-î mahkemelrinin giyâben icrâsına mübaderetle zabt-ı sabık bi’l-kıra’e münderecatı cereyân-i mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ve lede’t-tatbik maznûn ‘âleyh-i olup, mevkuf bulunan Portı’nın oğlu Hüseyin’in kerimesi kesb-i şiddet eylemiş olduğu zabıt tarafından verilen otuz sekiz numro ve 21 Teşrîn-i Evvel 313 tarihli jurnâl üzerine merkûmun tahliyesine mahkemece de 22 Teşrîn-i Evvel tarihinde karar verilmiş ve ol-babdaki şâhid Bedir-i Mamı ile Mehmed’e çıkarılan

celb-nâmelerin mu'âmeleyi tebliğiyeleri icrâ edilmiş ise de halen vürut etmedikleri anlaşılmağa şahidân-ı merkûmân haklarında ihzâr müzekkeresi bi't-tastir cezâ-î nakdi ile mahkumiyetlerine ve Kantara karyeli Heves Hallı (.....) tarafından verilen 8 Teşrîn-i Evvel 313 tarihli şikayetnâme de esâmisi Mehmet maznûn ve Hasan Turuşoğulları Şeyh ve Mehmet ve Hacı Hamı Kadıro'nun oğulları Mehmet ve 'Âli ile evvelce **(Sayfa: 136)** isbat-ı vücut etmiş olan diğer iki maznûn ve evvelce haklarında celb-nâme verilmiş olan şâhid Mehmed-i Mihî, diğer Derviş oğlu Mustafa ve 'Ömer'in oğlu 'Abdi ve İbi Hallı, Emî oğlu Sabri ve Mehmet Mestî nam eşhas haklarında dahi yeniden celb müzekkeresi tastirine karar verilmesi Komiser-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi tarafından talep olunması üzerine lede'l-müzakere bermucib-i talep evvelce celb-nâme verilip gelmeyen iki şâhid haklarında ihzâr müzekkeresi tastiri ile ma'zeret-i makbule beyân edemedikleri surette birer çar yek lira ceza-î nakdi alınmasına ve maznûn 'âleyhim ile celb-nâme verilmiş olan şâhidlere dahi celb müzekkeresi çıkarılmasına müttefakan verilen karar ifhâm edilmişti. 26 Teşrîn-i Evvel 314 tarihinde Heyet-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu'âvin vekili de 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûmân ile maznûn 'âleyhim gelmediklerinden haklarında mahkemenin giyâben icrâsını mu'âvin vekili talebi ile kararlaştırılarak zapt-ı sabık bi'l-kıra'e münderecâtı taht-ı tasdika alındıktan sonra ihzâren vürut eden şâhid Kantara karyesinden renc-ber yetmiş yaşında Bedir-i Mamî'nin Türkçe bilemediği hesabıyla tahlifi icrâ kılınıp da tercüman vasîtâsı ile lede'l-isticvâp tarafeynin bildiği olup mani'i şehâdet bir halı olmadığı ba'de'l-beyân âdem-i ma'lumat beyân etmesi üzerine celb-nâme ile gelmediği esbabı sorulduktan olvakit celb-nâme ile gelmiş ise de istima' olunamadığını beyân eylemesine mebn-î Mu'âvin Vekili 'Abdullah Efendi talebi ile şahid-i merkûm Bedir-i Mamî'nin mahkûm olduğu cezâ-î nakdiden mu'âfiyetine ve celb ile 'itâ'at etmeyen diğer şâhid Bekir-i Derviş oğlu Mustafa ve 'Ömer oğlu 'Abdi ve İbi Hallı oğlu Sabri haklarında ihzâr müzekkeresi tastirine ve ma'zeret-i makbule beyân edemedikleri halde birer çaryek lira cezâ-î nakdi âhzına Müttefikân karar verilip ifhâm edilmiştir. 26 Kânûnısânî 314 tarihinde Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Musatafa Kâmil Efendi'nin ma'zeret-i meşru'asına mebn-î bulunamaması hesabı ile yerine vekâlet eden Â'zâ Süleyman ve Â'zâ vekili Başkâtip 'Abdulkadir ve Boğos Efendilerden

teşekkül ederek Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ye vekâlet eden Mahkeme İkinci Kâtibi Ahmet Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûm ile maznûn 'âleyhim Hacı Mehmedi'nin oğlu Mehmet ve Şeyho ve Turuş oğlu diğer Mehmet ve Hasan-ı Turuş oğlu Şeyhi'nin mahkemeye gelmediklerine mebn-î vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh in talebi ile icrâ-î mahkeme-î 'âleniyeleri icrâsına lede'l-ibtida' heteyce tebeddül vuk'una mebn-î zabt-ı sabık kıra'et olunarak cereyân-ı mahkemeye muvafık olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ihzâren vürut eden şâhid Kantara karyesinden on üç yaşında Bekir-i Derviş oğlu Musatafa ve on altı yaşında İbı Hallı oğlu Sabri'nin ve on yaşında Şeyho'nun biraderi Mehmet bin Hasan'ın tarafeynin bildikleri olup mani'i şehâde bir halleri olmadığını bi'l-beyân usulen ve münferiden emr-i tahlifleri icrâ olunduktan sora merkûm Mustafa ve Sabri âdem-i ma'lumatı beyân ve diğer şâhid Mehmet de müdde-î merkûm Mehmed-i Portı, maznûn olan kendisinin biraderi Şeyho'yu tarlada darp etmeğe geldiklerinde kendisi ihafesinden hânelerine gidip bir şey görmediğini beyân eylemeleri üzerine celb-nâme ile gelmedikleri esbabı sorulduktaki celb-nâmenin kendilerine tebliğ edilmeyip ve hem de berayı ticaret öte kecede olduklarını söylemeleri bi't-tezkir vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile mahkûm oldukları cezâ-î nakdiden mu'âfiyetlerine müttefikân verilen kararın ifhâm edilmesine, müte'akıp mutala'âsı sorulan mu'âvin vekili Ahmet Efendi maznûn 'âleyhimden Hasan Turuş oğlu Şeyho ile Hallı Portı'nın oğlu Hüseyin yekdiğerini darp ve cerh ettikleri sabit olduğundan Şeyho'nun Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş sekizinci ve Hüseyin'in yüz yetmiş dokuzuncu maddeleri mucibince tahdid-i cezâlarını, diğerlerinin dahi bera'etlerini talep eylemesi üzerine şâyân-ı tetkik diğer cihet görülmediğine mebn-î emr-i muhâkemenin hîtâm bulunduğu riyaset vekalet-i canibinden tefhim kılındı.

Cereyan-ı mahkeme-î tasvir eden bi'l-cümle evrak-ı da'va nazâr-ı tetkik ve mutala'âdan imrar edildikten sonra icab-ı bi't-tezkir maznûn 'âleyhim merkûmun Haso'nun oğlu Şeyho'yu on iki günde iltizâm püzir olacak surette ve cerh eylediği icrâ olunan muhakemattan hasıl olan madde ve evrak-ı da'va meyanında (**Sayfa:137**) mevcut bulunan tabip raporu mefadından ve olunan da'vete icabet etmeyip vadi-yi firarda bulunmaları delâlet-i ile sabit olduğundan ber-mucib-i talep Şeyho'nun Kanûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş sekizinci maddesi ahkâmına mıvafık olup metinde (Bir

kimse bir şahsı yirmi günden ziyade işten kalmasını yahut hastalanmasını mucip olacak suretle cerh yada darp eylemleri ise iki aydan iki seneye kadar haps olunur ve masarif-i cerrahiyyesi ile mecruh ve madrubun halı sıhhatında kesb edeceği ticaret ve ücretin misli kendisinden alınıp, mecruhâ ve madrubâ verilir.) diye muharrer olduğuna bina'en iki mah ve Kânûn-ı mezkûrun yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne muvafık olup metinde: (Darp ve cerh eğer madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise carih ve darip olan kimse bir haftadan bir seneye kadar hapis olunur veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp, mecruh ve madruba verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur.) diye muharrer olduğuna ve bina'en ve bu madde hükmüne tevfiikân merkûm Hüseyin'in dahi bir mah müddetle hapsine ve evvelce taht-ı tevkifte kaldıkları müddet-i mahbusiyyet ve mahkeme masrafı olan 'îlâm harclarının ki merkûmandan bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine ve kusur-ı manunların bir guna fi'il-i ve hareketi anlaşılamadığından bunların dahi bera'et-i zimmetlerin kabil-i itiraz olmak üzere giyâben ve müttefikân verilen karar 'âlenen kıra'et ettirilerek usulen ifhâm edildi.

25 Şa'ban 316 ve 26 Kânûn-ı Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Numro:102

Hısn-ı Mansûr'un Tuzuk karyesinden Vakkas'ı darp ve itâle-i lisân eylemelerinden doleyı maznûn 'âleyhim olan karye-i merkûmeli Hamık Ağa'nın (.....) ve mahdumu ve biraderi 'Abdi ve oğlu Hacı Ağaların birer mah müddetlerle giyâben mahrumiyyetlerine dair Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmından sadır olan yirmi yedi numro ve 21 Temmuz 314 tarihli 'îlâm 'âleyhine mahkûm merkûm taraflarından kazâ-i mezkûr Bidâyet Mahkemesi ceza kısmından verilen 27 Ağustos 314 tarihli itiraz istidası bi'l-mutala'â yeniden mahkem-î 'âleniyye icrâsı üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Evvel'inin yirmi dokuzuncu gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle

îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde muteriz-i merkûmun Hamik Ağa ve mahdumu ‘Âli ve ‘Abdi Ağa ve oğlu Hacı mahkemeye bi’l-vürut lede’t-tatbik mezkûr ‘îlâm giyâben 26 Ağustos 214 tarihinde merkûmâ tebliğ olunarak 27 Ağustos tarihinde itiraz istida‘larını ‘îtâ ettikleri cihetle müddet-i itiraziyye muhafazâ edildiği anlaşılmaqla yeniden mahkeme-î vicâhiye ve ‘âleniyye icrâsmâ ibtida‘la ol-babdaki ‘ilam-ı giyâbi ve itiraz istidası Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi’ye cehren kıra’et ettirildi.

Zıkr olunan ‘îlâm-ı giyâbinin hulâse-i münderecatı muteriz-i merkûmdan Hamik Ağa’nın Vakkas’ı darp ettiği sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfişkân ve oğlu ‘Âli ve ‘Abdi Ağa ve mahdumu Hacı dahi itâle-i lisânda bulunmuş olduklarından kânûn-ı mezkûrun iki yüz on dördüncü maddesi hükmüne tevfişkân dahi birer mah müddetlerle hapislerine ve iki yüz doksan kuruş masarif-i mahkemenin merkûmundan kefil-i bi’l-mal ka’idesine tevfişkân tahsiline giyâben hüküm verildiğini hakirdi. Mezkûr itiraz istidası meâl-ı da fi’il-i mezkûre cüret ettiklerine dair ‘îlâm-ı giyâbi de edile ve emarat olmadığı halde muğayir-i kânûn hükümü verilmiş olduğundan yeniden mahkeme-î vicâhiyyelerinin icrâsı ile hükm-i evvelin feshini ve bera’et-i zimmetlerine karar verilmesine hakidir.

Bunun üzerine mu’âvin vekili mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi muteriz-i merkûmunun (**Sayfa:138**) itiraz istida‘larını müddet-i kânûniyyesi zarfında ‘ita etmiş olduklarından hükm-i evvelin ke’en-lem-yekün hükmünde tutularak yeniden mahkeme-î vicâhiyyelerinin icrâsını talep etmesi üzerine muteriz-i merkûm Hamik Ağa ve mahdumu ‘Âli ve ‘Abdi Ağa ve oğlu Hacı dahi itiraz istida‘larının münderecatını tekrar etmeleri üzerine ba-celb-nâme vürut eden şâhid Kab Cami’i Mahâllesi’nden altmış yaşında Mehemet bin Hüseyin’in tarafeynin bildiği olup, mani’i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma’lumatı soruldukları muteriz-i merkûmundan Hamik Ağa muterez ‘âleyh Vakkas’a vurmak üzere bir – iki kemre etmiş ise de isabet etmediği ve diğer muteriz ‘Abdi Ağa dahi gelip Hamik Ağa’yı götürdüğü ve ‘Âli Hacı’nin dahi orada bulunmadıklarını söylemesi ile mutala‘âsı sorulan Mu’âvin Vekili ‘Abdullah Efendi muteriz-i merkûmunun fi’il-i mezkûre ictisarları usulen sabit olamadığından hükm-i evvelin

feshi ile bere'at-i zimmetlerine karar verilmesini talep etmesi üzerine mutetiz-i merkûmun dahi îfâde-i sabıklarını dahi tekrarla bera'et-i zimmetlerini istirham etmelerine mebn-î şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i muhâkemenin hîtâmı canib-i riyasetten usulen ifhâm olundu.

İcabı bi't-tezkir muteriz-i merkûmun Hamik Ağa ve mahdumu 'Âli ve 'Abdi Ağa ve oğlu Hacı haklarında itirazı yeniden vicahen icrâ kılınan mahkeme-î 'âleniyye neticesinde merkûmundan Hamik Ağa'nın müdde-î Vakkas'ı darp ettiğini ve 'Âil ve 'Abdi ve Hacı'nın dahi itâle-i lisânda buldukları usulen sabit olamadığından ber-mucib-i talep merkûmun haklarında olan yirmi yedi numro ve 21 Temmuz 314 tarihli 'îlâm-ı giyâbinin feshi ile bera'et-i zimmetlerine ve yalnız 'ilam-ı ibtidaiyyede muharrer masarif-i mahkemededen yüz altmış kuruş suret ve tebliğ harclarının muteriz-i merkûmundan kefil-i bi'l-mal ka'idesine tevfikân bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine ve kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve müttefikân verilen karar usulen Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi'nin huzuru ile bi'l-kıra'e ifhâm olundu.

27 Şa'ban 316 ve 29 Kânûn-ı Evvel 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:103

Hısn-ı Mansûr'un Hacıhâlil karyesinden Hamı Çundiya'nın keyfiyet-i darp ve cerhinden dolayı maznûn 'âleyhim olan karye-i merkûmeli 'Âli Halfan ve 'Arif ve Ebi Halfan ve mehemd-i 'Osman oğlu Ahmet ve Mehmet Kâhya ve Mamı Halefi ve Ebi İbiş'in oğlu Hasan ve Simo'nun cenhâ ile luzum-ı muhâkemelerine dair tanzîm olunan yüz kırk dört numro 24 Kânûnıevvel 314 tarihli mustantık kararnâmesi ve teferru'âtı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Sâni'nin altıncı gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Â'zâ vekili Başkâtip 'Abdulkadir Efendilerden teşekkül ederek

mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi'nin ma'zeretine mebn-î bulunamadığından yerine vekâleten me'mur Mahkeme İkinci Başkâtibi Ahmet Efendi hazır olduğu halde ve müdde-î merkûm Hamı Çundiyan'ı darp ve cerh ettikleri 'inde'l-istintâk tahakkuk edrek Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi tevîfân cenhâ ile luzım-ı muhâkemelerine karar verildiğinden 'ibarettir. Muavin Vekili 'Abdullah Efendi kararnâme mucib-i üzerine şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'vayı tasvir (**Sayfa:139**) eyledikten sonra müdde-î merkûm Hamı Çundiyan'ın suret-i iddi'âsı sorulduktan sonra maznûn 'âleyhim hazır-ı bi'l-meclis 'Âli Halfan mahdumu 'Arif kendisini darp ettiklerini ve diğerlerinin darp etmediklerini söylemesi ile maznûn 'âleyhim dahi cümleten ayrı ayrı isticvâp olunduklarında inkar-ı cürm etmeleri üzerine ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hacıhâlil karyesinden kırk yaşında Hamı Reşo bin Mamo'nun tarafeynin bildiği olup, mani'î şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan sonra maznûn 'âleyhimden 'Âli Halfı ile oğlu 'Arif'in müdei-î merkûmu darp ettiklerini görüp diğerlerini görmediğini söylemesi ile diğer şâhid karye-i merkûmeli yirmi yaşında Heso bin Heso'nun tarafeynin bildiği olup, mani'î şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan sonra ifâde-i mazbûtasını tekrar edip ifâde-i mazbûtasının münderecâtı ile 'Âli Halfan ile 'Arif müdde-î merkûmu darp etmiş olduklarını karye ahâlisinden işittiği ifâdesinden 'ibaret olup, diğer şâhid Hacı Mustafa ve Çinkaralı Musa ve Koçemli karyeli Şeyho'nun ifâde-i mazbûtaları ile evrak meyanesinde mevcut bulunan müdde-înin mu'âyesini hâvi iki kîtâ rapor kıra'et ettirilip, şâhidlerden Hacı Mustafa ifâdesi meâl-ı bir takım kesân müdde-î merkûmu darp etmiş olduklarını işittiğini beyân ve Musa'nın ifâdesi münderecâtı da berayı maslahat Hacıhâlil karyesinde iken bir takım kesânın yekdiğeri ile kavlen münaza'â ettiklerini görüp darp ve cerhten ma'lumatı olmadığını hâvi ve Şeyho'nun ifâdesi meâl-ı da kendisini saman yükler iken harmanlık mevki'inde bir gürltü olup oraya gittiğinde Hamı Çundiya'nın mecruhen yattığını görüp kimlerin darp ve cerh ettiğini bilemediğini beyân ve ifâdesi haki ve birinci rapor münderecâtı mecruh-ı merkûmun sağ omzunda ve oturağında ve göğsünde taşla darp olup, husyelerinde şiş olduğu ve şu halde de keyifsiz bulunduğundan kaç günde iltizam püzir olacağını rapor-ı sânde beyân edeceği muhtevi ve ikinci rapor münderecâtında mecruh ve madrub-ı merkûm on iki günde

iltizam püzirâ olacağını tıbben anlaşıldığı ve ziri dahi Belediye Tabip Vekili Hayder Efendi mührü ile memhur bulunmuştu.

Bunun üzerine diyecekleri maznûnlardan sorulduktan îfâde-i sabıklarını tekrar etmeleri ile tahkikâtın bundan 'ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala'âsı sorulan Mu'âvin Vekili Ahmet Efendi maznûn 'âleyhimden 'Âli Halfan ve 'Arif müddeiyi merkûmu darp ettikleri sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu hükmüne tevfişkân ta'yin-i cezâlarını ve edhâliyyetleri anlaşılmayan diğer maznûnların dahi bera'et-i zimmetlerine karar verilmesini talep etmesi üzerine son diyecekleri sorulduktan îfâde-i sabıklarını kezalik tekrar etmelerine mebn-î şâyân-ı tetkik diğer cihet görülmediğinden emr-i muhâkemenin hîtâm-ı cânib-i riyasetten tefhim kılınp, icabı bi't-tezkir maznûn 'aleyhimden 'Âli Halfan ve mahdumu 'Arif müdde-iyi merkûm Hamo'yı darp ve cerh ettikleri usulen sabit olduğundan hareket-i vakı'aları dahi ber-mucib-i talep Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesine muvafık olup metinde (Darp ve cerh eğer madde-i sabikada mezkûr olan dereceden hafif olur ise dârip ve cârih olan kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altununa kadar akçe alınıp mecruhâ ve madrubâ verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ edilir.) diye muharrer edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfişkân merkûman 'Âli Halfan ve 'Arif'in evvelce kalmış oldukları müddet-i mevkufiyyetleri müddet-i mahkûmiyetlerine mahsup edilmek üzere birer mah müddetlerle hapislerine ve medhâliyyetleri anlaşılmayan İbı Halfan ve Mehmed-i 'Osman oğlu Ahmet ve Hüseyin Kâhya oğlu Mehmet Kâhya ve Mamı Halfi ve İbı İbi'nin oğlu Hüseyin ve Sımo'nun ber-mucib-i talep bera'et-i zimmetlerine, yirmi istintak ve yirmi zabıt ve elli kuruş 'ilâm harclarının mahkumân-ı merkûmândan kefil-i bi'l-mal ka'idesine tevfişkân bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve müttefikân verilen karar ve hüküm mu'âvin vekili huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

6 Ramazân 316 ve 6 Kânûn-ı Sânî 316 bi'l-mukabele suretine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ mühür Mahkeme Reisi Mühür.

Sayfa:140/ Belge: 104

Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahâllesi'nden ve ermeni milletinden Şelleci oğlu Serkis'in ayağından bir çift yemenisinin âhzı ve (.....) cu Astor'un hânesine hucumla para talep ve itâle-i lisân eylemesi iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhi olup mevkuf bulunan Yeni Pınar Mahâllesi'nden on altı yaşında mücerret Vahhap oğlu 'Abdulgani hakkındaki luzum-ı muhâkeme-î mutezamın yüz kırk sekiz numro ve 27 Kânûn-ı Evvel 314 tarihli mustantık kararnâmesi ile evrak-ı muteferrikâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Sâninin dokuzuncu Cumartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarıldı.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûmi mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn 'âleyhi merkûm 'Abdulgani usulen tevkîfâhaneden bi'l-celp müdde-î merkûmân Serkis ve Astor dahi bi'l-vürut vicâhen mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtida'la ol-babtaki kararnâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye 'âlenen ve cehren kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyhi 'Abdulgani müdde-î merkûmândan Serkis'in yazıda bir çift yemenisini âhz ettiği ve Astor'un da hânesine bi'l-hucum itâle-i lisânla para talep ettiği 'inde'l-istintâk tahakkuk ederek hareket-i vakı'ası dahi Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz otuzuncu maddesi hükmüne muvafık olduğundan ol-vecihle cenhâ ile luzum-ı muhâkemesine karar verildiğinden 'ibarettir. Vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ettiğinden haklarında Mucazât-ı Kânûniyye'nin icrâsını talep etmeleri üzerine maznûn 'âleyhi merkûm dahi isticvâp olundukta inkâr-ı cürm ile mezkûr yemeniyi yazıda bulduğunu söylemesi ile ba-celb-nâme vürut eden şâhid on beş yaşında İmam bin Mehmed'in tarafeynin bildiği olup, mani'î şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan mesruk olup, mahkemede mevcut bulunan yemeniyi maznûn 'âleyh merkûm getirip, kendisinin yemenisi ile (.....) ettiğini söylemesi ile diğer şâhid Kab Cami'i Mahâllesi'nden

seksen yaşında ‘Abdulkadir bin Şeyh Biram’ın tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi‘l-icrâ ma‘lumatı soruldukte şâhid-i merkûm İmam kendisine furuht etmek üzere bir çift yemeni verip, müdde-î merkûm Serkis dahi gelip şikayet ettiğini ve mezkûr yemeni dahi şu halde mahkemede mevcut yemeni olduğunu söylemesine mebn-î diğer şâhid Eski Sarây Mahâllesi’nden altmış yaşında Kırkor veled-i Melken’in tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi‘l-icrâ ma‘lumatı soruldukte maznûn ‘âleyh merkûm ‘Abdulganin müdde-î Astor’un yakasından tutup, itâle-i lisânla kırk pare vermedikçe bırakmam dediğini ve sonra hânesi kapısı önüne gelerek hucum ettiğini söylemesi üzerine diğer şâhid Eski Sarây Mahâllesi’nden on yedi yaşında Ohannis’in tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi‘l-icrâ ma‘lumatı soruldukte maznûn ‘âleyh merkûmun müdde-î Astora’a itâle-i lisânla hânesine hucum ettiğini gördüğünü söylemesi ile merkûmun hakkında diyeceği maznûn-ı merkûmdan soruldukte şehâdelerini kabul etmeyeceğini söylemesi üzerine tahkikâtın bundan ‘ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala‘ası sorulan Mu‘âvin Vekil ‘Abdullah Efendi maznûn-ı merkûmun mürtekb olduğu fi‘ilin en ağır cezayı istilzam eden âhz-ı maddesi olup, fi‘il-i mezkûr dahi ‘inde’l-muhâkeme usulen tahakkuk ettiğinden Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz otuzuncu maddesi hükmüne tevfkân tahdid-i cezâsını talep etmekle son diyeceği maznûn-ı merkûmdan soruldukte ifâde-i sabikasını tekrar etmekle şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden mahkemenin hîtâm bulunduğu riyaset-i vekâletten usulen ifhâm olundu.

İcabı bi‘t-tezkir maznûn ‘âleyhi ‘Abdulgani müdde-î merkûmândan Astor’a itâle-i lisânda bulunduğunu ve Serkis’in dahi yemenisin âhz eylediği ‘inde’l-muhâkeme usulen sabit olarak hareket-i vakı‘ası dahi en ağır cezâyı istilzâm eden âhz fi‘il-i olup ber-mucib-i taleb-i Kânûn-ı Cezâi’nin iki yüz otuzuncu maddesi hükmüne muvafık bulunup madde-i mezkûre metinde **(Sayfa:141)** (işbu fasılda ta‘yin olunan sırkât maddelerinden başka âhz ve yan kesicilik gibi sırkâtlarda mütecâsir olanlar üç mahtan bir seneye kadar hapse konulur. Ve bu mekule-i eşhas zabtiyece kefâlet altına dahi alınır.) diye muharrer edüğüne bina’en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfkân merkûm ‘Abdulgani’nin bidâyet-i tevkif-i olan 14 Şa‘ban

316 ve 15 Kânûn-ı Evvel 314 tarihinden ‘itibaren üç mah müddetle hapsine ve mesruk yemeninin müdde-î Serkis’e teslimine, on zabıt ve yirmi istintâk ve elli kuruş ‘îlâm harclarının mahkum-ı merkûm ‘Abdulgani’den bi’t-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve müttefkân verilen hüküm ve karar ve metn-i Kânûn vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh huzuru ile bi’l-kıra’e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

9 Ramazân 316 ve 9 Kânûn-ı Evvel 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 105

Mu‘âmelatı icrâ ve mahkemye karşı gelmek maddesinden dolayı maznûn ‘âleyhimâ olan Hısn-ı Mansûr’un Sıratut Mahâllesi’nden renc-ber otuz yaşında müte’ehhil çocuklu mevkuf Zalip oğlu Mehmet ve gayrı mevkuf Kakurtlı karyesinden elli yaşında renc-ber müte’ehhil çocuklu ‘Ömer Kâhya bin Mehmet haklarındaki ziri reisi mahkeme ve mu‘âvin vekili ve mustantik tarafından mu‘âmeleli ve zahri merkûm Zalip oğlu Mehmed’in hakkında mevkufen mahkemesinin icrâsınâ dair mahkeme tarafından verilen kararı hâvi 2 Şubat 314 tarihli müzekkere Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi’l-mutala‘â icrâ-î muhâkeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Şubat’ın altıncı Cumartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey’et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn merkûmân Zalip oğlu Mehmet usulen tevkifhânedan bi’l-celb diğer maznûn ‘Ömer Kâhya dahi bi’l-vürut vicâhen mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına ibtida‘la ol-babtaki müzekkere Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi’ye cehren ve ‘âlenen kıra’et ettirildi.

Zıkr olunan müzekkerenin hulâse-i meâl-ı celfân mültezimi Hacı Ridvanzâde Hüseyin ile Küçük mültezimi Zalip oğlu Mehmed’in miyanelerinde işrun (.....) Celfân karyesinde müddehar zehirenin netice-i istintakta haklı çıkan taraf ve bir taraf

üzre zehir-i mezkûrenin itlaftan vikayesi zımında bi'l-furuht esnânın mahkeme veznesinde mevkûf tutulmasına mahkemeden verilen otuz beş numro ve 27 Kânûn-ı Sâni 314 tarihli iktizâsından iken ol-babtaki karar âdem-i itâ'atla merkûmândan Zalip oğlu Mehmet mezkûr zahair-i vaz' edilmiş olan Celfan karyesindeki kuyudan çıkararak Kakurtlu karyesinde 'Ömer Kâhya'nın (...) nensine merkûm 'Ömer Kâhya ile birlikte götürmüş olduklarından merkûman haklarında Mucazât-ı Kânûniyye'nin icrâsını talep ve mahkeme reisinin mu'âmesi de merkûmânın hareketleri mahkemenin kararı icrâsına muhalif olduğundan ceza kânûnunun doksan dokuzuncu maddesi zeyli ahkâmına temas eder efal-i memnuiyyeden bulunmakla merkûmân haklarında mevkufen tahkikat icrâsını ve mu'âvin vekili mutala'â ve mu'âmesi de merkûmân haklarında tahkikat-ı lazime icrâsını zımında mustantıklığa tevdi' ve mustantıklık kararı da daire-i istintaka şümulu olmadığından a'idiyet-i cihetle mahkeme-î bidâyete takdimi ve zahrındaki kararname mefadı da hükümet icrâsına karşı gelmekte huku-ı devlet ve kânûn-ı nakdi olduğundan derece-i cürm ve şiddete göre merkûm 'Ömer Kâhya'nın gayrı mevkûf ve Zalip oğlu Mehemed'in dahi mevkûfen mahkemelerinin icrâsı zımında iş bu müzekkerenin mahkeme hükmüne tevdi'ine ekseriyetle karar verildiğinden 'ibarettir.

Bunun üzerine Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i müzekkere şifâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra maznûn-ı merkûmân Zalip oğlu Mehmet isticvâp olundukta cürm-i vakı'âsını taian ikrârla kendisine mahkeme 'îlâmı verdiği için gidip mezkûr zahireyi kuyudan çıkararak 'Ömer Kâhya'ya furuht ile esmanını zimmete mukabil mal sığına verdiğini söylemesi ile diğer maznûn 'Ömer Kâhya dahi isticvâp oludıkta mezkûr hintayı parası ile satın alıp bir guna bu maddeden medhaledar olmadığını söylemesi üzerine mutala'âsı sorulan Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi münaza'â fihâ olan zahair'in eşcarı ahıra döken bir taraf verilmemesi luzumu mezkûr zahair'in müddahar bulunduğu karye heyet-i ihtiyariyyesine ba-tezkire eşarı bozulmuş (**Sayfa:142**) ve cereyân eden mahkeme neticesinde de maznûnlardan Mehmet hak kazânarak 'îlâm almış ve mezkûr zahire mühür tahtinde mahcuz kalmış bulunması ile kendisinin tekrar muraca'ât edip etmiyeceğinin dahi fark etmez edemiyeceğini nasiye-i hâlden anlaşılacakla bu

babdaki hareketi bilmezlikten ileri geldiğinden âdem-i mesuliyetine ve ‘Ömer Kâhya’nın dahi bera’et-i zimmetine karar verilmesini talep eylemesi ile şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi görülmediğinden emri muhâkemenin hîtâmı cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

Cereyan-i mahkeme-î tasvir eden bi’l-cümle evrak-ı da’va nazâr-i tetkik ve mutala’âdan geçirildikten sonra icab ı bi’t-tezkir maznûn-ı merkûmân Zalip oğlu Mehemed’in hareket-i vaki’ası ‘îlâmât-ı hukuiyyenin icrâsında mevzu’ olan usul-ı icrâiyyeye muhalif ve bu babta mahal olan hukuk mahkemesinin kararı ahkâmına muğayir olduğu gibi icrâ me’murlarının kendisine olan tenbihat ve vasayasını dahi nazâr-ı itbare almaması me’muriyet-i icrâiyyeye muhalif hareket olup, bu babtaki mu’âvin vekili ‘Abdullah Efendinin serd ve ispat ettiği mutala’âsı gayrı varit ve nesil-emre muvafık görülmediğinden reddi ile merkûm Zalip oğlu Mehmed’in hareketi kânûn-u cezânın doksan dokuzuncu maddesi zeyli hükmüne muvafık bulunup metinde (Bu vecihle sarf-ı nukud ve kuvve-i müessire edenler me’murinden değil ise bir seneden ziyade olmamak üzere kezalik hapis cezası ile mucazât’â olunur.) diye muharrer edüğüne bina’en ve zeyli mezkûr hükmüne tatbikân ve merkûm Mehmed’in bidâyet-i tevkifi olan 5 Şevval 316 ve 3 Şubat 314 tarihinden ‘itibaren iki mah müddetle hapsine ve hud behud furuht edip ikrârı tahtında olan üç yüz otuz yedi şinik hinta ve otuz şinik halt ve yüz kırk şinik şeir’in dahi merkûm Mehmet’ten bi’l-istirdad karar-ı sabık vech-i ile furuht edilmesine ve madhaliyyeti anlaşılamayan ‘Ömer Kâhya’nın da bera’et-i zimmetine kabil-i istinâf olmak üzere üç yüz on altı snesi Şevval’ının sekizinci ve üç yüz on dört senesi Şubat’ının altıncı günü vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn vekil-i mu’âvin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi huzuru ile bi’l-kıra’e cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

9 Şevval 316 ve 7 Şubat 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser katip mûhür Â’zâ Mûhür Â’zâ Mûhür Reisi Mahkeme Mûhür

Belge: 106

Hısn-ı Mansûr’un Musallâ Mahâllesi’nden Musa’nın oğlu Ebuzer’e itâle-i lisân eylemesinden dolayı yirmi dört sa’atla giyâben mahkûm olan mahalle-i

merkûme halkından Ekmekçi Necip hakkında on numro ve 17 Temmuz 314 tarhli ‘îlâmı giyâbi ve 4 Teşrîn-i Sâni 313 tarihinde merkûm Necib’e tebliğ olunarak hükmüne âdem-i kana‘atla 6 Teşrîn-i Sâni 313 tarihinde itiraz eylediğinden ol-babtaki itiraz istidası Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi’l-mutala‘â icrâ-î muhâkeme-î ‘âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Şubat’ının altıncı Cumartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme gönderilmişti.

Yevm-i mezkûrde Hey’et-i Mahkeme Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi ile Âzâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu‘âvinlik vazifesini bi’l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde muteriz Necip ve muteraz ‘âleyh Ebuzer mahkemeye bi’l-vürut lede’t-tetkik itiraz istidası müddet-i kânûniyyesi zarfında verilmiş olduğu anlaşılmaqla yeniden mahkeme-î ‘âleniyye-î vicâhiye ye ibtida‘la ol-babtaki mu‘âvinlik vazifesinin bil-vekâle îfâ eden Polis Komiserliğinin otuz dokuz numro ve 6 Teşrîn-i Evvel 314 tarihli talebin ve itiraz istidası ve ‘îlâm-ı giyâbi Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi’ye cehren kıra’et ettirildi. Mu‘âvinlik talebinin (.....) meslî itiraz istidası müddet-i kânûniyyesi zarfında verilmiş olduğundan hükm-i evvelinin ke‘en-lem-yekün hükmünde tutularak yeniden muhâkeme-î vicâhiyyenin icrâsı talebini mutezammin ve itiraz istidası mefadı da hükm-i giyâbi şâhid-i vahidin hilaf-ı vaki şehâddetine müstenid olarak hüküm verilmiş olduğundan hükm-i evvelin feshi ile bera’et-i zimmetine karar verilmesine hâvidir. Ve ‘îlâm-ı ibtidaiyyenin mefadı da maznûn ‘âleyh Necip müdde-î Ebuzer’e itâle-i lisân ettiği şâhidin şehâdei ile sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz on dördüncü maddesi hükmüne tevfiikân yirmi dört sa‘at müddetle hapsine ve doksan kuruluş masarif-i mahkemenin tahsiline kabil-i itiraz olmak üzere giyâben ve müttefikân karar verilidğinden ‘ibaret bulunmuştur.

Bunu üzerine vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ber-mucib-i talepnâme yeniden mahkeme-î vicâhiye icrâsı (**Sayfa:143**) talebi ile esâs-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra muteraz ‘âleyh Ebuzer’in iddi‘âsı sorulduklta ol-vakit muteraz ‘âleyh Necip kendisine ve kendisi de Necib’e itâle-i lisân ettiğini söylemesi ile muteraz ‘âleyh dahi itiraz istidası münderecatını tekrarla inkâr etmesi üzerine mutala‘âsı sorulan

mu'âvin vekili 'Abdullah Efendi dahi itiraz istidasının reddi ile hükm-i evvelin tasdikini talep etmesine mebn-î şâyân-ı tetkik diğer cihet dahi görülmediğinden emr-i muhâkemenin hâtâm bulunduğu cânib-i riyasetten usulen ifhâm olundu. İcabı bi't-tezkir muteriz-i merkûm Necib'in itiraz istidasındaki iddi'âsı şahid-i vahitle hüküm verilmiş olduğundan hükm-i evvelin feshi ile bera'et-i zimmetini istirham olup, ve şahid-i vahitle hüküm 'îtâsı caiz olamadığından ol-babtaki 'îlâm-ı giyâbiyyenin feshine ve mu'âvin vekilinin mutala'âsında isabet görülemediğinden reddi ile merkûm Necib'in bera'et-i zimmetine ve 'îlâm-i giyâbiyyeda muharrer olan kırk kuruluş suret ve tebliğ harcının merkûm Necib'ten bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar mu'âvin-i mûmâ-ileyh huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

8 Şevval 316 ve 6 Şubat 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 107

Polis me'muruna hakaret eylemeleri iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhim olan Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahallesi'nden kırk beş yaşında müte'ehhil çocuklu Ölçekçi Âbram ve mahâlle-i merkûmeli Nazır oğlu Boğos 'Ayâlı Hanım ve yirmi yaşında müte'ehhil çocuksuz culha mezbûrenin oğlu Osib veled-i Boğos haklarında ki luzum-ı muhâkeme-î mutezamın yüz elli altı numro ve 7 Kânûn-ı Sâni 314 tarihli mustantik kararnâmesi ve teferru'âtı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Şubat'ın altıncı Cumartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr Bidâyet Mahkeme Hey'et-i Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde maznûn 'âleyhim Âbram ve Hanım ve Osib mahkemeye bi'l-vürut vicâhen mahkeme-î 'âleniyyeleri icrâsına ibtida'la ol-babtaki kararnâme Kâtibi Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn ‘âleyhim Kiyork Efendi’ye esnâyî me’muriyetinde karşı gelerek hakaret ettikleri ‘inde’l-istintâk tahakkuk edip hareket-i vakı‘âları dahi Kânûn-ı Cezâ’nın yüz on ikinci maddesi hükmüne muvafık olduğundan ol-vecihle cenhâ ile luzum-ı muhâkemelerine karar verildiğinden ‘ibaretti. Vekil-i Mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î ‘âleniyye icrâsını talep ve esâs-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra maznûn ‘âleyhim Âbram ve Hanım ve Osib ayrı ayrı isticvab olundukta inkâr-ı cürm etmeleri üzerine ba-celb-nâme vürut eden şâhid Eski Sarây Mahâllesi’nden ve Ermeni Katolik Papazı Kiragos Efendi’nin tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı soruldukta maznûn ‘âleyhimden Âbram’ın Polis Kiyork Efendiye hîtâben -Ne için bıraderimin ‘Ayâlı’nın kolundan tutun amirin ma‘rifeti ile kılınç gibi aldırırım dediğini işittiğini söylemesi ile diğêr şâhid mahalle-i merkûmeli otuz yaşında Cet Yakub’un tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı soruldukta istintaktaki îfâde-i mazbûtasını tekrar edip, hulâse-i münderecâtında maznûn ‘âleyhimden Mezbûre Hanım kapısı önünde bir takım ayaller ile birleşip iğtişâşat vuk‘u bulacak diye yola tarafından neiriyat-ı polis üzerine Polis Kiyork Efendi dahi gelip orada bir daha tecemmüle oturmamalarını teklif ettiğinde mezbûre Hanım sem‘ ve itibar etmemesi üzerine polis-i mûmâ-ileyh dahi mezbûrenin kolundan tutup oradan def‘ettiği sırada mezbûrenin mahdumu Osib gelip ne için validemi kaldırıyorsun diyerek bırakmadığını ve polis-i mûmâ-ileyh dahi terkle hükümete gittiğini gördüğünü îfâdesinden ‘ibarettir. Diğêr şâhid mahalle-i merkûmeli on altı yaşında (mühürlü) oğlu (mühürlü) tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı soruldukta şahid-i merkûm Boğos’nu şehâdet ve îfâdesini harfiyeyen tasdik etmiş **(Sayfa: 144)** Diğêr şâhid mahalle-i merkûmeli Balaban oğlu Hallac yirmi yaşında Kassar’ın oğlu tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı soruldukta Polis Kiyork Efendi’nin hükümete doğru gittiğinde maznûn ‘âleyhimden Osib -haydi hükümete git, ne yaparsın diye polis-i mûmâ-ileyhin söylediğini işittiğini söylemesi ile vürut etmemiş olan zabtiyye Cerkes Ahmed’in îfâde-i mazbûtası bi’l-kıra’e hulâse-i meâl-ı maznûnlardan Osib taht-ı nazârette iken Polis Kiyork Efendi ile münza‘â ederek yekdiğêrine söz söylediklerini

işitmiş ise de ne dediklerini bilemediği îfâdesinden ‘ibarettir. Maznûn-ı merkûman şâhidlere karşı diyecekleri sorulduktan îfâde-i sabıkalarını tekrar etmeleri üzerine tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala‘âsı sorulan mu‘âvin vekili ‘Abdullah Efendi ile mahallede tecemmü eden kesianın dağıtılması polis me’murlarının cümleten nazâretlerinden olup, bu gibi arasif neşr edildikte men‘î ile cihet-i âdliyyeye teslimleri mutezayı kânuniyyeden olup, siyâk-ı mahkemeye nazâran Polis-i mûmâ-ileyhin îfâ-î vazife eylediği esnâda maznûnlardan Hanım’ın muhalefete karşı geldiği ve ermile Osib’in de mu‘âvenette bulunduğu şâhidlerin şehâdei ile tahakkuk eylediğinden Kânûn-ı Ceza’nın yüz on ikinci maddesi hükmüne tevfiikân tahdid-i cezalarını talep etmesi ile lede’s-suâl maznûnların başka diyecekleri olmadığı ve şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hîtâmı ifhâm olundu.

İcabı bi’t-tezkir maznûn ‘âleyhimden Hanım Polis Kiyork Efendi’ye karşı gelerek muhalefet ettiği ve ermile Osib de mu‘âvenette bulunduğu ol-babtaki istima‘ olunan Hukuk-ı ‘Umûmiye şâhidlerinin şehâdeti ile sabit olduğundan hareket-i vaki‘âları dahi ber-mucib-i talebi kânûn-ı cezâinin yüz on ikinci maddesi hükmüne muvafık olup metinde (mehâkim ve mehâbis me’murlarına ve sâir me’murin-i Devlet-i ‘Âliye’ye me’muriyetlerini icrâda iken veyahut icrâ ettikleri hükm-i me’muriyetiden dolayı bunların kadr ve namuslarına nakisa verdirecek sureti ile mu‘âmeleyi hakarete ve itâle-i lisâna ve ihâfeye cüret edenler olur ise bir haftadan altı aya kadar haps olunur diye hakaret ve itâle-i lisân ve ihafe keyfiyetleri mehâkim ve mecâlîste murafa‘ası vaktinde vuk‘u bulur ise, buna mütecasir olan kimse altı aydan bir yıla kadar haps olunur.) diye muharrer edüğüne bina’en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfiikân her üçünün hapse alınacakları günden ‘itibaren birer hafta müddetlerle hapislerine ve otuz abıt ve altmış istintak ve elli kuruş ‘îlâm harclarının kendilerinden kefil-i bi’l-mal ka‘idesine tevfiikân tahsiline ve kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i Kânûn vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh huzuru ile bi’l-kıra’e usulen ifhâm olundu.

8 Şevval 316 ve 6 Şubat 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip mûhür Â‘zâ Mûhür Â‘zâ Mûhür Reisi Mahkeme Mûhür

Belge: 108

Hısn-ı Mansûr'un Kab Cami'î Mahâllesi'nden Delek Hasan oğlu Mustafa'yı darp eylemesi iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhi olan mahâlle-i merkûmeli Keri Hacı'nin oğlu Tahir'in luzum-ı mahkemesine dair olan yüz elli numro ve 5 Kânûn-ı Sâni'nin 314 tarihli mustantik kararnâmesi ve evrak-ı muteferrikâsı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet ceza mahkemesine tevdi' olunmakla bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Şubat'ının altıncı Cumartesi gününe tensîp olunarak icab edenlere celp-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Â'zâ Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûm Mustafa ile maznûn 'âleyh Tahir'in âdem-i vürutlarına mebn-î vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile haklarında giyâben mahkeme-î icrâsına ibtida'la ol-babtaki kararnâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye kıra'et ettirildi. **(Sayfa:145)**

Zıkr olunan kararnâmenin hulâse-i münderecâtı maznûn 'âleyh Tahir müdde-î Mustafa'yı darp eylediği 'inde'l-istintâk tahakkuk edip hareketi dahi Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne muvafık olduğundan cenhâ luzum-ı muhâkemelerinden 'ibarettir. Bunun üzerine mu'âvin vekil-i 'Abullah Efendi ber-mucib-i talep şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra ba-celb-nâme vürut etmiş olan şâhid Kab Cami'î Mahâllesi'nden yetmiş yaşında Hacı Bekir oğlu Ahmed'in tarafeynin bildiği olup mani'î şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukte ol-vekit maznûn 'âleyh Tahir'in sadasını hânesi önünde istima' ettiğini ve bundan başka ma'lumatı olmadığını söylemekle diğer şâhid mahâlle-i merkûmeli Şašo'nun oğlu Hacı'nin istintaknâmedeki îfâde-i mazbûtası bi'l-kıra'e hulâse-i meâl-ı şâhid-i merkûm Ahmed'in şehâdeini tasdikten 'ibarettir.

Tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala'âsı sorulan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh maznûn 'âleyh Tahir'in istintakân vuk'u bulan ikrârı

meâl-ı ve muhbirelerin ‘ale’ d-derecât ihbaratları müdde-î merkûmun daribi merkûm Tahir olduğu tahakkuk eylediğinden Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfi kân tahdid-i cezâsını talep etmekle şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hîtâmı ifhâm olundu. İcabı bi’t-tezkir maznûn ‘âleyh Tahir müdde-î Hasan’ı darp ettiği ‘inde’ l-istintâk vuk‘u bulan ikrârı müevveli ve muhbir Ahmet ile Hacı’nın ‘ale’ d-derecât şehâdeleri ile sabit olup, hareket-i vaki‘âsı Kanûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne muvafık olup metninde (Darp ve cerh eğer madde-i sabikâda mezkûr olan dereceden hafif olur ise dârip ve cârih olan kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur veyahut buna bedel bir mecdiye altundan beş mecdiye altuna kadar akçe alınıp mecruhâ ve madrubâ verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ edilir.) diye muharrer edüğüne bina’en ve bu madde hükmüne tevfi kân merkûm Tahir’in hapse alınacağı günden ‘itibaren bir mah müddetle hapsine, yirmi istintak ve elli ‘îlâm ve kırk suret ve tebliğ harclarının dahi merkûm Tahir’den tahsiline kabil-i itiraz olmak üzere giyâben ve müttefi kân verilen hüküm ve karar ve metni kânûn vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyhin huzuru ile ‘âlenen bi’ l-kıra’e usulen cânib-î riyasetten ifhâm olundu.

9 Şevval 316 ve 6 Şubat 314 bi’ l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 109

Hısn-ı Mansûr’un Taviran karyesinden Mullâ’nın oğlu Hasan’ı darp eylemesinden dolayı maznûn ‘âleyh olan karye-i merkûmeli yirmi yaşında müte’ehhil çocuklu renc-ber İsmail bin Mustafa hakkındaki taleb-i mahkeme-î mutezamın mu‘âvinlik vekilinin otuz dört numro ve 16 Kânûn-ı Sânî 314 tarihli iddi‘ânâmesi ve şikayetnâme Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına tevzî olunmakla bi’ l-mutala‘â icrâsı mahkeme-î ‘âleniyyesi üç yüz on dört senesi Şubat’ının sekizinci gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey’et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â‘zâdan Süleyman ve Â‘zâ vekili Başkâtip ‘Abdulkadir ve Â‘zâ Boğos Efendilerden teşekkül ederek müdde-î ‘umûm mu‘âvinlik vazifesini bi’ l-vekâle ifâ

eden Polis Komiseri ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûm Hasan ve maznûn ‘âleyh İsmail mahkemeye bi’l-vürut vicâhen mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına ibtida‘la ol-babdaki iddi‘ânâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi’ye cehren kıra’et ettirildi. Hulâse-i meâl-ı maznûn ‘âleyh İsmail müdde-î merkûm Hasan’ı darp ettiği iddi‘â olduğundan tarafeynin celb-i ile ba-muhâkeme tebeyyün eylediği halde tahdid-i cezası talebinden ‘ibarettir. Vekil-i Mu‘avin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi ber-mucib-i iddi‘ânâme şîfâhen dahi icrâ-î mahkeme-î ‘âleniyye talep ve esâs-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra merkûm Hasan’ın suret-i iddi‘âsı sorulduktan sonra maznûn ‘âleyh gelip durduğu yerde iki değnek vurarak darp ettiğinden Mucazât-ı Kânûniyye’nin icrâsını da‘va etmesi üzerine maznûn ‘âleyh İsmail (**Sayfa 147**) isticvâp olunduktan inkâr-ı cürm etmesi üzerine ba- celb-nâme vürut eden şâhid karye-i merkûmeli otuz beş yaşında Mullâ Mehmet bin Hacı ‘Ömer ve otuz yaşında renc-ber İbo bin Âbo’nun tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle münferiden emr-i tahlifi bi’l-icrâ ayrı ayrı ma‘lumatı sorulduktan âdem-i ma‘lumat beyân etmeleri üzerine tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mutala‘âsı sorulan Vekil-i Mu‘avin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi fi‘ili darp usulen sabit olamadığından maznûn-ı merkûmun bera’etini talep ve lede’s-suâl başka diyecekleri olmadıkları ve şâyân-ı tetkik başka cihet dahi görülmediğinden mahkemenin hîtâm bulduğu riyaset-i vekâletten usulen ifhâm olundu.

İcabı bi’t-tezkir maznûn ‘âleyhi İsmail’in merkûm müdde-î Hasan’ı darp ettiği ‘inde’l-muhâkeme usulen sabit olamadığından ber-mucib-i talep maznûn ‘âleyh merkûm İsmail’in bera’et-i zimmetine ve esas-ı da‘va şikayetnâme müstenid olup müdde-î merkûm Hasan’ın haksızlığı ciheti ile elli kuruş ‘îlam harcının müdde-î merkûm Hasan’dan bi’t-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar vekil-i mu‘avin-i mûmâ-ileyh huzuru ile bi’l-kıra’e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

3 Şevval 316 ve 8 Şubat 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 110

Hısn-ı Mansûr'un Çiçek karyesinden Haso Usı'yı darp eylemeleri iddi'âsından dolayı Orgüç karyesinden 'Âli Genco'nun Beko ve Mamı Şarı'nın oğlu Mehemet ve Haso Elbestı nam eşhasın cenhâ ile luzum-ı muhâkemelerine dair tanzîm olunan yüz kırk dokuz numro ve 27 Kânûn-ı Evvel 314 tarihli mustantık kararnâmesi ve teferru'atı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Teşrîn-i Evvel'inin on ikinci gününe tensîp olunmuştur.

Yevm-i mezkûrde Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkeme Hey'et-i Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûm ile maznûn 'âleyhim Beko ve Mehmet ve Haso'nun âdem-i vürutlarına mebn-î vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile haklarında giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtida'la ol-babtaki mustantık kararnâmesi Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyhim Beko ve Mehmet ve Haso müdde-î Haso Usı'yı darp ile yüzünden çırnakla cerh ettikleri istintakân tahakkuk ederek Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfkân luzum-u muhâkemelerine karar verildiğinden 'ibarettir. Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra ba-celb-nâme vürut eden şâhid Şahin, Küçük karyesinden otuz yaşında 'Âli Berazı'nın tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukta müdde-î merkûm Haso Usı maznûn 'âleyhimden 'Âli Genco'nun oğlu Beko ile zabtiyye üzerine münaza'â ederek yekdiğerine saldırdıklarını müdde-î merkûmun yüzünde çırnak yarası olduğunu görüp, diğerk maznûn Mehmet ile Haso'nun bir şey etmediklerinin söyledi. Bi't-tezkir vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile celb-nâmeye 'itâ'at etmeyen şâhid Hamo'yı ve Hallı Peyuamı ve Ebuzer'ı Mehemed'i Aşutı'yı ve 'Âli İbi Mehmet ve Hallı Sımı haklarında ihzâr müzekkeresi tastirine (**Sayfa:148**) ve ma'zeret-i meşru'a beyân edemedikleri halde beherine birer

çaryek lira-yı ‘osmani ceza-yı nakdi almasına müttetikân verilen karar ifhâm edilmiştir. 10 Şubat 314 tarihine musâdif Çarşamba günü heyet-i mahkeme zevat-i sâbikadan mürekkep olarak bi’l-ictima‘ mu‘âvin vekili Komiser ‘Abdullah Efendi’nin ma‘zeretine mebn-î yerine vekâleten me’mur Mahkeme İkinci Kâtibi Ahmet Efendi hazır olduğu halde müdde-î merkûm Haso Usı mahkemeye bi’l-vürut maznûn ‘âleyhim gelmediklerinden vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyhin talebi ile kema-fis’sabık mahkeme-î ‘âleniyye icrâsınâ ibtida‘la müdde-î merkûmdan iddi‘âsı soruldukta maznûnlar kendisini darp ettiklerini iddi‘â etmesi üzerine vürut eden şâhid Çiçek karyesiden otuz beş yaşında Hamo bin ‘Âli’nin tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle usulsen emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı soruldukta müdde-î merkûmla maznûn ‘âleyhimden Beko münaza‘â ederek yekdiğerlerine sarılıp, müdde-î merkûmun yüzünden çırnakla cerh ettiğini görüp, diğerk maznûn Mehmet ve Hesso’nun bir şey yapmadıklarını söylemesi üzerine diğerk şâhid karye-i merkûmeli otuz beş yaşında Hâلیل Peyami ve on beş yaşında Ebuzer Mehmet Aşuti ve on beş yaşında ‘Âli bin Âbo ve yirmi yaşında Hâلیل bin Hâلیل’in tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadıklarını söylemekleri ile münferiden emr-i tahlifleri bi’l-icrâ ayrı ayrı ma‘lumatları soruldukta şahid-i merkûm Hamo’nun şehâdeini harfiyen tasdik etmeleri üzerine tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala‘âsı sorulan Vekil-i Mu‘âvini mûmâ-ileyh Ahmet Efendi maznûn ‘âleyhimden Beko’nun müdde-îyi merkûmu darp ve yüzünden çırnakla cerh etmiş olduğu şehâdele sabit olduğundan Kânûn-u Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfikân tahdid-i cezâlarını talep ve madhaliyyetleri anlaşılamayan Mehmet ile Hesso’nun bera’etlerini talep etmesi üzerine şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hîtâmı ifhâm olundu.

İcabi bi’t-tezkir maznûn ‘âleyhimden ‘Âli Genco’nun oğlu Beko’nun müdde-î merkûm Haso Usı’yı darp ve yüzünden çırnakla cerh ettiği ‘inde’l-muhâkeme şâhidlerin şehâdeti ile sabit olup ve hakareket-i vaki‘âsı dahi kânûn-ı cezânı yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne muvafık olup metinde (Cerh ve darp eger madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise dârip ve cârih olan kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur veyahut buna bedel bir mecdiye altından beş

mecidiye altununa kadar akçe alınıp mecruh ve madruba verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icra olunur.) diye muharrer edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfişkân merkûm Beko'nuun haps olunacağı günden 'itibaren bir hafta müddetle hapsine ve medhaliyyetleri anlaşılmayan Mamı Şaşı oğlu Mehemet ve Hes0 Elbasit'in bera'et-i zimmetlerine ve şuhûd-i merkûmun ihzâr müzekkeresi sorulduğundan evvel kendilerinden gelmiş olduklarından mahkûm oldukları cezâ-î nakdiden mu'âfiyetlerine ve yirmi istintak ve elli 'îlâm ve kırk suret ve tebliğ harclarının mahkûm 'âleyh Beko'dan bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere giyâben ve mütteffikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

12 Şevval 316 ve 10 Şubat 3143 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 111

Hısn-ı Mansûr'un Yeni Pınar Mahâllesi'nden Berber 'Âli'nin validesi Ayşe'yi darp etmesi iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhâ olan mahalleyi merkûmeli Usı Ello'nun zevcesi Uzun Elif'in cenhâ ile lüzum-ı muhakemlerine dair olan yüz altmış numro ve 11 Şubat 314 tarihli mustantık kararnâmesi ve teferru'âtı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesine verilmekle bi'l-mutala mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Şubat'ının on altıncı Salı gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarılmıştır. **(Sayfa:149)**

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ve Â'zâ vekili 'Abdulkadir Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle îfâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-îyye Ayşe ve Fatma mahkmeye bi'l-vürut ve maznûn 'âleyhâ Elif'in âdem-i vüruduna mebn-î vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh in talebi ile hakkında giyâben muhâkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtida'la ol-babdaki kararnâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kira'et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn ‘âleyhâ Elif’e müdde-îyye Ayşe Fatma’yi darpla başından cerh ettiği ‘inde’l-istintâk tahakkuk eylediğinden Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfiikân luzum-ı muhâkemelerine karar verildiğinden ‘ibarettir. Vekil-i Mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î ‘âleniyye icrâsını talep ve esâs-ı da‘vayı tasvir eyledikten sonra müdde-îyye mezbûre Ayşe Fatma’nin suret-i iddi‘âsı sorulduktan sonra maznûn mezbûre Elife’nin kendisin darp ve başından cerh ettiğini istima‘ ettiğinden hakkında Mucazât Kânûnu’n icrâsını da‘va etmesi ile baceb-nâme vürüt eden şâhid Hısn-ı Mansûr’un Yeni Pınar Mahâllesi’nden on sekiz yaşında İlik ‘Âli oğlu Refik’in tarafeynin ile tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı sorulduktan kendisi gözü ile görmeyip maznûn Elife müdde-îyye Ayşe Fatma’ yı darp ve cerh ettiği istima etmiş olduğunu söyledi. Vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh talebi ile vürüt etmemiş olan şâhid Yeni Pınar Mahâllesi’nden Miho ile ‘Abdurrahman’ın istintakındaki îfâde-i mazbûtaları kıra’et ettirilip merkûmândan Miho’nın îfâdesi münderecâtı kendisi yoldan hânesine taraf gittiği sırada Ayşe ve Fatma yolda olup, maznûn uzun Elif’e gelip itâle-i lisânla yerden bir taş alıp müdde-îyye mezbûrenin başına vurup mecruh ettiğini ve müdde-îyye mezbûrenin başından kan aktığını gözü ile görmüş olduğunu îfâdesi havidir. Ve mahdumu ‘Abdurrahman’ın îfâdesi meâl-ı da pederi ‘Abdurrahman’ın şehâde-i îfâdesine harfiyen tasdikından ‘ibaret bulunmuştur.

Tahkikatın bundan ‘ibaret olduğu beyân olunduktan sonra mutala‘âsı sorulan vakil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi maznûn ‘âleyhâ Elife müdde-îyye Ayşe Fatma’yı darp ve cerh ettiği istima‘ kılınan şâhidlerin şehâdei ve îfâdeleri kıra’et olunan muhbirlerin ihbaratı ile tahakkuk eylediğinden Kânûn-ı Cezâ’nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne tevfiikân tahdid-i cezâsını talep etmesi üzerine şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hîtâmı ifhâm olundu.

İcabı bi’t-tezkir maznûn ‘âleyhâ gaib ‘ani’l-meclis Elife müdde-îyye mezbûre Ayşe Fatma’yı darpla başından cerh ettiği ‘inde’l-muhâkeme istima‘ kılınan şâhid Refik ile îfâdeleri kıra’et olunan muhbir Miço ve ‘Abdurrahman’ın şehâdeleri ile

sabit olup, hareket-i vaki'âları dahi ber-mucib-i talep Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi hükmüne muvafık bulunup metinde (Cerh ve darp eğer madde-i sabıkada mezkûr olan dereceden hafif olur ise cârih ve dârip olan kimse bir haftadan bir seneye kadar hapis olunur veyahut buna bedel bir mecrediye altundan beş mecrediye altununa kadar akçe alınıp, mecruh ve madrubâ verilir veyahut bu suretlerin ikisi birden icrâ olunur.) diye muharrer edüğüne bina'en madde-i mezkûre hükmüne tevfişkân ve mezbûre Elife'nin hapse alınacağı günden 'itibaren on beş gün müddetle hapsine, yirmi istintak ve kırk suret ve tebliğ ve elli kuruş 'îlâm harclarının mezbûreden bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere giyâben ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânûn vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

18 Şevval 316 ve 16 Şubat 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 112

Hısn-ı Mansûr'un Eski Sarây Mahâllesi'nden ve Süryani milletinden Hıdır veled-i Osib ve Murat veled-i Cırço fi'ili şeni icrâsına te'addi ve Polis Kiyork Efendi'ye teşhir-i silah eylemeleri iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhimâ olup, Sıratut Mahâllesi'nden yirmi yaşında mücerret culha İbana nam-ı diğeri İbrahim bin Hacı Hüseyin ve gayrı mevkuf Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden on sekiz yaşında 'Abdulgani bin (.....) bin İbrahim'in cenhâ ile luzum-ı muhâkemelerine dair olan yüz elli beş numro ve 6 Kânûn-ı Sâni tarihli mustantık kararnâmesi ve teferru'âtı **(Sayfa:150)** Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î mahkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Şubat'ının on altıncı Salı gününe tensâp olunarak icab edenlere celp-nâme çıkarılmıştı.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Â'zâ vekili Başkâtip 'Abdulkadir Efendilerden teşekkül ederek müdde-î 'umûm mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-î Hıdır ve Murat ve Polis Kiyork Efendi mahkemeye bi'l-vürut maznûn 'âleyhimâdan mevkuf İbana namı diğeri İbrahim

usulen tevkifhaneden bi'l-celb ve maznûn 'âleyh 'Abdulgani dahi gelerek vicahen mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtida'la ol-babtaki mustantik kararnâmesi Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zıkr olunan karanâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyhimâdan İbana nam-ı diğeri İbrahim müdde-î merkûmundan Safer ile Murad'a fi'il-i şen'i icrasına te'addi ve Polis Kiyork Efendi'ye ihâfe kasdı ile teşhir-i silah ettiği ve 'Abdulgani dahi merkûmân Safer ve Murat'a fi'il-i şen'i icrasına te'addi ettiği 'inde'l-istintâk tahakkuk eylediğinden merumandan İbana'nın hareketi Kânûn-ı Cezâ'nın yüz yetmiş dokuzuncu maddesi ilavesince ve 'Abdulgani dahi Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz ikinci maddesi zeyli ahkâmına muvafık cenha nev'inden bulunmakla ol-vecihle cenhâ ile luzum-ı muhâkemelerine karar verildiğinden 'ibarettir.

Bunu üzerine mu'âvin vekili 'Abdullah Efendi kararnâme meâl-ının şîfâhen dahi tekrar ve muhâkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra müdde-îlerden Safer'in sureti iddi'âsı sorulduktan maznûn-ı merkûmân geceleyin hânesine gelerek küllisi - gidelim raki içelim diyerek kendisini götürmeye ısrarla başından yazmasını alıp, yırtıklarını ve ertesi günü ikindi vakti ve İbisi Gir'e giderken esnâyı rahta maznûn-ı merkûmândan İbana takip ile hânesi içerisine kadar geldiğini ve Murat dahi iddi'âsında gündüzün hemşiresi Gir'e giderken merkûmandan İbana nezdine gelip, beraber gezmeye gidilmesini teklif ettiğinde kendisinin âdem-i kabulü üzerine darbe ve fi'il-i şen'i icrâsına (silik) işlere teşebbüs ettiği sırada Polis Kiyork Efendi gelip kurtardığını ve Polis Kiyork Efendi dahi iddi'âsına maznûn merkûmandan İbana kendisine teşhir-i silah ettiğini da'va ve iddi'â etmeleri üzerine maznûn-ı merkûmân İbana ve 'Abdulgani ayrı ayrı isticvâp olunduklarında inkâr-ı cürm etmeleri ile ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr kazâsı Eski Sarây Mahâllesi'nden elli yaşında Hano veled-i Manok'un tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle usulsen emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan maznûn-ı merkûman sarhoş oldukları halde gelip kendilerinin Şukuro'nun hânesine götürmelerini söylemeleri ile kendisi dahi merkûmânı oraya götürdüğünü ve bundan ma'lumatı olmadığını söyleyip, diğer şâhid mahalle-i merkûmeli elli yaşında ve Na'lbend Mano veled-i Mano'nun

tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle usulsen emr-i tahlifi bi‘l-icrâ ma‘lumatı sorulduktaki dışarıda bir gürültü istima‘ etmiş ise de ne olduğunu bilemediğini söylemesi ile diğer şâhid mahalle-i merkûmeli yirmi beş yaşında Abacı Artin veled-i Serkis’in tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâde bir halı olmadığını söylemekle usulsen emr-i tahlifi bi‘l-icrâ ma‘lumatı sorulduktaki maznûn-ı merkûmândan İbana’nın serhoş olarak bıraderi Serlis’in hânesine gelip müdde-îlerden Safer’in çağırılmasını kendisine teklif etmiş ise de kendisi sem‘i ve itibar etmeyerek savuşup gittiğini ve başka guna ma‘lumatı olmadığını söylemesi üzerine diğer şâhid mahalle-i merkûmeli kırk yaşında Terzi Osip veled-i Hono’nun tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle usulsen emr-i tahlifi bi‘l-icrâ ma‘lumatı sorulduktaki gündüzün sa‘at on raddelerinde kiliseye giderken Polis Kiyork Efendi İbana’yı götürmek istiyordu. Ol dahi gitmeyip Polis-i mûmâ-ileyhin kılıncına el atarak çekmek istediğini ve polis-i mûmâ-ileyh merkûmân hîtâben savuş defol demesi üzerine merkûm İbana iki mah evvelce haps oldum şimdi de bir sene daha haps olurum dediğini işitmiş olduğunu söylemesi ile istintâk nâmedeki îfâdesi bi‘l-kıra’e hulâse-i meâl-ı Polis Kiyork Efendi müdde-îlerden Murad’ı İbana’nın elinden tahlis edeceklerde, merkûm İbana Polis-i mûmâ-ileyh in kılıncını belinden çekerek elinden cürm etmiş olduğunu hâvi bulunması ile îfâdesindeki cihet-i mübayenet cânib-i riyasetten şâhid-i merkûm Osib’ten sorulduktaki evvelki îfâdesi doğru olduğunu söylemesi üzerine diğer şâhid mahalle-i merkûmeli yirmi yaşında Tıro’nun oğlu Barso’nun tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle usulsen emr-i tahlifi bi‘l-icrâ ma‘lumatı sorulduktaki maznûn-ı merkûmandan İbana’nın müdde-î Murad’ı (mühürlü) ve Kiyork Efendi men‘ ettiği sırada polis-i mûmâ-ileyh in kılıncını çektiğini gördüğünü söylemesi ile diğer şâhid mahalle-i merkûmeli yirmi yaşında Circo’nun (**Sayfa:51**) oğlu Manuk’un tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemesi ile emr-i tahlifi bi‘l-icrâ ma‘lumatı sorulduktaki şâhid-i merkûm Barsum’un şehâdeini harfiyen tasdik etmesi üzerine diğer şâhide mahalle-i merkûmeli Behesneli Şerli’nin kızı kırk yaşında Yamok’un tarafeynin bildiği olup, mani‘i şehâdet bir halı olmadığını söylemesi ile emr-i tahlifi bi‘l-icrâ ma‘lumatı sorulduktaki istintâk nâmedeki îfâde-i mazbûtasını tekrar edip, münderecâtı bir gece komşusu Sımı oğlu Barsum’un hânesinde otururlarken maznûn merkûm İbana ve ‘Abdulgani oraya gelip Safer’i

sorduklarını ve Safer dahi orada hazır bulunmakla kendileri ile birlikte gitmesini teklif etmeleri üzerine Safer dahi kabul etmeyip biraz oturduklarında savuşup gittiklerini îfâdesinden 'ibaret bulunup, diğer mahalle-i merkûmeli yirmi beş yaşında şahide-i mezbûre Yamuk'un oğlu Bedo'nun tarafeynin bildiği olup, mani'î şehâdet bir halı olmadığını söylemesi ile emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukte mezbûre validesi Yamuk'un şehâdetini harfiyen tasdik etmesi ile diğer şâhid mahalle-i merkûmeli yirmi yaşında Şemun oğlu Trus'un tarafeynin bildiği olup, mani'î şehâdet bir halı olmadığını söylemesi ile emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukte maznûn 'âleyhimâdan İbana Polis Kiyork Efendi'nin Çulcu Çekup Polis-i mûmâ-ileyh in dahi elinden almak istediğinde elini kaldırdığını gördüğünü söylemesi üzerine diğer şâhid mahalle-i merkûmeli yirmi beş yaşında Abacı Çerço'nun oğlu Münafir'in tarafeynin bildiği olup, mani'î şehâdet bir halı olmadığını söylemesi ile emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukte kendisi ile müdde-î Safer Barso'nun hânesinde otururlar iken maznûn-ı merkûman İbana ve 'Abdulgani gelerek Safer'e kendileri ile gitmelerini teklif edip, merkûm Safer dahi gitmediği cihetle savuşup gittiklerini söylemesi üzerine diğer mahalle-i merkûmeli Barsom veled-i Ohannis'in tarafeynin bildiği olup, mani'î şehâdet bir halı olmadığını söylemesi ile emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı soruldukte bir gece hânelerinde müdde-î Safer ile birlikte otururlar iken maznûn-ı merkûman gelip, Safer'in kendisi ile gitmesini teklif edip, ol dahi gitmediğinden savuşup gittiklerini söylemesi üzerine şâhidler hakkında diyecekleri maznûn-ı merkûmândan soruldukte merkûmândan İbana Polis Kiyork Efendi hakkındaki vermiş olduğu evrak meyanında mevcut istidası münderecatı tekrar ve 'Abdulgani dahi şâhidlerin müdde-î lere akraba ve komşu olduklarından şehâdelerini kabul etmiyeceğini söylemesi ile tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mutala'âsı sorulan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi işte katl kasdı ile teşhr-i silah olduğundan maddenin cinayet olmak ciheti ile evrakın cinayet mahkemesine tevdi'ini talep etmesi üzerine şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hîtâmı ifhâm olundu.

Muhâkemeyi tasvir eden bi'l-cümle evrak nazâr-i tetkik ve mutala'âdan geçirildikten sonra icab ı müzakere olunduktan cereyân eden mahkeme neticesi ile istima' kılınan muhbirlerin 'ale'd-derecât şehâdelerinden anlaşıldığına göre maznûn-ı

merkûmân İbana ve ‘Abdulgani müdde-î Safer ve Murad’ın ırzına tasallut ettikleri sabit olamadığı gibi böylesi kasaba derununda ve sokak ortasında cema‘at-ı kesire muvacehesinde cürmün vuku‘unu iddi‘â eylemeleri Hasan’ın tekzibi ile maksut görülmeyip, ancak her ne esbaba mebn-î ise bir tasannu‘dan ‘ibaret bulunduğu anlaşıldığından cinayet hakkındaki Mu‘âvin Efendi Vekilinin mutala‘ası dahi muvafık görülmediğinden reddine ve İbana’nın Polis Kiyork Efendi’ye teşhir-i silah etmek maddesinde muhbir Heno’nun oğlu Osib’in îfâdesine olan kılıncın tamamen çıkmasını ve ba‘dehu tamamen çıkmasını söylemesi ve diğer muhbirlerin de yekdiğerine mübayin ve muzdarip bir halde îfâdede bulunmaları ve zaten kılınc-ı mezkûru da Polis Kiyork Efendi’ye teşhir-i silah ettiğini merkûm İbana ba-istida iddi‘âda bulunmasını ve merkûm İbana dahi diğer bir silahla müsella bulunması emarelerinden ve Polis Kiyork Efendi’nin elinde cerihâ olduğuna dair rapor getirilmemesinden hasil olan vicdan-i muhâkeme-î teşhir-i silah maddesinde ve mahkeme-î ikna eder derecede olmayıp ancak Zabtiyye sergirde Lemuy hakkında serhoşluk halinde hakerete cüret eder derecede kaldığından teşhir-i silah ve cerh ve fi‘il-i şeni‘a ta‘addi maddelerinden bera‘etleri ile merkûmândan İbana’nın hareket-i Kânûn-ı Cezâ’nın yüz on üçüncü (**Sayfa:152**) maddesi hükmüne muvafık olup metinde (‘Asker neferiyenin ve hükümet tarafından ‘ale’l-‘itlak zabıtâya ve idareye me’mur olanların me’muriyetleri sırada veyahut icrâ ettikleri hükm-i me’muriyetten dolayı kadr ve namuslarına nakisa verecek suretle haklarında mu‘âmeleyi hakarete ve itâle-i lisâna ve ihafeye cüret edenler olur ise bir haftadan bir aya kadar haps olunur. Ve eğer bu misilli hakaret ve ihafenin icrâsında teşhir-i silah eden olur ise her halde altı aydan iki seneye kadar haps olunur.) diye muharrer edüğüne bina’en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfikân merkûmandan İbana’nın bidâyet-i tevkifi olan 28 Şubat 316 ve 29 Kânûn-ı Evvel 314 tarihinden ‘itibaren birer mah müddetle hapsine ve müddet-i mezkûreyi dahi ikmâl etmiş bulunmakla sebep-i ahârla mevkûf değil ise derhal tahliye-i sebiline ve ‘Abdulgani’nin hareketi dahi Kânûn-ı Cezâ’nın iki yüz elli sekizinci maddesi hükmüne muvafık bulunup, metinde (Bil-ihtiyar bir adamın üzerine veyahut hânesine veya ebniye-i sairesine ve havlusuna ve bahçesine taş ve sair ecsâm-i habise veya pislik atanlar ve hakk-ı duhûlu olmayan mahalle girenler ve hakk-ı mururu olmayan yerden murur edenler kezalik elli beşlikten on beşliğe kadar cezayı nakdi âhz olunduktan başka yirmi dört sa‘atten beş güne dek

haps dahi olunur.) diye muharrer edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfişkân merkûm 'Abdulgani'nin hapse alınacağı günden 'itibaren beş gün müddetle hapsine ve altı beşlik cezayı nakdi âhzına ve ma'ada isnadat'tan bera'etle ve kırk istintak ve yirmi zabıt ve elli kuruş 'ilâm harclarının merkûmandan mütesaviyen tahsiline ve merkûmandan İbana hakkında kabil-i istinâf ve 'Abdulgani hakkında kabil-i temyiz olmak üzere ve üç yüz on altı senesi Şevval'ın on sekizinci ve üç yüz on dört senesi Şubat'ın on altıncı gününde vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i Kânûn Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi huzur-ı ile usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

19 Şevval 316 ve 17 Şubat 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 113

Hısn-ı Mansûr'un Bebek karyesinden Seyd-i Hesso'nun hânesini tahrip eylesmesinden dolayı maznûn 'âleyhi olan karye-i merkûmeli Mullâ Mehmed'in luzum-ı muhâkemesine dair olan yüz kırk üç numro ve 25 Kânun-ı Evvel 314 tarihli müstantık kararnâmesi ve teferru'âtı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â icrâ-î muhâkeme-î 'âleniyyeleri üç yüz on dört senesi Şubat'ın yirmi üçüncü Salı gününe tensîp olunarak icab edenlere celb-nâme çıkarıldı.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Sileyman ve Â'zâ Vekili Mahkeme Baş Kâtibi 'Abdulkadir Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde müdde-îyi merkûm Seyd-i Hesso mahkemeye bi'l-vürut maznûn 'âleyh Mullâ Mehmed'in âdem-i vürudunâ mebn-î vekili mu'âvini mûmâ-ileyhin talebi ile hakkında ve giyâben mahkeme-î 'âleniyye icrâsına ibtida'la ol- baktaki kararnâme Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi'ye cehren kıra'et ettirildi.

Zikr olunan kararnâmenin hulâse-i meâl-ı maznûn 'âleyh Mullâ Mehmet müdde-î Seyd-i Hesso'nun hânesini tahrip ettiği tahakkuk eylediğinden Kânun-ı

Cezâ'nın iki yüz kırk dokuzuncu maddesi hükmüne tevfiân cenhâ ile luzum-ı muhâkemesine karar verildiğinden 'ibarettir. Vekil-i Mu'âvini mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi ber-mucib-i kararnâme şîfâhen dahi mahkeme-î 'âleniyye icrâsını talep ve esas-ı da'vayı tasvir eyledikten sonra müdde-î merkûm Seydi'nin suret-i iddi'âsı sorulduktan kendisi bundan beş sene mukaddem askere gidip, geçen sene 'avdetinde hânesinin Mullâ Mehmet tarafından tahrip olunarak ağaçlarını kestirmiş olduğundan hakkında Mucazat-i Kânûniyye'nin icrâsını talep etmesi üzerine ba-celb-nâme vürut eden şâhid Hısn-ı Mansûr'un Bebek karyesinden kırk yaşında Âbı Ahmed'in tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâdet bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan maznûn 'âleyh Mullâ Mehemt müdde-î merkûma hitâben - hânede olan ağaçlardan bir hezani pederinde olan alacağına mukabil götürmüş olduğunu söylediğini işittiğini ifâde etmesi üzerine diğer şâhid karye-i merkûmeli otuz yaşında Hamı Mehmed'i Ahmed'in tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan şahid-i merkûmûn şehâdeini harfiyen tasdik etmesi ile tahkikâtın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mutala'âsı sorulan vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh (Sayfa:153) maznûn 'âleyh merkûmun fi'il-i mezkûre ictisarı usulen sabit olamadığından bera't-i zimmetine karar verilmesini talep ve müdde-î merkûmun dahi başka diyeceği olmadığını ve şâyânı tetkik diğer cihet dahi görülmediğinden emr-i muhâkemenin hitâmı cânib-i riyasetten usulen ifhâm olundu.

İcabı bi't-tezkir maznûn 'âleyh gaib 'ani'l-meclis Mullâ Mehmet muğayir olarak Hükümet-i 'Âliyye'ye muraca'ât etmeksizin alacağına mukabil müdde-î merkûm Seydi Hesso'nun hânesinin ağaçlarını götürmüş olduğu 'inde'l-muhâkeme istima' kılınan şâhidlerin şehâdei ile sabit olduğundan bu babdaki mu'âvin vekilinin bera't hakkındaki matlubunun reddi ile hareket-i vaki'ası Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz elli dördüncü maddesi hükmüne muvafık olup metinde (Hancı ve lokantacılar geceleri fener yakmış kendisine cânib-i zabtiyyeden tenbih olduğu halde ihmâl eden ve sühulet-i murur ve ubur-ı nasa tokunacak şeyleri bila zaruret yollara vaz' ve terk eyleyen ve bu misilli şeylere hasbel-icap sokak ve meydanlara vaz' olduğunu veyahut memerr'i nas olan mahallerde su yolu ve lağam kazılmakta geceleri açık kaldığı halde gelip geçenlere bir guna sakatlık olmamak için yığılmış eşya ve

kazılmış mahal üzerine bir kandil ve fener vaz' etmeyen kimseler ve turuk nizamata ve muşrif-i harap olan ebniyeyi ta'mir veya etmek üzere tarafı hükümetten sadır olan tenbihata muğayir hareket ve sokağa süpürüntü ve sair ta'afunatı mucib şeyler ilkâ edenler ve kayıtsızlık ile bir kimsenin üzerine süpürüntü veya pislik dökenler ve sukutu ile yoldan geçenler ve zarar verebilecek şeyleri sokağa atanlar ve gerek nizamât-ı mülkiye ve gerek Belediye tarafından neşr olunan nizamata tevfiik hareket etmeyenler birer beyaz beşlikten beş beyaz beşliğe kadar cezâyı nakdi âhz ile mücazât olunur.) diye muharrer edüğüne bina'en ve madde-i mezkûre hükmüne tevfiikân merkûm Mullâ Mehmet'ten hazine-i devlete ait olmak üzere beş beyaz beşlik cezayı nakdi alınmasına, yirmi istintak ve yirmi 'îlâm ve kırk kuruluş suret ve tebliğ harclarının kendisinden bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i itiraz olmak üzere vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar ve metn-i kânun vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

25 Şevvel 316 ve 23 Şubat 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge:114

Mahkeme Mübaşiri Hasan Efendi'ye hakaret eylesinden dolayı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmının on dokuz numro ve 7 Temmuz 314 tarihli 'îlâm-ı giyâbi ile mahkûm olan Hısn-ı Mansur'un Turuş karyesinden Bekir oğlu Şeyho tarafından 'îlam-ı mezkûr 'âleyhine verilen itiraz i'tidası ve yeniden mahkeme-î vicahiye talebini mutezamın mu'âvin vekilinin on altı numro ve 27 Temmuz 314 tarihli tkriri Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â yeniden mahkeme-î vicâhiye-î üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Evvel'inin yirmi birinci gününe tensîp olunarak icap edenlere celb-nâme çıkarılmıştır.

Yevm-i mezkûrde Hey'et-i Mahkeme Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek mu'âvinlik vazifesini bi'l-vekâle ifâ eden Polis Komiseri 'Abdullah Efendi hazır olduğu halde muteriz Bekir

oğlu Şeyho ile muteraz ‘âleyh Hasan Efendi mahkemeye bi’l-vürut ol-babtaki ‘îlâm-ı giyâbi muteriz-i merkûm Şeyho’ya 24 Temmuz 314 tarihinde tebliğ olunarak 25 Temmuz 314 tarihinde itiraz istidasını vermiş olduğu ve müddet-i itiraziyyesi muhafazâ ettiği lede’t-tetkik anlaşılmağa vekil-i mu‘âvin-i mûmâ-ileyh talebi ile hükm-i evvelin ke‘en-lem-yekûn hükmünde tutularak yeniden mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına ibtida‘la ol-babtaki itiraz istidasıyla ‘îlâm-i ibtidaiyye Kâtib-i Sâni Ahmet Efendi’ye cehren kıra’et ettirildi.

Zıkr olunan itiraz istidasının hulâse-i meâl-ı ‘îlâm-ı ibtidaiyye usul-i muhakemata muğayir ve mağduriyetini mucip olduğundan yeniden muhâkemesinin icrâsıyla hükm-i evvelin feshini ve bera’et-i zimmetine karar verilmesini talebinden ‘ibarettir. ‘İlam-ı ibtidaiyye münderecatında maznûn ‘âleyh Şeyho’nun Mübaşir Hasan Efendi esnâyi me’muriyetinde hakaret ettiği usulen sabit olduğundan Kânûn-ı Cezâ’nın (mühürlü) maddesi hükmüne tevfişkân bir mah müddetle hapsine ve yüz on kuruş masarif-i mahkemenin kendisinden bi’t-tahsil (mühürlü) hüküm ve karar verildiğinden ‘ibarettir. **(Sayfa:154)** Muteriz-i merkûm Şeyho itiraz istidâsı münderecatını tekrar ve muterez ‘âleyh Hasan Efendi dahi merkûm Şeyho kendisine şetm ve hakaretle ruşvet âhz etmişsin diyerek ikrarda bulunmuş olduğunu iddi‘â etmesi üzerine bi’t-tezkir ber-mucib-i talep ‘îlâm-i ibtidaiyyede esamisi muharrer şâhidlerin tekrar celbleri ile istidalarına ve mahkemenin vakt-i âhare ta’likına müttefikân verilen karar ifhâm olundu.

Üç yüz on dört senesi Şubat’ının yirmi üçüncü Salı günü Mahkeme Reisi Faziletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â‘zâ Süleyman ve Â‘zâ vekili Başkâtib ‘Abdulkadir Efendilerden teşekkül ederek vekili mu‘âvini mûmâ-ileyh ‘Abdullah Efendi hazır olduğu halde ve muterizi merkûm Şeyho ve muteraz ‘âleyh Hasan Efendi mahkemeye bi’l-vürut kema-fis’sabık vicâhen mahkeme-î ‘âleniyye icrâsına ibtidariye heyetçe tebeddül vuk‘una mebn-î zabt-ı sabık bi’l-kıra’e münderecatı cereyân-ı mahkemeye muvafik olduğu taht-ı tasdika alındıktan sonra ba-celb-nâme vürut eden şâhid Turuş karyesinden yirmi sekiz yaşında Hasan oğlu Ebuzer’in tarafeynin bildiği olup, mani’i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi’l-icrâ ma‘lumatı soruldukte Şeyho’nun Hasan Efendi’ye ve Hasan Efendi’nin

Şeyho'ya itâle-i lisân ettiğini işittiğinin söylemesi ile diğer şâhid karye-i merkûmeli elli yaşında Mehmet oğlu Hallo'nun tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan merkûm Şeyho'nun Mübaşir Hasan Efendi'ye - ruşvet almışsın dediğini işittiğini söylemesi ile diğer şâhid karye-i merkûmeli altmış yaşında Çuço'nun oğlu Miço'nun tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan merkûm Şeyho ile mûmâ-ileyh Hasan Efendi yek diğerine itâle-i lisân ettiklerini işittiğini söylemesi üzerine diğer şâhid karye-i merkûmeli otuz beş yaşında Ebuzer'in tarafeynin bildiği olup, mani'i şehâde bir halı olmadığını söylemekle emr-i tahlifi bi'l-icrâ ma'lumatı sorulduktan âdem-i ma'lumatı beyân etmesi üzerine tahkikatın bundan 'ibaret olduğu beyan olunduktan sonra mutala'âsı sorulan Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh 'Abdullah Efendi muteriz-i merkûmla muteraz 'âleyh yek diğerine kavlen münaza'a edip cezâ-î mucib bir hal olmadığından 'îlâm-ı ibtidaiyyenin feshi ile bera'etini talep etmesi üzerine muteriz-i merkûm ve muteraz 'âleyh dahi îfâde-i sabıklarını tekrar etmelerine mebn-î şâyân-ı tetkik başka cihet görülmediğinden emr-i mahkemenin hîtâmı cânib-i riyasetten usulen ifhâm olundu.

İcabi bi't-tezkir muteriz-i merkûm Şeyho muteraz 'âleyh Mübaşir Hasan Efendi'ye hakaret ettiğinden vicâhen icrâ kılınan mahkeme neticesi ile istima' kılınan şâhidlerin şehâdeti ile sabit olup, merkûm Şeyho'nun bu babdaki itiraz istidası ile vekil-i mu'âvin 'Abdullah Efendi bera'eti hakkındaki mutala'âsının reddi ile 'îlâm-ı ibtidaiyye fi'il ile cezasının nisbet-i âdliye görülemediğinden hükm-i evvelin ta'addülü ile merkûm Şeyho'nun 'îlâm-ı giyâbiyye de muharrer olan Kânûn-ı Cezâ'nın iki yüz on ikikinci maddesi hükmüne tevfikân ve hapse gireceği günden 'itibaren bir hafta müddetle hapsine ve 'ilm-ı giyabi masarifi olan yüz on kuruşla yirmi zabıt ve elli kuruş 'îlâm harcının dahi merkûmdan bi't-tahsil âdliye veznesine teslimine, kabil-i istinâf olmak üzere vicâhen ve müttefikân verilen hüküm ve karar vekil-i mu'âvin-i mûmâ-ileyh huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

25 Şevvel 316 ve 24 Şubat 314 bi'l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür

Belge: 115

Hısn-ı Mansûr kazâsında aramsaz asakir-i şahane-i ihtiyatiye efradından 'Âli Onbaşı'yı cerh ve halkın rahatını selb edecek surette şamata ve gürültü eylemelerinden dolayı maznûn 'âleyhim olup, mevkuf bulunan Kab Cami'i Mahâllesi'nden yirmi iki yaşında mücerret Kahveci Yusuf bin (mühürlü) ve Hoca 'Ömer Mahâllesi'nden on sekiz yaşında Çulcu Ahmet bin 'Ömer ve gayr-ı mevkuf Hısn-ı Mansûr redif Salori mülazimlerinden Ziya Efendi ve Yasin Çavuş ve İbrahim ve Mehmet Emin (mühürlü) bulunan (mühürlü) yüz altı (mühürlü) Mahâllesi'nden Hamdi Yeni Pınar Mahâllesi'nden Jandarma Safer Ağa'nın oğlu 'Abdullah nam eşhasın luzum-ı muhâkemelerine dair mustantıklıktan tanzîm olunan (mühürlü) dokuz numro ve 21 Şubat 314 tarihli karanâme ve teferru'âtı Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle bi'l-mutala'â (mühürlü) üç yüz on dört senesi Şubat'ının yirmi yedinci Cumartesi gününe tensîp olunarak icap edenlere celb-nâme çıkarılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

282 NUMARALI HİSN-I MÂNSUR (ADİYAMAN) ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ

4.1 ADİYAMAN TARİHİ

Toprakları Güneydoğu Anadolu, Akdeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinin birleşme noktalarından birini teşkil eden Adıyaman, Güneydoğu Torosların Malatya Dağları silsilesinin güney eteklerinde kurulmuştur. Coğrafi bölge olarak Güneydoğu Anadolu bölgesinin Orta Fırat bölümünde yer alır ve güneyinden Fırat Nehri akar. Adıyaman ilinin kuzeyinde Malatya, batıda Kahramanmaraş, Güneybatıda Gaziantep, Güneydoğuda Şanlıurfa, Doğuda ise Diyarbakır illeri bulunmaktadır. Merkez ilçe dahil 9 ilçesi ile 406 köyü vardır. İlçeleri Merkez, Besni, Çelikhan, Gerger, Gölbaşı, Kahta, Samsat, Sincik ve Tut ilçeleridir. Adıyaman ilinin yüzölçümü 7.614 km², göller ise, 7,871 km² olup, rakımı 669 m'dir.

Adıyaman adının menşei hakkında çeşitli rivayetler vardır. Bir rivayete göre; Perre şehrinde cereyan eden bir olaya bağlanmaktadır. *Perre* ya da *Farrin* olarak bilinen şehirde puta tapan bir babanın yedi oğlu, babalarının evde olmadığı bir gün putları imha ederek Allah'ın (Hz. İsa'nın söylediği gibi) bir olduğunu kabul ve ilan ederler. Putperest baba durumu öğrenince yedi oğlunu da öldürür. Babaları tarafından öldürülen yedi kardeşin hatırasına Ferrin'de "*Perra-Pirrin*" adında bir manastır yaptırır. Bu olaydan ötürü şehre "*Yedi Yaman*" adı verilir. Bu ad zamanla Adıyaman şekline dönüşür⁷⁷.

Diğer bir rivayette ise; Adıyaman Şehrinin ortasında yaptırılan Mansur'un Kalesi olarak bilinen kaleye halk, Hısn-ı Mansûr ismini vermiştir. Hısn-ı Mansûr ismi kaynaklara göre; VII. Yüzyılda buraya gelen Emevi komutanlarından "*Kays*" kabilesine mensup Mansûr ibni Cavene'ye izafetle bu isim verilmiştir⁷⁸ yada bu isim Abbasi Halifesi Ebu Cafer El-Mansûr'un adından gelmektedir. Zamanla halk arasında telaffuz şeklinin değişmesiyle "*Hüsnü Mansûr*" olarak değiştirilmiştir.

⁷⁷ Feyzullah Tekerek, "260 Numaralı Hısn-ı Mansûr Şer'ıyye Sicilleri", Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş, 2005, s.23.

⁷⁸ Evliya Çelebi, *Evliya Çelebi Seyahatnamesi*, Sadeleştiren: Tefik Temelkuran-Necati Aktaş, C.3-4, İstanbul, 1986, s.134.

Diğer bir rivayete göre; Adıyaman şehrini doğu, batı ve güney yönlerinde derin vadilerle çevrilmiştir. Bu vadilerin yamaçları zengin meyve ağaçları ile kaplı güzel vadi anlamında olan “*Vadi-i Leman*” (Güzel Vadi) kelimesinin söylenişi zamanla değişmiş ve halk arasında “*Adıyaman*” şekline dönüşmüştür. Ancak, Hısn-ı Mansûr ismi 1926’ya kadar resmi makamlar tarafından kullanılmıştır. 1926 yılından itibaren Bakanlar Kurulu kararıyla şehrin adı Adıyaman olarak değiştirilmiştir⁷⁹.

Adıyaman, tarihin bilinen en eski yerleşim yerlerinden biridir. Adıyaman il sınırları içinde bulunan Pirun, Zey, Haydaran, Palanlı ve Gümüşkaya’da yapılan kazılarda tarih öncesi medeniyetlere ait kalıntılar bulunmuştur⁸⁰. Yöredeki arkeolojik kazılarda bulunan Paleolitik ve Neolitik dönemlere ait çakmak taşından yapılmış el baltaları, delici ve kesici aletler, topraktan yapılmış kaplar ve objeler, Erken Tunç çağına ait madeni eserler; demir çağına ve Helenistik döneme ait taş ve pişmiş topraktan eserler, Roma dönemine ait kandiller, çeşitli kaplar, heykeller ve taş eserler, Bizans dönemine ait küp ve diğer seramik çeşitleri, Abbasiler dönemine ait altın ve ziynet eşyaları, Selçuklu ve Osmanlı dönemine ait sırlı seramikler, vazolar, cam eserler, mühürler, yüzük ve bilezikler, insan ve hayvan figürleri gibi daha birçok arkeolojik eserler, Adıyaman ve çevresinin tarihi zenginliklerini ortaya koymaktadır⁸¹.

Boğaz köy yazıtlarından anlaşıldığına göre; Adıyaman, Kral I. Telepinus döneminde Hitit Uygarlığının egemenliğine girmiş ve M.Ö. 1650-1340 yılları arasında bu durum devam etmiştir. M.Ö. 1340 yıllarından itibaren bölgeye Hurriler egemen olmuşlardır. Bazılarına göre Nemrut Dağındaki mağaralar Hurriler’den kalmadır. Bu iddialara dayanak olarak da yazıtlarda “*Khurri*” olarak geçen adın “*Mağara*” anlamına geldiğini göstermektedir. Hurri egemenliğine, Dicle ve Fırat arasında bir devlet kuran Mitanniler son vermişlerdir. Anadolu’da kurulmuş olan en eski uygarlıklardan birisi olan Hititlerin yıkılmasıyla Hititlere bağlı olarak hüküm süren Mitannilerin hâkim oldukları topraklarda da yeni devletler ortaya çıkmıştır. Nitekim Adıyaman bölgesinde de Kummuh Krallığı M.Ö. 1000 kurulmuştur. Kummuh Krallığı döneminde bölgede bakır işçiliğinin oldukça geliştiği, Urartu

⁷⁹ <http://www.adiyamanhaber.org/tr/tarih.htm> (08-01-2012).

⁸⁰ Tekerek, a.g.e., s.23.

⁸¹ <http://www.adiyamanli.org/tr/tarih.htm> (08-01-2012).

Kralına savaş tazminatı olarak 2000 bakır kalkan ve 1533 bakır leğen verilmesinden anlaşılmaktadır⁸².

Asurlular II. Sargo döneminde Kummuh Krallığına son vererek M.Ö. 553 kendi hâkimiyetlerini kurdular. II. Sargon bölgeyi ele geçirdikten sonra yerli halkın büyük çoğunluğunu Güney Mezopotamya'ya sürdü. M.Ö. 605 yılında Asurluları yenen Babilliler Adıyaman'ı da egemenlikleri altına aldılar. M.Ö. 553 Adıyaman'daki Babil egemenliğine son veren İran Hükümdarı Keyhüsrev daha önce topraklarından sürülmüş olanların eski yerlerine dönmelerine müsaade etmişlerdir. Persler yöreyi Satraplar "*Valiler*" aracılığı ile yönetmişler ve Adıyaman'da önemli kültürel izler bırakmışlardır⁸³.

M.Ö. 333 yılında Büyük İskender'in Pers Hükümdarı III. Darius'u yenmesiyle, Doğu Anadolu'daki Pers toprakları Büyük İskender İmparatorluğuna katıldı ve hâkimiyet M.Ö.323 yılına kadar sürdü. Büyük İskender'in ölümünden sonra generallerinden biri olan Makedonyalı I.Selevkos Babil Satralığını ele geçirerek Adıyaman bölgesini de içine alan Selevkos, Selevkid Krallığını kurdu. Gerek o gerek ondan sonra gelen krallar Büyük İskender'in siyasetini devam ettirerek hakim oldukları topraklarda Helenizm'i yaygınlaştırmaya çalışmışlardır. Romalıların M.Ö.69'da Slevkid Krallığı'nı ortadan kaldırmasıyla bölgeye M.Ö. 69 - M.S.72 Kommagene Krallığı hâkim olmuştur⁸⁴.

Kommagene Kralları Çevrelerinde bulunan devletlerle iyi ilişkiler kurmuşlar hatta bu doğrultuda siyasi amaçlı evlenmeler yaparak bağımsızlıklarını korumuşlardır⁸⁵. Kommagene Krallığı döneminden kalma en meşhur eser Nemrut Dağı'nın 2150 m. yüksekliğindeki zirvesinde bulunan tapınaksal mezar anıtıdır. Dünyanın en değerli kültür varlıklarından biri olarak kabul edilen ve çevresi 1987 yılında UNESCO tarafından "*İnsanlığın Kültür Mirası*" listesine alınan bu anıt 1988 yılında devlet tarafından "*Milli Park*" ilan edilmiştir. M.S. 72'de Kommagene Krallığının bağımsızlığına son veren Romalılar bölgeye hakim olmuşlar ve Adıyaman'ı Roma İmparatorluğu'nun Syria "*Suriye*" Eyaletine 6. Lejyon olarak

⁸²Tekerek, **a.g.e.**, s.23.

⁸³Tekerek, **a.g.e.**, s.24.

⁸⁴ Adıyaman Valiliği, **Adıyaman İl Yıllığı 1967**, Adana, 1967, s.50.

⁸⁵ Tekerek, **a.g.e.**, s.24.

bağlanmışlardır⁸⁶. Kavimler Göçü'nün etkisiyle M.S. 395'te Roma İmparatorluğunun Doğu ve Batı Roma diye ikiye ayrılmasından sonra Adıyaman Bölgesi Doğu Roma topraklarında kalmıştır.

Bizans'ın 636'da İslam ordularına Yermük Savaşında yenilmesiyle beraber sınır bölgesindeki hakimiyeti zayıflamış ve 643 yılından itibaren bölgeye İslam akınları başlamıştır. İslam hakimiyetinin bölgede tam olarak tesisi Emevi Halifesi Muaviye döneminde Besni, Samsat ve Adıyaman'ın ele geçirilmesiyle gerçekleşmiştir⁸⁷. Emeviler bölgede bir yandan Bizans ile uğraşırken diğer yandan da Abbasilerin iktidarı ele geçirme çabalarıyla mücadele ediyordu. Nitekim 750 yılında Emevi iktidarına son veren Abbasiler, bir süre sonrada Adıyaman bölgesini buranın idarecisi ve bir rivayete göre buraya ismini veren Mansur ibni Cavena'yı öldürerek Abbasi hakimiyetine katmışlardır⁸⁸.

Abbasi Halifesi Harun Reşit şehri yeniden imar etmiş ve kaleye muhafızlar yerleştirerek bir sınır kalesi haline getirmiştir⁸⁹. Bölge İslâm ülkesini Doğu Roma İmparatorluğu topraklarından ayıran askeri sınır bölgelerinin yani “*avasım*” kentlerinin dış kısmını oluşturan ve “*şugur*” adı verilen kaleler arasında Maraş, Malatya ve Sümeysat ile beraber yer almıştır⁹⁰. Abbasi egemenliğinin IX. yy.dan itibaren zayıflamaya başlamasıyla beraber Suriye bölgesinde etkili olmaya başlayan Hamdaniler, Adıyaman bölgesini egemenlikleri altına aldılar. Ancak 958 yılında Bizanslılar Hamdani hükümdarı Seyfuddevle'yi yenilgiye uğratarak bölgeye yeniden hâkim oldular ve ele geçirdikleri yerlere Ermenileri yerleştirdiler⁹¹.

Adıyaman Türk-İslam orduları tarafından ilk kez Büyük Selçuklu Sultanı Alparslan'ın Anadolu'nun fethiyle görevlendirdiği komutanlardan biri olan Gümüştekin tarafından hakimiyeti altına alınmıştır⁹². Daha sonra bölge I. Haçlı seferi sırasında kurulan ilk Haçlı Kontluğu olan Urfa Haçlı Kontluğu'nun 10 Mart 1098

⁸⁶Anabritannica, **Adıyaman Maddesi**, C.I, İstanbul, 2004, s.98 – <http://www.adiyamanli.org.tr/tarih.htm> (08-01-2012).

⁸⁷Tekerek, **a.g.e.**, s.24.

⁸⁸Besim Darkot, “Adıyaman” **İ.A**, C.5, İstanbul, 1997, s.455.

⁸⁹Adıyaman Valiliği, **a.g.e.**, s.50.

⁹⁰Darkot, **a.g.e.**, s.455.

⁹¹Tekerek, **a.g.e.**, s.24.

⁹²Ali Sevim, **Anadolu'nun Fethi Selçuklular Dönemi**, Ankara, 1993.s.63.

yılında Baudouin de Boulogne tarafından ele geçirilmiştir⁹³. Urfa Haçlı Kontluğunun 1144 yılında Zengiler tarafından ortadan kaldırılmasından sonra bölge Artuklular, Eyyubiler ve Selçuklular arasında el değiştirmiştir. Artuklular ve Eyyubiler döneminde Hısn-ı Mansûr bir siyasi sürgün ve hapis yeri olarak da kullanılmıştır. Zira Hısn-ı Mansûr kalesi Emevi Halifelerinden Mervan bin Mehmed el- Cusdi tarafından tamir ettirilmiş küçük ama gayet çetin bir kaledir. Bundan dolayı Mısır halifeleri sürgün edecekleri kimseleri buraya sürüp hapsetmişlerdir⁹⁴. Nitekim Artuklular döneminde de Diyarbakır-Mardin Emiri Kutbeddin Sokman II. kardeşi Nasıreddin Mahmud'u memleketin sınırında bulunan Hısn-ı Mansûr'a sürmüştür⁹⁵.

Selçuklular döneminde 1240-1241 yıllarında ortaya çıkan ve Anadolu'nun büyük bir bölümünü etkileyen ve dinsel içerikli bir isyan olan Baba İshak isyanı ilk olarak Hısn-ı Mansûr, Kahta ve Samsat'ta başlamış ve buradan diğer bölgelere yayılmıştır. İsyân Anadolu Selçukluları tarafından Hıristiyan askerlerle de desteklenmiş olan büyük bir orduyla güçlkle bastırılmıştır⁹⁶.

1243 Köseadağ savaşı sonucu Anadolu Selçukluların dağılma sürecine girmesiyle beraber Anadolu'da Moğol etkisi görülmeye başlanmıştır. Bu doğrultuda Adıyaman bölgesi de 1250'lerde Moğol egemenliğine girmiştir ki bölge meşhur Moğol katliamından payına düşeni almıştır. Bu dönemde Adıyaman ve civarı Moğollar hem de Moğollara karşı olan ve İzzeddin Keykavus tarafından yer alan Türkmenler tarafından istila edilmiştir. Bunlar sadece Hısn-ı Mansûr'un bir köyünden 45.000 koyun ve 7000 sığır almışlardır ki bu durum yörenin nasıl bir tahribata maruz kaldığını göstermesi açısından dikkate şayan bir örnektir⁹⁷. Moğol istilasını durdura bilen Memluklular Ayn-ı Calut savaşında yaptıklarını Elbistan'da da tekrarlayarak Moğolları 1277 yılında yenilgiye uğratmışlar ve Adıyaman bölgesinin de Moğollar zulmünden kurtulmasına vesile olmuşlardır.

1337 yılında Zeyneddin Karaca Bey tarafından Memluklu himayesinde Maraş ve Elbistan merkezli olmak üzere kurulan ve yaklaşık iki asır hüküm süren

⁹³Sevim, **a.g.e.**, s.63.

⁹⁴Çelebi, **a.g.e.**, s.134.

⁹⁵ Osman Turan, **Doğu Anadolu Türk Devletleri Tarihi**, İstanbul, 1980.s. 275.

⁹⁶ Anabritannica, **a.g.e.**, s.98.

⁹⁷Turan, **a.g.e.**, s.230.

Dulkadiroğulları bölgeyi hakimiyeti altına almışlardır⁹⁸. 1398’de Osmanlı hükümdarı Yıldırım Bayezid Adıyaman Bölgesini kısa süreli olsa da ele geçirmiş ise de, Timur ile yaptıkları Ankara savaşını kaybetmesiyle beraber Anadolu’da üstünlüğü ele geçiren Timur Elbistan, Besni, Adıyaman ve Kahta’yı aldığı gibi buralardaki Türkmen beylerini de sürgüne göndermiştir. Timur’un Anadolu’dan çekilmesinden sonra buralar tekrar Dulkadiroğullarının hakimiyetine geçer⁹⁹.

Dulkadiroğulları, Memluklar ile Osmanlılar arasında bir tampon bölge olmaları hesabıyla iki devletle de iyi geçinerek varlıklarını devam ettirmeye çalışmışlar hatta iyi ilişkileri güçlendirmek için evlilikler dahi tesis etmişlerdir. Ancak Yavuz Sultan Selimin Çaldıran seferi esnasında Dulkadiroğlu Beyi Alaüddeve’nin Yavuz’un yardım talebini reddetmesi, hatta Osmanlı ordusunun zahire kollarını arkadan vurması beyliğin sonunu getirmiştir. Yavuz Sultan Selim’in 1515 Turnadağ savaşıyla Dulkadiroğulları Beyliğini ortadan kaldırmasıyla beyliğin toprakları haliyle Adıyaman Bölgesi de Osmanlı egemenliğine girmiştir¹⁰⁰.

Osmanlı yönetimine girdikten sonra Adıyaman, önce Maraş Eyaleti sınırları içerisinde bulunuyordu. Bu yıllarda Gerger, Kahta, Besni, Hısn-ı Mansûr ve bunlar gibi birer nahiye olan Samsat ve Gölbaşı yerleşim olarak bugünkü Adıyaman Vilayeti 1530’a kadar başlı başına bir yerleşim oluşturuyordu¹⁰¹.1531 sayımından başlayarak Hısn-ı Mansûr, Elbistan Sancağı’na, kazalar da Malatya Sancağına bağlandı. Ancak ne Adıyaman ne de Gerger, Kahta ve Besni Osmanlı yönetiminde birer il merkezi olmamışlardı. 1849’da Hısn-ı Mansûr Kazası Diyarbakır Vilayetine bağlanarak, Sancak oldu. Besni, Kahta ve Siverek kaza olarak Hısn-ı Mansûr Sancağına bağlandı. Malatya Sancak olunca, Adıyaman da kaza yapıldı ve Malatya Sancağına Bağlandı. Bu durum Osmanlı Devletinin sonuna kadar sürdü¹⁰².

Milli mücadele dönemine baktığımız zaman Osmanlı Devletinin I. Dünya Savaşı sonunda İtilaf Devletleriyle imzaladığı Mondros Ateşkes Antlaşmasınının 7. Maddesi doğrultusunda Anadolu’nun birçok bölgesi düşman işgaline maruz

⁹⁸ Erdoğan Merçil, **İlk Müslüman Türk Devletleri Tarihi**, Ankara, 1993. s.406.

⁹⁹ Tekerek, **a.g.e.**, s.25.

¹⁰⁰ Hakkı Dursun Yıldız, **Doğuştan Günümüze Büyük İslâm Tarihi**, C.10, İstanbul, 1992. s.303.

¹⁰¹ Mehmet Taşdemir, **16. Yüzyılda Adıyaman**, Ankara, 1999. s.6- 7.

¹⁰² Emine Gökgedik, **“239 Numaralı Adıyaman Kadı Sicili”**, Sütçü İmam, Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Kahramanmaraş, 2011, s.15.

kalmıştı¹⁰³. Düşman işgaline uğramayan çok az bölge vardı ki bu yerlerden birisi de Adıyaman'dı. Ancak Adıyaman düşman işgaline uğrayan çevre illere insan gücü olarak yardım etmiştir. Mesela Antep'te kurulan Heyet-i Merkeziye Yıldırım Taburu ve Şimşek Taburuna Besni ve Kahta'dan giden gençler katılmıştır.¹⁰⁴.

Adıyaman'ın Osmanlı idari teşkilatında bir Nahiyesi iken 1519'dan itibaren Gerger, Kahta ve Besni ile birlikte Maraş Eyaletine bağlı bir sancak haline getirildi. 1531 yılından itibaren Elbistan Sancağına diğer kazaları da Malatya sancağına bağlıydı. 1563'te Maraş'a bağlanan Adıyaman, 19. yy kadar bu durumda kaldı. Tanzimat'tan sonraki idari düzenlemelerde 1841'de kaza, 1849'da Diyarbakır Vilayetine bağlı bir Sancak durumuna getirilerek Besni, Kahta ve Siverek kaza olarak Adıyaman'a bağlandı. 1859'da Malatya'nın sancak olmasıyla Adıyaman tekrar kaza yapılarak Malatya Sancağına Bağlandı. 1883'te Ma'muratü'l-'azîz (Elazığ) vilayetine bağlanarak Cumhuriyete kadar bu statüsünü devam ettirildi. Cumhuriyetin ilanından sonra 1953'ten 1954'e kadar Malatya'nın ilçesi olarak kalan Adıyaman 22 Haziran 1954'te 6418 sayılı yasa uyarınca Besni, Gerger ve Kahta ilçeleriyle on altı nahiyeden oluşan bir il durumuna getirildi daha sonra Çelikhan, 1958'de Gölbaşı ve 1960'ta Samsat ilçe yapılarak Adıyaman'a dahil edildi.

4.2 BELGELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tablo:3 Mahkemede görülen davalar

No	Dava Çeşidi	Belge No
1	Darp ve Cerh	3,6,14,18,26,30,31,32 53,56,62,63,66,81,82101,103,110,111
2	Darp	7,10,17,20,22,43,4654,57,59,68,69,72,73 74,76,77,79,83,84,8890,99,108,109
3	Sirkat	2,4,8,16,21,25,29,3539,42,45,50,51,64,71
4	Darp ve İtâle-i Lisân	1,15,27,55,58,65,85
5	İtâle-i Lisân	11,13,24,47,89,104
6	Davanın Düşmesi	37,70,91,92,93,94,9596,97

¹⁰³ Enver Ziya Karal, **Osmanlı Tarihi**, C.IX, Ankara, 1996, s.560-561.

¹⁰⁴Tekerek, **a.g.e**, s.29.

8	Eşcarı Kat‘	12,48,60,86,100
9	İhâfe	36,87,78,98,112
10	Mahkemeye İtiraz	80,102,105,106,114
11	Ahâlinin Rahatını Bozma	9,23,61
12	Hânenin Duvarını Tahrip	28,113,33
13	Hâneye Duhûl	34,40,41
14	Esnây-ı Memuriyete Tahkir	67,107
15	Sebb ve Şetm	38,19
16	Kadın Kaçırma	49
17	Şehadetten Men‘	75
19	Hârf-ı İnzarlık	32
20	Belediyeye Muhâlefet	5

Defterdeki 114 belgenin tamamı hukuki olayları ihtiva etmektedir. Belgelerde geçen olayların mahkemeye intikal etmesi ve mahkemenin vermiş olduğu kararlar yer almaktadır. Yukarıda ki tabloya göre; mahkemeye intikal eden davalar yoğunluğuna göre sırası ile; Darp (vurma), Darp ve Cerh (vurma ve yaralama), Sirkat (hırsızlık), İtâle-i Lisân (küfür etme ve aşağılama), ve İtâley-i Sirkât (aşağılama ve hırsızlık) tır.

Sicildeki 114 davanın 25’i Darp, 19’ü Darp ve Cerh, 15’i Sirkat, 9’ü Davanın Düşmesi 8’i Darp ve İtâle-i Lisân, 6’sı İtâle-i Lisân, 5’i İhâfe (korkutma, tehdit etme, küçük düşürme), Mahkemeye İtiraz ve Eşcarı Kat‘ (ağaç kesme) 3’ü Ahâlinin Rahatını Bozma, Hâneye Duhûl (izinsiz başkasının evine girme) ve Hâne Duvarını Tahrib, 2’si Esnây-ı Me’muriyete Tahkir (görevi başındaki memura hakaret) ve 1’i Belediyeye Muhâlefet, Kadın Kaçırma, Şehâdetten Men‘, Harf-ı İnzârılık (el ve lisanla sarkıntılık) ve Sebb ve Şetm (sövme ve küfür etme) dir.

Konunun daha iyi anlaşılması için yukarıda adı geçen hukuki olayların bilinmesi zaruridir. Bu olaylar ise şunlardır;

Darp ve Cerh: Darp, dövme ve vurma anlamına; cerh ise yaralama ve bir görüşü çürütme anlamlarına gelmektedir. Darp ve cerh davaları belgelerde geniş yer bulmaktadır. Belgelerin 52'si bu davalar oluşturmaktadır. Davalar iki yoldan açılmıştır: Birincisi, şikâyetçinin mahkemeye doğrudan başvurması şeklinde; ikincisi ise polis komiserliğinin sevkiyle olmuştur. Mahkeme heyeti davalıyı suçlu görürse Ceza Kanunu'nun yüz yetmiş dokuzuncu maddesine göre cezalandırıyordu.

İtâle-i Lisân: Bir kimsenin toplu veya dağınık ikiden çok kişiyle karşılaşılarak diğer bir kimse hakkında bir eylemi işlediğini iddia etmesi (madde-i mahsusa tayin ve isnat etmesi) halkın hakaret ve düşmanlığına (husumetine) uğraması sonucunu doğuracak veya namus ve haysiyetine dokunacak bir eylem isnat etmesidir. Hakaret davaları ve kötü söz söyleme (küfretme, aşağılama) şeklindeki davalar itâle-i lisân davaları kapsamında yargılanmışlardır. Tanzimat ve Islahat Fermanları'ndan sonra çıkan kanunlarla itale-i lisan (kötü söz söyleme) davaları ağırlık kazanmış, özellikle azınlıklar bu madde hükmüne dayanarak birçok dava açmışlardır. Belgelerin 12 tanesi bu davalar oluşturmaktadır. Mahkeme heyeti davalıyı suçlu görürse Ceza Kanunu'nun iki yüz on dördüncü maddesine göre cezalandırıyordu.

Sirkat (Hırsızlık): Başkasının taşınabilir mallarını onun rızası olmaksızın yararlanmak amacıyla yerinden almaktır. Sirkat fiili Tanzimat süreci öncesinde Şer'i Hukuk'a göre ağır cezalara çarptırılmaktadır. Fakat batılı hukuk sistemlerinin benimsenmesi ve Ceza Kanunu'nun büyük oranda batılı devletlerin hukukuna göre düzenlenmesiyle birlikte cezaların da hafiflediği görülmektedir. Belgelerin 15'i bu davalar oluşturmaktadır. Mahkeme heyeti davalıyı suçlu görürse Ceza Kanununun iki yüz yirmi ikinci maddesine göre cezalandırıyordu.

Hâneye Duhûl: Bir kimsenin malına, namusuna maddi ve manevi varlığına hukuka aykırı şekilde saldırıda bulunma taşınmaz malı zorla veya zilyedinden habersiz olarak veya ele geçirmek veya taşınmazın aynından değişiklik meydana getirmek olarak tarif edilmiştir.¹⁰⁵ Belgelerin 3'ü bu davalar oluşturmaktadır. Mahkeme heyeti davalıyı suçlu görürse Ceza Kanununun iki yüz elli sekizinci maddesine göre cezalandırıyordu.

¹⁰⁵Gökdeniz; a.g.e, s.42.

Eşcarı Kât: Tarlalardaki mahsulleri çalmak ya da zarar vermek amacıyla tahrip edilmesi, yakılması, bozulması ve zarar verilmesidir. Daha çok hırsızlık esnasında hırsızlığı yapılan haricindeki mâmülller zarar görmüş ve tahribata uğramıştır. Suçlunun tespiti halinde ceza almasının yanında, mağdurun mağduriyetinin giderilmesine yoluna gidilmiş, zarar suçludan tahsil edilmiştir. Belgelerin 5'i bu davalar oluşturmaktadır. Mahkeme heyeti davalıyı suçlu görürse Ceza Kanununun iki yüz elli üçüncü maddesine göre cezalandırılıyordu.

4.2.1 282 Numaralı Hısn-ı Mansûr Şer'iyeye Siciline Göre Adıyaman'ın İdari Yapısı

Osmanlı taşra idaresi aşağıdan yukarıya doğru köy, nahiye, kaza, sancak ve eyalet şeklinde teşkilatlanmıştır. Kazaların birleşmesinden sancak, sancakların birleşmesinde eyaletler ortaya çıkmıştır.

Bilindiği üzere ilk zamanlardan beri Osmanlı padişahları bir bölgeye başlıca iki yönetici atayarak yürütme kuvvetini beylere (beylerbeyi, sancakbeyi ve diğer Zaimler), yargı kuvvetini ise kadılarına vermiştir. Böylece Osmanlı toprakları bir yandan Beylerbeyilik ve sancakbeylik diye askeri-idari birimlere ayrılırken aynı zamanda bu ayrıma tabi topraklar üzerinde kaza denilen şer'î-idari birimler de yer almıştır. Kadı ve beylerbeyi iki büyük otorite olarak taşradaki hizmetleri yürütmüşlerdir.

Adıyaman Osmanlı idari teşkilatında 1519'da Maraş Eyaletine bağlı bir sancaktı, 1841'de Kaza, 1849'da Diyarbakır'a bağlı bir Sancak, 1859'da Malatya Sancağına bağlı bir kaza, 1883'te Ma'muratü'l-'azîz vilayetine bağlandı. Bu Çalışma konusu olan 282 numaralı Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) şer'iyeye sicilinin yapıldığı bu yıllarda Adıyaman Ma'muratü'l-'azîz (Elazığ) vilayetinin Malatya Sancağı'na bağlı bir kazaydı.

Belgelerde Geçen İdari birimler

İller:

Tablo:4 İller

No	İllerin Adı	Belge No
1	Ma‘muratü’l-‘azîz	4,7,8,42,45,46
2	Urfa	2,32,69
3	Malatya	2,18,45
4	Mardin	58
5	Musul	35
6	Harput	85

Sancak-Kaza-Nahiye:

Tablo:5 Sancak-Kaza-Nahiye

No	Adı	Belge No
1	Malatya Sancağı	2,18,45
2	Behesni Kazası	15,50,85
3	Samsat Nahiyesi	14,86,101
4	Koçalı Nahiyesi	16

Osmanlı Devlet teşkilatında, idari taksimat vilayet, sancak (liva), kaza, nahiye ve köyler (karye) şeklinde sıralanmaktadır. Osmanlı idaresinin en alt birimi olan köylerin birleşmesiyle nahiyeler, nahiyelerin birleşmesiyle sancaklar, sancakların birleşmesiyle de eyaletler ortaya çıkmıştır. Devletin en küçük birimi köyler ve bu köylerin bağlı bulunduğu kazalardır. Nasıl ki toplum hakkında incelemeler, toplumun en küçük birimi olan aileden başlarsa, devletin tam manasıyla öğrenilmesi için araştırmaya devletin en küçük birimi olan köy ve kazalardan başlanmalıdır.

Bugünkü idari teşkilatta ilçenin karşılığı olan kaza, tamamen Osmanlı'lara has bir yapı olup özellikle 17. Yüzyıl'dan itibaren tımar sisteminin önemini kaybetmesiyle idari bir birim olarak ortaya çıkmıştır. İdari teşkilatta en fazla yere sahip birimler kaza ve sancaklardır. Kazalarda yönetici sınıf olarak kadı, alaybeyi ve subaşılar bulunurdu. Bunlar ayrıca kazanın iâşesinin temini, belediye, adliye işleri, hükümet tarafından merkezden istenen şeylerin temin ve tedariki ile de vazifeliydi.

Nahiye ve köyler, Osmanlı yönetim hiyerarşinin en altında yer alan yerleşmelerdir. Nahiyelerde kaza kadısının atadığı bir naib onun adına nahiyeyi yönetirdi. Nerelerin nahiye olacağı da her sancağın tahrir defterlerinde açıkça belirtilmiştir. 19. Yüzyıla kadar nahiye kalabalık bir köy ya da birkaç köyün toplanmasıyla meydana gelen yerleşmelerdir. 1871 Vilayet Nizamnamesiyle nahiyenin yönetimi, statüsü, belirlenip düzenlenerek taşra yönetiminin bir kademesi haline getirilmiştir. Bu nizamnameye göre nahiye dairesine girecek köy ve çiftliklerde en az 500 erkek nüfus olması gerekmektedir. Yine bu nizamname ile köy ve mahallenin günümüzdeki statüsünün de temelleri atılmıştır¹⁰⁶.

282 Numaralı sicilde yer alan sancak, kaza, nahiye ve köy isimleri Tablo 5-7'da verilmiştir. Aynı yerleşim yerleri birden fazla yerde geçtiğinden hangi belgelerde yer aldığı ayrıca belirtilmiştir.

Mahalleler:

Devletin en küçük idari birimi olan mahalleler ve kırsal alanda da köy toplulukları Osmanlı yönetiminin klasik devirden beri iktisadi, mali, idari yönden kendi içinde kapalı birimleriydi bu birimlerin tanınması ancak 19. Yüzyıl yönetim reformlarıyla başlamıştır. Osmanlı şehrinde mahalle, birbirini tanıyan bir ölçüde birbirlerinin davranışlarından sorumlu, sosyal dayanışma içinde olan kişilerden oluşmuş bir topluluğun yaşadığı yerdir. Bu anlamı dışında mahalle, şehir ve kasabalarda benzer özellikler taşıyan kişilerin birlikte yaşamlarını sürdürdükleri bir mekandır. Osmanlı şehirlerinin yerleşim tarzı “mahalle” odaklıdır. Osmanlı şehirlerinin oluşumunda mahalle birimi öne çıkmaktadır. Zaten mahalle vergilerin

¹⁰⁶ İlber Ortaylı, **Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahallî İdareleri (1840-1880)**, Ankara, 2000, s.98-111.

dağıtılıp toplanmasında, asayişin sağlanması ve imar hizmetleri ile ilgili bazı sorumlulukları yerine getirmekle görevli bir birimdir.

İncelediğimiz belgelerde Adıyaman'a ait on mahalle ismi geçmektedir¹⁰⁷. Ve bu mahallelerin altı tanesi aynı adla hala kullanılmaktadır.

Tablo:6 Mahalle isimleri

No	Mahalle Adı	Belge No
1	Kab Camii	4,7,9,12,25,26,66,69,72,80,82,29,31,23,32,35,45,49,51,53,54,57 58,61,83,84,91,102,104,108,115
2	Eski Saray	1,2,4,5,12,13,13,16,17,24,23,29,40,41,17,29,42,47,50,54,61,64, 66,71,75,76,97,104,107,107
3	Musalla	2,8,11,13,14,20,22,25,26,29,38,49,50,51,52,55,56,58,61,65,66, 66,71,74,82,83,85,93,101,106,
4	Hoca Ömer	1,2,6,7,11,17,28,29,34,38,39,40,41,51,52,53,61,65,66,67,74,76 77,112,115
5	Yeni Pınar	1,2,15,16,21,29,31,43,45,53,61,66,74,81,84,104,111
6	Sıratut	2,7,15,29,53,56,57,58,80,105,112
7	İmamoğlu	29,33
8	Araplar	4
9	Musluk	21
10	Zirine	25

¹⁰⁷ Bkz: Tablo: 6.

Adıyaman'a Bağlı köyler:

Tablo:7 Köy İsimleri

No	Köy Adı	Belge No	No	Köy Adı	Belge/No
1	Tucan Balyan	2	29	Bozhüyük	64
2	Akküprü	3	30	Kellum	68,73
3	Heşteran	3,4,17,3237	31	Harun	68
4	Nusurkanlı	3	32	Meskeran	71
5	Hankan	4	33	Pıştek	72,68
6	Kara hüyük	10	34	Borkenek	78
7	Terman	12,30,36	35	Kayacık	78
8	Terentil	12,	36	Karıcak	79
9	Şeyhler	16,	37	Karıca Ova	81
10	Kenzı	16	38	Paşa Mezrası	82
11	Yukarı Şeyhler	18	39	Dudere	82
12	Maloğlu	18,45	40	Seylek	87
13	Turuş	19	41	Eski Viran	88,98
14	Vartana	20,54	42	Tutlıca	88
15	Uludam	25	43	Balaban	90,107
16	Hacıveren	25	44	Teviran	90
17	Tuzık	33,102	45	Köseler	91
18	Jırna	33	46	Orgüç	93,110
19	Gülpınar	33,49	47	Lollım	94
20	Semili	33	48	Zelen	95
21	Ferketli	42	49	Rozone	99,100
22	Banokçu	46	50	Çan	100
23	Şerefli	48,94	51	Hacı Halil	103
24	Hozkürd	49	52	Koçemli	103
25	Güla Fuhuk	49	53	Bebek	113
26	Kızıca Pınar	49	54	Varte	56
27	Kakurtlu	58,60,105	55	Bardakçı	64

28	Çiçek	63,79,110			
----	-------	-----------	--	--	--

Belgelerin içerisinde Hısn-ı Mansûr'a bağlı köylerin yanında, Hısn-ı Mansûr'a bağlı nahiyelerin isimleri ve ona bağlı köyler, komşu kazalar ve ona bağlı köyler ve Malatya sancağı ile ona bağlı köy isimleri geçmektedir. Bunlar ise şunlardır;

Adı Geçen Diğer Köyler:

Tablo:8 Farklı Şehirlerde Geçen Köy İsimleri

No	Bağlı Olduğu Birim	Köy Adı	Belge/No
1	Malatya	Gündük	2
2	Behisni	Şambiyadi	78
3	Samsat	Birik	86
4	Samsat	Kantara	101

Yer ve Yapı Adları:

Şehirlerin medeni hayatın bir tezahürü olarak ortaya çıkan yerleşme faaliyeti, en küçük birimden en büyük birimine kadar gerek tarihi bakımından gerekse coğrafi bakımından büyük bir çeşitlilik arz eder. Nitekim yerleşmeler, bulunduğu yere ve zamana göre değişim göstermekte ve büyük bir çeşitliliğe bürünmektedir. Bu nedenle münferit ev, köy, kasaba ve şehirler insan faaliyetinin dayanak noktalarını teşkil eden önemli ve vazgeçilmez unsurlardır¹⁰⁸.

Osmanlı şehirlerinde iki büyük ana bölge vardır: biri halkın oturduğu mahallelerdir. O mahallerde Müslim ve Gayrimüslim cemaatler, ayrı ayrı, kendi mahallelerinde mescid, kilise veya sinagog etrafında yerleşmişlerdir. Şehrin diğer ana bölümü pazar yeridir. Orada belli başlı idarî üniteler, yani kadı mahkemesi, esnaf, gelen kervanların indiği hanlar, kervansaraylar ve günlük alış-verişin cereyan

¹⁰⁸ www.istanbul.edu.tr/edebiyat/edebiyat/dekanlik/dergi/.../13-05.pdf (16-04-2012).

ettiği pazaryerleri ve çarşılar yer alır. Bu bölgede Müslim ve Gayrimüslim şehir halkı birlikte, her sınıf esnafın içerisinde beraber çalışırlardı. Yani şehrin pazar bölgesi, Müslim ve Gayrimüslim unsurların işbirliği halinde birlikte çalıştıkları bir mekandı¹⁰⁹. 282 numaralı Hısn-ı Mansûr sicilinde bunu açık bir şekilde görüyoruz.

İşte bu doğal gereksinim, kentin fiziki yapısını belirlediği gibi, estetik görünümü de ortaya çıkarmaktadır. 282 numaralı Hısn-ı Mansûr Sicilinde geçen yapı ve yer adları şöyledir;

Tablo:9 Yer ve Yapı Adları

No	Yer/Yapı Adları	Belge No
1	Kireçhane Mevkisi	4
2	Gurabe Mezarlığı	5
3	Derijik Bahçesi	6
4	Arga Civarı	25
5	Attar Pazarı	25
6	Kürüm Bağları	26
7	Pirun Nehri	29
8	Yoğurtçu Pazar	52
9	Sarraç Pazarı	61
10	Harmanlık Mevkisi	103
11	Ermeni Kilisesi	1
12	Kain Cami	21
13	Behisni Hanı	50

Mahalle/Köy Muhtarları ve İmamlar:

Osmanlı Devletinde mahallelerde ve köyün yönetiminden imam veya papaz sorumluydu. İmamın maaşı vakıf gelirlerinden ödendiği ve maaşının miktarı ile kaydedilmesi suiistimal edildiği için 19. Yüzyılda muhtarlıklar kurumu kurulmuştur. 19. Yüzyıl reformlarıyla mahalle ve köylerde muhtarlıkların kurulmasıyla muhtar

¹⁰⁹www.bisav.org.tr/havadisler.aspx?module=havadisayrinti (16-04-2012).

imamdan daha yetkili bir yönetici haline gelmiştir. Muhtarlıklar ilk olarak İstanbul'da kurulmaya başlanmıştır. Eskiden genel güvenlik hizmetleri, beledi kolluk görevleri, yeniçeri ocağına bağlı subaylar ve mahallelerdeki yeniçeri kollukları tarafından yapılıyordu ancak yeniçeri ocağı kaldırılınca şehrin güvenliğini sağlamak, vergi toplayabilmek ve mahallelerin düzenini korumak, hatta asayişin dışında diğer mali-mülki görevlerin yerine getirilmesi için yeni bir kamu görevlisine ihtiyaç duyulmuştur. Bu nedenle her mahalleye “*muhtar-ı evvel*” ve “*muhtar-ı sani*” olmak üzere iki muhtar atanmıştır¹¹⁰.

Muhtar bölgelerinin güvenliğinden de sorumlu oldukları için, mahallelerinde geçici olarak oturanların “*mürur tezkerelerini*” kontrol eder, yerleşmek isteyenlerin de adlarını kefilleriyle birlikte deftere kaydederlerdi. Muhtar bütün mahallenin kefil imam da muhtarın kefil olurdu. Muhtarın görevlerinden biri de mahalle halkının veya başka konudaki davalarına yardımcı olmaktı.

İmamlar: Padişah beratı ile tayin olunan imamlar, mahallenin içinde bulunduğu kazanın amiri olan kadıyı temsil ederek 19. Yüzyılın ilk yarısına kadar mahalleleri yönetmişlerdir. Şehir ve kasabalarda mahallelerin temsilcisi olan cami veya mescidin imamı vergi meselelerinde, şahitlik ve kefillik konularında mahalle halkı ile kadılık arasında bir köprü görevi görüyordu. Mahallede çıkan bir olayın soruşturulması da mahallenin temsilcisi olarak imamın göreviydi.

Mahalleye yeni bir kişinin (veya ailenin) taşınabilmesi için imamla birlikte mahalle halkından birinin kefil olması gerekiyordu. Yani mahalle halkı birbirine kefil olur, mahallenin imamı da hepsine birden kefil olurdu. Mahallenin payına düşen vergi miktarını haneler arasında paylaştırdıktan sonra toplamak da imamın diğer bir göreviydi. Mahalle cemaatinin lideri olan imam, Cuma, bayram ve vakit namazlarını kıldırmak, cemaate dini konularda yardımcı olmak, vaaz ve ders vermek, cenazelerin kaldırılması gibi dini işlerden başka, nikah, genel ahlakın korunması, küçük yerel hizmetlerin imece usulüyle gerçekleştirilmesi gibi sosyal işleri de yürütürdü¹¹¹.

¹¹⁰Ortaylı, a.g.e., s.108.

¹¹¹Ortaylı, a.g.e., s.106.

Belgelerde mahalle muhtarı ve imamların adları geçmekte olup bunlar mahkemede şahit olarak dinlenirdi. Belgelerde Hoca Ömer ve Eski Saray mahallenin iki muhtarın adı geçmektedir.

Tablo:10 Mahalle/Köy Muhtarları ve İmamları

No	Adı	Görevi	Mah/Köy	Belge No
1	Ali	Muhtar	Eski Saray Mahallesi	2,41
2	Akif	Muhtar	Hoca Ömer Mahallesi	52,67
3	Hasan	Muhtar	Kab Camii Mahallesi	7
4	Agop	Muhtar	Eski Saray Mahallesi	2
5	-	Muhtar	Zirine	25
6	Muhammed	Muhtar	Hoca Ömer Mahallesi	2
7	Ebuzer	Muhtar	Heşteran Köyü	37
8	Hüseyin	Muhtar	Uludam Köyü	25
9	Yusuf	Muhtar	Ferketli	52
10	Mustafa	İmam	Hoca Ömer Mahallesi	52
11	Hasan	İmam	Kab Camii Mahallesi	7

Mahalle Bekçileri:

Köy ve emniyet teşkilatında çalışan, halkın, mal, can, mülk, mahsul ve eşyasını korumakla vazifeli şahıslara verilen meslek adıdır. Anadolu'nun bazı yerlerinde tarla ve mahsul bekçilerine *korucu*, bazı yerlerde ise *pezvant* denirdi. Osmanlılar zamanında bekçiler halk arasında meşhurdurlar. Özellikle de İstanbul bekçileri dillerde dolaşırdı. Evliya Çelebi Seyahatnamesinde İstanbul'da 12.000 civarında bekçi olduğundan bahis eder.

Mahalle bekçileri daima 30-35 yaşın üstünde, yapısı sağlam, ağır başlı, tecrübeli, olgun, kamil ve mutlaka sakallı kimselerden seçerlerdi. Onun için *baba bekçi* diye anılırlardı. Görevleri: gece sokaklarda dolaşmak, bu esnada çıkan yangınları haber vermek, hükümetin emir ve yasaklarını mahalle halkına bildirmek, ölüm, düğün, doğum olan evlerin kış odununu kesmek, kiralık evde kiracı bulmak,

kısacası mahalleye ait her türlü işi yapmaktı. Ayrıca Ramazan da halkı sahur yemeğine davul çalıp maniler söyleyerek kaldırırlardı¹¹².

O zamanlar silah taşımazlardı. Ellerindeki ucu demirli ağır bekçi sopaları yegane silahlarıydı. Yatsıdan sonra, kaba taş döşenmiş sokaklarda sopalarını düzenli darbelerle vurarak dolaşırken mahalle halkına emniyet verirlerdi. Her sokakta yarım saat aralıkla geçen bekçi mahalle sakinlerinin rahat bir şekilde uyumasını sağlardı. Bekçiler aynı zamanda saatlerin kaç olduğunu da bildirirdi. Ellerindeki ucu demirli ağır bekçi sopalarını kaldırımlara hafif vuruyorsa yarımı, kuvvetli vuruyorsa tamı gösterirlerdi. Sabah ezanı saatlerinde elindeki sopayı daha hızlı kaldırımlara vurarak sabah namazının vaktinin geldiğine işaret ederdi.

Bekçilik 12 Mayıs 1914'te geçici, 1921 yılında çıkarılan ve mahalle bekçileri kanunları ile eski mahalle bekçiliğinden zamanımızdaki bekçi nizamına geçilmiştir. Bugün bekçi, resmi bir kıyafet taşır, kanunların koruyucusu, emniyet teşkilatının bir görevlisidir¹¹³.

Kaynaklar Adıyaman'dan bahis ederlerken etrafı bağ ve bahçeler çevrildiğini ve gözün göremeyeceği kadar bir manzarası olduğunu kaydederler. Sicile göre bu bağlar, üzüm bağları ve badem ağaçlarıdır. Her mahallenin bağları ve bu mahallenin bağ bekçileri mevcuttur. Bu mahalle bekçileri şunlardır;

Tablo:11 Mahalle Bekçileri

No	Adı	Mahalle	Belge No
1	Mehmet	Kab Camii	29
2	Ömer	Yeni Pınar	29
3	Mehmet	Sıratut	29
4	Mahmut	İmam Ağası	29
5	Haco	Eski Saray	41
6	Duran	Hoca Ömer	50

¹¹² www.turkcebilgi.com/ansiklopedi/bekçi (17-04-2012).

¹¹³ www.dunyabulteni.net/news_detail.php?id=111490 (17-04-2012).

Diğer Görevliler:

Bu görevliler devletin çeşitli kurumlarında çalışan memurlardır. Bunlardan ismi geçen belediye baştabibi ile belediye tabip vekilinin görevleri, darp ve cerh olayında darip ve carih olanı muayene ederek mahkemeye rapor sunarlardı. Mahkeme heyeti de bu şekilde daha sağlıklı karar vermiş olurdu. Onbaşı İbrahim ağa ise; polis komiserinin olmadığı durumlarda onun yerine görev alırdı. Diğer görevliler ise mahkemede şahitlik yaptıkları münasebetiyle sicillerde adı zikr edilmiştir.

Bunların adı ve görevi şöyledir;

Tablo:12 Diğer Görevliler

No	Adı	Görevi	Belge No
1	Hüseyin	Jandarma	7
2	Ohannıs	Belediye Baştabibi	10,18
3	Şükrü	Redif Taburu Binbaşısı	12
4	Mustafa	Zabit	13
5	Ali	Koçali Nahiyesi Müdürü	16
6	Hüsnü	İcra Mübaşiri Müdürü	19,75
7	Ömer	Belediye Çavuşu	25
8	Şeyh Ağa	Belediye Müfettişi	26
9	Haydar	Belediye Tabip Vekili	30
10	İbrahim	Sibyan Muallimi	38
11	İbrahim	Zaptiyye	52,71
12	Sıddık	Belediye Çavuşu	52
13	İbrahim Ağa	Zaptiyye Onbaşısı	56
14	Mehmed	Piyade Zabitı	67
15	Zühtü	Piyade Zabitı	76
16	Haci Mustafa	Tahsildar	84
17	Vakkas	Süvari Zabitı	85
18	Ali	Asakir-i Şahane-i İhtiyatiye Efradından Onbaşı	115

19	Ziya	Redif Salori Mülazimi	115
20	Abdullah	Jandarma	115
21	Abdurrahman	Mahkeme Mülazimi	75
22	Abdurrahman	Mülazim	55,74
23	Kiragos	Ermeni Kilisesi Papazı	107

Belgelerde Adıyaman kazasına bağlı Samsat ve Koçalı nahiyeleri¹¹⁴ ile 10 mahalle¹¹⁵ ve 53 köy¹¹⁶ adı geçmektedir. Her mahallenin imamı, muhtarı ve ihtiyar heyetinin olduğu hatta bazı mahallenin iki muhtarı olduğu görülmektedir¹¹⁷. Kazada kaymakam ve müftünün olduğu da görülmektedir. Bunlar belgede, *kaymakamın cümle kapısını karıştırması*¹¹⁸ ve *'izzetli Kaymakam Beg'le Müftü Efendi*¹¹⁹ şeklinde geçer. Belgelere bakacak olursak kolluk kuvveti görevlilerinin fazlalığı göze çarpmaktadır. Resmi görevlilerin otuz iki tanesinden on sekizi güvenlik görevlileridir¹²⁰. Bunun temel sebebi ise devletin tüm görevlileri askeri sınıf içerisinde yapılandırmış olmasından kaynaklanmaktadır.

4.2.2 282 Numaralı Hısn-ı Mansûr Şer'iyeye Siciline Göre Adıyaman'ın Hukuki Yapısı

Mahkeme Görevlileri:

Tablo:13 Belgelerde Geçen Mahkeme Görevlileri

No	Adı	Görevi	Belge No
1	Halil Sırrı Efendi	Mahkeme Reisi	1.Belgeden 35'e Kadar
2	Mustafa Kamil Efendi	Mahkeme Reisi	35. Belgeden 114'e Kadar
3	Abdulkadir	Baş Katip	2,3,4,7,12,16,21,22,23,24,26,29 33,34,40,45,47,49,50,51,52,53,

¹¹⁴ Bkz,Tablo:5.

¹¹⁵ Bkz, Tablo:6.

¹¹⁶ Bkz, Tablo:7.

¹¹⁷ Bkz, tablo6.

¹¹⁸ 282 N.H.M.Ş.S. Belge,4.

¹¹⁹282 N.H.M.Ş.S. Belge,10.

¹²⁰ Bkz, Tablo:12-13.

			54,57,59,62,64,65,66,69,72,75, 76,77,81,82,84,85,86,87,89,90, 94,99,100,101,103,109,111,112 113,114
4	Ahmet Efendi	İkinci Katip	13,14,17,20,25,28,31,32,33,52,54 58,59,60,61,62,63,67,68,70,71,73 77,78,79,80,81,83,84,85,87,88,89 100,101,102,104,106,108,109, 110,112,113,114,
5	Ohannis Efendi	Aza	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14
6	Süleyman Efendi	Aza	2.Belgeden 114'e Kadar
7	Boğos Efendi	Aza	15.Belgeden 114'e Kadar
8	Hasan Efendi	Aza	2,101
9	Kiyork Efendi	Polis Komiseri	1,4,6,7,12,16,21,22,23,24,26,29,30, 32,34,51,52,85,86,89,107,112
10	Abdullah Efendi	Polis Komiseri	36. Belgeden 114'e Kadar
11	Hasan Efendi	Mahkeme Mübaşiri	114

282 numaralı Hısn-ı Mansûr Şer'iyeye Sicilleri'ne göre; mahkemenin işleyişi ve herhangi bir davaya bakmak için mahkeme heyetlerinden mahkeme reisi, iki aza, bir katip ve bir polis komiserinin olduğu tesbit edilmiştir. Belgelerde mahkeme reisinin adı zikredilirken “*Faziletli*” ve “*Efendi*” olarak geçmektedir. Faziletli Halil Sırrı Efendi¹²¹ veya Faziletli Mustafa Kamil Efendi¹²² ve diğer bütün memurlara “*Efendi*” sıfatını kullanmaktadır. Polis Kiyork Efendi, Aza Süleyman Efendi¹²³ gibi

M. 9 Temmuz 1898 tarihinde ve 34. Belgeden itibaren Bidayet Ceza Mahkeme Reisi olarak Halil Sırrı Efendi'nin yerine Mustafa Kamil Efendi

¹²¹ 282N.H.M.Ş.S. Belge,1.

¹²²282 N.H.M.Ş.S. Belge,50.

¹²³282 N.H.M.Ş.S. Belge,30.

görülmektedir. Böyle bir değişikliğin nedenini belirtmemiştir. Tablo:14'de belirtildiği üzere, 1. belgeden 34. belgeye kadar Halil Sırrı Efendi'nin 35. belgeden defterin sonuna kadar Mustafa Kamil Efendi bu görevi yürütmüştür. M. 9 Temmuz 1898 tarihinden itibaren mahkeme heyetlerinden olan Aza Ohannis'in öldüğünü ve yerine aza Boğos tayin edilmiştir. Belgede “ *‘Â’za Ohannis Efendi'nin vuk'u vefatına mebn-i yerine ta'yin kılınmış olan Boğos Efendi*”¹²⁴ diye ifade etmektedir. Tablo:14'de anlaşılacağı üzere belge 1'den 14'e kadar Aza Ohannis belge 15'ten defterin sonuna kadar bu görevi Aza Boğos yürütmüştür. Aza Hasan'ın ayrılması ve yerine Başkatip Abdulkadir Efendi'nin geçmesi belgede şu şekilde geçer “*‘Â’zâ Hasan Efendi'nin nev'i infisalına mebni ‘Â’zâ Vekili Abdulkadir...*”¹²⁵ İnfisal¹²⁶. Tablo:13'de belirtildiği gibi 2. Belgeden itibaren Aza Hasanın yerine Aza Süleyman Efendi geçmektedir.

Belgelere göre, mahkeme heyetinde herhangi birinin gelmemesi durumunda yerine diğer heyetlerinden birisini vekaleten bırakabiliyor. Bu durumda “*Nikabe Teşkilatı Kanunu'nun 21. Maddesi*” uygulanarak yapıldı. Örneğin “*‘Â’zâ Süleyman cürm-i meşhut vuk'una mebn-i bulunamaması hesabı ile Nikabe Teşkilatı Kanunu'nu 21. maddesi mucibince yerine vekaleten alınan Serkatib Abdulkadir...*”¹²⁷ diye ifade edilmiştir. Başkatip gelmeyen herhangi bir ‘aza’nın veya Polis Komiserliğinin yerine vekaleten geçer onun görevini ifâ ederdi. Onun yerine de Katib-i Sani (ikinci katip) geçerd. Mahkeme heyetlerinden polis komiserlerinin gelememeleri durumunda yerlerine jandarma efradından birileri geçebilirlerdi. Örneğin “*Polis Komiseri Abdullah Efendi'nin ma'zeretine mebn-i bulunamamasından yerine vekaleten me'mur Jandarma Onbaşı İbrahim Ağa hazır olduğu...*”¹²⁸. Şeklinde belgelerde kaydedilmiş. Gayrimüslimlerde mahkeme süreci içerisinde yer almış, aza olarak davalara katılmışlardır. Mahkeme içerisinde yer alabiliyor ve söz sahibi

¹²⁴282 N.H.M.Ş.S. Belge, 34.

¹²⁵ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 2.

¹²⁶ Ferit Develioğlu, **a.g.s.** s.522, İnfisal: sözlükte ayrılma, yerini bırakıp gitme, azledilme, memurluktan çıkarma anlamına geliyor.

¹²⁷ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 26.

¹²⁸ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 56 .

olabilmekteydiler. 114 davadan sadece üç davada Mahkeme heyeti içerisinde yer almamışlardır¹²⁹.

Mahkeme heyeti bütün davalarda, yargılama sonunda verilecek hükmün kesin bilgiye dayanması için şahitlerin şahadetine başvuruyordu. Mahkemede davacı, davalı veya şahitlerden bahsederken tam künye olarak ifade edilmiştir. Yaşını, medeni halini, okuma yazma bilip bilmediği, kaç çocuklu olduğu ve varsa lakabı hakkında bilgi verilmiştir. Hakkında detaylı bilgileri de kayıtlara geçirilmiştir. Örneğin “*Hısn-ı Mansûr’un Musallâ Mahallesinden otuz beş yaşında Müccerred, okuyup yazmak bilmeyen Sultının oğlu Haso bin Mehmet...*”¹³⁰. Gayri Müslimlerde ise; mensup olduğu cemaati de belirtmiştir. Örneğin “*Kadim Süryani milletinden 14 yaşında okuyup yazmak bilmiyen müccerret Şemunun oğlu Şemun...*”¹³¹. gibi

Keşif, hakimin dava konusunu beş duyusuyla inceleyerek bilgi sahibi olmasıdır. Mevcut hukukumuzda keşif takdiri delillerdendir. Bu sebeple hakim keşif sonunda ulaştığı bilgileri serbestçe değerlendirir, gerekirse başka keşiflerde yapar. İslam hukukunda da keşif takdiri kesin delillerdendir. Hakim keşfi bizzat yapabileceği gibi Naibin aracılığıyla ya da istinabe yoluyla da yapabilir. Osmanlı mahkemesinde keşiflerin katipler tarafından yapıldığı da görülmektedir¹³². Belgelerde taşınmaz malların çalınması iddiasında bulan davalılar mahkeme heyeti keşif gönderirdi. Örneğin “*şahısların kürum bağlarına bi’d-duhûl üzüm sirkât eylemeleri ve maznûn-ı merkûmundan Mehmet mezkûr bağlarda derdest olunarak taht-ı nazârete alınmış olduğundan haklarında mucazât-ı kanûniyyenin icrâsı ile mezkûr bağlardan ne miktar üzüm sirkât olunduğu ma’lum olmak üzere keşfine me’mur i’zamu talebinden ibarettir.*”¹³³ diye belirtir. Keşifin memurların keşif ücreti belirterek suçlu bulunandan alınmıştır. Örneğin “*keşifnâme mucibi iki yüz beş kuruluşluk üzümelerini sirkât etmiş olduklarından haklarında mucazât-ı kanûniyyenin icrâsı ile mesruk üzüm bedeli olan iki yüz beş kuruluş ile me’murlara verilen ücret-i*

¹²⁹ 282 N.H.M.Ş.S. Belge,111,112,113.

¹³⁰ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 8.

¹³¹ 282 N.H.M.Ş.S. Belge,14.

¹³² Abdullah Demir, **Türk Hukuk Tarihi**, İstanbul, 2011, s.128.

¹³³ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 29.

keşfiyyenin maznûn-ı merkûmundan tahsili...”¹³⁴ şeklinde geçmektedir. Aynı zamanda Darp, Darp ve Cerh davalarında mahkeme heyeti sağlıklı bir sonuca ulaşmak için tabip raporunu istemektedir. Tabip raporu ve şahitlerin ifadeleri ile mahkemenin seyri değişebilirdi. Örneğin “*Tabip Ohannis imzalı rapor bi’l-kıra’e münderecatı müsted-i merkûmân Hadice ve Hasno bi’l-mu’âyene başlarının tepelerinden alt kaburgatına hasıl olma cerihaları görülüp bi’t-tedavi on altı günde kıyâm puzir olacağı tıbben anlaşıldığı...*”¹³⁵. şeklinde.

Osmanlı toplumu çok sayıda dilin herhangi bir sınırlama olmadan kullandığı bir milletler mozaigi olduğundan kadının görev bölgesinde farklı dilleri konuşan kimseler buluna bilmekte ve kadı da çoğu zaman onların dilini anlamamaktaydı. Bu durumda kadı, tarafların ve şahitlerin beyanlarını anlamak için tercüman kullanmaktaydı.

Belgelerde mahkemede Türkçe bilmeyenlere tercüman tayin ediliyordu. Örneğin, “*maznûn ‘âleyhimden Vakkas Tükrçe bilemediği cihetle Hısn-ı Mansûr’un İmam Ağası Mahâllesinden en elli yaşında Rifat Babanın oğlu ‘Osman Efendi ba‘de’t-tahlif tercüman ta‘yin olunarak isticvâp olundukta...*”¹³⁶ ve aynı keşif heyetindeki gibi tercüman parasını suçlu bulunandan alınıyordu.

Belgelerde mahkeme günü mahkemeye gelmeyen davalı, davacı ve şahitler çeyrek lira para cezasına çarptırılmaktaydı. Örneğin “*ihzâr müzekkeresi tastirine ve ma‘zeret-i meşru‘â beyân edemedikleri halde beherinden birer çaryek lira ceza-i nakdi alınmasına muttefekân verilen karar ifhâm olunmuştur*”¹³⁷. şeklinde belgelerde yer verilmiştir.

Kadınların, kocaları, aileleri veya dışarıdan gelen her türlü kötü muamelelerden kendileri bizzat mahkemeye başvurarak dava açmışlardır¹³⁸.

Mahkemenin çözemediği ya da bakamadığı davaları başka mahkemelere sevk ediyordu. Cinayet nezdinde ki gibi önemli davaları Elazığ veya Malatya

¹³⁴ 282 N.H.M.Ş.S. Belge,29.

¹³⁵ 282 N.H.M.Ş.S. Belge,10.

¹³⁶ 282 N.H.M.Ş.S. Belge,33,36,46,12,63,49.

¹³⁷ 282 N.H.M.Ş.S. Belge,85.

¹³⁸ 282 N.H.M.Ş.S. Belge,7,11,99,85,55,83,22,24,41.

mahkemelerine sevk edilmiştir. Aynı şekilde Besni'deki davalar da Adıyaman mahkemesine sevk edilmiştir¹³⁹. Mahkemeye intikal eden davaların 114 tanesinden 9'ü gayrimüslimlere aittir¹⁴⁰.

Mahkeme sonuçları kısa süreli hapis ve para cezası olduğu gibi beraatla da sonuçlanmıştır. Hapis süreleri en fazla altı ay¹⁴¹, En azı ise, on iki ile yirmi dört saattir¹⁴². Tablo:3 belirtildiği gibi belgelerde görülen davalar içerisinde büyük ve organize suçlar yoktur.

4.2.3 282 Numaralı Hısn-ı Mansûr Şer'iyeye Siciline Göre Adıyaman'ın Sosyal Yapısı

282 numaralı sicile göre, Adıyaman'da çeşitli millet ve dinlerden insanlar yaşamaktaydı. Bunlar arasında herhangi bir sorun teşkil etmeden yaşamlarını sürdürüyorlardı. Bu insanların birbiriyle olan ilişkilerinde din ve millet farklılığın sorun teşkil etmediği görülmektedir.

Müslüman ahaliden bahsedilirken ırk farklılığı ön plana çıkarılmamıştır. Osmanlı Devleti topraklarında yaşayan bütün insanlara din ve ırk farkı gözetilmeksizin halkı Osmanlı vatandaşı olarak adlandırılmıştır. Belgelerde bundan bahsedilirken "*Devlet-i Âli teb'âsından 'Arap Şeyho veya Devlet-i 'Âli teb'âsından Musul ahalisinden Şeyh Abdullah bin Şeyho*"¹⁴³ ibaresine sıkça rastlanır. Yani üst kimlik olarak Osmanlı vatandaşı olmak ön plandadır.

Osmanlı Devletinde kişilerin soyadlarının olmayışı nedeniyle halk arasında veya resmi makamlarda lakap, baba adları, milleti, memleketi ya da yaptığı iş ile kişilere takılan lakaplar belirtilmektedir. Belgelerde geçen memleketiyle anılanların isimleri şunlardır. Samsatlı Boğs, Behesnili Vakkas, Haşturlu Hamo, Mulukanlı Ahi, Uludamlı Osman, Behesnili Mehmet, Urfalı Mehmet, Tutlu Süleyman, Mardinli Mehmet, Urfalı Süleyma, Tutlu Habip, Harputlu Yusuf, Siverekli Ahmet, Hamsarlı Hasan ve Behesnili Şerli¹⁴⁴. Milletiyle anılanlar: Arap Ferhad, Çerkez Hüseyin, Arap

¹³⁹ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 60,48,88,100.

¹⁴⁰ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 14,1,2,17,34,62,50,6,114.

¹⁴¹ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 1.

¹⁴² 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 17,34,39,105.

¹⁴³ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 35.

¹⁴⁴ Sırasıyla, Belgeler, 14.15.20-25.19.25.9-39.32.39.58.77.85.91.96.112.

Şeyho, Tük oğlu Mehmet, Musullu Şeyh Abdullah, Kürt Mustafa, Emeni Katolik Milletinden Seko, Ermeni Milletinden Serkis, Süryani Milletinden Hıdır veled-i Osib, Protestan Milletinden Alot Serkis, Ermeni Katolik Papazı Kiragos¹⁴⁵ ve *kadim Süryani milletinden otuz yaşında culha Osib veled-i...*¹⁴⁶. Mesleğiyle anılanlar: Terzi Artin, Katırcı Abdullah, Abacı Mano, Bakkal Mehmet, Berber Ali, Helvacı Hesno, Hamal Kirkor¹⁴⁷.

Halk arasında sınıfsal bir ayrıcalık olmayıp yatay ve dikey geçişler serbesttir. Gayrimüslim bir babanın çocuğunun ismi Müslim olabilmiştir. Belgelerde bu şekilde geçen isimler şunlardır; Porto oğlu Mehmed¹⁴⁸, Makdis kızı Hacer¹⁴⁹, Kirkorun oğlu Hasan ve zevcesi Emine¹⁵⁰, İbana oğlu Ömer¹⁵¹ ya da tam terside ola bilmektedir. İbrahim veled-i Mıkırdıç¹⁵², Nazır oğlu Boğus¹⁵³, Şükrü veled-i Serkis¹⁵⁴. Kişilerden bahis ederken kullandıkları künyeleri belirtirken Müslümanlarda “oğlu” veya buna karşılık gelen “ibni, bin”, Gayrimüslimlerde ise “veledi” künyeleri kullanmıştır.

Belgelerde geçen devlet memuru, din adamı gibi yüksek tabakadan şahıslar için “Efendi”, bölgenin köklü ailelerden gelen şahıslar için “Zade” bölgeden saygın şahıslara “Beg” ve varlıklı şahıslar için de “Ağa” unvanı kullanmıştır. Efendi için tüm devlet memurları¹⁵⁵. Tablo:15’e göre; Ağa, Beg, Zade ve Baba künyeleri gayrimüslimlerde geçmemiştir.

Belgelerde Geçen Künyeler

Tablo:14 Belgelerde Geçen Künyeler

No	Müftü Adı	Beg Künyesi	0,5 Belge No
3	Azmi	Beg	85
İ	Kaymakam	Beg	9,4

¹⁴⁵ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 35,45,58,67,25,99-100,104,111,14, 107.

¹⁴⁶ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 12.

¹⁴⁷ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 1, 2, 24,25,111,29,48.

¹⁴⁸ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 28,41.

¹⁴⁹282 N.H.M.Ş.S. Belge, 41.

¹⁵⁰ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 7.

¹⁵¹ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 29.

¹⁵² 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 1.

¹⁵³ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 107.

¹⁵⁴ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 29.

¹⁵⁵ Bkz, Tablo:12-13.

4	Boz	Beg	32
5	Abdulvahab	Beg	53
6	Hasan	Zade	12
7	Haci Monla	Zade	29
8	Bereket	Zade	51
9	Rıdvan	Zade	88
10	Maksud	Zade	91
11	Mustafa	Ağa	2
12	Halil	Ağa	4
13	Ahmed	Ağa	33
14	Yusuf	Ağa	42
15	Hasan	Ağa	51
16	İbrahim	Ağa	56
17	Ali	Ağa	102
18	Abdi	Ağa	102
19	Feyzullah	Efendi	2
20	Osman	Efendi	33
21	Bektaş	Efendi	12
22	Sadullah	Efendi	82
23	Muhsin	Efendi	82
24	Mevlevi	Baba	55
25	Kürdi	Baba	32,52

Belgelerde Geçen Şahıs İsimleri:

Folklorik yapıyı ve toplumun kültürel yapısını ortaya koyması açısından şahıs isimleri oldukça önemlidir. Hz. Peygamber yeni doğan çocuğa veya ihtida (bir yola girmek, hidayete ermek, İslam dini kabul etmek) eden kişiye isim verilirken, Allah'a

kulluğu ifade eden Abdullah, Abdurrahman gibi isimlerin Cenab-ı Hakkı memnun edeceğini söylemiş ayrıca peygamber adlarının verilmesi hususunda da tavsiyelerde bulunmuştur. Onun bu tavsiyeleri Müslümanlar arasında geniş çaplı yayılmıştır. Müslümanlar Hz. Peygamber'e duyduğu derin hürmet, saygı ve sevgi nedeniyle onun adını aynen almayı saygısızlık kabul etmiş, Muhammed adını Mehmet şeklinde söylemeyi uygun görmüşlerdir. İncelemiş olduğumuz defterde Hz. Peygamberin tavsiyelerine uyulup Allah'a kulluğu ifade eden Abdullah, Abdulkerim, Abdulkadir, Abdurrahman isimleri sıklıkla geçmektedir. Ayrıca Yusuf, Musa, Süleyman, İbrahim, İsmail, Salih gibi peygamber isimleri ile peygamberimizin isimleri olan Ahmed, Mehmed, Mustafa, da sıkça kullanılan isimlerdendir.

Belgelerde geçen müslim isimleri: Ali bin Mustafa, Ahmed, Halil, Hasan, Kadir, Süleyman, Mehmed, Hacı Hfız, Vakkas, Abdullah, Abdulkerim, İsmail, Hüseyin, Feyzullah, Mahmudi, Ebu zer, Şeyho, Osman, Kahraman, Bekir, Hüsnü, İbrahim, Ömer, Abı zeyd, Halil, Sefer, Şükrü, Halid, Musa, Yusuf, Nureddin, Abdurrahman, Salih, Seyyid Veli, Haydar, Sinan, Hacı bin Şahin, Abdi, Hamik, Abı Heveski, Hamo, Rıfat, Ferhad, Mustafa Kamil, Selim, Hadi, Hıdır, Çakır, Bereket, Nuri, Ökkeş, Abdulvahhab, Abdulgani, Kıraç, Receb, Arif, Sadık, Akif, Arslan, Eyyüp, Ali Osman, Davuthan, Şahin, Veli, Habib, Hafız, Murad, Necip, Tahir, Sadullah, Hacı Gaffar, Bedi, Kelek, Derviş Hamo, Hacı Rıdvan, Maksud, Muhsin, Devro, Hacı Mirze, Ebi Halfan, Nazır, Hallaç, Refik, Alim, Ferraş gibi erkek isimler görülürken,

Kadınlardan: Sıltı, Mukime, Ayşe, Fatma, Hanım, Zeynep, Nazar, Hire, Hatice, Hato, Züleyha, Hacer, Meral, Ümmügülsüm, Meryem, Sultan, Emine, Zülfiye, Gül, Elif, Fetişe gibi isimler görülmektedir.

Gayrimüslimlerde ise, Serkis, Kirkor, Mardo, Artin, Porsuk, Ağob, İbana, Abram, Mıkırdıç, Kiyork, Şemun, veled-i Hakko, Karabit, Boğos, Ohannis, Mamo, Haço, Enna, veled-i Menco, Akop, Dikran, Kirbos, Çoço, Mano, Barsom, Budros, Nator, Makdis, Porto, Astor, Şuşinak, Kaşpan, Nikoğis, Abraham, Alot, Yağop, Seko, Melken, Kirkor, Avina gibi isimleri görülmektedir.

Belgelerde Geçen Bazı Lakaplar:

Lakaplar mesleklerden kaynaklanan, fiziki özelliklerden dolayı verilen, karakter özelliğinden, yer adlarından, aşiret ve etnik yapı sebebiyle, tarihi kahramanlık ve soy büyüklerinden yada dini özelliklerinden dolayı lakaplar verilmiştir. İnsanların köy, kasaba, mahalle gibi küçük yerleşim birimlerinde birbirlerini tanımalarına yardımcı olan lakaplar 26 Kasım 1934'de kabul edilen Soyadı Kanunu ile kaldırılmıştır. Böylece “*efendi, bey, paşa, ağa,*” gibi unvanların da kullanılması yasaklanmıştır ancak bu lakaplar tamamen terk edilmemiş olup gayri resmi olarak halk arasında halen varlığını sürdürmektedir¹⁵⁶.

Belgelerde Geçen Lakaplar: Mıhı, Hırsız, Gomo, Kör, ‘Alo, Çolak, Delal, Seko, Mıstı, Ardo, Haço, Kelo, Terzi, Koti, Şar, Dedo, Şeyho, Hıdır, Katibo, Hacı, Halce, Çakal, Ato, Sıçan, Çermikdılı, Çutal, Hunde, Binbaşı, Ciro, Muro, Taciro, Bedin, Uso, Muso, Huri, Polatlı Korso, Meymi, Sıltı, Usı, Haso, Silo, Hasno, Göri, Kızıl, Balta Keşiş, Kerro, Nator, Kara, Dellek, Mıçı, Şin, Soytarı, Deli, Şusinak, Ayo, Tallo, Şeyhi, Koti, Hacı, Keyfo, Kör, Sofi, Ökeş, Silik, Mıho, Çoço, Şaço, Çırço idi.

4.2.4 282 Numaralı Hısn-ı Mansûr Şer’iyye Siciline Göre Adıyaman'ın Ekonomik Yapısı

Genel olarak çeşitli tüketim mallarının üretilmesi ve bunların dağıtımının sağlanması amacıyla oluşturulan düzenlemelerin tümüne ekonomik faaliyetler denir.

Adıyaman kazasında, ekonomik faaliyet olarak halk daha çok tarım ve hayvancılıkla uğraşmıştır. Tarım ekilebilir topraklar sulu ve susuz topraklar bulunuyordu. Başlıca yetiştirilen ziraat ürünler: Hınta (buğday)¹⁵⁷, çeltik (pirinç)¹⁵⁸, penbe (pamuk)¹⁵⁹, havuç¹⁶⁰, afyon¹⁶¹ ve isot (biber)¹⁶². Yetiştirildiği belgelerde geçmektedir.

¹⁵⁶ Bkz: Tablo: 13.

¹⁵⁷ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 48, 78,105.

¹⁵⁸ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 12.

¹⁵⁹ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 50, 84,71.

¹⁶⁰ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 52.

¹⁶¹ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 12.

¹⁶² 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 12, 39.

Hayvancılıkta ise; ekonominin tarıma dayandığı göz önünde alınırsa daha çok büyük baş hayvanların olduğunu söyleyebiliriz. Katır¹⁶³, öküz¹⁶⁴, davar, merkep¹⁶⁵ ve at isimleri geçmektedir. Belgede Hatta Katırcı esnafı ismi geçmektedir.

Bu dönemde bağcılık önemli bir yere sahiptir. Bağlarda yetiştirilen kürüm (üzüm)¹⁶⁶, badem ağaçları¹⁶⁷ mevcuttur. Bağcılık o kadar önemli idi ki her mahallenin bağ bekçileri vardı¹⁶⁸.

Belgelerde Geçen Esnaflar:

Osmanlılarda el sanatları ile uğraşan, geçimlerini yaptıkları eşyanın satışı ile sağlayan kimselere verilen addır. Osmanlı devletinde reayayı teşkil eden halk, kazanç kaynaklarına göre sınıflandırıldığı için bu kelime de benimsenmiştir.

Osmanlı devletinde ekonomik düzeni nedeniyle iki guruba ayrılmıştır. Bunlardan biri, özel teşebbüse dayanan serbest halk kuruluşları olup devletin kontrolünde olmakla beraber esnaf loncalarına bağlı idiler. Diğerleri ise devlet işletmeciliği esasına göre dirlik ve ulufeye bağlı, yani maaşlı esnaf teşkilatı idiler. Bütün esnaf kuruluşlarını imalat, standartlar, fiyat pazarlama gibi bakımlarında devletin kontrolü altına alınmıştı.

Sicilde geçen esnaf isimlerine göre Adıyaman'da şu esnaflar mevcut idi.

Terzi Artin, Makaracı Mustafa, Hancı Mustafa, Katırcı Abdullah, Değirmenci Abdullah, Berber Abdullah, Çulcu Ömer, Kebapçı Halit, Kahveci Gül Hüseyin, Abacı Mano, Terzi Haco, Abacı Şükrü, Allaf Şeyho, Bakkal Mehmed, Helvacı Porsuk, Şerbetçi Cano, Kebapçı Mustafa, Kunduracı Süleyman, Helvacı Hesno, Neccar İbo, Nalbend Abdullah, Meyhaneci Kertor, Terzi Mehemet, Terzi Akop, Hamal Kırkor, Bakkal Hasan, Terzi Hasan, Kabancı İbana, Ekmekçi Osman, Kahveci İbrahim, Terzi Osman, Ekmekçi Ömer, Nalbend Hasan, Berber Ahmed,

¹⁶³ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 2.

¹⁶⁴ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 5,94.

¹⁶⁵ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 48, 112.

¹⁶⁶ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 26,29.

¹⁶⁷ 282 N.H.M.Ş.S. Belge, 60.

¹⁶⁸ Bkz, Tablo:11.

Hamal Hasan, Kahveci Hasan, Debbağ Mustafa, Ekmekçi Necip, Ölçekçi Abram, Berber Ali, Kahveci Yusuf, Çulcu Ahmet

4.2.5 282 Numaralı Hısn-ı Mansûr Sicilinde Geçen Kânûn-i Ceza Maddeleri

Kanunnâme kavramı değişik şekillerde tanımlanmıştır. Şemsettin Sami'nin “*bir madde hakkında fıkârât-ı kanuniyeyi câmi kitap veya risale, nizamname*” şeklinde tanımladığı kanunnâme¹⁶⁹. Pekalın tarafından: “*bir hükümet tarafından idare usulüne ve âmmenin umur ve mesalihine dair tanzim olunup, umum tarafından icrası mecburi tutulmak üzere vaz' ve ilan olunan hükümleri havi kitap yerinde kullanılır bir tabirdir. Türçesi kanun kitabı demektir*”¹⁷⁰. şeklinde ifade edilmiştir.

Tanzimat dönemine kadar İslam hukukunun etkisi altında bulunan Osmanlı hukuku, Tanzimat'tan sonra birçok alanda olduğu gibi hukuk alanında da batıdan etkilenmiş ve önemli değişiklikler yapmıştır. Bu dönemde geleneksel şer'iyeye mahkemelerinin yanında nizamiye mahkemeleri adıyla batılı tarz yeni mahkemeler açılmış, buralarda uygulanmak üzere batılı hukuk sistematığına uygun şekilde düzenlemeler yapılması yoluna gidilmiş ve önemli kanunlar çıkarılmıştır.

Tanzimat sonrası Osmanlı kanunlaştırma çalışmalarını, kaynakları bakımından üçlü bir tasnife tutmak mümkündür, dini/milli kanunlar, iktibas edilen kanunlar, karma nitelikli kanunlar. Adli yapıdaki önemli değişikliklere karşılık, özellikle temel kanunlar açısından bakıldığında, Osmanlı hukukunun, Tanzimat sonrasında klasik dönemdeki yapısını büyük ölçüde koruduğu söylenebilir. Kamu hukuku alanında adli yapıyı düzenleyen ve yeni mahkemelerin kuruluşunu sağlayan kanunlar 1879 ile *Usul-i Muhakemat-ı Cezaiyye* 1879 ve *Usul-i Muhakeme-i Ticaret* 1861 kanunları, Fransız hukuk mevzuatında iktibas edilen kanunlardır. Kanun-i Esasi 1876, *Usul-i Muhakemat-ı hukukiye* 1879 ile son Ceza Kanunu 1858, karma nitelikli kanunların başında gelmektedir. Özel hukuk alanında ise *Ticaret Kanunnâmesi* 1850 ile *Ticaret-i Bahriyye Kanunnâmesi* 1863 iktibas edilen kanunlardır. Bunun dışında

¹⁶⁹ Şemsettin Sami, **Kamûs-î Türkî**, İstanbul, 2005, s. 1041.

¹⁷⁰ Pekalın, **a.g.e.**, s. 585.

kalan ve önemli bir bölümü özel hukuk alanına giren düzenlemelerin hemen hepsi dini/örfi hukuka dayanmaktadır¹⁷¹.

282 numaralı Hısn-ı Mansûr sicilinde geçen kanun-ı ceza maddeleri ve açıklamaları şunlardır;

114. Madde

Memurinden birini veya asakir-i nizamiye ve zabıtiyyeden bir neferi memuriyetlerini icrâda iken veyahut icrâ ettikleri memuriyetinden dolayı darp'a cüret eden olur ise, velev bila silah olarak eseri cerh zuhur etmiş ise, altı aydan iki seneye kadar haps olunur.

230. Madde

İş bu fasılda tayin olunan sirkat-ı mallarından başka ahz ve yankesicilik gibi sirkatlerine mütecasir olanlar, 3 aydan 5 seneye kadar hapse konulur. Ve makulle eşyası zabıtça kefalet altına alınır.

253. Madde

Henüz biçilmemiş olan mahsulatı ve tabii yetmiş veya değilmiş olan ağaç veyahut nebatat-ı sairey-i kat' ve telef eden, aşılansız ağaçları bozan ve bir kimsenin bağ ve bahçesini tahrip eyleyen eşhas bir haftadan on beş güne kadar hapis cezası ile mücazât olunur ve ashabının zarar ve ziyanı tazmin edilir.

254. Madde

Hancı ve lokantacıardan geceleri fener yakması kendisine canib-i zaptiyeden tenbih olunduğu halde ihmal eden ve sühulet-i murur ve ubur-u nas'a dokunacak şeyleri bil zaruret yollara vaz' ve terk eyleyen ve bu misilli şeyler hasebel'icab sokak ve meydanlara vaz' olunduğu veya hut mermer-i nas mahallerde su yolu ve lağam kazılıp, geceleri açık kaldığı halde gelip, geçenlere bir güne sakatlık olmamak için yıkılmış eşya ve kazılmış mahal üzerine bir kandil ve fener vaz' etmeyen kimseler torik nizamına ve müşrif-i harap olan ebniye-yi tamir ya hadim etmek üzere taraf-ı

¹⁷¹ www. e-akademi.org/makaleler/mgayretli-2.pdf (17-04-2012) .

hükümetten salar ilga olan tenbihata muğayir hareket ve sokağa süpürüntü ve saire tefazulat mucip şeyler ilka eyleyenler ve kayıtsızlık ile bir kimsenin üzerine süpürüntü veya pislik dökenler ve sükûtu ile yoldan zarar verebilecek şeyleri sokağa atanlar ve gerek nizamname-i mülkiye ve idare-i belediye tarafından neşr olunan nizamata tevfiik hareket etmeyenler bir beyaz beşlikten beş beyaz beşliğe kadar ceza-î nakdi ahzı ile mücazat olunur.

179. Madde

Darp ve Cerh eğer madde-i sabıkada olan dereceden hafif ise, darip ve carih olan kimse bir haftadan bir seneye kadar haps olunur. Veyahut mecruh kimseye verilir. Veyahut bu müddetlerin ikisi birden icrâ olunur. Buna bedel bir mecidiye altundan beş mecidiye altuna kadar akçe alınır.

222. Madde

Zirde ti'dat olunan ahvaldan biri ile irtikab-ı sirkat eden şahıs altı aydan üç seneye kadar haps olunur. Ahval-ı mezkûrenin birincisi: Gece vakti olmak ve iki veyahut daha ziyade elhas birlikte bulunmak veya bu iki keyfiyetten yalnız birisi olup, fakat adam oturur yer mahalde veya meabid'de olmaktır. İkincisi: Madde-i sirkat gündüz yahut şahs-ı vakit tarafından vuku bulsa ve mahal-ı sirkat adam oturur mahal olmazsa bile saruk olan şahıs hafî ya celil müsellaah bulunmasıdır. Üçüncüsü: Bir şahs-ı muvazzaf hizmetkâr olupta hizmet etiği tevcihinin yahut Efendisinin hanesine gelmiş olan kimsenin yahut efendisi ile bir refeka kimsenin olduğunu hane sahibinin malini sirkat eylemek yahut hırsızlık eden kimse 'amele veya esnaf şakirdi olup, ustanın hane ve dükkan ve mağazasından veyahut bir şahsı müssehharan çalıştığı bir mahalde hırsızlık eylemektir. Dördüncüsü: Hancı ve lokantacı ve arabacı ve kayıkçı ve emsal-i esnaf veyahut bunların adamların kendilerine tevdi olunan eşyanın hepüsüne veya bir miktarını sirkat eylemekti.

160. Madde

Ahalinin rahatını selb edecek surette bila mucip şamata ve gürültü edenler ve emr-i hükümet ile yapıştırılmış olan, ilanet evrakını bi'l-iltizam koparanlar ve

yırtanlar kezalik on beşlikten on beşliğe kadar ceza-i nakdi ahz ve üç günden bir haftaya kadar haps ile mucazat olunur.

192. Madde

Eğer bu ta'addisi a'n kıssa vuku bulmuş ise, müekkatan körge konulur.

214. Madde

Bir madde-i mahsusa isnadı olmayıp fakat ma'ayibden bir şey tahsisi ile ya diğer suretle bir kimse diğer kimse hakkında muhill-i namusu söz söyler veyahut şetm eyler ise yirmi dört sa'atten bir haftaya kadar haps olunur veyahut buna bedel yarım mecediye altundan üç mecediye altununa kadar cezayı nakdi alınır.

224. Madde

Her kim at veya saire yük araba ve bizin hayvanatı ve kez'alik davar itlak olunan büyük-küçük hayvanatı veyahut zira'ata müteallık alat ve edevatı ve bey' ve furuhte olmak üzere kiralayıp kurye edilmiş olan hatab va keresteyi ve taş ve ocaklarında kırılmış taşları ve talyanlarda bulunan balıkları ve göllerde bulunan sülükleri sirkat eyler ise bir mahdan bir seneye kadar haps ile mucazât olunur ve malı mesruk mevcut olduğu halde 'aynen sahibine redd kılınır ve mevcut olmadığı surette dahi tazmin ettirilir.

112. Madde

Muhakim ve mecalis me'murlerine ve sair devlet-i 'Aliyye me'muriyetlerinin icrâda iken veyahut icrâ ettikleri hükm-i me'muriyetten dolayı bunların kadr ve namuslarına nakisa verecek suretiyle mua'mele-yi hakarete ve itâle-i lisâna ve ihafe ve cüret eyleyenler olur ise bir haftadan altı aya kadar haps olunur ve bu hakareten ve itâle-i lisân ve ihafe keyfiyetleri mahâkim ve mecaliste murafakası vaktinde vuk'û bulur ise buna mucasir olan kimse altı aydan bir yıla kadar haps olunur.

260. Made

Ahâlinin rahatını selp edecek surette bila mucip şâmata ve gürültü edenler ve emr-i hükümet ile yapıştırılmış plan ilânat evrakını bi'l- iltizâm koparanlar ve

yırtanlar kezâlik on beşlikten on beşliğe kadar cezâ-î nakdi âhz ve üç günden bir haftaya kadar hapis ile mücazât olunur.

258. Made

Bi'l-ihitiyâr bir adamın üzerine veyahut hânesine veya ebniyye-i sairesine ve havlusuna ve bahçesine taş veya ecsâm-i celiye veya pislik atanlar ve hakkı duhûlu olmayan mahâlleye girenler ve hakkı mururu olamayan bir yerden murur edenlerden kezâlik altı beşlikten on beşliğe kadar nakdi âhz olunduktan başka yirmi dört saatten beş güne dek hapis dahi olunurlar.

226. Made

Mezru'at ve sair intifâ' olunan mahsulat-ı 'ardiyeye henüz biçilmiş ve koparılmış olmadığı halde gerek kufa ve gerek torba ve bunun esmalî şeylerle ve gerek 'araba ve civanan vasitâsı ile veya birkaç kişi ma'rifeti ile sirkât vuku' bulunduğu halde buna mücazir olanlar yirmi dört saatten iç maha kadar haps olunur.

178. Made

Bir kimse bir şahsı yirmi günden ziyade işten kalmasını yahut hastalanmasını mucip olacak suretle cerh ya darp eyler ise iki aydan iki seneye kadar haps olunur ve masarif-i cerrahiyyesi ile mecruh ve madrubun halı sıhhatında kesb edeceği ticaret ve ücretin misli kendisinden alınıp, mecruhâ ve madrubâ verilir.

253. Made

Henüz biçilmemiş olan mahsulatı ve tabii yetmiş veya değmiş olan ağaç veyahut nebatat-ı saire-i kat' ve telef eden, aşılansmış ağaçları bozan ve bir kimsenin bağ ve bahçesini tahrip eyleyen eşhas bir haftadan on beş güne kadar hapis cezası ile mücazât olunur ve ashabının zarar ve ziyanı tazmin edilir.

113. Madde

‘Asker-î neferiyenin ve hükümet tarafından ‘ale’l-‘ıtlak zabitâya ve idareye me’mur olanların me’muriyetleri sırada veyahut icrâ ettikleri hükm-i me’muriyetten dolayı kadr ve namuslarına nakisa verecek suretle haklarında mu‘âmeleyi hakarete ve itâle-i lisâna ve ihafeye cüret edenler olur ise bir haftadan bir aya kadar haps olunur. Ve eğer bu misilli hakaret ve ihafenin icrâsında teşhir-i silah eden olur ise her halde altı aydan iki seneye kadar haps olunur.

SONUÇ

Yargı yetkisine sahip olan kadıların vermiş oldukları kararları, tuttıkları zabıtları, idarî, siyasî ve hukukî yazışmaları içeren tarihi vesikalar olan şer'iyeye sicilleri, XV. yüzyılın ikinci yarısıyla XX. yüzyılın ilk çeyreği arasındaki döneme ait Osmanlı tarihi ve kültürü açısından birinci elden kaynaklarıdır.

Osmanlı Devletinde mahkeme kayıtları genel olarak düzenli bir şekilde yazılmış ve saklanmıştır. Bu kayıtlar sayesinde dönemin önemli olayları, genel özellikleri, bölgenin sosyal, kültürel, ekonomik, dini ve etnik yapısı gibi birçok özelliklerini görebilmekteyiz. Bu anlamda ilk elden kaynak özelliği gösteren şer'iyeye sicilleri geçmişteki izleri gönümüze taşıyan kaynaklardır.

Bu çalışmada, 282 numaralı Hısn-ı Mansûr (Adıyaman) şer'iyeye Sicilinin H. 1315-1316 / M. 1898-1899 tarihleri arasında Adıyaman Şer'iyeye Mahkemesinde görülen 114 belgedeki davalar yer almaktadır. Bu çalışmanın transkripsiyonu, özeti ve değerlendirmesi yapılmıştır.

Belgelerde mahkemeye intikal eden davaların ve bu davaların nasıl sonuçlandığını gün yüzüne çıkarılmıştır. 114 belgenin büyük çoğunluğu darp ve cerh davaları oluşturmaktadır. Bunun yanında hırsızlık, devlet memuruna karşı gelme, kadın kaçırma, belediyeye muhalefet, haneye duhul, ziraî ürünlerinin tahrip edilmesi, ihafe, mahkemeye itiraz ve davanın düşmesi gibi davalar görülmüştür. Aynı dava içerisinde birden fazla suçun işlendiği de görülmüştür. Mahkeme sonuçları kısa süreli hapis, para cezası ve beratla sonuçlanmıştır.

Belgeler içerisinde mahkemede şahitlerin önemli bir yeri vardır. Bütün davalarda şahitlere başvuruluyor. Darp ve cerh davalarında tabip, hırsızlık davalarında kâşif heyetinin raporlarına başvuruluyor. Belgeler içerisinde kadınların bizzat dava açtıkları, şahitlik yaptıkları ve mahkemelere katıldıkları görülmektedir. Bu da Osmanlı mahkemelerinde kadın haklarına önem verildiğini göstermektedir. Mahkemelerde görülen davaların en kısa sürede karara bağlanması, hukukun işlediği, bilirkişilik ve şahitlik müessesisiyle hukukun güvenilirliği yanında toplumsal güven ve otokontrolün sicildeki kayıtlara göre çalıştığı tespit edilmiştir.

Belgelerden anlaşıldığına göre, Adıyaman'ın köy ve mahallelerinde yaşayan insanların kendilerine has lakapları bulunmaktadır. Bu lakaplarda, insanların mesleği, dini kimliği, yer adları, kişinin mensup olduğu soy ve sülale isimleri vb. gibi unsurların öne çıktığı görülmüştür.

İncelenen şer'iyeye sicilinde Müslim ve gayrimüslimlere ait belgeler bulunmakta olup o dönemdeki toplumsal ilişkileri değerlendirmek mümkün olmuştur. Müslimler ve gayrimüslimlerin birbirlerine mahkemede şahitlik yapması ve hoşgörü içerisinde bir Osmanlı toplumunun en açık fotoğrafıdır. Aynı zamanda Gayrimüslimlerin Müslimlere has isimleri kullanması yine iç içe geçmiş bir kültürün dayanak noktasıdır.

Belgelere göre Adıyaman ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Buğday, pirinç, isot ve afyon ile birlikte üzüm yetiştiriciliğinin de önemli bir yer tuttuğunu görmekteyiz. Meslekler içerisinde bakkallık, terzilik, şerbetçilik, kahvecilik, nalbantçılık vb gibi mesleklerin yaygın olduğu görülmektedir.

Bu çalışma ile şehir tarihçiliği üzerine çalışma yapacak araştırmacılara kaynak olacak bir tez ilim dünyasına kazandırılmaya çalışılmıştır. Osmanlı sosyal tarihi ve şehir tarihçiliği açısından öneme değer olan bu çalışmanın tarihe ışık tutacağı düşünülmektedir. Bu çalışma da M. 1898-1899 yılları arasında Adıyaman'ın siyasi, sosyal, ekonomik ve hukuki yapısı hakkında birinci elden bir kaynak bir kaynak olup bilim insanlarının hizmetine sunulmuştur.

KAYNAKÇA

- Adıyaman Valiliği, **Adıyaman İl Yıllığı**, Kemal Matbaası, Adana, 1976.
- Akgündüz, Ahmet, **Osmanlı Kanunnamelerinin Şer‘i Sınırları**, C.VI, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 1999.
- Akgündüz, Ahmet, Şer‘iyye Sicilleri, Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler, C.II, **Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı**, No:52, İstanbul, 1998.
- Anabritanika; **Adıyaman Maddesi**, C.1, Ayna Yayınları, İstanbul, 2004.
- Atalar, Münir, “Şer‘iyye Sicillerine Dair Kısa Bir Tarihçe”, **Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi**, Ankara, 1980, s.303-328.
- Aydın, Mehmet Akif, **Türk Hukuk Tarihi**, İstanbul, Ufuk Yayınları, 2005.
- Aydın, Mehmet Akif, “Osmanlıda Hukuk”, Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi, C.I, Editör: Ekmeleddin İhsanoğlu, **İslam, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi**, İstanbul, 1994, s.375-429.
- Bayındır, Abdulaziz, “İslam Mahkeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)”, C.I, **İslam İlimler Araştırma Vakfı Yayınları**, İstanbul, 1988, s.2-43.
- Bayraktar, Nuray, **20 Numaralı Antakya Şer‘iyye Sicilleri (H. 1245-1246/ M.1829-1831)**,Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay, 2008.
- Bayramoğlu, Ali, “Osmanlı Hukukunun Şer‘iliği Üzerine” **Osmanlı Ansiklopedisi**, C.6, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, 1999.
- Çelik, Kürşat, “**256 Numaralı Karahisar-ı Sahib Şer‘iyye Sicilleri (M.1839-1840 /**

H.1255-1256”,Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ, 2004.

Develioğlu, Ferit, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat**, Aydın Kitabevi, Ankara, 1988.

Demir, Abdullah, **Türk Hukuk Tarihi**, Yitik hazine Yayınları, İstanbul, 2011.

Darkot, Besim, Adıyaman Maddesi, C.I, **İslam Ansiklopedisi**, İstanbul, 1997.

Ergenç, Özer, “Osmanlı Klasik Dönemi Kent Tarihçiliğine Katkı XVI Yüzyılda Ankara ve Konya”, **Ankara Enstitüsü Vakfı**, Sayı:9, 1995, s.61-247.

Ekinci, Ekrem Buğra, **Tanzimat ve Sonrası Osmanlı Mahkemeleri**, Arı Sanat Yayınları, İstanbul, 2004.

Ekinci, Ekrem Buğra, **Osmanlı Hukuku**, Arı Sanat Yayınları, İstanbul, 2008.

Evliya, Çelebi, **Evliya Çelebi Seyahatnamesi**, C.3-4, Sadeleştiren: Tevfik Temelkuran ve Necati Aktaş, Üçdal Neşriyat, İstanbul, 1986.

Eryetkin, Murat, **149 Numaralı Ayntep Şer‘iyye Sicilleri, (H. 1294-1295/ M. 1877-1878, S.1-150)**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2011.

Gökgedik, Emine, **239 Numaralı Adıyaman Kadı Sicili, (H. 1329-1333/ M. 1911-1915)**,Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş, 2011.

Gökdenz, Ömer Faruk, **262 Numaralı Hısn-ı Mansûr Şer‘iyye Sicili**,

Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş, 2006.

Getikli, Fatih, “Osmanlı Hukuk Tarihi Olarak Şer‘iyye Sicili”, C.III, **Türkiye**

Araştırmaları Literatür Dergisi, Sayı:5, İstanbul, 2009. s. 187-213.

Hallaçoğlu, Yusuf, **Osmanlı Devlet Teşkilatı**, Kombassan Yayınları, İstanbul, 1989.

Hayta, Necdet ve Uğur Ünal, **Osmanlı Devletinde Yenileşme Hareketleri (XVII.**

Yüzyıl Başlarında Yıkılışa Kadar), Gazi Kitabevi Yayınları, Ankara, 2008.

<http://www.adiyamanhaber.org/tr/tarih.htm> (08-01-2012).

<http://www.adiyamanli.org/tr/tarih.htm> (08-01-2012).

<http://www.os-ar.com//print.php?sil=80> (18-11-2011).

www.bisav.org.tr/havadisler.aspx?module=havadisayrinti (16-04-2012).

www.istanbul.edu.tr/edebiyat/edebiyat/dekanlik/dergi/.../13-05.pdf

(16-04-2012).

www.turkcebilgi.com/ansiklopedi/bekci (17-04-2012).

www.dunyabulteni.net/news_detail.php?id=111490 (17-04-2012).

www.e-akademi.org/makaleler/mgayretli-2.pdf (17-04-2012) .

İnalçık, Halil, Türk Tarihinde Töre ve Yasa Geleneği, **Doğu Batı Dergisi**, Ankara,

Sayı:13, 2000, s.157-175.

Karal, Enver Ziya, **Osmanlı Tarihi**, C.IX, TTK Yayınları, Ankara, 1996.

Kütükoğlu, S. Mübahat, **Osmanlı Belgelerin Dili (Diplomatika)**, Kubbealtı

Neşriyat, İstanbul, 1998.

Kumdağcı, Hale, **“402 Nolu Üsküdar Şer‘iyye Sicili”** Marmara Üniversitesi

Türkiye Araştırmaları Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2009.

Merçil, Erdoğan, **İlk Müslüman Türk Devletleri**, TTK Yayınları, Ankara, 1993.

- Mardin, Ebu'ulâ, "Kadı", **İslam Ansiklopedisi**, C.6, İstanbul, 1977.
- Ortaylı, İlber, **Türkiye İdare Tarihi**, Turhan Kitabevi Yayınları, Ankara, 1979.
- Ortaylı, İlber, **Tazimat Devrinde Osmanlı Mahallî İdareler (1840-1888)**, TTK Yayınları, Ankara, 2000.
- Özcoşar, İbrahim ve Ahmet Kankal, **252 Numaralı Mardin Şer'iyeye Sicilleri**, İstanbul, 2006.
- Özdemir, Rifat, **XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1998.
- Özdemir, Rifat, "Şer'iyeye Sicillerinin Sosyo-Ekonomik Tarih ve Halk Kültürü Açısından Önemi", **I. Battalgazi ve Malatya Çevresi Halk Kültürü Sempozyumu**, İnönü Üniversitesi Tebliğler, Malatya, 1986, s.179-187.
- Özdemir, Rifat, "Şer'iyeye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru", **Fırat Üniversitesi Dergisi**, C.I, Sayı I, Elazığ, 1987.
- Öztürk, Said, **Askeri Kassama Ait On Yedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo-Ekonomik Tahlil)**, İstanbul, 1995.
- Pekalın, Mehmet Zeki, **Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, C.II, MEB Yayınları, İstanbul, 1993.
- Sevim, Ali, **Anadolu'nun Fethi Selçuklular Dönemi**, TTK Yayınları, Ankara, 1980.
- Sami, Şemsettin, **Kamûs-î Türkî**, Enes Ofset, İstanbul, 2005.
- Tekerek, Feyzullah, **260 Numaralı Hısn-ı Mansûr Şer'iyeye Sicili**, Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış

Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş 2005.

Turan, Osman, **Doğu Anadolu Türk devletleri Tarihi**, Boğaziçi Yayınları, İstanbul, 1993.

Taşdemir, Mehmet, **16. Yüzyılda Adıyaman**, TTK Yayınları, Ankara, 1999.

Uğur, Yunus, “Mahkeme Kayıtları, Literatür Değerlendirmesi ve Bibliyografya”, C.I, **Tarih Araştırmaları Literatür Dergisi**, Sayı:1, 2003, s.305-344.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, **Osmanlı Devletinde İlimiye Teşkilatı**, TTK Yayınları, Ankara, 1998.

Ünal, Mehmet Ali, **Osmanlı Müesseseler Tarihi**, Fakülte Kitabevi, Isparta, 1997.

Velidedeoğlu, Hıfzı Veled, **Kanunlaştırma Hareketi ve Tanzimat**, C.I, İstanbul, 1940.

Yücel, Yaşar, **Osmanlı Devleti Teşkilatına Dair Kaynaklar**, TTK Yayınları, Ankara, 1998.

Yediyıldız, Bahaeddin, “Vakıf” **İslam Ansiklopedisi**, C.XIII, Eskişehir, 1982. s. 153-172

EK-2 BELGE 94

۹۴
 حاکم کرم الله وجهه در عهد اخی محمد کاکوز که سر قهر ایشی دی سینه طوبی مظهره ای اولی کونفر فریبنا انو دایه و هو
 حیو کونفر کونفر دایه سکره فرود ما ایا صلیح تاریخ منظره قرآن ادرسی و نظریه تاریخ سکره مظهره کمالی سینه سکره کونفر
 باله لیه مظهره دایه سکره سکره کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر
 ایدرک مظهره مظهره دایه کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر
 ایا صلیح تاریخ منظره کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر
 کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر
 عهد به ندری مظهره کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر کونفر

Hısn-ı Mansûr'un Şerefli karyesinden Hüseyin oğlu Mehmed'in öküzünün sirkât edilmesi iddi'âsından dolayı maznûn 'âleyhimâ olan Lollim karyesinden Balo ve Ela Çoço'nun cenhâ ile lüzum-ı muhâkemesine dair yirmi numro ve 8 Haziran 311 tarihli mustantık kararnâmesi ve teferru'atı tarih-i mezkûr de Hısn-ı Mansûr kazâsı Bidâyet Mahkemesi ceza kısmına verilmekle üç yüz on dört senesi Kânûn-ı Evveli'nin yirmi birinci Pazartesi günü Hey'et-i Mahkeme Reisi Fazîletli Mustafa Kâmil Efendi ile Â'zâ Süleyman ve Boğos Efendilerden teşekkül ederek hazır bulunan mu'âvin vekili Komiser 'Abdullah Efendi istma' olunduktan sonra icab-ı bi't-tezkir esas madde cenhâ nev'inden olup, son mu'âmelesi olan 1 Mayıs 311 tarihinden şimdiye değin aradan üç seneden ziyade müddet murur eylediği cihetle ber-mucib-i talep Usul-ı Muhakemat-ı Cezâiye Kânûn-ı Müakkat'ın dört yüz seksan ikinci maddesi mucibince Hukuk-ı 'Umûmiyye'nin sukutuna ve iş bu evrak-ı betalda hıfzına, kabil-i istinâf olmak üzere müttefikân verilen hüküm ve karar Vekil-i Mu'âvin-i mûmâ-ileyh Komiser 'Abdullah Efendi huzuru ile bi'l-kıra'e usulen cânib-i riyasetten ifhâm olundu.

19 Şa'ban 316 ve 21 Kânûn-ı Evvel 314 b'il-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür.

19 Şa‘ban 316 ve 21 Kânûn-ı Evvel 314 bi’l-mukabele müsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â‘zâ Mühür Â‘zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür.

19 Şa'ban 316 ve 21 Kânûn-ı Evvel 314 bi'l-mukabele mûsveddesine mutabıktır. Ser Kâtip Mühür Â'zâ Mühür Â'zâ Mühür Reisi Mahkeme Mühür.

LUGAT

A

‘Âleyh: Karşı, karşıt.

‘Ale’-d-derecâd: Derecelerine göre, sırasıyla.

Âdil: Doğruluk gösteren.

Adavet: Husumet, düşmanlık.

Ahz: Tutma, kabul etme, işkence etme.

Adem-i ma‘lumat: Bilgisi olmak.

Ahere: Dışarı, başka.

Ahkâm: Hükümler, kanunlar.

Akdem: Önce.

Âmme: Umumi.

‘An asl: Aslen.

Âtî: Önde, sonra, gelecek zaman.

B

Bidâyet: Başlangıç, başlama.

Bidâyet Mahkemeleri: Bugünkü asliye mahkemeleri.

Bihîn: Pekiyi, seçkin.

Ber-vech-i Muharrer: Yazıldığı gibi.

Beyyine: Delil, şahit, tanık.

Ber-vech-i âtî: Aşağıda olduğu gibi.

Ber-vech-i bâlâ: Yukarıda olduğu gibi.

Bey’: Satmak.

Ba‘del ahz: Aldıktan sonra.

Bargir: Beygir, yük hayvanı.

Batman: Eski ağırlık ölçüsü 6 okka=8kğ.

Beher: Her, her bir.

C-Ç

Celb: Çekme, yazı ile çekme.

Cerh: Yaralama.

Celb-nâme: Celb kağıdı, çağırma kağıdı.

Cihet: Yan, yön, taraf, sebep, hizmet.

Cürm: Kabahat, kusur.

Cedid: Yeni kullanılmış.

Çend: Birkaç.

Çeltik: Pirinç.

D**Darp:** Vurma.**Debbağ:** Deri terbiye eden kimse.**Der-dest:** Yakalanmak.**Derkâr:** Malum, bilinen.**Duhûl:** Dahil olmak, girmek.**E****Esami:** Adlar.**El-Yevm:** Bugün, şimdiki, hala.**Esb:** At, beygir.**Eşhas:** Şahıslar, kişiler.**Evlad-ı sigar:** Küçük çocuklar.**F-G-H****Fasıl:** Ayrıntı, bölüm.**Ferağ:** Vazgeçme.**Fi'l-hakika:** Gerçekten, doğrudan.**Fi-maba'd:** Bundan sonra, bundan böyle.**Gars:** Ağaç dikme, dikilme.**Gaib:** Görünürde olmayan.**Gâzî:** Süs altını.**Güzeşte:** Geçen.**Hark:** Yarma, yırtma.**Hafid:** Evlat, torun.**Hınta:** Buğday.**İ****İsticvap:** Soru cevap alma, sorgu.**İfham:** Bildirme, Bildirim.**İhafe:** Korkutma, tehdit.**İtlaf:** Dağıtmak.**İtlak:** Salı verme.**İbtida:** Baş taraf, evvel.**İcar:** Kiraya verme, verilme.**İfâ:** Borcun ödenmesi.**İktiza:** İhtiyaç.**İstid'a:** Dilekçe.**İstima':** Dinlemek.**İltizam:** Lazım gelmek.**'İnde'l-iktiza:** Gerektiği şekilde.**İrsâl:** Göndermek.**İstinaf:** Baştan başlamak.**İzzet:** Kıymet, değer.

K-L**Kıraât:** Devamlı ve düzgün.**Karye:** Köy.**Kat':** Kesme.**Kerime:** Kız evlad.**Kıyam:** Ayağa kalkma.**Kisve:** Elbise, kılık.**Kurum bağı:** Üzüm bağı.**Kâim:** Ayakta duran.**Kâin:** Var olan.**Kemâ yenbeği:** İcap ettiği gibi.**Kıt'a:** Parça.**Lede't-tahkik:** Gerçek anlaşıldığında.**Lede's-suâl:** Sorulduğu zaman.**M-N****Maznûn:** Zan altında kalan.**Mebn-i:** Binâ olunmuş, yapılmış, kurulmuş.**Mezkûr:** Adı geçen, alınmış.**Mûmâ-ileyh:** İma edilen, adı geçen.**Mefhûm:** Anlaşılmış.**Mazbût:** Zapt olunmuş, yazılmış, kaydedilmiş, belli, belirtilmiş.**Muharrer:** Tahrir olunmuş.**Müdde-î:** İddia eden, davacı, bir hükümde ayak direnme.**Muhâkeme:** Dava için iki tarafın mahkemeye başvurması, iki tarafı dinleyip hüküm verme, yargılama.**Muayyen:** Belirli açık.**Meşru'a:** Şeriatın kabul ettiği hal.**Mahallat:** Mahalleler.**Mahdut:** Sınırlı.**Mahdumu:** Oğlu, evlad. Kendisine hizmet olunan.**Ma'lum:** Bilinen.**Münhasır:** Sınırlanmış.**Ma'ruf:** Bilinen.**Me'a:** Beraber.**Ma'adâ:** Başka.**Meşrûh:** Anlatılmış.**Metruke:** Terk edilmiş.**Mezbûr:** Adı geçen.

Mezbûre: Adı geçen kadın.

Mektûm: Gizli, saklı.

Mezkûr: Zikir geçen.

Mu‘ayyen: Görülmüş olan.

Muharrer: Yazılmış olan.

Mûmâ-ileyh: İsmi evvelce geçen.

Mukâbele: Karşılık.

Mukîm: İkamet eden.

Münhasır: Yalnız bir kimse veya bir şeye ait olan.

Müsadif: Rastlayan, tesadüf eden

Müstantik: İtham ve mahkemedan evvel zanlıyı suale çekip, isnat edilen cürüm ve kabahatin hakikatını meydana çıkarmaya memur olan kimse.

Müşârün-ileyh: Kendisine işaret olunan, adı geçen.

Mütâlâ‘a: Bir işi etraflıca düşünmek.

Müsmire: Meyve ağacı.

Nas: İnsanlar.

Nisvan: Kadınlar.

Nisa: Kadınlar.

P-R

Penbe: Pamuk.

Pâye: Rütbe, Derece.

Penâh: Sığınma, sığınacak yer, dayandığı nokta.

Re’s: Baş, safâ

Rü’yet: Görmek, bakmak.

Radde: Derece, rütbe, sıra.

Re’sen: kendi basma, bizzat.

Redif: Terhis olup ihtiyata geçen asker.

Re’yü’l-‘ayn: Gözle görme.

Rü’yet: Görmek, bakmak.

S-Ş

Sayf: Yaz mevsimi.

Sebb ve Şetem: Sövme ve küfür.

Subut: Sabitlik.

Sâbık: Önceki.

Sağire: Buluğa ermemiş kız.

Sağir: Buluğa ermemiş çocuk.

Sebt: Sükün.

Sirkat: Çalma, hırsızlık.

Saik: Sevk eden.

Şukka: Parça, kumaş.

Şühûd: Şahidler.

T

Tahakkuk: Hakikat olarak meydana çıkma, gerçekliği anlaşılma.

Ta'dil: Doğrulma, doğrultma.

Tahlif: Birini yerine vekil bırakmak.

Tahrir: Yazmak.

Teşekkül: Oluşum.

Tensîb: Uygun görmek.

Tevzi: Herkese payını dağıtma, üleştirme.

Tebeyyün: Belli olmak.

U-V-Y

Umûr: Emirler, işler.

Uhde: Bir işi üzerine almak.

Vürûd: Gelmek, gelip yetişmek.

Vecîh: Münasip.

Yed: El, kuvvet.

Yemen: Ayakkabı.

Yevm: Gün, sene, asır, devre, devir.

ÖZGEÇMİŞ

06/06/1983 Mardin Mazıdağı Bilge Köyü'nde doğdum. İlk eğitimimi Mazıdağı'nda Liseyi Açıköğretim de tamamladıktan sonra, 2005 yılında Harran Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünü kazandım. 2010 yılında mezun olduktan sonra, aynı yıl Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Tarih Anabilimdalında Yüksek Lisan eğitimime başladım.